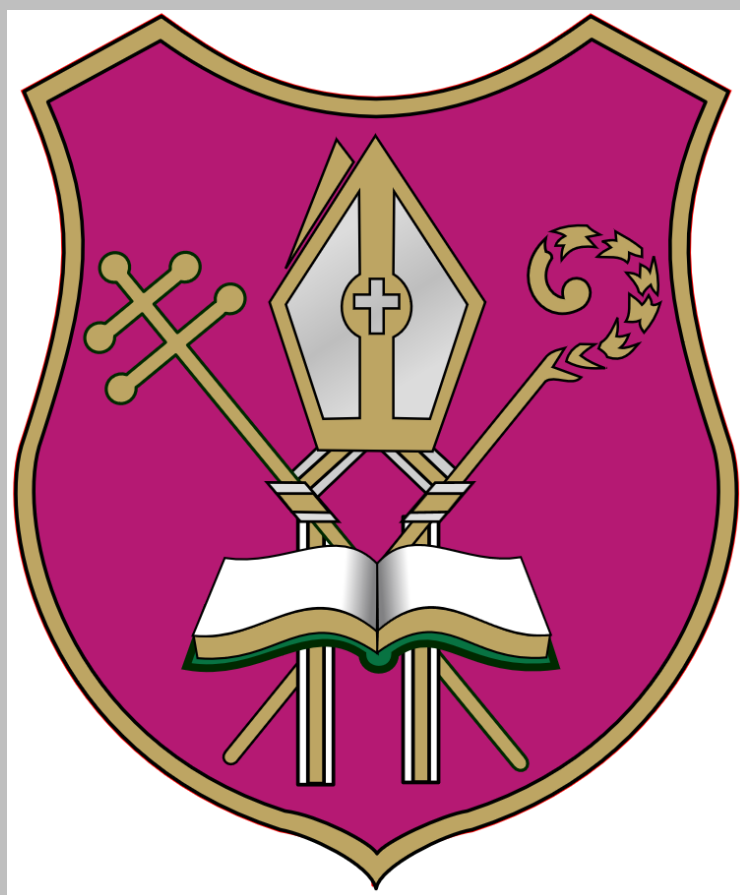

EDYCJA DO WYŁOŻENIA DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

ZMIANA STUDIUM UWARUKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA

MC kwadrat studio projektowe

Kraków – Muszyna, październik 2019r.

TEKST JEDNOLITY Z WYRÓŻNIONYMI ZMIANAMI

Załącznik Nr 1
do uchwały nr .....
Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna
z dnia .....

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY UZDRAWISKOWEJ MUSZYNA

Tekst jednolity z wyróżnionymi zmianami

Edycja do wyłożenia do publicznego wglądu

Kraków, październik 2019 r.

ZESPÓŁ AUTORSKI

opracowujący zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Muszyna na podstawie Uchwał Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna:

- NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, zmienionej uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r.
- NR XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna.
- NR II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018 w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna,

MC kwadrat studio projektowe

- **mgr inż. arch. Magdalena Czechowska – główny projektant**
uprawniona do sporządzania Studium na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- **mgr inż. arch. Magdalena Fajkosz – członek Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP MP-1561** uprawniona do sporządzania Studium na podstawie art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- **mgr inż. Dorota Borowiec - Ruśkowska – specjalista do spraw zagadnień przestrzennych, ochrony przyrody i krajobrazu**
- **mgr inż. Joanna Hodurek – specjalista do spraw zagadnień przestrzennych i środowiskowych**
- **mgr inż. Aleksandra Józefaciuk – specjalista do spraw zagadnień przestrzennych**

WPROWADZENIE *

Niniejsza zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Muszyna została wykonana na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrawiskowej Muszyna zmienionej uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r. Zasięg zmiany jest ograniczony przestrzennie zgodnie z załącznikiem graficznym do w/w Uchwały i obejmuje obszar gminy Muszyna z wyłączeniem obszaru położonego

w północnej części gminy, w tym obszarze objętego zmianą studium na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna NR XLI.552.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r.

W ramach realizacji Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna zmiana dotyczy zapisów odnoszących się do terenów rolniczych oznaczonych na rysunku studium symbolem „R” oraz zapisów odnoszących się do terenów wskazanych do zalesienia oznaczonych na rysunku studium symbolem „R1” - położonych na terenie miasta Muszyna.

W ramach realizacji Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna nr II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna następuje zmiana zapisów odnoszących się do terenów usług uzdrawiskowych oznaczonych na rysunku studium symbolem „UU2” oraz zapisów odnoszących się do wytycznych do planów miejscowych określonych w rozdziale „Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych”, w zakresie wytycznych dla układu komunikacyjnego.

Zespół autorski zmiany Studium, sporządzonej na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r.:
Instytut Rozwoju Miast, ul. Cieszyńska 2, 30 – 015 Kraków

główny projektant:	mgr Antoni Matuszko – członek Południowej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach nr KT-167
zagadnienia przyrodnicze i urbanistyczne:	dr Lilianna Skublicka
zagadnienia przyrodnicze i kulturowe:	mgr Jerzy Baścik
zagadnienia zagrożeń środowiska:	mgr Hubert Data
zagadnienia rozwoju ekonomicznych funkcji gminy:	dr inż. Ilona Nejman
zagadnienia komunikacji:	mgr inż. Jacek Popiela
opracowanie graficzne:	dr Lilianna Skublicka

Zespół autorski zmiany Studium, przyjętej Uchwałą Nr XXX/361/2005 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 21 września 2005 roku:

Pracownia Projektowa "ARTPLAN" Wanda Mrówka

ul. 3 Maja 19 A
33-350 Piwniczna-Zdrój

główny projektant: mgr inż. Wanda Mrówka

Zespół autorski Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowywania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna uchwalono Uchwałą Nr XIX/181/2000 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2000 r. W 2005 r.:

Agencja Projektowo - Usługowa „Ata”

Zespół Urbanistyczny

Nowy Sącz, ul. Długosza 68, Plac Kazimierza 3

główny projektant – koordynator:	mgr inż. arch. Barbara Oleksińska-Filek, upr. do proj.w pl. przestrz. nr 1151/90
zagadnienia kulturowe:	mgr inż. arch. Małgorzata Biedroń, upr. do proj. w pl. przestrz. nr 1179/91
analiza realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:	mgr inż. Oktawian Duda , upr. do proj. w pl. przestrz. nr 1074/90
zagadnienia środowiska przyrodniczego:	mgr Joanna Śliwińska mgr inż. Antoni Szewczyk
zagadnienia infrastruktury technicznej i komunikacji:	mgr inż. Helena Górszczyk, upr. do proj. w pl. przestrz. nr 947/89 mgr inż. Wanda Mrówka mgr inż. Jadwiga Buchta
zagadnienia społeczno - gospodarcze:	mgr Krystyna Frydrychowicz
opracowanie rysunku Studium:	tech. bud. Ludmiła Zub

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp.....	9
1a. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE dla zmiany studium przyjętej uchwałą Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna NR..... z dnia ..... r.	10
Część I Ustalenia obowiązującego Studium z 2005 r. ze zmianami.....	14
I Część ogólna.....	14
II Opis zmiany Studium.....	15
III Tekst Studium.....	17
Część II Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Muszyna.....	38
Uzupełnione o zapisy wynikające ze zmian wprowadzanych w ramach realizacji:	
• Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna w zakresie zapisów odnoszących się do terenów rolniczych oznaczonych na rysunku studium symbolem „R” oraz zapisów odnoszących się do terenów wskazanych do zalesienia oznaczonych na rysunku studium symbolem „R1” - położonych na terenie miasta Muszyna	
• Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna nr II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna w zakresie zmiany zapisów odnoszących się do terenów usług uzdrowskich oznaczonych na rysunku studium symbolem „UU2” oraz zapisów odnoszących się do wytycznych do planów miejscowych określonych w rozdziale „Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych”	
I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	39
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	39
2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	40
3. Stan środowiska	41
4. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	53
5. Wielkość i jakość zasobów wodnych	59
6. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	65
7. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	73
8. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.....	79
9. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	100
10. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.....	101
11. Stan prawny gruntów.....	108
12. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych... 	112
13. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	116
14. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych ...	120
15. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	122

16. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	124
17. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.....	127
18. Uwarunkowania wynikające z dokumentów ponadlokalnych i lokalnych	127
II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	142
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	143
2. Obszary oraz zasady ochrony przyrody, środowiska i jego zasobów.....	160
3. Obszary oraz zasady ochrony krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	163
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	164
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	168
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	173
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.....	173
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.....	174
9. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	174
10. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² i 400 m ²	174
11. Obszary przestrzeni publicznej.....	174
12. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych	175
13. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	175
14. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	175
15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	176
16. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny, obszary i tereny górnicze.....	177
17. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412z późn. zm. oraz Nr 153, poz. 1271z późn. zm.)	178
18. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	179
19. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	179
20. Inne obszary problemowe	179
21. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.....	179
III. UZASADNIENIE I SYNTEZA	180

Część III - UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU GMINY MUSZYNA określonego w Uchwale Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrawiskowej Muszyna zmienionej uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r. 183

Część IIIa - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU GMINY MUSZYNA 186

Część IIIb - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU GMINY MUSZYNA 389

1. WSTĘP

Zmiany w tekście Studium, dla obszaru miasta Muszyna sporządzonej na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, wyróżniono czcionką Times New Roman w kolorze zielonym. Tekst studium, który nie jest aktualny został przekreślony.

Pierwszy dokument Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowywania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna uchwalono Uchwałą Nr XIX/181/2000 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2000 r.

W 2005 r. dokonano zmiany Studium, którą przyjęto Uchwałą Nr XXX/361/2005 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 21 września 2005 roku.

W punkcie 2 Wstępu opisana została zmiana Studium, przyjęta Uchwałą Nr XXX/361/2005 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 21 września 2005 roku.

Dokument Studium składa się z tekstu i rysunków stanowiących załączniki.

Tekst jednolity studium (stanowi załącznik nr 1) i obejmuje:

Część I. Ustalenia obowiązującego Studium z 2005 r. ze zmianami

Część II. Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Muszyna z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań i syntezą ustaleń studium

Rysunki:

1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, skala 1:10000 (załącznik nr 2)
2. Uwarunkowania rozwoju – synteza, Kierunki zagospodarowania przestrzennego, Polityka przestrzenna, skala 1:10000 (załącznik nr 3).

1a. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE dla zmiany studium przyjętej uchwałą Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna NR..... z dnia ..... r.

Zmiany w tekście Studium, dla obszaru Gminy Muszyna sporządzonej na podstawie:

- Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna Nr XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. oraz Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna Nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, zmienionej uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r.,

oraz dla obszaru Miasta Muszyna na podstawie:

- Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna w zakresie zapisów odnoszących się do terenów rolniczych oznaczonych na rysunku studium symbolem „R” oraz zapisów odnoszących się do terenów wskazanych do zalesienia oznaczonych na rysunku studium symbolem „R1” - położonych na terenie miasta Muszyna
- Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna nr II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna w zakresie zmiany zapisów odnoszących się do terenów usług uzdrawiskowych oznaczonych na rysunku studium symbolem „UU2” oraz zapisów odnoszących się do wytycznych do planów miejscowych określonych w rozdziale „Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych”.

wyróżniono czcionką Arial w kolorze fioletowym i niebieskim. Nieaktualny tekst studium

został oznaczony jako przekreślony.

Pierwotny dokument Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowywania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna uchwalono Uchwałą Nr XIX/181/2000 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2000 r.

- W 2005 r. dokonano zmiany Studium, którą przyjęto Uchwałą Nr XXX/361/2005 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 21 września 2005 roku.
- W 2015 r. dokonano zmiany Studium, którą przyjęto Uchwałą Nr XIV.155.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 17 listopada 2015 roku

Dokument Studium uwzględniający powyższe zmiany oraz zmianę dokonaną zgodnie z Uchwałą Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna Nr XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. zmienioną uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r., oraz w związku z uchwałą nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. , uchwałą nr II.19.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 listopada 2018r. składa się z tekstu i rysunków stanowiących załączniki.

Tekst jednolity studium (stanowi załącznik nr 1) i obejmuje:

Część I. Ustalenia obowiązującego Studium z 2005 r. ze zmianami

Część II. Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego dla obszaru **miasta Muszyna** z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań i syntezą ustaleń studium, uzupełnione w zakresie zgodnym z uchwałą Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. oraz nr II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018r.

Część III. Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego dla obszaru **gminy Muszyna** w zakresie określonym Uchwałą Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna Nr XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. zmienioną uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r., z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań i syntezą ustaleń studium

Rysunki:

1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, skala 1:10000 (załącznik nr 2),

2. Uwarunkowania rozwoju – synteza, Kierunki zagospodarowania przestrzennego, Polityka przestrzenna, skala 1:10000 (załącznik nr 3).

W zakresie opisanym w części I - Ustalenia obowiązującego Studium z 2005 r. ze zmianami aktualne pozostają zapisy dla obszaru objętego zmianą Studium na podstawie Uchwały Nr XLI.553.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna, za wyjątkiem ustaleń:

- w zakresie zapisów odnoszących się do terenów rolniczych oznaczonych na rysunku studium symbolem „R” oraz zapisów odnoszących się do terenów wskazanych do zalesienia oznaczonych na rysunku studium symbolem „R1” - położonych na terenie miasta Muszyna zmienionych na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna,
oraz

w zakresie zapisów odnoszących się do terenów usług uzdrowskich oznaczonych na rysunku studium symbolem „UU2” oraz zapisów odnoszących się do wytycznych do planów miejscowych określonych w rozdziale „Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych”. położonych na terenie miasta Muszyna, zmienionych na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna nr II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018r, w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna

CZEŚĆ I

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCEGO STUDIUM Z 2005 r. ZE ZMIANAMI

CZĘŚĆ 1

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCEGO STUDIUM Z 2005 r. ZE ZMIANAMI*

* w tym aktualne dla obszaru objętego zmianą Studium na podstawie Uchwały Nr XLI.553.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, zmienionej uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r., oraz na podstawie uchwały nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. oraz uchwały nr II.19.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 listopada 2018r.

I CZĘŚĆ OGÓLNA

1. „Studium” sporządzono dla obszaru Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z wyróżnieniem obszaru objętego zmianą studium, tj. terenu położonego w rejonie g. Jaworzyna Krynicka zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/222/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 31 sierpnia 2004 roku.

2. Zakres ustaleń „Studium” obejmuje:

a) uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wynikające z:

- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i ich mienia,
- występowania obiektów i terenów chronionych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.

b) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczenie terenów w tym:

- kierunki kształtowania środowiska przyrodniczo-kulturowego oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego,
- struktury przestrzennej i polityki w zakresie zasad lokalizacji obszarów osadniczych oraz wymogów urbanistyczno-architektonicznych dla tych obszarów,
- kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji.

c) politykę przestrzenną gminy w tym:

- postulaty do rejestru zadań rządowych,
- postulaty do zadań samorządowych Województwa Małopolskiego i Powiatu Nowosądeckiego,
- politykę w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. Rysunek i tekst Studium zawierają ustalenia (przypisane do poszczególnych obszarów) precyzujące dominujące funkcje terenów oraz wszystkie najistotniejsze warunki i sposoby ich wykorzystania a także możliwości zagospodarowania przestrzennego. W ustaleniach tych wyróżnione są:

- Struktury i elementy objęte i wskazane do objęcia ochroną prawną,
- Strefy przyrodniczo – funkcjonalne,
- Strefy i tereny przyrodnicze, chronione przed zainwestowaniem,
- Strefy ochrony konserwatorskiej,
- Strefy rozwoju struktury osadniczej,
- Zasady rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji.

Zaznaczone w części graficznej - w rysunku Studium - granice między poszczególnymi terenami i strefami są orientacyjne.

II OPIS ZMIANY STUDIUM

1. Charakterystyka obszaru objętego zmianą Studium

Obszar objęty zmianą studium położony jest w rejonie g. Jaworzyna Krynicka, od strony północno-wschodniej przylega do obszaru Gminy Uzdrowskiej Krynica. W całości wchodzi w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego, utworzonego uchwałą Nr 169/XIX/87 Woj. Rady Narodowej z dnia 11.09.1987r i Rozp. Wojewody Nowosądeckiego z dnia 15 maja 1998r (Dz.Urz. Wojew. Nowosądeckiego Nr 20/98) oraz w strefie ochrony uzdrowskiej „C” uzdrowska Muszyna-Żęgiestów. Znaczna część obszaru położona jest w obszarze górniczym złóż wód mineralnych „Muszyna II”. Położony jest w zlewni potoku Jasiończyk. Obszar powiązany jest funkcjonalnie z górą Jaworzyną, na której zlokalizowana jest górna stacja kolejki gondolowej oraz telewizyjna stacja przemiennikowa. Dostęp do obszaru jest możliwy drogą dojazdową, będącą we władaniu Lasów Państwowych.

2. Zgodnie z obecnie obowiązującym Studium teren objęty zmianą położony jest:

- a) w całości w Popradzkim Parku Krajobrazowym,
- b) w strefie ochrony uzdrowiskowej „C”, w której obowiązują nakazy i zakazy wprowadzone statutem uzdrowiska Muszyna- Żegiestów,
- c) częściowo w obszarze górniczym złóż wód mineralnych „Muszyna II”,
- d) w strefie „1” - wybitnie górskiej przyrodniczo-leśnej o dominacji funkcji ekologicznych i leśnictwa z dopuszczeniem rozwoju turystyki i rekreacji – chroniony przed zainwestowaniem, za wyjątkiem ewentualnych obiektów i urządzeń związanych z obsługą funkcji naukowo-poznawczych, turystyki górskiej, narciarstwa, leśnictwa i pasterstwa oraz infrastruktury technicznej,
- e) w strefie ochrony ekosystemów leśnych i środowisk przejściowych – chronionej przed zainwestowaniem; ewentualne inwestycje związane z obsługą turystyki i rekreacji, leśnictwa, funkcją naukowo-poznawczą oraz infrastruktura techniczną – dopuszczone na określonych warunkach,
- f) częściowo w strefie widokowo-krajobrazowej (góra Jaworzyna) chronionej przed wprowadzeniem nowej zabudowy, zalesianiem oraz liniami napowietrznymi, z utrzymaniem istniejącej zabudowy oraz dopuszczeniem ewentualnego zainwestowania w obrębie istniejących siedlisk w oparciu o szczegółowe warunki architektoniczno-krajobrazowe; punkty widokowe do zagospodarowania na cele turystyczne,
- g) częściowo we wschodniej części w strefie zainwestowania z preferencją dla funkcji turystycznych – zagospodarowanie związane z realizacją urządzeń i obsługi sportów zimowych na ściśle określonych warunkach,
- h) w zlewni potoku Jasieńczyk, od którego obowiązuje zachowanie strefy obudowy biologicznej - chronionej przed zainwestowaniem z dopuszczeniem zagospodarowania rekreacyjnego.

W zakresie środowiska kulturowego obszar nie jest objęty żadną strefą konserwatorską, nie występują tu również obiekty ujęte w wykazie ewidencji zabytków.

3. W granicach obszaru objętego zmianą Studium wyznacza się:

- Strefę zainwestowania z preferencją dla funkcji turystycznych, z możliwością zagospodarowania związanego z realizacją i obsługą sportów zimowych na ściśle określonych warunkach, o zasięgu zgodnym z wyróżnionym rysunkiem zmiany studium. Projektowane obiekty kubaturowe powinny nawiązywać do tradycji budownictwa regionalnego poprzez stosowanie miejscowego detalu architektonicznego z zastosowaniem drewna i kamienia łamanego. Dachy o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach 35 – 45 stopni, kryte gontem, dachówką lub ich imitacją

o ciemnej kolorystyce. Poziom parteru max. 0,60 m od strony przystokowej terenu. Szczegółowe wytyczne dla tych obiektów łącznie z kątem nachylenia połaci dachowych zostaną ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

- Istniejącą drogę dojazdową będącą we władaniu Lasów Państwowych, gdzie wszelkie działania inwestycyjne wymagają zgody administratora drogi
- Obszar dot. strefy ekosystemów leśnych i środowisk przejściowych – chroniony przed zainwestowaniem; ewentualne inwestycje związane z obsługą turystyki i rekreacji, leśnictwa, funkcją naukowo-poznawczą oraz infrastrukturą techniczną – dopuszczone na określonych warunkach z wykluczeniem obiektów kubaturowych (za wyjątkiem obiektów towarzyszących szlakom turystycznym typu schrony itp. oraz innych obiektów małej architektury).

Dla obszaru objętego zmianą zachowuje się strefy określone w rozdziale II, punkt 2. Wraz z obowiązującymi dla nich ustaleniami zawartymi w tekście Studium uchwalonym uchwałą nr XIX/181/2000 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28.06.2000r., przy uwzględnieniu zmiany ustaleń dla strefy ekosystemów leśnych wprowadzonych w rozdziale II punkt 3 .

III TEKST STUDIUM

/dla całego obszaru miasta i gminy./

USTALENIA OGÓLNE

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Muszyna dotyczy obszaru w granicach administracyjnych Miasta i Gminy.
2. Ustalenia studium zawarte są w niniejszym tekście Studium oraz rysunku Studium w skali 1:10000.
3. Studium określają politykę przestrzenną Miasta i Gminy, wiążą organy Miasta przy sporządzaniu projektów planów miejscowych i dotyczą:
  - 1) **Priorytetów rozwoju Miasta i Gminy.**
  - 2) **Ochrony i rehabilitacji środowiska przyrodniczego.**
  - 3) **Ochrony i rehabilitacji środowiska kulturowego.**
  - 4) **Struktury funkcjonalno-przestrzennej, zasad i kierunków rozwoju.**
  - 5) **Zasad i kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji.**
  - 6) **Obszarów wskazanych do opracowania w pierwszej kolejności programów rozwoju, a następnie planów miejscowych (z uwagi na istniejące uwarunkowania), niezależnie od wymogów przepisów szczególnych.**

7) Terenów wymagających przekształceń w zakresie dotychczasowych funkcji sposobów użytkowania.

USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

I. Priorytety rozwoju.

1.1. Cel strategiczny - poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy, ochrona zasobów przyrody i dziedzictwa kulturalnego poprzez:

- harmonijny dostosowany do naturalnych predyspozycji środowiska rozwój funkcji uzdrowiskowych, rekreacji i osadnictwa
- wykorzystanie bogactw naturalnych, w tym wód mineralnych, i przygranicznego położenia do aktywizacji gospodarczej gminy

1.2. Strategia rozwoju

- pierwszoplanowa aktywizacja obszarów charakteryzujących się już obecnie wysokim wskaźnikiem uzbrojenia, koncentracją zainwestowania związanego z funkcjami uzdrowiskowymi, rekreacją oraz szeroko pojętymi usługami
- uruchomienie drogowego, osobowo - towarowego przejścia granicznego Leluchów-Cyrc, rozwój usług związanych z obsługą przejścia i ruchem turystycznym oraz przebudowa i modernizacja układu drogowego, związana z przejściem granicznym
- racjonalne zgodne z wydanymi koncesjami, wykorzystanie zasobów wód słodkich i mineralnych dla celów rozlewnictwa i usług uzdrowiskowych (budowa małych rozlewni i pijalni)
- eksponowanie specyfiki, walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz kulturowego
- kontynuacja i nawiązywanie nowych form współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie realizacji programów rozwoju wzajemnie się uzupełniających
- konsekwentna koncentracja angażowanych środków na kompleksowe wyposażenie (w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacji oraz inwestycji związanych z ochroną środowiska) obszarów przyspieszonego rozwoju.

2. Ochrona i rehabilitacja środowiska przyrodniczego obejmuje:

2.1. Przyrodnicze struktury i elementy już obecnie objęte ochroną prawną o określonych rygorach dotyczących ochrony czy też możliwości zagospodarowania i użytkowania terenów, są to :

A. REZERWATY PRZYRODY

- ~~Rezerwat przyrody Obrożyska w Muszynie o powierzchni 98,67 ha zgodnie z rozporządzeniem Nr 375 Min. Leś. i Przem. Drz. z dnia 24.XII.1957 r. i z dnia 4.II.1983r.~~

- ~~Rezerwat leśny Hajnik w Dubnym o powierzchni 16,90 ha wiek 130 do 180 lat żarz. Min. Leś. i Przem. Drzew, z dnia 21.V. 1974 r.~~
- Rezerwat leśny Żebrawce w Szczawniku o powierzchni 44,67 żarz. Min. Och. Śród. ZNiL z dnia 11.XII. 1995 r.

B.POMNIKI PRZYRODY (24 pomniki)

- ~~Szczawnik – 170 letni drzewostan jodłowy w oddz. 3 d Nadleśnictwa Piwniczna o pow. 8,24 ha, o charakterze rezerwatu przyrody,~~
- ~~Powroźnik – staw osuwiskowy, Czarna Młaka, w lesie gminnym, o pow. 3,28, o charakterze rezerwatu przyrody,~~
- ~~Złockie – lipa z 3 odnogami o obwodzie pni 275, 288, 320 cm, przy drodze do kościoła~~
- ~~Leluchów – grupa 6 lip, na cmentarzu k. kościoła,~~
- ~~Leluchów – lipa o obw. 315 cm, przy zabudowaniach Leona Sajdaka,~~
- ~~Leluchów – lipa o obw. 300 cm, przy drodze gminnej, k. Piotra Ramsa,~~
- ~~Andrzejówka – grupa 11 lip przy kościele,~~
- ~~Muszyna – grupa drzew, lipa o obw. 300 cm i 2 sosny weymutki o obw. 200 i 220 cm, k. kościoła~~
- ~~Muszyna – świerk wężowy w oddz. 121 Nadleśnictwa Piwniczna, leśnictwo Majerz~~
- ~~Muszyna, ul. Lipowa grupa 3 lip o obw. 270, 350 i 360 cm~~
- ~~Muszyna – grupa 14 lip k. Dworca PKP~~
- ~~Muszyna, ul. Lipowa – lipa o obw. 415 cm naprzeciwko domu dróżnika kolejowego~~
- ~~Muszyna – lipa o obw. 300 cm u Józefa Kosiby~~
- ~~Muszyna – aleja lipowa od kościoła do cmentarza~~
- ~~Muszyna, ul. Lipowa – 5 modrzewi koło szosy Złockie – grusza o obw. 270 cm Świnecka~~
- ~~Wojkowa – jesion o obw. 550 cm St. Głęb Wojkowa – jesion o obw. 330 cm J. Faron~~
- ~~Muszyna, ul. Piłsudskiego – 20 lip drobnolistnych o obw. 200 do 445 cm,~~
- ~~Muszyna – dąb szypułkowy o obw. 260 cm przy Zespole Szkół Ogólnokształcących,~~
- ~~Milik – źródło wody mineralnej Kazimierz w dolinie potoku Milickiego Jastrzębik – źródło wody Iwona, w oddz. 19 lasu wśród łąk Szczawnik – źródło i ujęcie wody mineralnej za cerkwią,~~
- ~~Złockie – mofeta prof. Świdzińskiego, przed zakrętem drogi do Jastrzębika,~~

ponadto:

- ~~Gmina Uzdrowska Maszyna w całości położona jest w OBSZARZE CHRONIONEGO KRAJOBRAZU /Zarz. Wojewody Nowosądeckiego Nr 27 z dnia I.X.1997r.,~~
- POPRADZKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO /Park utworzono zgodnie z uchwałą nr 169 / XIX / 87 WRN w Nowym Sączu z dnia I LXI. 1987r.

i rozporządzeniem nr 27 Wojewody Nowosądeckiego z dnia 15.V.1998 r. Dz. Urz. Woj. nowosądeckiego Nr 20/98/,

obowiązuje także:

- ochrona gatunkowa roślin dotyczy roślin występujących w stanie dzikim, a objętych wykazem wynikającym z rozp. Min. Och. Śród. Zaś. Nat. i Leśn. z dnia 6.IV. 1995r. /Dz.U.Nr41,poz. 214/,
- ochrona gatunkowa zwierząt wynika z rozp. Min. Och. Śród. Zaś. Nat. i Leśn z dnia 6.1.1995 r. /Dz.U. Nr 13, poz. 61/. Osobliwością jest występowanie orła przedniego, a rzadkością występowanie orlika, bociana czarnego, wydry, norki, niedźwiedzia,

przepisy szczególne odnoszą się do:

- wód powierzchniowych. Obowiązująca jakość wód powierzchniowych wg rozp. Min. Och. Śród. Zaś. Nat. i Leśn z dnia 05.XI. 1991 r. w sprawie klasyfikacji wód oraz warunków jakim powinny odpowiadać ścieki /Dz.U.Nr.I 16 póź.503/,
- lasów i zadrzewień chronionych przed zainwestowaniem zgodnie z ustawą z dnia 3.II. 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych /Dz.U.Nr 16 poz.78/,
- gruntów o najwyższych klasach bonitacyjnych, chronionych przed zainwestowaniem zgodnie z ustawą z dnia 3.II.1995 r o ochronie gruntów rolnych i leśnych /Dz.U.Nr. 16 poz.78 /,
- powietrza atmosferycznego, dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń atmosferycznych wg rozp. Min. Och. Śród. Zaś. Nat. i Leśn z 28.IV.1998r. w sprawie dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu /Dz.U.Nr 55 poz.355/,
- surowców mineralnych (obszary górnicze złóż i wód mineralnych "Muszyna II" dec. Min. Zdr. i Op. Społ. Z 30.V. 1984 r., "Żegiestów" dec. Min. Zdr. i Op. Społ. z 5.V. 1969r.),
- stref uzdrowiskowych, uchwała nr X/49/71 WRN w Krakowie z 5.V. 1971 r. w sprawie uchwalenia statutu uzdrowiska: Krynica, Muszyna, Szczawnica, Piwniczna, Żegiestów.

2.2 Przyrodnicze struktury i elementy proponowane do objęcia ochroną prawną.

- Projektowane zespoły przyrodniczo - krajobrazowe:
  - ~~Dolina Muszynki tzw. przełom Muszynki, wraz z przyległymi stokami Łopata Żegiestowska ze stokami nad Żegiestowem Zdrój,~~
  - ~~Uroczysko Sucha Góra - Kurczyn, stoki nad Popradem wraz przełomem Popradu w Majdanie,~~
  - ~~Wzgórze Zamkowe, obejmujące zalesione wzgórze wraz z ruinami zamku w Muszynie,~~
  - ~~Zimne - Dubne, obejmujące tereny grzbietowe i górnej zlewni Zimnego oraz rezerwat Hajnik.~~
- ~~Projektowane utworzenia stanowisk dokumentacyjnych.~~

ponadto:

- cała Gmina Uzdrowskowa Muszyna Wchodzi w skład projektowanego obszaru funkcjonalnego "Zielone Karpaty" będącego integralną częścią osłony ekologicznej kraju.

2.3 Tereny zagrożone wymagające działań ochronnych

- tereny erozyjno-osuwiskowe
- tereny potencjalnie zalewowe

3. Ochrona i rehabilitacja środowiska kulturowego obejmuje:

3.1. Zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków – gmina Muszyna

- ~~Andrzejówka – d. cerkiew obecnie kościół – KS. A. 764, dec. Kl. V. 3 / 364,~~
- ~~Dubne – d. cerkiew – KS. A. 13 dec. 757 / 64,~~
- ~~Jastrzębik – d. cerkiew – KS. A. 24, dec. 759 / 64 Leluchów – d. cerkiew – KS. A. 63, dec. 762 / 76,~~
- ~~Milik – d. cerkiew – KS. A. 74, dec. 766 / 64 / 76,~~
- ~~Powroźnik – kościół parafialny – KS. A. 103, dec. V – WK 101 / 9 / 6,~~
- ~~Szczawnik – d. cerkiew – KS. A. 109, dec. 774 / 64 / 76,~~
- ~~Szczawnik – kapliczka NRNP KS. A. 737, dec. 537/94,~~
- ~~Wojkowa – d. cerkiew – KS. A. 128, dec – KL. V. WK. 101/35/61,~~
- ~~Złockie – d. cerkiew – KS. A. 143, dec. 754 / 64 / 76,~~
- ~~Żegiestów – d. cerkiew – KS. A. 146, dec. 752 / 64,~~
- ~~Żegiestów – pensjonat "Warszawianka" KS. A. 690, dec. 490 / 92.~~

3.2. Zespoły i obiekty z n a c z a c e w krajobrazie kulturowym obszaru, ujęte w ewidencji konserwatorskiej

- ~~Andrzejówka – stary cmentarz przy cerkwi, murowana kapliczka z 1912 r. przy drodze do Muszyny, drewniane spichlerzyki w obrębie zagród,~~
- ~~Dubne, Leluchów – spichlerzyki – sypance w typie sypanców spiskich I,~~
- ~~Jastrzębik – zabytkowe spichlerzyki w trzech zagrodach, kapliczki przydrożne,~~
- ~~Leluchów d. szkoła parafialna,~~
- ~~Powroźnik – kapliczka kamienna z drewnianą figurą Jana Nepomucena,~~
- ~~Powroźnik, Wojkowa, Złockie – zabytkowe kwatery na cmentarzach z kamiennymi i żeliwnymi krzyżami,~~
- ~~Żegiestów – d. założenie uzdrowskowe – Dom Zdrojowy, Łazienki Mineralne, kościółek, sanatorium, pensjonaty, park, stacja kolejowa oraz historyczna zabudowa Łopaty.~~

3.3. Zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków miasto Muszyna

- ~~zabytkowy zespół urbanistyczny miasta – KS. A. 333, dec. 133/83~~
- ~~leśniczówka "Majerz" – KS. A. 79 /1976, dec. 789 / 76~~
- ~~budynek Nadleśnictwa – KS.A. 80 / 1976, dec.790 / 76~~
- ~~kościół parafialny p.w. św. Józefa – KS.A. 81 / 1976, dec. 783 / 76~~
- ~~ruiny zamku – KS.A. 286 / 80, dec. 86 / 80~~
- ~~dom ul. Kościelna 75 – KS. A. 334, dec. 134/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 54 – KS.A. 335, dec. 135 / 83~~
- ~~dom ul. Kościelna 46 – KS.A. 336, dec. 136/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 59 – KS. A. 337, dec. 137/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 41 – KS.A. 338, dec. ,138/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 57 – KS. A. 339, dec. 139/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 18 – KS. A. 340 dec. 140/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 51 – KS. A. 341, dec. 141/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 61 – KS. A. 342, dec. 142/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 55 – KS. A. 343, dec. 143 / 83~~
- ~~dom ul. Kościelna 49 – KS. A. 344, dec. 144/83~~
- ~~dom ul. Kościelna 7 – KS. A. 345, dec. 145/83~~
- ~~budynek Muzeum Regionalnego, d. "Zajazd" ul. Kity 16 – KS.A. 514, dec. 314/87~~
- ~~dom ul. Piłsudskiego (d. Świerczewskiego), 106 – KS. A. 582, dec. 382 / 88~~
- ~~kapliczka św. Jana Nepomucena – KS. A. 620, dec. 420 / 91~~
- ~~kapliczka św. Floriana – Rynek, – KS. A. 621, dec. 421/91~~
- ~~kapliczka ul. Grunwaldzka – KS. A. 622, dec. 422 / 91~~
- ~~kapliczka ul. Piłsudskiego – KS. A. 623, dec. 423 / 91~~
- ~~stara plebania ul. Kościelna 62 – KS. A. 733, dec. 533 / 94~~
- ~~kordegarda ul. Kity 24 – 734, dec. 534 / 94~~
- ~~kaplica cmentarna Rodziny Krynickich KS. A. 735, dec. 535 / 94~~
- ~~kapliczka ul. Kościuszki 110 – KS. A. 736, dec. 536 / 94~~
- ~~cmentarz wojenny nr 345 – KS. A. 707, dec. 507 / 94~~

3.4. Zasoby kulturowe (miasto i gmina) wg wykazu zamieszczonego w dokumentacji STUDIUM część pt. "Środowisko kulturowe"

4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna, zasady i kierunki rozwoju

I strefy przyrodniczo – funkcjonalne

4.1. Zgeneralizowana ocena i kwalifikacja obszaru Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna jest podstawą do wyznaczenia następujących stref:

1) strefa wybitnie górską przyrodniczo – leśna:

- dominacja funkcji ekologicznych, ochronnych i leśnictwa z dopuszczeniem rozwoju turystyki i rekreacji. Ochrona przed zainwestowaniem za wyjątkiem ewentualnych, obiektów i urządzeń związanych z obsługą funkcji naukowo-poznawczych, turystyki górskiej narciarstwa leśnictwa i pasterstwa oraz infrastruktury technicznej.

2) strefa wybitnie górską przekształconą - rolno - leśna, lokalnie osadnicza:

- dominacja leśnictwa, turystyki i rekreacji z dopuszczeniem rozwoju osadnictwa w obrębie istniejących skupisk zabudowy,
- północne stoki do rozwoju sportów zwiększenie,
- zalesień i zadrzewień.

3) strefy dolinne, osadnicze:

- do intensywniejszego rozwoju społeczno - gospodarczego pod warunkiem ochrony wartościowych elementów przyrodniczych oraz zapewnienia wysokich standardów środowiska.

4.2 Obszary chronione przed zainwestowaniem ze względu na dominację funkcji ekologicznych i ochronnych oraz z uwagi na potencjalne zagrożenia:

strefy ochrony środowiska:

1) strefy ochrony ekosystemów leśnych i środowisk przejściowych:

- chronione przed zainwestowaniem ze względu na pełnione funkcje ekologiczne, rekreacyjne, walory krajobrazowe - ewentualne inwestycje związane z obsługą turystyki i rekreacji, leśnictwa, funkcją naukowo poznawczą oraz infrastrukturą techniczną - dopuszczone na ściśle określonych warunkach,
- w obrębie istniejących siedlisk możliwość niewielkich uzupełnień, w tym o zabudowę rekreacyjną,
- istniejące obiekty do utrzymania i modernizacji ze wskazaniem na adaptację starych zagród na cele rekreacyjne,
- dolesienia wskazane na granicy leśno-rolnej, w obrębie źródeł, na stokach erozyjno-osuwiskowych, wszelkich stromiznach oraz na obrzeżach cieków wodnych.

2) strefy ochrony obudowy biologicznej rzek i potoków - kształtowanie terenów przywodnych:

- chronione przed zainwestowaniem ze względu na pełnione funkcje ekologiczne, rekreacyjne, walory krajobrazowe, a także z uwagi na zagrożenia zalewowe,
- tereny zdegradowane do rehabilitacji,
- dopuszczone zagospodarowanie rekreacyjne, wytyczanie tras turystycznych pieszych, rowerowych, konnych, kształtowanie atrakcyjnych miejsc wypoczynku,
- istniejąca zabudowa do utrzymania,
- każdorazowe działania przy uwzględnieniu zagrożeń zalewowych na ściśle określonych warunkach.

3) strefy widokowo – krajobrazowe:

- chronione przed wprowadzaniem nowej zabudowy "zalesianiem oraz liniami napowietrznymi,
- istniejąca zabudowa do utrzymania,
- w obrębie istniejących siedlisk możliwość niewielkich uzupełnień ewentualne zainwestowanie w oparciu o szczególne warunki architektoniczno-krajobrazowe,
- punkty widokowe do zagospodarowania na cele turystyczne.

ochrony wymagają:

- tereny otwarte rolno-zadrzewieniowe - korytarze ekologiczne chronione przed wprowadzaniem nowej zabudowy wskazane zwiększenie zalesień i zadrzewień,
- ewentualne inwestycje w obrębie istniejącej zabudowy dopuszczone na ściśle określonych warunkach.

pozostałe tereny otwarte w tym grunty rolne chronione z mocy ustawy:

- z uwagi na ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz walory widokowo-krajobrazowe chronione przed zainwestowaniem,
- w obrębie istniejących siedlisk dopuszczona modernizacja i rozbudowa istniejącego zainwestowania, oraz uzupełnienia na ściśle określonych warunkach.

znaczące zespoły zieleni urządzonej parki, cmentarze chronione:

przed zmianą użytkowania wszelkie działania na warunkach szczególnych

tereny erozyjno-osuwiskowe:

- chronione przed zabudową z uwagi na istniejące lub potencjalne zagrożenia związane z niestabilnością gruntu,

- wskazane w pierwszej kolejności do zalesień i zadrzewień,
- każdorazowe działania na warunkach szczególnych w oparciu o ekspertyzy.

II strefy konserwatorskie (środowisko kulturowe) w tym:

Miasto Muszyna:

strefa ochrony konserwatorskiej "A" - pełnej ochrony układu i struktury przestrzennej ochronie podlegają:

- plany zespołu z siecią drożną, rynkiem, podziałem własnościowym
- zespoły i obiekty zabytkowe, zespół kościoła z cmentarzem, dwór starościński, wnętrze rynku z placem, pierzejami, kapliczkami i zielenią, pierzeje ul. Kościelnej, dawny zajazd (obecnie muzeum), obiekty pojedyncze i zagrody znajdujące się w ewidencji WKZ
- skala miasta z dominantami
- ukształtowanie terenu - pokrycie skarpy, zagłębienia po młynówce

rejonów zdegradowanych wymagających uporządkowania i rewaloryzacji:

- rejon ośrodka zdrowia, baz i szkoły

Wszelkie prace inwestycyjne w obrębie strefy wymagają akceptacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

strefa ochrony konserwatorskiej "B" - otuliny zabytkowego centrum ze znaczącymi dla kultury elementami

a/ ciąg zabytkowy ul. Grunwaldzkiej

ochronie podlegają:

- droga biegnąca równoległe do Muszynki
- linia zabudowy, wyznaczona istniejącymi budynkami o charakterze zabytkowym
- skala i forma zabudowy
- elementy małej architektury
- zespoły zieleni i pojedyncze drzewa znaczące w krajobrazie

b/ zabudowa ul. Piłsudskiego oraz ul. Ogrodowej

ochronie podlegają:

- przebieg ul. Piłsudskiego i Ogrodowej
- zespoły i obiekty wpisane do ewidencji zabytków oraz pensjonaty drewniane, wille modernistyczne i tradycyjne zagrody

c/ zespół zabudowy ul. Zazamcze

ochronie podlegają:

- ~~zespół gospodarstwa leśnictwa /tradycyjne budynki gospodarcze/~~
- ~~pojedyncze obiekty zabytkowe, stylowe nie objęte ewidencją WKZ w rejonie Podzamecza~~
- ~~skala zabudowy~~
- ~~zespoły zieleni i pojedyncze drzewa znaczące w kształtowaniu krajobrazu~~

d/ obszar d. Zdroju obejmujący fragment "Łopaty" muszyńskiej

ochronie podlegają:

- ~~zielony teren d. Zdroju z odwiertami źródeł mineralnych - wskazane odtworzenie zespołu~~
- ~~stylowe zespoły i obiekty pensjonatowe oraz tradycyjna zabudowa zagrodowa - dopuszcza się uzupełnienia istniejącego przysiółka z wykluczeniem wprowadzania zabudowy na stoku.~~
- ~~zespoły zieleni, aleje, drzewa znaczące dla kształtowania krajobrazu~~

e/ Przedmieście wzdłuż ul. Kościuszki zespół zabudowy podmiejskiej dwa obszary "Folwark" i "Majdan"

ochronie podlegają:

- ~~trasa drogi i linii kolejowej~~
- ~~obiekty wpisane do ewidencji konserwatorskiej i inne obiekty nawiązujące do form tradycyjnych~~
- ~~zabytkowa kaplica obok torów~~
- ~~elementy małej architektury znaczące dla kultury i historii miasta~~
- ~~skala zabudowy~~
- ~~zieleni terenów przybrzeżnych Popradu, części stokowej, ogródków przydomowych~~

strefa ekspozycji "E"

ochronie podlega krajobraz kulturowy przestrzeni otwartej z rozłogiem pól, zadrzewieniami śródpolnymi, małą architekturą

Obowiązuje zakaz zabudowy partii stokowych. Dla terenów zdegradowanych zabudową dysharmonijną konieczne opracowanie programów rewaloryzacyjnych. Należy zapewnić warunki właściwej ekspozycji zespołu

strefa ochrony archeologicznej "OW" obszar miasta lokacyjnego i Wzgórze Zamkowe

ochronie podlegają:

- ~~Wzgórze Zamkowe ze wzniesieniami Koziejówki – obowiązek zapewnienia nadzoru archeologicznego przy wszelkich pracach ziemnych lub uprzedniego wykonania badań archeologicznych na warunkach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków~~
- ~~teren miasta lokacyjnego – wszelkie prace ziemne pod nadzorem Archeologa Wojewódzkiego~~

WYTYCZNE

Obszary dla rozwoju osadnictwa w oparciu o ustalone zasady

- ~~uprowadzanie nowej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy tradycyjnej skalą, gabarytami i formą przy uwzględnieniu zasady harmonijnego współistnienia obiektów projektowanych z elementami istniejącymi~~
- ~~ochronie podlegają wszystkie znaczące dla środowiska elementy przyrodnicze i kulturowe~~

Gmina Muszyna:

strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmują:

- ~~Andrzejówka - zespół cerkwi z cmentarzykiem oraz przyległy teren z fragmentami d. zabudowy, wsi, zamknięty od zachodu drogą Muszyna Żegiestów. Obowiązuje ochrona zabytkowej cerkwi, ogrodzenia oraz cmentarza poprzez właściwą konserwację obiektu, wyposażenia oraz elementów małej architektury i drzewostanu. Wszelkie działania w obrębie zabytkowego zespołu wymagają uzgodnień służb konserwatorskich. Teren między chronionymi obiektami a drogą stanowi strefę ekspozycji d. cerkwi, winien więc być wykluczony z zainwestowania i nie zadrzewiany. Teren zabudowy istniejącej przy drodze wiejskiej należy utrzymać w skali wsi, zachować obiekty zabytkowe (spichlerzyki), przy uzupełnieniach stosować formy nawiązujące do tradycyjnych.~~
- ~~Dubne - d. cerkiew obecnie kościół z kamiennym ogrodzeniem, starodrzewem, cmentarzykiem oraz teren bezpośrednio przylegający do zespołu, zamknięty od zachodu drogą wiejską. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wymagana bieżąca konserwacja cerkwi, jej wyposażenia, ogrodzenia, pielęgnacja drzewostanu. Wszelkie prace w obrębie zespołu wymagają uzgodnień służb konserwatorskich. Teren w bezpośrednim sąsiedztwie chronionych obiektów winien być wykluczony z zabudowy, celem zapewnienia im ekspozycji w krajobrazie.~~
- ~~Jastrzębik - d. cerkiew obecnie kościół, drewniane ogrodzenie z bramką oraz bezpośrednie otoczenie zespołu. Wymagana ochrona zabytkowego założenia, utrzymanie obiektu, jego wyposażenia w dobrej kondycji technicznej i artystycznej.~~

Wszelkie prace w obrębie założenia wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Konieczne zapewnienie ekspozycji zabytkowego zespołu w krajobrazie poprzez pozostawienie wokół niego niezabudowanej strefy.

- ~~Leluchów - zespół d. cerkwi w obrębie kamiennego ogrodzenia oraz bezpośrednie sąsiedztwo założenia. Ochronie podlega zabytkowy obiekt, jego wyposażenie, ogrodzenie wokół d. cerkwi. Wymagana bieżąca ich konserwacja zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz konserwatorskiej i w oparciu o uzgodnienia służb konserwatorskich. Konieczna pielęgnacja drzewostanu. W otoczeniu wyznaczonym strefą wykluczone wprowadzanie obiektów i urządzeń. W terenach \\\znaczonych pod zainwestowanie w sąsiedztwie zabytkowego założenia zabudowa winna bezwzględnie być dostosowana do skali i form zabudowy tradycyjnej.~~
- ~~Milik - d. cerkiew obecnie kościół z kamiennym ogrodzeniem, dzwonnica, cmentarz oraz otoczenie zespołu: niezabudowane przedpole do drogi wiejskiej oraz stok w tle założenia. Obowiązuje ochrona zabytkowego obiektu, wyposażenia d. cerkwi oraz elementów małej architektury w jej otoczeniu. Konieczne ich utrzymanie należytej kondycji technicznej i artystycznej. Wszelkie działania w obrębie zespołu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Teren niezabudowany wokół założenia — stanowiący strefę ochrony ekspozycji winien pozostać niezabudowany.~~
- ~~Powroźnik - d. cerkiew obecnie kościół, ogrodzenie, cmentarz parafialny i starodrzew, teren między kościołem a cmentarzem. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wskazana jego bieżąca konserwacja prowadzona zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej. Wszelkie działania w obrębie zespołu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Konieczna pielęgnacja i konserwacja starodrzewu na terenie cmentarza. Teren nie zainwestowany w otulinie zabytkowego zespołu winien pozostać niezabudowany, w terenach przeznaczonych pod zabudowę obiekty projektowane muszą skalą i formą nawiązywać do zabudowy tradycyjnej. Wyklucza się w obrębie wyznaczonej strefy realizację obiektów wielkokubaturowych, mogących stanowić konkurencję przestrzenną dla zabytkowego kościoła.~~
- ~~Szczawnik - d. cerkiew, obecnie kościół, kamienne ogrodzenie, otoczenie zespołu stanowiące strefę ekspozycji zespołu. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wszelkie prace w obiekcie i w jego otoczeniu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Zabudowa w terenie przeznaczonym do zainwestowania w obrębie wyznaczonej strefy, musi skalą i formą nawiązywać do tradycyjnej. Konieczne zapewnienie niezabudowanej strefy wokół zespołu, stwarzającej warunki jego ekspozycji w krajobrazie. Ochrona zabytkowej kapliczki NBNP na rozdrożu.~~
- ~~Wojkowa - d. cerkiew, obecnie kościół, drewniane ogrodzenie, cmentarzyk, otulina zespołu. Obowiązuje ochrona zabytkowego obiektu, konieczna stała konserwacja~~

~~prorowadzona zgodnie ze sztuką budowlaną i konserwatorską. Wszelkie prace w obrębie zabytkowego założenia wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. W ramach wyznaczonej strefy ochrony wykluczona realizacja jakichkolwiek obiektów i urządzeń kubaturowych.~~

- ~~• Złockie - d. cerkiew obecnie kościół, kamienne ogrodzenie, starodrzew, cmentarz parafialny. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wszelkie prace w obrębie zespołu d. cerkwi i jej wnętrzu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Wymagane utrzymanie i konserwacja zabytkowych elementów nagrobnych na cmentarzu i pielęgnacja starodrzewu. W obrębie wyznaczonej strefy stanowiącej otulinę założenia i zapewniającej ekspozycje zespołu w przestrzeni należy wykluczyć realizację jakiegokolwiek zabudowy oraz bezplanowe zadrzewienia.~~
- ~~• Żegiestów - d. cerkiew obecnie kościół, otoczenie ze źródłem św. Anny. Ochrona obiektu poprzez utrzymanie go w dobrej kondycji technicznej i artystycznej. Wszelkie prace w obiekcie wymagają uzgodnienia Służb konserwatorskich. W otulinie wyznaczonej strefą wykluczone wprowadzanie nowej zabudowy oraz urządzeń i obiektów kubaturowych. Nowe obiekty realizowane w terenach przeznaczonych do zainwestowania w sąsiedztwie chronionego zespołu winny skalą i formą nawiązywać do zabudowy tradycyjnej.~~

strefy ochrony krajobrazu kulturowego obejmują:

otuliny zespołów zabytkowych:

- ~~• Dubne - teren w otoczeniu zespołu d. cerkwi i cmentarza zamknięty drogą i potokiem od zachodu i linią horyzontu od wschodu, użytkowany rolniczo ze śródpolnymi grupami drzew. Ochrona przed zainwestowaniem i bezplanowym zadrzewianiem.~~
- ~~• Wojkowa - otulina zespołu d. cerkwi i cmentarz, będąca fragmentem eksponowanego stoku, zamknięta od wschodu drogą wiejską. Konieczna ochrona terenu przed zainwestowaniem, ograniczenie zabudowy wzdłuż drogi dla zapewnienia z niej ekspozycji zespołu.~~
- ~~• Zespół zdrojowy Żegiestowa z obiektami zdrojowymi, kościółkiem, parkiem z elementami małej architektury. Łopata Żegiestowska. Ochrona kompozycji zespołów, zabytkowej zabudowy, założenia parkowego przy zdroju. Wymaga rewaloryzacja zespołów w oparciu o kompleksowy program i w oparciu o wytyczne i uzgodnienia konserwatorskie. Wymagana ochrona i pielęgnacja drzewostanu. Konieczne zachowanie związanego z zespołem uzdrowiskowym budynku przystanku kolejowego.~~

- Tereny "otwarte" rolno - zadrzewieniowe związane z zespołami wiejskimi, obejmujące eksponowane partie stokowe, o zachowanym historycznym rozłogu pól, z zadrzewieniami śródpolnymi i elementami małej architektury. Wymagana ochrona przed zabudową rozproszoną i ograniczenie wychodzenia jej na stoki.

III strefy rozwoju struktury osadniczej

Zespół zabytkowego „Centrum” koncentracja usług administracji, kultury, obsługi turystyki:

- ~~rozwój poprzez modernizację, adaptację, zmiany funkcji i podnoszenie standardu obiektów użyteczności publicznej przy zachowaniu rygorów ochronnych środowiska kulturowego i przyrodniczego,~~
- ~~obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną,~~
- ~~wymagane opracowanie planu miejscowego w pierwszej kolejności.~~

Strefa istniejącego, intensywnego zainwestowania miejskiego:

- ~~rozwój jakościowy poprzez porządkowanie i przekształcenia istniejącej struktury przestrzennej i funkcjonalnej/sukcesywne podnoszenie standardu mieszkalnictwa i usług oraz uzupełnienia głównie zabudowy jednorodzinnej i usług, przy zachowaniu rygorów ochronnych środowiska kulturowego i przyrodniczego,~~
- ~~obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną.~~

Strefy mieszkalnictwa z usługami do intensywnego rozwoju:

- rozwój poprzez dogęszczanie, przekształcenia, porządkowanie istniejącej struktury przestrzennej i funkcjonalnej oraz przy zachowaniu rygorów ochronnych środowiska kulturowego i przyrodniczego,
- obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną.

Do umiarkowanego rozwoju:

- rozwój poprzez lokalizację nowych zespołów zabudowy, przekształcenia funkcjonalne przy zachowaniu rygorów ochronnych środowiska kulturowego i przyrodniczego,
- obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną.

Do ograniczonego rozwoju:

- rozwój na zasadzie niewielkich poszerzeń i uzupełnień terenów budowlanych ze względów przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych,
- wymagana realizacja infrastruktury technicznej.

Strefy koncentracji zainwestowania sanatoryjno-wypoczynkowego z usługami towarzyszącymi:

- rozwój poprzez modernizację, adaptację, porządkowanie istniejącej struktury przestrzennej i funkcjonalnej oraz niezbędne uzupełnienia przy zachowaniu rygorów ochronnych środowiska kulturowego,
- obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
- wymagane opracowanie planu miejscowego w pierwszej kolejności.

Strefy zainwestowania z preferencją dla funkcji turystycznych:

- rozwój poprzez modernizację, adaptację, zmiany funkcji istniejącego zainwestowania bądź zagospodarowania, oraz wprowadzanie nowej zabudowy o wysokim standardzie, przy uwzględnieniu rygorów ochronnych środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- konieczność kompleksowego wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- zagospodarowanie związane z obsługą turystyki i rekreacji w strefach przygodnych, na ściśle określonych warunkach w oparciu o koncepcje programowo – przestrzenne,
- zagospodarowanie związane z realizacją urządzeń i obsługą sportów zimowych, na ściśle określonych warunkach w oparciu o koncepcje programowo-przestrzenne.

Strefa aktywności gospodarczej i zaplecza techniczno-gospodarczego miasta i gminy:

- wskazana segregacja funkcji w celu eliminacji negatywnych oddziaływań na stykach z istniejącą zabudową mieszkaniową,
- obowiązuje wprowadzanie zieleni izolacyjnej,
- tworzenie korzystnych warunków inwestowania dla nieuciążliwej działalności gospodarczej.

Strefy działań inwestycyjnych związanych z obsługą ruchu przygranicznego

* Uwaga granice stref funkcjonalno - przestrzennych mają charakter orientacyjny.

Proponowane kierunki zagospodarowania przestrzennego w obrębie poszczególnych stref osiedleńczych wyrażają główne kierunki rozwoju, które powinny dominować na danym obszarze. Szczegółowe ustalenia zostaną wyrażone w planach miejscowych.

Główne centra usługowe

1. Centrum promocji i informacji turystycznej,
2. Centrum rehabilitacji i lecznictwa,
3. Centrum rekreacji i wypoczynku letniego z zalewem na potoku Szczawniczek,
4. Centrum rekreacji i wypoczynku letniego na Zapopradziu,
5. Centrum sportów zimowych "Jaworzynka",
6. Centrum sportowe wraz z basenem,

- ~~7. Centrum wspierania przedsiębiorczości,~~
- ~~8. Centrum obsługi współpracy przygranicznej,~~
- ~~9. Centrum promocji zdrowia.~~

5. Zasady i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji

5.1. Ustalenia ogólne

Rozwój gminy, zwłaszcza części położonej w zlewni Muszynki, winien być dostosowany do wielkości dyspozycyjnych zasobów wody. Dla ochrony zasobów wody należy dążyć do zwiększenia retencyjności obszaru - poprzez sukcesywne zalesianie gruntów rolnych o słabej przydatności rolniczej, transformację użytkowania gruntów w kierunku zwiększenia powierzchni użytków zielonych i wykonywania zabiegów przeciw erozyjnych. Winien również obowiązywać zakaz ujmowania dla wodociągów zbiorczych źródeł i źródłiskowych odcinków potoków oraz ujmowania dla tych wodociągów wody wgłębnej z poziomów powiązanych z wodami mineralnymi. Dopuszcza się realizację takich ujęć dla wodociągów lokalnych - o wydajności nie naruszającej równowagi hydrologicznej. Dopuszcza się dla celów rozlewnictwa eksploatację wód podziemnych, w obszarach poza terenami chronionymi, wielkości określonej w koncesji, ale nie większej niż 10 m³ / h, wyjątkowo 20 m³ / h, w oparciu o "Program racjonalnej gospodarki złożami wód mineralnych i słodkich".

Z uwagi na wartości przyrodnicze obszaru oraz położenie w Obszarze Najwyższej Ochrony głównych zbiorników wód podziemnych (strefa ONO) oraz w obszarach górniczych wód mineralnych, na całym obszarze gminy winien obowiązywać zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i gleby a gospodarka ściekowa winna być kompleksowo uporządkowana. Winna być również wykluczona działalność gospodarcza mogąca zagrozić wodom podziemnym.

Zakłada się zróżnicowany rozwój i stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną dostosowany do ukształtowania terenu, charakteru zainwestowania i obecnego uzbrojenia. Pełne, kompleksowe uzbrojenie winno być realizowane w terenach obecnego i przewidywanego skoncentrowanego zainwestowania. Tereny oddalone, o gorszej dostępności i niskiej intensywności zabudowy, mogą mieć uzbrojenie niepełne.

5.2. Ustalenia szczegółowe dla systemów infrastrukturalnych

5.2.1. Woda dla celów pitnych i gospodarczych będzie dostarczana z komunalnych zbiorczych i lokalnych wodociągów opartych na ujęciach wód powierzchniowych oraz na ujęciach źródeł i studniami głębinowymi

Zakłada się:

- utrzymanie, modernizację i rozbudowę istniejącego wodociągu komunalnego, opartego na ujęciach wód powierzchniowych potoków Szczawnik i Jasieńczyk dla obsługi miasta Muszyna ~~oraz wsi Złockie, Szczawnik~~ i część Jastrzębika,
- ~~utrzymanie dotychczasowej obsługi części wsi Powroźnik przez wodociąg komunalny miasta Krynicy, utrzymanie i modernizację istniejącego ujęcia i zakładu uzdatniania wody dla tego wodociągu,~~
- ~~realizację wodociągu dla Żegiestowa Wsi opartego o ujęcia wód powierzchniowych potoku Żegiestowskiego,~~
- ~~utrzymanie i modernizację istniejącego komunalnego małego wodociągu na Łopacie Polskiej,~~
- ~~utrzymanie lokalnego wodociągu w Andrzejówce, opartego na ujęciach Źródeł i realizację nowego wodociągu w tej wsi opartego na ujęciu wód powierzchniowych potoku bez nazwy,~~
- ~~realizację wodociągu dla wsi Milik opartego na ujęciu wód powierzchniowych potoku Milik,~~
- realizację wodociągu dla wsi Jastrzębik opartego o ujęcia wód powierzchniowych potoku Jastrzębik,
- ~~realizację lokalnych wodociągów dla części wsi Powroźnik i wsi Wojkowa, Leluchów, Dubne, opartych o ujęcia wód powierzchniowych potoków, lub ze studni głębinowych,~~
- ustanowienie i zagospodarowanie stref ochrony sanitarnej dla wszystkich ujęć.

Dopuszcza się realizację indywidualnych ujęć i wodociągów zagrodowych dla terenów nie objętych zbiorczymi systemami.

5.2.2. **Ścieki bytowo-gospodarcze** będą odprowadzane różnymi systemami kanalizacyjnymi na wysokosprawne oczyszczalnie ścieków. Zakłada się, że sieć kanalizacyjna obsługiwać będzie skoncentrowaną zabudowę. W terenach przewidzianych do obsługi przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, do czasu ich realizacji, można dopuścić budowę szczelnych zbiorników wybieralnych na ścieki z okresowym opróżnianiem i wywożeniem w pierwszym okresie na oczyszczalnię w Muszynie. W uzasadnionych wypadkach dopuszcza się realizację rozwiązań lokalnych.

Zakłada się realizację i funkcjonowanie następujących systemów kanalizacyjnych:

- ~~modernizację i rozbudowę istniejącej oczyszczalni mechaniczno — biologicznej w Muszynie oraz przebudowę i rozbudowę sieci kanalizacyjnej dla obsługi miasta Muszyna oraz wsi Złockie, Szczawnik, Jastrzębik, Powroźnik i Wojkowa,~~
- ~~realizację wiejskich pełnosprawnych oczyszczalni ścieków i kanalizacji dla Milika, Andrzejówki - wsi, Andrzejówki Ługi i Żegiestowa,~~
- ~~realizację małych oczyszczalni i systemów we wsiach Dubne, Leluchów i Łopata Polska,~~

- możliwe jest również rozwiązanie gospodarki ściekowej wg innego wariantu wynikającego z opracowań technicznych.

Wskazany jest przerzut do Popradu oczyszczonych ścieków na oczyszczalni w Powroźniku dla miasta Krynicy.

5.2.3. **Gospodarka odpadami** winna bazować na ich segregacji a następnie zorganizowanym wywożeniu na urządzone i zabezpieczone przed ujemnym oddziaływaniem na środowisko zbiorcze składowisko, zlokalizowane w Andrzejówce. Zakłada się modernizację i rozbudowę istniejącego składowiska odpadów oraz sukcesywną rekultywację wyeksploatowanych powierzchni. Rekultywacja winna dotyczyć także terenów po zlikwidowanym wysypisku dla gminy Krynica w Powroźniku. Należy również podjąć działania dla realizacji nowego zakładu utylizacji odpadów.

5.2.4. **Gaz przewodowy** będzie dostarczany siecią średnioprężną z gazociągu wysokoprężnego Wygoda - Grybów - Krynica - Muszyna od stacji redukcyjno - pomiarowych I-go stopnia zlokalizowanych na obszarze gminy w Powroźniku i Muszynie. ~~Zakłada się realizację gazociągu wysokoprężnego z Muszyny do Szczawnika, stacji redukcyjno pomiarowej w Szczawniku oraz magistralnych gazociągów średnioprężnych od projektowanej stacji do Żegiestowa, Andrzejówki i Milika.~~ Istniejącą sieć średnioprężną należy sukcesywnie rozbudowywać. Zakłada się utrzymanie i modernizację istniejącego gazociągu wysokoprężnego Grybów - Krynica - Muszyna, przy zachowaniu strefy ochronnej.

5.2.5. **Zasilanie w energię elektryczną** odbywać się będzie od strony GPZ 110 / 15 kV „Krynica” i GPZ "Złockie". Energia elektryczna dostarczana będzie do wszystkich terenów zainwestowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie siecią średnich napięć, a od stacji transformatorowych bezpośrednio do odbiorców siecią niskich napięć. Należy zmodernizować i rozbudować istniejącą sieć średnich i niskich napięć oraz wybudować nowe stacje transformatorowe. Zaleca się kablowanie istniejących sieci napowietrznych Lokalizacja nowych stacji i sieci winna być zabezpieczona w planach miejscowych. Dopuszczona jest realizacja małych elektrowni wodnych. Przebiegające przez obszar gminy linie 110 kV z Piwnicznej i z Krynicy do Złockiego winny być utrzymane.

- 5.2.6. Ogrzewanie obiektów odbywać się będzie z indywidualnych i lokalnych źródeł ciepła. Docelowo podstawowym **źródłem ciepła** dla obszaru gminy winien być gaz, energia elektryczna lub olej opałowy. Należy modernizować kotłownie lokalne, w nowych obiektach stosować paliwa ekologiczne do celów grzewczych a w wypadku realizacji kotłowni na paliwa stałe, należy równocześnie instalować urządzenia ograniczające do minimum emisję zanieczyszczeń do atmosfery.
- 5.2.7. Dla polepszenia **łączności telekomunikacyjnej** należy kontynuować telefonizację całego obszaru, głównie w oparciu o powszechne stosowanie światłowodów i zwiększenie pojemności central telefonicznych i ich modernizację w systemy cyfrowe. Niezbędna jest rozbudowa sieci telefonicznej rozdzielczej. Wskazana jest realizacja stacji telefonii komórkowej. Łączność radiowo - telewizyjna zapewniona nadal będzie przez Telewizyjne Stacje Przemiennekowe na Jaworzynie Krynickiej, górze Malnik, w Żegiestowie Zdroju i w Żegiestowie Wsi. W oparciu o analizy teletransmisyjne wskazana jest realizacja dalszych stacji.
- 5.2.8. System transportu bazował będzie głównie na **układzie drogowym**. Zakłada się modernizację dróg wojewódzkich i powiatowych, ~~w tym realizację obejścia centrum Muszyny w ciągu drogi Nr 971 Krynica – Muszyna – Piwniczna wzdłuż toru kolejowego, podniesienie parametrów do klasy „G” (główniej) drogi powiatowej Muszyna – Leluchów – granica państwa oraz realizację nowych odcinków w ciągu tej drogi, w tym obejścia centrum miasta po jego wschodniej stronie. Zakłada się przebudowę węzła drogowo-kolejowego, obecnie jednopoziomowego wg rozstrzygnięć wynikających z opracowań technicznych.~~ Zakłada się rozbudowę sieci dróg gminnych klasy „L” (lokalnych) i dojazdowych. Nowa zabudowa wzdłuż dróg powiatowych winna być kształtowana w odległości co najmniej 20 m od krawędzi jezdni, wzdłuż drogi wojewódzkiej 25 m ~~a na terenie miasta winna nawiązywać do istniejącej linii zabudowy. Zakłada się uruchomienie przejścia granicznego drogowego osobowo – towarowego w Leluchowie po modernizacji istniejącego przejścia oraz uruchomienie dalszych przejść granicznych dla ruchu przygranicznego.~~ Zakłada się wyznaczenie i urządzenie ścieżek rowerowych w terenach atrakcyjnych kraj obrazowo, wzdłuż dróg powiatowych ~~i wzdłuż drogi do Krynicy.~~
- ~~5.2.9. Układ kolejowy będzie stanowił znaczące uzupełnienie układu drogowego. Zakłada się modernizację istniejącej linii kolejowej, w tym realizację w Muszynie łącznicy kolejowej na kierunku do Krynicy, realizację mijanek w Andrzejówce i Miliku oraz utrzymanie i modernizację stacji pasażersko – towarowych i przystanków kolejowych. Zakłada się~~

~~utrzymanie i modernizację istniejącego międzynarodowego kolejowego przejścia w Łeluchowie.~~

6. Obszary wskazywane do opracowania w pierwszej kolejności programów rozwoju, a następnie planów miejscowych (z uwagi na istniejące uwarunkowania niezależnie od wymogów przepisów szczególnych) to głównie:

Tereny zabudowane i wskazane w obowiązującym planie miejscowym Gminy do zabudowy wymagające ograniczenia działalności inwestycyjnej z uwagi na położenie:

- w terenach erozyjne - osuwiskowych, wszelkie działania inwestycyjne muszą być oparte o indywidualnie opracowane badania geotechniczne,
- w obrębie ciągów i korytarzy ekologicznych, zapewniających spójność przestrzeni przyrodniczej wewnątrz gminy oraz pomiędzy biocentrami Beskidu Sądeckiego, Gór Czerchowskich i Magury Kurczyńskiej, gdzie konieczna jest dominacja terenów otwartych, niezabudowanych,
- w strefie ekologicznej rzek i potoków, chronionej przed zabudową ze względów ekologicznych, przeciwpowodziowych, retencyjnych i grawitacyjnego przewietrzania dolin,
- w terenach czynnej i biernej ekspozycji krajobrazu o wysokiej atrakcyjności, chronionych przed zmianą użytkowania,
- w źródłiskach rzek i potoków, gdzie zadaniem najważniejszym jest ochrona retencyjności oraz zasobów wodnych pod względem ilościowym i jakościowym,
- w terenach potencjalnie zalewowych,
- w strefach ochrony konserwatorskiej.

7. Tereny wymagające przekształceń w zakresie dotychczasowych funkcji i sposobów użytkowania

- ~~wyróżniono w rysunku STUDIUM, położone w strefach ochrony konserwatorskiej~~

CZEŚĆ II

UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU MIASTA MUSZYNA z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań i syntezą ustaleń studium

I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Strukturę użytkowania gruntów miasta Muszyna przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów miasta Muszyna

Lp.	Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
1	Powierzchnia gruntów – ogółem	2440	100
2	Tereny zurbanizowane	173,91	7,13
3	Tereny rolnicze	579,16	23,73
4	Tereny leśne	1639,56	67,18
5	Wody	47,76	1,96

Źródło: RDOŚ Kraków 2013

Największy udział w powierzchni miasta tj. 67,18% stanowią lasy. Użytki rolne stanowią 23,73%, wody 1,96%, natomiast tereny zurbanizowane (zabudowa, drogi) zajmują 7,13% powierzchni miasta.

Główną oś układu komunikacyjnego miasta i gminy stanowi droga wojewódzka nr 971 relacji Piwniczna – Muszyna – Krynica Zdrój. Od głównej arterii komunikacyjnej odchodzą drogi powiatowe prowadzące ruch lokalny Muszyna – Jastrzębik – Złockie 1516K i Muszyna – Szczawnik 1517K oraz podstawowy międzynarodowy ruch tranzytowy do drogowego przejścia granicznego w Leluchowie (droga Muszyna – Leluchów – granica państwa 1514K). Obecnie realizowana jest obwodnica centrum miasta.

Równoległym do wymienionych dróg, korytarzem transportowym o znaczącym wpływie na funkcjonowanie gminy, ale o niewielkim wpływie na komunikację wewnątrzgminną, jest linia kolejowa Tarnów – Leluchów wykorzystywana obecnie głównie do prowadzenia tranzytowego, międzynarodowego ruchu towarowego. Linią o niewielkim znaczeniu jest lokalne odgałęzienie prowadzące z Muszyny do Krynicy obsługujące wygasający dalekobieżny ruch osobowy.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie miasta i gminy jest systematycznie rozbudowywana. Obecnie 98% mieszkań na terenie gminy zaopatrywanych jest w wodę z wodociągu, w tym 47% z sieci miejskiej administrowanej przez PGK Muszyna, a 50% z sieci lokalnej. Komunalna sieć wodociągowa występuje w Muszynie, Złockiem, Szczawniku, Powroźniku i Żegiestowie.

Do komunalnej sieci kanalizacyjnej podłączonych jest ok. 90% mieszkań. Komunalna sieć kanalizacyjna obejmuje Muszynę, Złockie, Szczawnik, Powroźnik, Żegiestów. Na terenie gminy funkcjonują dla jej potrzeb trzy oczyszczalnie ścieków: w Muszynie, Żegiestowie i Andrzejówce.

Gmina wyposażona jest w średnioprężną sieć gazową, obejmującą swoim zasięgiem Muszynę, Złockie, Szczawnik, Jastrzębik i Powroźnik. Gaz wykorzystywany jest do celów komunalnych i grzewczych w obiektach sanatoryjnych, wczasowych, komunalnych oraz mieszkaniowych.

Gmina Muszyna posiada dwustronne zasilanie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV. Główny Punkt Zasilania znajduje się w Złockiem. Od GPZ rozprowadzone są zamykane w pętle linie średniego napięcia 15 kV, zasilające wszystkie newralgiczne obiekty i obszary.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło są indywidualne kotłownie domowe. Na terenie gminy funkcjonuje sieć telekomunikacyjna o łącznej pojemności 4000 NN, do których podłączonych jest 2849 abonentów. Ponadto na terenie Gminy Muszyna zlokalizowane są cztery stacje telefonii komórkowej w miejscowościach Muszyna, Żegiestów, Andrzejówka i Złockie.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Miasto Muszyna położone jest na wysokości 450-480 m n.p.m. w kotlinie górskiej, którą tworzą przełomowa dolina Popradu oraz jego prawobrzeżne dopływy Muszynianka i Szczawnik. Otoczone zalesionymi górami na pierwszym planie o wysokości 500-730 m n.p.m. (Góra Zamkowa 501 m n.p.m., Wielki Łazek 698 m n.p.m., Mielnik 733 m n.p.m., Sucha Góra 550 m n.p.m. Mikowa 632 m n.p.m.), a w dalszym planie do 1114 m n.p.m. Jaworzyna Krynicka, Dubne 904 m n.p.m., Kurcińska Magura 894 m n.p.m. Takie ukształtowanie terenu charakteryzujące się w większości naturalnym krajobrazem otwartym związanym z rozległymi przestrzeniami terenów pokrytych lasami i roślinnością łąkową i pól uprawnych stanowi o bardzo wysokich jego wartościach.

Bardzo cenny jest krajobraz doliny Popradu – częściowo naturalny, z zakolem w którym rzeka zmienia swój kierunek z S-N na W, lokalnymi przewężeniami koryta, łachami, kamieńcem, roślinnością nadwodną. Sztucznym elementem w tym krajobrazie są wały przeciwpowodziowe oraz mosty. Wraz z roślinnością i otaczającymi wzniesieniami dolina tworzy osobliwy rodzaj wnętrza krajobrazowego o cennych wartościach przyrodniczych. Krajobraz kulturowy – w znacznym stopniu sztuczny, wynikający przede wszystkim

z postępującej urbanizacji obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Dotyczy to obszarów położonych w dnach dolin jak i dolnych partiach stoków. Wykształciły się tu liczne typy krajobrazu kulturowego, o zróżnicowanym poziomie naturalności, związane z różnymi formami i intensywnością zabudowy. Do najcenniejszych należy – zespół urbanistyczny miasta związany z rozwojem uzdrowiska, wpisany do rejestru zabytków oraz ruiny zamku na Górze Zamkowej 501 m n.p.m., z której rozpościera się panorama na miasto i jego dominanty a także na okoliczne krajobrazy naturalne.

W inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej dla potrzeb Planu Ochrony Popradzkiego PK (Janik – Ramza 2012) na obszarze miasta wyróżnionych zostało 8 z 10 typów krajobrazów, w tym zgodnie z:

- użytkowaniem i zainwestowaniem terenu – rodzaj: las, polany, woda, zwarta zabudowa,
- granicami rezerwatu przyrody Las Lipowy Obrożyska – rodzaj: cenne fragmenty starodrzewia,
- postępującą zmianą użytkowania i funkcji – rodzaj: tereny rolne z luźną zabudową przysiółków i osiedli, zarastające polany, zadrzewienia śródpolne.

Cechą charakterystyczną terenów zurbanizowanych jest stosunkowo duży stopień zharmonizowania nowej zabudowy z trakcyjną i regionalną. Według E. Węclawowicz-Bilskiej (Warszyńska red. 1995) miasto Muszyna wraz z otaczającymi gminami należą do nielicznych obszarów w Karpatach gdzie tradycyjna i współczesna zabudowy oraz historyczne układy miejskie o tradycyjnej skali harmonijnie wkomponowane są w krajobraz.

Ogólnie można ocenić, że walory krajobrazowe miasta są silnie zróżnicowane i oparte są na stabilnych i bardzo cennych wartościach przyrodniczych terenu. Jednocześnie uwidacznia się w krajobrazie tendencja rozwoju urbanistycznego uzdrowiska i miasta powodująca stopniowe przekształcenia w krajobrazie w kierunku powstania – zwłaszcza lokalnie – nowych wewnątrz krajobrazowych o znacznym udziale elementów i czynników o charakterze sztucznym i technicznym.

3. Stan środowiska

BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem geologicznym obszar Muszyny położony jest w południowej części trzeciorzędowej płaszczowiny magurskiej w obrębie dwu jej stref tektoniczno-facjalnych; strefy bystrzyckiej (sądeckiej) i strefy krynickiej.

Utwory trzeciorzędowe to piaskowce cienkoławicowe i łupki – warstwy z Zarzecza (dawniej zwane warstwy beloweskie). Warstwy te budują naprzemianległe cienkoławicowe piaskowce i pakiet łupków, przybierające formę drobnorytmicznego fliszu.

Piaskowce gruboławicowe i zlepieńce (piaskowce krynickie) występują w postaci kompleksów gruboławicowe ławicowych piaskowców o miąższości od kilkudziesięciu do ponad stu metrów przedzielonych wkładkami łupków ilastych lub piaszczystych. Miąższość łupków nie przekracza kilku centymetrów. Piaskowce są średnio- lub gruboziarniste, źle sortowane o spoiwie ilasto-wapnistym, co wpływa na ich słabą zwięzłość. Piaskowce są barwy rdzawo-żółtej, miejscami aż brunatno-żółtej. W obrębie piaskowców występują zlepieńce utworzone z dobrze obtoczonych ziaren kwarcu, skaleni, wapieni i łupków. Piaskowce krynickie z uwagi na swoją specyfikę (ilaste lub wapniste spoiwo oraz zlepieńce) szybko ulegają wietrzeniu rozsypując się na piasek i żwir (Chrzastowski i in. 1993).

Piaskowce gruboławicowe i łupki – piaskowce z Piwnicznej (dawniej zwane jako warstwy magurskie i podmagurskie) wykształcone są w postaci piaskowców gruboławicowych. Utwory te budują przeważająca część terenu Muszyny i okolic, poczynając od doliny Popradu aż po szczyty Pustej i Jaworzyny (Chrzastowski i in. 1993).

Osady czwartorzędowe reprezentowane są przez pokrywy zwietrzelinowe, osady stokowe, koluwia osuwiskowe oraz osady rzeczne i utwory stożków napływowych wieku późnoplejstocenijskiego oraz holocenijskiego. Miąższości osadów czwartorzędowych są z reguły niewielkie (0,5 m do kilku metrów), za wyjątkiem niektórych pokryw zboczowych oraz osadów rzecznych w dolinie Muszynki i Popradu (8 do 10 m).

Do *utworów stokowych* należą koluwia osuwiskowe oraz pokrywy soliflukcyjno-deluwialne, występujące w dolnych partiach zboczy i często zazębiające się z osadami aluwialnymi. Utwory stokowe utworzone są zazwyczaj z glin piaszczystych, piaszczysto-ilastych i ilastych z rumoszem piaskowcowym o średnicy 10-30 cm. Miąższość pokryw stokowych zazwyczaj wynosi od 3-5 m.

Osady rzeczne występują zarówno w dolinie Popradu, jego większych dopływach (Muszynka, Szczawnik), jak i licznych bocznych dopływach.

RZEŻBA TERENU

Rzeźba terenu uwarunkowana jest ściśle budową geologiczną, ma charakter strukturalny, co oznacza, że układ jednostek morfologicznych związany jest z układem jednostek tektonicznych. Cechą charakterystyczną jest inwersyjny charakter rozwoju rzeźby, co oznacza, że wierzchowiny rozwinęły się w obrębie synklin wypełnionych piaskowcami magurskimi.

Dominującym elementem morfologicznym jest Pasma Jaworzyny Krynickiej, stromo opadające ku południowemu-zachodowi, Kotlina Muszyny oraz pasmo Dubnego, Zimnego i Kraczonika należące do Gór Czerchowskich (Pasma Leluchowskie).

Dominującym procesem morfotwórczym w obrębie Beskidu Sądeckiego jest erozja w obrębie dolin rzecznych i rozbudowanych lejów źródłowych, powodująca szczególnie intensywny rozwój ruchów masowych kształtujących zbocza dolin i stoki górskie. Procesy te prowadzą nadal do rozczłonkowania i obniżania głównych wierzchołów i grzbietów bocznych pasm górskich. Neotektoniczne dźwiganie Beskidu Sądeckiego w czwartorzędzie doprowadziło do powstania przełomowej doliny Popradu o charakterze antecendentnym.

Do współcześnie zachodzących i dominujących procesów geomorfologicznych należy:

- w obrębie stoków dojrzałych o większym nachyleniu, przy sprzyjających warunkach hydrogeologicznych utworów fliszowych dominującą rolę odgrywają ruchy masowe – osuwanie, splezywanie, które zachodzi już przy nachyleniach 8-10° gdy gleba jest nasycona wodą, spłukiwanie na gruntach rolnych w okresach wiosenno-letnich związane z roztopami i ulewami, a w obszarach leśnych sufozja, ługowanie, erozja liniowa, deflacja czyli działalność wiatru a także tzw. saltacja wykrotowa związana z przemieszczaniem się materiału po wyrwaniu drzew razem z korzeniami;
- w obrębie stoków młodych procesami modelującymi jest głównie grawitacja – odpadanie, obrywanie;
- w dnach dolin – można wyróżnić trzy typy odcinków: erozyjny – gdzie dominuje pogłębianie koryta rzeki, transportowy – z tendencją do erozji bocznej i akumulacji w zakolach oraz nadbudowywania równin zalewowych podczas dużych powodzi oraz depozycyjny – o najmniejszej stabilności poziomej z tendencją do erozji bocznej, akumulowania i wielokrotnego przemieszczania osadów.

Pod względem morfologicznym i genetycznym do najbardziej charakterystycznych form rzeźby tego terenu należy zaliczyć:

- formy pochodzenia rzeczno-akumulacyjnego: koryta rzek, starorzecza, krawędzie terasów rzecznych i stożków napływowych, terasy erozyjno-akumulacyjne i akumulacyjne, stożki napływowe, ławice żwirów rzecznych (kamieniec),
- formy pochodzenia rzeczno-denudacyjnego: stożki i zbocza dolin, doliny wcięte, doliny płaskodenne,

- formy pochodzenia denudacyjnego: fragmenty powierzchni zrównania, grzbiety i garby, niecki zboczowe, osuwiska, powierzchnie osuwiskowo-złaziskowe, równiny akumulacji soliflukcyjnej;
- formy antropogeniczne: wyrobiska, kamieniołomy, sztuczne wcięcia i nasypy drogowe i kolejowe, wysypiska ziemi, gruzu i odpadów.

Miasto położone jest w kotlinie górskiej na wysokości 450-480 m n.p.m. u ujścia Szczawnika i Muszynki do Popradu. Otoczone górami o wysokości 630-916 m n.p.m. Mikowa 632 m n.p.m., Wielka Polana 794 m n.p.m., Zimne 916 m n.p.m., Dubne 904 m n.p.m., Wielki Łazek 698 m n.p.m., Koziejówka 632 m n.p.m. z Górą Zamkową (Baszta) 501 m n.p.m.

WARUNKI KLIMATYCZNE

Pod względem klimatycznym obszar ten znajduje się na pograniczu kilku jednostek klimatycznych, wydzielonych na podstawie różnych kryteriów. Według klasyfikacji M. Hessa (1965) opartej na średniej rocznej temperaturze powietrza, zasięgu występowania pięter roślinnych teren ten znajduje się na pograniczu:

- piętra umiarkowanie ciepłego o średniej rocznej temperaturze od 6 do 8°C,
- piętra umiarkowanie chłodnego o średniej rocznej temperaturze od 4 do 6°C.

Granica między piętrami, tj. izoterma 6°C przebiega w tym rejonie na wysokości około 500 m n.p.m. w kotlinach do 750 m n.p.m. w Beskidzie Sądeckim.

Pod względem bioklimatycznym zaliczane jest do regionu VI podgórskiego i górskiego odznaczającego się dużym zróżnicowaniem warunków bioklimatycznych i typie umiarkowanie bodźcowym, a okresowo silnie bodźcowym (Kozłowska-Szczęsna i in. 2002).

Na podstawie zmodyfikowanej regionalizacji T. Kozłowskiej-Szczęsnej (2002) opierając się na regionalizacjach Polski jak i na najnowszych wynikach badań dotyczących zróżnicowania biotermicznego K. Błażejczyk i A. Kunert (2012) wyróżniono VIII regionów bioklimatycznych. Według tego podziału Muszyna znajduje się w regionie VIII – Karpackim. Charakterystyka klimatu przeprowadzona została na podstawie pomiarów wykonanych w Muszynie (Kozłowska-Szczęsna i in. 2002).

Średnia roczna suma usłonecznienia kształtuje się na poziomie 1340 godzin i jest o około 160 godzin niższa od wymaganej normy dla uzdrowisk. Najlepszymi warunkami solarnymi charakteryzują się miesiące letnie od maja do sierpnia, natomiast najgorszymi okres jesienno-zimowy od listopada do lutego (tab. 10). Taki układ warunków solarnych wynika przede wszystkim z długości trwania dnia, stopnia zachmurzenia oraz położenia w dolinie i znacznego zasłonięcia horyzontu przez okoliczne góry i wzniesienia.

Średnie roczne zachmurzenie w godzinach południowych wynosi 67%. Najkorzystniejszymi w skali roku miesiącami są sierpień, wrzesień i październik około 60% zachmurzenia, natomiast najgorsze w grudniu 74% i listopadzie 72%.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6,2°C i jest charakterystyczna dla umiarkowanie ciepłego piętra klimatycznego. Cechą charakterystyczną warunków termicznych są jego kontrasty. Absolutne maksimum temperatury zanotowane w okresie 1971-1990 wynosiło 31,6°C, natomiast minimum – 34,2°C (amplituda temperatur 65,8°C). Najwyższe miesięczne temperatury powietrza notowane są w lipcu 15,7°C i sierpniu 14,9°C (w godzinach południowych odpowiednio 20,2°C i 20,0°C) – tab. 10.

Największa miesięczna amplituda temperatur skrajnych została odnotowana w miesiącu marcu 48,0°C, natomiast najmniejsza w lipcu 29,5°C. Temperatury powyżej 30,0°C (dni upalne) zaobserwowano jedynie w lipcu i sierpniu o powyżej 15,0°C (dni letnie) od kwietnia do października, przy czym w lipcu stanowią one 60% dni. Dni mroźnych z temperaturą minimalną poniżej 10,0°C jest średnio w roku ok. 31, a bardzo mroźnych z temperaturą maksymalną poniżej 10,0°C ok. 2 dni.

Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 64%, a najniższe jej wartości obserwowane są w kwietniu (53%), co w skali odczucia wilgotności oznacza „powietrze suche”. „Powietrze umiarkowanie suche” występuje w pozostałych miesiącach półrocza ciepłego. Największa wilgotność względna powietrza (80%) jest w grudniu („powietrze umiarkowanie wilgotne”). Liczba dni z uciążliwym dla człowieka stanem parności w godzinach okołopołudniowych występuje średnio 9 razy w roku. Częstość stanów parności w godzinach okołopołudniowych zmienia się od 2 do 24.

Średnie roczne sumy opadów wynoszą 736 mm i wahają się od 441 mm do 1014 mm. Zróżnicowanie średnich miesięcznych opadów jest duże od 28 mm w lutym do 105 mm w lipcu. Pod względem liczby dni z opadem Muszyna spełnia warunki stawiane miejscowościom uzdrowiskowym, gdyż średnia roczna ich liczba (171) jest mniejsza od wymaganej normy (183). Jednak w poszczególnych latach liczba dni z opadem wynosiła od 122 w 1986 roku do 204 w 1985 roku. Największa liczba dni z opadem obserwowana jest w czerwcu (17) i grudniu, najmniejsza w październiku 12 dni.

Dolne położenie uzdrowiska sprzyja częstemu tworzeniu się mgieł (76 dni w roku). Najwięcej mgieł występuje i schyłku lata, w sierpniu 13 i wrześniu 12. Odnosząc się do normy przyjętej dla uzdrowisk środkowoeuropejskich (15 dni) trzeba zauważyć, że jest ona dotrzymywana tylko w okresie od października do marca, podczas gdy od kwietnia do września jest znacznie przekraczana.

Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 96, pojawia się ona w listopadzie zanika w kwietniu.

O rozkładzie kierunków wiatru w Muszynie decyduje przede wszystkim rzeźba terenu. Osłonięcie doliny Popradu od północy wzniesieniami Koziejówki z Górą Zamkową, a od zachodu pasmem Góry Mikowej stanowi przeszkodę dla swobodnego napływu powietrza z tych kierunków. Dlatego najczęściej występują wiatry z kierunku południowo-zachodniego (SW) 19,7%, wiejące wzdłuż osi doliny Popradu oraz z północno-wschodniego (NE) 11,0%, docierające do uzdrowiska wzdłuż doliny Muszynki. Znikoma jest częstość występowania wiatru zachodniego (W) 0,6% i północno-zachodniego (NW) 0,7%. W godzinach okołopołudniowych przeważają wiatry słabe. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi $1,8 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$. Największą średnią miesięczną prędkość wiatru obserwuje się w kwietniu ($2,4 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$), w marcu ($2,2 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$), natomiast najniższą w grudniu $1,3 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ i styczniu $1,4 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$. Ciszę występują w 51,2% przypadków.

Ze względu na zróżnicowania lokalnych warunków klimatycznych spowodowanych formami terenowymi, nachyleniem stoków, ekspozycją, pokryciem terenu można wyróżnić tereny – strefy o różnych cechach bioklimatu – mapa Ekofizjografia I (Kozłowska-Szczęsna i in., 2002):

- Strefa korzystna charakteryzuje się dobrymi warunkami solarnymi i termicznymi, lecz także znaczną bodźcowością klimatu odczuwalnego. Obejmuje ona szerokie dna dolin Popradu i Szczawnika, nadające się do lokalizacji obiektów sanatoryjnych oraz niezalesione zbocza okolicznych wzniesień o ekspozycji południowej, wschodniej i zachodniej, przydatne w stosowaniu klimatoterapii, a zwłaszcza helioterapii.
- Strefa umiarkowanie korzystna obejmuje tereny leśne porastające południowe, wschodnie i zachodnie zbocza dolin, o łagodnych lub oszczędzających bodźcach klimatycznych oraz dobrych warunkach higienicznych powietrza. Strefa ta jest przydatna do różnych form klimatoterapii, głównie do aeroterapii i kinezyterapii, a miejscami także do helioterapii.
- Strefa niekorzystna odznacza się ograniczonym dopływem promieniowania słonecznego do powierzchni terenu (szczególnie w okresie jesienno-zimowym). Występują tu stosunkowo niskie wartości temperatury powietrza oraz niedobór bodźców radiacyjnych. Strefa ta obejmuje zbocza o ekspozycji północnej, a także wąskie, głęboko wcięte doliny. W dolinach tych występują duże kontrasty dobowe odczuwalnych warunków termicznych oraz wyraźnie zwiększona częstość stanów parności. Warunki niekorzystne do leczenia

uzdrowiskowego panują także w obrębie terenów zabudowanych, z uwagi na zwiększone zanieczyszczenie powietrza pochodzenia komunalnego oraz komunikacyjnego.

ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Na terenie miasta nie ma uciążliwych zakładów przemysłowych emitujących do środowiska ponadnormatywne zanieczyszczenia.

Lokalnymi źródłami zanieczyszczeń na tym obszarze są:

- kotłownie lokalne i paleniska indywidualne,
- transport,
- zakłady i punkty usługowe i rzemieślnicze,
- nieszczelne przydomowe zbiorniki ścieków i szamba,
- nawożenie użytków rolnych ściekami,
- oczyszczalnie ścieków, które odprowadzają do Popradu oczyszczone ścieki komunalne.

Ocenę stanu poszczególnych elementów środowiska przeprowadzono na podstawie badań WIOŚ oraz danych literaturowych.

WODY PODZIEMNE

Użytkowe zbiorniki wód podziemnych występujące w paleogeńskich utworach zasilane są przez opady atmosferyczne. Wody tych zbiorników z uwagi na sprzyjające warunki geologiczne i małą głębokość zalegania podatne są na zanieczyszczenia.

Według podziału regionalnego zwykłych wód podziemnych (Paczyński, 1995) wody podziemne tego obszaru zaliczane są do XIV regionu karpackiego, w obrębie którego wody występujące w zbiorniku GZWP 438 należą do klasy D o dużej wartości (10,5 pkt.).

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska jakość wód podziemnych badana jest w stałych punktach monitoringu i na tej podstawie określana dla całych jednolitych części wód (JCWPd).

Na terenie gminy zostały zlokalizowane dwa punkty pomiarowe w miejscowościach: Żegiestów Łopata Polska i Leluchów. Na podstawie badań wykonanych w 2011 r. stan ilościowy jednolitych części wód podziemnych nr 154 określono jako dobry, natomiast stan jakościowy jako zadowalający.

- Przekroczony próg 75% stanu dobrego – wskaźniki terenowe: Temp
- Wskaźniki w III klasie: Temp, Ca, HCO₃
- Klasa jakości w punkcie – surowa 2012: III

– Klasa jakości w punkcie – końcowa 2012: III

Podstawą oceny jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 142, poz. 896), w którym na podstawie elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych określone są klasy jakości:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których:
  - wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego),
  - wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka;
- klasa II – wody dobrej jakości, w których:
  - wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych,
  - wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby;
- klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka;
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka;
- klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Klasy jakości wód I, II i III oznaczają dobry stan chemiczny, natomiast IV i V oznaczają słaby stan chemiczny wód podziemnych.

WODY POWIERZCHNIOWE

Podstawę prawną do wyznaczenia klas jakościowych wód powierzchniowych stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. nr 258, poz. 1549).

Dla jednolitych części wód powierzchniowych celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu wód. Dla wód położonych na obszarach chronionych dodatkowo wymagane jest spełnienie wymogów wynikających z przepisów, na podstawie których obszary te zostały utworzone. Do obszarów chronionych zaliczone są między innymi:

- jednolite części wód przeznaczone do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (obejmują obszar całego kraju),
- obszary ochrony siedlisk i gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.

Badania jakości wód powierzchniowych zostały wykonane w następujących jednolitych częściach wód:

- *Poprad od Smereczka do Łomniczanki* (punkt pomiarowo-kontrolny „Poprad – Leluchów”)
- *Muszynka* (punkt pomiarowo-kontrolny „Muszynka – Powroźnik”)

Dla JCW Poprad od Smereczka do Łomniczanki ocena stanu wód w 2012 roku przedstawia się następująco:

- Stan wód – zły – o ocenie zdecydował potencjał ekologiczny obszarów chronionych ze względu na elementy biologiczne – fitobentos, makrofity, ichtiofauna oraz niespełnianie wymogów dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie fitobentosu i makrofitów.
- Potencjał ekologiczny – umiarkowany.
- Stan chemiczny – dobry.

Dla JCW Muszynka:

Nie określono stanu wód z powodu braku badań elementów chemicznych.

- Potencjał ekologiczny – dobry i powyżej dobrego

JCW Muszynka spełnia dodatkowe wymogi dla obszarów chronionych przeznaczonych do poboru wód na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, do bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA

Na terenie gminy Muszyna brak jest stacji pomiarowych monitoringu powietrza.

Analiza wyników pomiarów stężeń substancji w powietrzu, wykonana w ramach rocznej oceny jakości powietrza na terenie woj. małopolskiego za 2012 r. wykazała, że na terenie gminy Muszyna dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń gazowych i pyłowych nie są przekroczone (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, Dz. U. z 2012, poz. 1031). Stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, określany jako tło zanieczyszczenia powietrza przedstawiono w tabeli 2.

Tab. 2. Stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie miasta i gminy Muszyna

Zanieczyszczenie	Poziom stężenia	% wartości dopuszczalnej
Dwutlenek siarki ¹⁾	4,8 µg/m ³	24
Dwutlenek azotu	15,0 µg/m ³	37,5
Pył zawieszony PM10	30,0 µg/m ³	75
Pył zawieszony PM2.5	20,9 µg/m ³	83,6
Benzen	3,5 µg/m ³	70
Ołów w pyle PM10	0,0216 µg/m ³	4,3
Arsen w pyle PM10	1,302 ng/m ³	21,7
Kadm w pyle PM10	0,729 ng/m ³	14,6
Nikiel w pyle PM10	1,489 ng/m ³	7,4
Benzo(a)piren w pyle PM10	3,0 ng/m ³	300

¹⁾ Dwutlenek siarki – dopuszczalne stężenie średnioroczne normowane jedynie ze względu na ochronę roślin.

Źródło: WIOŚ Kraków 2013 r.

Strefa małopolska, w której leży miasto Muszyna według „Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012 roku” została zaliczona do klasy A we wskaźnikach: dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla, ozon oraz zawartych w pyle metali: arsenu, niklu, kadmu i ołowiu. Oznacza to, że dla wymienionych substancji nie została przekroczona wartość dopuszczalna/docelowa (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego). Natomiast we wskaźnikach: dwutlenek siarki, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2.5, benzo(a)piren strefa małopolska została zaliczona do klasy C.

HAŁAS

Hałas jest istotnym dla mieszkańców zanieczyszczeniem. Głównymi źródłami hałasu jest komunikacja samochodowa, kolejowa, zakłady produkcyjne, usługowe i gospodarka domowa.

Hałas komunikacyjny – uzależniony jest od natężenia ruchu i jego struktury, a także od stanu technicznego drogi. Głównymi i najbardziej znaczącymi źródłami hałasu komunikacyjnego są drogi:

- nr 971 łącząca Piwniczna – Muszyna – Krynica Zdrój,
- nr 1513 Powroźnik – Tylicz,
- nr 1514 Muszyna – Leluchów – granica państwa,
- nr 1516 Muszyna – Jastrzębik – Złockie,
- nr 1517 Złockie – Szczawnik – Żegiestów,

oraz linia kolejowa nr 95 Tarnów – Leluchów wykorzystywana głównie w tranzytowym ruchu towarowym, a także jej odnoga prowadząca z Muszyny do Krynicy obsługująca ruch osobowy.

W ostatnim okresie WIOŚ nie prowadził badań poziomu hałasu na terenie miasta. Z badań archiwalnych (tab. 3) wynika, że poziom hałasu komunikacyjnego na granicy strefy „B” ochrony uzdrowiskowej wynosił blisko 63 dB.

Tab. 3. Wartość poziomu hałasu w dniu 30.07.2002 r.

Lp.	Punkt pomiarowy – lokalizacja	Poziom dźwięku w dB (A)	Przekroczenie poziomu dźwięku [dB]
1.	Muszyna – rejon stacji PKP przy drodze 25332	62,9	2,9

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy uzdrowiskowej Muszyna na lata 2004-2011 wraz z prognozą do roku 2015

Aktualnie do oceny poziomu hałasu obowiązują i wykorzystane są długookresowe wskaźniki hałasu (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, Dz. U. z 2007 r., nr 120, poz. 826, z późn. zm.):

- L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w dB, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Wartość dopuszczalna dla strefy ochrony uzdrowiskowej „A” – 50 dB, dla „B” – 68 dB.

- L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w dB, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Wartość dopuszczalna dla strefy ochrony uzdrowiskowej „A” – 45 dB, dla „B” – 59 dB.

Hałas przemysłowy – W latach 2010-2012 Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie nie wykonał pomiarów poziomu hałasu przemysłowego na terenie miasta i gminy Muszyna.

Hałas komunalny – pochodzący od źródeł związanych z zabudową mieszkaniową charakteryzuje się dużą zmiennością natężenia i czasem występowania, a wywołany jest urządzeniami i maszynami zlokalizowanymi w obrębie zabudowy. Mimo chwilowych przekroczeń wartości dopuszczalnych, poziom hałasu dla dziennej i nocnej pory doby nie jest przekraczany.

POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

Na terenie gminy podstawowe źródła promieniowania niejonizującego elektromagnetycznego wytwarzają pola o częstotliwości 50 Hz. Są to: napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV relacji GPZ Piwniczna – GPZ Muszyna – GPZ Krynica oraz stacja elektro-energetyczna 110/15 kV Muszyna zlokalizowana w sołectwie Złockie. Źródłami o znacznie słabszym oddziaływaniu na środowisko są napowietrzne linie elektroenergetyczne o znaczeniu lokalnym – średniego napięcia 15 kV oraz niskiego napięcia 3x380/220 V wraz ze stacjami transformatorowo-rozdzielczymi 15/0,4 kV. Ponadto na terenie gminy występują źródła o częstotliwościach radiowych: stacja przemiennikowa TSR Żegiestów Wieś na górze Cypel oraz stacje telefonii komórkowej na górze Jaworzyna Krynicka i górze Malnik.

Dla ochrony przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego oraz dla potrzeb eksploatacji tych linii wymagane jest zachowanie wzdłuż nich pasa terenu wolnego od zabudowy, w obie strony od osi linii. Ograniczenia, o których mowa dotyczą także zadrzewień.

Kolejnymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są:

- nadajniki radiostacji radiowych i telewizyjnych emitujące w sposób ciągły swoje programy w paśmie częstotliwości od 85 MHz do 108 MHz (pasmo radiowe) oraz 206 MHz do 734 MHz (pasmo telewizyjne),
- nadajniki stacji bazowych telefonii komórkowych pracujące w paśmie 900 i 1800 MHz.

Z raportów oddziaływania na środowisko wykorzystanych dla stacji bazowych telefonii komórkowej wynika, że ich funkcjonowanie nie wpływa negatywnie na zdrowie ludzi, o ile nie znajdują się oni w odległości mniejszej niż 25 metrów od anten na wysokości ich

zainstalowania.

Na obszarze gminy Muszyna nie prowadzono badań poziomów pól elektromagnetycznych.

4. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

GLEBY

Pokrywa glebowa kształtowana jest przede wszystkim pod wpływem cech podłoża oraz wysokości bezwzględnej i związanej z nią piętrowością klimatyczną i roślinną.

Według klasyfikacji B. Adamczyka (1966) utwory skalne występujące na tym terenie należą do serii marglisto-krzemianowej, psamitowo-pelitowej, których zwietrzliny posiadają właściwości sprzyjające formowaniu się gleb brunatnych. Zmienny udział piaskowców i łupków ilastych, zróżnicowana zawartość spoiwa węglanowego oraz procesy przemieszczania zwietrzelin i modelowania stoków to podstawowe przyczyny zróżnicowania trofizmu gleb i rodzaju ich użytkowania.

Najmłodsze osady czwartorzędu (plejstocenu i holocenu) występują w obrębie stoków i wypełniają dna dolin potoków i rzek.

Na podstawie zróżnicowania właściwości gleb i genezą substratu glebowego można na tym terenie wyróżnić:

- gleby partii grzbietowych, wytworzone z pokryw zwietrzelin in situ,
- gleby stokowe wytworzone z pokryw koluwiów (kamienisto-rumoszowych, soliflukcyjnych i osuwiskowych) oraz pokryw deluwiów, powstałych w plejstocenie jak i w holocenie,
- gleby dolin rzek i potoków, które powstały z osadów aluwialnych lub aluwialno-deluwialnych.

Dominują gleby autogeniczne, brunatne właściwe: typowe wyługowane i oglejone, brunatne kwaśne; biellicowane typowe i biellicowe. W wyższych partiach stoków i na grzbietach gleby litogeniczne; litosole, regosole, rankery brunatne i pararędziny brunatne. Na wypłaszczeniach oraz w dnach dolin występują płaty gleb semihydrogenicznych i hydrogenicznych oraz gleby napływowe; mady rzeczne; właściwe, brunatne i deluwialne brunatne.

Pod względem przynależności gruntów rolnych do poszczególnych klas bonitacyjnych na terenie gminy i miasta zdecydowanie przeważają gleby słabe i bardzo słabe. Powierzchnia gruntów rolnych o określonych klasach bonitacyjnych gleb i ich udział procentowy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4. Struktura gruntów rolnych według klas bonitacyjnych gleb

Klasy bonitacyjne	Grunty orne		Użytki zielone	
	ha	%	ha	%
I	0	0,0	0	0,0
II	0	0,0	0	0,0
IIIa	1	0,1	—	—
IIIb	25	1,3	—	—
III	—	—	1	0,0
IVa	147	7,4	—	—
IVb	519	26,0	—	—
IV	—	—	602	22,6
V	923	46,2	1487	55,8
VI	382	19,1	576	21,6
Razem	199,7	14,1	2666	18,8

Źródło: Witek 1994

W skali całego miasta i gminy użytki rolne zajmują powierzchnię 4663 ha, co stanowi 32,9% ogólnej powierzchni, w tym grunty orne odpowiednio 1997 ha i 14,1%.

Gleby klas I-III zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2015 poz. 909), położone na obszarze gminy podlegają szczególnej ochronie.

Na podstawie typu użytkowania gleb i o przeważającym występowaniu kompleksów przydatności rolniczej T. Komornicki (1985) wydzielił w Karpatach 24 rejony, które połączone zostały w siedem większych grup. Obszar ten zaliczony został do Grupy VI – Beskidy, tereny leśno-rolnicze, Rejon 19a – krynicko-ropiański z przewagą gleb kompleksu 12 – owsianoziemniaczanego.

Udział powierzchni terenu miasta i gminy w poszczególnych klasach bonitacyjnych przedstawia się następująco:

- tereny bardzo korzystne (klasa 10 i 9) brak

– tereny korzystne	(klasa 8)	brak
	(klasa 7)	98 ha
– tereny średnio korzystne	(klasa 6 i 5)	brak
– tereny mało korzystne	(klasa 4)	156 ha
	(klasa 3)	brak
– tereny bardzo niekorzystne	(klasa 2)	brak
	(klasa 1-0)	4435 ha.

Z waloryzacji tej wynika, że rzeźba terenu stwarza bardzo niekorzystne warunki dla rolnictwa i stanowi poważną barierę w jego rozwoju zwłaszcza przy stosowaniu maszyn rolniczych.

SZATA ROŚLINNA

Na podstawie geobotanicznego podziału Polski obszar gminy zaliczony jest do (Szafer, Zarzycki, 1972):

Działu: Karpaty Zachodnie

Okręg: Beskidy

Podokręg: Sądecki

Podokręg Sądecki – przecięty dwoma przełomowymi dolinami Dunajca i Popradu, charakteryzuje się odmienną florą w stosunku do sąsiadujących podokręgów. Wzdłuż obu przełomowych dolin wtargnęła od południa grupa gatunków – w dużej części kserotermicznych niespotykanych w Beskidach dalej na zachodzie, a mianowicie: *Rosa gallica*, *Potentilla pannonicum*, *Bupleurum falcatum*, *Libanotis montana*, *Laserpitium latifolium*, *Lithospermum officinale*, *Nepeta nuda*, *Anthemis tinctoria*, *Allium montanum*, *Melica transsilvanica* i in., a także parę gatunków górskich: *Cardaminopsis arenosa* subsp. *Borbassii*, *Calamagrostis pseudophragmites* i *C. varia* (Pawłowski 1925).

Z gatunków wschodnich pojawia się obficie *Glechoma hirsuta*, a na oderwanych placówkach *Aposeris foetida* i *Cerastium silvaticum*. *Symphytum cordatum* jest pospolite w tutejszych lasach jodłowo-bukowych.

W Karpatach Sądeckich urywają się zachodniokarpackie zasięgi cząstkowe szeregu gatunków górskich m.in.: *Lycopodium alpinum*, *Selaginella selaginoides*, *Athyrium alpestre*, *Viola biflora*, *Geum montanum*, *Senecio subalpinus*, *Hypochoeris uniflora*, *Calamagrostis varia*, *Poa alpina* i in. (Szafer, Zarzycki, 1972).

Zbiorowiska naturalne – to przede wszystkim lasy, zarośla, suche murawy na płytkich glebach kamienistych oraz zbiorowiska wodne i torfowiska, które są charakterystyczne dla

piętra pogórza, które sięga do wysokości ok. 550 m n.p.m. i regła dolnego. Lasy na obszarze miasta zajmują powierzchnię 1146 ha, co stanowi 48,2% jego powierzchni. Dominują siedliska lasu górskiego (LGśw) ok. 76%, lasu górskiego mieszanego (LMG) ok. 22%, a na niewielkich powierzchniach występuje las wyżynny (LWYZ), bór mieszany górski (BMG) a także las łąkowy górski (LŁG). Głównym gatunkiem drzewostanów jest buk ok. 44% świerk ok. 22% i jodła ok. 17%, a domieszkę stanowi m.in. sosna, modrzew, olsza czarna, grab i brzoza.

W strukturze własności dominują lasy Skarbu Państwa ponad 71%, komunalne i prywatne. Ze względu na pełniące funkcje oraz położenie wszystkich lasy należą do lasów ochronnych w kategoriach glebochronne, wodochronne, uzdrowiskowe oraz położone na terenie miasta.

Ekosystemy nieleśne – powstały na skutek przekształceń roślinności na przestrzeni historycznych przemian szaty roślinnej spowodowanych jej użytkowaniem przez gospodarowanie człowieka.

Do głównych ekosystemów należą:

– Łąka rajgrasowa *Arrhenatheretum elatioris* występuje w niższej położonych terenach w związku ze zmianą sposobu użytkowania gruntów, które dawniej wykorzystywane były jako grunty orne. Z gatunków charakterystycznych dla zespołu występują tu: rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatior* i kozibród wschodni *Tragopogon orientalis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata* i konietlica łąkowa *Trisetum flavescens* oraz towarzyszące im: barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*, kozibród wschodni *Tragopogon orientalis*, a także jastrun właściwy (*Leucanthemum vulgare*).

– Reglowe łąki mieczykowo-mietlicowe *Gladiolo-Agrostietum capillaris* występują w postaci niewielkich, rozproszonych płatów, często zajmują całe śródleśne polany. Gatunki charakterystyczne to: mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus* i mietlica pospolita *Agrostis capillaris*. Towarzysza im: chaber ostrołukowy *Centaurea oxylepis*, rzeżusznik Hallera *Cardaminopsis halleri* i liczni przedstawiciele rodzaju przywrotnik *Alchemilla*. Do cennych roślin występujących w tym zbiorowisku należą storczyki – np. gółka długoostrogowa *Gymnadenia conopsea*, podkolan biały *Platanthera bifolia* czy storczyca kulista *Traunsteinera globosa*.

– Ciepłolubna łąka pienińska *Anthyllidi-Trifolietum montani* występuje na stromych zboczach w dolinie Popradu. Rosną tu charakterystyczne dla zespołu: przelot pospolity *Anthyllis vulneraria* i koniczyna pagórkowa *Trifolium montanum*, a także jaskier wielokwiatowy

Ranunculus polyanthemos. Często są też gatunki kserotermiczne a także storczyki: kukulka bzoza *Dactylorhiza sambucina* i ozorka zielona *Coenoglossum viride*.

– Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie *Polygono-Trisetion*, w skład którego wchodzi zbiorowiska świeżych łąk kośnych (tzw. łąki konietlicowe) z dominującą konietlicą łąkową *Trisetum flavescens* i licznymi gatunkami górskimi.

– Zespół życicy i grzebienicy *Lolio-Cynosuretum* występuje tam, gdzie ma miejsce intensywny wypas. Gatunkami dominującymi są: życica trwała *Lolium perenne*, grzebenica pospolita *Cynosurus cristatus* i koniczyna biała *Trifolium repens*. Towarzyszą im inne gatunki odporne na spasanie jak: stokrotka pospolita *Bellis perennis*, brodawnik jesienny *Leontodon autumnalis* czy też wiechlina łąkowa *Poa pratensis*.

– Łąka ostrożeńiowa *Cirsietum rivularis*. Dominuje w niej ostrożeń łąkowy *Cirsium rivulare*, a towarzyszą inne gatunki wilgociolubne: kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, kukulka *Fuchsia* *Dactylorhiza fuchsii* i listera jajowata *Listera ovata* oraz rzadki nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum* tworzą kilkuarowe powierzchnie nad potokami i w miejscach podmokłych.

– Zespół *Angelico-Cirsietum oleracei* – w składzie gatunkowym tej wilgotnej łąki dominuje ostrożeń warzywny *Cirsium oleraceum*, pojawia się dzięgiel leśny *Angelica sylvestris*. Występują też gatunki charakterystyczne dla związku *Calthion*, jak: kniec błotna *Caltha palustris*, pępawa błotna *Crepis paludosa* czy niezapominajka błotna *Myosotis palustris*.

– Zachodniokarpackie murawy bliźniacze *Hieracio vulgati-Nardetum* pojawiają się zwykle w wyższych położeniach Beskidu Sądeckiego. Gatunkiem dominującym jest bliźniczka psia trawka *Bardus stricta*. Towarzyszą jej gatunki roślin dwuliściennych, np.: jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella*, pięciornik kurze ziele *Potentilla erecta*. W wyższych położeniach (w Paśmie Radziejowej) występują gatunki alpejskie, jak: pięciornik złoty *Potentilla aurea* i kuklik górski *Geum montanum*.

Roślinność segetalna zaliczana jest do rzędu *Secali-Violetalia arvensis*, rozpowszechniona jest zarówno w zbożach, jak i w uprawach okopowych. Najczęściej występującym zbiorowiskiem jest *Vicetum tetraspermae*. Rosną w nim m.in. *Bromus secalinus*, *Scleranthus annuus*, a w niektórych płatach rumianek. Ponadto w uprawach roślin okopowych najbardziej rozpowszechniony jest zespół *Echinochloo-Setarietum*. Natomiast na żyzniejszych siedliskach polnych rośnie zbiorowisko *Lamio-Veronicetum politae*.

Roślinność ruderalna wykształca się powszechnie wokół zabudowań. Większe jej skupiska rozwijają się także wzdłuż linii komunikacyjnych. Zwykle jednak płaty zbiorowisk

ruderalnych nie zajmują większych powierzchni. Do bardziej rozpowszechnionych należy zespół *Plantagini-Lolietum* rozwijający się w miejscach wydeptanych, na podwórkach, placach budów, poboczach dróg. Lokalnie reprezentowane są tutaj ponadto zbiorowiska ziołorośli złożone z wysokich bylin *Echio-Melilotetum* i *Tanaceto-Artemisietum*.

Występujące zróżnicowanie sposobu i form ukształtowania terenu i jego pokrycia tworzące swoistą mozaikę siedlisk umożliwiających rozwój rodzimej flory i fauny, zwiększają ogólną wartość i walory przyrodnicze omawianego terenu.

Należy zaznaczyć, iż pomiędzy różnymi rodzajami zbiorowisk roślinny występujących w omawianym terenie wykształciły się strefy przejściowe roślinności, utworzone przez gatunki wynikające z obu sąsiadujących zbiorowisk. Tak wykształcone strefy kontaktu, czyli ekotony tworzą charakterystyczne nisze ekologiczne, cenne dla rozwoju rozmaitych gatunków roślin i zwierząt. Wzmacniają one ogólną odporność biologiczną poszczególnych zbiorowisk i całej szaty roślinnej w terenie, a ponadto znacząco wpływają na poprawę stanu różnorodności biologicznej przyrody ożywionej.

ŚWIAT ZWIERZĘCY

Fauna tego obszaru charakteryzuje się obecnością wielu gatunków o różnym stopniu zorganizowania obejmuje różnorodne organizmy, począwszy od jednokomórkowych pierwotniaków poprzez szereg typów bezkręgowców aż do strunowców z ptakami i ssakami.

Do najważniejszych osobliwości faunistycznych tego terenu zaliczono występowanie wielu rzadkich gatunków m.in.:

- ssaki – 9 gatunków owadożernych m.in. ryjówki malutkiej, najmniejszego polskiego ssaka, 17 gatunków gryzoni (m.in. wiewiórka, popielica, koszatka, bóbr), drapieżniki (m.in. borsuk, wydra, kuna leśna i domowa, łasica, łaska, wilk, ryś, niedźwiedź brunatny), kopytne (jeleń europejski, sarna, dzik);
- ptaki – ponad 110 gatunków rzadkich, drapieżnych (m.in. bocian czarny, brodziec piskliwy, dziwonia soczewica, kwiczoł, derkacz, cietrzew, głuszec, orlik krzykliwy, myszołów, jastrząb gołębiarz, krogulec trzmiełodaj, kobuz), dziuplaków (m.in. dzięcioł zielony, czarny, biało-grzbiety, puszczyk uralski, puchacz) i drobne śpiewające;
- gady – występują trzy gatunki jaszczurek i cztery gatunki węży (jaszczurka zwinka, żyworodna, padalec, zaskroniec zwyczajny, gniewosz plamisty, wąż Eskulapa, żmija zygzakowata);

- płazy – występują tu wszystkie polskie gatunki płazów ogoniastych (5 gatunków) i 5 gatunków płazów bezogonowych (m.in. salamandra, fraszka karpacka, kumak górski, ropuchy i żaby);
- ryby – około 21 gatunków ryb i minogów, według klasyfikacji przewodnich gatunków można wyróżnić trzy krainy: pstrąga potokowego, lipienia i brzany. Występuje tu m.in. pstrąg potokowy, głowaciec, lipień, strzebla potokowa, brzanka, świnka, kleń, śliz (gatunek zagrożony) i certa (gatunek krytycznie zagrożony);
- bezkręgowce – motyle 65 gatunków (m.in. gatunki chronione paż królowej, paż żeglarsz, niepyłek mnemozyna, mieniak tęczowiec i strużyk, gatunki ginące i rzadkie pokłonnika osińca, rusałka żałobnika i wierzbowca, przeplatka torfowa), chrząszcze – 386 gatunków, ślimaki – 46 gatunków w tym 8 gatunków znajduje się na czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce.

5. Wielkość i jakość zasobów wodnych

WODY POWIERZCHNIOWE

Muszyna jest położona w zlewni Popradu, który na terenie miasta przyjmuje kilka dopływów, przy czym przeważają prawobrzeżne jego dopływy. Na niewielkim relatywnie obszarze znajduje się bardzo duża liczba cieków, najczęściej ich dolnych lub jedynie ujściowych odcinków. Gęstość sieci rzecznej jest duża.

Przez obszar miasta przebiegają działy wodne IV rzędu, oddzielające od siebie zlewnie dopływów Popradu, a także działy wodne V rzędu – stanowiące granicę pomiędzy dopływami Muszynki i Szczawnika. Przebieg działów wodnych jest pewny, wyraźnie nawiązujący do rzeźby terenu, przy czym na obszarach o bardziej zwartej zabudowie i przekształconej rzeźbie znajdujących się przy ujściowych odcinkach cieków – można mówić o odcinkach niepewnego przebiegu działów.

Główną rzeką jest Poprad – prawobrzeżny dopływ Dunajca. W systematyce sieci rzecznej stanowi on ciek III rzędu. Jest rzeką graniczną pomiędzy Polską a Słowacją. Całkowita długość Popradu wynosi 169,8 km; w granicach miasta znajduje się jego środkowy bieg (między 59,34 a 50,4 km). Przez Muszynę płynie na odcinku o długości ok. 9 km, z kierunku południowo-wschodu na zachód, przy czym zmienia on często kierunek biegu, tworząc bardzo wyraźne meandry. Tutaj zaczyna się malowniczy przełom Popradu przez Beskid Sądecki.

Na terenie miasta do Popradu dochodzą następujące prawobrzeżne dopływy: Zimne, Podgórny Potok, Muszynka, Szczawnik oraz Milicki Potok.

Największym prawobrzeżnym dopływem Popradu na terenie miasta jest Muszynka (ciek IV rzędu), która wpływa w 53,47 km jego biegu. Jej przebieg jest równoleżnikowy (ze wschodu na zachód), a w ujściowym odcinku rzeka zmienia kierunek, i płynie na południe. Wraz z dopływami odwadnia ona północny i północno-wschodni obszar Muszyny. Całkowita długość Muszynki wynosi 20,1 km, a powierzchnia jej zlewni – 148,1 km²; na terenie miasta znajduje się jej dolny bieg o długości ok. 3,8 km.

Do chwili uregulowania rzeka płynęła w korycie naturalnym, tworząc liczne zakola i meandry. Wzdłuż brzegów występowały podmokłości i bulgocące bańkami gazu (prawdopodobnie dwutlenku węgla) młaki. Powyżej kościoła w Muszynie rzeka tworzyła wklęsłe zakole, podmywając porośnięty lasem stok góry Kodziejówka (Koziejówka). W latach 60. XX wieku, po przejściu wód powodziowych (woda sięgała do korony nasypu kolejowego), rzeka została uregulowana w km 0+800–6+700. Koryto przełożono i wyprostowano. Przełożenie koryta polegało na skierowaniu wody do nowo wybudowanego koryta, odsuniętego od stoku góry w stronę torów kolejowych oraz zasypaniu i wyrównaniu istniejącego koryta. Brzegi umocniono betonowymi krawężnikami, spadek „złamano” korekcją progową (Wiśniowska-Węglarz, 2008).

Do Muszynki uchodzi kilka niewielkich dopływów – cieków V rzędu, przy czym największym lewobrzeżnym dopływem jest Jastrzębik (całkowita pow. zlewni 7,85 km²), uchodzący w 3,24 km jej biegu. W granicach miasta znajduje się jedynie niewielki jego odcinek ujściowy. Największym prawobrzeżnym dopływem Muszynki na terenie miasta jest Wilcze; na terenie miasta znajduje się odcinek ujściowy ciek.

Poniżej ujścia Muszynki, zaledwie 0,17 km dalej, w 53,30 km biegu Popradu, dopływa do niego Szczawnik – ciek IV rzędu. Całkowita jego długość wynosi 11,6 km, a powierzchnia zlewni – 29,66 km², przy czym na terenie Muszyny znajduje się jedynie ujściowy jego odcinek o przebiegu południkowym i długości rzędu 1,1 km. Wraz z niewielkimi dopływami odwadnia on północno-zachodnią część miasta.

Znacznie mniejsze dopływy Popradu, stanowią następujące potoki IV rzędu:

Zimne – ciek, którego bardzo niewielki odcinek ujściowy znajduje się w południowej części miasta, wyznaczając jednocześnie fragment jego granicy. Uchodzi do Popradu w 59,34 km jego biegu. Całkowita powierzchnia jego zlewni wynosi 4,14 km².

Podgórny Potok (Runek) – ciek w południowo-wschodniej części miasta, którego całkowita powierzchnia zlewni wynosi 3,11 km²; na terenie miasta znajduje się jego ujściowy odcinek. Uchodzi do Popradu w 55,95 km jego biegu.

Milicki Potok – ciek o przebiegu południkowym – z północy na południe. Odwadnia niewielki

zachodni fragment miasta. Doliną Milickiego Potoku przebiega zachodnia granica miasta. Uchodzi do Popradu w 51,24 km jego biegu.

Na terenie miasta znajdują się obecnie dwa posterunki hydrologiczne IMGW – obydwie zainstalowane na Popradzie. Od roku 1948 do lipca 1997 r. funkcjonował również posterunek wodowskazowy na Muszynie (PZ = 446,56 m n.p.m.). Zlokalizowany był tuż przy ujściu rzeki do Popradu, na 0,6 km biegu, i zamykał zlewnię o powierzchni 148,1 km².

Średni roczny stan wody Popradu w Muszynie za lata 1925-2005 wynosi 135 cm, przy czym maksymalny stan wody (WWW) zanotowany 29.06.1958 r. wynosił 509 cm, a minimalny stan (NNW) 98 cm – wystąpił 18 i 27 lutego 1956 r. oraz 1 marca 1956 r. W Muszynie-Miliku, na posterunku położonym zaledwie 2,3 km dalej – w dół biegu rzeki – średni roczny stan wody Popradu za okres 1921-2005 wynosił 155 cm, przy czym maksymalny stan wody (WWW) zanotowany również 29 czerwca 1958 r. wynosił 511 cm, a minimalny stan (NNW) 112 cm – wystąpił w dniach 21 grudnia 1973 r. oraz w dniach 10-13 stycznia 1974 r. Amplituda stanów wody Popradu na tym posterunku za cały okres obserwacji wynosiła 399 cm. Średnie stany wody Popradu na obu posterunkach wykazują najniższe wartości w październiku, a najwyższe – w marcu i kwietniu, co jest wynikiem wiosennych roztopów (Baścik, Siwek, 2006).

Amplituda ekstremalnych stanów wody na Muszynie w okresie 1948-1990 wynosiła 240 cm, przy czym najwyższe stany (WWW) sięgały 270 cm, a najniższe (NNW) – 30 cm (Baścik, Siwek, 2006).

Budowa geologiczna oraz rzeźba terenu w znacznej mierze warunkują reakcję cieków na opad atmosferyczny. Mało przepuszczalne podłoże fliszowe, duże spadki, a także duże wylesienie terenu oraz występowanie gęstej sieci dróg przyspieszają spływ powierzchniowy wód opadowych. Następstwem tego jest szybka reakcja zlewni na opady, szczególnie na deszcze nawalne, co uwidacznia się dużą zmiennością stanów wody cieków tego terenu.

Wahania stanów wody i przepływów na Popradzie i jego dopływach są uzależnione głównie od wielkości opadów, a w drugiej kolejności – od roztopów.

Reżim Popradu jest niewyrównany, z wezbraniem wiosennym i większym wezbraniem letnim oraz deszczowo-gruntowo-śnieżnym zasilaniem. Lata mokre charakteryzują się dużymi wezbraniem wiosennymi i brakiem wysokich stanów letnich.

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje jednolite części wód (JCW) jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, wydzielono – w myśl polskiego prawa wodnego – obszary stanowiące podstawową jednostkę gospodarki wodnej i ochrony

środowiska. Wody powierzchniowe na terenie Muszyny należą do regionu górnej Wisły, ekoregionu Karpaty.

Tab. 5. Typologia jednolitych części wód

Kod UE	Nazwa jednolitej części wód	Kod dorzecza	Typ* cieku	Długość
PLRW200015214299	Poprad od Smereczka do ujścia	2000	15	63,3
PLRW200012214229	Muszynka	2000	12	50,8

* Typ 15 – rzeki średnie Karpat i Równin Wschodnich (średnia rzeka wyżynna – wschodnia)

Typ 12 – rzeki o powierzchni zlewni 10-100 km²; podłoże – piaskowiec (potok fliszowy)

We wstępnej identyfikacji silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych Muszynka jest uwzględniona w silnie zmienionych rzecznych jednolitych częściach wód z nr kodu: 214229.

Tab.6. Jednolite części wód zagrożonych niespełnieniem warunków Ramowej Dyrektywy Wodnej w Obszarze Dorzecza Wisły

Kod UE	Nazwa jednolitej części wód	Kategoria zagrożenia jednolitej części wód			
		ze względu na zanieczyszczenia punktowe	ze względu na zanieczyszczenia obszarowe, w tym azotanowe	ze względu na pobory wód	łącznie po weryfikacji ze względu na jakość wód
PLRW200015214299	Muszynka	2	1	1	2
PLRW2000122142329	Szczawnik	2	1	1	2
PLRW200015214299	Poprad od Smereczka do ujścia	3	3	2	2(b)

Źródło: <http://www.google.pl/search?q=Typologia+jednolitych+>

Przeobrażenie stosunków wodnych dotyczy różnych elementów obiegu wody i związane jest z wielowiekowymi przemianami użytkowania ziemi na tym obszarze oraz z procesami osadniczymi. Wylesienia oraz zmiany w użytkowaniu ziemi w zlewni sprzyjały zwiększaniu erozji wodnej na stokach. Zabiegi regulacyjne koryt powodują zaburzenie przepływu wody, zwiększenie jej prędkości, co w efekcie prowadzi do zwiększenia erozji wgłębnej.

Największe przeobrażenia nastąpiły wzdłuż środkowego i dolnego biegu Muszynki. Na omawianym obszarze nastąpiło antropogeniczne przekształcenie koryt rzecznych, zaburzenie ich naturalnego charakteru poprzez prace hydrotechniczne prowadzone w obrębie dolin. Nastąpiła zabudowa brzegów koryta i korekcja progowa Muszynki od cieku Słupne do ujścia do Popradu. Liczne ujęcia wód podziemnych dla potrzeb komunalnych powodują częściowe ich wyczerpywanie, a przerzuty wody między zlewniami – lokalne zaburzenia obiegu wody.

WODY PODZIEMNE

Pod względem hydrogeologicznym omawiany obszar B. Paczyński (1993) zalicza do regionu XIV – karpackiego. Główne poziomy wodonośne występują w spękanych piaskowcach i łupkach fliszowych płaszczowiny magurskiej (przy czym utwory fliszu karpackiego są generalnie mało wodonośne) oraz w czwartorzędowych utworach aluwialnych doliny Popradu i jego większych dopływach. Wody podziemne występują także w zwietrzelinowych pokrywach stokowych. Po opadach i w czasie roztopów może zachodzić w nich spływ śródpokrywowy.

Cały obszar jest objęty regionalną strefą wysokiej ochrony poziomów wodonośnych ze względu na możliwą ingresję solanek.

Wydzielony jest tutaj obszar Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP 438 – zbiornik warstw Magura (Nowy Sącz). Wg A. Kleczkowskiego (1990) zbiornik ten zaliczany do prowincji górsko-wyżynnej, regionu hydrogeologicznego Masywu Karpackiego (Ryc. 3). Całość obszaru podlega najwyższej ochronie (ONO) ze względu na współwystępowanie wód słodkich i mineralnych w strefie przypowierzchniowej. Zbiornik jest wykształcony w utworach fliszu karpackiego i ma charakter ośrodka szczelinowego i szczelinowo-porowego. Wody zalicza się do klasy jakości Ia, b – uznając je za bardzo czyste i czyste, możliwe do użytku bez uzdatniania. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 5 tys. m³/d, (jednostkowe zasoby: 0,23 l/s·km²), a średnia głębokość ujęć wynosi 80 m (Kleczkowski, red., 1990).

Użytkowe piętro wodonośne stanowią eoceńskie gruboławicowe piaskowce serii płaszczowiny magurskiej. Piętro to nie obejmuje utworów cienkoławicowych piaskowców

i łupków (warstwy beloweskie, warstwy z Zarzecza). Potencjalna wydajność studni w tych utworach piętra wodonośnego wynosi 2-5 m³/h a potencjalne zasoby dyspozycyjne – 100-200 m³/d·km². Jakość wód tego zbiornika oceniana jest jako dobra (Ib) ale zagrożona ze względu na brak izolacji (Chowaniec, 1997).

W obrębie dolin rzecznych wody podziemne zalegają na głębokości 0-5 m. Na wierzchołkach głębokość zalegania może miejscami przekraczać 5 m. Generalnie, przebieg hydroizobat nawiązuje do rzeźby, jednakże cechą charakterystyczną utworów fliszowych jest zróżnicowanie głębokości zwierciadła wód gruntowych uwzględniające lokalne warunki hydrogeologiczne (Baścik, Siwek, 2006).

Na obszarach fliszowych zaznaczają się dwa okresy wzrostu stanu wód gruntowych w cyklu rocznym. Pierwszy z nich, wiosenny – jest związany z zasilaniem zbiornika wodami roztopowymi, a drugi, letni – z zasilaniem deszczowym (Dybowska, 1995). W dnach dolin wahania zwierciadła wód gruntowych nie przekraczają 0,5-3,0 m, natomiast w wyższych partiach stoków mogą być większe od 1 do 6-10 m.

Naprzemianległe występowanie piaskowców i nieprzepuszczalnych łupków sprzyja wypływowi wód podziemnych na powierzchnię w postaci niewielkich źródeł szczelinowo-warstwowych lub szczelinowych. Gęsta sieć dolin powoduje nacięcie licznych poziomów wodonośnych i występowanie licznych źródeł, wycieków, wysięków i młak. Naturalne wypływy wód podziemnych z utworów fliszowych i zwietrzelinowych mają bardzo małą wydajność (przewaga wypływów < 0,1 l/s), wiele z nich to wypływy okresowe (Baścik, Siwek, 2006).

Na terenie Muszyny występują wody mineralne, zaliczane do tzw. centralnej strefy hydrochemicznej wydzielonej w jednostce magurskiej. Wody te są chłodnymi szczawami o mineralizacji do 7 g/l, najczęściej typu HCO₃-Ca lub HCO₃-Ca-Mg oraz z zawartością CO₂ do 3 g/l. Ponadto, powszechnie są wody siarczkowe – wypływające na powierzchnię w postaci małych źródeł szczelinowych. Genezę wód mineralnych związana jest z wodami infiltracyjnymi pochodzenia atmosferycznego krążącymi w piaskowcach wieku paleogeńskiego (Węclawik, 1995).

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd)

Zgodnie z definicją Ramowej Dyrektywy Wodnej, jednolite części wód podziemnych – obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych

i ekosystemów lądowych.

Obszar Muszyny należy do jednolitej części wód podziemnych nr 154, której powierzchnia całkowita wynosi 1971,6 km² (Ryc. 4). Jest to region Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich gdzie głębokość występowania wód słodkich wynosi 0-50 m.

W piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Lokalnie może występować w łączności hydraulicznej z poziomami w utworach fliszowych. Paleogeńskie (fliszowe) piętro wodonośne jest zbudowane z piaskowców i łupków. W strefie aktywnej wymiany wód zwykłych do głębokości około 80 m p.p.t. może występować kilka poziomów wodonośnych.

W obrębie JPCWPD występuje tutaj GZWP 438 Pg – co oznacza, iż ilościowo – stan jest słaby, a jakościowo – stan bardzo dobry.

6. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

1) Na obszarze miasta występują **rezerваты przyrody**:

Rezerwat przyrody „Las Lipowy Obrożyska”

Stanowi najwyższą formę prawnej ochrony przyrody na terenie miasta. Założony w 1919 r. potwierdzony został 24 grudnia 1957 r. Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (Monitor Polski z 1958 r. Nr 6, poz. 35, z późn. zm.) i objął swym zasięgiem fragment lasu będącego pozostałością pierwotnych lasów modrzewiowo-lipowych w Karpatach o powierzchni 98,67 ha (Leśnictwo Majerz, oddziały lasu 103c, d, f; 104a-d, f; 105a-f, h, i, k-n).

Obejmuje on las liściasty ze znaczną przewagą lipy drobnolistnej i jest typowy dla pierwotnych drzewostanów, jakie rozprzestrzeniały się w fazie holoceniowego optimum klimatycznego w Karpatach. Położony jest w strefie przejścia od piętra pogórza do regła dolnego. W zbiorowiskach roślinnych zaznacza się udział gatunków charakterystycznych dla karpackiego grądu lipowego *Tilio-Carpinetum* i buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum*. Powierzchniowo dominuje karpacki grąd lipowy. W warstwie drzew rosną: lipa drobnolistna z licznymi starymi okazami oraz grab zwyczajny.

2) Występują tu następujące **pomniki przyrody**:

Na obszarze miasta aktualnie znajduje się 11 pomników przyrody ożywionej (tab. 7).

Proponowaną formą ochrony jest Muszyna-Rusinów – odsłonięcie w starym kamieniołomie, formacji magurskiej; gruboławicowe piaskowce i zlepience z wkładkami

drobnorytmicznego fliszu piaskowcowo-łupkowego, struktury sedimentacyjne w tym ślady działalności organizmów mułozernych, szczątki flory kopalnej (Aleksandrowicz, Poprawa, 2000).

W stosunku do pomników przyrody zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- uszkadzania zanieczyszczenia gleby,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

Tab. 7. Pomniki przyrody na terenie miasta (stan z dnia 1.06.2013)

Lp.	Nr w rejestrze wojew. (stary nr)	Nazwa	Data utworzenia	Decyzja	Akt aktualizacji decyzji	Położenie obręb/ działka	Własność, lokalizacja	Obwód pnia na wys. 1,3 m
1	121011-005 (100)	lipa	1968-01-15	dec. RL-op-8311/7/68 PWRN w Krakowie z dnia 15.01.1968 r.	1) rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431) 2) rozp. Nr 3/09 Woj. Małop. z dn. 31.07.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 493, poz. 3697)	0001 (Muszyna)	Parafia Rzymsko-Katolicka, obok kościoła parafialnego	300
2	121011-007 (146)	lipa (3 szt.)	1969-04-15	dec. RL-op-8311/48/69 z dnia 15.04.1969 r.		0001 (Muszyna)	Skarb Państwa, przy ul. Lipowej, przed domem Polskiego Związku Ociemniałych	od 270 do 350
3	121011-008 (147)	lipa (5 szt.)	1969-04-02	dec. RL-op-8311/51/69 z dnia 02.04.1969 r.	rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431)	0001 (Muszyna)	Skarb Państwa, na gruncie kolejowym, koło dworca kolejowego	
4	121011-009 (148)	lipa	1969-04-02	dec. RL-op-8311/52/68 z dnia 02.04.1969 r.		0001 (Muszyna)	własność prywatna, przy ul. Lipowej, naprzeciwko domu dróżnika kolejowego	415
5	121011-010 (149)	lipa (2 szt.)	1969-04-02	dec. RL-op-8311/53/69 z dnia 02.04.1969 r.	obiekt nie istnieje, nie został wykreślony z rejestru	0001 (Muszyna)	własność prywatna, przed domem właściciela	od 280 do 290
6	121011-011 (150)	aleja lipowa (32 szt.)	1969-04-02	dec. RL-op-8311/54/69 z dnia 02.04.1969 r.	rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	0001 (Muszyna)	Parafia Rzymsko-Katolicka, pomiędzy kościołem a cmentarzem	
7	121011-012 (261)	modrzew (4 szt.)	1978-10-30	dec. RLS-op-7140/43/78 z dnia 30.10.1978 r.		0001 (Muszyna)	przy ul. Lipowej, po przeciwnej stronie domu	od 220 do 270

							Polskiego Związku Ociemniałych	
8	121011-017 (389)	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	1995-07-25	rozp. Nr 23 Woj. Nowosąd. z dnia 25.07.1995 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosąd. Nr 21/95, poz. 104)	1) rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431) 2) rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086) 3) rozp. Nr 3/09 Woj. Małop. z dn. 31.07.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. nr 494, poz. 3697)	0001 (Muszyna)	Skarb Państwa, ul. Piłsudskiego, w pasie drogi wojewódzkiej	
9	121011-023 (brak)	sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	2004-04-13	rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dnia 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)		0001 (Muszyna)	parafia p.w. św. Józefa	190

Źródło: RDOŚ – rejestr pomników przyrody powiatu nowosądeckiego

Od 2002 r. zniesiona została ochrona prawna 35 drzew z terenu miasta, głównie lip drobnolistnych, tworzących aleje wzdłuż ul. Piłsudskiego, przy kościele rzymsko-katolickim i cmentarzu parafialnym:

- Rozporządzenie Nr 14/02 Wojewody Małopolskiego z dnia 13 stycznia 2002 r. w sprawie pomników przyrody na terenie województwa małopolskiego (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2002 r. nr 22, poz. 431) zniesiona została ochrona prawna dla następujących obiektów:
  - nr rej. 389 – 3 lipy przy ul. Piłsudskiego,
  - nr rej. 100 – sosna wejmutka,
  - nr rej. 147 – 9 lip.
- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Małopolskiego z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody oraz uchylenie uznania za pomnik przyrody na terenie województwa małopolskiego (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2004 r. nr 85, poz. 1086 – Zał. 2) zniesiona została ochrona w formie uznania za pomnik przyrody następujących obiektów z terenu miasta Muszyna:
  - nr rej. 150 – 5 lip z alei przy cmentarzu parafialnym (dec. uznania: Dec. Prez. Woj. Rady Narodowej w Krakowie nr RL-op-8311/54/69 z dnia 2.04.1969 poz. 1, 4, 12, 22 i 31),
  - nr rej. 389 – 4 lipy drobnolistne z alei przy ul. Piłsudskiego (dec. uznania: Rozp. nr 23 Wojewody Nowosądeckiego z 25.07.1995 r.).

- Rozporządzenie Nr 3/09 Wojewody Małopolskiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie pozbawienia statusu pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2009 r. nr 493, poz. 3697) zniesiona została ochrona prawna dla następujących obiektów:
  - nr rej. 389 – 11 lip drobnolistnych przy ul. Piłsudskiego (dec. uznania: Rozp. nr 23 Wojewody Nowosądeckiego z 25.07.1995 r.),
  - nr rej. 100 – sosna wejmutka przy kościele rzymsko-katolickim (dec. uznania: Dec. Prez. Woj. Rady Narodowej z dnia 15 stycznia 1968 r. RL-op-83311/7/67).
- Uchwała Nr XXXIV.459.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie pozbawienia statusu pomnika przyrody. Zniesiona została ochrona prawna dla drzewa gatunku modrzew (szt. 1) zlokalizowanego przy drodze wojewódzkiej 971 na działce 1168/S obr. Muszyna nr rej. 261 w ewidencji pomników przyrody.

Aktualnie według obowiązującego prawa ustanowienie pomnika przyrody a także zniesienie formy ochrony następuje w drodze uchwały rady miasta/gminy.

Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów (Art. 46 ustawy o ochronie przyrody). Ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Na podstawie dostępnej charakterystyki zasobów przyrodniczych opracowanej dla Popradzkiego Parku Krajobrazowego (Janik-Ramza, 2012) zidentyfikowane zostały na terenie miasta prawnie chronione gatunki roślin, siedlisk, zwierzęta i grzyby.

Prawnie chronione gatunki roślin

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409) na terenie miasta występują rośliny wymienione w Załączniku 1 (objęte ścisłą ochroną z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej), Załączniku 2 (objęte ochroną częściową) i Załączniku 3 (objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania).

Prawnie chronione gatunki roślin zostały wymienione w opracowaniu ekofizjograficznym.

Dla występujących na tym terenie roślin nie zostały wyznaczone strefy ochronne ich ostoi lub stanowisk (zgodnie z Załącznikiem 4 do ww. rozporządzenia).

W stosunku do roślin należących do dziko występujących gatunków wprowadzone zostały zakazy:

- zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

Prawnie chronione siedliska

Na terenie miasta zidentyfikowano 12 typów siedlisk:

- Podlegające ochronie:
  - Jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania
  - Grąd subkontynentalny (*Tilio cordatae-Carpinetum betuli*)
  - Łęg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*)
  - Podgórski łęg jesionowy (*Carici remotae-Fraxinetum*)
  - Nadrzeczna olszyna górská (*Alnetum incanae*)
- Zespoły roślinne:
  - Zespół rajgrasu wyniosłego (*Arrhenatheretum elatioris*)
  - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
  - Zespół wywłócznika okółkowego (*Myriophylletum verticillati*)
  - Górsko-podgórskie zboczowe lasy wilgotne (*Tillio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*)
  - Lasy łęgowe (*Alno-Ulmion*)
  - Sucha łąka pienińska (*Anthyllidi-Trifolietum montani*)
- Zbiorowiska związane z formami skalnymi

Prawnie chronione gatunki zwierząt

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014 poz. 1348) na terenie miasta występują zwierzęta wymienione w Załącznikach 1-4, w tym m.in.:

Prawnie chronione gatunki zwierząt zostały wymienione w opracowaniu ekofizjograficznym.

Prawnie chronione grzyby

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną prawną (Dz. U. 2014 poz. 1408) określa gatunki grzybów objętych ochroną ścisłą, częściową, sposoby ich pozyskiwania oraz strefy ich ochrony.

Prawnie chronione grzyby zostały wymienione w opracowaniu ekofizjograficznym.

Lasy ochronne

Na obszarze miasta lasy zajmują powierzchnię 1452 ha, tj. 59,5% ogólnej jego powierzchni. Nadzór nad lasami państwowymi pełni Nadleśnictwo Piwniczna, a nad lasami prywatnymi Starostwo Powiatowe. Ze względu na pełnione funkcje oraz położenie wszystkie lasy należą do lasów ochronnych w kategoriach glebochronne, wodochronne, uzdrowiskowe oraz położone na terenie miasta.

Lasy wodochronne mają za zadanie utrzymanie zdolności retencyjnej gleb leśnych i w ten sposób polepszenie użytecznego obiegu wody w przyrodzie. Zadania wodochronne najlepiej spełniają drzewostany mieszane jedno- i dwupiętrowe, z dobrze rozwiniętą warstwą krzewów i roślin zielnych oraz drzewostany wielopiętrowe.

Lasy uzdrowiskowo-klimatyczne mają oddziaływać na kształtowanie korzystnych dla zdrowia warunków środowiska leśnego, zachować elementy estetyczno-krajobrazowe w miejscowościach uzdrowiskowych i w sąsiedztwie sanatoriów oraz zapewnić ochronę naturalnych zasobów wód mineralnych występujących na tych obszarach.

Lasy glebochronne mają za zadanie zabezpieczenie gleb przed erozją i innymi procesami destrukcyjnymi na obszarach nizinnych i górskich. Zadania glebochronne spełniają najlepiej drzewostany mieszane, jedno- i dwupiętrowe, o zwarcie pełnym lub umiarkowanym, oraz drzewostany wielopiętrowe. Funkcje glebochronne spełniają również podrosty i podszyty. Skład gatunkowy, dostosowany do siedliska, powinien preferować gatunki głęboko zakorzeniające się.

Lasy przeznaczone do masowego wypoczynku, w granicach administracyjnych miast mają za zadanie stworzenie dobrych warunków rekreacji po pracy, poprzez korzystne dla zdrowia oddziaływanie środowiska i utrzymanie estetyczno-krajobrazowych walorów lasu.

Międzynarodowy i krajowy system form ochrony przyrody

Miasto z uwagi na swoje położenie reprezentuje znaczne zróżnicowanie elementów środowiska przyrodniczego i należy do terenów o bogatej różnorodności biologicznej. Uwarunkowania te powodują, że zasoby przyrody prezentują wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, które objęte zostały licznymi formami ochrony prawnej międzynarodowej i krajowej i obejmują całą powierzchnię miasta.

Do międzynarodowych form ochrony należą:

- ostoje przyrody CORINE,
- sieć ekologiczna ECONET-PL.

Krajowy system form ochrony przyrody tworzą zgodnie z Art. 6.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2013 poz. 627 z późn. zm.):

- rezerwat przyrody „Las Lipowy Obrożyska”,
- Popradzki Park Krajobrazowy,
- obszar Natura 2000 – Ostoja Popradzka,
- pomniki przyrody,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Ostoje przyrody CORINE

Bogactwo i wartość przyrodniczą środowiska tego obszaru potwierdza wyznaczona w programie CORINE biotopes sieć ostoje przyrody o znaczeniu europejskim. Na terenie miasta i jego najbliższym otoczeniu znajdują się 2 ostoje o charakterze ostoje kompleksowej (tab. 8).

Program ten, którego celem jest wyznaczenie i gromadzenie danych o ostojach przyrodniczych ma również za zadanie stworzenie metod standaryzacji i integracji danych przyrodniczych, banku oraz systemu informacji. Realizację programu rozpoczęto w 1985 r., a Polska przystąpiła do niego w latach 90. XX wieku.

Wyróżniane w tym programie ostoje przyrodnicze to najcenniejsze biotopy, stanowiące element europejskiego dziedzictwa przyrodniczego.

Program ten stał się podstawą merytoryczną do wyznaczania sieci strategicznych terenów Natura 2000 a także identyfikacji korytarzy ekologicznych.

Tab. 8. Ostoje przyrody wyznaczone w programie CORINE biotopes na terenie miasta i w najbliższym rejonie (Dyduch-Falniowska i in., 1999)

Lp.	Nazwa ostoi	Nr ostoi	Charakterystyka ostoi				Siedliska kluczowe	Siedliska Natura 2000
			obszar w ha	typ	motyw wyznaczenia	obecność gatunków		
1	Pasma Jaworzyny	634	9783	<ul style="list-style-type: none"> • lasy • murawy i łąki 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiorowiskowy • faunistyczny • krajobrazowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ssaki 	1-5	6-15
2	Góry Czerchowskie	636	5805	<ul style="list-style-type: none"> • lasy • murawy i łąki • wody śródlądowe płynące 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiorowiskowy • faunistyczny • krajobrazowy 	<ul style="list-style-type: none"> • płazy • ptaki • ssaki 	1-5	1-5

Sieć ekologiczna ECONET-PL

Polska część Europejskiej Sieci Ekologicznej ECONET-PL obejmuje tereny o najwyższych walorach przyrodniczych, tworzących wyodrębnione obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (M) lub krajowym (K), połączone między sobą korytarzami ekologicznymi również o znaczeniu międzynarodowym lub krajowym (Liro, 1995).

W strukturze ekologicznej całe miasto leży w granicach rozległego **Obszaru Sądeckiego – 43M** – o znaczeniu międzynarodowym. Powierzchnia obszaru wynosi 1413 km², a w skład jego wchodzi 2 parki narodowe, park krajobrazowy i 21 rezerwatów.

W obrębie obszaru znajdują się trzy grupy górskie: Gorce, oddzielone przełomową doliną Dunajca od Beskidu Sądeckiego (Pasma Radziejowej) oraz Pasma Jaworzyny oddzielone przełomową doliną Popradu, a na południu Pieniny. Przełomowe doliny umożliwiły wkroczenie na ten teren wielu gatunków południowych, często kserotermicznych niespotykanych w Beskidach.

Krajowy system form ochrony przyrody

Zgodnie z Art. 6.1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j., Dz. U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) formami ochrony przyrody występującymi na terenie gminy są:

- rezerwat przyrody „Las Lipowy Obrożyska”,
- Popradzki Park Krajobrazowy,
- obszar Natura 2000 – PLH 120019 Ostoja Popradzka,
- pomniki przyrody,
- ochrona gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Łącznie ww. obszary prawnie chronione obejmują całą powierzchnię miasta.

7. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na zasoby kulturowe składają się obiekty sakralne, dwory, budynki oraz zachowane budynki mieszkalne i gospodarcze. Ważnymi elementami krajobrazu kulturowego, świadczącymi o bogatej historii terenu są miejsca pamięci i cmentarze, w tym cmentarze wojskowe. Nieodłącznie z krajobrazem związane są również kapliczki i przydrożne krzyże.

Część zabytkowych obiektów i założeń objętych zostało ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, inne pozostają w ewidencji zabytków. Wszystkie są chronione na mocy *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* z dnia 23 lipca 2003 roku z późniejszymi zmianami.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Najcenniejsze obiekty i zespoły zabytkowe wpisane zostały do rejestru zabytków, są to następujące obiekty (wg danych WUOZ delegatura Nowy Sącz):

- zespół urbanistyczny miasta, Ks. „A” – 333,
- ruiny zamku, Ks. „A” – 286,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 75, Ks. „A” – 334,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 54, Ks. „A” – 335,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 46, Ks. „A” – 336,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 49, Ks. „A” – 344,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 59, Ks. „A” – 337,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 41, Ks. „A” – 338,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 57, Ks. „A” – 339,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 51, Ks. „A” – 341,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 61, Ks. „A” – 342,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 55, Ks. „A” – 343,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 7, Ks. „A” – 345,
- dom, ul. Piłsudskiego 106, Ks. „A” – 582,
- kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena, Rynek, Ks. „A” – 620,
- kapliczka p.w. św. Floriana, Rynek, Ks. „A” – 621,
- kapliczka przy ul. Grunwaldzkiej, Ks. „A” – 622,
- kapliczka przy ul. Piłsudskiego, Ks. „A” – 623,
- „Stara Plebania”, ul. Kościelna 64, Ks. „A” – 733,

- kordegarda w dawnym zespole dworskim Starostów Muszyńskich, obecnie budynek mieszkalny, ul. Kity 24, Ks. „A” – 734,
- kaplica cmentarna rodziny Krynickich, Ks. „A” – 735,
- kapliczka św. Floriana, ul. Kościuszki, Ks. „A” – 736,
- kościół parafialny p.w. św. Józefa, Ks. „A” – 81,
- budynek, ul. Kity 17, Ks. „A” – 80,
- cmentarz wojenny z I wojny światowej nr 345, Ks. „A” – 707,
- leśniczówka “Majerz”, Ks. ‘A – 79” (budynek nie istnieje, ale nie został skreślony z rejestru zabytków).

Obiekty i zespoły architektury

Zespół urbanistyczny miasta (A-333) – rynek o nieregularnym kształcie, dostosowanym do przebiegu dawnych dróg. W rynku dwie kapliczki z przełomu XVIII/XIX wieku (św. Jana Nepomucena i św. Floriana). Ciąg zabytkowych domów z początku XX wieku przy ul. Kościelnej. Barokowy kościół św. Józefa Oblubieńca (1676-79).

Ruiny zamku (A-286) – położone na wzniesieniu bocznego grzbietu Koziejówki, otoczonym rozlewiskami Popradu, Szczawnika i Muszynki, około 60 m ponad dnem doliny. Zamek wzniesiony przez Kazimierza Wielkiego w pobliżu wcześniejszego drewnianego gródka. W roku 1474 Muszynę najechali Węgrzy pod wodzą Tomasza Tarcsay’a, którzy zniszczyli zamek. Jego odbudowa ciągnęła się aż do roku 1508. Na pierwotnym obrysie postawiono niemal od podstaw mury obronne, a od południa dobudowano do nich mieszkalny ryzalit. Do muru zachodniego dostawiono budynek mieszkalny o charakterze rezydencjonalnym. W końcu XVI lub na początku XVII stulecia zamek został zniszczony przez pożar. Po tym wydarzeniu nie odbudowano już obiektów mieszkalnych, a funkcję warowni ograniczono do roli strażnicy. Poniżej zamku wzniesiono zespół budynków z dworem dla biskupa, gdzie zamieszkali również starostowie. Obecnie ruiny zamku po przeprowadzeniu prac konserwatorskich są stałym przedmiotem badań archeologicznych i stanowią ważną atrakcję turystyczną Muszyny.

Podzamkowy zespół dworski – składa się z trzech obiektów. **Dwór Starostów** z przełomu XVIII i XIX wieku, przebudowany na początku XX wieku (dobudówka wschodnia i weranda). Parterowy na planie prostokąta, murowany, z szerokim frontem. Dach czterospadowy, kryty gontem, z wysuniętym okapem. **Kordegarda**, wzniesiona na przełomie XVIII/XIX wieku na miejscu wcześniejszej, wzmiankowanej w 1732 r. Parterowa, murowana, otynkowana. Czterospadowy dach z wysuniętym okapem i lukarnami w poddaszu kryty

czerveną dachówką. **Zajazd** wybudowany w XIX wieku, do lat 30. XX wieku stanowił całość z karczmą, której fundamenty odkopano w 1972 roku w czasie prac budowlanych.

Kościół p.w. św. Józefa (A-81) – zbudowany w latach 1676-1728 w stylu barokowym. Zbudowany z kamienia i cegły, otynkowany, pierwotnie powstał na planie krzyża, jednak powódzie w XVIII i XIX wieku zniszczyły prawe i lewe skrzydło. Od tego czasu budowla jest jednonawowa, z czteroprzęsłową nawą zakończoną węższym prezbiterium zamkniętym półkoliście. Ściany zewnętrzne podzielone pilastrami, nad którymi przebiega gzyms konsolkowy. Dachy dwuspadowe zdobi barokowa wieżyczka na sygnaturkę z latarnią i baniastym hełmem. Kościół pełnił prawdopodobnie funkcje obronne, o czym świadczą stanowiska strzelnicze znajdujące się nad zakrystią.

Zabytowy zespół szeregowej zabudowy mieszczańskiej przy ulicy Kościelnej. Większość domów pochodzi z przełomu XIX i XX wieku. Domy ustawione są w jednej linii równoległe do ulicy. Charakterystycznym elementem architektonicznym są drewniane bramy w elewacji frontowej z półkolistym nadprożem.

Kapliczka św. Jana Nepomucena (A-620) – usytuowana w północno-wschodniej stronie Rynku. Zbudowana na przełomie XVIII i XIX wieku (jedno ze źródeł podaje, że powstała po powodzi w 1713 roku) na planie kwadratu, murowana, otynkowana z dachem namiotowym, który wieńczy kopułka z krzyżem, całość kryta blachą.

Kapliczka św. Floriana (A-621) – usytuowana w południowej części Rynku, powstała na przełomie XVIII i XIX wieku. Zbudowana w stylu klasycystycznym na planie kwadratu. Dach namiotowy kryty blachą wieńczy cebulastą kopułką z krzyżem. Murowane i otynkowane ściany zdobią półkoliste arkady, zastawione drewnianymi bramkami.

Kwatera wojskowa (nr 345) z I wojny światowej na cmentarzu parafialnym. Zaprojektowana przez Gustava Ludwiga. Założona na planie wydłużonego prostokąta z osiowym występem od strony zachodniej. Od wschodu ogrodzona pełnym murem kamiennym. Na osi wejścia wbudowana w mur pomnikowa, kamienna ściana w formie kapliczki. Betonowy krzyż na prostopadłościennym postumencie. Na jego lico nałożony żeliwny krzyż ażurowy.

Obiekty wpisane do ewidencji zabytków

Na terenie miasta zachowały się cenne zabytki o wysokich wartościach historycznych, architektonicznych czy estetycznych o istotnym znaczeniu dla krajobrazu i tradycji. Należą do nich:

- *ul. Grunwaldzka*
- Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 64, drewn., XIX w.

- Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 66, 68, 70, 72, drewn., pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 74, drewn., pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 80, drewn., 1 poł. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 86, drewn., 1 poł. XX w.
- *ul. A. Kity*
  - Budynek mieszkalny, ul. A. Kity 10, mur., 1 ćw. XX w. (1911 r.).
  - Budynek mieszkalny, ul. A. Kity 21, drewn., pocz. XX w.
  - Kapliczka, mur., XIX w.
- *ul. Kościelna*
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 3, wł. S. Veberbauer, mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 4, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 5, wł. S. Bajtel, mur., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 6, wł. S. Skotnicki, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 8, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 11, wł. W. Wiśnia, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 12, drewn., 1875 r.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 13, wł. G. Pyrc, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 14, drewn., 1877 r.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 19, wł. I. Kraszewska, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 23, wł. J. Wąs, drewn., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 27, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 28, wł. R. Romańczyk, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 36, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 32, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 39, wł. J. Kościńska, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 40, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 42, wł. W. Organ, drewn., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 43, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 50, wł. K. Gajowski, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 56, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 52, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 60, wł. Parafia w Muszynie, drewn., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 63, drewn./mur., XIX w.
  - Dworek, ul. Kościelna 62, wł. Plebania w Muszynie, mur., XIX w.

- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 67, drewn., 1920 r.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 69, wł. St. Krawczyk, drewn./mur., 2 poł. XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 71, wł. St. Chmielowski, drewn./mur., 2 poł. XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 73, wł. Cz. Czortyk, mur., XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 83, drewn./mur., XIX w.
- Plebania, ul. Kościelna 85, drewn./mur., XIX w.
- *ul. T. Kościuszki*
  - Budynek mieszkalny, ul. T. Kościuszki 7, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. T. Kościuszki 11, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. T. Kościuszki 10, drewn., pocz. XX w.
- *ul. Ogrodowa*
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 7, drewn., l. 30. XX w.
  - Willa, ul. Ogrodowa 5, drewn., szalowany, 1 poł. XX w.
  - Budynek mieszkalny, d. sanatorium, ul. Ogrodowa 9, drewn., 1 poł. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 66, mur., 1928 r.
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 123, drewn./mur., 1 ćw. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 147, drewn., pocz. XX w.
- *Rynek*
  - Budynek mieszkalny, Rynek 9, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 11, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 15, 17, mur., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 21, mur., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 23, mur., XIX/XX w.
- *ul. Świerczewskiego, obecnie ul. Piłsudskiego*
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 3, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 5, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 7, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 10, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 22, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 50, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 55, drewn., 1903 r.
  - Sanatorium „Wanda”, ul. Świerczewskiego 56, drewn., pocz. XX w.

- Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 86, drewn., XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 122, drewn., 1910 r

Strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej

Strefa ochrony konserwatorskiej „A” – pełnej ochrony układu i struktury przestrzennej;
ochronie podlegają:

- plany zespołu z siecią drożną, rynkiem, podziałem własnościowym,
- zespoły i obiekty zabytkowe, zespół kościoła z cmentarzem, dwór starościński, wnętrze rynku z placem, pierzejami, kapliczkami i zielenią, pierzeje ul. Kościelnej, dawny zajazd (obecnie muzeum), obiekty pojedyncze i zagrody znajdujące się w ewidencji WKZ,
- skala miasta z dominantami,
- ukształtowanie terenu – pokrycie skarpy, zagłębienia po młynówce,
- rejon zdegradowane wymagające uporządkowania i rewaloryzacji:
- rejon ośrodka zdrowia, baz i szkoły.

Strefa ochrony konserwatorskiej „B” – otuliny zabytkowego centrum i Góry Zamkowej;
ochronie podlegają:

- skala i forma zabudowy,
- elementy małej architektury,
- zespoły zieleni i pojedyncze drzewa znaczące w krajobrazie.

Strefa ochrony archeologicznej, obszar miasta lokacyjnego i Wzgórze Zamkowe
ochronie podlegają:

- Wzgórze Zamkowe ze wzniesieniami Koziejówki – obowiązek zapewnienia nadzoru archeologicznego przy wszelkich pracach ziemnych lub uprzedniego wykonania badań archeologicznych na warunkach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- teren miasta lokacyjnego – wszelkie prace ziemne pod nadzorem Archeologa Wojewódzkiego.

Strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej zostały wyznaczone na podstawie decyzji o wpisie do rejestru zabytków.

Wszelkie działania w tych strefach winny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi.

8. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

ZAGADNIENIA DEMOGRAFICZNE

Miasto

Zabudowa mieszkaniowa

Miasto Muszyna posiada zasób 1015 budynków mieszkalnych (stan na koniec 2011 roku), w całej gminie znajdowało się 2378 budynków mieszkalnych a na terenie wiejskim 1363. Stwarza to sytuację względnie dobrą, na każdy budynek mieszkalny przypada około 5 mieszkańców.

Średnia powierzchnia 1 mieszkania na terenie miasta wyniosła na koniec 2010 roku 71,7 m² (76,8 średnio w gminie i 82,0 m² na terenie wiejskim, co wynika z większej przewagi budownictwa jednorodzinnego i większego metrażu takich budynków na terenie wsi). Przeciętnie są to mniejsze mieszkania niż w powiecie nowosądeckim (85,3 m²). Na jednego mieszkańca przypada nieco ponad 20 m², co jest wynikiem gorszym niż przeciętna w kraju czy Małopolsce, która wynosi 24,7 m².

Od kilkunastu lat w Polsce w śladowych ilościach występuje problem wyposażenia w podstawowe instalacje. Również w gminie Muszyna sytuacja jest dobra, na terenie miasta 98,1% mieszkań posiada dostęp do wodociągu, na pozostałym terenie gminy 97,7%, centralne ogrzewanie występuje w 78,2% mieszkań Muszyny i 81,6% na wsi. Niemal wszystkie mieszkania w mieście mają dostęp do gazu sieciowego, około 45% na obszarze wiejskim.

Aktualna sytuacja demograficzna

Według stanu na 31 XII 2012 roku¹ gminę Muszyna zamieszkiwało 11766 mieszkańców, 5749 stanowili mężczyźni (48,86%) a 6017 kobiety (51,14%), z czego na terenie obszaru wiejskiego mieszkało 6651 (3297 mężczyzn – 49,57% oraz 3354 kobiet 50,43%). Mieszkańcy miasta Muszyna w liczbie 5115 mają 43,5% udział wśród mieszkańców gminy (2452 mężczyzn – 47,94%, oraz 2663 kobiet – 52,06%).

Mieszkańcy gminy Muszyna stanowią 5,6% mieszkańców powiatu nowosądeckiego co stawia gminę Muszyna na 8 miejscu wśród nowosądeckich gmin pod względem liczby mieszkańców.

---

¹ Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych,
http://www.stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.dims?p_id=675721&p_token=0.6956298073900926

Tab. 9. Ludność Gminy Muszyna

	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	mieszkańcy	% (100%=powiat)	mieszkańcy	% (100%=ogół mieszkańców danej JT)	mieszkańcy	% (100%=ogół mieszkańców danej JT)
Muszyna - miasto	5 115	2,44	2 452	47,94	2 663	52,06
Gmina Muszyna	11 766	5,6	5 749	48,86	6 017	51,14
Muszyna - obszar wiejski	6 651	3,17	3 297	49,57	3 354	50,43
Powiat nowosądecki	209 988	100	104 680	49,85	105 308	50,15

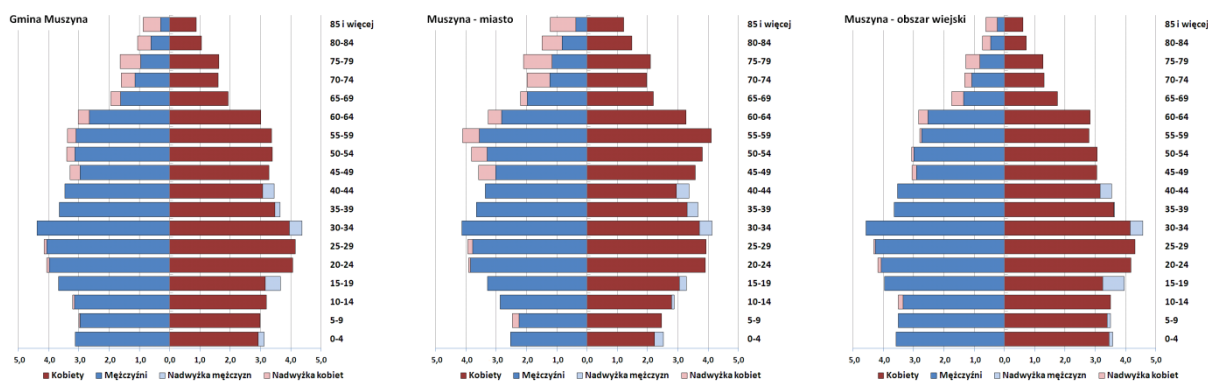
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Muszyna posiada powierzchnię 24,43 km² (obszar wiejski – 117,01 km², gmina Muszyna – 141,44 km²), przez co gęstość zaludnienia wynosi na jej terenie 209,7 os./km² (obszar wiejski – 56,8 os./km², gmina Muszyna – 83,2 os./km²). Średnia gęstość zaludnienia gminy jest stosunkowo niska względem średniej gęstości na terenie powiatu nowosądeckiego (135,5 os./km²) czy województwa małopolskiego (220,9 os./km²).

Struktura płci na terenie miasta i gminy jest wyrównana, z niewielką przewagą kobiet (feminizacja najwyższa jest na terenie miasta i wynosi 108,6 kobiet na 100 mężczyzn). Struktura płci i wieku charakteryzuje się niewielkimi udziałami najmłodszych grup wiekowych i wyżami demograficznymi (kompensacyjnym wyżem powojennym z grupami wiekowymi powyżej 50 lat i jego echo z grupami wiekowymi powyżej 20 lat a poniżej 35 lat)

Ryc. 1. Przewaga kobiet wynikająca z nadumieralności mężczyzn zauważalna jest w grupach roczników powyżej 45 roku życia, mocniej widoczna jest w mieście w grupach roczników powyżej 70 lat. Nadumieralność mężczyzn silniej zaznacza się na terenie wiejskim gminy.

Ryc. 1. Struktura wieku i płci w Muszynie na tle gminy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

W przyszłości w Muszynie obserwowane mogą być niekorzystne procesy starzenia się społeczeństwa. Najmłodsze grupy wiekowe stanowią niewielki udział w strukturze społeczeństwa. Jednocześnie jednak wzrasta populacja gminy od 1995 roku przybyło 1111 mieszkańców (głównie w części wiejskiej – 1018) poza rokiem 1999 i 2009 utrzymuje się tendencja wzrostowa Ryc. 2. Wynika to z faktu iż najmłodsze roczniki są nadal liczniejsze niż grupy wiekowe powyżej 60 roku życia. Jednak w przeciągu kilkunastu lat, o ile nie wzrośnie liczba urodzeń na terenie gminy obserwowany będzie ubytek naturalny ludności, ze względu na naturalny proces zmniejszania się liczebności roczników z wyżu kompensacyjnego. Odnotowane saldo migracji na terenie gminy nie jest znaczące, w ostatnich latach ujemne. Zaobserwowane niewielkie ruchy migracyjne wynikają po części z braku obowiązku meldunkowego i niemożności odnotowania statystycznego faktycznych osiedleń na terenie gminy. Trudność w obserwacji migracji wynika również z ruchów ludności w poszukiwaniu za pracą, które mają głównie charakter czasowy.

Wnioski z obserwacji bieżącej struktury ludności gminy Muszyna potwierdza prognoza demograficzną GUS do roku 2035². Na terenie powiatu nowosądeckiego następować będzie ciągły wzrost liczby ludności na skutek przyrostu naturalnego (ze spadkiem dynamiki wzrostu i ostatecznie wyhamowany na koniec prognozowanego okresu) oraz niewielkiego dodatniego salda migracji zewnętrznych przy jednoczesnym starzeniu się społeczeństwa.

Najbardziej widoczny jest zmniejszający się udział mieszkańców w wieku poniżej 20 lat, w przeciągu ostatnich 10 lat ta grupa wiekowa zmniejszyła swój udział z 34,6% do 28,0%. Jest

² Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035.
Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych,
http://www.stat.gov.pl/gus/5840_11752_PLK_HTML.htm

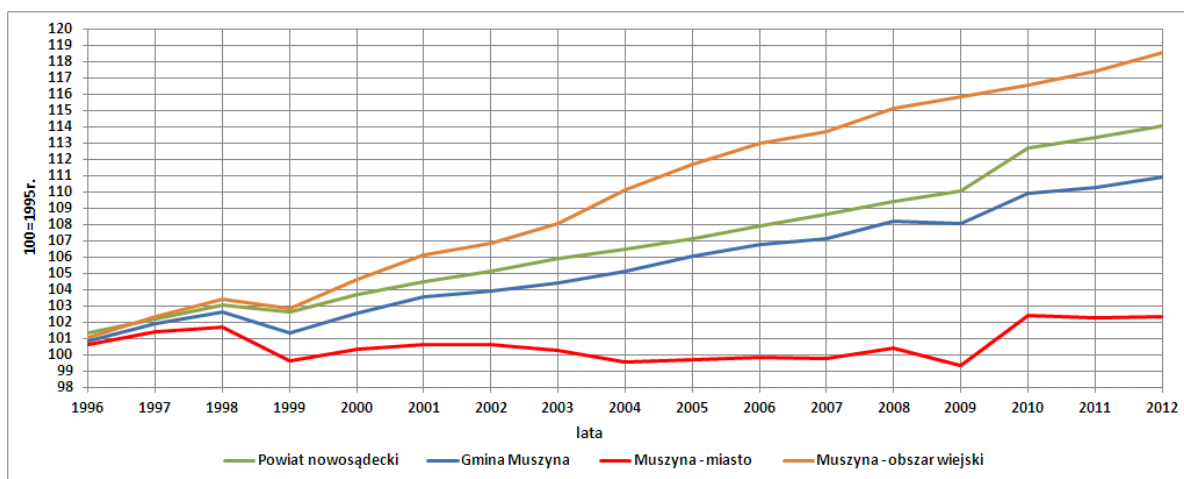
to niepokojące zjawisko ze względu na fakt, iż te nieliczne roczniki będą wchodziły w okres najwyższej statystycznie płodności kobiet i w konsekwencji liczba urodzeń może wyraźniej się obniżyć. Mniejsza też będzie liczebność roczników, które osiągać będą wiek produkcyjny przy jednoczesnym wchodzeniu w wiek emerytalny i poprodukcyjny licznych roczników z wyżu powojennego.

Tab. 10. Obciążenie demograficzne ludności Gminy Muszyna

	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
	2002r.	2012r.	2002r.	2012r.	2002r.	2012r.
Polska	60,7	56,6	66,5	97,1	24,2	27,9
Woj. małopolskie	63,7	57,8	63,2	89,2	24,7	27,3
Powiat nowosądecki	76,4	61,4	42,3	55,7	22,7	22,0
Gmina Muszyna	67,8	58,9	43,2	66,1	20,5	23,4
Muszyna – miasto	68,2	58,4	57,2	93,0	24,8	28,2
Muszyna – obszar wiejski	67,5	59,3	33,1	50,2	16,8	19,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

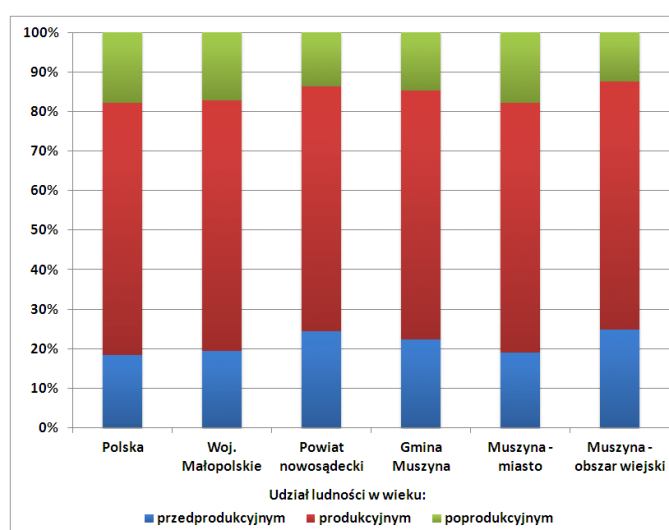
Obecnie na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Muszyna przypada około 23 osób w wieku poprodukcyjnym, co jest sytuacją gorszą niż średnia dla powiatu nowosądeckiego, ale nadal lepsza niż średnia krajowa. Wskaźnik obciążenia ludności w wieku przedprodukcyjnym ludnością w wieku przedprodukcyjnym wyraźnie wskazuje zróżnicowanie w strukturze społecznej pomiędzy wsią (gdzie wskaźnik jest niższy – mniej ludności starszej a jednocześnie większa liczebność najmłodszych roczników) a miastem (gdzie wskaźnik jest wyższy – więcej ludności starszej a jednocześnie mniejsza liczebność najmłodszych roczników). Na tle prognoz dla kraju dane te wyglądają jednak względnie korzystnie, średnio w Polsce prognozuje się ubytek ludności i znaczące starzenie się społeczeństwa przy jednoczesnym wzroście wskaźników obciążenia ludności produkcyjnej.

Ryc. 2. Zmiany liczby ludności w Muszynie na tle powiatu nowosądeckiego

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Na terenie gminy zawiera się ciągle więcej małżeństw (w gminie Muszyna średnio 7,2 małżeństwa na 1000 ludności, w mieście 6,9/1000, na obszarze wiejskim 7,6/1000) niż średnio w powiecie czy na terenie kraju (powiat nowosądecki średnio 6,3/1000, w Polsce średnio 5,3/1000), w roku 2012 było to 85 małżeństw (39 w mieście i 46 na obszarze wiejskim).

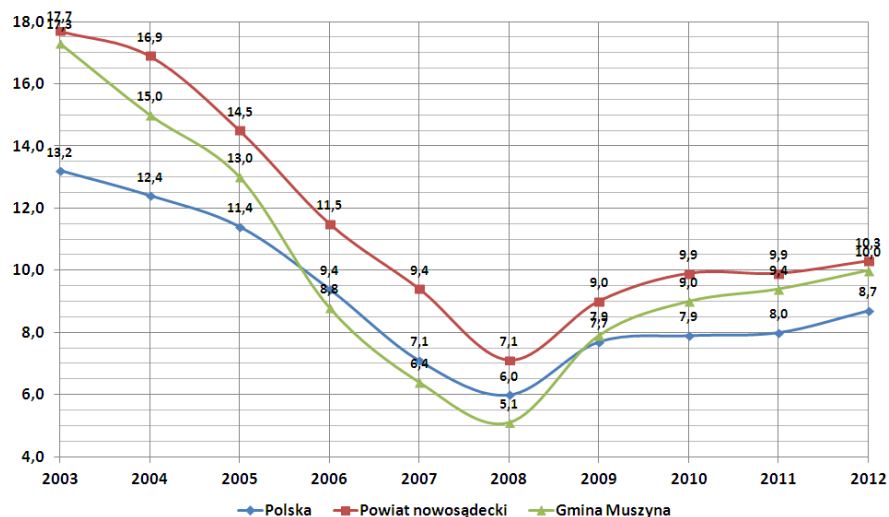
Ryc. 3. Struktura ludności Muszyny na tle gminy i wyższych jednostek samorządowych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Zatrudnienie, rynek pracy

Na terenie gminy Muszyna bezrobocie utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia krajowa i nieznacznie niższym niż średnia powiatu nowosądeckiego, od roku 2008 obserwowany jest wzrost poziomu bezrobocia, który na koniec 2012 osiągnął poziom 10,0% (740 osób) Ryc. 4. Charakterystyczna dla Muszyny jest przewaga mężczyzn wśród

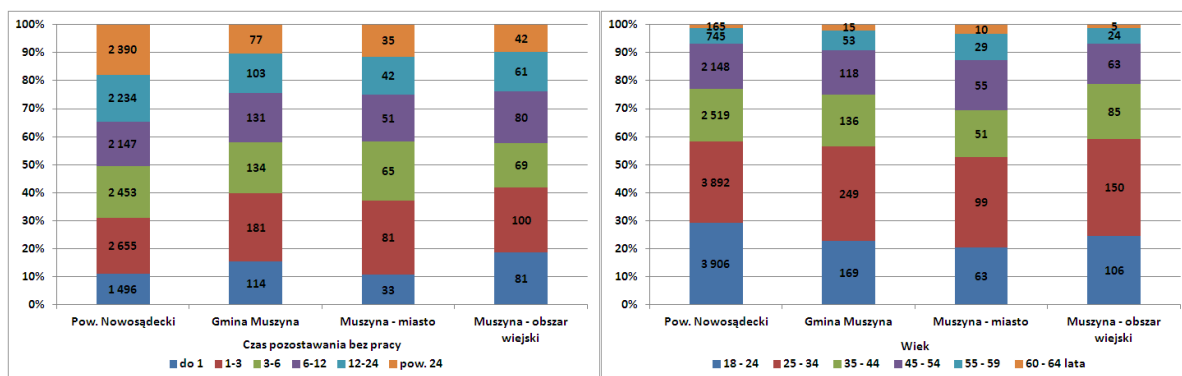
bezrobotnych, stanowią oni 53,6%, podczas gdy ich udział wśród bezrobotnych w powiecie nowosądeckim wynosi 44,8% a w skali kraju 48,6%. Wpływ na taki stan może mieć uzdrowski charakter gminy i znaczący udział zawodów, wśród których większe szanse zatrudnienia mają kobiety.

Ryc. 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2012 r.

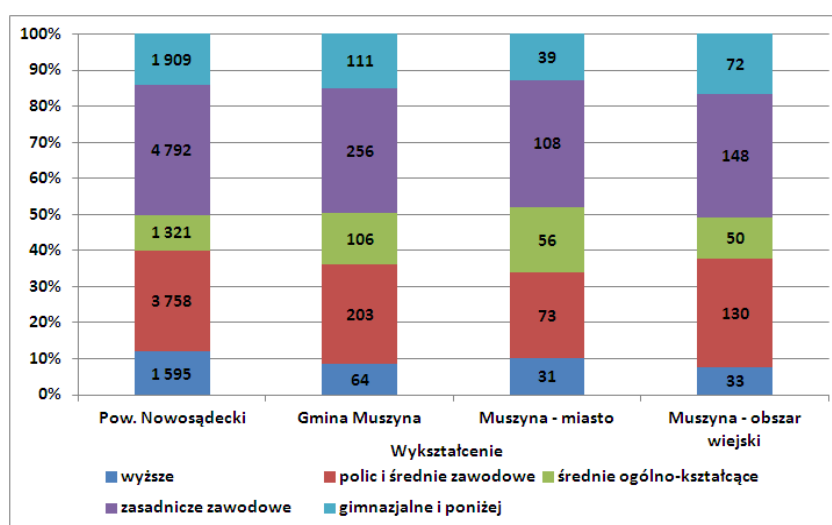
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Struktura bezrobotnych nie odbiega znacząco od przeciętnej struktury dla powiatu nowosądeckiego. Najwięcej na terenie Muszyny wśród bezrobotnych jest osób, które zarejestrowane są w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotni krócej niż 1 rok, długotrwale bezrobotni (powyżej roku) na terenie gminy stanowią 24% wśród osób bez pracy. Ponad połowa wśród bezrobotnych to ludzie poniżej 34 roku życia co świadczy o trudnościach w wejściu na rynek pracy młodych ludzi i problemy z utrzymaniem się na tym rynku w następnych latach. Szczególny problem jest to dla ludzi bez doświadczenia zawodowego (około 19% wśród wszystkich bezrobotnych). Prawo do zasiłku posiada około 30% bezrobotnych (niemal dwukrotnie większy udział niż w powiecie). Ze względu na niestabilny rynek pracy w Polsce przeważającą większość (76%) bezrobotnych w powiecie nowosądeckim stanowią osoby rejestrujące się po raz kolejny.

Ryc. 5. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w 2012 r. wg płci i czasu pozostawania bez pracy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Ryc. 6. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w 2012 r. wg wykształcenia

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Problemy na rynku pracy dotyczą osoby różnorodnie wykształcone, połowa z bezrobotnych to ludzie z wykształceniem średnim i wyższym. Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji prowadząc badanie „Barometr zawodów”, mające na celu wspomaganie dostosowanie kierunków edukacji do potrzeb rynku pracy, wskazuje wśród zawodów jako deficytowe (brak specjalistów z tych dziedzin) na rynku pracy w powiecie nowosądeckim wysoko wyspecjalizowanych i zaawansowanych informatyków, lekarzy, specjalistów budownictwa, natomiast nadwyżka podaży pracowników obserwowana jest między innymi wśród niżej kwalifikowanych pracowników budownictwa, sprzedawców, kucharzy, humanistów, ekonomistów, specjalistów administracji, nauczycieli, techników ze średnim wykształceniem.

Oświata, kultura oraz sport i rekreacja

W gminie Muszyna funkcjonowały na koniec 2012 roku 4 placówki biblioteczne prowadzone przez Urząd Gminy (po 2 w mieście i na obszarze wiejskim). Placówki te zatrudniały łącznie 11 osób (7 w Muszynie i 4 na obszarze wiejskim), dysponowały one łącznie księgozbiorem 79 826 woluminów, z których mogło skorzystać 2638 czytelników (1887 w mieście i 751 poza miastem). W 2012 roku biblioteki zanotowały 46 245 wypożyczeń (w większości miały one miejsce w Muszynie – 32 699).

Stwarza to sytuację względnie dobrą w porównaniu do tej w kraju czy powiecie nowosądeckim. Na 10 tys. mieszkańców przypada tutaj bowiem więcej placówek bibliotecznych a ich księgozbiór w przeliczeniu na mieszkańca jest dwukrotnie większy niż przeciętny w kraju.

Tab. 11. Placówki biblioteczne w 2012 r.

	Biblioteki	Pracownicy bibliotek	Księgozbiór	Czytelnicy w ciągu roku	Wypożyczenia
	ob./10tys. mieszk.		ob./1tys. mieszk.		
Muszyna – miasto	4,0	14,1	10 618	380	6 586
Gmina Muszyna	3,5	9,6	6 963	230	4 034
Obszar wiejski	3,1	6,2	4 171	116	2 084
Powiat nowosądecki	3,1	5,3	3 688	155	3 040
Woj. małopolskie	2,3	5,8	3 299	202	3 259
Polska	2,1	6,1	3 448	170	3 197

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Dzięki tym względnie dobrym warunkom mieszkańcy gminy Muszyna przeciętnie chętniej korzystają z bibliotek niż średnio mieszkańcy kraju, odnotowano tutaj bowiem wysoką liczbę czytelników w ciągu roku w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców oraz dużą liczbę wypożyczeń.

Funkcjonujący w Muszynie Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury prowadzi cykliczne imprezy przez cały rok. Udostępnia jednocześnie sale i sprzęt na potrzeby dziecięcych i młodzieżowych zespołów muzycznych tanecznych oraz regionalnych zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych.

Szkoły (podstawowe i gimnazjalne) w Muszynie charakteryzują się 100% wyposażeniem w komputery z dostępem do Internetu przeznaczonych do użytku uczniów, jednak na jeden komputer przypada tutaj ponad 17 dzieci w szkołach podstawowych co jest sytuacją gorszą niż średnia w powiecie nowosądeckim wynosząca poniżej 10. W gimnazjum poziom jest zbliżony do średniego w powiecie i średniego krajowego (około 10 dzieci na jeden komputer). Dotyczy

to również poziomu liceum gdzie na jednego ucznia przypada około 10 komputerów. Świadczy to o dobrym poziomie komputeryzacji szkół muszyńskich i wyrównaniu poziomu pomiędzy szkołami w kraju.

W Muszynie znajduje się Zespół Szkolno-Przedszkolny z przedszkolem, szkołą podstawową oraz gimnazjum, Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II z oddziałem przedszkolnym oraz Zespół Szkół z technikum.

Na Zapopradziu funkcjonuje szereg obiektów o funkcjach sportowo rekreacyjnych wzbogacając bazę Muszyny w tym zakresie. Lodowisko ma wymiary 20 na 40 metrów i jest otwarte przy temperaturze poniżej 10 st C, obok funkcjonuje ogólnodostępny i bezpłatny SkatePark z licznymi urządzeniami. Działa tutaj również Centrum rekreacyjno-sportowe z odkrytymi basenami i planowanym parkiem linowym i polem minigolfa w realizacji.

Zimą skorzystać można z muszyńskich wyciągów i stoków narciarskich znajdujących się na terenie gminy (Szczawnik, Złockie, Żęgiestów i Powroźnik). Muszyna jest też popularną bazą do uprawiania kajakarstwa górskiego i raftingu, w okolicy funkcjonuje kilka firm świadczących usługi związane z tymi ekstremalnymi sportami.

Infrastrukturę sportowo rekreacyjną Muszyny uzupełniają korty tenisowe, hotelowe baseny kryte, boisko „Orlik”, liczne siłownie (w tym 3 bezpłatne na wolnym powietrzu), sauny, solaria czy wypożyczanie rowerów.

Wizytówką miasta jest rozpoznawalny klub siatkarek Banku BPH BPS Muszynianka Fakro Muszyna, z historią sięgającą 1982 roku. Wśród największych sukcesów siatkarek muszyńskich znajdują się cztery mistrzostwa Polski i 2 wicemistrzostwa, Puchar Polski, dwa Superpuchary Polski czy Puchar CEV. Drugim znaczącym klubem sportowym jest klub piłkarski występujący w III lidze MKS Poprad Muszyna, założony w 1959 roku. Dużą popularnością cieszy się też festiwal biegów podczas forum ekonomicznego nazwany Muszyńską Życiową Dychą ora imprezy związane z tygodniem sportu i turniejami miast i gmin.

Ochrona zdrowia

Według danych GUS na terenie gminy funkcjonowały na koniec 2012 roku jedynie 2 apteki (Dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdanie do Urzędu Statystycznego), obie w mieście. Zgodnie z danymi NFZ Małopolski Oddział Wojewódzki w Krakowie, na terenie Muszyny w lipcu 2013r. 3 apteki posiadają umowę na realizację recept refundowanych. Różnica polega ze specyfiki prowadzenia sprawozdawczości przez GUS. Liczba aptek skutkuje względnie słabszym dostępem do tego typu placówek dla mieszkańców.

Wg danych GUS na koniec 2001 roku w Muszynie funkcjonowało 5 placówek opieki zdrowotnej (na terenie gminy dodatkowo 1 na obszarze wiejskim) oraz 1 dom pomocy społecznej z 65 miejscami (wykorzystywanymi w 100% przez przewlekle somatycznie chorych). Placówki miejskie udzieliły w 2011 roku niemal 50 tys. porad.

Jedną z placówek w mieście posiada umowę z NFZ na świadczenia specjalistyczne, świadcząc porady z zakresu kardiologii. Najbliższą placówką realizującą świadczenia z zakresu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej pełni placówka NZOZ w Krynicy Zdrój (co najmniej 2 lekarzy dyżurnych), w Muszynie żadna z placówek nie posiada umowy z NFZ w tym zakresie³.

Świadczenia w pielęgniarstwie długoterminowej domowej w 2013 roku prowadzone są w placówce – Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Muszynie przy ul. Zefirka. W tym samym miejscu zakontraktowane z NFZ są świadczenia lekarskie, położnej, pielęgniarstwie i pielęgniarki szkolnej w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W tym samym punkcie skorzystać można ze świadczeń ogólnostomatologicznych. Brak jest natomiast na terenie miasta i gminy świadczeń z zakresu hospicjum (najbliższe placówki znajdują się w Klęczanach i Stróżach).

Problemy zdrowotne z zakresu psychiatrii i leczenia uzależnień nie są leczone na terenie Muszyny, najbliższe placówki znajdują się w Krynicy Zdrój. Jest tu jednak dobra dostępność do placówek rehabilitacyjnych (umowa na prowadzenie świadczeń z zakresu: fizjoterapia ambulatoryjna i lekarska ambulatoryjna opieka rehabilitacyjna).

Najbliżej położonym Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym jest nowosądecki Szpital Specjalistyczny im. Jędrzeja Śniadeckiego, a Izba Przyjęć w Krynicy Zdrój.

Uwarunkowania rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej

Zgodnie z danymi GUS na terenie gminy Muszyna ulokowane były na koniec 2012 roku 2 hotele z kategorią 3 gwiazdek, 1 hotel czterogwiazdkowy oraz jeden pensjonat w trakcie kategoryzacji (ulokowane na obszarze wiejskim gminy). Te 4 obiekty hotelowe łącznie dysponowały 312 pokojami z 744 miejscami noclegowymi⁴.

Ponadto znajdowały się tutaj takie obiekty jak (grupy wg nomenklatury GUS): 20 innych obiektów noclegowych – w tym było to 1 pole biwakowe, 2 zespoły domków turystycznych i 17 pozostałych obiektów. 9 z nich ulokowana była w wiejskiej części gminy, łącznie obiekty te w całej gminie dysponowały 1 682 miejscami noclegowymi (Tab. 12).

---

³ Narodowy Fundusz Zdrowia, Małopolski Oddział Wojewódzki w Krakowie, <http://www.nfz-krakow.pl/index.php?site=art&idd=0&ida=438> (lipiec 2013)

⁴ Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych, http://www.stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.dims?p_id=684521&p_token=0.9584718049994547

Tab. 12. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie gminy Muszyna na tle powiatu nowosądeckiego w 2012 roku

	obiekty hotelowe		pola biwakowe		zespoły domków turystycznych		pozostałe obiekty noclegowe	
	obiekty	miejsca nocleg.	obiekty	miejsca nocleg.	obiekty	miejsca nocleg.	obiekty	miejsca nocleg.
Muszyna– miasto	0	0	0	0	1	48	10	665
Gmina Muszyna	4	744	1	70	2	162	17	1 450
Muszyna – obszar wiejski	4	744	1	70	1	114	7	785
Powiat nowosądecki	37	3 143	1	70	3	288	114	8 098

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

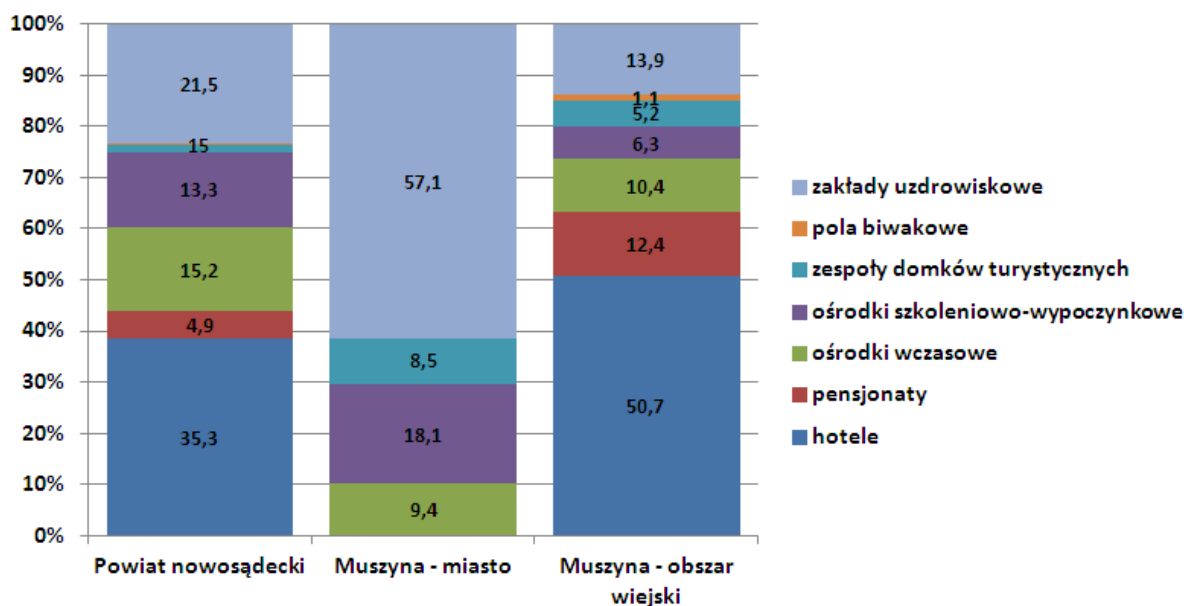
Tab. 13. Turyści i liczba noclegów w turystycznych obiektach noclegowych na terenie gminy Muszyna na tle powiatu nowosądeckiego w 2012 roku

	obiekty hotelowe		kempingi i pola biwakowe		zespoły domków turystycznych		pozostałe obiekty noclegowe	
	turyści	noclegi	turyści	noclegi	turyści	noclegi	turyści	noclegi
Muszyna– miasto	0	0	0	0	1 189	5 246	12 828	133 979
Gmina Muszyna	17 556	63 745	348	950	2 837	14 502	22 420	206 491
Muszyna – obszar wiejski	17 556	63 745	348	950	1 648	9 256	9 592	72 512
Powiat nowosądecki	112 874	356 114	348	950	4 324	19 652	156 940	1 196 176

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Przeważającą grupą turystów byli Polacy. Z noclegów na terenie gminy skorzystali oni w liczbie 43 161 turystów, wykorzystując 285 688 noclegów. W obiektach na terenie gminy udzielono łącznie na koniec 2012 roku 7 778 noclegów 2 835 turystom zagranicznym, wśród których największy procent stanowią turyści słowaccy (35%), czescy 14%, ukraińscy 7,6%, białoruscy 8,6% i rosyjscy 6,8%. Turyści z tych krajów pozostają w Muszynie stosunkowo krótko – przeciętna liczba noclegów na turystę zagranicznego wynosi średnio 2,75. Pozytywnym zjawiskiem jest utrzymująca się od 2008 roku dynamika wzrostowa w liczbie przyjazdów turystów spoza kraju i w liczbie udzielonych im noclegów (większy coroczny przyrost niż przeciętnie dla kraju, powiaty czy województwa). Ogółem turyści zagraniczni stanowili ponad 6% ogółu⁵.

⁵ Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych, http://www.stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.dims?p_id=684521&p_token=0.01737872065893631

Ryc. 7. Struktura korzystających z noclegów w 2012 roku wg rodzajów obiektów

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych.

Większość korzystających z noclegów na terenie miasta Muszyna skorzystała z oferty zakładów uzdrowiskowych. Inaczej sytuacja wyglądała na obszarze wiejskim gminy, gdzie większość osób odwiedziło hotele. Problemem w ujęciu statystycznym może być nierejestrowana część ruchu turystycznego, ukryta prawdopodobnie w mniejszych obiektach zakwaterowania oraz w nierejestrowanych i nieformalnych obiektach noclegowych.

Turystów przyciąga do Muszyny głównie korzystne położenie wśród cennych przyrodniczo okolic oraz rozbudowująca się infrastruktura turystyczna i szereg atrakcji dla miłośników przyrody (dydaktyczne ścieżki rezerwatu, letnie festyny plenerowe) czy kultury i sztuki (muzeum, wystawy prac artystów, zabytki – ruiny zamku, dwór starostów, zajazd, kordegarda i cerkwie).

Uwarunkowania rozwoju funkcji uzdrowiskowej

Muszyna zaliczana jest do uzdrowisk podgórskich (status uzdrowiska uzyskała już w 1929 r., po wojnie wznowioną w 1959 r.), realizowane są tutaj 4 kierunki lecznicze. Ze względu na klimat typu podgórskiego, moderowanego przez zbocza górskie porośnięte lasami obszar ten cieszy się dużym zainteresowaniem kuracjuszy. Zakłady uzdrowiskowe położone na terenie gminy Muszyna oferowały na koniec 2012 roku łącznie 599 miejsc noclegowych, z czego 356 na terenie miasta. W 2012 roku udzielono w nich 154 837 noclegów dla 12 450

osób. W pijalniach wód leczy się naturalnymi wodami mineralnymi – szczawy, wodorowęglanowo-magnezowo-sodowo-wapniowe. W miejscowości Żegiestów Zdrój kuracjusze mają możliwość skorzystania z wód mineralnych takich jak szczawy, wody wodorowęglanowo-sodowo-magnezowo-wapniowe czy wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe oraz z popularnych jaskiń solnych i spacerowych ścieżek przyrodniczych. Uzdrowiska muszyńskie specjalizują się w leczeniu chorób reumatologicznych, górnych dróg oddechowych, układu trawienia, endokrynologicznych⁶. Dużą atrakcją jest dzielnica uzdrowska „Zapopradzie”, która po odnowieniu jest popularnym miejscem spacerów, wzdłuż tzw. „Alei Zdrojowej” skorzystać można z obiektów sportowo rekreacyjnych z basenami, kortem tenisowym czy lodowiskiem.

Wartym odnotowanie zjawiskiem jest zmniejszająca się liczba oferowanych miejsc (tzw. łóżek), w 2005 roku było ich 1043, przy zwiększającej się liczbie kuracjuszy (liczba kuracjuszy w 2005 wynosiła 10 017) co świadczyć może o restrukturyzacji zakładów uzdrowskich i zmianach w systemie przyjmowania pacjentów⁷.

Zgodnie z danymi publikowanymi przez NFZ w Muszynie zakontraktowane są umowy dotyczące leczenia uzdrowskiego w zakresie: uzdrowskie leczenie ambulatoryjne dorosłych i dzieci, uzdrowska rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim, uzdrowskie leczenie sanatoryjne dorosłych, uzdrowska rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim.

Dzięki bodźcom bioklimatu podgórskiego, dużym zasobom wód mineralnych, względnie nieskażonemu środowisku, walorom estetycznym krajobrazu i bogactwu kulturowego Muszyna cieszy się wysokimi walorami uzdrowskimi.

Uwarunkowania działalności gospodarczej

Podmioty gospodarcze

Mieszkańcy Muszyny wykazują się większą przedsiębiorczością niż przeciętnie mieszkańcy powiatu nowosądeckiego (biorąc po uwagę liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON) jednak znacząco mniej niż średnia dla małopolski czy kraju. Odnotowana tutaj większą dynamikę wzrostową w liczbie zakładanych działalności gospodarczych co w przyszłości poprawiać może ten wskaźnik względem średniej krajowej.

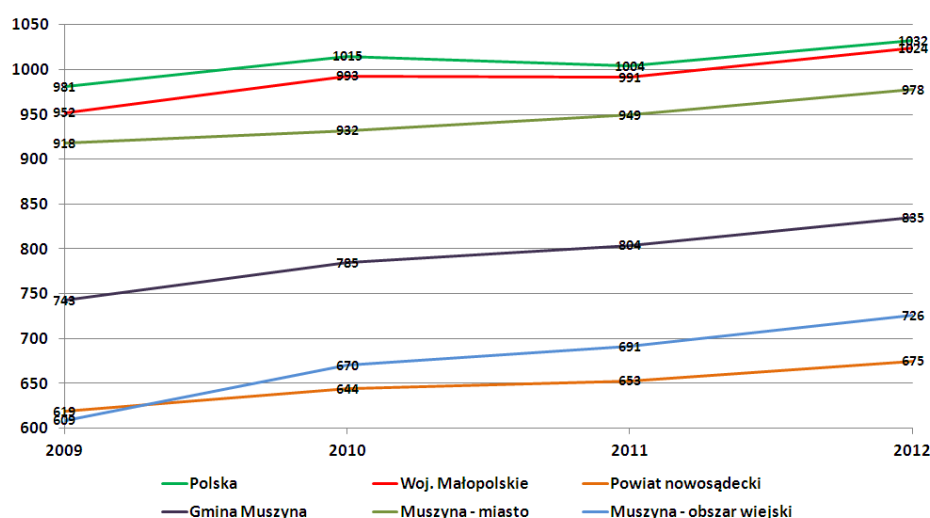
⁶ Lecznictwo uzdrowskie w Polsce w latach 2000-2010; Główny Urząd Statystyczny Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2011.

⁷ Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych, http://www.stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.dims?p_id=684521&p_token=0.25942766467428113

Tab. 14. Struktura korzystających z noclegów w 2012 roku wg rodzajów obiektów

	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10tys. mieszk.	Wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON (rok 2009=100)	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10tys. ludności	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. mieszk.	Prowadzący działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkt.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszk.
Muszyna – miasto	978	106,5	94	61	12	49
Gmina Muszyna	835	112,4	102	63	10	33
Muszyna – obszar wiejski	726	119,2	109	65	10	21
Powiat nowosądecki	675	109,0	82	54	9	23
Woj. małopolskie	1024	107,6	96	60	12	30
Polska	1032	105,2	93	65	12	30

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Ryc. 8. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2012 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Na koniec 2012 roku na terenie miasta funkcjonowało 500 podmiotów gospodarki narodowej, z 983 zarejestrowane zostało na terenie całej gminy, 483 na obszarze wiejskim gminy, co dawało przeciętnie 835 podmiotów wpisanych do rejestru REGON na każde 10 tys.

ludności (Tab. 14). W ostatnich latach szybciej wzrasta liczba podmiotów na wsiach muszyńskich i jeśli trend się utrzyma to na koniec roku 2013 nastąpi wyrównanie liczby podmiotów pomiędzy miastem a wsią, a na przełomie 2014/2015 już większość przedsiębiorstw gminy Muszyna będzie zarejestrowana będzie poza miastem.

Spośród wszystkich podmiotów jedynie 20 w Muszynie stanowią te z sektora publicznego (12 na obszarze wiejskim), pozostałe to w osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 388 w Muszynie (792 na terenie całej gminy; 404 na obszarze wiejskim) stanowiąc około 4/5 spośród wszystkich podmiotów (Tab. 15).

Tab. 15. Podmioty wg sektorów własnościowych w 2012 roku

	Podmioty gospodarki narodowej	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Muszyna – miasto	500	20	480
Gmina Muszyna	983	32	951
Muszyna – obszar wiejski	483	12	471
Powiat nowosądecki	14 179	475	13 704

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą dominują podmioty związane w sekcji F – budownictwo i sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny, stanowią one łącznie ponad połowę podmiotów z gminy Muszyna. Struktura podmiotów wg sekcji PKD wśród osób fizycznych różni się od tożsamej struktury w powiecie nowosądeckim. Średnio w powiecie nowosądeckim jest niemal dwukrotnie wyższy udział prowadzących działalność zajmujących się przetwórstwem przemysłowym. Uwagę zwraca bardzo wysoki udział firm zajmujących się budownictwem, na terenie kraju ich udział w strukturze PKD nie przekracza 14%, wiązać się to może z działalnością licznych mikro przedsiębiorstw zarejestrowanych w Muszynie a zajmujących się wykonawstwem i podwykonawstwem budowlanym na terenach większych miast. Na obszarze wiejskim podmioty takie stanowią aż 31,9% (Tab. 16).

Tab. 16. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w 2012 roku

	Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) ⁸													
	A	C	F	G	H	I	J	K	M	N	P	Q	R	1*
Muszyna - miasto	1,5	4,1	22,4	25,0	3,9	7,2	2,6	3,9	6,7	4,6	1,3	10,6	2,1	4,1
Gmina Muszyna	3,7	4,0	27,3	25,3	4,4	7,1	1,8	3,4	4,5	3,4	1,1	8,1	1,8	4,2
Obszar wiejski	5,7	4,0	31,9	25,5	5,0	6,9	1,0	3,0	2,5	2,2	1,0	5,7	1,5	4,2
Powiat nowosądecki	5,6	7,6	31,5	22,3	6,2	4,3	1,7	2,4	5,0	2,2	1,6	4,5	0,8	4,5

1* Pozostałe razem (sekcje B, D, E, L, O, S, T, U)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Z oczywistych względów sekcja A – rolnictwo, leśnictwo na terenie miasta posiada śladowy udział (1,5%); większy udział ma na obszarze wiejskim gminy (5,7%). Ze względu na uzdrowiskowy i turystyczny charakter gminy wyższy niż średnio w kraju i przeciętnie w powiecie odnotowany jest udział sekcji (sekcja I) skupiającej działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 7,2 na terenie miasta (6,9 na obszarze wiejskim) oraz sekcji odpowiedzialnej za opiekę zdrowotną (sekcja Q).

Tab. 17. Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007 w 2012 roku

	Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)															
	A	C	F	G	H	I	J	K	M	N	O	P	Q	R	S,T	1*
Muszyna - miasto	0,9	3,6	6,3	15,2	2,7	8,0	0,9	1,8	3,6	0,9	4,5	8,0	8,9	12,5	17,0	5,4
Gmina Muszyna	1,6	7,9	7,9	11,0	2,6	8,9	0,5	1,0	3,1	1,0	4,7	14,1	5,2	10,5	16,2	3,7

⁸ Zgodnie z Rozporządzeniem RM z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r. Nr 251, poz. 1885) sekcje obejmują: Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie, Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe, Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, Sekcja F – Budownictwo, Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa, Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, Sekcja J – Informacja i komunikacja, Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, Sekcja P – Edukacja, Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, Sekcja S – Pozostała działalność usługowa, Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

Obszar wiejski	2,5	13,9	10,1	5,1	2,5	10,1	0,0	0,0	2,5	1,3	5,1	22,8	0,0	7,6	15,2	1,3
Powiat nowosądecki	1,8	6,7	6,5	14,7	2,6	3,9	0,7	0,8	2,1	1,3	5,6	15,6	3,9	8,2	17,0	8,5

2* Pozostałe razem (sekcje B, D, E, L, U)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Inaczej prezentuje się struktura podmiotów prowadzonych przez osoby prawne i jednostki organizacyjne. Pod względem udziału liczebnego dominują podmioty zajmujące się pozostałą działalnością usługową i zatrudnieniem gospodarstwach domowych (sekcje S i T) – 16,2% oraz edukacją (sekcja P) – 14,1% spośród wszystkich w gminie (prowadzonych przez osoby prawne i jednostki organizacyjne). W tym zestawieniu również zaznaczają się wyraźne różnice pomiędzy obszarem wiejskim a miastem. W mieście liczniejsze są podmioty zajmujące się handlem a mniej liczne zajmujące się edukacją. W porównaniu ze strukturą krajową na terenie powiatu nowosądeckiego i w Muszynie, notuje się niski udział liczebny podmiotów zajmujących się działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (średnio w kraju stanowią one niemal 18% podczas gdy na terenie gminy Muszyna 3,7%) (Tab. 18).

Tab. 18. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości (wg kryterium liczby pracujących) i ich udział w ogólnej liczbie podmiotów

	Podmioty gospodarcze										
	Ogółem	0-9		10-49		50-249		25-999		pow. 1000	
		[j.g.]	[%]	[j.g.]	[%]	[j.g.]	[%]	[j.g.]	[%]	[j.g.]	[%]
Muszyna – miasto	500	477	95,4	19	3,8	4	0,8	0	0,0	0	0,0
Gmina Muszyna	983	941	95,7	36	3,7	6	0,6	0	0,0	0	0,0
Obszar wiejski	483	464	96,1	17	3,5	2	0,4	0	0,0	0	0,0
Powiat nowosądecki	14 179	13 488	95,1	602	4,2	83	0,6	6	0,04	0	0,0
Woj. małopolskie	343 375	327 483	95,4	13 083	3,7	2 455	0,7	296	0,1	58	0,02

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Tak jak w całej Polsce, tak samo na terenie powiatu nowosądeckiego i gminy Muszyna zdecydowanie dominują przedsiębiorstwa najmniejsze. Na terenie Muszyny 95,4% (95,7% ogółem w gminie, a 96,1% na obszarze wiejskim) to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 pracowników⁹. Należy przypuszczać, iż istotna część z tych mikroprzedsiębiorstw

⁹ Zgodnie z Dz.U. 2004 Nr 173 poz. 1807 za mikroprzedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający

to samo zatrudnienie i nie zatrudniają one żadnego pracownika. Przedsiębiorstwa zaliczane do grona małych (zatrudniające średniorocznie mniej niż 50 pracowników) w liczbie 26 (19 w mieście i 7 na obszarze wiejskim) stanowią jedynie 3,7% udziału w ogólnej licznie. Średnich przedsiębiorstw (o średniorocznym zatrudnieniu poniżej 250 osób) jest jedynie 6 (4 w Muszynie i 2 na obszarze wiejskim). Większych firm nie odnotowano (Tab. 18).

Na terenie Muszyny brak bardzo dużych przedsiębiorstw, które zatrudniały znaczne ilości mieszkańców, z tego też zapewne wynika wyższa niż przeciętna przedsiębiorczość mieszkańców gminy, którzy przy braku alternatywy zakładali własne działalności gospodarcze i świadczą usługi w zakresie budownictwa bądź usług związanych z obsługą handlu i ruchu turystycznego.

W ostatnich kilku latach dynamiczniej niż w kraju czy na terenie powiatu nadal wzrasta liczba najmniejszych przedsiębiorstw. Od 2009 roku przybyło 79 mikroprzedsiębiorstw. Negatywnym zjawiskiem jest jednak spadek liczby „małych” firm (zatrudniających poniżej 50 osób) z liczby 41 w 2009r. do 36 w 2012, czyli spadek o 11 przedsiębiorstw (wszystkie z obszaru miasta Muszyna). Nie zmieniła się w ostatnich 3 latach liczba największych muszyńskich podmiotów (6 podmiotów o zatrudnieniu od 50 do 249 osób).

Majątek i budżet gminy oraz inwestycje gminne

Budżet gminy jest stosunkowo wyższy niż przeciętne budżety innych polskich gmin, wykazuje on jednak znaczącą zmienność roczną, zgodnie z Uchwałą Budżetową Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na rok 2013 Nr XXVIII 396 2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 grudnia 2012 r., na rok 2013 zaplanowano osiągnięcie dochodu w wysokości 59,3 mln zł, z czego dochody bieżące 34,3mln zł, a dochody majątkowe 25,0 mln zł. Jednocześnie ustalono wydatki na kwotę ponad 63,7 mln zł, planując deficyt, którego pokrycie ma stanowić zaciągnięcie kredytów.

---

równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro, dla małych przedsiębiorców progi te wynoszą odpowiednio 50 pracowników i 10 mln euro, dla średnich przedsiębiorców 250 pracowników i 50 mln euro.

Ryc. 9. Dochody budżetów gmina na 1 mieszkańca

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Wśród najistotniejszych zakończonych projektów muszyńskich wymienić należy budowę Miejskiego Parku Zdrojowego „Basztą” o wartości projektu 7,1 mln zł (75% kwoty dofinansowania) – projekt zakończony początkiem 2013 roku, rewitalizacja „Zapoprządza” o wartości 7,9 mln zł (70% kwoty dofinansowania) – projekt zakończony we wrześniu 2010 r., czy chociażby budowa basenów w Muszynie o wartości ponad 12 mln zł (50% kwoty dofinansowania) – projekt zakończony w sierpniu 2010 r. A także starsze projekty jak np. współpraca ze Słowakami w zakresie ochrony dorzecza rzeki Poprad.

Gmina prężnie realizuje kolejne projekty. Bardzo ważną inwestycją jest tzw. „Obwodnica Muszyny”, mająca na celu uporządkowanie ruchu w centrum miasta poprzez budowę drogi gminnej klasy Z. Wartość tego projektu to 27,8 mln zł z czego aż 85% stanowią środki europejskie, wkład gminy wynosi natomiast 1,7 mln zł. Planowane zakończenie tej inwestycji jest na koniec roku 2013. Poza poprawą dostępności komunikacyjnej oraz rozładowaniu wzrastającego natężenia ruchu i ograniczeniu ruchu samochodowego w ścisłym centrum inwestycja ta przyczynić się może do uruchomienia nowych obszarów inwestycyjnych.

W celu poprawy jakości powietrza realizowany jest m.in. projekt dotyczący przekształcenia istniejących systemów ogrzewania obiektów użyteczności publicznej w bardziej przyjazne środowisku systemy oraz termomodernizacje budynków. Do projektu tego włączono budynki szkół, przedszkola, Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej i urzędu. Efektami natomiast będzie racjonalizacja kosztów, zmniejszenie zanieczyszczeń z emisji

niskiej i w związku z tym poprawa jakości życia.

Miasto nadal stawia na rozwój funkcji uzdrowiskowej stale inwestując w rozwój produktów i oferty turystyczno-uzdrowiskowej. Realizowane są duże programy z dofinansowaniem funduszy europejskich oraz drobniejsze gminne inwestycje w tereny publiczne.

Dobre efekty przynoszą również mikroprojekty trans-graniczne współfinansowane przez Unię Europejską. Projekty te wzmacniają bezpośrednie kontakty trans granicznej, budują pozytywny wizerunek Muszyny i stanowią bazę do większych projektów w przyszłości. Stanowią też uzupełnienie oferty turystycznej i chociażby poprzez atrakcyjne wydarzenia kulturalne przyciągają turystów i kuracjuszy.

Poza typowymi projektami inwestycyjnymi Muszyna realizuje i bierze udział również w projektach marketingowych i społecznych.

Główne źródło dochody wg klasyfikacji budżetowej w Muszynie stanowią działy 756 i 758 (czyli odpowiedni „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej...” oraz „Różne rozliczenia”).

Tab. 19. Struktura budżetu gminy Muszyna na podstawie udziału wydatków/przychodów wybranych działów Klasyfikacji Budżetowej¹⁰

	600	630	700	750	756	757	758	801	852	853	900	921	926	pozostałe razem
Dochody ogółem	9,7	1,5	3,8	6,5	26,3	-	25,1	3,4	10,0	1,1	9,6	0,1	1,4	1,5
Wydatki ogółem	17,8	0,5	2,6	9,2	0,1	2,4	-	27,7	12,4	1,3	17,4	2,3	3,7	2,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Bank Danych Lokalnych

Największe wydatki mają miejsce w działach 801 – Oświata i wychowanie (27,7%

¹⁰ Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo; Dział 020 – Leśnictwo Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo; Dział 100 – Górnictwo i kopalnictwo; Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe; Dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę; Dział 500 – Handel; Dział 550 – Hotele i restauracje; Dział 600 – Transport i łączność; Dział 630 – Turystyka; Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa; Dział 710 – Działalność usługowa; Dział 720 – Informatyka; Dział 730 – Nauka; Dział 750 – Administracja publiczna; Dział 751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa; Dział 752 – Obrona narodowa; Dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne; Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa; Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości; Dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem; Dział 757 – Obsługa długu publicznego; Dział 758 – Różne rozliczenia; Dział 801 – Oświata i wychowanie; Dział 803 – Szkolnictwo wyższe

Dział 851 – Ochrona zdrowia; Dział 852 – Pomoc społeczna; Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej; Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza; Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska; Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego; Dział 925 – Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody; Dział 926 – Kultura fizyczna.

spośród ogółu wydatków budżetu), w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (17,4%) oraz w dziale 600 (Transport i Łączność). W porównaniu z innymi gminami mniejszy udział niż średni w Polsce stanowią wydatki związane z oświatą (przeciętnie w kraju około 32%) oraz te przeznaczone na pomoc społeczną (w Muszynie stanowią one 12,4% podczas gdy średnio w powiecie nowosądeckim aż 17,6%).

Uwarunkowania rozwoju funkcji rolniczej

Na terenie gminy Muszyna zgodnie z przeprowadzonym Powszechnym Spisem Rolnym 2010 funkcjonowały 1002 gospodarstwa rolne, z czego większość to gospodarstwa o minimalnej wielkości (Tab. 20). Spośród tych gospodarstw jedynie 16,8% dysponowało ciągnikami rolniczymi, co jest bardzo niskim poziomem w porównaniu ze średnim w powiecie nowosądeckim (34,5%) czy w kraju (44,6%).

Tab. 20. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych

	do 1 ha włącznie		1 - 5 ha		5 - 10 ha		10 -15 ha		15 ha i więcej	
	Liczba	Udział	Liczba	Udział	Liczba	Udział	Liczba	Udział	Liczba	Udział
Gmina Muszyna	445	44,4	480	47,9	66	6,6	3	0,3	8	0,8
Powiat nowosądecki	8 964	37,0	13 166	54,4	1 802	7,4	183	0,8	97	0,4
Woj. małopolskie	123 961	43,3	136 968	47,8	19 791	6,9	3 320	1,2	2 410	0,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Powszechny Spis Rolny 2010

Łączna powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie gminy to 3 266 ha, najliczniejsze najmniejsze gospodarstwa (poniżej 1 ha) mają poniżej 10% udział w ogólnej powierzchni. Takie rozdrobnienie gospodarstw wpływa na niską średnią wielkość gospodarstw w Muszynie, co jest zjawiskiem typowym dla małopolski. Przeciętna wielkość gospodarstwa wynosi tutaj 3,26 ha.

Tab. 21. Pogłowie zwierząt gospodarskich

	Bydło		Trzoda chlewna		Konie		Drób	
	Liczba gosp.	Zwierząt	Liczba gosp.	Zwierząt	Liczba gosp.	Zwierząt	Liczba gosp.	Zwierząt
Gmina Muszyna	176	593	43	57	82	94	219	4091
Powiat nowosądecki	8 724	25 637	2 872	8 908	2 177	2 765	10 123	459 659
Woj. małopolskie	59 145	201 246	32 117	359 908	12 634	21 318	105 576	6 917 017

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (GUS), Powszechny Spis Rolny 2010

Jedynie 289 gospodarstw prowadziło hodowlę, pod względem liczby sztuk hodowanych

zwierząt wnioskować można iż są to hodowle prowadzone na własny użytek.

Z powyższych danych uzyskany podczas spisu rolnego wynika, iż część gospodarstw nie wytwarza i nie prowadzi żadnej hodowli. Wynikać to może z deklarowania się mieszkańców jako prowadzący gospodarstwo rolne w sytuacji gdy faktycznie takiej działalności nie prowadzą.

Ze względu na specyfikę prowadzenia statystyki w zakresie rolnictwa przez GUS (agregacji danych do poziomu gminy) nie jest możliwe szczegółowe ujęcie danych rolniczych z obszaru miasta. Przypuszczać należy, iż ma ono jednak charakter śladowy i w zdecydowanej większości prowadzone jest na terenach wiejskich.

9. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Naturalne zagrożenia geologiczne, procesy erozyjne i osuwiskowe zostały opisane w rozdz. 13.

Zagrożenia i ochrona przeciwpowodziowa

Wezbrania roztopowe lub roztopowo-opadowe występują regularnie, co roku na wiosnę, i charakteryzują się długim czasem trwania. Bardzo groźne są letnie powodzie, występujące zazwyczaj po rozlewnych opadach w Karpatach. W czasie wezbrań zalewana jest dolina Popradu, a także ujściowe odcinki jego dopływów (Baścik, Siwek, 2006).

Największe powodzie wystąpiły na tym obszarze w latach: 1934, 1958, 1960, 1970, 1997, w lipcu 2001, w 2004 oraz w 2010 roku. Tragiczna w skutkach była powódź w okresie maj-czerwiec 2010, kiedy to w Muszynie-Milik nastąpiło przekroczenie stanów alarmowych o 186 cm (4 czerwca 2010), maksymalny przepływ wynosił ponad 800 m³/s. Natomiast zaraz w następnym roku, jesienią 2011 r. podczas bardzo wyraźnej suszy hydrologicznej; na posterunku w Muszynie-Milik odnotowano niższy stan wody od najniższego z wielolecia (www.twojapogoda.pl/artykuly/).

Przykładem katastrofalnych skutków wywołanych intensywnymi opadami jest też powódź w zlewni potoku Wilcze, która nastąpiła 14 lipca 2002 r. (Dziewoński 2003). Potok Wilcze jest lewobrzeżnym dopływem Muszynki, o długości 3 km i powierzchni zlewni 1,5 km². Na tym obszarze w ciągu 2,5 godziny spadło ok. 120 tys. m³ wody. W okresie największego nasilenia opadów natężenie wynosiło przez 15 minut 2,16 l/min., a przez 40 minut 1,12 l/min. W efekcie nastąpił spływ wodno-błotny, który wypełnił obniżenie pomiędzy drogą i linią kolejową Muszyna-Krynica, a następnie z uwagi na zbyt małe przepusty przelał się do Muszynki. Zalaniu, do wysokości ok. 1 m, uległy 43 domy w tym 13 wymagało odbudowy, a

warstwa naniesionego namułu sięgała do wysokości 1 m.

10. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z CELÓW ROZWOJU GMINY

Cele rozwoju miasta i gminy Muszyna zostały określone w „Strategii rozwoju miasta i gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020” (Uchwała Nr XXX/415/2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020” i wdrożenia systemu monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020).

Wizja rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. W Strategii wizja rozwoju została określona w sposób następujący:

WIZJA „MIASTO I GMINA UZDROWSKOWA MUSZYNA 2020”

Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna

kontynuując swoje historyczne tradycje wielokulturowego obszaru pogranicza kultur i religii, przyjaznego i otwartego zarówno dla swoich mieszkańców, jak i odwiedzających gości oraz posiadająca znakomite walory przyrodnicze i lecznicze dążyć będzie – poprzez zagwarantowanie właściwych form organizacyjnych oraz finansowych – do przekształcenia się w sprawnie działający zespół miejscowości turystyczno-uzdrowskich, tak by zapewnić dobrobyt naszym mieszkańcom, perspektywy młodym oraz sławę wśród przyjeżdżających zregenerować swoją duszę i ciało

Tak sformułowana wizja (stan pożądaný do 2020 r.) posiada kilka wyróżników wynikających z analiz statystycznych i strategicznych Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna i jej otoczenia:

- Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna pełni rolę ważnego ośrodka wypoczynkowego w Małopolsce, z szeroko rozwiniętymi usługami uzdrowskimi, zdrowotnymi oraz wellness and spa.

- Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna skutecznie wykorzystuje własne zasoby oraz bogate tradycje pogranicza kultur do organizowania i promowania oryginalnej oferty kulturalno-turystyczno-rekreacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego.
- Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna jest ważnym ośrodkiem usługowym, oferując dobrze skomunikowane i przygotowane tereny pod przyszłe inwestycje turystyczno-uzdrowskowe, dzięki czemu przyciąga innowacyjne technologie, nieingerujące w środowisko naturalne.
- Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna jest istotnym węzłem komunikacyjno-logistycznym, obsługującym region Beskidu Sądeckiego oraz związany z nimi ruch turystyczny, oferując dogodną dostępność komunikacyjną i usługi wysokiej jakości.

Ze sformułowanej wizji rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna wynikają następujące obszary kluczowe, strategiczne, które warunkują jej realizację:

- I. PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO I DZIEDZICTWO KULTUROWE
- II. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA
- III. KAPITAŁ SPOŁECZNY
- IV. KONKURENCYJNA GOSPODARKA
- V. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY

OBSZAR STRATEGICZNY NR 1

PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Cel strategiczny:

Wysoka atrakcyjność uzdrowska i turystyczna dzięki zrównoważonemu wykorzystaniu zasobów środowiskowych i dziedzictwa kulturowego

Cele operacyjne:

1.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury uzdrowskiej i turystycznej

Kluczowe zadania:

Turystyka uzdrowska:

- rozbudowa i modernizacja parków zdrojowych,
- rozbudowa infrastruktury ujęć wody mineralnej,

- nowe odwierty wód mineralnych,
- rozbudowa infrastruktury uzdrowiskowej bazującej na wodach mineralnych – m.in.: zespoły kąpielowe, zakłady balneologiczne,
- rozbudowa i modernizacja szlaków spacerowych, małej architektury i oświetlenia parkowego,
- zagospodarowanie ogólnodostępnych ujęć wód mineralnych,
- rozbudowa i modernizacja obiektów sanatoryjnych.

Turystyka aktywna, rekreacyjna i specjalistyczna:

- centra rekreacji i wypoczynku,
- zbiorniki rekreacyjne,
- szlaki piesze, rowerowe, konne,
- ścieżki edukacyjne,
- punkty widokowe,
- budowa i modernizacja obiektów sportowych – korty tenisowe, boiska sportowe,
- infrastruktura narciarstwa biegowego i zjazdowego,
- place zabaw.

Turystyka kulturowa:

- budowa i modernizacja obiektów kultury oraz poprawa ich funkcjonalności – muzeum, zespoły zamkowe i podworskie, świetlice wiejskie, centra kultury,
- katalogowanie zbiorów muzealnych,
- szlaki kulturowe i poznawcze,
- eksponowanie zabytków i obiektów przyrodniczych,
- modernizacja i udostępnianie zabytków,
- wystawy i galerie twórczości lokalnej,
- wyposażanie zespołów folklorystycznych,
- ochrona tradycyjnej zabudowy historycznej,
- ochrona i modernizacja zabytkowych kapliczek, mogił i cmentarzy,
- budowa obiektów służących promocji produktów lokalnych,
- modernizacja bazy agroturystycznej wraz z sieciowaniem i standaryzacją.

1.2. Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa

1.3. Budowa spójnej oferty uzdrowiskowej i turystycznej

OBSZAR STRATEGICZNY NR 2

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Cel strategiczny:

Wysoka dostępność komunikacyjna gminy dla konkurencyjności uzdrowiskowej i turystycznej

Cele operacyjne:

2.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej

Kluczowe zadania:

- Wspieranie inwestycji poprawiających zewnętrzną dostępność komunikacyjną gminy, realizowanych przez innych zarządców dróg – drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe – oraz linii kolejowych.
- Budowa obwodnicy miasta Muszyna.

2.2. Sprawny wewnętrzny układ komunikacyjny

Kluczowe zadania:

- Modernizacja dróg gminnych, wg opracowanego planu inwestycyjnego dla dróg gminnych.
- Budowa nowych dróg gminnych, w tym poprawiających dostępność miejscowości, obiektów atrakcyjnych turystycznie, obiektów rekreacyjno-sportowych.
- Rozwój tras rowerowych.
- Budowa miejsc parkingowych.
- Budowa i modernizacja ciągów pieszych, mostów i kładek.
- Uzupełnianie oświetlenia ulicznego.

2.3. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

OBSZAR STRATEGICZNY NR 3

KAPITAŁ SPOŁECZNY

Cel strategiczny:

Rozwój kapitału społecznego i intelektualnego oraz wysoka jakość świadczonych usług publicznych

Cele operacyjne:

3.1. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska

Kluczowe zadania:

- Kontynuacja rozbudowy systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie gminy.
- Modernizacja oczyszczalni ścieków.
- Promowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie.
- Doskonalenie systemu segregacji odpadów.
- Rozwój sieci gazociągowych.
- Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami poprzez akcje informacyjne w mediach, ulotki, materiały informacyjne, happeningi szkolne itd.
- Wspieranie tworzenia „Młodzieżowych Klubów Ekologicznych” oraz organizowanie dla nich konkursów.
- Projekty ekologiczne realizowane we współpracy z Popradzkim Parkiem Krajobrazowym.
- Tworzenie warunków dla wzrostu udziału energii wytwarzanej z użyciem odnawialnych źródeł (małe elektrownie wodne, solary, biomasa).
- Poprawa zdolności samooczyszczania wód poprzez właściwe zagospodarowanie terenów wzdłuż brzegów cieków wodnych, ochronę istniejących, naturalnych typów siedlisk oraz odtworzenie i właściwe kształtowanie pasów roślinności.
- Eliminowanie paliw stałych jako paliwa w kotłowniach obiektów użyteczności publicznej – promocja ekologicznych nośników energii.
- Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających powstawaniu lub przenikaniu hałasu do środowiska, a także środków zmniejszających poziom hałasu komunikacyjnego, komunalnego i przemysłowego – ekrany akustyczne, nasadzenia wysokiej zieleni itd.

- Zalesienie nieużytków rolnych.

3.2. Poprawa dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie

3.3. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej

3.4. Sprawna i integrująca polityka społeczna

3.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego

OBSZAR STRATEGICZNY NR 4

KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Cel strategiczny:

Wzrost atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej

Cele operacyjne:

4.1. Tworzenie stref aktywności gospodarczej

W długiej perspektywie zwiększenie tempa rozwoju nie będzie możliwe bez tworzenia infrastruktury gospodarczej, stanowiącej o konkurencyjności gminy i jej atrakcyjności inwestycyjnej. Jakościowa poprawa gospodarki lokalnej wymaga konsekwentnego rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury, obejmującej zarówno strefy uzdrowiskowe i lecznicze, tradycyjne strefy aktywności gospodarczej, jak i parki technologiczne, czy też inkubatory technologiczne (np. branży medycznej, leczniczej, kosmetologicznej itp.). Ich lokalizacja wymaga dobrze przygotowanych i skomunikowanych terenów inwestycyjnych, co w warunkach małopolskich jest przedsięwzięciem bardzo trudnym (ze względu na duże rozdrobnienie gruntów, niewielka ilość gruntów będących w majątku samorządowym, nieuregulowaną prawnie własność terenów lub dużą ilość obszarów chronionych). Jednak w nowej perspektywie finansowej UE (2014-2020) działania z zakresu scalania gruntów, ich wykupu, montażu z kapitałem prywatnym, a wreszcie organizacji dobrze przygotowanych stref aktywności gospodarczej będą jednym z najważniejszych priorytetów rozwojowych, na który przeznaczone zostaną znaczne środki finansowe.

Kluczowe zadania:

- Inwentaryzacja bazy gruntów, pomieszczeń i innej infrastruktury przeznaczonej do zainwestowania gospodarczego (w tym uzdrowiskowego) na terenie gminy – stała aktualizacja i informacja na temat bazy.
- Wyznaczanie w planach przestrzennych obszarów pod przyszłe strefy aktywności gospodarczej – różnych rodzajów.

- Organizowanie i uzbrajanie stref aktywności gospodarczej.
- Pozyskiwanie gruntów we współpracy z partnerami prywatnymi.
- Współpraca z partnerami prywatnymi i uczelniami wyższymi w zakresie tworzenia ośrodków innowacyjnych (inkubatory technologiczne i laboratoria – m.in. medyczne, lecznicze, kosmetologiczne itp.).
- Rozwój oferty inwestycyjnej (promocja gospodarcza) oraz poprawa standardów obsługi inwestorów.

4.2. Rozwój aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców

4.3. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia

4.4. Wspieranie produkcji żywności ekologicznej dla zwiększenia atrakcyjności oferty uzdrowiskowej i turystycznej

OBSZAR STRATEGICZNY NR 5

ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY

Cel strategiczny:

Nowoczesne zarządzanie publiczne oraz współpraca wielosektorowa

Cele operacyjne:

5.1. Nowoczesne zarządzanie publiczne

5.2. Współpraca międzygminna, transgraniczna i międzysektorowa

Cel dotyczący rozwoju współpracy z partnerami zagranicznymi (Słowacja), pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego i partnerami społecznymi oraz prywatnymi, wpływa na większość dotychczasowych zapisów Strategii. Przy większości z celów we wszystkich obszarach przejawia się temat współpracy pomiędzy samorządami (np. w kwestiach budowy i promocji oferty turystycznej oraz kulturowej, tworzenia ciągów komunikacyjnych, budowy infrastruktury ochrony środowiska itp.), jako gwarancja sprawniejszego, szybszego i tańszego wykonywania wyznaczonych zadań.

Położenie Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna w strefie nadgranicznej warunkuje liczne procesy gospodarcze i społeczne z partnerami zza południowej granicy. Stąd też działania prorozwojowe gminy powinny być analizowane pod kątem możliwości współpracy międzynarodowej i z gminami sąsiednimi – szczególną rolę pełnią tutaj inne gminy o statusie

uzdrowiska. Tak funkcjonująca koegzystencja przyczyni się do większej efektywności realizowanych zadań przy jednoczesnym stworzeniu pozytywnego wizerunku na zewnątrz.

11. Stan prawny gruntów

Struktura własności gruntów

Strukturę użytkowania gruntów na terenie miasta przedstawia tabela 22.

Tab. 22. Struktura własności gruntów na terenie miasta Muszyna

Grupy rejestrowe	Powierzchnia w ha
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	1250
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	41
Grunty Spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	0
Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	175
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w wieczyste użytkowanie	6
Grunty gminne i innych osób prawnych, których założycielami są organizacje gminne	0
Grunty osób fizycznych	927
Grunty spółdzielni	3
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	20
Grunty wspólnot gruntowych	0
Grunty powiatowe i związków powiatowych przekazanych w użytkowanie wieczyste	0
Grunty powiatowe i związków powiatowych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	9
Grunty województwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	8
Grunty województwa przekazane w użytkowanie wieczyste	0
Grunty spółek prawa handlowego i innych nie wymienionych	3
Razem	2443

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna na lata 2008-2015 (dane z 2006r.)

Największą grupę – ok. 51% stanowią grunty Skarbu Państwa. Wynika to z dużego udziału lasów w powierzchni miasta. Grunty osób fizycznych stanowią ok.38% powierzchni miasta. Grunty komunalne stanowią zaledwie ok. 7% powierzchni miasta.

Charakterystyka ruchu budowlanego

Analizę ruchu budowlanego na terenie miasta przeprowadzono na podstawie wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 2006-2012 (tab. 23). Decyzje podzielono na rodzaje zabudowy wg poniższej tabeli.

Analizując ruch budowlany na terenie miasta w latach 2006-2012, należy stwierdzić, że wydano 142 decyzje; najczęściej decyzji wydano w 2008 roku – 40, w 2010 - 25 decyzji, w latach 2009 i 2012 odpowiednio 22 i 23 decyzje, w 2011 – 12 decyzji.

Biorąc pod uwagę rodzaj zabudowy, 70 decyzji (49%) dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 27 decyzji dotyczy różnych rodzajów infrastruktury technicznej.

Tab. 23. Zestawienie zbiorcze decyzji pozwolenia na budowę

Lp.	Miejscowość MUSZYNA Rok	Rodzaj zabudowy*																				
		MN	MN1	MU	U	U1	UU	UU1	UP	UPI	UK1	ZP	G	KD	IP	IK	IW	IG	IE	IT	Inne	Razem
1	2006	3	—		1		1						1			1						7
2	2007	7	—	2	2								2									13
3	2008	12	5	—			1	1	2	3	2			1	2	2	2	4			3	40
4	2009	9	1	—						2	3			2			1		2		2	22
5	2010	6	4	2			1	2		2	2					1		3	2		25	
6	2011	4	2	—				1			1						3	2			12	
7	2012	13	4	1	1					1		1						2			23	

MN – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

MN1 – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (rozbudowa, przebudowa)

MU – zabudowa mieszkaniowo-usługowa

U – usługi

U1 – usługi (rozbudowa, przebudowa, remont)

UU1 – usługi uzdrowiskowe rozbudowa, remont

UU – usługi uzdrowiskowe

UP – usługi publiczne

- UP1 – usługi publiczne, rozbudowa
- UK1 – usługi sakralne, kapliczki, remont
- ZP – zielen publiczna, parki
- G – garaże
- KD – komunikacja, alejki spacerowe, trakt pieszy
- IP – infrastruktura przeciwpowodziowa
- IK – sieć kanalizacyjna
- IW – sieć wodociągowa
- IG – sieć gazowa, stacja gazowa
- IE – sieć elektroenergetyczna (budowa, przebudowa)
- IT – telekomunikacji

12. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Ponadto na terenie miasta występują obszary ochrony uzdrowiskowej.

Zgodnie z Art. 38 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 651, z późn. zm.) wydzielone zostały dla uzdrowiska Muszyna strefy ochronne: „A1-M”, „A2-M”, „A-Z”, „B-M”, „B-Z” i „C” o łącznej powierzchni 9760,54 ha.

Uchwalony Uchwałą Nr XLII/617/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna z dnia 31 marca 2010 r. Statut Uzdrowiska Muszyna (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2010 r. nr 193, poz. 1275, z późn. zm.) określa szczegółowo granice stref ochrony, zakazy, nakazy, wymagania w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenu oraz komunikacji (mapa Ekofizjografia II).

Obszar (strefa) „A” ochrony uzdrowiskowej. Obszar ten jest zarezerwowany jedynie dla urządzeń i obiektów lecznictwa uzdrowiskowego. Głównym celem ochrony obszaru uzdrowiskowego jest takie kształtowanie urbanistyczne, aby warunki naturalne uzdrowiska nie uległy zniszczeniu, ograniczeniu lub zniekształceniu. Obszar „A” ochrony uzdrowiskowej stanowi funkcjonalne przedłużenie najbliższego otoczenia zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego. W bilansie wykonanym dla tego terenu przewidziano co najmniej 500 m² terenów zieleni na jednego kuracjusza i turystę (obojętnie dla dziecka, czy dla osoby starszej). Oprócz terenów zajętych pod szpitale uzdrowiskowe i sanatoria przewidziano tereny pod potencjalne lokalizacje nowych sanatoriów. Rezerwy terenowe uwzględniają możliwość rozbudowy bazy uzdrowiskowej, w zachodniej części obszaru ochrony uzdrowiska. W obszarze „A-M” nie przewiduje się nowej zabudowy mieszkaniowej.

- Strefa „A1-M” ochrony uzdrowiskowej zlokalizowana jest w północnej części miasta posiada powierzchnię 104,61 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi aktualnie 99% obszaru.
- Strefa „A2-M” ochrony uzdrowiskowej zlokalizowana jest w południowej części miasta posiada powierzchnię 55,98 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi aktualnie 95% obszaru.
- Strefa „A-Z” ochrony uzdrowiskowej zlokalizowana jest w północnej części gminy, posiada powierzchnię 100 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi aktualnie 94% obszaru.

Strefa „B” ochrony uzdrowiskowej – o powierzchni 1195,56 ha, dla której procentowy udział terenów (biologicznie czynnych) wynosi aktualnie 84%, obejmuje obszar przyległy do strefy „A” i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla nie mających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych w procesie leczenia obiektów usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem, morzem lub jeziorem. Obszar „B” ochrony uzdrowiskowej jest otulina dla obszaru „A” stanowiąc jej otoczenie, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych dla pacjentów – obiektów usługowych, turystycznych, w tym hoteli, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem.

W ramach strefy „B” wyznaczono:

- Strefę „B-M” ochrony uzdrowiskowej o powierzchni 513,17 ha,
- Strefę „B-Z” ochrony uzdrowiskowej o powierzchni 664,39 ha, dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi aktualnie 83%.

Strefa „C” ochrony uzdrowiskowej – jest otuliną dla obszaru „B”, stanowiącą jej otoczenie oraz obszarem mającym wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych. Posiada powierzchnię 8304,39 ha. Aktualnie powierzchnia terenów biologicznie czynnych wynosi 93%. Granica strefy „C” ochrony uzdrowiskowej przebiega zewnętrznymi w stosunku do strefy „B” granicami administracyjnymi jednostek administracyjnych gminy Muszyna, a mianowicie granicami: miasta Muszyna, Andrzejówki, Jastrzębia, Milika, Szczawnika, Żegiestowa.

W celu zapewnienia prawidłowej działalności lecznictwa uzdrowiskowego określa się czynności zabronione w strefach ochronnych:

- w strefie ochronnej „A-M” zabrania się:
  - lokalizacji zakładów przemysłowych,
  - lokalizacji budownictwa wielorodzinnego i jednorodzinnego, z wyjątkiem modernizacji obiektów istniejących, bez możliwości zwiększenia powierzchni ich zabudowy,

- uruchamiania pól biwakowych i campingowych, lokalizacji domków turystycznych i campingowych,
  - prowadzenia targowisk, z wyjątkiem punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze, w formach i miejscach wyznaczonych przez gminę,
  - trzymanie zwierząt gospodarskich, w rozumieniu ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. 2007 nr 133 poz. 921 z późn. zm.),
  - prowadzenia działalności rolniczej, w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm. oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 113, Nr 90, poz. 756 i Nr 143, poz. 1199 z późn. zm.),
  - organizacji rajdów samochodowych i motorowych,
  - lokalizacji stacji paliw, punktów dystrybucji produktów naftowych, nawozów sztucznych, składowisk odpadów stałych i płynnych, składow opał,
  - lokalizacji parkingów w liczbie miejsc postojowych większej niż 10% miejsc sanatoryjnych w obiekcie,
  - lokalizacji trwałych i tymczasowych obiektów i urządzeń, które mogą utrudniać lub zakłócać przebywanie pacjentów na tym obszarze, a w szczególności: stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych, stacji radiolokacyjnych i innych emitujących fale elektromagnetyczne,
  - organizowania imprez masowych, w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2009 nr 62 poz. 54), zakłócających proces leczenia uzdrowiskowego i działalności o charakterze rozrywkowym zakłócającej ciszę nocną w godz. od 22:00 do 6:00, z wyjątkiem imprez masowych znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych,
  - lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z odrębnymi przepisami, z wyłączeniem: dróg publicznych, sieci elektroenergetycznej, kanalizacji wodociągowej, teletechnicznej, gazowej, kotłowni gazowych i olejowych, wykonywania wierceń za wodą termalną i leczniczą i innych niezbędnych do budowy infrastruktury uzdrowiska obiektów,
  - wszystkich czynności zabronionych, ujętych w wykazie dla strefy ochronnej „B-M” i „C”;
- w strefie ochronnej „B-M” zabrania się:

- lokalizacji nowych oraz rozbudowy istniejących zakładów przemysłowych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych,
- lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni większej niż 400 m² z obiektami towarzyszącymi,
- lokalizacji i uruchamiania stacji paliw lub urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nie bliżej niż 500 m od granicy obszaru strefy ochronnej „A”, uruchamiania punktów dystrybucji i składowania środków chemicznych, produktów naftowych i innych artykułów uciążliwych dla środowiska,
- wycięcia drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć sanitarnych,
- pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze,
- prowadzenia robót melioracyjnych mających na celu niekorzystną zmianę istniejących stosunków gruntowo-wodnych,
- lokalizacji parkingów o wielkości powyżej 50 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, dostawczych i autobusów,
- wszystkich czynności zabronionych ujętych w wykazie dla strefy ochronnej „C”;
- w strefie „C” przyległej do strefy „B-M” i stanowiącej jej otoczenie, obejmująca obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych zabrania się:
  - nieplanowanego wycięcia drzew,
  - prowadzenia działań powodujących niekorzystną zmianę stosunków wodnych,
  - lokalizacji nowych uciążliwych obiektów budowlanych i innych uciążliwych obiektów, w tym zakładów przemysłowych,
  - prowadzenia działań mających wpływ negatywny na fizjografię uzdrowiska i jego założenia przestrzenne lub właściwości lecznicze klimatu.

W poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej przyjmuje się następujące wskaźniki terenów zieleni lub terenów biologicznie czynnych oraz powierzchnię nowo wydzielanych działek:

- w strefie „A” gdzie odbywa się leczenie uzdrowiskowe, procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 65% powierzchni strefy, a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- w strefie „B” stanowiącej otulinę strefy „A” procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 50% powierzchni strefy, a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- w strefie „C”, stanowiącej otoczenie strefy „B” procentowy udział terenów biologicznie czynnych wynosi nie mniej niż 45% powierzchni strefy, a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

13. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Procesy erozyjne

Działalność człowieka w środowisku przyrodniczym poprzez zmiany sposobu zagospodarowania i użytkowania prowadzi do zaburzenia jego równowagi. Efektem tego jest gwałtowne przyspieszenie naturalnych procesów erozji. Procesy erozyjno-denudacyjne w postaci spłukiwania, spływów powierzchniowych, erozji wiatru oraz rzek występują na około 60% powierzchni wszystkich gruntów rolnych. Procesom tym sprzyjają znaczne powierzchnie gleb pyłowych, urozmaicona rzeźba, mała lesistość, przewaga gruntów orných, rozmywanie gęstej sieci dróg polnych i gruntowych, orka wzdłuż stoków. Spływy powierzchniowe najintensywniej powstają w półroczu ciepłym na glebach pozbawionych roślinności. Najkorzystniejsze warunki do powstawania spływów występują przy opadach dobowych powyżej 15 mm, o średnim natężeniu do 1 mm/min. i trwających ponad 6 godzin. Wówczas to, ze stoków i zboczy odprowadzane są do den dolin i rzek w postaci rozpuszczonej lub zawiesiny znaczne ilości materiału mineralnego i organicznego. Ochrona terenów rolnych przed erozją polega przede wszystkim na odpowiednim rozmieszczeniu użytków rolnych i leśnych, warstwicowym układzie pól uprawnych, odpowiednim rozplanowaniu i umocnieniu dróg polnych, stosowaniu zabiegów agrotechnicznych. Rekultywacja i zagospodarowanie wąwozów i holwegów powinna zmierzać do ich utrwalenia w krajobrazie przez zalesienie, umocnienie skarp lub zabudowę techniczną. Zmiany w sposobie użytkowania gruntów rolnych w ostatnich dziesięcioleciach, przy utrzymującej się rozdrobnionej strukturze własnościowej, spowodowały zmniejszenie rozmiarów zagrożenia erozyjnego. Nastąpiło to skutkiem:

- wzrostu powierzchni trwałych użytków zielonych,
- zmniejszenia powierzchni gruntów rolnych, wskutek wyłączenia z uprawy dużej części gruntów najmniej wartościowych.

Natomiast wzmożenie zagrożenia erozyjnego może następować wraz z restrukturyzacją rolnictwa poprzez wzrost areału gospodarstw, w tym m.in. likwidację licznych miedz, drobnych zadrzewień itp.

Erozja wiatru tzw. deflacja uwarunkowana jest m.in. składem mineralogicznym gleby, wilgotnością, ukształtowaniem i pokryciem terenu. W stosunku do form ukształtowania terenu wartości te są wielokrotnie niższe w dnach dolin.

Erozja wodna związana jest zarówno z działalnością wód płynących jak i spływów powierzchniowych wywołanych deszczami.

Wylesienie znacznych terenów, niewłaściwa uprawa gleb, duże spadki terenu spowodowały przyspieszenie spływu wód opadowych oraz skrócenie okresu roztopów, co doprowadza do erozji gleb o dużym natężeniu. Do rzek w bardzo krótkim czasie dostaje się duża ilość wód wraz z zawiesiną, które powodują wezbrania, a na płaskich odcinkach dolin okresowo zalewanych, sedymentację zmywanych osadów. Intensyfikacja tych procesów powoduje tworzenie nowych piaszczystych czy żwirowych łąch rozdzielających nurt na kilka ramion, tworzenie się zakoli.

Intensyfikację procesów erozji rzecznej (wglębnej) wywołują również wały przeciwpowodziowe skracanie koryt rzecznych oraz ich regulacje (ostrogi, tamy itp.). Zabiegi te powodują zwiększenie spadku rzeki, koncentrację wód powodziowych w strefie międzywala, wzrost prędkości przepływu, co prowadzi do pogłębiania koryta rzeki.

Zagrożenia i ochrona przed osuwiskami

Na podstawie badań prowadzonych przez PIG w ramach Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej (SOPO) opracowana została Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gminy Muszyna w skali 1:10 000 (Oszczytko, Oszczytko-Clowes, 2012).

Na terenie miasta i gminy zinventaryzowano 440 osuwisk o łącznej powierzchni 2520,5 ha i 7 obszarów zagrożonych ruchami masowymi, co daje ok. 3.10 osuwiska na 1 km² (5 kategoria osuwiskowości).

Według powyższych materiałów na obszarze miasta zidentyfikowano 75 osuwisk o powierzchni powyżej 0,12 ha, w tym (mapa Ekofizjografia I):

- 10 aktywnych,
- 41 okresowo aktywnych,
- 15 nieaktywnych,
- 9 o złożonej aktywności.

Z przeprowadzonych badań wynika, że ich rozmieszczenie w znacznym stopniu uwarunkowane jest budową geologiczną i morfologią terenu. W lejach źródłowych zazwyczaj występują niewielkie osuwiska, często tylko splezywanie, na stokach i zboczach, średnie rzadziej duże.

W wyższych partiach Beskidu występują stare, duże osuwiska o złożonej budowie geologicznej z dobrze zachowanymi skarpami, rozpadlinami niekiedy z małymi stawkami. W stosunku do struktur geologicznych dominują osuwiska typu subsekwentnego (ok. 47%), obsekwentnego (ponad 15%) i konsekwentnego (blisko 11%).

Osuwiska aktywne charakteryzują się wyraźną rzeźbą oraz występowaniem zespołu elementów rzeźby wewnątrzosuwickowej jak: szczeliny i spękania, zerwanie darni, świeże i przemieszczające się nierówności terenu. W osuwiskach takich obserwuje się spękania budynków, przechylenie się słupów energetycznych i telefonicznych oraz uszkodzenia nawierzchni dróg, a w przypadku dróg polnych i leśnych ich zaciskania lub przemieszczania. Obszary osuwisk aktywnych nie nadają się pod jakiegokolwiek budownictwo, gdyż stabilizacja takich terenów jest kosztowna i nie dająca gwarancji zahamowania procesów grawitacyjnego przemieszczania gruntów.

Osuwiska okresowo aktywne to obszary, na których w chwili obecnej nie występuje grawitacyjne przemieszczanie gruntów, ale występują ślady niedawnych zsuwów lub istnieją relacje świadków, którzy takie zsuwy obserwowali. Obszary takich osuwisk należą do terenów niebezpiecznych. W planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacja nowych inwestycji jest niewskazana. Istnieje bowiem duże prawdopodobieństwo, że w szczególnie niesprzyjających warunkach hydrometeorologicznych lub w wyniku nieumiejętnego prowadzenia prac budowlanych całe osuwiska lub ich części mogą się uaktywnić.

Osuwiska nieaktywne obejmują obszary objęte ruchami osuwiskowymi, na których w ciągu ostatnich 50 lat nie wystąpiły ruchy masowe ziemi. Na obszarach osuwisk nieaktywnych w czasach historycznych prawdopodobieństwo uaktywnienia jest stosunkowo niewielkie, w pozostałych przypadkach możliwość taka istnieje. Uaktywnienie się osuwisk może nastąpić w wyniku zaburzenia równowagi poprzez np. prowadzenie prac budowlanych na dużą skalę, składowania nasypów lub zmian stosunków wodnych, a także trzęsień ziemi.

W planach zagospodarowania przestrzennego obszary osuwisk nieaktywnych powinny być wyłączone z budownictwa mieszkaniowego wielokondygnacyjnego i obiektów użyteczności publicznej oraz innych dużych obiektów. W wyjątkowych przypadkach jest możliwe dopuszczenie budownictwa mieszkaniowego w lekkiej konstrukcji budowlanej pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej. Dokumentacja ta powinna

zawierać zalecenia dotyczące metody prowadzenia prac budowlanych oraz stosowania odpowiednich zabezpieczeń tak, aby projektowana inwestycja nie naruszyła równowagi w gruncie i nie spowodowała uaktywnienia się osuwisk. Pozostała zabudowa może być dopuszczona po warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej zawierającej zalecenia dotyczące zabezpieczeń oraz oświadczeń, że projektowana inwestycja nie spowoduje uaktywnienia się osuwisk. Tereny już zabudowane, na których występują tego typu osuwiska powinny podlegać kontroli przy wykonywaniu wykopów, nasypów lub prac powodujących zmianę stosunków wodnych.

Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi to obszary, na których w przypadku naruszenia stateczności stoków, mogą utworzyć się osuwiska. Na obszarach tych budownictwo mieszkaniowe może być dopuszczone pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej lub geotechnicznej i spełnienia zawartych w nich zaleceń dotyczących warunków prowadzenia prac budowlanych oraz zabezpieczeń.

Zgodnie z wynikami badań (Oszczypko, Oszczypko-Clowes, 2012) obszary zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych powinny być z zasady wyłączone z planowanej zabudowy. W przypadkach projektowania budowy na tych terenach jakichkolwiek obiektów kubaturowych czy liniowych należy przewidzieć specjalne badania geologiczno-inżynierskie i monitoring, pomimo tego, że są to badania kosztowne i długotrwałe.

W zależności od rodzaju i stopnia zagrożenia można będzie podjąć decyzję o właściwym sposobie zagospodarowania takich terenów, aby zminimalizować i ograniczyć ewentualne ryzyko i szkody związane z możliwością wystąpienia ruchów masowych.

Sejsmiczność – trzęsienia ziemi

W rejonie Muszyny i Krynicy wstrząsy sejsmiczne notowane są od dawna (np. w roku 1857, 1909), a ich nasilenie obserwowano w latach 1992-1993. Ogniska trzęsień znajdowały się na głębokości kilku kilometrów. Najsilniejsze wstrząsy w dniach 28, 29 i 30 czerwca 1992 r. miały następujące magnitudy: 4.1, 4.2 oraz 3.4, natomiast magnituda wstrząsu z dnia 1 marca 1993 osiągnęła wartość 4.7. W dniu 29 marca 1992 r. intensywność wstrząsu osiągnęła wartość 5 w 10-cio stopniowej skali „MSK-60”.

Prawdopodobnie nie należy spodziewać się wstrząsów silniejszych od 7 w skali MSK-60, a częstotliwość takich wstrząsów szacuje się raz na 50-100 lat.

Wstrząsy sejsmiczne nie stanowią zagrożenia dla zasobów i ujęć wód mineralnych w tym rejonie, jednak mogą prowadzić do uaktywnienia procesów osuwiskowych. Dotychczas bezpośredni związek ruchów masowych ze wstrząsami sejsmicznymi w tym obszarze nie został

udokumentowany, jednak przyjmuje się, że w wyniku trzęsień Ziemi o magnitudzie > 4.3 stopni (Richtera) mogą być uruchamiane osuwiska.

14. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Wody mineralne

Wody mineralne (lecnicze) występujące na obszarze Zewnętrznych Karpat fliszowych związane są z utworami płaszczowiny magurskiej. Według S. Węclawika (1979), który wydzielił w obrębie płaszczowiny magurskiej strefy hydrochemiczne, obszar Muszyny zaliczył do centralnej strefy hydrochemicznej – A prowincji karpackich wód mineralnych. Strefa ta obejmuje prawobrzeżną część dorzecza Popradu od Tylicza po Głębokie k. Piwnicznej i charakteryzuje się występowaniem wód typu szczaw $\text{HCO}_3\text{-Ca}$, $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$ i wód kwasowęglanowych. Zasoby tych wód udokumentowane zostały w 15 miejscowościach. Szczawy i wody kwasowęglanowe są najbardziej znanymi i cenionymi wodami leczniczymi z uwagi na walory smakowe.

Szczawy na obszarze Karpat powszechnie dzieli się na zwykłe i chlorkowe. Liczne spękania w strefach uskokowych stanowią sprzyjające warunki dla stosunkowo wglębnej penetracji wód infiltracyjnych jak i migracji wglębnego CO_2 do powierzchni, co jest czynnikiem decydującym w tworzeniu się szczaw zwykłych. Natomiast szczawy chlorkowe zwane zuberami stwierdzono w głębokich odwiertach w rejonie Złockiego i Krynicy Zdrój.

Aktualnie na terenie Muszyny wody typu szczawy i nieliczne wody kwasowęglowe są eksploatowane przez trzy źródła i 16 odwiertów o głębokości od 12 m do 171,4 m.

Tab. 24. Wybrane dane dotyczące odwiertów wód typu szczawy w Muszynie

Nazwa odwiertu	Rzędna terenu [m n.p.m.]	Głębokość odwiertu [m]	Głębokość ujmowania wody [m p.p.t.]	Litologia ujmowanej warstwy	Zasoby eksploatacyjne [m ³ /h]
P-1	443,90	18,3	10,0 – 18,3	p-ce z Piwnicznej	5,40
P-2	443,78	100,0	51,5 – 97,5	p-ce z Piwnicznej	5,50
P-3	443,20	120,0	84,8 – 110,8	p-ce z Piwnicznej	0,50
Stanisław	462,97	159,0	70,0 – 146,0	p-ce krynickie	1,60
Józef	450,47	142,0	79,0 – 136,0	p-ce z Piwnicznej	6,0
Piotr	448,80	99,4	77,4 – 97,4	p-ce z Piwnicznej	0,50
Milusia	448,27	171,4	110,3 – 171,4	p-ce z Piwnicznej	0,90
Anna	448,90	12,0	7,0 – 12,0	p-ce z Piwnicznej	0,50

W-1	455,26	140,0	b.d.	p-ce z Piwnicznej	1,0
W-3	458,72	150,0	b.d.	p-ce z Piwnicznej	0,55
IN-1	451,76	147,5	95,5 – 141,5	p-ce z Piwnicznej	1,69
IN-2	455,71	100,0	52,0 – 96,0	p-ce z Piwnicznej	0,92
IN-3	459,67	145,0	96,0 – 141,0	p-ce krynickie	0,30
Łukasz	442,84	52,0	32,0 – 50,7	p-ce z Piwnicznej	5,0
Antoni	448,30	120,0	108,9 – 118,0	p-ce z Piwnicznej	0,85
WK-1	443,33	100,0	b.d.	p-ce z Piwnicznej	1,6

b.d. – brak danych

Źródło: Rajchel 2012

Zostały one ujęte w piaskowcach z Piwnicznej i piaskowcach krynickich. Mineralizacji wód wynosi od 0,61 g/dm³ do 8,24 g/dm³ (tab. 2 i tab. 3), są to wody dwu-, trzy- i czterojonowe. Ich typ hydrochemiczny jest HCO₃-Ca+CO₂, HCO₃-Mg+CO₂, HCO₃-Ca-Mg+CO₂+(Fe), HCO₃-Mg-Na+CO₂, HCO₃-Mg-Ca+CO₂, HCO₃-Mg-Ca-Na+CO₂+(Fe²⁺), HCO₃-Mg-Na-Ca+CO₂. Składnikiem swoistym wszystkich wód jest CO₂, niektórych Fe²⁺.

Woda mineralna (lecnicza) wydobywana w Muszynie i jej okolicy jest głównym bogactwem wykorzystywanym do kąpieli leczniczych, krenoterapii (kuracja pitna), aeroterapii w ośrodkach sanatoryjnych oraz butelkowana jest w siedmiu miejscowych rozlewniach. Dostępna jest także w czterech pijalniach, trzech punktach czerpalnych całorocznych i dwóch sezonowych. Do najbardziej znanych i popularnych ujęć należą (Chowaniec, Freiwald, 2010):

- odwiert „Antoni” – wykonany w 1928 roku (rekonstrukcja w latach 1956-1957) o głębokości 120 m jest najstarszym działającym ujęciem na terenie Muszyny. Woda udostępniana jest w pijalni wód, a także butelkowana („Muszynianka”), pomaga w leczeniu miażdżycy, osteoporozy i nadciśnieniu tętniczym;
- odwiert „Milusia” – wykonany w 1935 r. o głębokości 171,4 m, wykorzystywana jest do butelkowania („Muszyna”) oraz do kuracji pitnej;
- odwiert „Stanisław” i „Józef” – o głębokości odpowiednio 150 i 142 m wody, udostępnione w pijalni wód mineralnych a także butelkowana pod nazwą handlową „Muszyna Stanisław” i „Muszyna Józef”;
- źródło „Anna” – przy ulicy Jasnej zlokalizowany jest ogólnodostępny sezonowy punkt czerpalny wody z ujęcia „Anna”. Znajduje się ono w miejscu, gdzie wcześniej istniała elektrownia miejska, stąd dawna nazwa źródła to „Elektra”. Starsi mieszkańcy Muszyny pamiętają to źródło pod jeszcze inną nazwą – „Przy Targowicy”, ponieważ w tej okolicy

odbywały się kiedyś targi bydłem. Podczas wielkiej powodzi w 1934 roku źródło zostało zniszczone;

- źródło „Grunwald” – wypływa przy drodze z Muszyny do Krynicy ze zbocza góry. Pierwsze wiadomości o tym źródle sięgają początków XIX w. (rekonstrukcja 1985). Przez miejscową ludność nazywana bywa „Woda spod krzyża”. Doskonale gasi pragnienie w upalne dni, zalecana do picia przy schorzeniach przewodu pokarmowego, w stanach rekonwalescencji i nerwicach;
- źródło „Graniczne” – nazwa źródła wywodzi się z jego lokalizacji na granicy pomiędzy miejscowościami Powroźnik i Muszyna na lewym brzegu Muszynki. Wydajność źródła ok. 3 dcm³/min. ujęte jest kręgiem betonowym;
- źródło „Wapienne” – wypływa po lewej stronie drogi z Muszyny do Leluchowa na os. Wapienne. Ogólnodostępny punkt czerpalny. Wskazane jest przy leczeniu choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy, kamicy nerkowej, przewlekłego zapalenia pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, cukrzycy oraz dny moczanowej.

15. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Obszary i tereny górnicze

Zgodnie z Art. 5 Ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981 z późn. zm.) wody lecznicze termalne i solanki zostały zaliczone do kopaliny, a więc ich poszukiwanie, eksploatacja i ochrona podlega rygorom tej ustawy. W rozumieniu tej ustawy:

- wodą leczniczą jest woda podziemna, która pod względem chemicznym i mikrobiologicznym nie jest zanieczyszczona, cechuje się naturalną zmiennością cech fizycznych i chemicznych, o zawartości:
  - rozpuszczonych składników mineralnych stałych – nie mniej niż 1000 mg/dm³,
  - jonu żelazawego – nie mniej niż 10 mg/dm³ (wody żelaziste),
  - jonu fluorkowego – nie mniej niż 2 mg/dm³ (wody fluorkowe),
  - jonu jodkowego – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody jodkowe),
  - siarki dwuwartościowej – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody siarczkowe),
  - kwasu metakrzemowego – nie mniej niż 70 mg/dm³ (wody krzemowe),
  - radonu – nie mniej niż 74 Bq/dm³ (wody radonowe),
  - dwutlenku węgla niezwiązanego – nie mniej niż 250 mg/dm³, z tym że od 250 do 1000 mg/dm³ to wody kwasowęglowe, a powyżej 1000 mg/dm³ to szczawa;

- wodą termalną jest woda podziemna, która na wypływie z ujęcia ma temperaturę nie mniejszą niż 20°C;
- solanką jest woda podziemna o zawartości rozpuszczonych składników mineralnych stałych, nie mniejszej niż 35 g/dm³.

Na podstawie składu chemicznego wody i jej właściwości, Zał. 4 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 565) wody lecznicze klasyfikuje się następująco:

- wody mineralne – wody zawierające w 1 dm³ co najmniej 1000 mg rozpuszczonych składników, w tym w szczególności: chlorki, siarczany i wodorowęglany sodu, wapnia i magnezu, występujące w poszczególnych wodach w różnych stosunkach ilościowych,
- wody swoiste (słabo zmineralizowane) – wody zawierające w dm³ poniżej 1000 mg rozpuszczonych składników stałych, w tym jeden lub więcej składników leczniczych swoistych, w podanych lub wyższych stężeniach (jak wyżej),
- wody mineralne swoiste – wody mineralne zawierające jeden lub więcej składników swoistych.

Aktualnie na obszarze miasta Muszyna decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego ustanowionych zostało 8 obszarów i terenów górniczych, które uzyskały akceptację Ministra Środowiska i zostały wpisane do rejestru obszarów górniczych pod numerem (mapa Ekofizjografia I):

- 5/1/87 złożo **Szczawnik-Cechini** – WL 16474 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.2.1.2013.BK z dnia 14.02.2013,
- 5/1/88 złożo **Muszynianka II** – WL 16470 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.41.2012.BK z dnia 26.11.2012,
- 5/1/90 złożo **Muszyna INEX** – WL 16491 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.14.2013.KZ z dnia 18.03.2013,
- 5/1/91/a, b złożo **Galicjanka II – Pole 1 i Pole 2** – WL 16497 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.44.2012.BK z dnia 15.02.2013,

- 5/1/92 złożę **Powroźnik-Krynica Zdrój** – WL 16472 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.43.2012.BK z dnia 27.12.2012,
- 5/1/93 złożę **Muszyna Zdrój** – WL 16473 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.47.2012.BK z dnia 07.01.2013,
- 5/1/68 złożę **Muszynianka** – WL 15588 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Ministra Środowiska z 2006 r.

Równocześnie w wyniku wyznaczenia ww. nowych obszarów i terenów górniczych na podstawie decyzji Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.2.6.2013.KŻ z dnia 15.02.2013 r. wykreślone zostało z rejestru obszarów górniczych złożę Muszyna II – WL 7329 WODY LECZNICZE zarejestrowane pod numerem 5/1/22.

16. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna posiada stosunkowo dobrą dostępność komunikacyjną, zapewnioną układem drogowym i kolejowym.

Przez obszar gminy przebiega droga wojewódzka nr 971 Krynica – Piwniczna, która zapewnia gminie powiązania zewnętrzne. W 2013 roku zostało zrealizowane obejście drogowe centrum miasta.

Dostępność komunikacyjną z sąsiednimi gminami i powiązania wewnątrz gminy zapewniają także drogi powiatowe:

- nr 25 331 Powroźnik - Tylicz
- nr 1514K Muszyna - Leluchów - granica Państwa
- nr 1516K Muszyna - Złockie
- nr 1517K Żęgiestów (wieś) - Szczawnik - Muszyna

Prze gminę Muszyna przebiega linia kolejowa zelektryfikowana Nowy Sącz - Muszyna – Leluchów (przejście graniczne) z odgałęzieniem w Muszynie do Krynicy.

Zarówno sieć drogowa jak i kolejowa wymaga modernizacji.

Na terenie gminy funkcjonuje sieć telekomunikacyjna z czterema centralami automatycznymi w Muszynie, Żęgiestowie, Jastrzębiku i Powroźniku o łącznej pojemności 4000 NN, do których podłączonych jest 2849 abonentów (dane z 2012r.).

Ponadto na terenie Gminy Muszyna zlokalizowane są cztery stacje telefonii komórkowej w miejscowościach Muszyna, Żegiestów, Andrzejówka i Złockie.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie miasta i gminy jest systematycznie rozbudowywana. Obecnie 98% mieszkań na terenie gminy zaopatrywanych jest w wodę z wodociągu, w tym 47% z sieci miejskiej administrowanej przez PGK Muszyna, a 50% z sieci lokalnej. Komunalna sieć wodociągowa występuje w Muszynie, Złockiem, Szczawniku, Powroźniku i Żegiestowie. W części jest to sieć przestarzała i niewydolna, wymagająca pilnej modernizacji. Obserwuje się znaczne zmniejszanie zużycia wody i mniejszą ilość odprowadzanych ścieków. Nerozerwalnie wiąże się to ze zmniejszeniem liczby turystów i kuracjuszy odwiedzających Uzdrowisko oraz racjonalizacją zużycia wody do zabiegów w zakresie hydroterapii. Ocenia się, iż kilka lat temu na jednego pacjenta w czasie zabiegu zużywano 1200 litrów wody, a dziś zużywa się ok. 200 litrów. Kolejny powód – raczej czysto statystyczny i wynikający ze wzrostu cen usług komunalnych – związany jest z przejściem przez obiekty wczasowe i sanatoryjne z ryczałtowego rozliczania się za zrzut ścieków, na rozliczanie w oparciu o liczniki, a co za tym idzie faktyczną ilość ścieków wprowadzonych do sieci.

Sieć kanalizacyjna na terenie miasta jest częściowo przestarzała i niewydolna, wymagająca pilnej modernizacji. Z kolei do komunalnej sieci kanalizacyjnej podłączonych jest ok. 90% mieszkań, a 10% do urządzenia lokalnego.

Komunalna sieć kanalizacyjna obejmuje Muszynę, Złockie, Szczawnik, Powroźnik, Żegiestów. Na terenie gminy funkcjonują dla jej potrzeb trzy oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia w Muszynie obsługująca Muszynę, Złockie, Szczawnik, Powroźnik, Jastrzębik oraz Wojkową;
- oczyszczalnia w Żegiestowie,
- oczyszczalnia w Andrzejówce dla Andrzejówki i Milika.

Docelowo przewiduje się powstanie oczyszczalni w Leluchowie jako wspólnego przedsięwzięcia ze stroną słowacką. Z kolei w Dubnem rozważane jest zastosowanie wyłącznie rozwiązań indywidualnych.

Zespół Muszyna-Złockie obsługuje 20-letnia mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków oraz sieć kanalizacyjna doprowadzona do wszystkich obiektów sanatoryjnych i wypoczynkowych. Wszystkie zwarte kompleksy zabudowy mieszkaniowej Muszyny, Złockiego, Szczawnika, Jastrzębika oraz Powroźnika wyposażone są w sieć kanalizacji sanitarnej. W latach 2008-2013 zakłada się dalszy rozwój sieci, w celu podłączenia do niej ponad 95% budynków mieszkalnych. Poza siecią pozostaną jedynie pojedyncze budynki

jednorodzinne, których ze względu na konfigurację terenu nie da się podłączyć do sieci.

Wszystkie oczyszczalnie ścieków posiadają aktualne pozwolenia wodnoprawne na zrzut oczyszczonych ścieków do rzeki Poprad i stale spełniają postawione w nich wymogi.

W planach inwestycyjnych gminy Muszyna zakłada się uzupełnienie sieci kanalizacyjnej w peryferyjnych enklawach mieszkaniowych oraz budowę kanalizacji dla wsi Wojkowa (oczyszczalnia w Muszynie) oraz Żegiestowa Łopaty (oczyszczalnia Żegiestów). Ponadto przewidywane jest uszczelnienie wybranych odcinków starszej części kolektorów sanitarnych wybudowanych przy użyciu rur kamionkowych i z rur betonowych. System uzupełnia indywidualne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w Dubnem i Leluchowie oraz enklawach, do których ze względów technicznych lub ekonomicznych nie jest możliwe doprowadzenie systemu kanalizacyjnego.

Obszar miasta i gminy Muszyna obsługiwany jest przez Rejon Energetyczny w Nowym Sączu. Energia elektryczna dostarczana jest ze stacji GPZ 110/15 kV „Złockie” i GPZ 110/15 kV w Krynicy. Zasilanie odbiorców energią elektryczną odbywa się siecią średnich napięć 30 i 15 kV. Istniejąca sieć wymaga modernizacji i rozbudowy.

Miasto i część terenów wiejskich Gminy Uzdrowskiej Muszyna jest zgazyfikowana w oparciu o gazociąg wysokoprężny Grybów - Krynica - Muszyna o średnicy 200/150 mm i ciśnieniu 2,5 MPa poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane na obszarze miasta Muszyna i we wsi Powroźnik. Przewiduje się rozbudowę i modernizację istniejących gazociągów..

Gaz wykorzystywany jest do celów komunalnych i grzewczych w obiektach sanatoryjnych, wczasowych, usługowych, administracyjnych oraz mieszkaniowych.

Na obszarze gminy brak jest centralnych systemów ciepłowniczych. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło są indywidualne kotłownie. Na terenie miasta Muszyna znajdują się kotłownie lokalne, obsługująca zespoły zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Na obszarze gminy zlokalizowane jest składowisko odpadów komunalnych w Andrzejówce. Zgodnie z programem gospodarki odpadami w województwie małopolskim przewidziana jest realizacja składowiska odpadów komunalnych dla powiatu nowosądeckiego w Nowym Sączu. Ze względu na odległość dowożenia odpadów na składowisko oraz przepisy dotyczące zakazu składowania tego typu odpadów na wysypisku, na terenie Muszyny

przewiduje się wykonanie w miejscu składowiska punktu przeładunku i segregacji odpadów i uruchomienie kompostowni odpadów biodegradowalnych. W rejonie Muszyny prowadzona jest segregacja odpadów w miejscu ich powstawania, jednak system ten wymaga udoskonaleń w celu zwiększenia jego efektywności. Istniejące składowisko zapełni się w perspektywie 2 lat.

Rozpoczęte zostały prace projektowe obejmujące rekultywację terenu, wybudowanie punktu gromadzenia i segregacji odpadów na miejscu wraz z zabudową prasy zgniatającej, umożliwiającej zmniejszenie objętości przewidzianych do transportu na składowisko powiatowe odpadów.

Wywóz nieczystości stałych na składowisko komunalne zarówno z posesji sanatoryjnych, wypoczynkowych, komunalnych, spółdzielczych oraz prywatnych posesji odbywa się regularnie, zgodnie z zatwierdzonym regulaminem.

17. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

W opracowanym w 2004 roku przez dyrektora RZGW Kraków „Studium określającego granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych w zlewni dolnego Dunajca od ujścia Popradu” wyznaczone zostały obszary zagrożone zalewami o prawdopodobieństwie przewyższenia m.in. 0,2% i 1%. Na obszarze miasta w granicach tych obszarów znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej położone wzdłuż Popradu, Muszynki a także Szczawnika.

Na rysunku studium zostały oznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1%, w których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Po powodzi w 2010 roku w celu ochrony zabudowy mieszkaniowej w rejonie osiedla Muszyna-Folwark wybudowany został mur przeciwpowodziowy, który zapewnia ochronę bardzo często zalewanego osiedla.

Obecnie opracowywana jest aktualizacja ww. Studium... wraz z dostosowaniem do wymagań obowiązującego prawa.

18. Uwarunkowania wynikające z dokumentów ponadlokalnych i lokalnych

Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 została przyjęta przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XII/183/11 z dnia 26 września 2011 roku.

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 (SRWM).

Struktura SRWM obejmuje 7 głównych obszarów polityki rozwoju województwa, a także kierunki i sposoby działania w tych obszarach. Dla każdego z obszarów interwencji sformułowano cel strategiczny, stanowiący opis pożądanego kierunku zmian w perspektywie do 2020 roku. Każdy z celów strategicznych w ramach obszarów realizowany jest poprzez wyodrębnione kierunki polityki rozwoju, złożone z katalogu działań priorytetowych. W odniesieniu do poszczególnych kierunków polityki sformułowana została strategia postępowania, określająca pożądaną stan docelowy, a także określająca czynniki sprzyjające i ograniczające możliwość osiągnięcia zmiany będącej pochodną realizacji celu strategicznego.

Przedstawione poniżej zestawienie obejmuje najważniejsze ustalenia strategii, w tym wybrane cele i kierunki działań, które mogą być realizowane w skali lokalnej przez władze Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna w polityce społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

W wymiarze regionalnym, interwencje objęte Obszarem Strategicznym nr 1 wspierać będą realizację **Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020**, w zakresie:

- **Obszaru 2 – Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego**
- **Obszaru 4 – Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony**

Kierunek polityki rozwoju: **Rozwój subregionu sądeckiego**

Cel strategiczny:

Wysoka atrakcyjność uzdrowska i turystyczna dzięki zrównoważonemu wykorzystaniu zasobów środowiskowych i dziedzictwa kulturowego

W wymiarze krajowym, cel strategiczny Obszaru Strategicznego nr 1 zachowuje spójność z **Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2010: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie**, w zakresie:

- **Celu 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów**

W wymiarze regionalnym, interwencje objęte Obszarem Strategicznym nr 2 wspierać będą realizację **Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020**, w zakresie:

- **Obszaru 3 – Infrastruktura dla dostępności komunikacyjnej**

Cel strategiczny:

Wysoka dostępność komunikacyjna gminy dla konkurencyjności uzdrowiskowej i turystycznej

W wymiarze krajowym, cel strategiczny Obszaru Strategicznego nr 2 zachowuje spójność z **Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2010: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie**, w zakresie:

- **Celu 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów**
- **Celu 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych**

Cele operacyjne:

Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej

W perspektywie do 2020 roku i w kolejnym dziesięcioleciu, inwestycje krajowe i regionalne, zapisane w dokumentach strategicznych (Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r., Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020) powinny przyczynić się do znacznej zmiany w dostępności komunikacyjnej subregionu sądeckiego, w tym szczególnie Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna. Wspierane będą dalsze inwestycje drogowe oraz kolejowe, wzmocnione rozwiązaniami systemowymi z zakresu organizacji transportu, które w zasadniczym stopniu przyczynią się do poprawy dostępności komunikacyjnej gminy. Jedną z najważniejszych i najbardziej oczekiwanych inwestycji kolejowych w Małopolsce jest budowa nowej linii kolejowej Podłęże–Piekiełko wraz z modernizacją istniejącej linii Nowy Sącz–Muszyna (C30/1) – granica polsko-słowacka i Piekiełko–Nowy Targ–Zakopane, pozwalająca na uzyskanie prędkości co najmniej 120 km/godz.

Rozbudowa sieci dróg krajowych i regionalnych również przewiduje znaczne usprawnienie w dostępności komunikacyjnej subregionu sądeckiego. Nowe drogi ekspresowe (drogi łączące autostradę A4 z Nowym Sączem oraz autostradą D1 na Słowacji) oraz nowe i zmodernizowane drogi krajowe (Nowy Targ–Nowy Sącz–Gorlice) przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej subregionu sądeckiego. Miasto i Gmina Uzdrowiskowa Muszyna położona bezpośrednio na planowanych do budowy i modernizacji szlakach transportowych (kolejowym) uzyska znaczną poprawę dostępności komunikacyjnej, co zwiększy atrakcyjność inwestycyjną, uzdrowiskową i turystyczną gminy.

Istotne znaczenie ma również budowa lotniska biznesowego w Starym Sączu.

Obecnie najważniejszą dla Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna inwestycją poprawiającą dostępność komunikacyjną jest budowa obwodnicy.

Rolą gminy jest wsparcie dla tych inwestycji, powiązanie własnych inwestycji komunikacyjnych z innymi zarządcami dróg.

Uwarunkowania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego przyjęty został uchwałą Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r. Został on sporządzony w trybie poprzedniej ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.), jednak z uwzględnieniem wielu wymagań nowej ustawy, która obowiązuje od 11 lipca 2003 r.

Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą z dnia 3 lipca 2009 roku Nr XXXIV/493/09 przystąpił do sporządzania zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.

Z przeprowadzonej analizy planu zagospodarowania województwa małopolskiego wynikają dla miasta i gminy uzdrowskiej Muszyna, następujące uwarunkowania:

– Muszyna została zaliczona do ośrodków potencjalnych poziomu ponadlokalnego II stopnia,

– w zakresie lecznictwa uzdrowskiego działania w sferze przestrzennej będą następujące:

- ochrona walorów uzdrowskich województwa realizowana poprzez adaptację ustanowionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin i tworzenie kolejnych obszarów ochrony uzdrowskiej (A, B, C), o ile warunki naturalne (tzn. obecność surowców leczniczych) to uzasadniają.

– w zakresie lecznictwa uzdrowskiego działania w sferze pozaprzestrzennej będą następujące:

- remonty, modernizacja i rozbudowa istniejących placówek lecznictwa uzdrowskiego;
- przystosowywanie placówek lecznictwa szpitalnego i uzdrowskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie i urozmaicenie oferty usług placówek lecznictwa uzdrowskiego;
- organizacja cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych w miejscowościach uzdrowskich;

- promocja miejscowości uzdrowiskowych województwa małopolskiego w Polsce i zagranicą;
- ochrona obszaru alimentacji wód mineralnych i leczniczych będących podstawą lecznictwa uzdrowiskowego (rejon Krynicy, Muszyny, Piwnicznej i Szczawnicy) oraz wzajemna współpraca w zakresie ochrony tych wód przed zanieczyszczeniem i nadmierną eksploatacją.
  - w zakresie transportu drogowego działania będą następujące:
- modernizacja i przebudowa układu dróg głównych, w tym dróg dojazdowych do przejść granicznych;
- podniesienie klasy technicznej dróg do klasy G powinno obejmować drogę 25332 Muszyna – Leluchów – granica państwa.

Uwarunkowania wynikające z Planu Rozwoju Uzdrowiska Muszyna na lata 2009-2015 (Uchwała Nr XXX/444/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna z dnia 25 czerwca 2009 roku)

Jako główny cel w trakcie prac nad Planem Rozwoju Uzdrowiska zdefiniowano **Wzmacnianie pozycji Muszyny jako miasta o charakterze uzdrowiskowym z rozwiniętą funkcją sanatoryjną i turystyczną.**

W trakcie dalszych prac zdefiniowano cele strategiczne w poszczególnych obszarach mających wpływ na zrównoważony rozwój Uzdrowiska.

Cele w obszarze turystyka i rekreacja

1. Budowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi funkcji turystycznej i rekreacyjnej.
2. Wspólna promocja oferty turystyczno-rekreacyjnej i uzdrowiskowej prowadzona przez samorząd lokalny, samorząd gospodarczy i zainteresowane podmioty.
3. Wdrożenie szerokiego programu działań edukacyjnych dla osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania kadr niezbędnych dla rozwoju funkcji turystycznej i uzdrowiskowej.
4. Rewitalizacja i lepsza ekspozycja obiektów stanowiących atrakcje turystyczne miasta.
5. Wzmocnienie infrastruktury kulturalnej Uzdrowiska w celu uatrakcyjnienia oferty pobytowej.

Cele w obszarze lecniactwo uzdrowiskowe

1. Zapewnienie warunków do prowadzenia prawidłowego procesu leczenia uzdrowiskowego.
2. Rozwój infrastruktury lecniactwa uzdrowiskowego.

Cele w obszarze zagospodarowanie przestrzenne, w tym jakość przestrzeni publicznych, infrastruktura komunalna oraz rozwój gospodarczy

1. Przywrócenie ładu i porządku architektonicznego niezbędnego do rozwoju funkcji uzdrowiskowej.
2. Poprawa jakości środowiska (porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ochrona powietrza, system segregacji i utylizacji śmieci).

Poniżej zaprezentowano główne planowane przedsięwzięcia w podziale na trzy podstawowe sfery realizacji Planu:

- **w obszarze związanym z turystyką i rekreacją** planuje się m.in. porządkowanie terenów zielonych w centrum Uzdrowiska (Wzgórze Zamkowe) i rozbudowa niezbędnej infrastruktury spacerowo-rekreacyjno-leczniczej (nowe, ogólnodostępne ujęcie wody mineralnej), tak aby było możliwe formalne nadanie temu obszarowi statusu Parku Zdrojowego; stworzenie innowacyjnej infrastruktury spacerowo-rekreacyjnej (wraz ze specjalistycznym oprzyrządowaniem) dedykowanej specjalnie dla ludzi starszych (budowa Parku Seniora); przywrócenie dawnej funkcji obszarowi Zapopradzia poprzez zagospodarowanie tego obszaru w sposób służący zarówno rozwojowi funkcji rekreacyjnej (trakty spacerowe, trasy rowerowe i rolkowe), funkcji uzdrowiskowej (ogólnodostępne źródła leczniczej wody mineralnej), jak i gospodarczej poprzez umożliwienie powstania tu bardzo brakującej w Muszynie infrastruktury typu kawiarnie, restauracje, sklepiki z pamiątkami, a także poprzez zainwestowanie tego obszaru podniesienie atrakcyjności terenów bezpośrednio przyległych do Zapopradzia i wskazanie przyszłym inwestorom terenów pod budowę nowych hoteli i pensjonatów. Innym niezwykle ważnym i społecznie oczekiwanym projektem realizowanym w ramach tego celu będzie budowa odkrytego kompleksu basenów na Zapopradziu – jako że brak tego typu obiektu jest jednym z częściej podnoszonych braków w wyposażeniu Uzdrowiska.
- **w obszarze związanym z lecniactwem uzdrowiskowym** poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury niezbędnej do lecniactwa uzdrowiskowego (nowe odwierty wody mineralnej, a także doprowadzenie wody mineralnej do obiektów sanatoryjnych) oraz podejmowanie działań przez właścicieli bazy sanatoryjno-uzdrowiskowej, których celem

będzie rozbudowa, modernizacja i podniesienie standardu istniejących obiektów uzdrowskich.

- **w obszarze związanym z pozostałymi elementami gospodarki, w tym zagospodarowaniem przestrzennym i ochrona środowiska** poprzez w pierwszej kolejności usunięcie ruchu tranzytowego z centrum Muszyny, co pozwoli podjąć szereg działań związanych z rewitalizacją centrum i zmianą jego funkcji komunikacyjno-parkingowej na taką, która służyć będzie rozwojowi niezbędnej infrastruktury oczekiwanej dziś przez kuracjuszy i turystów (kawiarenki, sklepiki, punkty usługowe itp.). Działaniom tym towarzyszyć będzie systematyczny proces modernizacji przestrzeni publicznej na obszarach przylegających do rynku (nowe chodniki, nowe oświetlenie). Odrębną grupą zadań będą projekty związane z poprawą usług komunalnych i stanem środowiska naturalnego na terenie Uzdrowiska – w tym w szczególności zapewnienie ciągłości i jakości dostaw wody do strefy C Uzdrowiska (Złockie), a także dokończenie pełnej kanalizacji miasta. Inną niezwykle istotną kwestią będzie systematyczne ograniczanie tzw. niskiej emisji poprzez pomoc Gminy w stosowaniu przez mieszkańców bardziej przyjaznych środowisku (w tym także odnawialnych) źródeł energii.

Działania inwestycyjne

Jednocześnie w świetle prowadzonych badań i analiz za najistotniejsze działania inwestycyjne o największym znaczeniu dla powodzenia całego Planu należy uznać:

- 1. Budowa Parku Zdrojowego „Zapopradzie” w Uzdrowisku Muszyna**
- 2. Budowa Miejskiego Parku Zdrojowego „Baszta” w Uzdrowisku Muszyna**
- 3. Budowa kompleksu basenów w ramach Centrum Rekreacji i Wypoczynku „Zapopradzie”**
- 4. Rewitalizacja Rynku w Muszynie wraz z ulicą Kościelną i zagospodarowaniem obszaru od Rynku do publicznego ujęcia wody mineralnej**
- 5. Budowa obwodnicy centrum Muszyny, przenoszącej ruch tranzytowy poza Rynek i ul. Kościelną**
- 6. Budowa, rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy sanatoryjnej oraz hotelowej**
- 7. Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze Uzdrowiska**
- 8. Wdrożenie kompleksowego programu likwidacji niskiej emisji**
- 9. Wykonanie nowych odwiertów wody mineralnej oraz zagospodarowanie publicznie dostępnych ujęć wody mineralnej**

10. Bieżąca modernizacja ciągów pieszych w centrum Uzdrowiska wraz z modernizacją oświetlenia

11. Wdrożenie systemu szkoleń dla kadry sanatoryjnej i hotelowej

*Uwarunkowania wynikające z Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Muszynie
Uchwała Nr XIV/178/2007 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28
grudnia 2007 roku*

W wyniku licznych konsultacji społecznych oraz diagnozy obszaru metodami statystycznymi można stwierdzić, iż najistotniejszym celem rewitalizacji, którego realizacja pozwoli na zrównoważony i dynamiczny rozwój całego ośrodka miejskiego, zarówno w sferze przestrzennej, gospodarczej, jak i społecznej jest: ***Przywrócenie Muszynie charakteru miasta uzdrowskiego z rozwiniętą funkcją sanatoryjną i turystyczną.***

W takiej zmianie wizerunku, między innymi poprzez realizację Programu Rewitalizacji, swojej szansy na rozwój upatruje Muszyna. Stąd tak ważna jest korelacja pomiędzy działaniami podejmowanymi w:

- **sferze przestrzennej** (przywracanie ładu i porządku architektonicznego, estetyzacja przestrzeni, zapewnienie dostępu do usług komunalnych, rozbudowa układów komunikacyjnych, właściwe eksponowanie posiadanych atrakcji turystycznych);
- **sferze gospodarczej** (przygotowanie terenów i infrastruktury służącej rozwijaniu gospodarki związanej z funkcją uzdrowską, budowanie systemu wsparcia doradczego, szkoleniowego i finansowego dla osób prowadzących i rozpoczynających działalność gospodarczą, podejmowanie działań promocyjnych dotyczących Uzdrowiska);
- **sferze społecznej** (rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej i kulturalnej, prowadzenie programów szkoleniowych przygotowujących kadry dla branży turystyczno-uzdrowskiej, programów szkoleniowo-edukacyjnych zapobiegających wykluczeniu społecznemu szczególnie dzieci i młodzieży, poprawie bezpieczeństwa na terenie miasta, czy wreszcie podejmowanie działań zmierzających do rozwoju i wzmocnienia sektora pozarządowego i organizacji społecznych na obszarze miasta).

Katalog celów planowanych do osiągnięcia w ramach Programu przedstawia się następująco:

Cel główny:

Przywrócenie Muszynie charakteru miasta uzdrowskiego z rozwiniętą funkcją sanatoryjną i turystyczną

Cele w obszarze zagospodarowania przestrzennego:

1. Przywrócenie ładu i porządku architektonicznego niezbędnego do rozwoju funkcji uzdrowiskowej (główne nurty: modernizacja i zmiana układu drogowego, placów i ciągów pieszych, estetyzacja oświetlenia).
2. Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze rewitalizowanym (główne nurty: modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz uzupełnienie brakujących odcinków obu sieci).
3. Remont i renowacja istniejących zasobów mieszkaniowych oraz zabezpieczenie nowych mieszkań socjalnych (główne nurty: stworzenie funduszu rewitalizacyjnego, zakup obiektów na cele mieszkań komunalnych).
4. Rewitalizacja obiektów stanowiących atrakcje turystyczne miasta (główne nurty: podejmowanie działań, które pozwolą z zaniedbanych i niszczących obiektów uczynić rzeczywiste atrakcje turystyczne czy wręcz ikony miasta).

Cele w obszarze gospodarczym:

1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie zgodnie z funkcją turystyczno-uzdrowiskową wraz z wdrożeniem systemu promocji oferty inwestycyjnej (główne nurty: rozwój infrastruktury technicznej dostosowany do chłonności i przyszłych funkcji terenu).
2. Budowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi funkcji turystycznej i uzdrowiskowej (główne nurty: budowa traktów spacerowych i ścieżek rowerowych, budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego na terenie Zapopradzia, budowa infrastruktury związanej z zagospodarowaniem i wykorzystaniem na cele rekreacyjne Popradu, budowa nowych obiektów sanatoryjnych).
3. Podejmowanie działań ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej i pozyskiwanie funduszy na rozwój (główne nurty: umożliwienie dostępu obecnym i przyszłym przedsiębiorcom do systemu doradztwa gospodarczego, a także do środków finansowych na rozwijanie działalności oraz rozwinięcie systemu w zakresie poradnictwa dotyczącego rynku pracy).
4. Wspólna promocja oferty turystycznej i uzdrowiskowej prowadzona przez samorząd lokalny i samorząd gospodarczy (główne nurty: mobilizacja samorządu i lokalnej przedsiębiorczości do podejmowania nowych zadań zgodnych z programem rewitalizacji i przekształceniami przestrzennymi oraz gospodarczymi).

Cele w obszarze społecznym

1. Budowa obiektów infrastruktury społecznej i kulturalnej (główne nurty: budowa i modernizacja boisk sportowych, placów zabaw dla dzieci, budowa nowoczesnego Centrum Kultury, modernizacja i dostosowanie do oczekiwań gości oferty placówek muzealnych zlokalizowanych w centrum miasta, poprawa bazy i jakości świadczonych usług podstawowej opieki medycznej).
2. Podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i spokoju mieszkańcom i gościom odwiedzającym miasto (główne nurty: bezpieczeństwo publiczne oraz bezpieczeństwo w ruchu drogowym).
3. Wdrożenie szerokiego programu działań edukacyjnych dla osób dorosłych (pracujących i niepracujących) z różnych grup społecznych i zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania kadr niezbędnych dla rozwoju funkcji uzdrowskiej i turystycznej (główne nurty: kształcenie ustawiczne, kształcenie zawodowe ze szczególnym akcentem na przygotowywanie wszechstronnych kadr dla działalności turystyczno-uzdrowskiej prowadzonej w warunkach silnej konkurencji).
4. Opracowanie i wdrożenie programów wyrównujących szanse rozwojowe dzieci i młodzieży (główne nurty: zwiększenie finansowania ogólnorozwojowych zajęć pozalekcyjnych, poprowadzenie programów typu „ścieżka kariery”, świadome podejmowanie kształcenia w kierunku zawodów deficytowych na rynku pracy).
5. Wdrożenie systemu przekazywania części zadań społeczno-edukacyjnych leżących w kompetencji samorządu na zasadzie konkursów grantowych organizacjom społecznym i pozarządowym (główne nurty: pobudzenie aktywności lokalnej społeczności do podejmowania oddolnych działań służących rozwojowi miasta).

W świetle prowadzonych badań i analiz za najistotniejsze działania o największym znaczeniu dla powodzenia całego *Programu* należy uznać:

- a. **Przygotowanie strefy aktywności gospodarczej „Zapopradzie”**, tak aby umożliwić zagospodarowanie tego terenu na cele związane z działalnością turystyczną (uzbrojenie i przygotowanie terenu pod inwestycje, która da Muszynie nowy impuls rozwojowy i przyczyni się do tworzenia nowych miejsc pracy w mieście).
- b. **Budowa kompleksu basenów w ramach Centrum Rekreacji i Wypoczynku „Zapopradzie”**, który stanie się atrakcją turystyczno-rekreacyjną Muszyny, której brak jest jednym z podstawowych deficytów rozwojowych miasta, zarówno dla gości

odwiedzających Uzdrowisko, jak i samych mieszkańców, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.

- c. **Rewitalizacja zespołu zamkowego w Muszynie**, który powinien stać się atrakcją turystyczną i symbolem miasta, a także wstępem do podejmowania szeregu działań związanych z estetyzacją przestrzeni publicznej i ochronieniem przed degradacją zabytków o dużej wartości historycznej, a w konsekwencji wzrostem zainteresowania atrakcjami Muszyny i zwiększeniem liczby osób odwiedzających miasto.
- d. **Budowa Muszyńskiego Centrum Kultury, Współpracy Międzynarodowej, Młodzieżowej i Oświatowej**, dzięki któremu możliwy stanie się szeroki dostęp lokalnej społeczności do dóbr kultury (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) oraz zachowanie i pielęgnowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego wśród dzieci i młodzieży. Placówka ta będzie także podejmować szereg działań o charakterze ogólnopromocyjnym, dzięki którym możliwe będzie wykreowanie szeregu atrakcji o charakterze kulturalnym dla osób odwiedzających Muszynę.

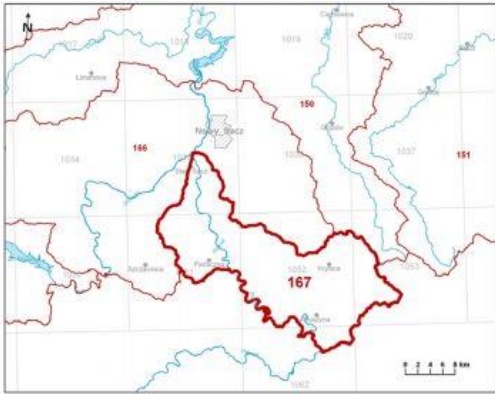
Aktualizacja zapisów dotyczących uwarunkowań w związku z realizacją Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna nr II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna nastąpi zmiana zapisów odnoszących się do terenów usług uzdrawiskowych oznaczonych na rysunku studium symbolem „UU2” oraz zapisów odnoszących się do wytycznych do planów miejscowych określonych w rozdziale „Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych”.

WODY PODZIEMNE

Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także w niewielkim stopniu poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Zasilanie piętra fliszowego zależy głównie od charakteru litologicznego zwietrzliny i kąta nachylenia stoków. Najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych.

Przepływ wód podziemnych odbywa w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu. Granice hydrodynamiczne bieżą po działach wód podziemnych, które pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Granicę JCWPd nr 167 wyznacza fragment zlewni Popradu od miejsca wpłynięcia tej rzeki ze Słowacji na terytorium Polski po jej ujście do Dunajca. Południowa granica JCWPd przebiega korytem Popradu, który jest w tym miejscu rzeką graniczną.

Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i cieki powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to głównie rzeka Poprad. Funkcję drenażu pełnią także ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane oraz źródła). Kierunki krążenia wód podziemnych są często skomplikowane ze względu na wykształcenie litologiczne i tektonikę utworów fliszu karpackiego. Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych przepływają w kierunku naturalnych stref drenażu. Oddziaływanie ujęć zaburza ten kierunek tylko lokalnie na niewielkich obszarach.

Numer JCWPd: 167	Powierzchnia JCWPd [km ²]: 482.3	
Identyfikator UE:	PLGW2000167	
Położenie administracyjne		
Województwo małopolskie	Powiat nowosądecki	Gminy Stary Sącz (miasto), Stary Sącz (obszar wiejski), Nawojowa, Łabowa, Krynica-Zdrój (miasto), Krynica-Zdrój (obszar wiejski), Rytro, Szczawnica (obszar wiejski), Piwniczna-Zdrój (miasto), Piwniczna-Zdrój (obszar wiejski), Muszyna (miasto), Muszyna (obszar wiejski), Podegrodzie (gm. wiejska)
	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz
	gorlicki	Uście Gorlickie
Współrzędne geograficzne	20°33'31.4565" - 21°06'46.4780" 49°18'05.7094" - 49°34'53.6209"	
Mapa z lokalizacją JCWPd		
		
Położenie geograficzne		
Region fizyczno-geograficzny (Kondracki, 2009)	Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51)	
	Podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513)	
	Makroregion: Beskidy Zachodnie (513.44-57)	Mezoregiony: Kotlina Sądecka (513.53) Beskid Sądecki (513.54)
	Makroregion: Beskidy Środkowe (513.7)	Mezoregiony: Beskid Niski (513.71)
Położenie hydrologiczne hydrogeologiczne		
Dorzecze	Wisły	
Region wodny RZGW	Górnej Wisły RZGW Kraków	
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Poprad (III)	

Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Rezerwat „Las Lipowy Obrożyska”

W związku ze zmianą Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dn. 29.06.2017 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. 2017, poz. 4341), powierzchnia Rezerwatu „Las Lipowy Obrożyska” uległa zmianie. Obecnie wynosi ona 112,88 ha z czego ścisłą ochroną objęte jest 100,50 ha natomiast czynną ochroną jest objęta powierzchnia 12,38 ha.

Celem ochrony przyrody rezerwatu „Las Lipowy Obrożyska”, zwanym dalej

„rezerwatem”, jest zachowanie ze względów naukowych fragmentu lasu będącego pozostałością pierwotnych lasów grądowych z lipą drobnolistną w Karpatach.

„Popradzki Park Krajobrazowy” - chroniony na mocy Uchwały nr XLII/640/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 października 2017 r.

Niniejsza Uchwała była poprzedzona Uchwałą Nr 169/XIX/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu z dnia 11 września 1987r. w sprawie utworzenia Popradzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 16, poz. 193, zm. Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego z 1998r Nr 20, poz. 85, Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2001r. Nr 141, poz. 2086 i Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2003r. Nr 153, poz. 1998), które utraciło moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia Nr 5/05 z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego nr 309, poz. 2238).

Wobec czego z dniem podjęcia ww. uchwały utraciło moc rozporządzenie nr 5/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 23 maja 2005r. w sprawie ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego(Dz. Urz. Woj. Małopolskiego nr 309 poz. 2238).

Popradzki Park Krajobrazowy zlokalizowany na terenie województwa małopolskiego zwany dalej „Parkiem”, położony jest na terenie gminy Muszyna oraz części gmin: Nawojowa, Łabowa, Krynica, Piwniczna – Zdrój, Rytro, Stary Sącz, Łącko, Ochotnica, Krościenko n/Dunajcem, Szczawnica, obejmuje obszar 53 419,14 ha. Otulina Parku stanowi obszar 25 062,67 ha.

Celem ochrony Parku jest:

1) Ochrona wartości przyrodniczych:

- a) zachowania lasów górskich o charakterze naturalnym i zbliżonym do naturalnego, stanowiących pozostałości puszczy karpackiej
- b) zachowanie i restytucja naturalnych elementów różnorodności siedliskowej, a w szczególności: łąk i pastwisk, muraw, zarośli kserotermicznych, młak i innych terenów podmokłych, wychodni skalnych i jaskiń z właściwą dla nich flora i fauną
- c) zachowania i przywracania do stanu naturalnego unikalnego środowiska Doliny Popradu oraz przełomowych odcinków Dunajca, Kamienicy Nawojowskiej i ich górnych dopływów
- d) zachowania naturalnego charakteru źródeł i cieków wodnych

e) zachowania cennych gatunków roślin i zwierząt, a w szczególności gatunków ginących, prawnie chronionych oraz gatunków i siedlisk o istotnym znaczeniu dla obszaru Natura 2000 PLH120019 „Ostoja Popradzka”

f) zachowania korytarzy ekologicznych

2) Ochrona wartości historycznych i kulturowych:

a) Zachowania historycznych układów przestrzennych, w tym zwartej zabudowy wiejskiej, przysiółkowej

b) Zachowania tradycyjnych i wzorowanych na tradycyjnych rozwiązań architektonicznych na terenie Parku oraz tradycyjnych form kultury

3) Ochrona walorów krajobrazowych - zachowanie walorów estetyczno – widokowych krajobrazu naturalnego i kulturowego, a w szczególności:

a) przełomowych dolin rzek i potoków

b) polan śródleśnych z reliktnymi gospodarki pasterskiej

c) terenów upraw rolnych

d) zachowania ciągów widokowych i szczytów o charakterze widokowym.

Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Tabela 9a. Obszary oraz tereny górnicze na obszarze miasta Muszyna.

LP.	NAZWA OBSZARU I TERENU GÓRNICZEGO
1.	MUSZYNIANKA III
2.	MUSZYNA
3.	SZCZAWNIK - CECHINI
4.	MUSZYNA – ZDRÓJ
5.	WAPIENNE INEX
6.	MUSZYNA INEX
7.	GALICJANKA III – Pole I, Pole II

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Tabela 9b. Złoże wód leczniczych zlokalizowane na obszarze miasta Muszyna.

LP.	NR ID ZŁOŻA	NAZWA ZŁOŻA
1.	WL 18513	MUSZYNIANKA III
2.	WL 16491	MUSZYNA INEX
3.	WL 16474	SZCZAWNIK – CECHINI
4.	WL 7329	MUSZYNA
5.	WL 18530	WAPIENNE INEX

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań i syntezą ustaleń studium

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

Cele rozwoju miasta i gminy Muszyna zostały określone w „Strategii rozwoju miasta i gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020” (Uchwała Nr XXX/415/2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020” i wdrożenia systemu monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020).

W Strategii wizja rozwoju została określona w sposób następujący:

WIZJA „MIASTO I GMINA UZDROWISKOWA MUSZYNA 2020”

Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna

kontynuując swoje historyczne tradycje wielokulturowego obszaru pogranicza kultur i religii, przyjaznego i otwartego zarówno dla swoich mieszkańców, jak i odwiedzających gości oraz posiadająca znakomite walory przyrodnicze i lecznicze dążyć będzie – poprzez zagwarantowanie właściwych form organizacyjnoprawnych oraz finansowych – do przekształcenia się w sprawnie działający zespół miejscowości turystyczno-uzdrowskich, tak by zapewnić dobrobyt naszym mieszkańcom, perspektywy młodym oraz sławę wśród przyjeżdżających zregenerować swoją duszę i ciało

W pięciu obszarach strategicznych jakimi są:

I. PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO I DZIEDZICTWO KULTUROWE

II. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

III. KAPITAŁ SPOŁECZNY

IV. KONKURENCYJNA GOSPODARKA

V. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY

zostały określone cele strategiczne i operacyjne, wymienione w Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta wyznacza się **strefę przyrodniczą**.

W odniesieniu do **strefy 1: przyrodniczej**, ustala się następującą politykę przestrzenną:

- 1) ochronę wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, poprzez ochronę ciągów ekologicznych i ekosystemów mających wpływ na funkcjonowanie przyrody,
- 2) ochronę istniejących lasów i zadrzewień,
- 3) ochronę rzek i potoków, w tym ochronę cieków przed zanieczyszczeniem oraz ochronę otoczenia cieków,
- 4) możliwość realizacji obiektów i urządzeń, zgodnych z zasadami gospodarki leśnej,
- 5) udostępnianie terenów dla turystyki i rekreacji.

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta wyznacza się **strefę rolno-leśną**.

W odniesieniu do **strefy 2: rolno-leśnej**, ustala się następującą politykę przestrzenną:

- 1) ochronę wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, poprzez ochronę ciągów ekologicznych i ekosystemów mających wpływ na funkcjonowanie przyrody,
- 2) ochronę istniejących lasów i zadrzewień, możliwość nowych zalesień i zadrzewień,
- 3) ochronę rzek i potoków, w tym ochronę cieków przed zanieczyszczeniem oraz ochronę otoczenia cieków,
- 4) udostępnianie terenów dla turystyki i rekreacji,
- 5) racjonalne wykorzystanie gruntów rolnych,
- 6) utrzymanie istniejącej zabudowy, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, z możliwością jej remontów, przebudowy i rozbudowy,
- 7) możliwość realizacji obiektów turystyki, sportu i rekreacji w tym wyciągów narciarskich, tras narciarskich i związanych z nimi urządzeń,
- 8) zakaz realizacji nowej zabudowy, za wyjątkiem obiektów określonych w pkt 7 oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji.

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta wyznacza się **strefę osadniczą – miejską**.

W odniesieniu do **strefy 3: osadniczej-miejskiej**, związanej z rozwojem miasta, ustala się następującą politykę przestrzenną:

- 1) utrzymanie oraz racjonalne i efektywne wykorzystanie istniejącego zagospodarowania, w tym usług lecznictwa uzdrowiskowego, usług turystyki i wypoczynku,
- 2) porządkowanie i rozwijanie zespołów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjno-usługowej,
- 3) rozwijanie usług, w tym usług podstawowych związanych z zespołami zabudowy mieszkaniowej oraz wyspecjalizowanych usług ponadpodstawowych, w tym centrotwórczych,
- 4) ochronę wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych terenu,
- 5) ochronę istniejących lasów, zadrzewień, zieleni, realizacja nowych zespołów zieleni urządzonej,
- 6) modernizowanie i uzupełnianie układu ulic i urządzeń komunikacyjnych, w tym parkingów,
- 7) wyposażenie zespołów zabudowy w niezbędną infrastrukturę techniczną, w tym w systemy kanalizacji sanitarnej,
- 8) realizacja przedsięwzięć hydrotechnicznych, w celu minimalizacji zagrożenia powodziowego.

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta, w obrębie stref polityki przestrzennej wyznaczono tereny, w których obowiązują określone zasady zagospodarowania oraz parametry i wskaźniki zabudowy.

W Strefie przyrodniczej – 1 wyznaczono: tereny lasów ZL, tereny do zalesienia R1 oraz tereny rolnicze R.

W Strefie rolno-leśnej – 2 wyznaczono: tereny rolnicze R, tereny lasów ZL, tereny do zalesienia R1, tereny wód powierzchniowych WS, tereny usług turystyki i sportu UTS oraz tereny turystyki i rekreacji UTR.

W strefie osadniczej – miejskiej wyznaczono tereny: tereny zabudowy śródmiejskiej UM, tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej MU1, MU2, MU3, MU4, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN1, MN1o, tereny usług uzdrowiskowych UU1, UU2, UU3, tereny usług sakralnych UK, tereny sportu i rekreacji US1, US2, tereny usług turystyki i sportu UTS, tereny produkcyjno-usługowe PU, tereny zieleni publicznej – ZP,

tereny cmentarzy ZC1, ZC2, tereny komunikacji KP, tereny komunikacji kolejowej KK, tereny oczyszczalni ścieków K, tereny zieleni nieurządzonej ZR, tereny zieleni urządzonej ZU1, ZU2, tereny elektrowni wodnej EW, tereny lasów ZL, tereny do zalesienia R1, tereny rolnicze R, tereny wód powierzchniowych WS.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej MU1, MU2, MU3, terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN1, MN1o, terenów usług uzdrowiskowych UU1, UU3, terenów usług sakralnych UK, terenów sportu i rekreacji US2, terenów produkcyjno-usługowych PU, terenów komunikacji KP, terenów oczyszczalni ścieków K, terenów zieleni nieurządzonej ZR, terenów zieleni urządzonej ZU2 oraz terenów elektrowni wodnej EW, ustala się zakaz budowy nowych obiektów budowlanych w pasie od linii brzegu rzeki Poprad, o szerokości ustalonej w Rozporządzeniu Nr 5/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

Tereny zabudowy śródmiejskiej, oznaczone na rysunku studium symbolem UM.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UM:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zespołów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych,
- 2) ochrona historycznej struktury przestrzennej wraz z istniejącymi obiektami stanowiącymi dobra kultury (wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków) oraz ochrona istniejących zespołów zieleni,
- 3) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z organem właściwym ds. ochrony zabytków,
- 4) przy przebudowie, rozbudowie i remontach zmiana formy architektonicznej obiektów dysharmonijnych z otoczeniem, poprawa ich detalu i kolorystyki,
- 4) realizacja na działkach nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: wysokość budynków - max. 12 m,
  - b) dla zabudowy mieszkaniowej objętej formami ochrony zabytków: wysokość budynków - max. 8m,

- c) dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej: wysokość budynków - max. 18 m,
  - d) dla zabudowy usługowej w tym usług publicznych: wysokość budynków - max. 15 m,
  - e) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej zlokalizowanej wzdłuż obwodnicy: wysokość budynków - max. 12 m,
- 5) ze względu na istniejące uwarunkowania i charakter zabudowy śródmiejskiej, nie określa się max. powierzchni zabudowy i min. powierzchni biologicznie czynnej; pozostają do ustalenia w planach miejscowych,
- 6) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, w tym:
- a) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
  - b) uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg i ulic,
  - c) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
- 7) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia i sieci infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej.

Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, oznaczone na rysunku studium symbolem MU1, MU2, MU3 i MU4.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów MU1, MU4:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej, usług publicznych, usług sportu i rekreacji, nieuciążliwej działalności gospodarczej,
- 2) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z organem właściwym ds. ochrony zabytków,
- 3) na terenie MU4 dopuszcza się lokalizację stacji paliw,
- 4) ochrona historycznej struktury przestrzennej wraz z istniejącymi obiektami stanowiącymi dobra kultury oraz ochrona istniejących zespołów zieleni,
- 5) przy przebudowie, rozbudowie i remontach zmiana formy architektonicznej obiektów dysharmonijnych z otoczeniem, poprawa ich detalu i kolorystyki,
- 6) realizacja nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków - max. 12 m, dla usług publicznych – max. 15m,
  - b) powierzchnia zabudowy – max. 40%,

- c) powierzchnia biologicznie czynna – min. 55%,
- 7) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, w tym:
  - a) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
  - b) uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg i ulic (poszerzenia jezdni, realizacja ścieżek rowerowych, urządzenie chodników z przystosowaniem do potrzeb niepełnosprawnych, urządzenie zieleni),
  - c) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
- 8) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów MU2:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zespołów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej, zabudowy usługowej, usług publicznych, usług sportu i rekreacji, nieuciążliwej działalności gospodarczej,
- 2) ochrona historycznej struktury przestrzennej wraz z istniejącymi obiektami stanowiącymi dobra kultury oraz ochrona istniejących zespołów zieleni,
- 3) przy przebudowie, rozbudowie i remontach zmiana formy architektonicznej obiektów dysharmonijnych z otoczeniem, poprawa ich detalu i kolorystyki,
- 4) realizacja nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków - max. 12 m, dla zabudowy wielorodzinnej i usług publicznych – max. 15m,
  - b) powierzchnia zabudowy – max. 40%,
  - c) powierzchnia biologicznie czynna – min. 55%,
- 5) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, w tym:
  - a) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
  - b) uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg i ulic (poszerzenia jezdni, realizacja ścieżek rowerowych, urządzenie chodników z przystosowaniem do potrzeb niepełnosprawnych, urządzenie zieleni),
  - c) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
- 6) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy

wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów MU3:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zabudowy w następującym zakresie:
  - a) na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167 poz. 1399 z późn. zm.) istniejące budynki mieszkalne usytuowane na terenach utrzymuje się, dopuszczając ich przebudowę, rozbudowę i nadbudowę również dla celów pensjonatowych,
- 2) dopuszcza się realizację usług gastronomii oraz drobnego handlu realizowanych w kubaturze budynku,
- 3) dopuszcza się realizację urządzeń sportowo-rekreacyjnych związanych z funkcją obiektu,
- 4) zakazuje się budowy nowych oraz przebudowy, rozbudowy i nadbudowy istniejących budynków gospodarczych z funkcją inwentarską,
- 5) dopuszcza się realizację dojazdów oraz ciągów pieszych i spacerowych, oraz przebudowę i rozbudowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- 6) zasady zagospodarowania w terenie MU3 powinny być zgodne z zasadami określonymi w rozdz. 2.5, dotyczącymi ochrony uzdrowiskowej.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku studium symbolem MN1 i MN1o.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów MN1, MN1o:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 2) ochrona historycznej struktury przestrzennej wraz z istniejącymi obiektami stanowiącymi dobra kultury,
- 3) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z organem właściwym ds. ochrony zabytków,
- 4) realizacja nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) przeznaczanie terenu do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z budynkami garażowymi i gospodarczymi z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, zabudowy usługowej i nieuciążliwej działalności gospodarczej,

- b) wysokość budynków - max. 12 m,
  - c) powierzchnia zabudowy – max. 40%,
  - d) powierzchnia biologicznie czynna – min. 55%,
- 5) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, w tym:
- a) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
  - b) uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg i ulic (poszerzenia jezdni, realizacja ścieżek rowerowych, urządzenie chodników z przystosowaniem do potrzeb niepełnosprawnych w obrębie terenów zabudowanych, urządzenie zieleni),
  - c) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
- 6) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków z dopuszczeniem rozwiązań indywidualnych a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej,
- 8) realizacja zabudowy na terenach oznaczonych MN1o, zagrożonych osuwiskami, możliwa po wykonaniu badań wynikających z przepisów odrębnych i spełnieniu wymagań określonych w wyniku tych badań; zasada ta obowiązuje również w stosunku do rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i odbudowy budynków istniejących.

Tereny usług uzdrowiskowych oznaczone na rysunku studium symbolami UU1, UU2, UU3.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UU1:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój obiektów sanatoryjnych z infrastrukturą towarzyszącą, pijalni wód leczniczych z dopuszczeniem obiektów towarzyszących takich jak obiekty gastronomii, sportu, rekreacji itp.,
- 2) zakaz budowy nowych oraz rozbudowy, przebudowy i nadbudowy istniejących wolnostojących budynków gospodarczych, i garaży,
- 3) dopuszcza się realizację miejsc postojowych w ilości 10% miejsc sanatoryjnych dla każdego obiektu sanatoryjnego z tym, że w przypadku rozbudowy obiektów, miejsca postojowe przypadające na części rozbudowywane powinny być wyłącznie realizowane w formie garaży podziemnych,
- 4) dopuszcza się realizację dodatkowych dojazdów i miejsc postojowych, obiektów małej architektury, urządzeń sportowo-rekreacyjnych związanych z funkcją obiektów,

- 5) dopuszcza się budowę nowych i przebudowę dróg wewnętrznych, ciągów pieszych, oraz rozbudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w zakresie niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania obiektów,

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UU2:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zabudowy w następującym zakresie:
  - a) dopuszcza się realizację pensjonatu lub hotelu z częścią leczniczą, drobnym handlem wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- 2) do czasu realizacji obiektu wymienionego w pkt 1, utrzymuje się istniejące domki letniskowe dopuszczając możliwość ich przebudowy w zakresie ustalonym przez art. 3 pkt. 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 23 grudnia 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.),
- 3) utrzymuje się istniejący obiekt ośrodka wypoczynkowego z możliwością jego przebudowy warunkując jego rozbudowę tylko dla części leczniczej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz drobnym handlem sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze,
- 4) dopuszcza się realizację dojazdów oraz ciągów pieszych i spacerowych, urządzeń sportowo-rekreacyjnych związanych z funkcją obiektów oraz przebudowę i rozbudowę sieci urządzeń uzbrojenia terenu,
- 5) w obrębie terenów UU2 objętych zmianą studium na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna nr II.19.2018 z dnia 30 listopada 2018r. dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy rekreacji indywidualnej (dopuszczonej na podstawie art. 61 *Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskich i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz gminach uzdrowskich* Dz. U. z 2005r. nr 167 poz. 1399 z późn. zm.) a także ustalenie w planie miejscowym przeznaczenia terenu zgodnego z istniejącym stanem zagospodarowania na dzień wejścia w życie zmiany studium,

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UU3:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zabudowy w następującym zakresie:
  - a) dopuszcza się realizację usług wypoczynku, rekreacji, sportu, kultury, obiektów użyteczności publicznej oraz usług handlowych,

- b) zagospodarowanie terenu wspomagające obsługę pacjenta i turysty i nie mające negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska i obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwe w procesie leczenia,
  - c) utrzymuje się istniejące obiekty sportowe i rekreacyjne w tym kompleks obiektów basenów kąpielowych, obiekty kultury, obiekty użyteczności publicznej, istniejące pijalnie wody mineralnej „Antoni” i „Wanda”, obiekty i urządzenia wodno-terenowe oraz obiekty i urządzenia zaplecza techniczno-biurowo-socjalnego i zaplecza sanitarnego, z możliwością ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy,
  - d) dopuszcza się realizację obiektu typu hotelowego lub pensjonatowego z częścią gastronomiczną o wysokości zabudowy nie większej aniżeli 17 m oraz do 80 miejsc noclegowych i 50 miejsc konsumpcyjnych,
  - e) dopuszcza się budowę nowych obiektów o funkcjach wymienionych w pkt. 1a, w tym hali sportowo-widowiskowej z częścią rehabilitacyjną oraz pól do gier sportowych i niezbędnych urządzeń; wyklucza się możliwość wykorzystania boisk do rozgrywania spotkań ligowych,
  - f) w zagospodarowaniu terenów dla obiektów wymienionych w pkt 1d należy uwzględnić obiekty małej architektury i elementów architektury ogrodowej, zadaszonych tarasów, altan, urządzonych miejsc na ogniska i grillowania itp.,
  - g) dopuszcza się realizacje parkingów i miejsc postojowych, ciągów pieszych, ścieżek i alejek spacerowych, elementów oświetlenia zewnętrznego oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
  - h) w strefie 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego obowiązują nakazy, zakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią,
  - i) dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wyłącznie jako podziemnej,
- 2) zasady zagospodarowania w terenie UU1, UU2, UU3 powinny być zgodne z zasadami określonymi w rozdz. 4, dotyczącymi ochrony uzdrowiskowej.

Tereny usług sakralnych oznaczone na rysunku studium symbolem UK.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UK:

- 1) ochrona istniejących obiektów zabytkowych, stanowiących dobra kultury oraz istniejących zespołów zieleni,

- 2) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z organem właściwym ds. ochrony zabytków,
- 3) wysokość budynków (nie obejmuje kościoła) – max. 12m,
- 4) tereny powinny być wyposażone w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej oraz urządzenia z zakresu komunikacji, w tym parkingi i miejsca postojowe,
- 5) dopuszcza się budowę obiektów związaną z obsługą kultu religijnego, obiektów użyteczności publicznej (np. plebanie, domy katechetyczne), obiekty obsługi cmentarza i zieleni urządzoną.

Tereny sportu i rekreacji, oznaczone na rysunku studium symbolem US1.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów US1:

- 1) utrzymanie i rozbudowa oraz budowa nowych obiektów sportowych, wyposażonych w urządzenia i obiekty towarzyszące z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość obiektów – max. 12 m,
  - b) powierzchnia zabudowy max. 90%,
  - c) powierzchnia biologicznie czynna – min.5%,
- 2) wyposażenie obszarów w zieleni towarzyszącą oraz w niezbędne urządzenia z zakresu komunikacji, w tym miejsca postojowe oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

Tereny sportu i rekreacji, oznaczone na rysunku studium symbolem US2 (w obrębie obszaru ochrony uzdrowiskowej B).

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów US2:

- 1) utrzymanie, rozbudowa oraz budowa niekubaturowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych oraz związanych z rekreacją przywodną, urządzonych terenów plażowych i rekreacyjnych,
- 2) utrzymanie, rozbudowa oraz budowa stawów wodnych, platformy widokowej, ścieżek spacerowych, tras rowerowych, obiektów małej architektury, tymczasowych obiektów handlowych i gastronomicznych,
- 3) ochrona istniejących lasów i zieleni łąkowej oraz tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej i nieurządzonej,
- 4) utrzymanie, rozbudowa oraz budowa sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym ochrony przed powodzią,

- 5) wszelka działalność inwestycyjna na tym terenie powinna być zgodna z przepisami w zakresie ochrony uzdrowiskowej.

Tereny usług turystyki i sportu, oznaczone na rysunku studium symbolem UTS.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UTS:

- 1) utrzymanie, rozbudowa oraz budowa obiektów turystyki, sportu i rekreacji w tym wyciągów narciarskich, tras narciarskich i związanych z nimi urządzeń; obowiązuje kształtowanie architektury z zachowaniem następujących standardów:
  - a) wysokość budynków: usługowych - max. 14m, pozostałych – max. 8m,
  - b) ze względu na charakter inwestycji, nie wskazuje się max. powierzchni zabudowy i min. powierzchni biologicznie czynnej; pozostawia się do ustalenia w planach miejscowych,
  - c) realizacja zabudowy na terenach zagrożonych osuwiskami, możliwa po wykonaniu badań geologiczno-inżynierskich i spełnieniu wymagań określonych w wyniku tych badań,
  - d) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów i urządzeń technicznych; uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg, miejsca postojowe powinny być zapewnione w obrębie terenu inwestycji,
  - e) wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w indywidualne lub zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej.

Tereny turystyki i rekreacji oznaczone na rysunku studium symbolem UTR.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UTR:

- 1) realizacja zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) dopuszcza się realizację zabudowy letniskowej, obiektów turystyki i rekreacji w tym kempingów, pól namiotowych, placów zabaw, obiektów i urządzeń małej architektury, zadaszeń i infrastruktury towarzyszącej,
  - b) wysokość budynków - max. 9 m,
  - c) powierzchnia zabudowy – max. 20%,
  - d) powierzchnia biologicznie czynna – min.70%,
- 2) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
- 3) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
- 4) wyposażenie terenu w niezbędne systemy wodociągowe, odprowadzania

i oczyszczania ścieków z dopuszczeniem rozwiązań indywidualnych
a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej.

Tereny produkcyjno-usługowe oznaczone na rysunku studium symbolem PU.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów PU:

- 1) utrzymanie, budowa, remonty i rozbudowa istniejących obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (w tym ujęcia i rozlewnie wód mineralnych) oraz obiektów usługowych z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków – max. 15 m,
  - b) ze względu na istniejące uwarunkowania i charakter zabudowy, nie określa się max. powierzchni zabudowy i min. powierzchni biologicznie czynnej; pozostawia się do ustalenia w planach miejscowych,
- 6) utrzymanie i realizacja zieleni w otoczeniu zabudowy, utworzenie pasów zieleni izolacyjnej z udziałem zadrzewień i zakrzewień,
- 7) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów i urządzeń technicznych; uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg; place manewrowe oraz miejsca parkingowe powinny być zapewnione w obrębie terenów inwestycji,
- 8) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

Tereny cmentarzy oznaczone na rysunku studium symbolem ZC1, ZC2.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów cmentarzy:

- 1) utrzymanie istniejących cmentarzy grzebalnych ZC1 wraz z możliwością ich poszerzenia oraz wyposażenie w niezbędne obiekty i urządzenia towarzyszące (kaplice cmentarne, dom przedpogrzebowy, zaopatrzenie w wodę, urządzenia gromadzenia i usuwania odpadów, miejsca postojowe, itp.),
- 2) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z organem właściwym ds. ochrony zabytków,
- 3) utrzymanie w otoczeniu istniejących cmentarzy grzebalnych terenów wolnych od zabudowy umożliwiającej zapewnienie stref ochronnych,
- 4) dla terenów wskazanych do poszerzenia cmentarzy należy opracować dokumentację hydrogeologiczną, wg przepisów odrębnych,

- 5) utrzymuje się cmentarz (żydowski) niegrzebalny ZC2 z możliwością przeprowadzenia prac konserwacyjnych.

Tereny zieleni publicznej oznaczone na rysunku studium symbolem ZP.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenu ZP:

- 1) na terenie rynku utrzymuje się istniejącą zielenią i urządzenia parkowe z możliwością jej zagospodarowania; teren powinien być zagospodarowany zielenią urządzoną, o charakterze parkowym, z udziałem zadrzewień i zakrzewień, z ciągami pieszymi i miejscami odpoczynku,
- 2) na terenie rynku dopuszcza się realizację obiektów handlu, usług i gastronomii,
- 3) utrzymuje się drogi publiczne oraz parking w obrębie rynku, z możliwością ich przebudowy i remontów,
- 4) teren powinien być wyposażony w niezbędną infrastrukturę techniczną,
- 5) dopuszcza się realizację obiektów małej architektury,
- 6) ochrona obiektów w rejestrze zabytków, zgodnie z przepisami w tym zakresie.

Tereny zieleni urządzonej oznaczone na rysunku studium symbolami ZU1, ZU2.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów ZU1:

- 1) istniejąca zielenią i urządzenia parkowe powinny być zachowane; tereny powinny być zagospodarowane zielenią urządzoną, o charakterze parkowym, z udziałem zadrzewień i zakrzewień, z ciągami pieszymi i miejscami odpoczynku,
- 2) tereny powinny być wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną,
- 3) dopuszcza się realizację obiektów małej architektury,
- 4) dopuszcza się realizację obiektów handlu i gastronomii.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów ZU2:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój terenów służących podniesieniu właściwości leczniczych i krajobrazowych uzdrowiska,
- 2) utrzymuje się istniejące obiekty budowlane z możliwością ich wykorzystania dla funkcji służących obsłudze pacjenta i turysty, z zakazem ich nadbudowy oraz powiększania powierzchni zabudowy,
- 3) dopuszcza się realizację obiektów handlu i gastronomii,
- 4) utrzymuje się istniejące ciągi piesze i ścieżki spacerowe z możliwością ich przebudowy oraz wyznaczania nowych,

- 5) obowiązuje przystosowanie ciągów pieszych do poruszania się przez osoby niepełnosprawne,
- 6) dopuszcza się realizację obiektów małej architektury (ławki, zadaszenia, kosze na śmieci) oraz niezbędnych urządzeń przeznaczonych dla ćwiczeń ruchowych,
- 7) dopuszcza się realizację platform i wież widokowych o wysokości max. 20 m nad poziom terenu,
- 8) utrzymuje się istniejące sieci infrastruktury technicznej z możliwością ich przebudowy i rozbudowy; obowiązuje zakaz budowy nowych sieci elektroenergetycznych i telefonicznych jako napowietrznych,
- 9) dopuszcza się realizację budowli hydrotechnicznych związanych z konserwacją umocnień brzegów rzeki Poprad oraz ochrona przeciwpowodziowa zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tereny zieleni nieurządzonej, oznaczone na rysunku studium symbolem ZR.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów ZR:

- 1) tereny zieleni nieurządzonej stanowią użytki rolne oraz zadrzewienia i zakrzewienia; użytki rolne mogą być wykorzystane do celów produkcji rolnej i gospodarki hodowlanej,
- 2) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych, ścieżek pieszych i rowerowych.

Tereny lasów oznaczone na rysunku studium symbolem ZL

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów ZL:

- 1) ochronie podlegają przyrodnicze i krajobrazowe wartości tych terenów,
- 2) w gospodarce leśnej powinno się zachować następujące zasady:
  - a) racjonalne pozyskiwanie drewna i odnawianie drzewostanów zgodnie z planami urządzenia lasów,
  - b) przebudowa drzewostanów o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem,
- 3) dopuszcza się budowę budynków i budowli związanych z gospodarką leśną, urządzenia melioracji wodnych, drogi leśne, parkingi leśne,
- 4) utrzymuje się istniejące urządzenia i sieci infrastruktury technicznej z możliwością ich przebudowy i remontów oraz realizacji niezbędnej infrastruktury wodociągowej.

Tereny do zalesienia oznaczone na rysunku studium symbolem R1

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów R1:

- 1) ochronie podlegają przyrodnicze i krajobrazowe wartości terenów,
- 2) do czasu zalesienia utrzymuje się dotychczasowe użytkowanie gruntów,
- 3) dopuszcza się budowę budynków i budowli związanych z gospodarką leśną, urządzenia melioracji wodnych, ciągi piesze,
- 4) utrzymuje się istniejące urządzenia i sieci infrastruktury technicznej z możliwością ich przebudowy i remontów oraz budowy nowych urządzeń i sieci infrastruktury technicznej.
- 5) utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością jej modernizacji, remontów, przebudowy i rozbudowy, nadbudowy oraz odtworzenia substancji,
- 6) w odległości nie przekraczającej 50 m od istniejącej zabudowy zrealizowanej w oparciu o prawomocne decyzje administracyjne nie później niż przed wejściem w życie niniejszej zmiany studium dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej (z możliwością wydzielenia terenów o takim przeznaczeniu w planie miejscowym), wyłącznie poza obszarami siedlisk łągowych (NATURA 2000)
- 7) dopuszcza się budowę dróg dojazdowych, wewnętrznych, do gruntów rolnych i leśnych oraz istniejącej i projektowanej zabudowy, ścieżek pieszych i rowerowych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 8) za zgodne z ustaleniami studium uznaje się utrzymanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących na dzień uchwalenia niniejszego studium miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z możliwością ich wydzielenia a także jednokrotnego poszerzenia, jednak nie więcej niż o 80 m.

Tereny rolnicze oznaczone na rysunku studium symbolem R.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów R:

- 1) ochronie podlegają tereny użytków rolnych oraz przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe wartości terenu,
- 2) utrzymanie istniejących budynków z możliwością ich przebudowy i remontów, modernizacji, rozbudowy, nadbudowy oraz odtworzenia substancji,
- 3) utrzymanie istniejących dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń melioracji wodnych z możliwością ich modernizacji,

- 4) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, urządzeń związanych z gospodarką wodną, melioracji wodnych, przeciwpowodziowych, przeciwpożarowych oraz dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych, ścieżek pieszych i rowerowych.
- 5) w odległości nie przekraczającej 50 m od istniejącej zabudowy zrealizowanej w oparciu o prawomocne decyzje administracyjne nie później niż przed wejściem w życie niniejszej zmiany studium dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej (z możliwością wydzielenia terenów o takim przeznaczeniu w planie miejscowym), wyłącznie poza obszarami siedlisk łągowych (NATURA 2000).
- 6) dopuszcza się budowę dróg dojazdowych, wewnętrznych, do gruntów rolnych i leśnych oraz istniejącej i projektowanej zabudowy, ścieżek pieszych i rowerowych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 7) za zgodne z ustaleniami studium uznaje się utrzymanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących na dzień uchwalenia niniejszego studium miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z możliwością ich wydzielenia, a także jednokrotnego poszerzenia, jednak nie więcej niż o 80 m.

Tereny wód powierzchniowych, oznaczone na rysunku studium symbolem WS, oraz symbolem graficznym.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów wód powierzchniowych, rzek i potoków WS:

- 1) utrzymanie naturalnych koryt cieków, jeżeli nie koliduje to z prawidłową gospodarką wodną,
- 2) ochrona przed zanieczyszczeniami, obszarowymi i punktowymi,
- 3) dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i urządzeń przeciwpowodziowych.

Tereny elektrowni wodnej oznaczone na rysunku studium symbolem EW.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów małej energetyki wodnej EW:

- 1) budowa elektrowni wodnej,
- 2) istniejące w obrębie terenu EW skarpy z zielenią łągowa podlegają ochronie,

- 3) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, urządzeń związanych z gospodarką wodną, melioracji wodnych, przeciwpowodziowych, przeciwpożarowych oraz dróg dojazdowych.

Tereny komunikacji oznaczone na rysunku studium symbolem KP.

Na terenach komunikacji KP, dopuszcza się lokalizowanie parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zielenią.

Tereny komunikacji kolejowej oznaczone na rysunku studium symbolem KK.

Na terenach komunikacji kolejowej KK utrzymuje się istniejącą infrastrukturę kolejową: linie kolejowe, budowle, budynki, sieci i urządzenia z możliwością budowy nowych oraz przebudowy i remontów istniejących obiektów. Dopuszcza się wprowadzenie funkcji usługowej, mieszkaniowej, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji drogowej, jeżeli nie zagrażą one funkcjonowaniu transportu kolejowego.

Tereny oczyszczalni ścieków oznaczone na rysunku studium symbolem K.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów oczyszczalni ścieków K:

- 1) na terenie oczyszczalni ścieków K utrzymuje się istniejące obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej z możliwością ich budowy, rozbudowy, przebudowy i remontów; dopuszcza się realizację nowych obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, w tym punktu przeładunku odpadów komunalnych,
- 2) realizacja zabudowy powinna być zgodna z przepisami w zakresie ochrony przed powodzią.

2. Obszary oraz zasady ochrony przyrody, środowiska i jego zasobów

A. REZERWATY PRZYRODY

- Rezerwat przyrody Obrożyska w Muszynie o powierzchni 98,67 ha zgodnie z Rozporządzeniem Nr 375 Min. Leś. i Przem. Drz. z dnia 24.XII.1957 r. i z dnia 4.II.1983r.

B. POMNIKI PRZYRODY

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta ochronie prawnej wartości przyrodniczych podlegają **pomniki przyrody**, oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym:

- 1) lipa, Parafia Rzymsko-Katolicka, obok kościoła parafialnego; obwód pnia na wys. 1,3 m: 300cm,
- 2) lipa (3 szt.); przy ul. Lipowej, przed domem Polskiego Związku Ociemniałych; obwód pnia od 270 do 350cm,
- 3) lipa (5 szt.); 1969-04-02; dec. RL-op-8311/51/69 z dnia 02.04.1969 r.; rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431); 0001 (Muszyna); Skarb Państwa, na gruncie kolejowym, koło dworca kolejowego,
- 4) lipa; własność prywatna, przy ul. Lipowej, naprzeciwko domu dróżnika kolejowego; obwód pnia na wys. 1,3 m: 415cm,
- 5) lipa (2 szt.); własność prywatna, przed domem właściciela; obwód pnia na wys. 1,3 m: obwód pnia od 280 do 290cm (obiekt nie istnieje, nie został wykreślony z rejestru),
- 6) aleja lipowa (32 szt.); Parafia Rzymsko-Katolicka, pomiędzy kościołem a cmentarzem;
- 7) modrzew (4 szt.); przy ul. Lipowej, po przeciwnej stronie domu Polskiego Związku Ociemniałych; obwód pnia na wys. 1,3 m: od 220 do 270cm,
- 8) lipa drobnolistna (*Tilia cordata*); ul. Piłsudskiego, w pasie drogi wojewódzkiej,
- 9) sosna wejmutka (*Pinus strobus*); parafia p.w. św. Józefa; obwód pnia na wys. 1,3 m: 190cm.

Zasady ochrony pomników przyrody wymienionych w pkt.1 określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. z późn. zm. o ochronie przyrody oraz decyzje i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody.

Proponuje się objęcie ochroną pomnika przyrody – odsłonięcia warstw skalnych

Proponowaną formą ochrony jest Muszyna-Rusinów – odsłonięcie w starym kamieniołomie, formacji magurskiej; gruboławicowe piaskowce i zlepieńce z wkładkami drobno rytmicznego fliszu piaskowcowo-lupkowego, struktury sedimentacyjne w tym ślady działalności organizmów mułozernych, szczątki flory kopalnej.

Ponadto Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna położona jest w:

- POPRADZKIM PARKU KRAJOBRAZOWYM utworzonym 11 września 1987 r. na mocy uchwały nr 169 / XIX 87 W RN w Nowym Sączu, zmienionej Rozporządzeniem

nr 27 Wojewody Nowosądeckiego dnia 15.V. 1998 r. Dz. Urz. Woj. nowosądeckiego Nr 20/98 oraz Rozporządzeniem Nr 5/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego. Park został utworzony ze względu na bogactwo form, występowanie najcenniejszych gatunków flory i fauny, a także wysokich walorów kulturowych. Na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego, zgodnie z wymienionym rozporządzeniem, należy przestrzegać określonych w nim zakazów oraz szczególnych celów ochrony wartości przyrodniczych, ochrony wartości historycznych, kulturowych i ochrony walorów krajobrazowych.

- Specjalnym obszarze ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja Popradzka” PLH120019, wszelkie inwestycje na zasadach określonych w przepisach odrębnych oraz uzgodnień z odpowiednimi organami decydującymi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie wyznaczonego obszaru Natura 2000 zakres działań ochronnych w zależności od typu obszaru może obejmować:

- ochronę czynną lub odtwarzanie siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, będących przedmiotem ochrony,
- utrzymanie korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000,
- rozmieszczenie obiektów i urządzeń służących celom ochrony obszaru Natura 2000,
- stosunki wodne, w tym gospodarowanie wodami,
- gospodarkę rolną, leśną i rybacką, w tym:
  - a) kierunki kształtowania przestrzeni produkcyjnej,
  - b) wskazanie obszarów, które powinny być zalesione, oraz obszarów wyłączonych z zalesiania,
  - c) wskazanie śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych,
- warunki zagospodarowania terenów oraz ich użytkowania, w tym w zależności od potrzeb wskazanie:
  - a) terenów przeznaczonych pod zabudowę,
  - b) lokalizacji infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - c) lokalizacji infrastruktury turystycznej i edukacyjnej.

obowiązuje także:

- ochrona gatunkowa roślin dotyczy roślin objętych wykazem wynikającym z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2012, poz. 81), ochrona gatunkowa zwierząt wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014 poz. 1348). Osobliwością jest występowanie orla przedniego, a rzadkością występowanie orlika, bociana czarnego, wydry, norki, niedźwiedzia.

Ponadto ustala się ochronę obszaru w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 438 „Magura” oraz obszarów zasilania złoża wód leczniczych i ich stref ochronnych.

3. Obszary oraz zasady ochrony krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej

Strefa ochrony konserwatorskiej „A” – pełnej ochrony układu i struktury przestrzennej; ochronie podlegają:

- plany zespołu z siecią drożną, rynkiem, podziałem własnościowym,
- zespoły i obiekty zabytkowe, zespół kościoła z cmentarzem, dwór starościński, wnętrze rynku z placem, pierzejami, kapliczkami i zielenią, pierzeje ul. Kościelnej, dawny zajazd (obecnie muzeum), obiekty pojedyncze i zagrody znajdujące się w ewidencji WKZ,
- skala miasta z dominantami,
- ukształtowanie terenu – pokrycie skarpy, zagłębienia po młynówce,
- rejon zdegradowane wymagające uporządkowania i rewaloryzacji:
- rejon ośrodka zdrowia, baz i szkoły.

Strefa ochrony konserwatorskiej „B” – otuliny zabytkowego centrum i Góry Zamkowej; ochronie podlegają:

- skala i forma zabudowy,
- elementy małej architektury,
- zespoły zieleni i pojedyncze drzewa znaczące w krajobrazie.

Strefa ochrony archeologicznej, obszar miasta lokacyjnego i Wzgórze Zamkowe

ochronie podlegają:

- Wzgórze Zamkowe ze wzniesieniami Koziejówki – obowiązek zapewnienia nadzoru archeologicznego przy wszelkich pracach ziemnych lub uprzedniego wykonania badań archeologicznych na warunkach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- teren miasta lokacyjnego – wszelkie prace ziemne pod nadzorem Archeologa Wojewódzkiego.

Strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej zostały wyznaczone na podstawie decyzji o wpisie do rejestru zabytków.

Wszelkie działania w tych strefach winny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi.

Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna ma statut uzdrowiska zgodnie z Uchwałą nr XLII/617/2010 Rady Miasta i gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Muszyna oraz zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskich i obszarach ochrony uzdrowskiej (Dz. U. Nr 167 poz. 1399 z późn. zm.).

Na obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta Muszyna, położonym w obrębie stref ochrony uzdrowskiej A-1M, A-2M, B-M i C, obowiązują zasady zagospodarowania stosownie do zapisów art. 38 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskich i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich (Dz. U. nr 167, poz. 1399 z późn. zm.) oraz statutu uzdrowiska, zgodnie z Uchwałą nr XLII/617/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Muszyna.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na zasoby ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków składają się obiekty sakralne, dwory, budynki oraz zachowane budynki mieszkalne i gospodarcze. Ważnymi elementami krajobrazu kulturowego, świadczącymi o bogatej historii terenu są miejsca pamięci i cmentarze, w tym cmentarze wojskowe. Nieodłącznie z krajobrazem związane są również kapliczki i przydrożne krzyże.

Część zabytkowych obiektów i założeń objętych zostało ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, inne pozostają w ewidencji zabytków. Wszystkie są chronione na mocy *Ustawy o*

ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23lipca 2003 roku z późniejszymi zmianami.

Obiekty i zespoły zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

Najcenniejsze obiekty i zespoły zabytkowe wpisane zostały do rejestru zabytków, są to następujące obiekty (wg danych WUOZ delegatura Nowy Sącz):

- zespół urbanistyczny miasta, Ks. „A” – 333,
- ruiny zamku, Ks. „A” – 286,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 75, Ks. „A” – 334,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 54, Ks. „A” – 335,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 46, Ks. „A” – 336,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 49, Ks. „A” – 344,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 59, Ks. „A” – 337,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 41, Ks. „A” – 338,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 57, Ks. „A” – 339,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 51, Ks. „A” – 341,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 61, Ks. „A” – 342,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 55, Ks. „A” – 343,
- budynek mieszkalny, ul. Kościelna 7, Ks. „A” – 345,
- dom, ul. Piłsudskiego 106, Ks. „A” – 582,
- kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena, Rynek, Ks. „A” – 620,
- kapliczka p.w. św. Floriana, Rynek, Ks. „A” – 621,
- kapliczka przy ul. Grunwaldzkiej, Ks. „A” – 622,
- kapliczka przy ul. Piłsudskiego, Ks. „A” – 623,
- „Stara Plebania”, ul. Kościelna 64, Ks. „A” – 733,
- kordegarda w dawnym zespole dworskim Starostów Muszyńskich, obecnie budynek mieszkalny, ul. Kity 24, Ks. „A” – 734,
- kaplica cmentarna rodziny Krynickich, Ks. „A” – 735,
- kapliczka św. Floriana, ul. Kościuszki, Ks. „A” – 736,
- kościół parafialny p.w. św. Józefa, Ks. „A” – 81,
- budynek, ul. Kity 17, Ks. „A” – 80,
- cmentarz wojenny z I wojny światowej nr 345, Ks. „A” – 707.

Obiekty wpisane do ewidencji zabytków

Na terenie miasta zachowały się cenne zabytki o wysokich wartościach historycznych,

architektonicznych czy estetycznych o istotnym znaczeniu dla krajobrazu i tradycji. Należą do nich:

- *ul. Grunwaldzka*
  - Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 64, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 66, 68, 70, 72, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 74, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 80, drewn., 1 poł. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 86, drewn., 1 poł. XX w.
- *ul. A. Kity*
  - Budynek mieszkalny, ul. A. Kity 10, mur., 1 ćw. XX w. (1911 r.).
  - Budynek mieszkalny, ul. A. Kity 21, drewn., pocz. XX w.
  - Kapliczka, mur., XIX w.
- *ul. Kościelna*
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 3, wł. S. Veberbauer, mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 4, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 5, wł. S. Bajtel, mur., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 6, wł. S. Skotnicki, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 8, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 11, wł. W. Wiśnia, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 12, drewn., 1875 r.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 13, wł. G. Pyrc, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 14, drewn., 1877 r.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 19, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 23, wł. J. Wąs, drewn., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 27, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 28, wł. R. Romańczyk, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 36, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 32, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 39, wł. J. Kościńska, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 40, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 42, wł. W. Organ, drewn., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 43, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 50, wł. K. Gajowski, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 56, drewn., XIX w.

- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 52, drewn./mur., XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 60, wł. Parafia w Muszynie, drewn., XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 63, drewn./mur., XIX w.
- Dworek, ul. Kościelna 62, wł. Plebania w Muszynie, mur., XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 67, drewn., 1920 r.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 69, wł. St. Krawczyk, drewn./mur., 2 poł. XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 71, wł. St. Chmielowski, drewn./mur., 2 poł. XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 73, wł. Cz. Czortyk, mur., XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Kościelna 83, drewn./mur., XIX w.
- Plebania, ul. Kościelna 85, drewn./mur., XIX w.
- *ul. T. Kościuszki*
  - Budynek mieszkalny, ul. T. Kościuszki 7, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. T. Kościuszki 11, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. T. Kościuszki 10, drewn., pocz. XX w.
- *ul. Ogrodowa*
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 7, drewn., l. 30. XX w.
  - Willa, ul. Ogrodowa 5, drewn., szalowany, 1 poł. XX w.
  - Budynek mieszkalny, d. sanatorium, ul. Ogrodowa 9, drewn., 1 poł. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 66, mur., 1928 r.
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 123, drewn./mur., 1 ćw. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Ogrodowa 147, drewn., pocz. XX w.
- *Rynek*
  - Budynek mieszkalny, Rynek 9, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 11, drewn./mur., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 15, 17, mur., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 21, mur., XIX/XX w.
  - Budynek mieszkalny, Rynek 23, mur., XIX/XX w.
- *ul. Świerczewskiego, obecnie ul. Piłsudskiego*
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 3, drewn., pocz. XX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 5, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 7, drewn., XIX w.
  - Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 10, drewn., XIX w.

- Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 22, drewn., pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 50, drewn., pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 55, drewn., 1903 r.
- Sanatorium „Wanda”, ul. Świerczewskiego 56, drewn., pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 86, drewn., XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Świerczewskiego 122, drewn., 1910 r.

Katalog zawierający obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków, a także ujęte w ewidencji zabytków są katalogami otwartymi i wprowadzenie do nich zmian nie wymaga zmiany Studium.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Na obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta Muszyna, kierunki rozwoju systemów komunikacji drogowej polegają na tworzeniu warunków sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznego przemieszczania osób i ładunków w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych.

Układ ponadlokalny stanowi:

- 1) **droga wojewódzka** Nr 971 relacji Piwniczna - Muszyna – Krynica Zdrój, klasy głównej (G),
- 2) **droga powiatowa** Nr 1514K relacji Muszyna, ul. Piłsudskiego, ul. Pułaskiego – Leluchów – Granica Państwa, klasy głównej (G),
- 3) **drogi powiatowe**, klasy zbiorczej (Z):
  - a) Nr 1516K relacji Muszyna, ul. Polna – Złockie,
  - b) Nr 1517K relacji: Żegiestów – Szczawnik - Muszyna, ul. Zazamcze,
- 4) **droga powiatowa** Nr 1515K, klasy lokalnej (L), ul. Kościuszki,
- 5) obwodnica centrum miasta, droga klasy głównej (G).

Przyjmuje się wskazanie konieczności zapewnienia w planach miejscowych

parametrów dróg i szerokości w liniach rozgraniczających zgodnie z przepisami w tym zakresie.

Obsługa na terenie miasta będzie się odbywać poprzez system dróg (ulic) zbiorczych, lokalnych oraz pozostałych (głównie dojazdowych) oznaczonych graficznie na rysunku studium, sukcesywnie poddawany poprawie parametrów technicznych oraz jakości nawierzchni poprzez prowadzenie robót budowlanych (budowa, przebudowa lub remont). Rozbudowa układu wewnętrznego będzie postępować w miarę uruchamiania nowych terenów budowlanych i potrzeb obsługi mieszkańców. Wyznaczanie przebiegu tych dróg będzie się odbywać w planach zagospodarowania przestrzennego. Skala Studium i stan rozpoznania potrzeb na etapie jego sporządzania, w tym późniejszych podziałów nieruchomości, determinuje przyjęcie takiej polityki gminy. Na rysunku Studium pokazano ważniejsze powiązania w zakresie publicznych dróg (ulic) gminnych zabezpieczających jej prawidłowy rozwój.

Zaplanowane i utrzymane główne kierunki docelowego rozwoju układu komunikacyjnego gminy zapewniają możliwość prawidłowego funkcjonowania wszystkich podsystemów transportowych, w tym również dobrego poprowadzenia przebiegu linii komunikacji publicznej, uporządkowania komunikacji pieszej, segregacji ruchu pieszego i rowerowego oraz uporządkowania parkowania w kolejnych etapach zadań planistycznych i projektowych.

Proponuje się, przyjmowanie w planach zagospodarowania przestrzennego rezerwy na pasy dróg zależnie od ich klas funkcjonalnych. Ze względu na istniejącą zabudowę należy tam gdzie to uzasadnione, dopuścić zachowanie istniejących i utrwalonych w przestrzeni linii zabudowy. Poniżej zostały podane szerokości pasów w liniach rozgraniczających, o wielkościach minimalnych, które umożliwią poprowadzenie wzdłuż dróg chodników dla pieszych oraz ścieżek rowerowych :

- 1) **Klasa G** (główna) - min. 25 m,
- 2) **Klasa Z** (zbiorcza) – min. 20 m,
- 3) **Klasa L** (lokalna) – min. 12m,

Drogi publiczne klasy G, Z i L na terenie miasta zostały oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym oraz oznaczeniem klasy drogi.

W wypadkach uzasadnionych trudnymi warunkami terenowymi lub istniejącym

zagospodarowaniem dopuszcza się obniżenie minimalnej szerokości dróg w liniach rozgraniczających, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Poprawność rozwiązań komunikacyjnych, mająca wpływ na płynność i bezpieczeństwo ruchu, zapewniona będzie poprzez zachowanie odpowiedniej akcesji układu komunikacyjnego, zgodnego z klasyfikacją funkcjonalną dróg.

Minimalne wskaźniki parkowania (ilość miejsc postojowych lub garażowych), liczone w odniesieniu do funkcji zagospodarowania, powinny wynosić:

- 1) dla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej – 1 miejsce na 1 mieszkanie,
- 2) dla obiektów usługowych – 1miejsce na 30 m² powierzchni użytkowej,
- 3) dla usług publicznych - 1 miejsce na 5 zatrudnionych,
- 4) dla obiektów produkcyjno-usługowych – 1 miejsce na 50 m² powierzchni użytkowej,
- 5) dla terenów sportu i rekreacji - 1 miejsce na 15 użytkowników.

Wymienione wskaźniki nie dotyczą terenów ochrony uzdrowskiej A i B oraz terenów zabudowy śródmiejskiej oznaczonych na rysunku studium symbolem **UM**. Dla terenów UM miejsca postojowe mogą być bilansowane w ramach parkingów ogólnodostępnych (publicznych).

Parametry do projektowania układów komunikacji pieszej i rowerowej należy przyjmować w planach zagospodarowania przestrzennego i dla celów realizacyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

W zakresie komunikacji kolejowej przewiduje się utrzymanie istniejących linii kolejowych i terenów kolejowych oznaczonych na rysunku studium symbolem **KK**. Przewiduje się modernizację odcinka linii kolejowej Nowy Sącz – Muszyna – Leluchów (granica państwa).

Wszystkie tereny zabudowane i przeznaczone do zabudowy powinny zostać uzbrojone w sieć wodociągową zapewniającą mieszkańcom jak i pozostałym odbiorcom dostawę wody w sposób ciągły i niezawodny, o wymaganym ciśnieniu i ilości oraz o odpowiedniej jakości. Polityka rozwoju powinna obejmować zarówno rozbudowę systemu i rozszerzenie zasięgu obsługi, jak i jego modernizację.

Utrzymuje się dotychczasowy sposób zaopatrzenia w wodę miasta Muszyna, który oparty jest na dostarczaniu wody z ujęcia komunalnego na potoku Jasiończyk i Szczawnik.

Wymagane jest utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących obiektów i urządzeń wodociągowych oraz sieci wodociągowych, które w zależności od potrzeb powinny być modernizowane i rozbudowywane.

Obowiązuje pełne pokrycie zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych.

Działania w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków powinny zapewnić wymagane standardy obsługi mieszkańców, tj. skanalizowanie w jak najkrótszym czasie wszystkich terenów zabudowanych, za wyjątkiem obszarów z zabudową mieszkaniową rozproszoną, gdzie budowa kanalizacji jest nieuzasadniona ekonomicznie.

Zasadniczym sposobem odprowadzania ścieków jest i będzie grupowy system kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej, zakończony wysokoefektywną oczyszczalnią ścieków.

Przyjmuje się system kanalizacji rozdzielczej z siecią kanałów sanitarnych i opadowych.

Utrzymuje się odprowadzanie ścieków komunalnych do gminnej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni, oznaczonej na rysunku studium symbolem **K**. Oczyszczalnia ścieków może być modernizowana i rozbudowywana.

Dla zapewnienia wymaganych standardów obsługi, odpowiednich warunków sanitarnych wprowadza się obowiązek przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej zabudowy istniejącej i planowanej.

Wymagane jest utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących obiektów oraz urządzeń i sieci kanalizacyjnych, które powinny być stosownie do potrzeb rozbudowywane.

W przypadku uruchamiania większych terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą o charakterze produkcyjnym lub usługowym jako zasadę przyjmuje się ich wyprzedzające uzbrojenie w kanalizację sanitarną, najlepiej równocześnie z budową sieci wodociągowej.

Na obszarze nie objętym zbiorowym systemem kanalizacji sanitarnej dopuszcza się:

- stosowanie zbiorników bezodpływowych do gromadzenia ścieków, pod warunkiem systematycznego wywozu ścieków do punktów zlewnych,
- stosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Na terenach nieobjętych zbiorowym systemem kanalizacji sanitarnej obowiązuje uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez:

- wyeliminowanie zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi i zahamowanie degradacji środowiska gruntowo-wodnego,

- wymóg szczelnych zbiorników przeznaczonych do gromadzenia ścieków,
- egzekwowanie umów o wywóz ścieków do punktów zlewnych przez specjalistyczne firmy,
- zapewnienie możliwości dojazdu do zbiorników pojazdu asenizacyjnego.

Utrzymuje się dotychczasowy system odprowadzania wód opadowych na obszarze miasta. Wymagany jest skuteczny system odprowadzania wód opadowych i roztopowych zabezpieczający przed podtopieniami terenów.

Głównym zadaniem w zakresie polityki gospodarowania odpadami będzie realizacja aktualnych dokumentów regulujących gospodarkę odpadami na terenie miasta i gminy w tym „Planem gospodarki odpadami dla miasta i gminy uzdrowiskowej Muszyna”.

Obszar miasta Muszyna zasilany jest ze stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej na obszarze miasta. Przez teren miasta przebiegają gazociągi: wysokoprężny relacji Grybów – Muszyna (oznaczony na rysunku studium) oraz gazociągi średniego ciśnienia.

Wzdłuż wymienionych sieci gazowych należy zachować strefy kontrolowane, zgodnie z przepisami odrębnymi, do ustalenia w planach miejscowych. System zaopatrzenia w gaz powinien zapewnić zaspakajanie obecnych oraz przyszłych potrzeb, wynikających z rozwoju przestrzennego obszaru objętego zasięgiem istniejącej i nowej sieci gazowej i jego aktywności gospodarczej.

Na obszarze miasta sieć gazowa średniego ciśnienia oraz niskiego ciśnienia powinna być rozbudowywana i przebudowywana, tam gdzie jest to możliwe pod względem technicznym oraz ekonomicznym.

Utrzymuje się stację redukcyjno-pomiarową oznaczoną na rysunku studium symbolem **G**, która obsługuje obszar miasta i gminy, z możliwością jej modernizacji i rozbudowy.

Miasto Muszyna jest zaopatrywane w energię elektryczną poprzez sieć rozdzielczą napowietrzną oraz kablową średniego i niskiego napięcia.

Przez teren miasta przebiegają elektroenergetyczne linie napowietrzne średniego napięcia 15 kV. W zagospodarowaniu terenu wzdłuż linii elektroenergetycznych należy uwzględnić strefy techniczne, zgodnie z przepisami odrębnymi, do ustalenia w planach miejscowych.

Istniejąca infrastruktura elektroenergetyczna średniego i niskiego napięcia powinna być przebudowywana i rozbudowywana w miarę zapotrzebowania, w sposób zgodny z przepisami

prawa. Zmiana przebiegu linii elektroenergetycznych oraz ich likwidacja nie będzie wymagała zmiany studium.

Rozwój systemu zaopatrzenia miasta w energię elektryczną powinien zapewnić zaspakajanie obecnych i przyszłych potrzeb.

Linie energetyczne na terenach o intensywnej zabudowie oraz w obszarach zabytkowych i o wyróżniających się walorach krajobrazowych, powinny być wykonane jako kablowe.

Jako działanie towarzyszące właściwemu funkcjonowaniu systemu ciepłowniczego, będzie prowadzenie prac oraz tworzenie zachęt dla programów termomodernizacyjnych, stosowania niskoemisyjnych nośników ciepła oraz energii odnawialnej.

Obszar miasta Muszyna objęty jest systemem telefonii przewodowej oraz bezprzewodowej.

Należy utrzymać, modernizować i rozbudować istniejącą sieć teletechniczną.

Linie telekomunikacyjne na terenach o intensywnej zabudowie oraz w obszarach zabytkowych i o wyróżniających się walorach krajobrazowych, powinny być wykonane jako kablowe.

Umożliwia się lokalizację infrastruktury technicznej telekomunikacyjnej, która może obejmować sieci bezprzewodowe z urządzeniami radiowego systemu, sieci przewodowe nadziemne i podziemne z elementami składowymi oraz stacje bazowe telefonii komórkowej, jeżeli ich lokalizacja nie jest sprzeczna z pozostałymi ustaleniami studium.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Na obszarze miasta Muszyna, objętym zmianą Studium sporządzaną na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., przewiduje się realizację inwestycji celu publicznego w zakresie budowy dróg, infrastruktury technicznej (wodociągów, kanalizacji, sieci ciepłowniczej), infrastruktury komunalnej oraz przestrzeni publicznych.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Na obszarze miasta Muszyna, objętym zmianą Studium sporządzaną na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., do inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym należy zaliczyć obwodnicę centrum miasta, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 971 Krynica-Piwniczna oraz jej drugi etap realizowany w relacji Muszyna – granica Państwa, Leluchów.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Na obszarze miasta Muszyna, objętym zmianą Studium sporządzaną na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., nie wyznacza obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na obszarze miasta Muszyna, objętym zmianą Studium sporządzaną na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., nie wyznacza obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości.

10. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² i 400 m²

Na obszarze miasta Muszyna, objętym zmianą Studium sporządzaną na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., wyznaczony został obszar rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².

11. Obszary przestrzeni publicznej

W obrębie obszaru miasta Muszyna objętego zmianą studium do terenów przestrzeni publicznej należy zaliczyć teren ZP - rynek w obrębie zabudowy śródmiejskiej UM, tereny usług uzdrawiskowych UU1 i UU3 na Zapopradziu oraz tereny sportu i rekreacji na Zapopradziu US2.

12. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta określono wytyczne do planów miejscowych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się:

- 1) korektę linii rozgraniczających tereny ze względu na podziały własności i szczegółowość map wykorzystywanych do opracowania planów miejscowych,
- 2) zmiany wynikające z opracowania gminnej ewidencji zabytków,
- 3) wyznaczenie dodatkowych dróg dojazdowych i wewnętrznych,
- 4) zmianę przebiegu i likwidację sieci infrastruktury technicznej w tym linii elektroenergetycznych wraz ze strefami ochronnymi,
- 5) dla terenów zamkniętych, w przypadku zmiany przepisów prawa w tym zakresie i wykreślenia działek z wykazu terenów zamkniętych, dopuszcza się przeznaczenie tych terenów pod komunikację, zieleń lub funkcje określone w studium w ich sąsiedztwie,
- 6) korektę przebiegu lub likwidację odcinków dróg gminnych i wewnętrznych wyznaczonych na rysunku studium,

13. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszar objęty zmianą Studium sporządzanej na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., dla obszaru miasta Muszyna, nie wymaga zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

14. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Na obszarze objętym zmianą Studium sporządzanej na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., dla obszaru miasta Muszyna zostały wyznaczone tereny rolnicze oznaczone na rysunku studium

symbolem R oraz tereny lasów oznaczone na rysunku studium symbolem ZL, z zasadami zagospodarowania ustalonymi w rozdziale 2.

Ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej należy realizować poprzez:

- 1) ochronę gleb przed degradacją chemiczną poprzez ustalenie obowiązku zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków z terenów przeznaczonych pod zabudowę, podczyszczania odprowadzanych do ziemi wód deszczowych z dróg, parkingów, stacji paliw, itp.,
- 2) wprowadzanie zadrzewień śródpolnych hamujących spływy wód roztopowych i poprawiających zdolności produkcyjne gleb.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. 2015 poz. 909), przepisów ustawy nie stosuje się dla gruntów rolnych stanowiących użytki rolne w granicach administracyjnych miast.

Ze względu na pełnione funkcje oraz położenie, wszystkie lasy należą do lasów ochronnych w kategoriach glebochronne, wodochronne, uzdrowskowe oraz położone na terenie miasta.

Wskazane jest utrzymanie lasów w istniejącej formie; lasy i powierzchnie zadrzewione stanowią istotne biocenozy oraz ważne obszary siedliskowe. Obecność lasów jest ważnym elementem zachowania równowagi przyrodniczej środowiska. Ich środowiskotwórcza funkcja, realizowana poprzez zachowanie różnorodności roślin i zwierząt, zachowanie trwałości procesów ekologicznych, wpływa na jakość powietrza oraz częściową neutralizację antropopresji, a także tworzenie korzystnych warunków mikroklimatycznych.

Ochronę lasów należy realizować poprzez:

- 1) obowiązek prowadzenia gospodarki leśnej w sposób pozwalający na utrzymanie trwałości lasów i ciągłości ich wielostronnych funkcji,
- 2) obowiązek kształtowania struktury gatunkowej w kierunku zwiększania odporności na wpływ czynników zewnętrznych i dostosowanie do miejscowego siedliska,
- 3) zakaz zmiany użytkowania leśnego na nieleśne oraz zakaz zabudowy, za wyjątkiem służącej gospodarce leśnej,
- 4) utrzymanie estetyczno-krajobrazowych walorów lasów.

15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Ponadto w obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta Muszyna określa się następujące zasady zagospodarowania:

1. Zagrożenie powodziowe terenu miasta Muszyna określone jest poprzez obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone na podstawie *Studium określającego granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Dolnego Dunajca od ujścia Popradu*.
2. Na terenach położonych w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obowiązują zasady zagospodarowania, zgodnie z przepisami odrębnymi.
3. Podniesienie retencyjności obszaru i zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego wyznacza się poprzez stosowanie obudowy biologicznej cieków i zapewnienie ich ciągłości a także modernizację i budowę nowych wałów przeciwpowodziowych wraz z koniecznością przestrzegania warunków obowiązujących na wałach przeciwpowodziowych i 50 metrowym pasie ochronnym, według przepisów odrębnych.
4. Obszary zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych powinny być wyłączone z planowanej zabudowy. W przypadkach projektowania budowy na tych terenach jakichkolwiek obiektów kubaturowych i liniowych należy wykonać badania geologiczno-inżynierskie i monitoring osuwisk.
5. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi to obszary, na których w przypadku naruszenia stateczności stoków, mogą utworzyć się osuwiska. Na obszarach tych budownictwo mieszkaniowe może być dopuszczone pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej lub geotechnicznej i spełnienia zawartych w nich zaleceń dotyczących warunków prowadzenia prac budowlanych oraz zabezpieczeń.

16. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny, obszary i tereny górnicze

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta Muszyna występują następujące złoża wód leczniczych, objęte obszarami i terenami górniczymi (wpisanymi do rejestru obszarów górniczych), w obrębie których prowadzona jest eksploatacja wód mineralnych:

- 1) 5/1/87 złożo Szczawnik-Cechini – WL 16474 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.2.1.2013.BK z dnia 14.02.2013,

- 2) 5/1/88 złożę Muszynianka II – WL 16470 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.41.2012.BK z dnia 26.11.2012,
- 3) 5/1/90 złożę Muszyna INEX – WL 16491 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.14.2013.KZ z dnia 18.03.2013,
- 4) 5/1/91/a, b złożę Galicjanka II – Pole 1 i Pole 2 – WL 16497 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.44.2012.BK z dnia 15.02.2013,
- 5) 5/1/92 złożę Powroźnik-Krynica Zdrój – WL 16472 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.43.2012.BK z dnia 27.12.2012,
- 6) 5/1/93 złożę Muszyna Zdrój – WL 16473 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Marszałka Województwa Małopolskiego, znak: SR-IX.7422.3.47.2012.BK z dnia 07.01.2013,
- 7) 5/1/68 złożę Muszynianka – WL 15588 WODY LECZNICZE ustanowione decyzją Ministra Środowiska z 2006 r.

Występujące złoża wód leczniczych obejmuje się ochroną. Ze względu na odnawialny charakter wód leczniczych związany z infiltracją ustala się ochronę obszarów zasilania, przepływu i eksploatacji wód leczniczych poprzez zakaz sytuowania przedsięwzięć mogących zagrozić środowisku a w szczególności wodom podziemnym.

W obrębie obszarów i terenów górniczych wprowadza się zakaz wykonywania wkopów oraz otworów w celu pozyskania ciepła Ziemi (energii geotermalnej). Wykonywanie robót ziemnych może powodować podwyższenie zawartości CO₂ w powietrzu i zagłębieniach oraz pomieszczeniach zamkniętych poniżej powierzchni terenu.

17. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412z późn. zm. oraz Nr 153, poz. 1271z późn. zm.)

Zagadnienie wprowadzone na podstawie Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.) –nie dotyczy obszaru objętego zmianą „Studium” sporządzanego na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012

Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r.

18. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Tereny wymagające przekształceń w zakresie dotychczasowych funkcji i sposobów użytkowania wyróżniono w rysunku Studium, położone w strefach ochrony konserwatorskiej. Na obszarze objętym zmianą Studium, sporządzaną na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., na terenie miasta nie wskazano obszarów rekultywacji. Obszarem przekształceń i rehabilitacji (rewitalizacji) jest centrum miasta Muszyna, określone w „Programie rewitalizacji obszarów miejskich na lata 2008 – 2015”.

19. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na obszarze objętym zmianą Studium, sporządzaną na podstawie Uchwały Nr XIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r., na terenie miasta znajdują się tereny zamknięte kolejowe, związane z przebiegiem linii kolejowej nr 96 Tarnów – Leluchów i nr 105 Muszyna – Krynica. Dopuszcza się zmianę przeznaczenia i sposobu użytkowania terenów kolejowych w przypadku wyłączenia nieruchomości z ewidencji terenów zamkniętych.

20. Inne obszary problemowe

Zagadnienie wprowadzone na podstawie Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.) – nie dotyczy obszaru objętego zmianą „Studium” sporządzanego na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r.

21. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Zagadnienie wprowadzone na podstawie Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu

i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.) – nie dotyczy obszaru objętego zmianą „Studium” sporządzanego na podstawie Uchwały Nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 r.

III. UZASADNIENIE I SYNTEZA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Muszyna jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy, jej cele i sposób realizacji. Pierwszy dokument Studium został przyjęty uchwałą Nr XIX/181/2000 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2000 r. Podstawą obecnej zmiany Studium jest uchwała nr XXIV.331.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 sierpnia 2012 roku. Zmiana Studium obejmuje obszar miasta Muszyna w granicach administracyjnych. Obecna zmiana Studium uwzględnia uwarunkowania związane z rozwojem przestrzennym miasta Muszyna a także zmiany prawne.

Zgodnie z celami rozwoju zawartymi w „Strategii rozwoju miasta i gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020” (Uchwała Nr XXX/415/2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020” i wdrożenia systemu monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020), w pięciu obszarach strategicznych jakimi są:

I. PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO I DZIEDZICTWO KULTUROWE

II. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

III. KAPITAŁ SPOŁECZNY

IV. KONKURENCYJNA GOSPODARKA

V. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY

zostały określone cele strategiczne i operacyjne.

Zgodnie z celami rozwoju wskazanymi w Strategii oraz po analizie uwarunkowań przestrzennych, w Studium określono trzy strefy polityki przestrzennej:

1 – strefę przyrodniczą,

2 – strefę rolno – leśną,

3 - strefę osadniczą-miejską.

W obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miasta, w obrębie stref polityki przestrzennej wyznaczono tereny, w których obowiązują określone zasady zagospodarowania oraz parametry i wskaźniki zabudowy.

W Strefie przyrodniczej – 1 wyznaczono: tereny lasów ZL, tereny do zalesienia R1 oraz tereny rolnicze R.

W Strefie rolno-leśnej – 2 wyznaczono: tereny rolnicze R, tereny lasów ZL, tereny do zalesienia R1, tereny wód powierzchniowych WS, tereny usług turystyki i sportu UTS oraz tereny turystyki i rekreacji UTR.

W Strefie osadniczej – miejskiej wyznaczono tereny: tereny zabudowy śródmiejskiej UM, tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej MU1, MU2, MU3, MU4, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN1, MN1o, tereny usług uzdrowiskowych UU1, UU2, UU3, tereny usług sakralnych UK, tereny sportu i rekreacji US1, US2, tereny usług turystyki i sportu UTS, tereny produkcyjno-usługowe PU, tereny cmentarzy ZC, tereny zieleni publicznej ZP, tereny komunikacji KP, tereny komunikacji kolejowej KK, tereny oczyszczalni ścieków K, tereny zieleni nieurządzonej ZR, tereny zieleni urządzonej ZU1, ZU2, tereny elektrowni wodnej EW, tereny lasów ZL, tereny do zalesienia R1, tereny rolnicze R, tereny wód powierzchniowych WS.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody zostały określone poprzez ochronę powierzchni ziemi, udokumentowane złoża kopalin, ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, ochronę powietrza oraz ochronę prawną wartości przyrodniczych (rezerwat przyrody „Las Lipowy Obrozyska”, pomniki przyrody).

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków zostały określone poprzez ochronę obiektów i zespołów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską, wpisanych do rejestru zabytków i wyznaczonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków oraz ochronę stanowisk archeologicznych.

W studium określono kierunki rozwoju komunikacji, infrastruktury technicznej w tym zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w energię elektryczną, zaopatrzenia w gaz, zaopatrzenia w ciepło, telekomunikacji, gospodarki odpadami i ochrony przeciwpożarowej.

Zagrożenie powodziowe obszaru miasta Muszyna związane jest przede wszystkim z terenami położonymi wzdłuż rzeki Poprad i jej dopływów. W wyznaczonych obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy według przepisów odrębnych.

Udokumentowane złoża kopalin w postaci wód leczniczych występujące na terenie miasta Muszyna podlegają ochronie. Zapewnia się ich eksploatację w ramach wyznaczonych obszarów i terenów górniczych.

Tereny osuwisk i tereny zagrożone ruchami masowymi pozostają wyłączone spod zabudowy. W przypadku terenów przeznaczonych do zabudowy w obrębie wymienionych terenów (utrzymano tereny z obowiązującego planu miejscowego), wprowadza się konieczność wykonania badań geologiczno -inżynierskich i spełnieniu wymagań określonych w wyniku tych badań w przypadku sytuowania budynków.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym realizowane będą na obszarze miasta Muszyna przede wszystkim w zakresie budowy, rozbudowy i przebudowy dróg, sieci infrastruktury technicznej i komunalnej.

**UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU GMINY MUSZYNA**

określonego w:

- Uchwale Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. zmienionej uchwałą nr LI.610.2018r. Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań i syntezą ustaleń Studium

ZESPÓŁ AUTORSKI

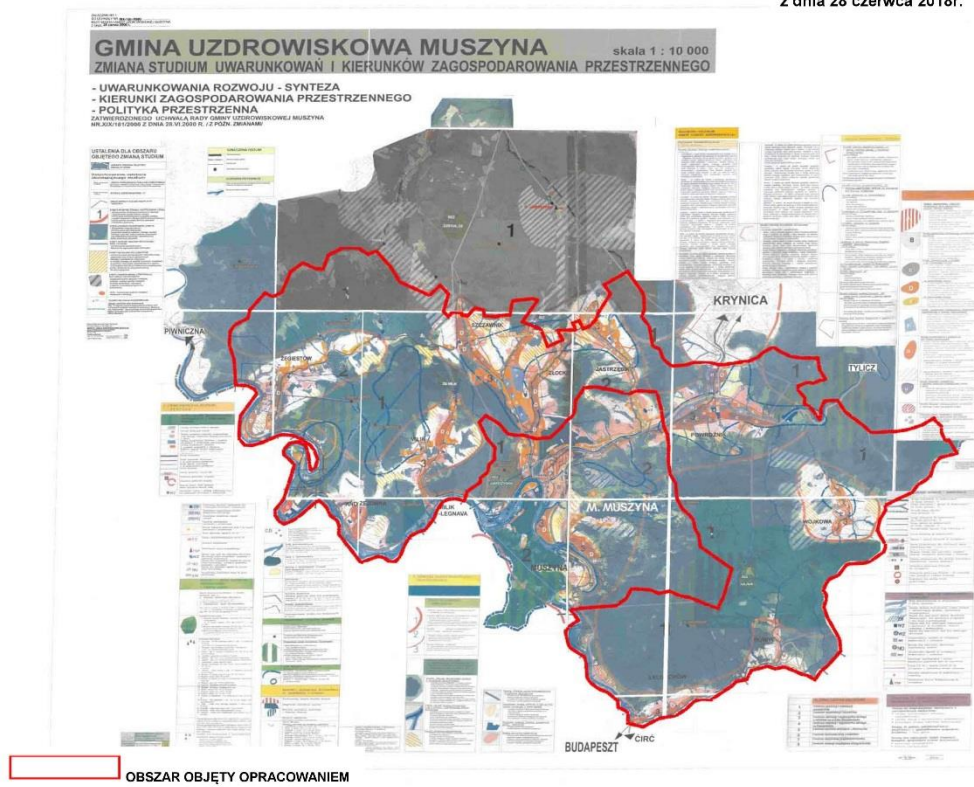
opracowujący zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Muszyna – 2014/2019 r.

MC kwadrat studio projektowe

- **mgr inż. arch. Magdalena Czechowska – główny projektant**
uprawniona do sporządzania Studium na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- **mgr inż. arch. Magdalena Fajkosz – członek Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP MP-1561** uprawniona do sporządzania Studium na podstawie art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- **mgr inż. Joanna Hodurek – specjalista do spraw zagadnień przestrzennych i środowiskowych**
- **mgr inż. Dorota Borowiec - Ruśkowska – specjalista do spraw zagadnień przestrzennych, ochrony przyrody i krajobrazu**
- **mgr inż. Aleksandra Józefaciuk – specjalista do spraw zagadnień przestrzennych**

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Muszyna w niniejszej części została wykonana na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrowskiej Muszyna zmieniona uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r. Zasięg zmiany jest ograniczony przestrzennie zgodnie z załącznikiem graficznym do w/w Uchwały i obejmuje część obszaru gminy Muszyna z wyłączeniem obszaru po północnej stronie gminy, w tym obszarze objętego zmianą studium na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna NR XLI.552.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r.

CZĘŚĆ IIIa

UWARUNKOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA W OBSZARZE GMINY MUSZYNA

określonym w:

- Uchwale Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrowskiej Muszyna zmienionej uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r.

Spis treści – część IIIa

1. WPROWADZENIE	190
1.1. PODSTAWA PRAWNA OPACOWANIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	190
1.2. ZADANIA I CELE STUDIUM.....	191
1.3. ZAKRES OPACOWANIA ZMIANY STUDIUM	192
1.4. ZAWARTOŚĆ STUDIUM.....	195
• 1.5. MATERIAŁY WYJŚCIOWE.....	195
• 1.6. PODSTAWA PRAWNA.....	205
2. POWIĄZANIA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE	206
• 2.1. PODSTAWOWE INFORMACJE I DANE O GMINIE	206
• 2.2. CHARAKTERYSTYKA POWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH ...	209
• 2.2.1. Powiązania wynikające z naturalnych warunków środowiskowych.....	209
• 2.2.2. Powiązania w zakresie infrastruktury technicznej	211
• 2.2.3. Powiązania komunikacyjne.....	212
• 2.2.4. Związki z ośrodkami o określonych dominujących funkcjach, mających wpływ na gminę	213
3. PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UŻYTKOWANIE TERENU.	214
• 3.1. PRZEZNACZENIE TERENU	214
• 3.2. ZAGOSPODAROWANIE TERENU - SIEĆ OSADNICZA.....	221
• 3.2.1. Charakterystyka jednostek osadniczych	221
• 3.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	224
4. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU OSADNICTWA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU	225
5. ŚRODOWISKO NATURALNE.....	226
• 5.1. ZASOBY ŚRODOWISKA NATURALNEGO	226
• 5.1.1. Rzeźba w powiązaniu z budową geologiczną	226
• 5.1.2. Klimat lokalny.....	227
• 5.1.3. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych	229
• 5.1.4. Gleby.....	230
• 5.1.5. Flora, fauna, chronione gatunki zwierząt i roślin	230
• 5.1.6. Lasy	232
• 5.1.7. Walory krajobrazowe	233
• 5.1.8. Surowce naturalne.....	235
• 5.2. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE	237
• 5.2.1. Zagrożenia naturalne.....	237
• 5.2.1.1. Zagrożenia ruchami masowymi.....	237
• 5.2.1.2. Zagrożenia powodziowe	248
• 5.2.2. Zagrożenia antropogeniczne	249
• 5.2.2.1. Zanieczyszczenie atmosfery.....	250
• 5.2.2.2. Zagrożenia wód powierzchniowych.....	254
• 5.2.2.3. Zagrożenia wód podziemnych	257
• 5.2.2.4. Zanieczyszczenie gleb.....	257
• 5.2.2.5. Niszczenie powierzchni ziemi	258
• 5.2.2.6. Zagrożenie środowiska przez hałas	259
• 5.2.2.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	260
• 5.2.2.8. Zagrożenia środowiska roślinnego i zwierzęcego	261
• 5.2.2.9. Zmiany w krajobrazie.....	262

•	5.3. TERENY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	262
	.....	
•	5.3.1. Popradzki Park Krajobrazowy	262
•	5.3.2 Rezerwat Hajnik.....	26264
•	5.3.3. Obszary Natura 2000.....	265
•	5.3.4. Pomniki przyrody	267
	6. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW I STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO	270
	7. ŚRODOWISKO KULTUROWE I ZABYTKI	274
•	7.1. RYS HISTORYCZNY GMINY MUSZYNA.....	274
•	7.2. ROZWÓJ HISTORYCZNY OSADNICTWA	275
•	7.3. ZASOBY KULTUROWE	275
•	7.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków	279
•	7.3.2. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków.....	280
•	7.3.3. Stanowiska archeologiczne	282
•	7.3.4. Krajobraz kulturowy	282
	8. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ ZABYTKÓW	284
	9. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	285
•	9.1. LUDNOŚĆ	285
•	9.1.1. Potencjał ludnościowy i jego zmiany	285
•	9.2. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE.....	288
•	9.3. MIESZKALNICTWO	292
•	9.3.1. Zasoby mieszkaniowe	292
•	9.3.2. Gospodarka komunalna	294
•	9.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	294
•	9.4.1. Edukacja i wychowanie	294
•	9.4.2. Kultura fizyczna, sport i rekreacja.....	297
•	9.4.3. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	299
•	9.4.4. Baza turystyczna	300
•	9.4.5. Ochrona przyrody	301
•	9.4.6. Kultura i sztuka	302
	10. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA	305
•	10.1. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO	306
•	10.2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU	307
•	10.2.1. Uwarunkowania społeczne	307
•	10.2.2. Uwarunkowania infrastrukturalne	308
•	10.2.3. Uwarunkowania gospodarcze	308
•	10.2.4. Uwarunkowania rozwoju – wnioski.....	308
•	10.3. MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	309
•	10.4. OGRANICZENIA I BARIERY ROZWOJU	311
	11. SYSTEM KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	313
•	11.1. KOMUNIKACJA.....	313
•	11.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	319
•	11.2.1. Zaopatrzenie w wodę	319
•	11.2.2. Odprowadzenie ścieków	321
•	11.2.3. Odwodnienie	321

• 11.2.4.	Gospodarka odpadami	321
• 11.2.5.	Elektroenergetyka.....	323
• 11.2.6.	Zaopatrzenie w gaz	324
• 11.2.7.	Ciepłownictwo.....	324
• 11.2.8.	Utrudnienia w rozwoju systemów energetycznych.....	325
• 11.2.9.	Odnawialne źródła energii.....	326
• 11.2.10.	Telekomunikacja.....	328
12.	DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	329
13.	ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	331
• 13.1.	ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ I BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM.....	332
• 13.2.	ZAGROŻENIE POŻAROWE I MIEJSCOWE.....	333
• 13.3.	ZAGROŻENIA POWODZIOWE.....	335
• 13.4.	ZAGROŻENIA RUCHAMI MASOWYMI	335
14.	DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	337
15.	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	338
• 15.1.	ROLNICTWO	338
• 15.1.1.	Warunki przyrodnicze	338
• 15.1.2.	Struktura użytkowania gruntów	340
• 15.1.3.	Struktura agrarna.....	341
• 15.1.4.	Produkcja rolna.....	341
• 15.1.5.	Charakterystyka rolnictwa gminy.....	342
• 15.2.	GOSPODARKA LEŚNA.....	343
• 15.3.	DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	345
• 15.4.	TURYSTYKA I REKREACJA.....	347
16.	DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	350
17.	STAN PRAWNY GRUNTÓW	353
18.	PRZESĄDZENIA PLANISTYCZNE	353
19.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY - UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA NA LATA 2013-2020	361
• 19.1.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA NA LATA 2013-2020	347
• 19.2.	DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCYCH UWARUNKOWAŃ	347
• 19.3.	WYNIKI BILANSU TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	347
• 19.3.1.	Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	338
• 19.3.2.	Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego	338
• 19.3.3.	Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy ..	338
• 19.3.4.	Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy	338

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Podstawę sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna zatwierdzonego Uchwałą Nr XIX/181/2000 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2000 r. (z późn. zm.) w granicach Gminy, tj. poza obszarem miasta Muszyna stanowi Uchwała Nr XLI.553.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. zmieniona uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna została sporządzona w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1945 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Potrzeba opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika zarówno z przesłanek formalnych, merytorycznych a także wymagań narzuconych obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1945 z późn. zm.) która w art. 20 ust.1 nakłada obowiązek nie naruszania ustaleń studium przez zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przepis ten zobowiązuje do przenoszenia ustaleń studium do sporządzanych planów zagospodarowania przestrzennego.

Niniejsza zmiana studium wynika z konieczności:

- wprowadzenia korekty ustaleń oraz dostosowania jego treści i zapisów do wymogów obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

- aktualizacji danych i analiz dotyczących diagnozy stanu istniejącego i uwarunkowań,
- określenia dopuszczalnych zmian w przebiegu granic terenów przewidzianych do zainwestowania w stosunku do ochrony systemu przyrodniczego,
- rozpatrzenia oczekiwań mieszkańców dotyczących między innymi poszerzenia terenów inwestycyjnych bądź budowlanych tam, gdzie nie narusza to przepisów odrębnych.

Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna posiada w chwili dokonywania niniejszej zmiany studium, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości, szereg zmian planów dotyczących obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych na podstawie „*Studium określającego obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni dolnego Dunajca od ujścia Popradu*” a także punktowe zmiany planów dla niewielkich obszarów położonych w obszarze całej gminy.

Konieczne stało się zachowanie zgodności z dokumentami w zakresie planowania przestrzennego sporządzanymi na szczeblu regionalnym i krajowym. W związku z powyższym zaistniała potrzeba przeanalizowania ustaleń niniejszej zmiany studium pod kątem jego zgodności z obowiązującym „Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego” (zatwierdzonym przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r.), „Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020” (zatwierdzonej przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XII/183/11 z dnia 26 września 2011 r.), a także ze „Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020” (zatwierdzonej Uchwałą Nr XXX.415.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 lutego 2013 r.).

1.2. ZADANIA I CELE STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest najważniejszym dokumentem planistycznym. Celem sporządzenia niniejszej zmiany Studium jest ustalenie optymalnych i racjonalnych kierunków rozwoju gminy, uwzględniających stan ładu przestrzennego, zasad jego ochrony, zasad zrównoważonego rozwoju, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Studium nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych i nie jest aktem prawa miejscowego natomiast jako podstawowy dokument dla koordynacji działań samorządu lokalnego, winno uwzględniać potrzeby społeczności lokalnej, koordynować przyszłe prace planistyczne i zapewniać spójność planów miejscowych, poprzez określenie różnorodnych uwarunkowań oraz zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Ustalenia zmiany studium są wiążące dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.3. ZAKRES OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

Zgodnie z Uchwałą Nr XLI.553.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna, zmienioną uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r. niniejsza zmiana studium obejmuje obszar gminy określony na załączniku graficznym do ww. uchwały.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w niniejszym dokumencie zmiany studium jako uwarunkowania wymagające szczegółowego przeanalizowania i ewentualnej aktualizacji wskazane zostały zagadnienia przedstawione w poniższej tabeli:

Uwarunkowania	
Wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty – w szczególności w zakresie zasięgu terenów zainwestowanych oraz ewentualnych zmian intensywności w tych terenach, ze względu na intensywny rozwój gminy, realizację nowych odcinków dróg i sieci infrastruktury technicznej;
Wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty ze względu na intensywny rozwój gminy, w tym zasięgu terenów zainwestowanych i sposobu realizacji ochrony ładu przestrzennego;
Wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty - w szczególności w zakresie ochrony przyrody (struktury, zasięgu i sposobu realizacji ochrony), krajobrazu kulturowego i środowiska - w tym sieci infrastruktury technicznej i komunikacji;
Wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty - zwłaszcza w zakresie rejestru zabytków i ewidencji obiektów zabytkowych;
Wynikające z warunków i jakości	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty ze

życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia	względu na rozwój gminy i zmiany demograficzne;
Wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty - dotyczy to m.in. obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i zagrożenia powodziowego;
Wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty - dotyczy to w szczególności - wyznaczenia nowych terenów dla zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej na podstawie oczekiwań mieszkańców inwestorów;
Wynikające ze stanu prawnego gruntów	Uwarunkowania wymagają aktualizacji;
Wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty w zakresie zasięgu i struktury terenów chronionych i obowiązujących przepisów odrębnych;
Wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty w zakresie zasięgu oraz obowiązujących przepisów odrębnych;
Wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	Uwarunkowania wymagają aktualizacji;
Wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	Stwierdzono występowanie takich obszarów na terenie gminy;
Wynikające z stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty w związku z rozwojem gminy i wyznaczeniem nowych terenów dla zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej;
Wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	Uwarunkowania wymagają aktualizacji w zakresie zgodności z dokumentami w zakresie planowania przestrzennego sporządzanymi na szczeblu regionalnym i krajowym;
Wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej	Uwarunkowania wymagają aktualizacji i korekty – dotyczy to w szczególności obszarów bezpośrednio zagrożenia powodzią.

Źródło: Opracowanie własne

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 10 ust. 2 precyzuje zakres zagadnień, które winny zostać określone w dokumencie studium. W szczególności są to:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,

- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych,
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2120),
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- obszary zdegradowane,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Niniejsza zmiana Studium jest tożsama w swojej treści z opracowaniem nowego dokumentu, jednakże kontynuującego cele i zasady zrównoważonego rozwoju określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna zatwierdzonego Uchwałą Nr XIX/181/2000 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2000 r. z późn. zm.

W części dotyczącej zagadnień uwarunkowań rozwoju, w celu pełnej i rzetelnej oceny zagadnień poszczególne Rozdziały zawierają statystyki i informacje uwzględniające obszary położone poza obszarem zmiany studium (wyłączone z opracowania na podstawie uchwały nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r.),

1.4. ZAWARTOŚĆ STUDIUM

Zmiana studium objęła sporządzenie nowej edycji tekstu ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna oraz części graficznej studium, którą zastąpiono rysunkami opracowanymi w wersji cyfrowej na mapach topograficznych w skali 1 : 10 000.

Elaborat zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna składa się z:

- **części tekstowej obejmującej:**
  - część III a- zatytułowana *Uwarunkowania i możliwości rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna w obszarze gminy Muszyna;*
  - część III b- zatytułowana *Kierunki zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna w obszarze gminy Muszyna;*
- **części graficznej obejmującej**
  - *rysunek nr 1 zmiany studium zatytułowany - Uwarunkowania i możliwości rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna;*
  - *rysunek nr 2 zmiany studium zatytułowany - Kierunki rozwoju i przekształceń struktury przestrzennej Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna.*

1.5. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego wraz z ich zmianami:

- Uchwała Nr XL.441.2017 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2017, poz. 5651)
- Uchwała Nr XXVIII.330.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 7607),
- Uchwała Nr XXV.283.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 5260),
- Uchwała Nr XXV.285.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 5262),
- Uchwała Nr XXIII.250.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kompleksu sportowo-rekreacyjnego „Szczawnik-Jaworzynka” na terenie wsi Szczawnik (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4532),
- Uchwała Nr XXIII.251.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4533),
- Uchwała Nr XXIII.253.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4535),
- Uchwała Nr IX.97.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 4430),

- Uchwała Nr VII.80.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Zespołu sportowo-rekreacyjnego Jaworzyna” na terenie wsi Złockie i Jastrzębik (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 3376),
- Uchwała Nr IV.51.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. urz. Woj. Mał. 2015, poz. 1195),
- Uchwała Nr III.22.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 663),
- Uchwała Nr LII.715.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6218),
- Uchwała Nr LII.716.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego we wsi Złockie – Gmina Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6219),
- Uchwała Nr LII.717.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Żegiestów" w gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał.2014, poz. 6220),
- Uchwała Nr LII.718.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Szczawnik" w gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6221),
- Uchwała Nr XLVII.644.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3247),

- Uchwała Nr XLVII.646.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3248),
- Uchwała Nr XLVII.645.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Żegiestów-Zdrój” w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3852),
- Uchwała Nr XLI.554.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 83),
- Uchwała Nr XLI.555.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 84),
- Uchwała Nr XXXIV.460.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru Żłockie w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 4097),
- Uchwała Nr XXXIV.461.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w treści uchwały nr XXXI.423.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Łopata Polska Żegiestów" w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. z dnia 17.04.2013 r., poz. 3002), (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 4277),
- Uchwała Nr XXXI.423.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Łopata Polska Żegiestów" w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 3002),
- Uchwała Nr XXVIII.379.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Andrzejówka" w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XL/490/2006 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 20 lipca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 559),

- Uchwała Nr XXVII.367.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Powroźnik. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 6712),
- Uchwała Nr XXV.341.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 września 2012 r. w sprawie w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Żegiestów" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 5138),
- Uchwała Nr XXV.342.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 września 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Szczawnik" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 5139),
- Uchwała Nr XXIII.318.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Powroźnik" w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XV/181/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004r (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3338),
- Uchwała Nr XXIII.319.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Obszaru Żegiestów” w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XV/182/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3434)
- Uchwała Nr XXIII.320.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Jastrzębik" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3466),
- Uchwała Nr III/18/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2011, Nr 19, poz. 151),

- Uchwała Nr III/14/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Żegiestów-Zdrój” w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2011, Nr 19, poz. 149),
- Uchwała Nr XLIX/727/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 593, poz. 4654),
- Uchwała Nr XLIX/726/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 593, poz. 4653),
- Uchwała Nr XLIV/639/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 24 maja 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego we wsi Złockie (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 363, poz. 2514),
- Uchwała Nr XXXVIII/539/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6319),
- Uchwała Nr XXXVIII/537/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6317),
- Uchwała Nr XXXVIII/536/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6316),
- Uchwała Nr XXII/340/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 724, poz. 5074),

- Uchwała Nr XXII/339/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 724, poz. 5073),
- Uchwała Nr XVIII/264/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 491, poz. 3191),
- Uchwała Nr XVIII/263/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 491, poz. 3190),
- Uchwałą Nr XV/202/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 22 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 222, poz. 1414),
- Uchwała Nr VIII/73/2007 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 8 czerwca 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Wojkowa w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2007, Nr 621, poz. 4110),
- Uchwała Nr XL/490/2006 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2006, Nr 608, poz. 3756),
- Uchwała Nr XV/182/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Żegiestów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 124, poz. 1621),
- Uchwała Nr XV/181/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 124, poz. 1620),

- Uchwała Nr XV/180/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 184, poz. 2165),
- Uchwała Nr XV/179/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Wojkowa w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1619),
- Uchwała Nr XV/178/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Szczawnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1618),
- Uchwała Nr XV/177/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1617),
- Uchwała Nr XV/176/2004 Rady Miasta i gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Dubne w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1616),
- Uchwała Nr XV/175/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1615),
- Uchwała Nr XV/174/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1614),
- Uchwała Nr XIII/124/99 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Szczawnik-Jaworzynka” (Dz. Urz. Woj. Mał. 2000, nr 2, poz. 7).

Inne dokumenty w zakresie planowania przestrzennego oraz opracowania:

- Uchwała nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.
- „Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020” - zatwierdzona przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XII/183/11 z dnia 26 września 2011 r.,
- „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013-2020”, zatwierdzona Uchwałą Nr XXX.415.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 lutego 2013 r.,
- „Subregionalny Program Rozwoju 2014 - 2020” Zarząd Województwa Małopolskiego, Kraków 2012 r.,
- „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” sporządzona w skali 1:10000 dla Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2011 r.,
- „Studium określające obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni dolnego Dunajca od ujścia Popradu”, RZGW Kraków, wykonane przez konsorcjum firm w składzie: Neokart GIS Sp. z o.o. Warszawa, Integrated Engineering Sp. z o.o. Warszawa, BlomInfo Sp. z o.o. Warszawa,
- „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowosądeckiego na lata 2012-2019” – ARCADIS Sp. z o. o., Dział Analiz Środowiskowych w Infrastrukturze w Katowicach, Nowy Sącz luty 2012 r.,
- „Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski” - Departament Edukacji i Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Kraków 2005 r.,
- „Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2016-2020” - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Warszawa, 2015 r.,
- „Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2014 roku” - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2015 r.,
- „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2015 r.” - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2016 r.,

- „Sprawozdanie z badań zanieczyszczenia powietrza benzenem na obszarze województwa małopolskiego w 2012 roku” - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2013 r.,
- Jerzy Kondracki „Geografia regionalna Polski”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998 r.,
- Z. Aleksandrowicz „Geochrona Beskidu Sądeckiego i Kotliny Sądeckiej – Studia Naturae, 1996 r.,
- Z. Aleksandrowicz „Ochrona przyrody i krajobrazu Karpat Polskich”, PWN 1989 r.,
- Uchwała Nr XXVII.307.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 października 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna (t.j. Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 6422),
- Uchwała Nr XXXI.363.2017 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Muszyna na lata 2016-2023”,
- Uchwała Nr XLVII.551.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27.03.2018 r. w sprawie przyjęcia „Planu Rozwoju Uzdrawiska Muszyna na lata 2016-2023”,
- Uchwała Nr XLVIII.552.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Planu Rozwoju Uzdrawiska Żegiestów - Zdrój na lata 2016-2023”

W odpowiedzi na rozesłane zawiadomienia o przystąpieniu do opracowania zmiany studium, wpłynęło szereg uwag i sugestii od instytucji i organów. Z analizy uzyskanych pism wynika, iż w obszarze opracowywanej zmiany studium zaistniała konieczność uwzględnienia działań związanych z kształtowaniem rozwoju osadnictwa, ochroną i właściwym gospodarowaniem zasobami środowiska naturalnego, zwiększeniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i retencyjności dorzeczy, zalesianiem nieużytków i słabych użytków rolnych, ochroną zasobów kulturowych i kształtowania krajobrazu – w tym rozwoju zagospodarowania turystycznego w harmonii z ochroną przyrody.

1.6. PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1945 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2126 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2017 r., poz. 1332 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 799 późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 1405 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.)
- Ustawa z 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 788 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 r., Nr 118, poz. 1233);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. 2012 r., poz. 1031);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 71);

- Uchwała Nr XLII/640/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie Popradzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Mał. 2017 poz. 7239)
- Uchwała nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.

2. POWIĄZANIA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE

2.1. PODSTAWOWE INFORMACJE I DANE O GMINIE

Gmina Uzdrowska Muszyna położona jest w województwie małopolskim, administracyjnie wchodzi w skład powiatu nowosądeckiego oraz graniczy z gminami: Łabowa, Krynica-Zdrój i Piwniczna-Zdrój. Powiat nowosądecki zajmuje obszar o powierzchni 1 549 km², co stanowi 10,3% powierzchni województwa. Zamieszkiwany jest przez około 213 860 osób (dane GUS za 2016 r.), z czego jest to 6,3% ludności województwa. Graniczy on od południa z Republiką Słowacką (granica państwa), od wschodu z powiatem gorlickim, od północy z tarnowskim i brzeskim, a od zachodu z limanowskim i nowotarskim. Jest on zlokalizowany w południowo-wschodniej części Małopolski - Beskidzie Niskim. Powiat nowosądecki znajduje się na pierwszym miejscu w województwie małopolskim pod względem wielkości powierzchni.

Ryc. 1. Położenie gminy Muszyna na tle powiatu nowosądeckiego

Źródło: <http://www.powiat.nowy-sacz.pl>

Powierzchnia gminy Muszyna wynosi 117 km², co stanowi 0,76% powierzchni województwa małopolskiego oraz 7,5% powierzchni powiatu nowosądeckiego.

W skład gminy wchodzi 10 sołectw:

- Andrzejówka,
- Dubne,
- Jastrzębik,
- Leluchów,
- Milik,
- Powroźnik,
- Szczawnik,
- Wojkowa,
- Złockie,
- Żegiestów.

Tabela 1. Udział % sołectw w ogólnej powierzchni gminy

Lp.	Poszczególne wsie	Udział % w ogólnej powierzchni gminy
1.	Andrzejówka	5,31
2.	Dubne	6,14
3.	Jastrzębik	7,45
4.	Leluchów	8,17
5.	Milik	9,37
6.	Powroźnik	12,51
7.	Szczawnik	16,88
8.	Wojkowa	10,62
9.	Złockie	10,42
10.	Żegiestów	13,13
ogółem		100 %

Źródło: Opracowanie własne

Ludność obszaru wiejskiego gminy Muszyna wynosi 6 668 osób, co stanowi 0,2 % ludności województwa oraz 3,12% ludności powiatu nowosądeckiego. Gęstość zaludnienia (wynosząca 57 osób/km²) jest niższa niż w obszarze województwa (223 os/km²), oraz w obrębie powiatu (138 os/km²) /dane GUS za 2016.

Obszarowo do największych wsi na terenie gminy należy Szczawnik a wsią o najmniejszej powierzchni jest Andrzejówka.

Całość gminy Muszyna znajduje się w granicach Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz na obszarze Natura 2000 – obszary Siedliskowe - Ostoja Popradzka. Dodatkowo

na terenie objętym opracowaniem znajduje się rezerwat:

- Hajnik (południowo wschodnia część gminy).

Tabela 2. Podstawowe dane o gminie Muszyna

LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 03.03.2017 r. – dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna)		
Ludność faktycznie zamieszkała		
ogółem	osoba	6733
kobiety	osoba	3370
mężczyźni	osoba	3363

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 3. Podstawowe dane o gminie Muszyna

LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31.12.2016 r. – dane z GUS)		
Ludność faktycznie zamieszkała		
ogółem	osoba	6668
kobiety	osoba	3339
mężczyźni	osoba	3329
Ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	osoba	1278
produkcyjnym	osoba	4434
poprodukcyjnym	osoba	956
W % ogółem ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	%	19,2
produkcyjnym	%	66,5
poprodukcyjnym	%	14,3
Wskaźniki obciążenia demograficznego		
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	59,0
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	63,0
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	22,8
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	100
Na 1000 ludności:		
przyrost naturalny	-	3,89
Saldo migracji na pobyt stały		
saldo migracji gminnych wewnętrznych	osoba	2
saldo migracji zagranicznych	osoba	-4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji zagranicznych na koniec roku 2016 kształtowało się na poziomie -4 co świadczy o wzroście ruchów migracyjnych za granicę, szczególnie w celach ekonomicznych.

Jednak na terenie gminy można zaobserwować w szczególności zwiększone ruchy migracyjne wewnętrzne, najprawdopodobniej z obszarów wiejskich na tereny miejskie.

2.2. CHARAKTERYSTYKA POWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH

2.2.1. Powiązania wynikające z naturalnych warunków środowiskowych

Gmina Muszyna, położona jest na wysokości pomiędzy 406 m n.p.m., a 114 m n.p.m. Mieści się ona między doliną Popradu a Górą Jaworzyna Krynicka. Maksymalne różnice wysokości wynoszą ponad 700 m, jednak najczęściej są to różnice 300 – 500 m. Ponad połowa powierzchni gminy położona jest na wysokości większej niż 700 m n.p.m. stąd też posiada ona szczególnie charakter górski (ok. 70% stanowią góry niskie oraz średnie).

Góry, które można znaleźć na terenie Muszyny to:

- Grzbiet Runka (1080 m n.p.m.) — Jaworzyny Krynickiej (1114 m n.p.m., najwyższy szczyt na tym terenie) — Szczawnej Góry (781 m n.p.m.) — Jastrzębskiej Góry (695 m n.p.m.), z odgałęzieniem Kotylniczego Wierchu (1033 m n.p.m.);
- Grzbiet Runka (1080 m n.p.m.) — Jaworzynki (1001 m n.p.m.) — Pustej Wielkiej (1061 m n.p.m.);
- Grzbiet Pustej Wielkiej (1061 m n.p.m.) — Skalki (769 m n.p.m.) — Pietrusiny (647 m n.p.m.);
- Grzbiet Jaworzynki (1001 m n.p.m.) — Czerteży (833 m n.p.m.) — Mikowej Góry (635 m n.p.m.);
- Masyw Dubnego (904 m n.p.m.) — Zimnego (918 m n.p.m.) — Kraczonika (935 m n.p.m.);
- Masyw Wysokiego Bereścia Południowego (865 m n.p.m.) i Bereścia (869 m n.p.m.) z licznymi odgałęzieniami grzbietów bocznych;
- Grzbiet Wielkiej Polany (796 m n.p.m.) — Magury Kurczyńskiej (893 m n.p.m.).

Rzeźba terenu charakteryzuje się dynamicznymi formami, które utworzone są z piaskowców magurskich gruboławicowych. Jest to w szczególności typ charakteryzujący góry średnie, o budowie erozyjnej, młodej. Krajobraz gminy Muszyna, objawia się, w szczególności na wysokościach 650 m n.p.m. – 1100 m n.p.m., stromymi stokami, śmiałymi grzbietami oraz licznymi lejami i dolinami.

Kolejnym piętrem są góry niskie i średnie, posiadające w swoim krajobrazie liczne dopływy Muszynki oraz Popradu. Jest to obszar o klimacie silnie bodźcowym,

jednak ze względu na układ stoków o nachyleniu południowym, tworzą się warunki sprzyjające uprawom w związku z dużą ilością nasłonecznienia.

Kolejne piętro stanowią pogórza, które zajmują ok. 20% powierzchni, zbudowane z mniej odpornych warstw podmagurskich oraz kompleksów łupkowych. Są to pogórza średnie kształtujące się na wysokościach 550 – 650 m n.p.m.. Można je ujrzeć w szczególności w okolicach Andrzejówki, Szczawnika oraz Złockiego.

Największą doliną rzeczną na terenie gminy Muszyna jest Poprad, do której dochodzą liczne doliny boczne. Główna dolina Popradu kształtuje liczne meandry o stromych zboczach a w okolicach miasta Muszyny tworzy ona malowniczy unikatowy krajobraz. Jej dno, znajduje się na wysokości 406 m n.p.m. – 470 m n.p.m., a szerokość doliny wynosi od 150 m – 500 m. Z kolei głębokość kształtuje się na poziomie 200 – 250 m.

Pod względem fizyczno – geograficznym gmina Muszyna położona jest w:

- Beskidzie Sądeckim,
- Makroregionie Beskidów Zachodnich,
- Podprowincji Zewnętrznych Karpat Zachodnich,
- Regionie gór średnich,
- Na obszarze podziemnych jednolitych części wód nr 167,
- Dodatkowo część gminy znajduje się na terenie wód powierzchniowych, przeznaczonych do spożycia „Poprad od Smereczka do Łomniczanki”,
- W obszarze dorzecza Wisły,
- Na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego,
- W zasięgu obszaru Natura 2000 – Ostoja Popradzka.

W związku z położeniem gminy na terenie obszarów chronionych należy mieć na uwadze zapewnienie bioróżnorodności oraz równowagi przyrodniczej wraz z działaniami zapobiegającymi degradacji zasobów przyrodniczych. Należy również umacniać powiązania przyrodnicze z sąsiednimi gminami.

2.2.2. Powiązania w zakresie infrastruktury technicznej

Zgodnie z danymi GUS, sieć kanalizacyjna w porównaniu z rokiem 2005 została rozbudowana o ok. 16 km. Zostało podłączonych ok. 410 budynków w związku z tym ilość ścieków odprowadzonych wzrosła o 137 dam³.

W chwili obecnej miasto jak i gmina Muszyna w 98% jest zaopatrywana w wodę z wodociągu (z sieci miejskiej jak również lokalnej). Sieć komunalna wodociągowa rozprowadzona jest w Złockiem, Muszynie, Żegiestowie, Powroźniku i Szczawniku. Jednak należy mieć na uwadze, iż konieczna jest jej modernizacja (gmina podjęła w tym kierunku prace związane z programem „Uporządkowanie gospodarki wodno - kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna”).

Ilość podłączonych mieszkań, do komunalnej sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 90%. Wszystkie te gospodarstwa obsługiwane są za pomocą czterech oczyszczalni znajdujących się na terenie gminy.

Tabela 4. Sieć kanalizacyjna w roku 2005 i 2013

Gmina	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)		Podłączenia do budynków (szt.)		Ścieki odprowadzone (dam ³)	
	2005	2013	2005	2013	2005	2013
Muszyna	34,1	50,1	989	1399	151,3	288,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 5. Sieć wodociągowa w roku 2005 i 2013

Gmina	Długość czynnej sieci wodociągowej (km)		Podłączenia do budynków (szt.)		Woda dostarczona (dam ³)	
	2005	2013	2005	2013	2005	2013
Muszyna	11,9	13,9	406	504	39,3	51,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 6. Sieć gazowa w roku 2005 i 2012

Gmina	Długość czynnej sieci przesyłowej (km)		Długość czynnej sieci rozdzielczej (km)		Zużycie gazu (tys. m ³)		Odbiorcy gazu (gosp. dom.)	
	2005	2013	2005	2013	2005	2013	2005	2013
Muszyna	1,8	1,81	6,2	11,83	220,70	454	277	695

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zaopatrzenie w gaz w gminie funkcjonuje w oparciu o gazociąg wysokoprężny Grybów – Krynica – Muszyna. Obsługują go stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane na obszarach miasta Muszyna i we wsi Powroźnik. Gmina jest zaopatrzona w średnioprężną sieć, która doprowadzona jest do czterech

miejsowości. Są to: Złockie, Szczawnik, Jastrzębik, Powroźnik. Z sieci gazowej korzysta około 80% mieszkańców.

Na terenie gminy brak jest ciepłowni centralnej a obiekty wielokubaturowe znajdujące się na obszarze Żegiestowa posiadają własne ciepłownie olejowe.

Do gminy Muszyna doprowadzone jest zasilanie energetyczne wysokiego napięcia 110kV od strony gminy Krynica – Zdrój jak również Piwniczna – Zdrój. Główna stacja energetyczna 110kV znajduje się w Złockiem, od której odchodzą linie średniego napięcia 15kV zasilające kluczowe strefy oraz obiekty. Sieć energetyczna jest dobrze rozbudowana i nie budzi ona żadnych obaw.

Sieć telekomunikacyjna, występuje na całym terenie gminy, a centrale automatyczne można znaleźć w Muszynie, Żegiestowie, Jastrzębiku, Powroźniku a ich łączna pojemność wynosi 4000NN. Liczba abonentów, którzy są podłączeni do sieci telekomunikacyjnej to 2849.

W Muszynie zlokalizowane są cyfrowe centrale telefoniczne, obsługujące wsie Milik, Złockie, Jastrzębik, Dubne których pojemność wynosi 2000 numerów. W Powroźniku pojemność wynosi 500 numerów natomiast w Żegiestowie i Andrzejówce – 400. Gmina należy do Strefy Numerycznej Nowego Sącza oraz Krynicy.

2.2.3. Powiązania komunikacyjne

Podstawowym zadaniem, jakie ma spełniać układ komunikacyjny jest umożliwienie mieszkańcom za pomocą dróg lokalnych, dojazdu do dróg wyższej rangi. Ważne jest również w przypadku rozproszonej zabudowy, zapewnienie właściwego układu komunikacyjnego na terenie gminy.

W chwili obecnej układ komunikacyjny na terenie gminy Muszyna dostosowany jest w szczególności do zapewnienia dojazdu mieszkańcom do pól oraz terenów leśnych. W przypadku uruchomienia nowych terenów budowlanych, należy uwzględnić rozbudowę sieci komunikacyjnej.

Istniejące powiązania transportowe gminy Muszyna z innymi jednostkami terytorialnymi, umożliwiają komunikację za pomocą dwóch rodzajów transportu: samochodowym oraz kolejowym.

Transport samochodowy do gminy, zapewniają dwie drogi o znaczeniu krajowym, przebiegające przez teren powiatu nowosądeckiego:

- droga krajowa nr 75 – Kraków - Niepołomice – Łapczyca -Bochnia – Brzesko – Czchów - Nowy Sącz – Tylicz – Muszynka – a następnie prowadząca do przejścia granicznego ze Słowacją,
- droga krajowa nr 87 – Nowy Sącz – Piwniczna – granica Państwa ze Słowacją. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 971, która prowadzona jest Doliną Muszynki. Jest to trasa biegnąca z gminy Piwniczna – Zdrój do gminy Krynica – Zdrój przez miejscowości Wierchomla Wielka, Zubrzyk, Żegiestów, Żegiestów – Zdrój, Andrzejówka, Milik, Muszyna oraz Powroźnik.

Na terenie gminy Muszyna występuje również sieć następujących dróg powiatowych:

- Nr 1513 K Powroźnik – Tylicz,
- Nr 1514 K Muszyna - Leluchów - granica państwa,
- Nr 1516 K Muszyna ul. Polna – Złockie
- Nr 1517 K Żegiestów (wieś) - Szczawnik – Muszyna.

Przez teren gminy przebiegają również dwie linie kolejowe, w tym jedna o znaczeniu międzynarodowym:

- linia kolejowa nr 96 TARNÓW – LELUCHÓW o długości 140km, kategorii pierwszorzędnej,
- linia kolejowa nr 105 MUSZYNA – KRYNICA o długości 3,4km, kategorii drugorzędnej.

Stacje kolejowe zlokalizowane są w miejscowościach: Andrzejówka, Milik, Powroźnik, Żegiestów, Żegiestów Zdrój oraz na terenie miasta Muszyna. W Leluchowie znajdują się stacja kolejowa przeznaczona dla pociągów towarowych zmierzających na teren Słowacji. Dodatkowo na terenie gminy Muszyna funkcjonuje komunikacja oparta na przewoźnikach dysponujących pojazdami typu bus i autobus a w okolicach Rynku zlokalizowany jest postój taksówek. Na obszarze gminy znajduje się sieć dróg polnych, które służą do obsługi terenów rolniczych i leśnych.

2.2.4. Związki z ośrodkami o określonych dominujących funkcjach, mających wpływ na gminę

Z racji swojego położenia, gmina Muszyna, podlega pod ośrodek wojewódzki - Kraków w zakresie administracji wojewódzkiej, usług specjalistycznych, publicznych. Są to w szczególności uczelnie wyższe, które przyciągają znaczną ilość studentów,

szpitale specjalistyczne ale również ośrodki kultury i sztuki jakimi są muzea oraz teatry.

Na szczeblu powiatowym, gmina posiada ściśle związki z powiatem nowosądeckim w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, usług samorządowych, usług komercyjnych, zatrudnienia oraz z instytucjami świadczącymi usługi w zakresie zadań powiatu: rejestracja pojazdów oraz wydawanie dowodów rejestracyjnych. Osoby bezrobotne podlegają również pod Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu, jak również w Krynicy Zdroju.

Muszyna z racji swojego uzdrowskiego charakteru, służy jako zaplecze do osiedlania się ludności w szczególności z Nowego Sącza oraz innych gmin sąsiednich.

3. PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UŻYTKOWANIE TERENU.

3.1. PRZEZNACZENIE TERENU

Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna posiada obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna zatwierdzone Uchwałą Nr XIX/181/2000 z dnia 28 czerwca 2000 r. z późn. zm.

Zagospodarowanie terenów w obszarze gminy następuje w sposób zgodny z przeznaczeniem określonym w obowiązujących na jej terenie dokumentach planistycznych:

- Uchwała Nr XL.441.2017 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2017, poz. 5651)
- Uchwała Nr XXVIII.330.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złockie w Gminie (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 7607),
- Uchwała Nr XXV.283.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 5260),

- Uchwała Nr XXV.285.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 5262),
- Uchwała Nr XXIII.250.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kompleksu sportowo-rekreacyjnego „Szczawnik-Jaworzynka” na terenie wsi Szczawnik (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4532),
- Uchwała Nr XXIII.251.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4533),
- Uchwała Nr XXIII.253.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4535),
- Uchwała Nr IX.97.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 4430),
- Uchwała Nr VII.80.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Zespołu sportowo-rekreacyjnego Jaworzynka” na terenie wsi Złockie i Jastrzębik (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 3376),
- Uchwała Nr IV.51.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. urz. Woj. Mał. 2015, poz. 1195),

- Uchwała Nr III.22.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 663),
- Uchwała Nr LII.715.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6218),
- Uchwała Nr LII.716.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego we wsi Złockie – Gmina Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6219),
- Uchwała Nr LII.717.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Żegiestów" w gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał.2014, poz. 6220),
- Uchwała Nr LII.718.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Szcawnik" w gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6221),
- Uchwała Nr XLVII.644.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3247),
- Uchwała Nr XLVII.646.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3248),
- Uchwała Nr XLVII.645.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Żegiestów-Zdrój” w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3852),

- Uchwała Nr XLI.554.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 83),
- Uchwała Nr XLI.555.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 84),
- Uchwała Nr XXXIV.460.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru Złockie w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 4097),
- Uchwała Nr XXXIV.461.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w treści uchwały Nr XXXI.423.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Łopata Polska Żegiestów" w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. z dnia 17.04.2013 r., poz. 3002). (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 4277),
- Uchwała Nr XXXI.423.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Łopata Polska Żegiestów" w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 3002),
- Uchwała Nr XXVIII.379.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Andrzejówka" w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XL/490/2006 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 20 lipca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 559),
- Uchwała Nr XXVII.367.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Powroźnik. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 6712),

- Uchwała Nr XXV.341.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Żegiestów" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 5138),
- Uchwała Nr XXV.342.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 września 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Szczawnik" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 5139),
- Uchwała Nr XXIII.318.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Powroźnik" w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XV/181/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3338),
- Uchwała Nr XXIII.320.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Jastrzębik" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3466),
- Uchwała Nr III/18/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2011, Nr 19, poz. 151).
- Uchwała Nr III/14/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Żegiestów-Zdrój” w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2011, Nr 19, poz. 149),
- Uchwała Nr XLIX/727/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 593, poz. 4654),
- Uchwała Nr XLIX/726/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 593, poz. 4653),

- Uchwała Nr XLIV/639/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 24 maja 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego we wsi Złockie (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 363, poz. 2514),
- Uchwała Nr XXXVIII/539/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6319),
- Uchwała Nr XXXVIII/537/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6317),
- Uchwała Nr XXXVIII/536/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6316),
- Uchwała Nr XXII/340/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 724, poz. 5074),
- Uchwała Nr XXII/339/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 724, poz. 5073),
- Uchwała Nr XVIII/264/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 491, poz. 3191),
- Uchwała Nr XVIII/263/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 491, poz. 3190),

- Uchwałą Nr XV/202/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 22 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 222, poz. 1414),
- Uchwałą Nr VIII/73/2007 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 8 czerwca 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Wojkowa w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2007, Nr 621, poz. 4110),
- Uchwałą Nr XL/490/2006 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2006, Nr 608, poz. 3756),
- Uchwałą Nr XV/181/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr124, poz. 1620),
- Uchwałą Nr XV/180/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 184, poz. 2165),
- Uchwałą Nr XV/179/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Wojkowa w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1619),
- Uchwałą Nr XV/177/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1617),
- Uchwałą Nr XV/176/2004 Rady Miasta i gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Dubne w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1616),

- Uchwała Nr XV/175/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1615),
- Uchwała Nr XV/174/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1614),
- Uchwała Nr XIII/124/99 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Szczaunik-Jaworzynka” (Dz. Urz. Woj. Mał. 2000, nr 2, poz. 7).

Obszar Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w rejonach koncentracji zabudowy oraz w terenach przeznaczonych pod tereny m.in. rozwoju usług sportów zimowych, położonych poza obszarem opracowania. Powierzchnia obowiązujących miejscowych planów jest stosunkowo niska w porównaniu do powierzchni całkowitej gminy. Jest to jednak spowodowane tym, iż Gmina Uzdrawiskowa Muszyna pokryta jest w znacznym stopniu przez tereny leśne, na których nie ma konieczności sporządzania opracowań planistycznych.

3.2. ZAGOSPODAROWANIE TERENU - SIEĆ OSADNICZA

3.2.1. Charakterystyka jednostek osadniczych

Gmina Muszyna oraz jej początki powstania związane są z „węgierskim” szlakiem handlowym, który prowadzi doliną Popradu, z rokiem 1209 oraz królem węgierskim Andrzejem II. Umożliwił on jednemu ze swoich podwładnych pobieranie ceł. Biskupi Krakowscy, od roku 1288, przejęli tereny Muszyny oraz jej okolic. Od tej pory sprawowali oni nad nimi władzę i otrzymały one nazwę „Klucza Muszyńskiego” obejmującego Tylicz, przyległe wsie oraz Muszynę - pełniącą funkcję administracyjną. Osobę sprawującą nad nim pieczę nazywano starostą. Rok 1364 zapisał się w historii lokowaniem Muszyny na prawie magdeburskim, z kolei w roku 1772 nastąpiła likwidacja Klucza Muszyńskiego przez austriackiego zaborcę. W XIX w. rozpoczęto

badania nad składem wód mineralnych Muszyny.

Średnia posiadłość na terenie Muszyny wynosiła 126 łanów, a w końcu XIV w., pierwszej fazie osadnictwa liczba wsi wynosiła – 17, z kolei miast - 2. W ich kompetencjach było sprawowanie władzy wojskowej, administracyjnej oraz sądowniczej. Obowiązkiem sił zbrojnych piechoty (harników) była ochrona granic przed wrogami oraz utrzymywanie bezpieczeństwa na szlakach handlowych.

W chwili obecnej, gmina Muszyna obejmuje swoimi granicami 10 sołectw. Miejscowością najbardziej wysuniętą na południe oraz graniczącą z republiką Słowacką jest Leluchów. Pierwsze informacje o miejscowości, pochodzą z XIV w. Jest to miejscowość, która została zasiedlona w szczególności przez Łemków na prawie wołoskim. W związku z sąsiedztwem Słowackim i Węgierskim, ludność ta odznaczała się odrębnymi cechami m.in. strojem oraz gwarą. Do roku 2007 w Leluchowie znajdowało się przejście graniczne Leluchów - Čirč które było istotnym punktem szlaku turystycznego, prowadzącego przez Beskid Niski.

Kolejną miejscowością położoną na krańcach południowych gminy, również granicząca z Republiką Słowacką jest Dubne. Jest ona położona nad potokiem Dubne, stąd jej nazwa. Pierwsze zapiski związane z osadnictwem miejscowości pochodzą z roku 1603 r., w którym Michał Leluchowski na prawie wołoskim nadał prawa lokacyjne. Ciekawym obiektem, który można odnaleźć na terenie miejscowości jest grekokatolicka cerkiew, stanowiąca pozostałość po Łemkach wysiedlonych w latach 1945 - 47. W północnej części miejscowości znajdują się opadające zbocza szczytu Dubne (885 m n.p.m.). Należy on do Gór Leluchowskich. Przebiegają przez niego dwa szlaki: Muszyna – Muszynka oraz Leluchów – Powroźnik. Powierzchnia miejscowości jest pokryta w znacznej części przez lasy oraz polany. Miejscowość przypomina system osadniczy typu ulicówka, który polegał na lokowaniu gospodarstw domowych wzdłuż jednej głównej drogi, po obu jej stronach.

Następną miejscowością jest Wojkowa. Podobnie jak w poprzednim przypadku, nazwa miejscowości pochodzi od potoku, nad którym jest położona. Również i ona została lokowana na prawie wołoskim. Podstawowym zajęciem zamieszkałej ludności była uprawa roli oraz hodowla zwierząt. Interesującym zjawiskiem na terenie gór otaczających wioskę są utworzone umocnienia wraz z okopami. Istnieje kilka hipotez, dotyczących ich powstania jednak najbardziej prawdopodobna wydaje się ta, która mówi o utworzeniu okopów w celu pokazania granic w okresie przedrozbiorowym (1796 r.). Podobnie jak w Dubnem, przez Wojkową przebiega droga, wzdłuż której

rozlokowane są gospodarstwa domowe. Pozostała część centralnego obszaru miejscowości, zajęta jest przez pola uprawne, a z kolei krańcowe tereny porośnięte są lasami. Miejscowość położona jest w dolinie potoku Wojkowa, otoczona przez dwa, porośnięte lasami wzniesienia.

Powroźnik, został lokowany w 1565 r. i przebiega od ujścia Wojkowego Potoku do ujścia Kryniczanki, w niedalekiej odległości od linii kolejowej Muszyna - Krynica. W miejscowości znajdowała się huta szkła i cerkiew grekokatolicka. Powierzchnia miejscowości wynosi 1464 ha, a liczba mieszkańców to ok. 1686. Jest to wieś nastawiona w szczególności na agroturystykę o czym świadczy liczba gospodarstw agroturystycznych oraz ośrodek wczasowy mogący pomieścić 60 osób. Położona jest w dolinie potoku Muszynka, oraz otoczona od strony południowej i północnej stokami gór: Garby, Przykre, Rakowskie oraz Jastrzębskie oraz Smerczyna. Wzdłuż potoku Muszynka biegnie główna droga przez Powroźnik oraz linia kolejowa.

U stóp Jastrzębskiej Góry w dolinie potoku Jastrzębik znajduje się niewielka wieś - Jastrzębik, założona w 1577 r. przez bpa Myszwoskiego. Obecnie powierzchnia miejscowości zmniejszyła się w porównaniu do powierzchni sprzed wojny. Ludność Jastrzębika w szczególności składała się z Wołosów oraz Rusinów. Najcenniejszym zabytkiem na terenie wsi jest dawna cerkiew p.w. św. Łukasza znajdująca się w centrum wsi. Usytuowanie budynków mieszkalnych, nasuwa stwierdzenie, że miejscowość posiada charakter ulicówki. Budynki mieszkalne znajdują się po obu stronach drogi, przebiegającej przez sołectwo. Miejscowość położona jest w dolinie potoku Jastrzębik, pomiędzy wzniesieniami Szczawnej Góry, Smerczyny, Jastrzębskiej Góry oraz Nowińskiej Góry. Mieszkańcy dochody czerpią w szczególności z agroturystyki oraz rolnictwa.

U stóp południowych stoków Jaworzyny Krynickiej, położona jest miejscowość Złockie. Otrzymała ona akt lokacyjny w 1580 r. Jest ona ograniczona od zachodu potokiem Szczawnik z kolei od wschodu potokiem Złockie. Liczba mieszkańców wynosi ponad 900 osób. Obecnie Złockie, stanowi pewnego rodzaju dzielnicę Muszyny. Nazwa miejscowości pochodzi najprawdopodobniej od wydobywanego dawniej złota. Cennym zabytkiem na terenie miejscowości jest dawna cerkiew pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, która powstała w latach 1867-1872. Jest to drewniana konstrukcja wzniesiona na planie krzyża.

Za Złockim położony jest Szczawnik, który znajduje się w dolinie potoku o tej samej nazwie. Otoczony szczytami Pusta Wielka, Jaworzynka, Kotylniczy Wierch.

Pierwsza lokacja Szczawnika odbyła się w XIV w., natomiast w latach 1575 r. odbyła się kolonizacja wsi na prawie Wołoskim. Miejscowość położona jest w bliskiej odległości od centrum Muszyny stąd może ona stanowić jej zaplecze sypialniane. Zabudowa na terenie wsi jest dość zwarta, usytuowana wzdłuż drogi po obu jej stronach. Jest to miejscowość agroturystyczna, która swoją nazwę zawdzięcza kwaśnym źródłom mineralnym – szczawom.

Miejscowością położoną pomiędzy wzniesieniami Pietrusiny, Wierchu, Skalki oraz góry Mikowa, założoną między XIV i XV w. jest Milik. Obecnie jest to niewielka miejscowość, która podobnie jak pozostałe sołectwa, charakteryzuje się usytuowaniem budynków wzdłuż głównej drogi biegnącej przez miejscowość.

Kolejną miejscowością położoną na terenie gminy Muszyna jest Andrzejówka. Jej nazwa wywodzi się najprawdopodobniej od imienia „Andrzej”, a lokacja miała miejsce w roku 1352. Ludność, która do niej napływała to w szczególności Wołosi o wyznaniu prawosławnym. Miejscowość położona jest w dolinie potoku Andrzejówka, na zboczu Skalki i Pietrusiny. Od strony południowoschodniej graniczy ze Słowacją. Jest to niewielka miejscowość, w której zabudowa nie jest zbyt rozproszona. Budynki mieszkalne położone są wzdłuż dwóch dróg przebiegających przez miejscowość.

Ostatnią miejscowością położoną na terenie gminy Muszyna jest Żegiestów. Został on lokowany w 1575 r. na surowym korzeniu, a ludność, która zamieszkiwała ten teren to połączenie kilku grup etnicznych, które nazwano Łemkami. Jest to miejscowość granicząca ze Słowacją. Zabudowa mieszkalna rozmieszczona jest wzdłuż głównej drogi przebiegającej przez wieś. Dodatkowo Żegiestów podzielony jest na: osiedla Żegiestów-Zdrój, Żegiestów-Stacja, Żegiestów-Wieś oraz przysiółki Łopata Polska i Palenica.

3.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Tabela 7. Struktura użytkowania gruntów wg. powszechnego spisu rolnego w obrębie województwa, powiatu i gminy Uzdrowskiej Muszyna – 2010 r. - powierzchnia użytków rolnych ogółem

Jednostka terytorialna	gospodarstwa rolne ogółem	gospodarstwa indywidualne
	użytki rolne ogółem	użytki rolne ogółem
	ha	ha
Województwo małopolskie	659326,43	639900,41
Powiat nowosądecki	53505,79	52874,77
Gmina Uzdrowska Muszyna	-	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 8. Struktura użytkowania gruntów wg. powszechnego spisu rolnego w obrębie gminy Muszyna

Systematyka gospodarstw	Rodzaje gruntów i użytków rolnych	Powierzchnia (ha)	Udział w powierzchni gminy (%)
gospodarstwa rolne ogółem	grunty ogółem	1 965	13.8
	użytki rolne ogółem	4 661	32.8
	sady ogółem	31	0.2
	łąki trwałe	525	3.7
	pastwiska trwałe	2 140	15.1
	lasy i grunty leśne	8 837	62.2
	pozostałe grunty	702	4.9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W związku z faktem, iż gmina Muszyna charakteryzuje się w szczególności działalnością uzdrowiskową, produkcja rolnicza i hodowla nie są obecnie głównymi gałęziami gospodarki. Również budowa geologiczna nie sprzyja występowaniu na tym terenie gleb o wysokiej klasie. Przeważają grunty klas IV - V, natomiast sporadycznie w dolinie Popradu oraz Muszynki mogą występować gleby klasy III. Na terenie gminy dominują gospodarstwa 0,5 – 2,5 ha.

4. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU OSADNICTWA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

Gmina Muszyna odznacza się w szczególności osadnictwem wiejskim. Wszystkie zabudowania zlokalizowane na terenie gminy, występują zawsze po obu stronach dróg, które przebiegają przez miejscowości. Powoduje to duże rozproszenie zabudowy oraz zwiększa ewentualne koszty uzbrojenia terenu. Na obszarze gminy należy zapewnić właściwą i dobrze zintegrowaną komunikację miejską, która pozwoli na przyciągnięcie znacznej liczby inwestorów. Pozwoli to na bezproblemowe poruszanie się pomiędzy wszystkimi miejscowościami.

Obszar wiejski Muszyny, położony jest w bardzo malowniczym terenie. Wszystkie miejscowości położone są w dolinach, na zboczach, których rozciągają się gęste przestrzenie lasów. W związku z atrakcyjnym usytuowaniem każdej z miejscowości, tutejsza ludność powinna w szczególności kreować rozwój gminy w stronę obsługi ruchu turystycznego.

Poddając analizie dane statystyczne dotyczące wskaźników demograficznych oraz % udział ludności w różnych grupach ekonomicznych nie odnotowano drastycznych zmian. Procent ludności w wieku produkcyjnym nie uległ zmianie, z kolei

w porównaniu do roku 2011, zmniejszył się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym a wzrósł w wieku poprodukcyjnym. Jednak wszystkie różnice nie przekraczają 1%.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, od roku 2009 nieustannie spada liczba osób zameldowanych na terenie gminy, co prowadzi do ujemnego salda migracji, które występuje już od 2010 roku. Wiąże się to ze znaczną emigracją ludności z gminy do innych miast oferujących lepsze perspektywy rozwoju. Należy jednak podkreślić, iż prognozy dla całego powiatu do roku 2035 są optymistyczne w związku ze zwiększającą się liczbą ludności. Istotne jest, aby wykorzystać ten potencjał oraz przyciągnąć jak największą liczbę ludności na obszar gminy w celu osiedlenia się na pobyt stały.

Na obszarze gminy funkcjonuje sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna. Znaczna część mieszkań znajdujących się na terenie gminy zaopatrywanych jest w wodę z wodociągu z kolei ok. 90% budynków na terenie miejscowości Złockie, Szczawnik, Powroźnik oraz Żegiestów korzysta z komunalnej sieci kanalizacyjnej. Obszar gminy obsługiwany jest przez trzy oczyszczalnie ścieków znajdujące się w Muszynie, Żegiestowie oraz Andrzejówce. W chwili obecnej, gospodarka wodno-ściekowa na obszarze gminy nie jest całkowicie uregulowana oraz występują braki w kompleksowych rozwiązaniach, jednak należy zaznaczyć, że sieć kanalizacyjna jest w dalszym ciągu rozbudowywana w szczególności na obszarach wiejskich.

Zasilanie energetyczne gminy następuje poprzez sieć wysokiego napięcia 110kV. Zasilana jest ona dwustronnie a Główny Punkt Zasilania zlokalizowany jest w Złockiem. Od SE 110/15kV poprowadzone są linie średniego napięcia 15kV, które poprzez stacje transformatorowe 15/0,4kV zasilają gospodarstwa domowe i inne obiekty na obszarze gminy.

5. ŚRODOWISKO NATURALNE

5.1. ZASOBY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

5.1.1. Rzeźba w powiązaniu z budową geologiczną

Gmina Uzdrowska Muszyna położona jest pomiędzy gminami: Krynica – Zdrój, Piwniczna – Zdrój oraz Łabowa, przy granicy Słowackiej, w południowej części powiatu nowosądeckiego. Usytuowana jest ona na wysokości 406-1114 m n.p.m., dzięki czemu klimat panujący na terenie gminy jest umiarkowanie bożycowy,

momentami silnie bodźcowy. Posiada ona miano uzdrowiska podgórskiego.

Skupiając się na budowie geologicznej, gmina Muszyna położona jest w Beskidzie Sądeckim, dolinie Popradu u zbiegu trzech karpaccich mezoregionów: Gór Czerchowskich, Beskidu Sądeckiego, Magury Kurczyńskiej. Charakteryzuje się erozyjną i młodą rzeźbą. Jest to obszar górski, którego powierzchnia gór średnich i niskich zajmuje w przybliżeniu 70%, ok. 20% są to pogórza natomiast 10% to doliny rzeczne.

Wierzchowiny pogórzy mieszczą się pomiędzy wysokościami 550 – 650 m n.p.m. Ich największe rozproszenie występuje w rejonach Złockiego, Szczawnika oraz Andrzejówki i ma związek z budową geologiczną oraz występowaniem większej ilości mniej odpornych warstw podmagurskich wraz z kompleksami bardziej łupkowymi.

Muszyna jest miejscem zbiegania się dwóch dolin rzecznych: Popradu oraz Muszynki. Jednak na terenie gminy należy wyróżnić wiele mniejszych dolin rzecznych.

Z Beskidem Sądeckim graniczą Góry Grybowskie, Beskid Wyspowy, Beskid Niski, Pogórze Rożnowskie, Gorce, oraz Małe Pieniny. Beskid Sądecki podzielony jest na dwa pasma: Jaworzyny Krynickiej (1114 m n.p.m.) oraz Radziejowej (1262 m n.p.m.). Dunajec stanowi naturalną granicę terenu na zachodzie i północnym zachodzie natomiast południowa część jest ograniczona potokiem Grajcarek oraz przełęczą Rozdzielą. Na wschodzie i północnym wschodzie granicami są rzeki Muszynki oraz Kamienica Nawojowska.

Najwyższymi szczytami Beskidu są:

- Radziejowa 1262 m n.p.m.,
- Złomisty Wierch 1226 m n.p.m.,
- Bukowina 1218 m n.p.m.,
- Wielki Rogacz 1181 m n.p.m.,
- Skałka 1161 m n.p.m.,
- Dzwonówka 982 m n.p.m.

5.1.2. Klimat lokalny

Poddając analizie warunki klimatyczne gminy Muszyna, na jej terenie występują trzy piętra klimatyczne. Pierwsze z nich piętro umiarkowanie ciepłe sięgające wysokości 700 m n.p.m. charakteryzuje się granicą temperatury 6-8°C, z ilością

opadów rocznych na poziomie 700-900 mm. Kolejne piętro, umiarkowanie chłodne, występujące na wysokościach 700 – 1100 m n.p.m., w którym średnia temperatura oscyluje w granicach 4-6°C natomiast opady atmosferyczne występują w ilościach 1000-1100 mm/rok. W piętrze chłodnym, o temperaturach 2-4°C, znajdują się najwyższe poziomy Jaworzyny Krynickiej. Klimat obszaru związany jest w dużym stopniu z rodzajem mas powietrza, które zalegają na terenie gminy. W tym wypadku można rozróżnić dwa rodzaje: powietrze polarno – morskie oraz arktyczne.

Skutkiem polarno – morskich mas powietrza w porze roku chłodnej jest najczęściej występowanie odwilży, opadów atmosferycznych, wzrostu zachmurzenia oraz ogólne ocieplenie. Odwrotne następstwa występują w okresach letnich powodując obniżenie poziomu temperatury, opady oraz zwiększone zachmurzenie. W zestawieniu całorocznym, pora letnia charakteryzuje się występowaniem burz oraz opadami atmosferycznymi, które pokrywają się z frontami chłodnymi. Najbardziej burzowym oraz deszczowym miesiącem w tym okresie jest lipiec.

Układ temperatur kształtuje się równoleżnikowo, gdzie temperatury najniższe występują w części południowej – górskiej, przebiegając na północ do temperatur najwyższych. Zakres rocznych średnich temperatur wynosi 2,4°C, natomiast dobowo największe rozbieżności temperaturowe przypadają na porę nocną, a najmniejsze w godzinie południowe. Jest to związane z dziennym nasłonecznieniem oraz rzeźbą terenu. Promieniowanie słoneczne redukuje kontrast termiczny w ciągu dnia, natomiast wypromieniowanie nocne podłoża oraz przemieszczanie się mas chłodniejszego powietrza do obniżeń terenowych zwiększa różnice termiczne. Temperatury najwyższe występują w miesiącach lipiec i sierpień natomiast najniższe występują w miesiącach styczeń i luty. Okres wiosenny w najwyższych partiach gór rozpoczyna się później niż w dolinach o około 11 – 15 dni a pokrywa śnieżna zalega od połowy listopada do ostatnich dni marca. Jest to około 113 – 125 dni.

Dodatkowo na terenie gminy występują częste przymrozki w miesiącach wrzesień – maj. Ich intensyfikację powodują inwersje temperatur. Jest to zjawisko niekorzystne w szczególności ze względu na konsekwencje gospodarcze.

Najwyższe opady na poziomie 1000 mm/rok występują w najwyższych partiach gór, natomiast w dolinach suma opadów w ciągu roku kształtuje się pomiędzy 700 – 750 mm.

Zasadniczy wpływ na wysokość temperatur, opady oraz wilgotność ma zachmurzenie, które na terenie gminy wynosi ok. 50%. Okresy burzowe występują

z największym nasileniem w porze ciepłej (kwiecień – wrzesień) natomiast najrzadziej zaobserwować je można w miesiącu marzec i październik. Ich przebieg występuje najczęściej jako jednodniowy. Dwudniowe burze stanowią ok. 50% ze wszystkich dni burzowych natomiast trzydniowe to tylko 10%.

5.1.3. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Popradzki Park Krajobrazowy w obrębie którego znajduje się gmina Muszyna, rozgraniczony jest Popradem oraz położony jest w dorzeczu Dunajca. Jego południową część odwadnia potok Grajcarek, z kolei wschodnią Kamienica Nawojowska. Źródła Popradu występują na obszarze Słowacji, na wysokości 1960 m n.p.m.. Odwadnia on południowe stoki Tatr Bielskich, Magurę Spiską, Góry Lewockie oraz Beskid Sądecki. Zlewnia Popradu stanowi ponad 30% całkowitej zlewni Dunajca. Średnioroczne przepływy na Popradzie powyżej ujścia Muszynki wynoszą 17m³/sek., a poniżej ujścia Muszynki i Szczawnika – w Miliku 20,3 m³/sek.

Gęstość sieci rzecznej wynosi 4 km/km², dlatego należy uznać, że jest ona bardzo gęsta. W związku z górskim charakterem rzek, mogą one osiągać znaczne wahania stanów wód oraz duże spadki w granicach 130 ‰. Liczne wypływy oraz źródła związane są z budową geologiczną obszaru. Liczba źródeł może wynosić nawet 12 na km². Na szczególną uwagę zasługują źródła wód mineralnych. Są one wysokozmineralizowane, wydobywane na głębokości 203 m, bogate w jony magnezu, wapnia oraz węglowodany. Służą w szczególności celom zdrowotnym. Na terenie gminy występują różnego rodzaju pijalnie, w których wody pozyskiwane są począwszy od głębokości 2 m (Zdrój Grunwald), skończywszy na odwiertach o głębokości 172 m (Pijalnia Milusia). Typy wód to w szczególności kwasowęglowe oraz szczawy. Mineralność ich kształtuje się na poziomie 0,5 g/dm³ do 25 g/dm³. Większość z wód są to wody mineralne, w których składnikiem oddziałującym leczniczo na organizm człowieka jest CO₂. Sporadycznie istnieje możliwość wystąpienia żelaza, bromu oraz HBO₂. Na terenie gminy Muszyna występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych - GZWP 438 Magura (Nowy Sącz).

GZWP 438 Magura (Nowy Sącz) rozciągający się od Krynicy – Zdrój na wschodzie, po Szczawnicę - Krościenko na zachodnie. Aktualnie zajmuje obszar o powierzchni 320.5 km². Zbudowany jest z paleogeńskich utworów piaskowcowo – łupkowych należących do strefy facjalnej krynickiej jednostki magurskiej. W strefie facjalnej krynickiej płaszczowiny magurskiej, warstwy magurskie zostały

podzielone na 3 ogniwa: piaskowce z Piwnicznej, piaskowce magurskie i warstwy z Kowańca. Około 70% obszaru Zbiornika pokryte jest dokumentacjami ustalającymi zasoby dyspozycyjne zarówno wód zwykłych jak i leczniczych. Zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 40560 m³/d.

5.1.4. Gleby

Ze względu na znaczne połączenie gleb z rzeźbą, podłożem geologicznym, szatą roślinną oraz klimatem, warunkuje ono powstawanie określonego typu podłoża. Obszary górskie w szczególności składają się z mozaiki gleb. Skały o różnej zawartości składników pokarmowych, zbudowane na fliszowym podłożu determinują powstanie gleb o różnych właściwościach. Dodatkowo wpływ na kształtowanie rodzaju gruntu mają lokalne czynniki, takie jak wody gruntowe na stokach, w dolinach oraz ilość najdrobniejszej frakcji. Również działalność człowieka wpływa na przekształcenie gruntu poprzez zmianę użytkowania z terenów leśnych na gospodarkę pastwiskową.

Na obszarze gminy Muszyna, dominują gleby zaliczone do IV - VI klasy bonitacyjnej, w związku z tym należą do gleb mało urodzajnych, szkieletowych, których wartość produkcyjna jest bardzo niska. W dużej mierze zaliczają się one do glin średnich oraz ciężkich. Na terenie gminy w bardzo niewielkim procencie występują gleby zaliczone III klasy bonitacyjnej.

Gleby w gminie Muszyna zaliczają się do typów gleb górskich, podgórskich i aluwialnych. Pozytywnym aspektem występowania tego rodzaju gleb, są ich właściwości infiltracyjno – retencyjne, które służą odnawianiu wód głębinowych. Niekiedy na obszarach dolin Popradu i Kamienicy oraz pogórzach, mogą występować wyższe klasy gleb (mady i gleby pylaste). Jednak w przeważającej ilości na terenie gminy można zaobserwować gleby klasy niskiej i średniej dla których produkcja roślinna nie jest wysoka a ilość gatunków roślin, które mogą być uprawiane na tym terenie, jest ograniczona. Gleby o niewysokich wymaganiach najlepiej zagospodarować za pomocą jęczmienia, ziemniaków, pszenicy, różnego rodzaju roślinami motylkowymi, strączkowymi. Również uprawa nie wymagających dobrej jakości podłoża drzew, krzewów i warzyw może przynieść znaczne plony.

5.1.5. Flora, fauna, chronione gatunki zwierząt i roślin

Obszar gminy Muszyna obfituje w różnego rodzaju gatunki zwierząt i roślin. Wyróżnić należy gatunki, które podlegają ochronie m.in.: storczyk, przebiśnieg,

mieczyk dachówkowaty, bluszcz, dziewięsił bezłodygowy, parzydło leśne, lilia złotogłów. Wiążący jest zakaz degradacji oraz niszczenia stanowisk naturalnych. Ochronie podlegają również gatunki ptaków, świat zwierząt.

W związku z tym, że duża ilość obszaru gminy porośnięta jest kompleksem leśnym, sprzyja on występowaniu gatunków zwierząt takich jak niedźwiedź, wilk, ryś oraz żbik. Gatunkami, które występują równie często, jednak widywane są stosunkowo rzadko to m.in. borsuki, dziki oraz kuny. W okolicach Radziejowa i Paśmie Jaworzyny zaobserwować można okazałe jelenie. Wiele gatunków ptaków zamieszkuje tereny gminy Muszyna. Są to głuszce, cietrzewie a nawet orły. W naturalnych lasach można spotkać bociana czarnego. Z kolei w niektórych fragmentach można spotkać się z gniazdami puchacza.

Teren Parku, jest bardzo bogatym polem badawczym dla entomologów, ze względu na niezliczoną ilość owadów na obszarze całego Parku. Występują tu prawie wszystkie gatunki krajowych gadów oraz płazów. Unikatowym gatunkiem występującym na terenie Parku jest traszka karpacka. W związku z bardzo wysokim zanieczyszczeniem rzek Popradu oraz Dunajca i Kamienicy ilość gatunków ryb mocno zubożała. W niektórych rzekach przetrwały i występują do tej pory pstrągi, głowacze białopłetwe oraz gatunek chroniony: strzebla potokowa.

W przybliżeniu 70% powierzchni gminy stanowią lasy będące siedliskiem różnej liczby gatunków zwierząt. Skład lasów gminy Muszyna opiera się na gatunkach jodły, buka oraz świerka. Gdzieś tam występują gatunki modrzewia europejskiego, jaworu, olchy, jesionu oraz brzozy gruczołkowatej. Największe powierzchnie zajęte buczyną karpacką o znacznym udziale jodły. We fragmentach dolin, można zaobserwować występujące grądy, łągi oraz zarośla wierzbowe. Na dużych wysokościach występują bory świerkowe, które obecnie zalicza się do gatunków zagrożonych.

Beskid Sądecki wyróżnia się kilkoma piętrami klimatycznymi, które cechują się różnorodną roślinnością. W reglu dolnym (550-600 m n.p.m.) - najniższym piętrze klimatycznym znajdują się połacie jodły oraz buka, a z kolei na piętrze najwyższym – reglu górnym - występują świerkowe bory wysokogórskie. Rolnictwo i osadnictwo powoduje, że na terenach pięter pogórza dochodzi do negatywnych modyfikacji. W szczególności skażenie powietrza oraz procesy odwadniające tereny położone poniżej regła górnego niekorzystnie wpływają na jego stan.

Bardzo ważnymi formami ochrony są: Popradzki Park Krajobrazowy obejmujący

w całości gminę Muszyna, rezerваты przyrody Hajnik, Żebracze wraz z otuliną (poza obszarem zmiany studium) oraz „Las Lipowy Obrożyska” (na obszarze miasta, poza obszarem zmiany studium).- Dodatkowo gmina prawie w całości objęta jest obszarem Natura 2000 – obszary siedliskowe.

5.1.6. Lasy

Tabela 9. Gmina Uzdrowskowa Muszyna - powierzchnia lasów w ha (2013 r.)

Ogółem	Lasy publiczne			Własność gminy	Lasy prywatne
	Razem	Skarb Państwa			
		Razem	W tym w zarządzie Lasów Państwowych		
7966,12	7067,29	6266,29	4572,17	801,00	898,83

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W przybliżeniu 67% obszaru gminy Muszyna zagospodarowane jest terenami leśnymi. Znajdują się one prawie na całym obszarze gminy z wyjątkiem terenu miasta. Pokrywają one w szczególności stoki wzniesień, pasy przygrzbietowe i rozciągają się od południowej do północnej części gminy.

W Gminie Uzdrowskiej Muszyna występuje bogata szata roślinna, która znajduje się w szczególności na wyższych piętrach stoków. Niekorzystne warunki klimatyczne oraz geologiczne spowodowały że w tych rejonach nie następowało osiedlanie się ludności.

Na najniższym piętrze pogórza do wysokości 550 m n.p.m. zachowały się jedynie laski w wąwozach i na stromych skarpach, składające się z sosny, olszy szarej, modrzewia, świerka oraz typowych w tym piętrze grądów, z lipą, grabem, brzozą i jodłą. Dla tego piętra charakterystyczne są fragmenty suchych łąk i murawek z roślinami ciepłolubnymi. Zajmują one nasłonecznione zbocza oraz skarpy śródpolne i przydrożne. W piętrze pogórza przeważają pola uprawne, łąki i pastwiska, towarzyszące osadnictwu

Kolejnym z pięter występującym na terenie gminy Muszyna jest piętro regla dolnego. Obszar ten charakteryzuje się pokaźnym zróżnicowaniem drzewostanu. Olszyna Karpacka w szczególności występuje przy potokach w najniższej strefie. Najniższe tereny zboczy porośnięte są przez lasy mieszane oraz jodłowo – bukowe. Jaworzynę górską wraz z jesionem, jaworem oraz wiązem górskim można zauważyć na chłodnych, cienistych i wilgotnych zboczach.

Piętro regla dolnego sięgające od 550 po 1100 m n.p.m. zajmują przede

wszystkim lasy, które wykazują duże zróżnicowanie. Głównym typem lasów dolnoreglowych są buczyny, tworzące zbiorowiska buczyny karpackiej, z bukiem, jodłą i świerkiem w drzewostanie oraz wielogatunkowym runem, gdzie dominują fioletowo kwitnące żywce, a w miejscach wilgotniejszych miesięcznica trwała, paprocie, żywokost i inne. Na skalistych i pływających glebach występuje kwaśna buczyna górska z mniej dorodnymi drzewostanami bukowymi i bardzo słabym runem. Obok wymienionych zbiorowisk leśnych dla regla dolnego charakterystyczne są łąki mietlicowo-mieczykowe na śródleśnych polanach, odznaczające się bogactwem pięknie kwitnących gatunków. W wyższych partiach występują łąki, które w szczególności porośnięte są psią trawką, borówką czarną oraz innymi gatunkami charakterystycznymi dla tego typu obszaru.

Obszar dwóch pięter porastają w szczególności drzewostany buku (43%), świerku (22%), jodły (20%), sosny (5%) jak również olszy szarej (4%), oraz grabu, brzozy i innych (6%).

Na szczególną uwagę zasługują gatunki rzadkie bądź górskie w szczególności prosienicznik jedno-główkowy, kuklik górski, pięciornik złoty oraz tymotka alpejska. Na terenie gminy występują również obszary charakteryzujące się bardzo starymi drzewostanami w szczególności jodłowo bukowymi. Dodatkowo najlepiej zachowanymi obszarami leśnymi są stoki Dubnego, Zimnego, rezerwaty Hajnik i Żebaczce (rezerwat Żebaczce położony poza obszarem zmiany studium)- oraz stoki Żegiestowa Zdroju, na zboczach doliny Muszynki i Borsuczej, na stokach Góry Mikowej z rezerwatem Las Lipowy Obrożyska-(na obszarze miasta, poza obszarem zmiany studium)..

5.1.7. Walory krajobrazowe

Teren gminy Muszyna w szczególności przyciąga turystów oraz kuracjuszy. Dzięki leczniczemu mikroklimatowi jest to bardzo atrakcyjny kurort sprzyjający wypoczynkowi. Sanatoria znajdują się w otoczeniu lasów oraz na wzgórzach dolin. Gmina Muszyna charakteryzuje się wodami leczniczymi stąd na jej terenie aż trzy pijalnie: Cechini, Antoni, Milusia, zlokalizowane na terenie miasta Muszyna oraz jedna w Powroźniku. Lecznicza woda jest pozyskiwana w szczególności z odwiertów Józef oraz Stanisław. Wody te w swoim składzie posiadają wysoką ilość magnezu, sodu oraz wapnia.

Obszar wiejski gminy Muszyna położony jest również w obrębie Szlaku

Architektury Drewnianej, który obejmuje aż 253 zabytkowe obiekty drewniane. Są to w szczególności kościoły, dwory, cerkwie, wille i inne malownicze zabytki. Do wszystkich obiektów istnieje możliwość łatwego dotarcia ze względu na czytelne oznakowanie tablicami. W związku z wpisaniem na Listę UNESCO Cerkwi pw. św. Jakuba Młodszeo Apostoła w Powroźniku przyczyni się to do zwiększonej obecności turystycznej na terenie gminy Muszyna.

Kolejną atrakcją, która przyciąga turystów i kuracjuszy jest rezerwat „Las Lipowy Obrożyska”, położony na obszarze miasta Muszyna. Zajmuje powierzchnię 100 ha, przebiega w nim ścieżka dydaktyczna. Gatunkiem, który występuje w szczególności na terenie rezerwatu jest lipa drobnolistna, jednak znajdziemy tam również gatunki towarzyszące takie jak buk, jodła i świerk. Obszar ten należy uznawać za relikw polodowcowy epoki.

Z racji atrakcyjnego położenia gminy, na jej terenie znajdują się 3 szlaki spacerowe, 4 rowerowe, ścieżka przyrodnicza oraz 10 szlaków pieszych, które podzielone są ze względu na stopnie trudności.

Szlaki turystyczne:

- Muszyna – Złockie – Jaworzyna Krynicka (1114 m n.p.m.) - znaki zielone;
- Muszyna – Szczawnik – Pusta Wielka (1061 m n.p.m.) – Bacówka nad Wierchomlą, do Jaworzynki - znaki żółte, następnie niebieskie,
- Muszyna – Wojkowa – Muszynka - znaki żółte,
- Muszyna – Dubne (904 m n.p.m.) – Zimne (918 m n.p.m.) – Leluchów - do Dubnego - znaki żółte,
- Żegiestów Wieś – Pusta Wielka - znaki czarne,
- Żegiestów PKP – Pusta Wielka - znaki żółte,
- Żegiestów Zdrój – Pusta Wielka - znaki niebieskie,
- Powroźnik – Szalone – Góra Parkowa (741 m n.p.m.) – Krynica - znaki niebieskie,
- Powroźnik – Dubne – Leluchów - znaki niebieskie.

Ścieżki spacerowe:

Wszystkie miejscowości na terenie gminy Muszyna cechują się występowaniem ciekawych obiektów zabytkowych stanowiących atrakcje turystyczną dla przyjezdnych. Możemy w nich znaleźć zabytkowe cerkwie, leśne jeziora oraz rezerваты.

Cała obszar gminy Muszyna znajduje się w granicach Popradzkiego Parku

Krajobrazowego. Obejmuje on Beskid Sądecki oraz otulinę Małych Pienin. Przypadają na niego trzy samodzielne grupy górskie: Jaworzyna, Radziejowa oraz Kraczonik. Najważniejsze grzbiety przebiegają na długości 30 km z południowego – wschodu na północny zachód, natomiast najwyższe szczyty osiągają wysokość 1000 – 1200 m n.p.m.

Na szczególną uwagę zasługują grzbiety Radziejowej (1266 m n.p.m.), Wielkiego Rogacza (1182 m n.p.m.), Przehyby (1175 m n.p.m.), Eliaszkówki (1023 m n.p.m.). Cały obszar gminy charakteryzuje się malowniczymi walorami krajobrazowymi w obrębie eksponowanych stoków i wierzchołków.

5.1.8. Surowce naturalne

Szczególny wpływ na występowanie surowców mineralnych na terenie gminy Muszyna ma tektonika oraz budowa geologiczna. Położona jest ona w obrębie Karpat Zewnętrznych, na których budowę składają się skały z okresu jury, kredy, trzeciorzędu. Ich strukturę wyróżnia naprzemienne ułożenie łupków oraz piaskowców. Obejmują swoim zasięgiem od południa - Krościenko, Nowy Targ, Czarny Dunajec, a w północnej części są one ograniczone linią od Cieszyna, Skoczowa, Kęty i dolinę Skawy.

Gmina Muszyna posiadająca status uzdrowiska, jako główny surowiec mineralny wykorzystuje źródła wody podziemnej. Gmina położona jest w obszarze dwóch poziomów wodonośnych: utworów czwartorzędowych oraz fliszowych. Pierwsze z nich powiązane są z osadami akumulacji rzecznej, które miały miejsce w dolinach większych rzek oraz potoków.

Częste wahania zwierciadła wód podziemnych uzależnione są od poziomu wód rzecznych. Wody w pokrywach zwietrzelinowych (zboczowych), zwykle piaszczysto-gliniastych, nie tworzą ciągłego poziomu. Źródła i studnie alimentowane przez tego typu utwory mają małą wydajność a w latach suchych wody te mogą zanikać. Wody w utworach fliszowych akumulowane są głównie w ogniwach piaskowcowych lub piaskowcowo-łupkowych. Wydajności otworów wykonanych w utworach fliszowych są zmienne, silnie uzależnione od wykształcenia litologicznego warstw i od ich zaangażowania tektonicznego.

Na obszarze gminy Muszyna, zlokalizowane są obszary i tereny górnicze. Zgodnie z definicją zawartą w art. 6 ust. 1 pkt. 5 i 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2016, poz. 1131 z późn.

zm) obszarem górniczym – jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezziornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji, natomiast terenem górniczym – jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Tabela 9a. Obszary oraz tereny górnicze na obszarze wiejskim gminy Muszyna.

LP.	NAZWA OBSZARU I TERENU GÓRNICZEGO
1.	MUSZYNIANKA III
2.	SZCZAWICZNE II
3.	SZCZAWNIK – CECHINI
4.	ŻEGIESTÓW INEX
5.	ŻEGIESTÓW - CECHINI
6.	ŻEGIESTÓW - ZDRÓJ GŁÓWNY
7.	KRYNICA – ZDRÓJ I
8.	TYLICZ I
9.	GALICJANKA III – Pole 1, Pole 2
10.	MUSZYNA ZDRÓJ
11.	WAPIENNE INEX
12.	MUSZYNA INEX – obszar zlokalizowany w znacznej części na terenie miasta Muszyna

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny

Tabela 9b. Źłóża wód leczniczych zlokalizowane na obszarze wiejskim gminy Muszyna.

LP.	NR ID ŹŁOŻA	NAZWA ŹŁOŻA	POŁOŻENIE
WL1	WL 18513	MUSZYNIANKA III	ANDRZEJÓWKA, MILIK, SZCZAWNIK
WL2	WL 9592	SZCZAWICZNE II	KRYNICA ZDRÓJ, POWROŹNIK
WL3	WL 16474	SZCZAWNIK – CECHINI	ZŁOCKIE, SZCZAWNIK, MUSZYNA
WL4	WL 18096	ŻEGIESTÓW INEX	ŻEGIESTÓW - ZUBRZYK
WL5	WL 17078	ŻEGIESTÓW – CECHINI	ŻEGIESTÓW
WL6	WL 18582	ŻEGIESTÓW ZDRÓJ GŁÓWNY	ŻEGIESTÓW
WL7	WL 7339	KRYNICA – ZDRÓJ I	KRYNICA, POWROŹNIK
WL8	WL 7336	TYLICZ I	TYLICZ, WOJKOWA, POWROŹNIK
WL9	WL 18727	GALICJANKA III – POLE 1, POLE 2	JASTRZĘBIK, POWROŹNIK, WOJKOWA
WL10	WL 16473	MUSZYNA ZDRÓJ	SZCZAWNIK, ZŁOCKIE
WL11	WL 18530	WAPIENNE INEX	MUSZYNA

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Występujące złoża wód leczniczych obejmuje się ochroną. Ze względu na odnawialny charakter wód leczniczych związany z infiltracją ustala się ochronę obszarów zasilania, przepływu i eksploatacji wód leczniczych poprzez zakaz sytuowania przedsięwzięć mogących zagrozić środowisku a w szczególności wodom podziemnym.

5.2. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE

5.2.1. Zagrożenia naturalne

Istnieje kilka rodzajów zagrożeń naturalnych. Na terenie gminy występują niekorzystne zjawiska związane z ruchami masowymi ziemi. Osuwiska rozmieszczone są na obszarze całej gminy niezależnie czy są to tereny zabudowane czy leśne. Występowanie osuwisk ma ścisły związek z budową geologiczną, dlatego obszar Karpat Fliszowych narażony jest w szczególności na tego typu procesy. Największą liczbę osuwisk stanowią osuwiska ujawniające się bardzo sporadycznie niekiedy w odstępach większych niż 50 lat, jednak w niektórych obszarach gminy przez cały czas można zaobserwować ruchy masowe. Innym rodzajem zagrożeń naturalnych, są intensywne opady deszczu, powodujące wezbrania rzek i potoków co skutkuje możliwością wystąpienia powodzi. Rzeki na terenie gminy, w związku z ich górskim charakterem, narażone są w szczególności na szybkie i duże różnice poziomów wód w trakcie intensywnych opadów. Również topniejąca pokrywa śnieżna może powodować ich wezbrania. Tereny leśne są zagrożone w okresach bezdeszczowych. Obniżający się poziom wilgotności ściółki leśnej, może skutkować powstaniem pożarów.

5.2.1.1. Zagrożenia ruchami masowymi¹¹

Teren gminy Muszyna, ze względu na budowę geologiczną podłoża, jest obszarem bogatym we wszystkie rodzaje osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi.

---

¹¹ „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” sporządzona w skali 1:10000 dla gminy Uzdrowskiej Muszyna, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2011 r.

Na terenie Gminy Uzdrowskiej Muszyna rozpoznano i udokumentowano 353 osuwiska, w tym: 49 aktywnych, 193 okresowo aktywnych, 111 nieaktywnych i 21 o różnym stopniu aktywności w obrębie danego osuwiska oraz wytypowano 7 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Wielkość osuwisk w obrębie gminy jest bardzo zróżnicowana.

Rozwojowi osuwisk sprzyja zarówno budowa geologiczna podłoża, skomplikowana tektonika (zwłaszcza w strefach nasunięć i dyslokacji), jak i duża dynamika rzeźby związana z dużymi wysokościami względnymi i stromym nachyleniem stoków. Również wysoka kompetencja erozyjna rzek, gospodarcza działalność człowieka oraz intensywne okresowe opady deszczu, mogą powodować dodatkowe zaburzenie równowagi stoków.

Strefą charakteryzującą się występowaniem dużych osuwisk, jest północna część miejscowości Szczawnik oraz Złockie oraz centralna część miejscowości Wojkowa.

Duża ilość osuwisk występuje w centralnej części gminy. Są to osuwiska raczej niewielkie i średnie, głównie zwietrzelinowe, choć zdarzają się także osuwiska skalno – zwietrzelinowe. Osuwiska te, mają najczęściej niewysokie skarpy główne, a koluwia bardzo często zajęte przez osadnictwo lub rolnictwo. Są to osuwiska nieaktywne, okresowo aktywne i o złożonej aktywności. Przeważają tutaj osuwiska stokowo-zbozowe i zbozowe.

Na uwagę zasługuje też szereg drobnych aktywnych osuwisk i zerw. Są to niewielkich rozmiarów osuwiska powstałe najczęściej na zboczach dolin potoków, na skarpach nasypów lub wykopów drogowych. Mimo niewielkich rozmiarów osuwiska te stwarzają duże zagrożenie dla infrastruktury drogowej. Powodują zniszczenie lub spękanie dużych fragmentów jezdni, albo zasypują jej część koluwiami. Inne z nich zagrażają zabudowaniom mieszkalnym lub ogrodzeniom posesji. Niejednokrotnie zniszczenia, czy utrudnienia wywoływane przez tego rodzaju osuwiska, szybko są naprawiane przez ludność.

Związek osuwisk z budową geologiczną.

Karpaty fliszowe charakteryzują się występowaniem największej liczby osuwisk w Polsce (ponad 95%). Jest to spowodowane budową geologiczną. W tym rejonie, wykształciły się ogniwa lito – facjalne, z których zbudowane są płaszczowiny. Wpływ na osuwiska ma również duża ilość uskoków, spękań i nasunięć.

Wyróżnia się osuwiska strukturalne oraz płytkie. Pierwsze z nich dotyczy podłoża skalnego z kolei osuwiska płytkie ograniczają się jedynie rodzaju oraz miąższości pokrywy stoku wraz z jego nachyleniem.

Istnieje duży związek między rozmieszczeniem, liczebnością i wielkością osuwisk a budową geologiczną podłoża, na którym występują. Najbardziej podatnymi na powstawanie osuwisk są wychodnie ogniw łupkowych i łupkowo – piaskowcowych, a zwłaszcza strefy kontaktu tych ogniw z ogniwami piaskowcowymi, jeżeli te ostatnie stanowią nadkład. W takim przypadku, spełzające w dolnych częściach zboczy utwory łupkowe, powodują stromienie odcinków stoków na pograniczu tych utworów z bardziej sztywnym kompleksem piaskowców, co w konsekwencji powoduje odkucie się nadległych, spękanych i zawodnionych mas i powstanie nieraz bardzo rozległych osuwisk o stromych i wysokich niszach głównych. Ponadto serie łupkowe jako mniej przepuszczalne powodują większe zawodnienie nadległych utworów. Wzrost ilości wody w skale zmniejsza jej wytrzymałość na ścinanie, oraz zwiększa ciężar, przez co zwiększa podatność na osuwanie. Dodatkowo, do rozwoju osuwisk, oprócz litologii, przyczyniła się także skomplikowana budowa tektoniczna podłoża. W podłożu występują struktury fałdowe, duże strefy uskokowe oraz strefy nasunięć poszczególnych jedno-stek tektonicznych. Skały o skomplikowanej budowie tektonicznej, charakteryzują się zmiennymi własnościami statycznymi. Ogniwami silnie spękane mają obniżone parametry wytrzymałościowe, a dodatkowo łatwo chłoną wodę, co dodatkowo zmniejsza ich wytrzymałość na ścinanie.

Dodatkowym czynnikiem wpływającym na zwiększenie się liczby osuwisk jest działalność człowieka. Obszary są zasiedlone i zajęte przez rolnictwo, co za tym idzie są podcinane pod zabudowę i pozbawione obszarów leśnych. Wpływa to na zmniejszenie stateczności tych zboczy.

Ocena potencjalnego rozwoju ruchów masowych

Na terenie gminy zlokalizowano 7 terenów zagrożone możliwością wystąpienia ruchów masowych. Obszary te zarejestrowano w okolicach Żegiestowa, Andrzejówki, Jastrzębika, Wojkowej, Leluchowa oraz Dubnego.

Obszary zagrożone w dużym stopniu pokrywają się z rejonami, na których już występuje duża koncentracja osuwisk. W strefach tych już w chwili obecnej występują oznaki mogące wskazywać na możliwość powstawania ruchów masowych. Są to, miejscami liczne, osuwiska o rozmiarach nie przekraczających kilku metrów, spękania

lub niewielkie szczelinki oraz zafalowania powierzchni terenu będące wynikiem intensywnego spełzywania.

Oprócz powstania nowych osuwisk, które zawsze stwarzają niebezpieczeństwo istnieje zagrożenie odmłodzenia się starych, nieaktywnych osuwisk, często wykorzystanych pod zabudowę jednorodziną. Możliwość odnowienia się aktywności osuwisk związana jest głównie z nawalnymi lub długotrwałymi opadami atmosferycznymi. Powszechnie znany jest uaktywniający i przyspieszający procesy osuwiskowe wpływ wody, objawiający się m.in. zmniejszeniem kohezji i kąta tarcia wewnętrznego, zwiększeniem ciężaru objętościowego gruntu i generalnym osłabieniem jego struktury. Stagnująca i infiltrująca w koluwia woda powoduje dodatkowe obciążenie gruntu, uplastycznienie i upłynnienie, a co zatem idzie znaczne obniżenie parametrów wytrzymałościowych na ścinanie, powodując ruch zbrocza. Możliwość powstania lub odmłodzenia osuwisk istnieje w przypadku nieprzemyślanej działalności człowieka np. podcięcie zbrocza, dodatkowe jego obciążenie przez posadowienie dużych obiektów mieszkalnych o głębokich fundamentach, tworzenie nasypów lub dodatkowe nawodnienie zbrocza.

Na obszarze gminy zarejestrowano osuwiska o łącznej powierzchni ok 19 km², co stanowi ok 14 % powierzchni całej gminy. W przypadkach projektowania budowy na tych terenach, jakichkolwiek obiektów kubaturowych czy liniowych, należy przewidzieć specjalne badania geologiczno-inżynierskie zgodnie z wymogami przepisów odrębnych i monitoring.

W zależności od rodzaju i stopnia zagrożenia konieczne jest postępowanie mające na celu zminimalizowanie i ograniczenie ewentualnego ryzyka i szkód związanych z możliwością wystąpienia ruchów masowych.

Osuwiska aktywne charakteryzują się wyraźną rzeźbą oraz występowaniem zespołu elementów rzeźby wewnątrz osuwiskowej jak: szczeliny i spękania, zerwanie darni, świeże i przemieszczające się nierówności terenu. W osuwiskach takich obserwuje się spękania budynków, przechylenie się słupów energetycznych i telefonicznych oraz uszkodzenia nawierzchni dróg, a w przypadku dróg polnych i leśnych ich zaciskanie lub przemieszczanie.

W granicach gminy rozpoznano i udokumentowano 49 takich osuwisk. Niektóre z nich zagrażają infrastrukturze komunikacyjnej. Obszary osuwisk aktywnych nie powinny znajdować się w obrębie terenu przeznaczonego pod zabudowę, gdyż stabilizacja takich terenów jest kosztowna i nie daje gwarancji zahamowania procesów

grawitacyjnego przemieszczania gruntów.

Osuwiska okresowo aktywne to obszary, na których w chwili obecnej nie występuje grawitacyjne przemieszczanie gruntów, ale występują ślady niedawnych zsuwów lub istnieją relacje świadków, którzy takie zsuwy obserwowali. Obszary takich osuwisk należą to terenów niebezpiecznych. W planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacja nowych inwestycji jest niewskazana, gdyż istnieje duże prawdopodobieństwo, że w niesprzyjających warunkach pogodowych lub w wyniku prowadzenia prac budowlanych całe osuwiska lub ich części mogą się uaktywnić.

Osuwiska nieaktywne obejmują obszary objęte ruchami osuwiskowymi, na których w ciągu ostatnich 50 lat nie wystąpiły przemieszczenia gruntów. Na obszarach osuwisk nieaktywnych w czasach historycznych, prawdopodobieństwo uaktywnienia jest stosunkowo niewielkie, w pozostałych przypadkach możliwość taka istnieje. Uaktywnienie się osuwisk może nastąpić w wyniku zaburzenia równowagi poprzez np. prowadzenie prac budowlanych na dużą skalę, składowania nasypów lub zmian stosunków wodnych. Tereny już zabudowane, na których występują tego typu osuwiska powinny podlegać kontroli przy wykonywaniu wykopów, nasypów lub prac powodujących zmianę stosunków wodnych.

Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi są to obszary, na których w przypadku naruszenia stateczności stoków, mogą utworzyć się osuwiska. Na obszarach tych budownictwo mieszkaniowe może być dopuszczone pod warunkiem wykonania dokumentacji geologicznej zgodnej z przepisami odrębnymi i spełnienia zawartych w niej zaleceń.

Do terenów zagrożonych należą też strefy wokół tylnych (głównych) skarp osuwiskowych, gdzie w wyniku rozwoju osuwiska tereny powyżej progów mogą zostać objęte procesami osuwiskowymi. Taka strefa zagrożona wokół górnych części osuwiska wynosi od 10 do 20 m (w zależności od wysokości skarpy głównej).

Tabela 10. Zestawienie osuwisk na terenie Gminy Uzdrowskiej Muszyna

Nr osuwiska w SOPO	Miejscowość	A – aktywne O – okresowo aktywne N- nieaktywne	Uwagi dotyczące monitoringu
41542	Andrzejówka	N	
41543	Andrzejówka	N	
41545	Andrzejówka	N	
41597	Andrzejówka	N	
41598	Andrzejówka	N	

41659	Dubne	N	
41953	Dubne	N	
41954	Dubne	N	
41764	Jastrzębik	N	
41766	Jastrzębik	N	
41810	Jastrzębik	N, A	
41812	Jastrzębik	N	
41651	Leluchów	N	
41653	Leluchów	N	
41654	Leluchów	N	
41662	Leluchów	N	
41667	Leluchów	N	
41549	Milik	N	
41554	Milik	N	
41558	Milik	N	
41562	Milik	N	
41563	Milik	N	
41566	Milik	N	
41567	Milik	N	
41568	Milik	N	
41569	Milik	N	
41570	Milik	N	
41571	Milik	N	
41572	Milik	N	
41573	Milik	N	
41575	Milik	N	
41576	Milik	N	
41577	Milik	N	
41578	Milik	N	
41791	Powroźnik	N, O	
41814	Powroźnik	N	
41853	Powroźnik	N	
41858	Powroźnik	N	
41860	Powroźnik	N	
41861	Powroźnik	N	
41862	Powroźnik	N	
41863	Powroźnik	N	
41867	Powroźnik	N	
41868	Powroźnik	N	
41869	Powroźnik	N	
41872	Powroźnik	N	
41894	Powroźnik	N	
41895	Powroźnik	N	
41896	Powroźnik	N	
41903	Powroźnik	N	
41923	Powroźnik	N	
41924	Powroźnik	N	
41927	Powroźnik	N	
41928	Powroźnik	N	
41530	Szczawnik	N	
41610	Szczawnik	N	
41611	Szczawnik	N	
41612	Szczawnik	N	
41613	Szczawnik	N	
41614	Szczawnik	N	
41676	Szczawnik	N	
41677	Szczawnik	N	
41704	Szczawnik	N	

41712	Szczawnik	N	
41880	Wojkowa	N	
41906	Wojkowa	N	
41794	Kolonia Złockie	N	
41797	Kolonia Złockie	N	
41798	Kolonia Złockie	N	
41800	Kolonia Złockie	N	
41801	Kolonia Złockie	N	
41803	Kolonia Złockie	N	
41804	Kolonia Złockie	N	
41805	Kolonia Złockie	N	
41807	Kolonia Złockie	N	
41808	Kolonia Złockie	N	
41761	Złockie	N	
41762	Złockie	N	
41763	Złockie	N	
41718	Złockie	N	
41720	Złockie	N	
41550	Żegiestów	N	
41635	Żegiestów	N	
41648	Żegiestów	N	
41649	Żegiestów	N	
41669	Żegiestów	N	
41694	Żegiestów	N	
41703	Żegiestów	N	
41729	Żegiestów	N	
41735	Żegiestów	N, A	
41736	Żegiestów	N	
41741	Żegiestów	N	
41742	Żegiestów	N	
41743	Żegiestów	N	
41792	Żegiestów	N	
41535	Andrzejówka	O	
41536	Andrzejówka	O	
41540	Andrzejówka	O	
41541	Andrzejówka	O	
41546	Andrzejówka	O	
41547	Andrzejówka	O	
41548	Andrzejówka	O	
41655	Dubne	O	
41656	Dubne	O	
41657	Dubne	O	
41658	Dubne	O	
41951	Dubne	O	
41952	Dubne	O	
41691	Jastrzębik	O	
41693	Jastrzębik	O	
41721	Jastrzębik	O	
41722	Jastrzębik	O	
41724	Jastrzębik	O	
41725	Jastrzębik	O	
41726	Jastrzębik	O	
41727	Jastrzębik	O	
41728	Jastrzębik	O	
41765	Jastrzębik	O	
41767	Jastrzębik	O	
41768	Jastrzębik	O	
41769	Jastrzębik	O	

41770	Jastrzębik	O	
41771	Jastrzębik	O	
41773	Jastrzębik	O	
41774	Jastrzębik	O, N	
41776	Jastrzębik	O	
41650	Leluchów	O	
41661	Leluchów	O	
41663	Leluchów	O	
41664	Leluchów	O	
41665	Leluchów	O	
41666	Leluchów	O	
41969	Leluchów	O	
41551	Milik	O	
41552	Milik	O	
41553	Milik	O	
41555	Milik	O	
41556	Milik	O	
41557	Milik	O	
41559	Milik	O	
41564	Milik	O	
41574	Milik	O	
41579	Milik	O	
41744	Milik	O	
41775	Powroźnik	O, A	
41777	Powroźnik	O	
41781	Powroźnik	O	
41788	Powroźnik	O	
41789	Powroźnik	O	
41790	Powroźnik	O	
41813	Powroźnik	O	
41815	Powroźnik	O	
41816	Powroźnik	O	
41817	Powroźnik	O	
41818	Powroźnik	O	
41819	Powroźnik	O	
41820	Powroźnik	O	
41821	Powroźnik	O	
41822	Powroźnik	O	
41823	Powroźnik	O	
41854	Powroźnik	O	
41855	Powroźnik	O	
41856	Powroźnik	O	
41857	Powroźnik	O	
41859	Powroźnik	O	
41864	Powroźnik	O	
41866	Powroźnik	O	
41870	Powroźnik	O	
41871	Powroźnik	O	
41897	Powroźnik	O	
41899	Powroźnik	O	
41904	Powroźnik	O	
41925	Powroźnik	O	
41926	Powroźnik	O	
41778	Szczawiczne - Powroźnik	O	
41779	Szczawiczne - Powroźnik	O	
41780	Szczawiczne - Powroźnik	O	
41782	Szczawiczne - Powroźnik	O	
41783	Szczawiczne - Powroźnik	O	

41784	Szczawiczne - Powroźnik	O	
41786	Szczawiczne - Powroźnik	O	
41623	Szczawnik	O	
41638	Szczawnik	O	
41639	Szczawnik	O	
41707	Szczawnik	O	
41708	Szczawnik	O	
41709	Szczawnik	O	
41710	Szczawnik	O	
41711	Szczawnik	O	
41713	Szczawnik	O	
41714	Szczawnik	O	
41747	Szczawnik	O	
41749	Szczawnik	O	
41750	Szczawnik	O	
41751	Szczawnik	O	
41752	Szczawnik	O	
41825	Wojkowa	O	
41826	Wojkowa	O	
41827	Wojkowa	O	
41828	Wojkowa	O	
41873	Wojkowa	O	
41874	Wojkowa	O	
41876	Wojkowa	O	
41877	Wojkowa	O	
41878	Wojkowa	O	
41879	Wojkowa	O	
41905	Wojkowa	O	
41929	Wojkowa	O	
41930	Wojkowa	O	
41931	Wojkowa	O	
41932	Wojkowa	O	
41793	Kolonia Złockie	O	
41795	Kolonia Złockie	O	
41796	Kolonia Złockie	O	
41799	Kolonia Złockie	O	
41802	Kolonia Złockie	O	
41806	Kolonia Złockie	O	
41580	Kolonia Złockie	O	
41581	Kolonia Złockie	O	
41582	Kolonia Złockie	O	
41583	Kolonia Złockie	O	
41584	Kolonia Złockie	O	
41753	Złockie	O	
41754	Złockie	O	
41755	Złockie	O	
41756	Złockie	O	
41757	Złockie	O	
41758	Złockie	O	
41760	Złockie	O	
41715	Złockie	O	
41717	Złockie	O	
41539	Żegiestów	O	
41585	Żegiestów	O	
41586	Żegiestów	O	
41587	Żegiestów	O	
41588	Żegiestów	O	
41589	Żegiestów	O	

41591	Żegiestów	O	
41592	Żegiestów	O	
41672	Żegiestów	O	
41673	Żegiestów	O	
41674	Żegiestów	O	
41695	Żegiestów	O	
41696	Żegiestów	O	
41697	Żegiestów	O	
41699	Żegiestów	O	
41702	Żegiestów	O	
41730	Żegiestów	O	
41731	Żegiestów	O	
41732	Żegiestów	O	
41733	Żegiestów	O	
41734	Żegiestów	O	
41738	Żegiestów	O	
41740	Żegiestów	O	
41532	Andrzejówka	A	
41533	Andrzejówka	A	
41534	Andrzejówka	A	
41537	Andrzejówka	A, O	
41538	Andrzejówka	A, O	
41544	Andrzejówka	A, O	
41692	Jastrzębik	A	
41723	Jastrzębik	A	
41772	Jastrzębik	A, O, N	
41660	Leluchów	A, O	Monitorowane od 2010r. przez OK PIG-PIB
41560	Milik	A	
41561	Milik	A	
41824	Powroźnik	A, O	
41864	Powroźnik	A	
41898	Powroźnik	A	
41785	Szczawiczne - Powroźnik	A	
41787	Szczawiczne - Powroźnik	A	
41705	Szczawnik	A	
41706	Szczawnik	A	
41745	Szczawnik	A	
41746	Szczawnik	A	
41748	Szczawnik	A	
41829	Wojkowa	A	
41875	Wojkowa	A, O	
41900	Wojkowa	A, O	
41901	Wojkowa	A	
41902	Wojkowa	A, O	
41933	Wojkowa	A, O	
41955	Wojkowa	A	
41759	Złockie	A	
41590	Żegiestów	A	
41593	Żegiestów	A	
41594	Żegiestów	A	
41595	Żegiestów	A	
41596	Żegiestów	A	
41634	Żegiestów	A	
41670	Żegiestów	A	
41671	Żegiestów	A	
41698	Żegiestów	A	

41700	Żegiestów	A	
41701	Żegiestów	A	
41737	Żegiestów	A, O	
41739	Żegiestów	A	
OSUWISKA ZNAJDUJĄCE SIĘ NA OBSZARZE GMINY – NIE OBJĘTE GRANAMI ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO			
41633	Jastrzębik	N	
41645	Jastrzębik	N	
41687	Jastrzębik	N	
41601	Szczawnik	N	
41603	Szczawnik	N	
41604	Szczawnik	N	
41605	Szczawnik	N	
41607	Szczawnik	N	
41608	Szczawnik	N	
41619	Szczawnik	N	
41636	Szczawnik	N	
41637	Szczawnik	N	
41640	Szczawnik	N	
41642	Szczawnik	N	
41681	Szczawnik	N	
41616	Jastrzębik	O	
41617	Jastrzębik	O	
41632	Jastrzębik	O	
41646	Jastrzębik	O	
41647	Jastrzębik	O	
41685	Jastrzębik	O	
41686	Jastrzębik	O	
41688	Jastrzębik	O	
41690	Jastrzębik	O	
41716	Jastrzębik	O	
41599	Szczawnik	O	
41600	Szczawnik	O	
41606	Szczawnik	O	
41609	Szczawnik	O, N	
41615	Szczawnik	O	
41620	Szczawnik	O	
41621	Szczawnik	O	
41622	Szczawnik	O	
41624	Szczawnik	O	
41625	Szczawnik	O	
41626	Szczawnik	O	
41629	Szczawnik	O	
41630	Szczawnik	O	
41631	Szczawnik	O	
41641	Szczawnik	O, N	
41643	Szczawnik	O	
41644	Szczawnik	O, N	
41675	Szczawnik	O	
41678	Szczawnik	O	
41679	Szczawnik	O	
41680	Szczawnik	O	
41683	Szczawnik	O	
41684	Szczawnik	O	
41719	Złockie	O	
41618	Jastrzębik	A, O	
41689	Jastrzębik	A, O	

41602	Szczawnik	A	
41627	Szczawnik	A	
41628	Szczawnik	A	
41682	Szczawnik	A	

Źródło: „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” sporządzona w skali 1:10000 dla Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2011 r.

Tabela 11. Zestawienie terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Nr terenu zagrożonego w SOPO	Miejscowość
5279	Żegiestów
5654	Żegiestów
5655	Andrzejówka
5656	Jastrzębik
5657	Wojkowa
5658	Wojkowa
5659	Leluchów
5660	Leluchów

Źródło: „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi”, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2011 r.

5.2.1.2. Zagrożenia powodziowe

Sieć wodna na terenie gminy jest bardzo rozbudowana. Przez teren gminy przebiega rzeka Poprad, która na niektórych odcinkach, prowadzi po Granicy Państwa. Pozostałe ciek wodne nie sklasyfikowane jako główne, zawierają się w kategorii rzek ważniejszych. Należą do nich m.in. Andrzejówka, Milik, Szczawnik, Zimne, Smerczek, Muszynka, Jastrzębik. Są to potoki, których przebiegi prowadzą przez doliny zasiedlone zabudową mieszkaniową. Ze względu, że są to w szczególności potoki górskie, w okresach powodziowych mogą powodować wezbrania, których skutkiem są powódzie na poziomie klęsk żywiołowych. W szczególności Muszynka charakteryzuje się nie wyrównanymi wezbraniem w okresach letnich, wiosennych jak również zimowych. W związku z tym, że wszystkie ciek wodne zasilane są wodami podziemnymi lub podpowierzchniowymi, stanowią znaczne zagrożenie powodziowe. Niektóre z nich przez część roku zanikają aby ujawnić się dopiero w okresie silnych opadów. W przypadku opadów trwających nieprzerwanie przez kilka dni i sięgających ok. 200l/m² bądź topniejącego śniegu, bardzo prawdopodobne jest wystąpienie poważnego zagrożenia powodziowego. Aby

zapobiec degradującym skutkom powodzi, wzdłuż Popradu został usytuowany wał przeciwpowodziowy. Na prawym brzegu długość wynosi 1794 mb. z kolei na lewym – 730 mb. Pozostałe ciek wodne nie są zabezpieczone obwałowaniami w związku z tym konieczna jest ich regulacja oraz zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem powodującym zmniejszenie swobodnego przepływu wody.

Na terenie gminy przewiduje się rozbudowę wałów jednak jedynie na rzece Poprad, na odcinku 3 km. Należy pamiętać, iż obwałowania to nie jedyny sposób służący do zapobiegania powodziom. Gmina winna wprowadzić kompleksowy system ochrony przed powodzią jak również zadbać o właściwy system zbiorników służących retencji wodnej.

W związku z tym gmina powinna zrealizować następujące zadania ekologiczne:

1. Należy sprawować kontrolę nad swobodnym przepływem, dodatkowo konieczne jest skuteczne udrożnianie koryt rzecznych oraz potoków;
2. Istotna jest budowa zbiorników retencyjnych w szczególności średnich i małych;
3. Wykonywanie zalesień oraz zapobieganie nadmiernemu wyrębowi lasów;
4. Odnowa istniejących obiektów ochronnych;
5. Ograniczenie oraz usystematyzowanie systemów melioracyjnych;
6. Określenie terenów zalewowych i wprowadzenie zakazu zabudowy na przedmiotowych obszarach.

Wyżej wymienione działania będą powodować zagrożenie dla środowiska naturalnego w związku z tym wszystkie projekty inwestycyjne służące zapobieganiu powodziom, powinny uwzględniać wymogi ochrony krajobrazu i środowiska .

5.2.2. Zagrożenia antropogeniczne

Są to zagrożenia, powstające na skutek działalności człowieka, która niekiedy może mieć destrukcyjny wpływ na środowisko. Coraz większa liczba ludności doprowadza do stopniowego niszczenia środowiska poprzez zanieczyszczenia, przekształcenia go pod własne potrzeby. Źródłem zanieczyszczeń są różnego rodzaju strefy gospodarki ale również odpady pochodzące z gospodarstw domowych. W sytuacji gdy konieczna jest ocena jakości środowiska, należy poddać badaniom komponenty środowiska, które ulegają zanieczyszczeniu.

5.2.2.1. Zanieczyszczenie atmosfery¹²

Charakterystyka strefy dla potrzeb oceny jakości powietrza

W województwie małopolskim, wyróżnić można kilka rodzajów emisji zanieczyszczeń: antropogeniczna (powierzchniowa), która jest skutkiem funkcjonowania sektora bytowego, liniowa (komunikacyjna) jak również emisja punktowa pochodząca z działalności przemysłowej. Do ostatniego sektora zaliczane są zanieczyszczenia produkowane w ciepłowniach oraz elektrociepłowniach jak również dużych zakładach przemysłowych. Naturalne źródła emisji to m.in. erupcje wulkanów, działalność człowieka oraz parowanie. Do zanieczyszczeń powierzchniowych pochodzących z sektora bytowego zalicza się w szczególności ogrzewanie mieszkań za pomocą pieców węglowych lub koksowych. Źródła te powodują największe zanieczyszczenie powietrza. Niemniej uciążliwymi źródłami zanieczyszczeń są wysypiska, oczyszczalnie ścieków oraz wysypiska, które w szczególności emitują SO₂, azot, CO oraz znaczne ilości węglowodorów oraz pyłów.

W szczególności na terenach zurbanizowanych można zauważyć zanieczyszczenie powietrza, związane z niską emisją oraz zwiększonym natężeniem pojazdów. Są to m.in. pyły z metalami ciężkimi, SO₂, CO, NO₂. Zanieczyszczenie powietrza wpływa również negatywnie na stan chemiczny gleb, który poprzez przedostawanie się do niej SO₂, azotu powoduje jej zakwaszenie. Nie bez znaczenia są również związki azotu, które skutkują eutrofizacją ekosystemów wodnych. Największym zagrożeniem są związki kadmu, ołowiu, rtęci, które mają szczególnie negatywny wpływ na zdrowie ludzi oraz środowisko.

Liniowa emisja zanieczyszczeń związana jest z ruchomymi źródłami czyli transportem samochodowym, wodnym, lotniczym oraz samymi paliwami. W porównaniu z emisją punktową, jest ona mniejsza w przybliżeniu o rząd wielkości, jednak ze względu na niską wysokość na której występuje źródło emisji może powodować duże wartości stężenia zanieczyszczenia w obszarze przebywania ludzi. Emisja ta występuje najczęściej wzdłuż tras komunikacyjnych, charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu. Oprócz terenu drogi, zanieczyszczenia rozchodzą się dodatkowo wzdłuż terenów przylegających do niej. W związku z tym, że przez teren

---

¹² „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012 r.” - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2013 r.

Gminy przebiega droga wojewódzka 971, w jej okolicach stężenie zanieczyszczeń może być największe. Na pozostałym obszarze, występuje rozproszona sieć dróg lokalnych, na których natężenie nie powinno skutkować negatywnymi konsekwencjami dla środowiska i mieszkańców.

Bardzo ważnym składnikiem wpływającym na poziom zanieczyszczenia są pyły zawieszone PM₁₀ oraz benzo(a)piren, których emisja pochodzi z powierzchniowych źródeł. Pyły zawieszone PM₁₀ oraz PM_{2.5} składają się z mieszaniny cząsteczek pochodzenia organicznego i nieorganicznego. W zawieszonym pyłe, mogą występować substancje toksyczne, metale ciężkie i cząsteczki których średnica wynosi mniej niż 10 mikrometrów. Podczas procesu oddychania, cząstki te trafiają do górnych dróg oddechowych a następnie płuc.

Emisja pyłów spowodowana jest w szczególności spalaniem w piecach domowych, których sprawność jest stosunkowo niska oraz komunikacją miejską. Dodatkowo negatywnymi emitorami pyłów są również śmieci spalane w gospodarstwach domowych. Duże znaczenie ma też przemysł chemiczny oraz energetyczny i metalurgiczny jednak w związku z zaostrzeniem regulacji prawnych, zanieczyszczenia pochodzące z dużych koncernów przemysłowych wytwarzają znacznie mniejszą ilość zanieczyszczeń.

W raporcie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie dotyczącym Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku została przeprowadzona klasyfikacja stref dla kryteriów ochrony roślin oraz kryterium ochrony zdrowia. Ocenie poddano następujące zanieczyszczenia, pod kątem ochrony zdrowia: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, pył zawieszony PM₁₀, PM_{2,5}, ołów, kadm, nikiel, arsen, benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM₁₀, O₃, CO, natomiast pod kątem ochrony roślin: SO₂, NO₂, O₃.

Tabela 12. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i nie jest określony margines tolerancji

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	Nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
C	powyżej poziomu dopuszczalnego	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych - opracowanie programu ochrony powietrza (POP) w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany) - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach

		przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
--	--	---

Źródło: „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 r.” – WIOŚ w Krakowie

Tabela 13. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i margines tolerancji (dotyczy tylko pyłu PM_{2,5})

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
B	powyżej poziomu dopuszczalnego lecz nie przekraczający poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego, - określenie przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji,
C	powyżej poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego oraz poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, - opracowanie programu ochrony powietrza POP w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego w wyznaczonym terminie.

Źródło: „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 r.” – WIOŚ w Krakowie

Tabela 13. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy (Klasa C2 – dotyczy tylko pyłu PM_{2,5})

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	brak
C	powyżej poziomu docelowego	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu, jeśli POP nie był opracowany pod kątem określonej substancji

Źródło: „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 r.” – WIOŚ w Krakowie

Tabela 14. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego

Klasa strefy	Poziom stężenie ozonu	Wymagane działania
D1	nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	brak
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020

Źródło: „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 r.” – WIOŚ w Krakowie

Klasyfikacja według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia w strefie małopolskiej (w tym dla obszaru gminy Muszyna):

- dla dwutlenku siarki [SO₂] symbol klasy dla obszaru strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń: 1 godz. – klasa A, 24 godz. – klasa A, wynikowa – klasa A;
- dla dwutlenku azotu [NO₂] symbol klasy dla obszaru strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń: 1 godz. – klasa A, 24 godz. – klasa A, wynikowa – klasa A;
- dla tlenku węgla [CO] symbol klasy w strefie: poziom dopuszczalny (8 godzin) – klasa A;
- dla benzenu [C₆H₆] symbol klasy w strefie: poziom dopuszczalny (rok) – klasa A;
- dla ozonu [O₃] symbol klasy w strefie: poziom docelowy (8 godzin) – klasa A, cel długoterminowy (8 godzin) – klasa D2, symbol klasy wynikowej – klasa A;
- dla pyłu zawieszonego [PM₁₀] symbol klasy w strefie: poziom dopuszczalny – 24 godz. – klasa C, poziom dopuszczalny - rok – klasa C, symbol klasy wynikowej – klasa C;
- dla ołowiu [Pb] symbol klasy wynikowej strefy – klasa A;
- dla arsenu [As] symbol klasy w strefie: poziom docelowy (rok) – klasa A;
- dla kadmu [Cd] symbol klasy w strefie: poziom docelowy (rok) – klasa A;
- dla niklu [Ni] symbol klasy w strefie: poziom docelowy (rok) – klasa A;
- dla benzo(a)pirenu [B(a)P] symbol klasy w strefie: poziom docelowy (rok) – klasa C;
- dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} [PM_{2.5}] symbol klasy w strefie: poziom dopuszczalny (rok) – klasa C, poziom docelowy (rok) – klasa C2, symbol klasy wynikowej – klasa C.

Klasyfikacja według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin w strefie małopolskiej (w tym dla obszaru gminy Muszyna):

- dla dwutlenku siarki [SO₂] symbol klasy w strefie: poziom dopuszczalny (zima) – klasa A, poziom dopuszczalny (rok) – klasa A, symbol klasy wynikowej – klasa A;
- dla tlenków azotu symbol klasy w strefie: poziom dopuszczalny (rok) – klasa A;
- dla ozonu [O₃] symbol klasy w strefie: poziom docelowy (AOT40) – klasa A, cel długoterminowy (AOT40) – klasa D2, symbol klasy wynikowej – klasa A.

W wyniku przeprowadzonej oceny, teren powiatu nowosądeckiego (położony na terenie strefy małopolskiej) został zakwalifikowany do klasy C wg kryteriów dla ochrony zdrowia. Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony roślin strefę małopolską zaliczono do klasy A.

Do opracowania programów ochrony powietrza zostały zakwalifikowane wszystkie strefy województwa małopolskiego - dla kryterium ochrony zdrowia: Aglomeracja Krakowska (NO₂, pył zawieszony PM₁₀, benzo(a)piren w pyle PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}), miasto Tarnów (pył zawieszony PM₁₀, benzo(a)piren w pyle PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}), strefa małopolska (SO₂, pył zawieszony PM₁₀, benzo(a)piren w pyle PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}).

5.2.2.2. Zagrożenia wód powierzchniowych¹³

Stan jakości wód powierzchniowych określa się poprzez porównanie stężeń zanieczyszczenia z dopuszczalnymi stężeniami klas czystości, które zostały określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 roku. Na obszarze gminy zlokalizowane zostały dwa punkty pomiarowo – kontrolne. W roku 2002 monitoring wód obejmował Poprad (punkt Ćirć na terenie Słowacji oraz powyżej Piwnicznej) oraz Muszynkę (punkt Powroźnik oraz Podjastrzębik).

W tym okresie klasyfikacja wód kształtowała się następująco:

---

¹³ „Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2012 roku” - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2013 r.

Tabela 15. Klasyfikacja jakościowa wód rzek gminy Muszyna w roku 2002

Rzeka	Punkt pomiarowo kontrolny	Km biegu rzeki	Substancje organiczne	Zasolenie	Zawiesiny	Substancje biogenne	Subst. specyficzne	Ocena fiz-chem	Stan sanitarny	Wsk. hydrologiczny	Ocena ogólna
Poprad	Ćirć	64,2	I	I	I	non	I	non	III	II	non
	Piwniczna	23,9	I	I	III	III	I	III	III	II	III
Muszynka	Powroźnik	9,2	I	I	I	I	I	I	III	II	III
	Podjastrzębik	3,3	II	I	II	III	I	III	III	III	III

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2002 roku” opracowany przez WIOŚ w Krakowie

Objaśnienia

I – pierwsza klasa czystości wód,

II – druga klasa czystości wód,

III – trzecia klasa czystości wód,

non – wody nie odpowiadające normatywom (pozaklasowe).

Tabela 16. Ocena stanu monitorowanych jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim za okres 2012-2013 (Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku)

Nazwa ocenianej jcw	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach	Rok, z którego dziedziczony jest stan chemiczny	STAN CHEMICZNY	STAN wód
Muszynka	Muszynka - Powroźnik	II	II	I	II	DOBRY	DOBRY		DOBRY	ZŁY
Poprad od Smereczka do Łomniczanki	Poprad - Piwniczna	III	I	I	I	UMIARKOWANY	DOBRY		DOBRY	ZŁY

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku– WIOŚ w Krakowie

Klasyfikacja stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych

W celu określenia stanu chemicznego wód powierzchniowych należy określić poziom stężenia wszystkich substancji, które mogą stanowić zagrożenie dla środowiska wodnego. Klasyfikacja sprowadza się do określenia stanu wód jako dobry lub poniżej dobrego. Stan wód w rzekach przepływających przez Gminę Uzdrowską Muszyna, na których zostały umieszczone punkty kontrolne, został określony jako zły a stan chemiczny jako dobry. Warunkiem koniecznym do wykonania klasyfikacji stanu chemicznego jest spełnienie dla stosowanych metod badawczych ustalonych kryteriów jakościowych w zakresie wyników i uzyskanie nie mniej niż 12 wyników w ciągu roku dla każdego klasyfikowanego wskaźnika. W przypadku przekroczenia norm, stan chemiczny wód zostaje zaklasyfikowany jako „poniżej dobrego”

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych

Stanowi ona wypadkową wyników stanu ekologicznego oraz stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych. Stan wód klasyfikuje się jako dobry w sytuacji, gdy stan ekologiczny oraz chemiczny został określony na poziomie dobrym. W przypadku nie spełnienia wymogów klasyfikacyjnych przez chociaż jedną kategorię, stan wód powierzchniowych zostaje sklasyfikowane jako zły. Ocenę stanu jednolitych części wód można wykonać także w przypadku, gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, a element klasyfikowany (stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny) osiągnął stan niższy niż dobry lub nie zostały spełnione wymagania dodatkowe określone dla obszarów chronionych. Wówczas stan wód oceniany jest jako zły. Stan obydwu rzek przepływających przez obszar Gminy Uzdrowskiej Muszyna, które zostały poddane badaniom, został określony jako zły.

Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych – dla Muszynki oraz Popradu od Smereczka do Łomniczanki został sklasyfikowany jako dobry.

Źródła zanieczyszczeń można podzielić na fizyczne do których zaliczane są substancje radioaktywne oraz osady denne, termiczne, mineralne takie jak metale ciężkie, antropogeniczne pochodzące ze ścieków bytowo – gospodarczych, przemysłowych rolniczych oraz zanieczyszczenia organiczne w szczególności substancje ropopochodne, rozpuszczone detergenty oraz związki nawozów sztucznych.

5.2.2.3. Zagrożenia wód podziemnych

Wody podziemne są to wody, znajdujące się pod powierzchnią ziemi w wolnych przestrzeniach skalnych, które tworzą różnego rodzaju poziomy wodonośne. Ich źródłem mogą być:

- Opady atmosferyczne, przedostające się do podłoża skalnego,
- Procesy kondensacji pary wodnej, która zawarta jest w skalnych próżniach, wypełnionych powietrzem,
- Przemiany geologiczne, powiązane z tworzeniem się nowych struktur skalnych oraz budową geologiczną.

Teren gminy Muszyna, położony jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 438 „Zbiornik Warstw Magura (Nowy Sącz)”. Jest to zbiornik szczelinowo – porowy rozciągający się od Krynicy-Zdrój na wschodzie po Szczawnicę - Krościenko na zachodzie, po uszczegółowieniu granic, zajmuje aktualnie obszar o powierzchni 320,5 km². Zbudowany jest z paleogeńskich utworów piaskowcowo-łupkowych należących do strefy facjalnej krynickiej jednostki magurskiej. W strefie facjalnej krynickiej płaszczowiny magurskiej, warstwy magurskie zostały podzielone na 3 ogniwa: piaskowce z Piwnicznej, piaskowce magurskie i warstwy z Kowańca.

Zwierciadło wody występuje na głębokości od 5 – 20 m jednak charakteryzuje się ono bardzo dużymi wahaniami. Strefy wodonośne spękań sięgają głębokości 70-80 m niekiedy nawet dochodzą do 100-120 m. Należy zwrócić uwagę, że zbiorniki fliszowe są narażone na zanieczyszczenia zewnętrzne, ponieważ nie są one chronione w żaden sposób.

5.2.2.4. Zanieczyszczenie gleb

W celu wykrycia związków chemicznych w glebie, powodujących jej zanieczyszczenie, istotna jest ciągła obserwacja jej właściwości chemicznych. Wszelkie zmiany są spowodowane w szczególności przez rozwój antropopresji, w związku z tym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi nieustanny monitoring stanu gleb. Najbliższy punkt badawczy gleb znajdował się na terenie Nowego Sącza a wyniki pomiarów, nie wskazywały na zanieczyszczenie gleb. W związku z tym, nie występują przeciwwskazania w prowadzeniu gospodarki rolnej.

Jednym z najpopularniejszych źródeł zanieczyszczeń, wpływających na stan gleby są odpady komunalne oraz ścieki. W momencie przedostanie się ich do gleby,

mogą powodować eutrofizację oraz skażenie gleby. W szczególności procesy te mogą zachodzić w terenach, w których system kanalizacji jest słabo rozwinięty a głównym kierunkiem produkcyjnym chów i hodowla zwierząt. Na terenie gminy, gleby mogą być zagrożone w okolicach drogi wojewódzkiej oraz w miejscowościach ze słabo rozwiniętą infrastrukturą kanalizacyjną.

5.2.2.5. Niszczanie powierzchni ziemi

Na powierzchni ziemi, występują procesy, które powodują przekształcenia oraz degradację terenu. Mogą one zostać podzielone na dwie grupy związane z: siłami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi. Do procesów zewnętrznych zaliczane są zjawiska: wietrzenia skał, wody podziemne, wody płynące do których zaliczana jest działalność akumulacyjna oraz erozyjna, procesy osuwania się mas ziemnych oraz sedymentacja.

Większość z tych zjawisk można zaobserwować na terenie gminy. Wietrzenie skał, jest to podstawowy proces, wpływający na zmianę powierzchni Ziemi. Pod wpływem działania czynników zewnętrznych, następuje rozluźnienie oraz rozkurczenie skał litych i przeobrażenie ich do formy skał luźnych. Procesy te warunkuje:

- Wysokość, zmiany temperatur oraz warunki wilgotnościowe,
- Rodzaj skały oraz jej odporności na procesy wietrzenia,
- Ekspozycja stoku,
- Urozmaicony świat organiczny.

W przypadku obszarów, na których pokrycie terenu roślinnością jest niewielkie, zachodzą częste zmiany temperatur i wilgotności mogą nastąpić procesy wietrzenia skał. W szczególności narażone są na nie obszary wysokogórskie, polarne oraz pustynne. Na terenie gminy zjawiska te mogą zachodzić w najwyższych partiach gór.

Niszczanie powierzchni ziemi, następuje również poprzez wody płynące, a do procesów tych zaliczana jest działalność erozyjna rzek. Związana jest ona ze spadkiem rzeki, ilością wody która przepływa w danym korycie, rodzajem materiału jaki transportuje. Skutkiem tej działalności może być podcinanie oraz podmywanie brzegów rzeki oraz tworzenie licznych meandrów. Przez teren gminy przepływa Poprad, który charakteryzuje się dużą ilością meandrów oraz zakoli.

Największym zagrożeniem występującym na obszarze gminy są ruchy masowe. Polegają one na przemieszczaniu się pod wpływem siły grawitacyjnej materiału

skalnego w dół stoku. Procesy te są powiązane z budową geologiczną oraz rzeźbą obszaru. Stoki strome, których na terenie gminy występuje bardzo duża ilość, narażone są na powstawanie osuwisk, obrywów oraz zerw. Stoki łagodniejsze odznaczają się procesami pełzania gruntu. Źródłem wszystkich procesów związanych z przemieszczaniem się mas ziemnych, są opady m.in. deszcze lub intensywne ulewy.

Również działalność człowieka, polegająca na przekształcaniu terenów i przeznaczaniu ich pod zabudowę wpływa na niszczenie powierzchni gruntu. Wszelkiego rodzaju prace, polegające na wyrównywaniu terenu, usuwaniu wierzchniej warstwy, mieszanie z innymi materiałami powodują przekształcenia terenu ziemi na dużą skalę.

Dodatkowo prowadzenie niewłaściwych prac rolniczych oraz stosowanie bardzo dużej ilości nawozów powoduje degradację gleby. Nieprzystosowany sprzęt do warunków panujących na polu bądź niewłaściwe zabiegi na gruncie, mogą spowodować zmianę zwięzłości gleby oraz degradację jej struktury i doprowadzić do zmiany warunków wilgotnościowych oraz powietrznych. Obecnie, do większości upraw rolniczych, wykorzystuje się nawozy sztuczne, które w swoim składzie zawierają związki powodujące zmniejszenie jakości gleby, niszczenie organizmów oraz mogą przenikać do wód i powodować ich eutrofizację.

5.2.2.6. Zagrożenie środowiska przez hałas

Hałas obecnie jest bardzo powszechnie występującym zagrożeniem, wynikającym w szczególności z dużej ilości tras komunikacyjnych. Ponadnormatywne zagrożenie hałasem obejmuje prawie 21% terytorium kraju. W związku z coraz większą liczbą pojazdów na drogach, poziom hałasu będzie stopniowo wzrastał nie tylko na terenach silnie zurbanizowanych.

Obszar gminy Muszyna, nie posiada w swoich zasobach szczegółowych informacji na temat obecnego zagrożenia hałasem jak również nie prowadzi szczegółowych badań dotyczących jego poziomu. Instytut Rozwoju Miast w Krakowie w roku 2002 przeprowadził serie badań akustycznych, służących określeniu stanu zagrożenia akustycznego w potencjalnych miejscach, zagrożonych jego przekroczeniem. Instrumenty pomiarowe zostały zlokalizowane w Żegiestowie w odległości 1 m. Wartości pomiarów wyniosły 65,7dB, jednak wynik ten wskazuje na przekroczenie poziomu hałasu o ok. 6dB. Instytut wykonał również szacunkowe obliczenia dla odcinka Żegiestów – Muszyna dla roku 2015. Prognozowany poziom

hałasu wynosi 61dB w związku z tym przekroczenie nastąpi jedynie o 1dB. Jest to spowodowane coraz większą ilością inwestycji, redukujących poziom hałasu do których należy tworzenie ekranów akustycznych, usytuowanie pasów zieleni oraz lepsza izolacja budynków.

5.2.2.7. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie jest to sposób przenoszenia energii. W trakcie transportu energii, nie jest konieczne występowanie ośrodka materialnego. Fala elektromagnetyczna, charakteryzuje się częstotliwością, okresem zmienności T oraz długością fali. W skład pola elektromagnetycznego wchodzi pola magnetyczne, elektryczne oraz elektromagnetyczne. Ich źródłem są najczęściej linie energetyczne wysokiego napięcia, stacje elektroenergetyczne, sieci komórkowe wraz ze stacjami bazowymi oraz urządzenia elektryczne znajdujące się w zakładach pracy. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, zawiera się w granicach 0 Hz- 300 GHz. W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym oraz procesami rozbudowy sieci elektroenergetycznych, następuje ciągła zmiana konfiguracji promieniowania wraz parametrami nadawania.

Podstawową ochroną przed promieniowaniem jest budowa instalacji zgodnie z wymaganymi normami oraz nie przekroczenie dopuszczalnych norm, jednak w przypadku przekroczenia dopuszczalnych wartości, należy obniżyć wartości pól.

W 2014 roku przeprowadzono badania okresowe pól elektromagnetycznych w 45 punktach według zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2007, Nr 221, poz. 1645). Punkty wybierano w miejscach dostępnych dla ludności, usytuowanych na obszarze województwa w:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- pozostałych miastach,
- terenach wiejskich.

W każdym punkcie pomiary wykonywano raz w roku kalendarzowym, przy sprzyjających warunkach atmosferycznych, tj. temperatura nie niższa niż 0°C, wilgotność względna nie większa niż 75% oraz brak opadów atmosferycznych.

Badania prowadzono w zakresie natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz (3 GHz), dla której dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych wynosi 7 V/m.

Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości natężeń pól elektromagnetycznych promieniowania dla obowiązującego zakresu częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz nie przekroczyła w 2014 roku wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej wynoszącej 7 V/m (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych poziomów (Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1883). W gminie Muszyna, bezpośrednio nie zostały przeprowadzone żadne pomiary.

5.2.2.8. Zagrożenia środowiska roślinnego i zwierzęcego

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska naturalnego są inwestycje prowadzone na obszarze gminy. Mogą one zaburzać funkcjonowanie środowiska roślinnego i zwierzęcego zwłaszcza w przypadku zbyt agresywnego przekształcania struktur przyrodniczych. Działania takie skutkują regresem gatunkowym. W przypadku zmiany użytkowania obszarów łąk i pastwisk oraz zaprzestania procesu wypasu zwierząt, następuje zanikanie cennych gatunków roślinności na rzecz gruntów leśnych.

Obszary leśne narażone są w szczególności na działanie wiatru oraz szkodniki, a z kolei czynnikami antropogenicznymi może być powstawanie dzikich wysypisk śmieci oraz procesy wypalania traw.

Na obszarze gminy dominuje krajobraz górski o budowie fliszu karpackiego, który sprzyja powstawaniu osuwisk, obrywów w czasie obfitych deszczy oraz roztopów. W związku z tym należy zadbać o ciągłą poprawę struktury gleby poprzez procesy zalesiania oraz prowadzenia w odpowiedni sposób prac mechanicznych na stokach związanych z produkcją rolniczą.

Dziko żyjące zwierzęta, swój byt uzależniają od szaty roślinnej, którą mogą znaleźć na terenie na którym występują. W związku z tym należy zadbać o jak najmniejszą ingerencję oraz degradację środowiska naturalnego aby nie utrudniać im zdobywania pożywienia.

5.2.2.9. Zmiany w krajobrazie

Zmiany w krajobrazie związane są z różnego rodzaju czynnikami oraz procesami antropogenicznymi. W szczególności są to zmiany przyrodnicze jak również kulturowe. Podstawowym problemem związanym z degradacją krajobrazu, jest coraz intensywniejsze zagospodarowanie terenów położonych na zboczach stoków, których charakter jest szczególnie naturalny i nie powinien być naruszany. Problem stanowi również bardzo nieregularna oraz nie zharmonizowana zabudowa. Następuje również zmieszanie zabudowy zagrodowej oraz wraz z mieszkalną oraz produkcyjno – usługową. Dodatkowo każda z nich odznacza się różnym stylem, kubaturą oraz odbiega od lokalnych tradycji co może prowadzić do stopniowego zanikania kultury na terenie gminy.

5.3. TERENY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Obszar gminy Muszyna, odznacza się urozmaiconym krajobrazem przyrodniczym. Cennymi walorami jest różnorodna rzeźba terenu oraz szata roślinna złożona z różnorodnych łąk i pastwisk. Ze względu na fakt, iż całość gminy objęta jest zasięgiem Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz obszarami Siedliskowymi Natura 2000 – „Ostoja Popradzka”, skutkuje to istotnymi przepisami, które należy uwzględniać przy zagospodarowywaniu terenu Gminy. Dodatkowo teren gminy (włączając obszar miasta Muszyna) posiada na swoim terenie rezerwaty Żebracze, Las Lipowy „Obrożyska” oraz Hajnik.

5.3.1. Popradzki Park Krajobrazowy

11 września 1987 roku, na mocy uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu powołano Popradzki Park Krajobrazowy. Można stwierdzić, że należy on do najstarszych Parków Krajobrazowych znajdujących się w granicach Karpat. Mieści się on w centralnej części powiatu nowosądeckiego a jego granice docierają do Granic Państwa.

Jego zasięg obejmuje obszar Beskidu Sądeckiego oraz Gór Czerchowskich włącznie z pasmami Radziejowej oraz Jaworzyny Krynickiej, natomiast otulina Parku obejmuje Małe Pieniny. Wschodnią granicę stanowi ciek Kamienicy Nawojowskiej natomiast od

zachodu – Dunajec. Wysokość szczytów w Popradzkim Parku Krajobrazowym sięga nawet 1200 m n.p.m. , z których wyróżniają się w szczególności szczyty Radziejowej (1266 m n.p.m.), Skałki (1168 m n.p.m.), Wielkiego Rogacza (1182 m n.p.m.), Przehyby (1175 m n.p.m.) oraz Eliaszkówki (1023 m n.p.m.).

Jego budowa geologiczna w całości składa z płaszczowiny magurskiej, zbudowanej z utworów fliszowych. Są to ułożone naprzemiennie warstwy piaskowców oraz łupków z elementami margli. Początek osadzania się miał miejsce w okresie kredy i paleogenu po czym nastąpiły procesy wypiętrzania oraz fałdowania. W związku z różnicami w budowie skalnej oraz tektonice, wyodrębniono podjednostkę Sądecką oraz Krynicką. Jedną z istotnych różnic jaką można zauważyć pomiędzy wyodrębnionymi jednostkami jest brak pstrych łupków w strefie Krynickiej, w przeciwieństwie do podjednostki Sądeckiej.

Warunki klimatyczne na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego są bardzo zróżnicowane. Wynika to z bardzo zróżnicowanej rzeźby występującej na terenie Beskidu Sądeckiego. Jest to związane z występowaniem kilku pięter klimatycznych, które są charakterystycznym zjawiskiem dla obszaru Karpat. Wyróżnia się trzy piętra klimatyczne:

- piętro umiarkowanie ciepła (600-650 m n.p.m.),
- piętro umiarkowanie chłodne (1100 m n.p.m.),
- piętro chłodne (powyżej 1100 m n.p.m.).

Do najcieplejszego miesiąca należy zaliczyć lipiec, z kolei do najzimniejszego styczeń. Na obszarze Beskidu bardzo często zauważalne są przymrozki wczesnojesienne i późnowiosenne, których przyczyną jest inwersja. Pogoda na terenie parku jest kształtowana jest prawie w całości przez dwie odmiany mas powietrza polarnego - morską (60% dni w roku) i polarno-kontynentalną (22% dni w roku).

Jest to jeden z największych Parków Krajobrazowych w Polsce o powierzchni ok. 53 419,14 ha, z której znaczna część jest porośnięta terenami leśnymi (ok. 70%, w tym 20% lasy niepaństwowe). Charakteryzuje się bogatą różnorodnością biologiczną co czyni z niego jeden z najciekawszych i niezmiernie urokliwych Parków Krajobrazowych. Jego powierzchnia zajmuje w przybliżeniu 30% powierzchni powiatu nowosądeckiego, gdzie obszary zalesione to ok. 70%, natomiast odesetek źródeł mineralnych stanowi 20% (70 ujęć) ze wszystkich ujęć Polski.

Zaletami Popradzkiego Parku jest możliwość wydobywania wód leczniczych, mineralnych oraz piaskowców magurskich. Na jego terenie można zidentyfikować

różne rodzaje gleb w szczególności słabo wykształcone gleby mineralne węglanowe, wapniowcowe, których stopień rozwoju jest mocno zróżnicowany, brunatnoziemne, bielicoziemne i inne.

Położenie Parku obejmuje obszar dorzecza górnej Wisły, w którym główny ciek stanowi rzeka Dunajec wraz z dopływami Popradu i Kamienicy Nawojowskiej. Wody powierzchniowe tworzone są przez rzeki, potoki, źródła oraz obszary wód stagnujących w tym jeziora, stawy oraz tereny podmokłe, których zasilanie pochodzi w znacznym stopniu z wód roztopowych i opadowych. Wszystkie cieki przepływające przez Popradzki Park Krajobrazowy zaliczane są do wód górskich a najdłuższym nich jest Poprad, który wynosi w przybliżeniu 4 km. Najniższą klasą czystości rzek, którą można wyodrębnić na terenie Parku jest klasa III. Ta klasa czystości przypisywana jest w szczególności głównym rzekom jednak pozostałe dopływy i mniejsze potoki osiągają poziom czystości klasy I oraz II. Oprócz cieków wodnych teren parku obfituje w różnego rodzaju źródła oraz okresowe wypływy. Istotną jednostką, w obrębie której znajduje się Popradzki Park Krajobrazowy, jest główny zbiornik wód podziemnych nr 438 Warstw Magury Nowy Sącz. Jest to zbiornik trzeciorzędowo – kredowy, ochraniający partie skał, służące jako źródło zaopatrzenia w wodę pitną. Poziom zwierciadła wody kształtuje się na poziomie 5 – 20 m. Strefy spękań wodonośnych osiągają poziom 80 metrów, niekiedy nawet 120 m.

Analizując stan zadrzewienia, największy udział stanowi trzecia i czwarta klasa drzewostanów - 44%. Kolejną grupę stanowią drzewostany będące w klasie odnowienia, a ich udział wynosi 22%. Szacunkowo można określić wiek drzewostanów na 76 lat i tworzone są one w szczególności z buka, jodły, świerka.

5.3.2. Rezerwat Hajnik

Jest to rezerwat, do którego prowadzą drogi z kierunku Muszyny, Powroźnika, oraz Leluchowa. Do rezerwatu można dostać się również podążając za żółtymi znakami oznaczeń turystycznych. Jest to rezerwat leśny, który został utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 maja 1974 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 20, poz. 121) i obejmuje swoją powierzchnią obszar sięgający 16,63 ha. Mieści się on w miejscowości Dubne w stosunkowo niewielkiej odległości od granicy z Powroźnikiem oraz miastem Muszyna. Ciekawym elementem jest występujący tam czysty drzewostan, jodłowy szacowany na wiek 130 – 180 lat. Można w nim odnaleźć jodły osiągające wysokość

do 40 m natomiast grubość rzędu 100 – 115 cm. Jedliny stanowią niewielką powierzchnię rezerwatu. Głównym gatunkiem jest buczyna karpacka połączona z drzewostanem bukowo – jodłowym.

5.3.3. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Muszyna wyznaczono obszar w ramach sieci obszarów Natura 2000, który prawie w całości pokrywa gminę Muszyna z wyłączeniem terenu miasta. Jest to Obszar Siedliskowy Ostoja Popradzka – PLH120019 o powierzchni 579,3 km².

Specjalne obszary ochrony siedlisk, jest to inicjatywa powstała we współpracy krajów Wspólnoty, polegająca na wnikliwej analizie zagrożonych gatunków roślin i zwierząt wraz z siedliskami na danym obszarze. Celem ma być utworzenie obszarów, które w znaczący sposób przyczynią się do zachowania oraz odtworzenia gatunków, którym grożą procesy wymierania. Wszystkie obszary wyznaczane są na podstawie szczegółowych przepisów prawa UE. Ponadto, utworzenie takich obszarów będzie sprzyjało integracji oraz spójności sieci programu Natura 2000. Rozróżniane są dwa szczeble prawne dotyczące tworzenia obszarów chronionych:

- Unijny, w którym podstawą prawną jest Dyrektywa Siedliskowa,
- Krajowy, w którym podstawą prawną stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska.

W ustawie o Ochronie Środowiska występuje wyraźny zapis, dotyczący obszarów Natura 2000, który stanowczo zabrania podejmowania działań, które mogą negatywnie wpłynąć na cele ochrony obszaru Natura 2000. W szczególności zabronione jest prowadzenie działań, które mogą negatywnie wpłynąć na stan siedlisk roślin oraz zwierząt, oraz mogą zakłócić integralność obszaru z innymi terenami objętymi programem Natura 2000.

Gmina Muszyna prawie w całości objęta jest programem Natura 2000 – **Ostoja Popradzka PLH120019**. Powierzchnia Ostoi wynosi 57930,99 ha, i w ramach tej powierzchni zawierają się formy ochrony takie jak: Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu (zlokalizowany poza obszarem opracowania Studium) oraz Popradzki Park Krajobrazowy (54 392,72 ha; 1987 r.) z 12 rezerwatami przyrody: Las Lipowy Obrożyska (112,88 ha; 1957 r.), Okopy Konfederackie (2,62 ha; 1963 r.),

Hajnik (16,63 ha; 1974 r.), Żebracze (44,67 ha; 1995 r.), Lembarczek (71,85 ha; 1985 r.), Uhryń (16,52 ha; 1957 r.), Łabowiec (53,85 ha; 1957 r.), Barnowiec (44,57 ha; 1957 r.), Baniska (55,52 ha; 1955 r.), Nad Kotelnicznym Potokiem (26,50 ha; 1959 r.), Pusta Wielka (3,31 ha; 1963 r.), Kłodne nad Dunajcem (79,51 ha; 1964 r.)¹⁴

Ostoja Popradzka rozciąga się w Beskidzie Sądeckim od pasma Radziejowej, Jaworzyny Krynickiej, Gór Czerchowskich oraz obszary zielone w bliskiej odległości Tylicza, Muszynki oraz Mochnaczki.

Granica południowa biegnie Pieninami, Małymi Pieninami, słowackimi Beskidami z kolei wschodnią granicę stanowi Beskid Niski.

Obszar ten charakteryzuje się budową przypominającą wały wraz z dolinami o głębokości 400-600 m. Najwyższy szczyt osiąga 1262 m n.p.m. i jest nim Radziejowa. Pozostałe szczyty oscylują w granicach 1000-1200 m n.p.m. Beskid Sądecki obfituje w bardzo gęstą sieć rzeczną, a główną rzeką jest Dunajec wraz z dopływami. Wody podziemne uwarunkowane budową geologiczną sprzyjają tworzeniu się licznych źródeł wód podziemnych, wysięków oraz młak. W związku z występowaniem osuwisk, następują procesy wytwarzania się niewielkich stawów.

Głównym zasobem na terenie Beskidu Sądeckiego są wody mineralne, których ilość szacowana jest na 20% wszystkich zasobów Polskich wód mineralnych. Charakterystyczny dla Beskidu Sądeckiego układ pięterowy roślinności odznacza się występowaniem lasów świerkowych na najwyższym poziomie - regla górnego oraz lasami jodłowymi wraz z buczynami występującymi w reglu dolnym.

W przestrzeniach nie zajętych przez tereny leśne, łąkach i polanach, występuje ekstensywne użytkowanie rolnicze oraz znajdują się pastwiska, łąki, które niekiedy sięgają nawet do wysokości 1000 m n.p.m.

Wartość przyrodnicza

W I Dyrektywie Siedliskowej wyszczególniono rodzaje siedlisk przyrodniczych, które stanowią ważne tereny dla Wspólnoty i muszą zostać objęte Specjalnymi Obszarami Ochrony. Ostoja Popradzka zawiera na swoim obszarze aż 16 siedlisk z powyższej Dyrektywy. Rdzeniem ostoi są w szczególności siedliska leśne, które obejmują kwaśne i żyzne buczyny, jaworzyny, grądy oraz występujące wzdłuż potoków łągi olszowe.

---

¹⁴ W nawiasie (powierzchnia; rok utworzenia)

Ostoja Popradzka jest również bardzo istotnym miejscem dla występujących na jej terenie fauny wraz z dużymi drapieżnikami takimi jak ryś, niedźwiedź i wilk oraz zwierzętami kopytnymi dzikiem, sarną i jeleniem. W górskich potokach, których na terenie Ostoi Popradzkiej jest niezmiernie wiele można odnaleźć gatunki brzanki, minoga strumieniowego oraz głowacza białopłetwego. Stacjonują w nich również gatunki bobrów i wydr.

Partie wyższe Beskidu Sądeckiego zasiedlone są rzadkimi gatunkami węży między innymi Eskulapa i gniewosza plamistego. Z racji występowania dużej ilości cerkwi na terenie gminy Muszyna, są one zasiedlone w szczególności koloniami nietoperzy a obszar Beskidu Sądeckiego jest dla nich cennym żerowiskiem.

Cel ochrony

Należy pamiętać o utrzymaniu w dobrym stanie wszystkich wymienionych wcześniej siedlisk oraz utrzymać ochronę siedlisk których występowanie stanowi bardzo cenny dorobek przyrodniczy.

5.3.4. Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Uzdrowskiej Muszyna znajdują się liczne pomniki przyrody chroniące różne gatunki, najczęściej sędziwych drzew lub ich skupisk.

1. Pomnik przyrody – lipa - Leluchów – przy budynku mieszkalnym Leluchów 7

Data ustanowienia: 1965-04-20

Typ pomnika: Pojedynczy

Rodzaj tworu: drzewo 315 cm

2. Pomnik przyrody – lipa - Leluchów – przy drodze gromadzkiej

Data ustanowienia: 1965-04-20

Typ pomnika: Pojedynczy

Rodzaj tworu: drzewo 300 cm

3. Pomnik przyrody – Andrzejówka – w otoczeniu zabytkowego kościoła

Skupisko drzew – 8 szt.

Data ustanowienia: 1965-04-23

Typ pomnika: Skupisko

4. Pomnik przyrody – Powroźnik

Nazwa: Czarna Młaka

Data ustanowienia: 1978-10-30

Typ pomnika: Skupisko – 2 szt.

Opis pomnika: staw „czarna młaka” pochodzenia osuwiskowego wraz z otaczającym drzewostanem jodłowym jako otuliną, pow. 3,26 ha

6. Pomnik przyrody – Szczawnik – 50 m za cerkwią, na łące obok domów

Nazwa: Za Cerkwią

Data ustanowienia: 1998-12-07

Typ pomnika: Pojedynczy

Rodzaj tworu: źródło

Opis pomnika: źródła dolinne typu szczawa

7. Pomnik przyrody – Jastrzębik – wśród łąk, na skraju lasu

Nazwa: Iwona

Data ustanowienia: 1998-12-07

Typ pomnika: Pojedynczy

Rodzaj tworu: źródło

Opis pomnika: źródło zboczowe typu szczawa

8. Pomnik przyrody – Jastrzębik – Złockie górny odcinek poza zabudową wsi, bezpośrednio poniżej przepustu na skraju Złockiego Potoku przed skrzyżowaniem drogi do Jastrzębika

Nazwa: mofeta CO₂ im. prof. Henryka Świdzińskiego

Data ustanowienia: 1998-12-07

Typ pomnika: Pojedynczy

Opis pomnika: mofeta CO₂

9. Pomnik przyrody -Jesion wyniosły – Wojkowa – własność prywatna

Data ustanowienia: 1990-01-17

Typ pomnika: Pojedynczy

10. Pomnik przyrody - Jesion wyniosły – Wojkowa – własność prywatna

Data ustanowienia: 1990-01-17

Typ pomnika: Pojedynczy

11. Pomnik przyrody – Milik

Nazwa: Źródło „Kazimierz”

Data ustanowienia: 1998-12-07

Rodzaj tworu: źródło zboczowe typu szczawa

Opis pomnika: przed kościołem w lewo, w dolinie potoku Miliczki, drogą polną za ostatnim domem ok. 200 m, po prawej stronie drogi,

12. Pomnik przyrody – Leluchów

Nazwa: Lipa (9 szt.)

Opis pomnika: na cmentarzu otaczającym kościół

Ponadto:

Gmina Uzdrowska Muszyna w całości położona jest w:

- Popradzkim Parku Krajobrazowym,
- Na obszarach Siedliskowych Natura 2000. Dodatkowo na obszarze gminy występują rezerваты przyrody: Żebracze wraz z otuliną, rezerwat Hajnik.

Obowiązuje także:

- ochrona gatunkowa roślin dotyczy roślin występujących w stanie dzikim, a objętych wykazem wynikającym z Rozp. Min. Och. Śród.

- ochrona gatunkowa zwierząt wynika z Rozp. Min. Och. Śród. . Osobliwością jest występowanie orla przedniego, a rzadkością występowanie orlika, bociana czarnego, wydry, norki, niedźwiedzia.

Przepisy szczególne odnoszą się do:

- wód powierzchniowych. Obowiązująca jakość wód powierzchniowych wg klasyfikacji wód oraz warunków jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi,
- lasów i zadrzewień chronionych przed zainwestowaniem zgodnie z ustawą z dnia 3.II.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2017, poz.1161),
- gruntów o najwyższych klasach bonitacyjnych, chronionych przed zainwestowaniem zgodnie z ustawą z dnia 3.II.1995 r o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2017, poz.1161),
- powietrza atmosferycznego, dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń atmosferycznych wg dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu,
- surowców mineralnych,
- Uchwała nr XIII.169.2011 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 22 września 2011 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Muszyna.

6. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW I STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Gmina Uzdrowska Muszyna odznacza się zróżnicowaniem ekosystemów i krajobrazu wynikającym z budowy geologicznej i rzeźby terenu, potwierdzonym przez Popradzki Park Krajobrazowy, a także obszary sieci Natura 2000.

Wysoka wartość przyrodnicza znacznej części obszaru gminy wymaga oszczędnego gospodarowania terenami i ochrony istniejących wartości, mając na uwadze zarówno jakość życia mieszkańców jak i efektywność gospodarowania. Występowanie dużych kompleksów gleb klasy III i IV wymaga oszczędnej

i ekonomicznej polityki w trakcie wyłączenia ich z produkcji rolnej oraz ochrony przed degradacją.

Walory przyrodnicze predysponują obszar gminy do rozwoju rolnictwa hodowlanego, leśnictwa i gospodarki wodnej, turystyki górskiej, narciarstwa i wypoczynku świątecznego oraz przetwórstwa rodzimych surowców rolnych i leśnych.

Położenie gminy Uzdrowskiej Muszyna w bezpośrednim sąsiedztwie Krynicy Zdrój oraz na trasie ważnego szlaku komunikacyjnego Piwniczna Zdrój – Krynica – Zdrój powoduje możliwość wystąpienia w pewnych fragmentach gminy, pogorszenia jakości środowiska przyrodniczego obszaru gminy.

Głównymi źródłami zagrożeń środowiska przyrodniczego są lokalne źródła zanieczyszczeń związane przede wszystkim z procesami bytowania, następnie funkcjonowaniem małych zakładów wytwórczych, usług, hodowli, komunikacji. Obszar gminy jest słabo wyposażony w systemy i urządzenia infrastruktury ekologicznej, które zabezpieczałyby możliwość unieszkodliwienia zanieczyszczeń. Największy ładunek zanieczyszczeń odprowadzany jest do wód powierzchniowych i podziemnych w nieoczyszczonych ściekach bytowych i z gospodarstw o profilu hodowlanym. Niewystarczająco uporządkowana gospodarka ściekowa na terenie gminy sprawia, że jakość wód powierzchniowych na pewnych odcinkach oraz wód podziemnych w obszarach zainwestowanych może nie odpowiadać dopuszczalnym normom zwłaszcza w zakresie skażeń bakteriologicznych. Niekorzystnym elementem sprzyjającym zanieczyszczeniu wód jest koncentracja zainwestowania na terenach o większej przenikalności pionowej, co stanowi szczególne zagrożenie dla wód podziemnych, jak również fakt, iż w warunkach górskich wszystkie praktycznie obiekty znajdują się w obszarze silnego odpływu wód (ze względu na spadki terenu) a tym samym silnych tendencji wymywania i splukiwania zanieczyszczeń powierzchniowych z terenu do koryt cieków wodnych. Zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych wywołuje konieczność: uporządkowania zabudowy mieszkalno-gospodarczej oraz zachowania stref ochronnych bez zabudowy od cieków zgodnie z przepisami prawa wodnego, kształtowania filtrów biologicznych wzdłuż cieków w formie użytków zielonych, zadrzewień i zakrzewień zabezpieczających wody przed sływem zanieczyszczeń obszarowych oraz kontynuowania budowy sieci kanalizacyjnej dla uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej gminy.

Głównym lokalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest ciepłownictwo, oparte generalnie na indywidualnych źródłach ciepła (paleniskach domowych) opalanych węglem bądź koksem. Charakterystyczne dla tego rodzaju emisji są duże wartości pyłu opadającego i zawieszonego, SO₂, NO₂, CO. Należy się liczyć też z emisją o nieprzewidywalnej strukturze zanieczyszczeń. Koncentracji zanieczyszczeń sprzyjają inwersje termiczne, toteż najbardziej uciążliwe są emitory zlokalizowane w niższych partiach dolin i kotlin o tendencjach do stagnacji powietrza.

Najbardziej powszechnym źródłem zanieczyszczenia gleby mogą być - jak w przypadku wód - ścieki bytowe i z gospodarstw o profilu hodowlanym. Powodują one nadmierną eutrofizację gleb oraz możliwość skażenia bakteriologicznego. Największa aktywność tego rodzaju zanieczyszczeń występuje w terenach zainwestowanych, w rejonie koncentracji gospodarstw o profilu hodowlanym. Zagrożeniem dla jakości gleb są też zanieczyszczenia komunikacyjne.

Na obszarze Gminy Uzdrowskiej Muszyna występuje zagrożenie powodziowe, związane przede wszystkim z podgóorskimi rzekami i potokami szczególnie w czasie nawałnych opadów deszczu. Ograniczenie zagrożenia powodziowego wymaga:

- wykluczenia lokalizacji zabudowy szczególnie w bliskim sąsiedztwie cieków,
- zachowanie obowiązujących zakazów, nakazów i dopuszczeń wynikających z przepisów prawa wodnego,
- regulację cieków i potoków oraz uporządkowanie ich dolin dla zapewnienia swobodnego przepływu wód w okresie wezbrań. Zakres działań powinien uwzględnić ochronę ekosystemów przyrzecznych,
- poprawę stanu infrastruktury odprowadzającej wody opadowe m.in. poprzez udrożnienie rowów i przepustów, oczyszczenie koryt rzek.

Część obszaru gminy posiada predyspozycje dla występowania ruchów masowych oraz erozji, co może skutkować zagrożeniem dla zabudowy i sieci infrastruktury. Czynnikiem istotnie wpływającym na uaktywnienie zjawisk masowych jest obciążanie stoków zabudową oraz podcięcia stoków wykonywane na potrzeby inwestycji kubaturowych i infrastrukturalnych.

Zachowanie zasobów przyrodniczych i kulturowych krajobrazu: naturalnych koryt rzecznych, łąk i pastwisk w dolinach cieków oraz na stokach, lasów jako całości, punktów i ciągów widokowych, obiektów zabytkowych oraz wzbogacenie ich poprzez wzbogacenie zasobów ubogich gatunkowo siedlisk, porządkowanie zabudowy

i użytkowania, skuteczną gospodarkę odpadami, podniesienie standardu zagospodarowania i urządzenia terenów otaczających zabudowę mieszkalną oraz otoczenia dróg – to istotne działania dla ochrony i utrzymania atrakcyjności krajobrazu gminy.

Możliwości rozwoju gminy

Wysokie walory przyrodnicze są bardzo istotnym elementem, przyczyniającym się do rozwoju gminy Muszyna. W związku z jej położeniem na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz Ostoi Popradzkiej, możliwa jest szeroka akcja promocyjna wykorzystująca te szczególne walory.

Znaczna część turystów przybywających na obszar gminy, są to kuracjusze. Lecznicze szczyty oraz duża ilość pijalni wód mineralnych są cechą szczególnie wyróżniającą obszar opracowania. W związku z tym, powinna być to podstawowa jej funkcja, a wszystkie starania powinny być skierowane na jej ciągły rozwój. Dodatkową atrakcją turystyczną gminy, są malownicze szlaki, a w okresie zimowym stoki narciarskie, które przyczyniają się do rozwoju przemysłu czasu wolnego.

Znaczny napływ turystów, spowoduje rozwój coraz większej liczby miejsc noclegowych oraz spowoduje poprawę warunków jakościowych obecnie istniejących uzdrowisk. Obszar gminy, stanowi również istotny węzeł komunikacyjno – logistyczny, który zapewnia obsługę Beskidu Sądeckiego. Jest to kolejny czynnik, który sprzyja nie tylko lepszej dostępności komunikacyjnej gminy dla turystów jak również, powoduje większe zainteresowanie firm zewnętrznych oraz możliwość lokowania nowych inwestycji, w szczególności bazy hotelowe z usługami Spa i Wellness, na obszarze gminy.

Bariery rozwoju gminy

Podstawowym problemem w rozwoju gminy Muszyna jest jej rzeźba terenu. Duża ilość stoków o znacznym nachyleniu, powoduje trudności inwestycyjne. Niejednorodny grunt, może powodować duże problemy w trakcie prowadzenie inwestycji jak również stwarza duże niebezpieczeństwo podczas jej eksploatacji. Lokowanie różnego rodzaju obiektów kubaturowych na stokach, wymusza na inwestorach wykonanie dodatkowych ekspertyz geotechnicznych wraz

z zabezpieczeniem gruntu. W terenach takich również bardzo trudne jest zapewnienie właściwego uzbrojenia terenu. Niekiedy koszty związane z zabezpieczeniem przedsięwzięcia powodują jego nieopłacalność. Należy również zwrócić uwagę, iż obszar Karpat Fliszowych na którym położona jest gmina Muszyna, charakteryzuje się największą ilością terenów osuwiskowych i jest niezmiernie podatny na tego typu procesy. Również one powodują trudności z lokowaniem nowych inwestycji.

Obszar gminy prawie w całości położony jest w obszarze Natura 2000 – obszary siedliskowe oraz na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego. Zapisy, występujące w programach dotyczących obszarów chronionych, obligują inwestorów do wprowadzenia ograniczeń w nich zawartych. Mogą one spowodować zniechęcenie oraz zaniechanie prac w tym terenie. W obszarze siedliskowym szczególną ochroną objęte są siedliska zwierząt i gatunków roślin. Z kolei bariery, które mogą wystąpić w związku z obszarem Popradzkiego Parku Krajobrazowego, wynikają z przepisów odrębnych, również Uchwały Nr XLII/640/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

Duża ilość terenów leśnych oraz terenów przeznaczonych pod zalesienia w celu ochrony gruntów, nie sprzyja gospodarce towarowej. Słabe gleby oraz bardzo duże rozdrobnienie własnościowe gruntów powoduje nieopłacalność działalności rolniczej. W celu prowadzenia gospodarki na terenach górskich, wymagany jest specjalistyczny sprzęt, którego koszty są bardzo wysokie. W związku z tym większość gospodarstw, nie ma możliwości finansowych, które pozwoliłoby na zakup wyspecjalizowanych maszyn rolniczych.

Gmina powinna skupić się w szczególności na rozwoju funkcji turystyczno – kuracyjnej. Niestety obecna baza sanatoryjna, jest niedoinwestowana, a ilość i wachlarz świadczonych usług jest niewystarczający.

7. ŚRODOWISKO KULTUROWE I ZABYTKI

7.1. RYS HISTORYCZNY GMINY MUSZYNA

Bliska odległość od granicy oraz szlaku handlowego „węgierskiego” najprawdopodobniej przyczyniła się do powstania Muszyny. W roku 1209 na mocy nadania przez króla węgierskiego Andrzeja II możliwości pobierania ceł miała miejsce

pierwsza informacja o Muszynie. Niespełna 80 lat później władanie Muszyną i okolicami objęli biskupi Krakowscy, którzy wprowadzili nazwę „Klucza Muszyńskiego”. Obejmował on Muszynę, jako centrum administracyjne, Tylicz oraz najbliższe wsie.

Rok 1364 to lokowanie Muszyny przez Kazimierza Wielkiego na prawie magdeburskim, z kolei w roku 1772 nastąpiła kasacja Klucza Muszyńskiego przez austriackiego zaborcę. Okolice Muszyny stanowiły również pole walk konfederatów barskich z rosyjskimi wojskami na przełomie lat 1768 – 1772.

XIX wiek był ważnym okresem dla rozwoju gospodarki opartej na wydobyciu wód mineralnych występujących na terenie Muszyny. W tym czasie miały miejsce badania przeprowadzane nad składem oraz ich znaczeniem. Pierwsze uzdrowisko na terenie Muszyny utworzył Antoni Jurczak wraz z dr Sewerynem Mściwujewskim w latach 20 XX wieku. Rok 1930 to przyjęcie Muszyny do Związku Uzdrowisk, a już dwa lata później miało miejsce wykonanie pierwszych dwóch odwiertów „Antonii” i „Wanda”, jednak rozpoczęcie wojny w roku 1939 wpłynęło negatywnie na uzdrowisko i nastąpiła jego dewastacja. Po okresie wojennym, w latach 1958, na terenie Muszyny na nowo została wprowadzona działalność uzdrowska, która trwa nieustannie do chwili obecnej pomagając osobom cierpiącym na choroby układu pokarmowego i oddechowego. W szczególności wyróżnić można wody szczawiove oraz żelaziste, w których składzie występuje magnez, wapń, sód, potas, żelazo, lit oraz selen.

7.2. ROZWÓJ HISTORYCZNY OSADNICTWA

Nazwa Muszyny pochodzi najprawdopodobniej od mchu, który porastał Obszar Popradzkiego Parku Krajobrazowego zasiedlony jest przez ludność o wyraźnym zróżnicowaniu kulturowym. Przeważająca część Parku i jego otuliny zamieszkała była przez ludność góralską, w odróżnieniu od północnych obrzeży, gdzie występuje grupa Lachów Sądeckich o innej specyfice.

Kultura grup góralskich w całych Karpatach ma wiele cech wspólnych. Ukształtowała się ona w wyniku oddziaływań różnych czynników z których najważniejsze, to górskie środowisko naturalne oraz wpływ migracji wołoskich, które miły miejsce w XIV- XVI wieku. Wiązało się to z hodowlano-rolnym typem gospodarki wysokogórskiej i specyficznymi cechami kulturowymi, przejawiającymi się w różnych dziedzinach życia górali karpaccich, m. in. w budownictwie, stroju, gospodarstwie

domowym, zdobnictwie czy folklorze.

Na terenie Beskidu Sądeckiego badacze wyróżniają dwie duże grupy góralskie: od zachodu Górali Sądeckich od wschodu Łemków. Granica pomiędzy nimi jest granicą etniczną, oddzielającą zasiedlenie polskie od zasiedlenia ruskiego. Łemkowie (nazwani przez siebie Rusnakami) to grupa górali ruskich, ukształtowana w wyniku nałożenia się w XVI wieku rusko-wołoskich fal migracyjnych na istniejące tu wcześniej- od XIII wieku- osadnictwo polskie, rozmieszczone w dolinach rzek. Wsie wyznaczające zasięg tej grupy, to poczynając od Popradu w kierunku północno-wschodnim a następnie wschodnim: Wierchomla Wielka, Roztoka Mała, Składziste, Maciejowa, Łabowa i dalej już poza Popradzkim Parkiem Krajobrazowym. Na terenie osadnictwa ruskiego znajdowały się dwie enklawy polskie: Muszyna i Tylicz.

Wyraźna odrębność Łemków zaznacza się przede wszystkim własną gwarą, zbliżoną do języka ukraińskiego i wyznaniem (grekokatolicy bądź prawosławni). Po drugiej wojnie światowej w ramach tzw. akcji "Wisła" Łemkowie zostali wysiedleni na Ziemię Odzyskaną, a częściowo także wcześniej do Związku Radzieckiego. Na tereny przez nich uprzednio zamieszkałe sprowadzono osadników polskich. W ostatnich latach część Łemków powróciła w rodzinne Beskidy.

Kultura ludowa Łemków charakteryzowała się swoistą pierwotnością. Gospodarka ich oparta była przede wszystkim na pasterstwie, a w dużo, mniejszym stopniu na rolnictwie. Niebagatelną rolę w zdobywaniu środków utrzymania odgrywały też różnorodne zajęcia pozarolnicze. Dziś jednak na terenie Parku pozostałości Łemkowskie są nieliczne. Świadectwem życia dawnych mieszkańców są w pierwszym rzędzie piękne drewniane cerkwie, o wysokich walorach zabytkowych, rozsiane w większości wsi łemkowskich, obecnie używane jako kościoły rzymskokatolickie. Gdzieś tam zachowały się też stare drewniane chałupy i zabudowania gospodarcze, wyróżniające się bryłą architektoniczną o ładnych proporcjach i stromych dachach, pierwotnie krytych gontem. Przy drogach stoi jeszcze sporo dawnych kapliczek i krzyży unickich lub prawosławnych z charakterystyczną płaską postacią Chrystusa Ukrzyżowanego.

Wśród ludności ruskiej wyróżnić należy małą grupę tzw. Wengrinów, którzy zamieszkiwali dwie wsie na południowy wschód od Muszyny: Leluchów i Dubne. Ze względu na szerokie kontakty mieszkańców z terenami Spisza przylegającymi od południa, kultura tych wsi bardziej zbliżona do kultury ich słowackich sąsiadów niż graniczących od północy wsi łemkowskich. Przejawiało się to głównie w stroju,

budownictwie i gwarze.

Na wschód od Szczawnicy znajdowała się grupa czterech wsi, zamieszkałych do chwili wysiedlenia również przez ludność ruską: Jaworki, Szlachtowa, Biała Woda, Czarna Woda. Dla odróżnienia od Łemkowszczyzny teren ten nazwano Rusią Szlachtowską. Podobnie jak w przypadku Wengrinów, odrębność kultury spowodowana była silnym wpływem sąsiadów- górali polskich od zachodu i słowackich od południa. Etnograficznie Ruś Szlachtowska najbardziej zbliżona była do ruskich wsi północno-wschodniego Spisza (po stronie Słowackiej), a kultura jej miała charakter reliktowy. Na podkreślenie zasługuje fakt, że niemal wszyscy mieszkańcy Białej Wody a także część ludności z innych wsi, zajmowali się wędrownym druciarstwem.

Południowo zachodni skrawek Parku i jego otuliny zamieszkiwali Górale Szczawniccy (Szczawnica, Krościenko). Pierwotnie ich kultura była bardzo bliska Rusi Szlachtowskiej. Od końca poprzedniego i w ciągu bieżącego stulecia region ten jednak nabrał cech odrębnych. Było to wynikiem wpływów Podhala i Sądecczyzny, ale przede wszystkim skutkiem dostosowania się do nowych warunków i nowych potrzeb w związku z powstaniem i rozwojem uzdrowiska. W budownictwie np. ujawniło się to przez nadawanie domom mieszkalnym charakteru willi dla letników, a w stroju przez silne rozbudowanie zdobnictwa czy zmianę samodziałowych tkanin na fabryczne.

Druga duża grupa etnicza na terenie Parku i jego otuliny to tzw. Górale Sądecki. Zamieszkują oni na zachód od wsi Łemkowskich, od Rytra i Łomnicy poczynając. Etnografowie dzielą ich na kilka podgrup, z których w obszarze Parku wyróżnić można Górali Rytersko-Piwniczańskich (w rejonie Łomnicy, Piwnicznej i Rytra) oraz Górali Łąckich (w rejonie Obidzy, Brzyny i Zarzecza). Jak wszyscy górale, wykazują oni szereg cech wspólnych dla całej góralszczyzny karpackiej i równocześnie liczne elementy wyodrębniające ich kulturę. We wsiach pasma Radziejowej wykształciły się specyficzne formy hodowlane, polegające na powiązaniu gospodarki na polanach z gospodarką we wsi. Wiąże się z tym brak specjalnego budownictwa pasterskiego (poza szopami na siano i bydło), powszechne natomiast były małe przenośne kolibki, w których pasterze nocowali przy owcach. Tradycyjne budownictwo góralskie, szeroko rozsiane po odległych przysiółkach, zanika coraz szybciej, zdarzają się jednak jeszcze w terenie pojedyncze obiekty drewniane (a czasem kamienne), kryte gontem bądź słomą, nawiązujące do starych form z tego regionu.

Strój Górali Sądeckich opierał się na surowcach naturalnych jak sukno owcze, płótno lniane, skóra. Białe portki sukienne w części łąckiej a brązowe w części

piwniczańskiej ozdobione charakterystycznym "Węzłem Rycerskim" bądź innymi wzorami, można sporadycznie spotkać podczas imprez folklorystycznych czy większych świąt. Również starsze kobiety czasem jeszcze trzymają w skrzyniach dawne wełniane spódnice (kaźnirowe lub tybetowe) oraz starodawne chustki.

Niewielka część otuliny Parku obejmuje tereny w rejonie Starego Sącza i Gołkowic, zamieszkiwane przez Lachów Sądeckich. Jest to grupa o odmiennych zwyczajach i kulturze, mającą charakter przejściowy pomiędzy góralszczyzną a ludnością niziną południowej Małopolski. Pod względem gospodarczym jest to ludność wybitnie rolnicza, zajmującą się też hodowlą koni i wyspecjalizowanym rzemiosłem. Wykształciła własne, bardzo ciekawe formy kultury, własną gwarę, muzykę, tańce. Na szczególną uwagę zasługuje strój Lachów Sądeckich, rzucający się w oczy u mężczyzn granatami sukienkami i kaftanami, a u kobiet różem i "biskupim" kolorem spódnic i zapasek, szczególnymi formami kroju ubrań (np. katany z organkami), a zwłaszcza niesłychanie bogatym zdobnictwem, uważanym za najpiękniejsze w Polsce, przewyższającym nawet strój Górali Podhalańskich.

Tradycyjne budownictwo Lachów nawiązywało do Krakowskiego - z bielonymi zrębami domów i strzechą z żytniej słomy. Szczególnym przypadkiem jest szeregową zabudowę wsi Gołkowice, odmienna całkowicie od sąsiednich, o murowanych domach i budynkach gospodarczych, ustawionych szczytem do drogi, a podwórkach zamkniętych charakterystycznymi bramami. Jest to pozostałość tzw. osadnictwa józefińskiego z początku XIX wieku, kiedy to władze austriackie po kasacie dóbr kościelnych sprowadziły na ten teren osadników niemieckich. Ludność ta mieszkała na Sądecczyźnie do końca drugiej wojny światowej.

Warto wspomnieć, że dla całego obszaru zamieszkałego przez ludność rzymskokatolicką niesłychanie ważnym ośrodkiem miejskim był Stary Sącz, z istniejącym tu od XIII wieku kultem bł. Kingi, z szeroko rozwiniętym od czasów średniowiecznych rzemiosłem, a także jako miejsce tradycyjnych targów i jarmarków. Dawne tradycje kultury ludowej zanikają, kultywowany jest jednak nadal bogaty folklor w licznych regionalnych zespołach pieśni i tańca, a także podczas większych świąt kościelnych, środowiskowych i państwowych.¹⁵

---

¹⁵ Źródło: Dane z UMiG Muszyna.

7.3. ZASOBY KULTUROWE

W obszarze gminy występują zespoły zabudowy oraz pojedyncze obiekty stanowiące świadectwo historyczne oraz bogaty zasób dziedzictwa kulturowego terenu świadczący o tradycji i tożsamości regionu.

7.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Tabela 17. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków	Miejscowość / dz. nr	Nr. Zabytku na karcie zabytku nieruchomego
1	Dawna cerkiew p.w. Uśpienia Bogarodzicy, ob. kościół fil. p.w. Najświętszej Maryi Panny, XIX w., drewniana	Andrzejówka Dz. nr 298	A-764/94
2	Dawna cerkiew p.w. św. Michała Anioła, ob. kościół fil. pod tym samym wezwaniem, XIX w., drewniana	Dubne Dz. nr 92	A-13
3	Dawna cerkiew p.w. św. Łukasza Ewangelisty, ob. kościół fil. pod tym samym wezwaniem, XIX w., wraz z otoczeniem, drewniana	Jastrzębik Dz. nr 204	A-24
4	Dawna cerkiew p.w. św. Dymitra wraz z otoczeniem, ob. kościół p.w. Macierzyństwa Najświętszej Maryi Panny, XIX w., drewniana	Leluchów Dz. nr 156	A-63
5	Dawna cerkiew p.w. św. Kosmy i Damiana, ob. kościół par. pod tym samym wezwaniem, XIX w., drewniana	Milik Dz. nr 242	A-74
6	Dawna cerkiew p.w. św. Jakuba Młodszego Apostoła, ob. kościół parafialny pod tym samym wezwaniem, XVII w., drewniana	Powroźnik Dz. nr 431	A-1213/M
7	Kapliczka św. Jana Nepomucena, murowana	Powroźnik Dz. nr 121	Ks. B.147
8	Dawna cerkiew p.w. św. Dymitra, ob. kościół filialny pod tym samym wezwaniem a także otoczenie w granicach cmentarza, XVII w., drewniana	Szczawnik Dz. nr 315/1	A-109
9	Kapliczka MB Nieustającej Pomocy, XIX w., murowana	Szczawnik Dz. nr 234	Ks.A-737
10	Dawna cerkiew p.w. św. Kosmy i Damiana, ob. kościół fil. pod tym samym wezwaniem oraz otoczenie, drzewostan i mur ogrodzeniowy, XVIII w., drewniana	Wojkowa Dz. nr 47/2	A-128
11	Dawna cerkiew p.w. św. Dymitra, ob. kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP wraz z murem ogrodzeniowym i drzewostanem, XIX w., drewniana, ogrodzenie murowane	Złockie Dz. nr 135	A-143
12	Pensjonat „Warszawianka”, 1929-30, murowany	Żegiestów Dz. nr 571/1, Dz. nr 571/2	Ks.A-690
13	Dawna cerkiew p.w. św. Michała Archanioła, ob. kościół parafialny p.w. św. Anny, pocz. XX w., drewniana	Żegiestów Dz. nr 305	A-1243/M
14	Budynek dawnego pensjonatu „Światowid”, 1929-30, murowany	Żegiestów Dz. nr 585	A-1245/M
15	Sanatorium „Wiktor”, 1927-1929, murowany	Żegiestów Dz. nr 744	A-1237/M
16	Budynek „Domu Zdrojowego”, 1927-29, murowany	Żegiestów Dz. nr 580/2, Dz. nr 580/3 Dz. nr 580/5	A-1367/M

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z WUOZ

7.3.2. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Tabela 18. Zabytki nieruchomości wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków:

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Rodzaj zabytku</i>	<i>Nr adresowy</i>	<i>Położenie / Dz. nr</i>
1	Andrzejówka	Kapliczka murowana i otynkowana z 1912 r.	-	364/18
2	Jastrzębik	Kapliczka i krzyż z XIX w., kamienny z płaskorzeźbionym i żeliwnym wizerunkiem Chrystusa na postumencie	-	270/6
3	Jastrzębik	Kapliczka i krzyż z XIX w., kamienny z płaskorzeźbionym i żeliwnym wizerunkiem Chrystusa na postumencie	-	198/12
4	Jastrzębik	Kapliczka na planie koła, 1 poł. XIX w., z kamienia, otynkowana	-	66/2
5	Powroźnik	Budynek mieszkalny, ok 1900r.	83	551/6
6	Powroźnik	Budynek mieszkalny, ok 1920r., drewniany	63	476/1
7	Powroźnik	Willa „Maciejówka”	59	469/1
8	Powroźnik	Budynek mieszkalny, drewniany, XX w.	70	486
9.	Szczawnik	Cmentarz grekokatolicki z drewnianą kostnicą, XIX w.	-	246
10.	Szczawnik	Kapliczka	-	148/1
11	Szczawnik	Kapliczka	-	416/2
12	Wojkowa	Spichlerz, II poł. XIXw., Drewniany	Obok budynku 5	30/5
13	Wojkowa	Spichlerz, 1898r., drewniany	Obok budynku 9	74/5
14	Wojkowa	Kapliczka murowana, w środku ludowa rzeźba Matki Bożej oraz ikony przedstawiające św. Rodzinę i św. Mikołaja, XIX w.	-	99/2
15	Żegiestów	Budynek mieszkalny „Żegotka”, 1921 – 25r., murowany	17	580/5
16	Żegiestów	Sanatorium MON – „Żorlina”, budynek II, pocz. XXw., drewniany	-	505/2
17	Złockie	Podpiwniczony spichlerz potemkowski, drewniane 4 ćw. XIX w.	44	54/2
18	Złockie	Willa, drew., lata 30 XX w.	59	293
19	Żegiestów	Budynek dworca PKP		408/4
20	Żegiestów	Willa „Malutka”, murowana, 1929 r.	23	555
21	Żegiestów	Budynek mieszkalny, murowany i drewniany, XX w.	37	461/3
22	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, lata 1910-	39	466/4

		1920		
23	Żegiestów	Budynek mieszkalny , drewniany, lata 20 i 3-te XX w.	45	471/3
24	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, lata 1910- 1920	58	486/8
25	Żegiestów	Budynek mieszkalny – d. szkkoła, l. 20-te XXw., drewniany	49	474/1
26	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, 1955 r.	71	298/1
27	Żegiestów	Willa "Zosieńka", lata 30- te XXw.	35	409/1
28	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, lata 1910- 1920	84	74/5
29	Żegiestów	Budynek gospodarczy, drewniany, 4 ćw. XIX w.	84	74/5
30	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, lata 1910- 1920	85	78/3
31	Żegiestów	Willa "Zacisze", 1928, drewniana	8	393
32	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, lata 1910- 1920	92	97
33	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, lata 1910- 1921	93	99
34	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, około 1909 r.	100	115/5
35	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, lata 1900- 1960	104	121
36	Żegiestów	Spichlerz, drewniany, XX w.	105	122/3
37	Żegiestów	Budynek mieszkalny, murowany i drewniany, około 1920 r.	105	122/3
38	Żegiestów	Willa "Ruczaj", lata 20 I 30-te XXw., murowana, drewniana		502
39	Żegiestów	Willa "Orlątko", 1936, drewniana	9	578
40	Żegiestów	Budynek mieszkalny, drewniany, 1907 r.	114	143/2
41	Żegiestów	Budynek dworca PKP Żegiestów Zdrój, murowany i drewniany, XX w.	2	552/4, 552/5
42	Żegiestów	Budynek przedszkola, drewniany, lata 1910 - 1920	55	485
43	Żegiestów	Budynek sanatorium „Żorlina” murowany, lata 1921 - 1925		505/2
44	Żegiestów	Willa "Halina", 1934r., drewniana	33	450/1
45	Żegiestów	DW „Księżówka”, murowany, lata 30-te XX w.	25	746
46	Żegiestów	Kapliczka, murowana z metalowym krzyżem, pocz. XX w.	na rozstaju dróg Palenica- Rusinówka	155
47	Żegiestów	Kapliczka, murowana, XX w.	obok budynku nr 111	163/9

48	Żegiestów	Kapliczka z krzyżem, murowana z metalowym krzyżem	Obok budynku nr 107	132
49	Żegiestów	Kościół świętej Kingii, murowany		581
50	Żegiestów	Łazienki mineralne, lata 20 – 30-te XX-w, murowane	11	580/4
51	Żegiestów	Willa "Bagatela", pocz. XXw, Drewniana	14	398
52	Żegiestów	Willa "Beskid", około 1929r., murowana i drewniana	2	384
53	Żegiestów	Willa "Grażyna", lata 20-te, XX wieku, drewniana	32	446

Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2017 – 2020.

7.3.3. Stanowiska archeologiczne

Stanowiska archeologiczne to materialne ślady działalności ludzi. W obrębie stanowiska archeologicznego grupują się zazwyczaj pozostałości licznych powstających i zamierających kolejno osad. Gmina Muszyna nie jest interesującą gminą pod względem archeologicznym.

Na terenie gminy zlokalizowane zostały następujące stanowiska archeologiczne:

Obszar: 112-65 AZP, 117-64 AZP, 117-65 AZP, 117-66 AZP, 118-65 AZP.

Tabela 18a. Stanowiska archeologiczne na obszarze wiejskim gminy Muszyna:

Numer stanowiska wg AZP	Funkcja obiektu	Kultura	Bliższa chronologia	Miejscowość
117-65/1/9	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		ep. kamienia okres nowożytny	Andrzejówka
117-65/2/10	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		wczesny brąz okres nowożytny	Andrzejówka
117-65/3/11	śląd osadnictwa		ep. kamienia	Andrzejówka
117-65/4/12	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		ep. kamienia okres nowożytny	Andrzejówka
117-65/5/13	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		ep. kamienia okres nowożytny	Andrzejówka
117-65/6/14	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Andrzejówka
117-65/7/15	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Andrzejówka
117-66/1/5	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Jastrzębik
117-66/2/6	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		średniowiecze okres nowożytny	Jastrzębik
117-66/3/7	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Jastrzębik
117-66/4/8	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Jastrzębik
117-66/5/9	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Jastrzębik
117-66/6/10	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		Średniowiecze okres nowożytny	Jastrzębik
117-66/7/11	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Jastrzębik
117-66/8/12	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Jastrzębik
117-65/1/16	śląd osadnictwa		ep. kamienia	Milik
117-65/2/17	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		górnym paleolitu okres nowożytny	Milik
117-65/3/18	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Milik
117-65/4/19	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Milik
117-65/5/20	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Milik
117-66/1/14	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik

117-66/2/15	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/3/16	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/4/17	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/5/18	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/6/19	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/7/20	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/8/21	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/9/22	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/10/23	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik
117-66/1/13	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Powroźnik - Szczawicze
117-65/1/21	śląd osadnictwa		ep. kamienia	Szczawnik
117-65/2/22	śląd osadnictwa		ep. kamienia	Szczawnik
117-65/3/23	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		ep. kamienia okres nowożytny	Szczawnik
117-65/4/24	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Szczawnik
117-65/5/25	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Szczawnik
117-65/6/26	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Szczawnik
117-65/7/27	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Szczawnik
117-66/1/24	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Wojkowa
117-66/2/25	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Wojkowa
117-66/3/26	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Wojkowa
117-66/4/27	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Wojkowa
117-65/1/28	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Złockie
117-65/2/29	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Złockie
117-65/3/30	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Złockie
117-65/3/31	śląd osadnictwa		późny paleolit	Żegiestów Palenica
117-65/4/32	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Żegiestów Palenica
118-66/1/1	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Leluchów
118-66/2/2	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Leluchów
118-66/3/3	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		epoka kamienia okres nowożytny	Leluchów
118-66/4/4	śląd osadnictwa		okres nowożytny	Leluchów
118-66/5/5	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		epoka kamienia okres nowożytny	Leluchów
118-66/6/6	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		epoka kamienia okres nowożytny	Leluchów
118-66/1/7	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		epoka kamienia okres nowożytny	Dubne
118-66/2/8	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		epoka kamienia okres nowożytny	Dubne
118-66/3/9	śląd osadnictwa		Okres nowożytny	Dubne
118-66/4/10	śląd osadnictwa		Okres nowożytny	Dubne
118-66/5/11	śląd osadnictwa		Okres nowożytny	Dubne
118-66/6/12	obiekt obronny – okopy konfederatów barskich		okres nowożytny	Dubne
118-66/5/13	śląd osadnictwa		Okres nowożytny	Wojkowa
118-66/6/14	śląd osadnictwa		Okres nowożytny	Wojkowa
118-66/7/15	śląd osadnictwa		Okres nowożytny	Wojkowa
118-66/8/16	śląd osadnictwa		Okres nowożytny	Wojkowa
118-66/9/17	Obiekt obronny – okopy konfederatów barskich		Okres nowożytny	Wojkowa

7.3.4. Krajobraz kulturowy

Gmina Muszyna, charakteryzuje się dużą wartością krajobrazu kulturowego, na który składają się:

- mało zniekształcone układy wiejskie, o czytelnym planie, dyspozycji funkcjonalnej i przestrzennej;
- cechy terenów otwartych, między zabudową a granicą lasów o historycznym rysunku rozłogu pól, z zadrzewieniami śródpolnymi, jarów i potoków;
- pozostałości tradycyjnej zabudowy, zwłaszcza w trudno dostępnych przysiółkach;
- mała architektura (kaplice, kapliczki).

Z zabudowy wiejskiej zniknęły i znikają nadal ostatnie obiekty, reprezentujące tradycyjne budownictwo, jako nieodpowiadające współczesnym standardom. Ostatnie zachowane przykłady rodzimego budownictwa mogą być wykorzystane dla rozwoju rekreacji na obszarze gminy, ale także winny określać pewne ramy dla współczesnych rozwiązań architektonicznych.

8. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ ZABYTEKÓW

Głównym uwarunkowaniem rozwoju Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, wynikającym z potrzeb ochrony wartości kulturowych jest dziedzictwo kulturowe, decydujące o tożsamości gminy, które stanowią:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- wpisane do ewidencji zabytków budownictwo mieszkaniowe, obejmujące głównie obiekty regionalnej architektury drewnianej,
- zabytkowe kapliczki i krzyże przydrożne,
- stanowiska archeologiczne,
- krajobraz kulturowy.

W obszarze gminy zróżnicowany jest stan zachowania substancji zabytkowej i ochrony krajobrazu kulturowego. Najbardziej cenne zabytki (wpisane do rejestru zabytków) chronione są w stopniu zadawalającym, a kapliczki i krzyże przydrożne utrzymane są w dobrym stanie. Problemem jest budownictwo mieszkaniowe oraz inwentarskie wpisane do ewidencji zabytków, które charakteryzuje dewastacja

i powolny zanik.

Na obniżenie walorów kulturowych gminy wpływają zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego, będące wynikiem procesu urbanizacji, w tym: rozbudowa sieci drożnej, wprowadzanie we wsiach nowej zabudowy przy równoczesnym zaniku obiektów cennych pod względem historycznym.

W zakresie zagrożeń dla krajobrazu kulturowego gminy widoczny jest brak koncepcji utrzymania budownictwa drewnianego (np. poprzez wykorzystywanie zabudowy w celach promocji turystycznej gminy), przebudowy i wyburzenia obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków.

9. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

9.1. LUDNOŚĆ

9.1.1. Potencjał ludnościowy i jego zmiany

Jednym z ważniejszych czynników występujących na terenie gminy są zmiany demograficzne a w szczególności zmiany populacji w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Dzięki tym informacją możliwe będzie określenie ramowych kierunków rozwoju gminy oraz strategii gospodarczych.

Porównując liczbę ludności zamieszkałej na terenie powiatu nowosądeckiego z liczbą ludności gminy Muszyna, na koniec roku 2016, w pierwszym przypadku wynosiła ona 213 864 os (gęstość zaludnienia 138 os/km²), natomiast liczba mieszkańców w gminie Muszyna wyniosła 6 668 (gęstość zaludnienia 57 os/km²).

**Tabela 19. Powierzchnia i ludność w gminie Muszyna (31.12.2016 r.)
Podstawowe dane o gminie Muszyna – obszar wiejski**

	Jednostka miary	2013
PODZIAŁ TERYTORIALNY (STAN W DNIU 31 XII)		
Sołectwa	jd	10
Powierzchnia	ha	11 701
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII 2013r.)		
Ludność faktycznie zamieszkała		
ogółem	osoba	6668
kobiety	osoba	3339
mężczyźni	osoba	3329
Ludność według grup wieku:		
0-4 lat	osoba	382
5-9 lat	osoba	457
10-14 lat	osoba	439
15-19 lat	osoba	400

20-24 lat	osoba	533
25-29 lat	osoba	534
30-34 lat	osoba	561
35-39 lat	osoba	540
40-44 lat	osoba	486
45-49 lat	osoba	425
50-54 lat	osoba	384
55-59 lat	osoba	390
60-64 lat	osoba	361
65-69 lat	osoba	305
70 lat i więcej	osoba	471
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	57
Ludność w wieku		
przedprodukcyjnym	osoba	1278
produkcyjnym	osoba	4434
poprodukcyjnym	osoba	956
W % ogółem ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	%	19,2
produkcyjnym	%	66,5
poprodukcyjnym	%	14,3
Wskaźniki obciążenia demograficznego		
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	59,0
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	63,0
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	22,8
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	100
Na 1000 ludności:		
przyrost naturalny	-	3,89
urodzenia żywe		10,48
małżeństwa zawarte w ciągu roku na 1000 ludności		4,9
Saldo migracji na pobyt stały		
saldo migracji gminnych wewnętrznych	osoba	2
saldo migracji zagranicznych	osoba	-4

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi w gminie 59,0 osoby (średnio w województwie 61,3/100 osób, a w powiecie 60,7/100 osób). W związku z tym może powodować to zmianę warunków ekonomicznych w rodzinach. Mając na uwadze liczebne roczniki wchodzące na rynek pracy, mogą one powodować zachwianie równowagi oraz rynku pracy oraz zmuszenie do poszukiwania pracy poza działalnością rolniczą.

Poniżej przedstawiono zmiany demograficzne w gminie na przestrzeni trzech lat. W gminie można zaobserwować trend wzrostowy w zakresie liczby ludności.

Tabela 20. Liczba ludności w gminie Muszyna na przestrzeni lat 2014 - 2016

Wybrane dane statystyczne	2014	2015	2016
Ludność	6665	6656	6668
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	57	57	57
Kobiety na 100 mężczyzn	101	102	100

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych

Dla porównania trend wzrostowy dotyczący liczby ludności obserwuje się w obrębie całego powiatu nowosądeckiego, w którym w 2014 r. zamieszkiwało 211 830 osób, w 2015 r. 212 894 osób a w 2016 r. – 213 864 osób. Wzrosła również gęstość zaludnienia z 137 osób/km² (2014) do 138 osób/km² (2016).

Ważnym miernikiem charakteryzującym przebieg procesów demograficznych jest saldo migracji stałej. Saldo migracji dla gminy Muszyna systematycznie z roku na rok maleje i w chwili obecnej wg. danych na 31.12.2016 r. było ono dodatnie dla migracji gminnych wewnętrznych, natomiast ujemne dla migracji zagranicznych. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały (na 1000 ludności) w powiecie nowosądeckim spada - w 2014 r. wynosiło -1,1, a w roku 2013 wyniosło 0,1.

Główny Urząd Statystyczny opracował „Prognozę ludności na lata 2003-2030”, która podaje przewidywane stany ludności faktycznie zamieszkałej na danym terenie (mieszkańcy stali oraz przebywający czasowo powyżej dwóch miesięcy) w dniu 31 grudnia każdego roku w podziale. Stan wyjściowy 31 grudnia 2002 r. został oparty na wynikach Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r.

Zgodnie z ww. prognozą w obszarze powiatu nowosądeckiego do roku 2030 przewidywany jest wzrost liczby ludności, w związku z powyższym korzystnie dla całego powiatu kształtują się prognozy procesów demograficznych na najbliższe lata.

Tabela 21. Prognozowany stan ludności w kolejnych latach do 31.12.2030 r. dla powiatu nowosądeckiego

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Liczba ludności	207838	209263	210594	212097	213488	214757	216114	217378	218679	219763	220930	221948	222908	223782	224517	225243	225929	226489

Źródło: GUS „Prognoza ludności na lata 2003-2030”

9.2. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Tabela 22. Rynek pracy w gminie Muszyna (31.12.2016 r.)*

RYNEK PRACY (STAN W DNIU 31XII)		
Pracujący		
ogółem	osoba	506
mężczyźni	osoba	280
kobiety	osoba	226
Bezrobotni zarejestrowani*		
ogółem	osoba	701
mężczyźni	osoba	381
kobiety	osoba	320
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
ogółem	%	5,7
mężczyźni	%	4,3
kobiety	%	7,3

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

*dane dotyczące liczby bezrobotnych zarejestrowanych, ze względu na brak nowszych danych stan: 31.12.2013 r.

Ryc. 2. Wybrane dane o rynku pracy – w odniesieniu do gminy Muszyna i powiatu nowosądeckiego

WYBRANE DANE O RYNKU PRACY ^a W 2015 R.		
	Powiat	Gmina
Pracujący ^b	23671	1211
Bezrobotni zarejestrowani	10136	560
w tym kobiety w %	59,1	47,0
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	7,6	7,7
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	9,6	7,7

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w kolejnych latach

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat nowosądecki	14098	11940	12001	15395	17414	20511	19995	19803	19315	16854	13548	11253	8629	11143	12642	12726	13375	13563	10920
Muszyna	811	708	676	911	1049	1253	1185	1159	1024	899	612	282	203	317	381	408	433	423	296

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego

Dane dotyczące zatrudnienia na obszarze gminy na przestrzeni ostatnich trzech lat wskazują niewielki spadek poziomu bezrobocia w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie.

Tabela 24. Wybrane dane statystyczne dla powiatu nowosądeckiego

Wybrane dane statystyczne	2014	2015	2016
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	60,6	60,5	60,7
Pracujący na 1000 ludności	115	111	119

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Bezrobocie należy do najpilniej obserwowanych zjawisk społeczno-gospodarczych w ostatnich latach. W obrębie powiatu nowosądeckiego stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła: w 2014 r. wynosiła 14,6%, w 2015 r. wynosiła 13,6% a w roku 2016 stanowiła 10,5%. Stopa bezrobocia w powiecie jest znacznie wyższa niż w obrębie całego województwa małopolskiego, gdzie w 2016 r. wynosiła ona 6,7%.

Tabela 25. Struktura bezrobocia wg stanu na III kw. 2014 r.

Muszyna	Powiat	Bezrobotni Stan na koniec okresu sprawozdawczego				Bezrobotni - Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy Stan na koniec okresu sprawozdawczego											
		ogółem	Kobiety	z prawem do zasiłku	Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	Ogółem	w wieku do 25 r.ż.	które ukończ. szk. Wyższą do 27 lat	długotrwale bezrobotne	kobiety, nie pracujące po urodzeniu dziecka	pow. 50 r.ż.	bez kwalifikacji zawodow.	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wych. dzieci. do 18 r.ż.	po odbywaniu kary pozbawienia wolności	niepełnosprawni
265	0500																
154	6327																
52	1209																
23	631																
230	9397																
50	2823																
5	266																
128	5995																
48	1675																
56	1773																
66	2434																
42	3059																
128	4880																
20	426																
3	54																
7	410																

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego

Tabela 26. Bezrobotni wg wielkich grup zawodowych– stan na 30.06.2014 r.

Nazwa grupy		Bezrobotni ogółem	% udział grup zawodów w ogółem
0	Bez zawodu	1494	13,1
1.	Przedstawiciele władz publi., wyżsi urzędnicy i kierownicy	39	0,3
2.	Specjaliści	1282	11,3
3.	Technicy i inny średni personel	1270	11,2
4.	Pracownicy biurowi	451	4,0
5.	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	2814	24,8
6.	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	117	1,0
7.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2363	20,8
8.	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	462	4,1
9.	Pracownicy przy pracach prostych	1053	9,3
10.	Siły zbrojne	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego – Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Nowosądeckim w I półroczu 2014 r.

Najliczniejszą grupą osób bezrobotnych, sklasyfikowaną według grup zawodowych są pracownicy usług osobistych i sprzedawcy. Stanowi ona prawie 25% spośród wszystkich grup zawodowych, w tym 2297 to kobiety. Kolejną grupą są robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy którzy stanowią ok. 20% udziału. Również i w tej grupie występuje aż 529 kobiet pozostających bez zatrudnienia.

Porównując monitoring zawodów na przełomie kilku lat, nasuwa się wniosek, iż powstały pewne grupy zawodów, w których bezrobocie przez cały okres utrzymuje się na wysokim poziomie.

Najwięcej osób bezrobotnych w powiecie ma wykształcenie zasadnicze zawodowe, wykształcenie policealne i średnie zawodowe, czyli są to osoby, które mają konkretny zawód. Dodając do tego osoby z wykształceniem wyższym to jest łącznie 5554 osób, które mają zawód i wiedzę z konkretnej dziedziny, są gotowi do pracy, ale brakuje wolnych miejsc pracy.

Tabela 27. Bezrobotni wg wykształcenia – porównanie półroczne.

Wykształcenie	Stan na koniec IV kwartału 2013 r.	Stan na koniec IV kwartału 2014 r.	Stan na koniec IV kwartału 2015 r.	Stan na koniec III kwartału 2016 r.
wyższe	1648	1521	1440	1183
policealne i średnie zawodowe	3711	3028	2728	2058

średnie ogólnokształcące	1271	1065	988	755
zasadnicze zawodowe	4687	3704	3464	2313
gimnazjalne i poniżej	1981	1602	1516	1019
RAZEM	13298	10920	10136	7328

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego

Niezmiennie, od kilku lat osoby osiągające wyższe wykształcenie, nie mogą znaleźć zatrudnienia w związku z tym, muszą zarejestrować się w Urzędach Pracy. Dodatkowo, liczba tych osób z roku na rok przybywa.

Tabela 28. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Muszyna – sektor publiczny i prywatny (31.12.2013 r.)

GOSPODARKA		
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON		
ogółem	jed.gosp.	478
sektor publiczny	jed.gosp.	12
sektor prywatny	jed.gosp.	466
Jednostki wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007		
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	21
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	jed.gosp.	0
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	jed.gosp.	27
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	jed.gosp.	0
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	jed.gosp.	0
Sekcja F - Budownictwo	jed.gosp.	134
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	jed.gosp.	106
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	jed.gosp.	23
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	jed.gosp.	36
Sekcja J - Informacja i komunikacja	jed.gosp.	4
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	jed.gosp.	7
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	jed.gosp.	1
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	jed.gosp.	16
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	jed.gosp.	13
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	jed.gosp.	4
Sekcja P - Edukacja	jed.gosp.	22
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	jed.gosp.	20

Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	jed.gosp.	12
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe	jed.gosp.	32
Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne	jed.gosp.	0

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Skutkiem reformy gospodarczej jest rozwój sektorów prywatnych, których liczba na terenie gminy wynosi 478. W tej grupie występuje podział na sektor prywatny i publiczny. Liczba podmiotów działających w sektorze prywatnym wynosi 466 (tj. 98%), natomiast w publicznym jedynie 12 (tj. 2%). Najliczniejszą grupę sektora prywatnego stanowią podmioty związane z budownictwem (134) a kolejną podmioty związane z handlem hurtowym oraz detalicznym (w liczbie 106 podmiotów).

Tabela 29. Podmioty gospodarki narodowej w powiecie nowosądeckim i w gminie Muszyna

Wybrane dane	Powiat nowosądecki	Gmina Muszyna
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	14643	478
w tym w sektorze: rolniczym	613	21
przemysłowym i budowlanym	5181	161
pozostała działalność	8849	296
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys ludności	694	718

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Jednostką, która stanowi źródło wzrostu obszaru jest miasto Muszyna. Jest to miejscowość uzdrowiskowa, której bogata oferta turystyczna powinna być w dalszym ciągu rozwijana. W związku z bardzo dogodnym położeniem gminy w malowniczych terenach, obszar ten powinien kierować swój rozwój w szczególności w kierunku obsługi ruchu turystycznego jak również w pewnym stopniu z produkcją rolniczą.

Konsekwencją rozwoju obszaru uzdrowiskowego, jest umocnienie pozycji Gminy Uzdrowiskowej Muszyna na arenie polskiej oraz europejskiej w zakresie usług turystycznych i uzdrowiskowych.

9.3. MIESZKALNICTWO

9.3.1. Zasoby mieszkaniowe

Bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na ruch budowlany oraz chęć osadnictwa na terenach podmiejskich jest dogodne położenie w stosunku do miasta bogatego w usługi wyższego rzędu, przyjazne ukształtowania terenu, walory przyrodnicze. Właśnie takimi cechami odznaczają się miejscowości gminy Muszyna,

które położone są w niewielkiej odległości od miasta Muszyna, w którym istnieje możliwość skorzystania z usług wyższego rzędu.

Podstawową formą zaspakajania potrzeb mieszkaniowych na terenie gminy jest budownictwo indywidualne.

Tabela 30. Zasoby mieszkaniowe w gminie Muszyna (na dzień 31.12.2013 r.)

ZASOBY MIESZKANIOWE		
Mieszkania	mieszk.	1644
Przeciętna powierzchnia użytkowa		
1 mieszkania	m ²	87,9
na 1 osobę	m ²	21,7
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:		
wodociąg	mieszk.	1605
ustęp spłukiwany	mieszk.	1575
łazienka	mieszk.	1539
centralne ogrzewanie	mieszk.	1394
gaz z sieci	mieszk.	701
Budynki mieszkalne oddane do użytkowania	bud.	12
Mieszkania oddane do użytkowania		
mieszkania	mieszk.	13
izby	izba	82
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	2266

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W porównaniu do roku 2012, liczba mieszkań oddanych w 2013 r. do użytkowania nie wzrosła, zaznaczył się natomiast niewielki spadek w stosunku do roku 2011, w którym liczba ta wynosiła 16.

Tabela 31. Mieszkania oddane do użytkowania gmina Muszyna

Wybrane dane statystyczne	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Mieszkania oddane do użytkowania	16	13	13

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Trend wzrostowy jest widoczny również w obszarze powiatu nowosądeckiego, gdzie w 2012 r. oddano do użytkowania o 23% więcej mieszkań niż w roku 2011 i aż o 60% więcej niż w roku 2010.

Tabela 32. Budynki mieszkalne (31.12.2012 r.)

Jednostka terytorialna	Ogółem - ilość	
	2012 r.	2013 r.
Powiat nowosądecki	45071	45528
Muszyna	1378	1387

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Stosunkowo od roku 2011 wzrasta powierzchnia użytkowa mieszkań. W 2011 wynosiła ona 86,8m², natomiast w kolejnych latach 87,4m², 87,9m².

9.3.2. Gospodarka komunalna

Tabela 33. Gospodarka komunalna w gminie Muszyna (31.12.2013 r.)

GOSPODARKA KOMUNALNA		
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
z wodociągu	%	37,9
z kanalizacji	%	71,7
z gazu	%	42,6
Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych		
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	7,7
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	0,0
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	68,1

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W porównaniu z rokiem 2011 oraz 2012, nastąpił nieznaczny wzrost procentu ludności, korzystającego z wodociągów, jednak pozostałe kategorie skupiające się na % ludności korzystającym z kanalizacji oraz gazu podlegały tendencji spadkowej.

9.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

9.4.1. Edukacja i wychowanie

Tabela 34. Edukacja i wychowanie w gminie Muszyna (31.12.2013 r.)

EDUKACJA I WYCHOWANIE		
Placówki wychowania przedszkolnego		
przedszkola bez specjalnych	ob.	4
przedszkola specjalne	ob.	0
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	ob.	3
zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	ob.	0
punkty przedszkolne bez specjalnych	ob.	0
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego		
przedszkola bez specjalnych dzieci	osoba	210
przedszkola specjalne	osoba	0
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	osoba	3

zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	osoba	0
punkty przedszkolne bez specjalnych	osoba	0
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego		
przedszkola bez specjalnych	msc	216
przedszkola specjalne	msc	0
zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	msc	0
punkty przedszkolne bez specjalnych	msc	0

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Na przełomie lat 2011 – 2013, wzrosła liczba przedszkoli oraz dzieci uczęszczających do przedszkoli. Brak jest natomiast placówek specjalnych – zarówno przedszkolnych jak i szkolnych.

Tabela 35 . Przedszkola

Wybrane dane statystyczne	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Placówki wychowania przedszkolnego	9	11	10
- w tym przedszkola	5	5	6
Miejsca w przedszkolach	281	274	385
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	384	407	441
- w tym przedszkola	304	296	385

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 36. Szkoły podstawowe i gimnazjalne (31.12.2012 r.)

Szkoły podstawowe		
szkoły podstawowe ogółem	ob.	6
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez	ob.	6
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i	ob.	0
szkoły podstawowe dla dorosłych	ob.	0
szkoły podstawowe ogółem - uczniowie	osoba	470
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez	osoba	470
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i	osoba	0
szkoły podstawowe dla dorosłych - uczniowie	osoba	0
Szkoły gimnazjalne		
gimnazja ogółem	ob.	2
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	ob.	2
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	ob.	0
gimnazja dla dorosłych	ob.	0
gimnazja ogółem - uczniowie	osoba	206
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych -	osoba	206
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne -	osoba	0
gimnazja dla dorosłych - uczniowie	osoba	0

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Liczba uczniów w szkołach podstawowych w okresie ostatnich trzech lat systematycznie spada, natomiast liczba uczniów szkół gimnazjalnych utrzymuje się na stałym poziomie.

Tabela 37.

Wybrane dane statystyczne	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Szkoły podstawowe	6	6	6
Uczniowie szkół podstawowych	480	486	470
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	204	197	206

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 38. Współczynnik skolaryzacji brutto na terenie gminy Muszyna (31.12.2013 r.)

Współczynnik skolaryzacji brutto		
szkoły podstawowe	%	88,51
szkoły gimnazjalne	%	72,54

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Szkoły podstawowe zlokalizowane są w:

- Żegiestowie,
- Miliku,
- Andrzejówce,
- Złockiem,
- Jastrzębiku,
- Muszynie
- Powroźniku.

Szkoły gimnazjalne znajdują się w:

- Muszynie,
- Powroźniku,
- Złockiem.

Szkoły ponadgimnazjalne na terenie miasta i gminy to:

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Złockiem,
- Powiatowy Zespół Szkół w Muszynie w tym:
  - Technikum w Złockiem z siedzibą w Muszynie,
  - Liceum Ogólnokształcące im Jana Kochanowskiego w Muszynie.

Tabela 39. Licea ogólnokształcące i szkolnictwo policealne na terenie gminy (31.12.2012 r.)

Licea ogólnokształcące		
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	ob.	0
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych - uczniowie	osoba	0
Szkolnictwo policealne		
szkoły policealne dla dorosłych	ob.	0
szkoły policealne dla dorosłych - uczniowie	osoba	0

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 40.

Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	15,68
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	4,19
szkoły zawodowe bez policealnych	osoba	14,50
zasadnicze szkoły zawodowe	osoba	14,50
technika	osoba	-
technika (wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe)	osoba	0
licea profilowane	osoba	0
licea ogólnokształcące	osoba	0
szkoły policealne	osoba	0

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W związku z faktem, iż na terenie Nowego Sącza znajdują się siedziby szkół wyższych jak również swoje ośrodki zamiejscowe posiadają uczelnie takie jak Uniwersytet Pedagogiczny oraz Akademia Górniczo – Hutnicza, należy wykorzystać potencjał edukacyjny, i akademicki. W przyszłości, będzie skutkowało to wzrostem kapitału ludzkiego na obszarze gminy Muszyna.

9.4.2. Kultura fizyczna, sport i rekreacja

Tabela 41. Kultura fizyczna, sport i rekreacja na terenie wiejskim gminy Muszyna (31.12.2012 r.)

KULTURA FIZYCZNA, SPORT I REKREACJA		
Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS		
kluby	szt	3
sekcje sportowe	szt	12
członkowie	osoba	83

ćwiczący		
ogółem	osoba	173
mężczyźni	osoba	99
kobiety	osoba	74
ćwiczący do 18 lat		
ogółem	osoba	151
chłopcy	osoba	77
dziewczęta	osoba	74
trenerzy	osoba	1
instruktorzy sportowi	osoba	2
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	osoba	3

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Na terenie gminy Muszyna znajdują się następujące obiekty oraz ośrodki sportowe:

- Ośrodek Sportu i Rekreacji ALPINA SPORT
- Baseny odkryte na terenie gminy:
  - Kompleks Rekreacji Wodnej na Zapopradziu, al. Zdrojowa 4,
  - Dom Wczasowy KOLEJARZ, Złockie 77,
  - Ośrodek Wypoczynkowy EDYTA, Złockie 75;
- Baseny kryte:
  - Centrum Zdrowia i Rekreacji GEOVITA w Złockiem, Złockie 80,
  - Hotel KLIMEK **** SPA, Złockie 107,
  - Sanatorium Uzdrowskie WIKTOR Cechini, Żegiestów 24;
- Centrum Sportu i Rekreacji w Szczawniku;
- Stadion w Powroźniku;
- Stacja Narciarska „Dwie Doliny Muszyna – Wierchomla” (poza obszarem opracowania zmiany studium);
- SkatePark na Zapopradziu;
- Park linowy - Zapopradzie - Centrum Rekreacji i Sport;
- Orlik w Szczawniku;
- Korty tenisowe
  - TKKF Poprad,
  - ALPINA SPORT Ośrodek Sportu i Rekreacji,
  - Centrum Zdrowia i Rekreacji GEOVITA w Złockiem,
  - Hotel KLIMEK SPA,
  - Dom Wczasowy JANOSIK;

- Siłownie;
- Ogólnodostępna bezpłatna siłownia plenerowa - Centrum Sportu i Rekreacji w Szczawniku;
- Ogólnodostępna bezpłatna siłownia plenerowa - Park Zdrojowy "Zapopradzie";
- Ogólnodostępna bezpłatna siłownia plenerowa - Milik;
- Kręgielnie;
- Jazda Konna.

9.4.3. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

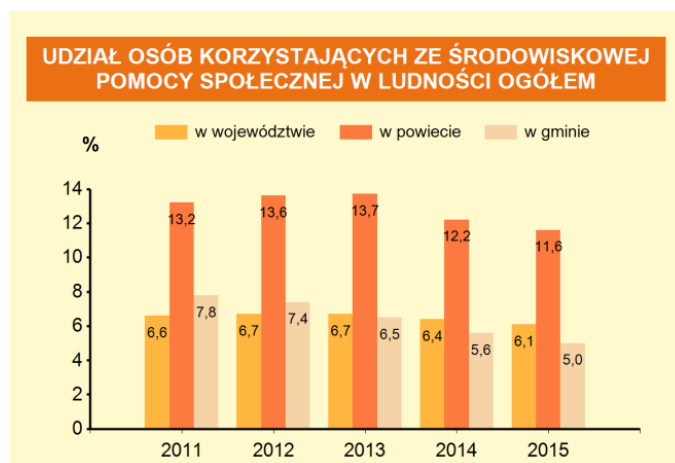
W związku z brakiem danych za rok 2013 zaistniała konieczność posłużenia się danymi z Banku Danych Lokalnych za rok 2011. Z przedstawionej tabeli wynika, że na terenie wiejskim gminy ochrona zdrowia oraz wszystkie związane z nią funkcje są słabo rozwinięte w przeciwieństwie do obszaru miasta Muszyna. Na terenie gminy Muszyna działała m.in. Ośrodek Zdrowia w Żegiestowie. Może być to spowodowane faktem iż na terenie miasta, infrastruktura związana z ochroną zdrowia jest znacznie lepiej rozwinięta. W gminie Muszyna, w latach 2009 – 2012 miał miejsce spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Tabela 42. Ochrona zdrowia i opieka społeczna na terenie wiejskim gminy Muszyna (31.12.2013r.)

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA (STAN W DNIU 31 XII)		
Zakłady opieki zdrowotnej		
ogółem	ob.	1
publiczne	ob.	1
niepubliczne	ob.	-
Podstawowa opieka zdrowotna - porady	jd	2195
Apteki ogólnodostępne	ob.	1
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	osoba	6584
Dzieci objęte opieką w żłobkach		
ogółem	osoba	278
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej		
placówki (z filiami)	ob.	1
domy pomocy społecznej	ob.	1

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Ryc. 3 Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

9.4.4. Baza turystyczna

Tabela 43. Baza turystyczna na terenie wiejskim gminy Muszyna (31.12.2013 r.)

TURYSTYKA		
Wybrane turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania		
ogółem		
obiekty	ob.	12
miejsca noclegowe	mnc	1633
korzystający z noclegów	osoba	31419
udzielone noclegi	-	145847
hotele	ob.	3
motele	ob.	0
pensjonaty	ob.	1

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Według danych ze strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że na terenie gminy znajduje się 12 obiektów noclegowych, w których znajdują się 1633 miejsca noclegowe. W porównaniu z danymi dla obszaru wiejskiego Szczawnicy w której ilość miejsc noclegowych wynosi 80 można stwierdzić, że gmina Muszyna posiada dość dobrą bazę noclegową a ruch turystyczny terenie gminy jest wysoki. Również na stronie internetowej gminy Muszyna, znajduje się wykaz obiektów noclegowych znajdujących się na obszarze wiejskim gminy, z której wynika, że liczba obiektów jest znacznie większa niż podaje GUS.

Noclegi są zapewnione w szczególności przez:

- Hotele *** oraz **** gwiazdkowe,
- Pensjonaty,
- Sanatoria,
- Ośrodki Wypoczynkowe i Domy Wczasowe,
- Apartamenty i Kwatery Prywatne,
- Agroturystykę,
- Schroniska, pola namiotowe.

Należy jednak pamiętać aby w dalszym ciągu skutecznie promować gminę oraz rozbudowywać ją o nowe atrakcje sezonu letniego oraz zimowego.

Atrakcjami turystycznymi gminy są również szlaki piesze:

- Muszyna – Jaworzyna Krynicka (szlak pieszy – znaki zielone),
- Muszyna – Legnava (szlak pieszy – znaki niebieskie),
- Muszyna - Pusta Wielka (szlak pieszy – znaki żółte),
- Muszyna – Muszynka (szlak pieszy - znaki żółte),
- Jaworzyna Krynicka – Runek (szlak pieszy - znaki czerwone),
- Powroźnik – Leluchów (szlak pieszy – znaki niebieskie),
- Powroźnik – Krynica Zdrój (szlak pieszy – znaki niebieskie),
- Żegiestów - Pusta Wielka (szlak pieszy - znaki czarne),
- Żegiestów - Pusta Wielka (szlak pieszy - znaki żółte),
- Żegiestów Zdrój - Runek (szlak pieszy - znaki niebieskie),
- Żegiestów Palenica – Wielka Bukowa (szlak spacerowy - znaki czerwone),
- Szczawnik – Bukowa (szlak spacerowy - znaki czarne),
- Powroźnik – Staw Czarna Młaka (szlak spacerowy - znaki czarne);

oraz rowerowe:

- Turystyczna Pętla Muszyńska (szlak rowerowy – znaki czerwone),
- Pętla Rowerowa „Wokół Kotylniczego Wierchu” (szlak rowerowy – znaki niebieskie),
- Karpacki Szlak Rowerowy (szlak rowerowy – znaki czerwone),
- Transgraniczny Szlak Rowerowy (szlak rowerowy – znaki niebieskie),
- Trakt rowerowo-pieszy na "Zapopradiu".

Gmina Muszyna powinna skupiać swój rozwój w znacznym stopniu w dziedzinie turystyki i rekreacji. Istotne są działania promocyjne gminy oraz wysoka jakość infrastruktury turystycznej, zapewniająca obsługę najbardziej wymagających klientów. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych na terenie gminy Muszyna, zgodnie z danymi GUS wynosił jedynie 20%, w porównaniu ze stopniem wykorzystania miejsc noclegowych dla obszaru miasta, wartość ta wyniosła 53%. Należy więc zadbać o modernizację infrastruktury turystycznej oraz podjąć wszelkie działania aby przyciągnąć jak największą liczbą turystów na teren gminy.

9.4.5. Ochrona przyrody

Tabela 44. Ochrona przyrody i środowiska na obszarze wiejskim Gminy Uzdrowskiej Muszyna

OCHRONA ŚRODOWISKA		
Parki narodowe	ha	0

Rezerwy przyrody	ha	164
Parki krajobrazowe	ha	118,03
Pomniki przyrody	szt	11
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków	szt	3
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków miejskie i	osoba	4663
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności		
ogółem	dam3	220,9
przemysł	dam3	126
rolnictwo i leśnictwo	dam3	0
eksploatacja sieci wodociągowej	dam3	94,9
gospodarstwa domowe	dam3	51,1

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Gmina Muszyna jest bogata w walory przyrodnicze oraz turystyczne. Jej atrakcyjność jest jedną z ważniejszych cech rozwojowych, o którą powinna w szczególności zadbać oraz rozwijać. Należy również pamiętać, że bardzo ważnym elementem w procesie rozwoju gminy, jest wysoki poziom infrastruktury drogowej. Dzięki utworzeniu dogodnych połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami miejskimi, zwiększy się możliwości płynnego i szybkiego dotarcia do miejscowości na terenie gminy Muszyna, co będzie skutkowało zwiększonym ruchem turystycznym oraz rozwojem gminy.

9.4.6. Kultura i sztuka

W obszarze kultury i sztuki, gmina Muszyna wyposażona jest w Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury, Muzeum Regionalne „Państwa Muszyńskiego” oraz Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna.

Pierwszy z nich utworzony został na mocy uchwały Rady Narodowej Miasta i Gminy Muszyna w 1975 r.. Była to jednostka skupiająca różnego rodzaju instytucje działające na rzecz kultury i sztuki na terenie miasta. Pierwszymi zespołami, które zostały utworzone w tamtych latach to regionalny zespół „Muszyniacy” oraz Strażacka Orkiestra Dęta kierowana przez Antoniego Leśniaka.

W kolejnych latach, utworzono zespół dziecięcy „Muszyńska Dolina”. W trakcie istnienia Ośrodka, miały miejsce różnorodne zmiany kierownictwa jednak nie miało to znaczącego wpływu na jego funkcjonowanie. W dalszym ciągu wypełniał on zadania statutowe, które polegały na uczestniczeniu w uroczystościach oraz wydarzeniach na terenie miasta oraz gminy.

Obecnie Ośrodek Kultury organizuje bardzo dużą ilość wydarzeń plenerowych

dla młodzieży jak i starszych osób. Dodatkowo znaczna ilość imprez w okresie letnim odbywa się na terenie Amfiteatru „Zapopradzie” wyposażony jest w scenę plenerową wraz z budynkami gospodarczymi. Również w ramach Ośrodka możemy wyróżnić kilka sekcji, są to m.in. dziecięce i młodzieżowe zespoły muzyczne i taneczne, Szkółka Muzyczna oraz Sekcja tenisa stołowego.

Biblioteka Publiczna w Muszynie początki swojej działalności datuje, na rok 1893, w którym powstało Koło TSL a wraz z nim została założona czytelnia. W latach 1910 – 1914, które stanowiły rozkwit działalności Towarzystwa Szkoły Ludowej, księgozbiór Czytelni im. Władysława Jagiełły wynosił 161 książek oraz 28 czasopism.

Obecnie według danych umieszczonych na stronie Urzędu Gminy Muszyna, Biblioteka i jej Filie, znajdują się w stałych siedzibach:

- Biblioteka Publiczna- budynek Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna,
- Filia w Żegiestowie w budynku Szkoły Podstawowej,
- Filia w Powroźniku w budynku Zespołu Szkół w Powroźniku.

Kolejną atrakcją kulturalną na terenie gminy jest Muzeum Regionalne „Państwa Muszyńskiego”

Pierwsza ekspozycja odbyła się 3.08.1958 r. w instytucji o oficjalnej nazwie Muzeum Pamiątek Muszyny - Zdroju”. Oprócz stałej wystawy, dodatkowo zaprezentowano fotografie Mirosława Jarończyka oraz Adama Czarnowskiego pod tytułem „Piękno Muszyny Zdroju”. Kolejne lata przynosiły rozbudowywanie zasobów oraz rozbudowywanie samej siedziby Muzeum, o pomieszczenia archiwum Nadleśnictwa Państwowego z Piwnicznej. Obecnie zbiory muzeum szacowane są na 2550 eksponatów, które mieszczą się w dziedzinach etnografii, historii, sztuki, archeologii, numizmatyki i militariów.

Tabela 45. Kultura i sztuka na obszarze wiejskim gminy Muszyna (31.12.2013 r.)

KULTURA I SZTUKA		
Placówki biblioteczne		
biblioteki i filie ogółem	ob.	2
biblioteki i filie - obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	ob.	1
czytelnicy w ciągu roku	osoba	769
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	115
księgozbiór	wol.	27844
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	17,5

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Miejsca kultu

Na obszarze wiejskim gminy znajduje się znaczna liczba obiektów sakralnych.

Poniżej lista najważniejszych obiektów:

- Jastrzębik - cerkiew greckokatolicka pw. św. Łukasza Ewangelisty (obecnie kościół rzymskokatolicki),
- Leluchów - cerkiew greckokatolicka pw. św. Dymitra (obecnie kościół rzymskokatolicki),
- Milik - cerkiew św. św. Kosmy i Damiana (obecnie kościół rzymskokatolicki),
- Powroźnik - Cerkiew św. Jakuba Młodszego Apostoła w Powroźniku oraz Kościół Parafialny pw. Św. Judy Tadeusza,
- Szczawnik - Cerkiew filialna greckokatolicka św. Dymitra w Szczawniku (obecnie kościół filialny rzymskokatolicki),
- Wojkowa - cerkiew p.w. św. św. Kosmy i Damiana (obecnie kościół rzymskokatolicki),
- Złockie – Cerkiew pw. Świętego Dymitra obecnie kościół parafialny pw. Najświętszej Maryi Panny,
- Złockie – cmentarz grekokatolicki z XIX w.,
- Parafia .pw. Św. Anny w Żegiestowie,
- Parafia pw. św. Kingi w Żegiestowie – Zdroju,
- Andrzejówka - Cerkiew greckokatolicka p.w. Zaśnięcia Bogurodzicy w Andrzejówce (obecnie kościół rzymskokatolicki Wniebowzięcia NMP),
- Dubne - Cerkiew filialna greckokatolicka św. Michała Archanioła w Dubnem (obecnie kościół filialny rzymskokatolicki pod tym samym wezwaniem),
- Andrzejówka – stary cmentarz przy cerkwi, murowana kapliczka z 1912 r.,
- Powroźnik – kapliczka kamienna z drewnianą figurą Jana Nepomucena,
- Powroźnik, Wojkowa i Złockie – zabytkowe kwatery na cmentarzach z kamiennymi i żeliwnymi krzyżami.

Znaczna liczba obiektów kultu, jest wpisana do rejestru bądź ewidencji zabytków, który prowadzony jest przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

10. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA

Ryc. 4. Podstawowe dane o gminie Muszyna

GMINA MIEJSKO - WIEJSKA MUSZYNA NA TLE GMIN POWIATU I WOJEWÓDZTWA W 2015 R.																								
Lokata gminy w powiecie		1		10		Lokata gminy w województwie																		
WYSZCZEGÓLNIENIE GMINY	Ludność na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn ^B	Saldo migracji na 1000 ludności ^C	Dochody własne budżetu gminy				Wydatki budżetu gminy	Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc ^A	Przeciętna powierzchnia użytkowa i mieszkania w zasobach mieszkaniowych	Odsetek ludności korzystającej z instalacji			Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON/10 tys. ludności										
				na 1 mieszkańca							wodociągowej	kanalizacyjnej	gazowej											
MUSZYNA (GM.MIEJSKO-WIEJSKA)	15	159	14	132	13	169	2	18	2	10	5	45	11	93	14	156	6	130	1	2	8	91	2	58

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Warunki oraz jakość życia mieszkańców, mierzone są poprzez wskaźniki dotyczące sytuacji materialnej (PKB na osobę), życie rodzinne - oceniane poprzez wskaźnik rozwodów, dostęp do opieki społecznej, kultury, edukacji, sportu i rekreacji oraz gospodarki mieszkaniowej. Gmina Muszyna na tle innych miejscowości położonych w powiecie osiąga drugą pozycję w kategorii środków w dochodach budżetu przeznaczonych na finansowanie i współfinansowania programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca oraz wydatkach budżetu gminy na 1 mieszkańca. Bardzo wysoka lokata jest osiągnięta również w kategorii udzielonych noclegów oraz obiektów turystycznych, które znajdują się na terenie gminy Muszyna. Według danych GUS, liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON/10 tys. ludności pozwala Muszynie na osiągnięcie drugiej lokaty w powiecie. Wynika to z dużej ilości małych firm, które zajmują się w szczególności obsługą ruchu turystycznego.

W zakresie ochrony zdrowia, na obszarze wiejskim gminy – w Żęgiestowie – znajduje się filia Samodzielnego Publicznego Zakładu POZ. Dostępność komunikacyjna jest stosunkowo rozwinięta, jednak w dalszym ciągu należy prowadzić rozwój infrastruktury oraz rozwijać dogodne połączenia komunikacyjne pomiędzy wszystkimi miejscowościami na terenie gminy.

Inaczej przedstawia się sytuacja dotycząca skomunikowania pomiędzy Krakowem a Muszyną. Jest to obszar którego skomunikowanie z większymi ośrodkami miejskimi, nie jest wysoko rozwinięte co może w niewielkim stopniu spowalniać rozwój gospodarczy i zniechęcać potencjalnych inwestorów do lokowania swoich działalności na terenie gminy. Należy pamiętać, iż rozwój gospodarczy gminy w dużym stopniu warunkuje wzrost liczby miejsc pracy co wpływa pozytywnie na poprawę jakości życia mieszkańców.

10.1. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO

Obecnie na terenie gminy, w szczególności rozwijany jest potencjał turystyczny. Gmina Muszyna osiąga jedne z najwyższych wskaźników w powiecie (2) i w województwie (6). Jest to związane w szczególności z jej atrakcyjnym położeniem pomiędzy zalesionymi pagórkami rozgraniczonymi malowniczymi dolinami m.in. Popradu, Szczawnika, Muszynki. Na terenie gminy istnieje możliwość spędzenia wolnego czasu w okresach letnich jak również zimowych. Duża ilość szlaków turystycznych rowerowych i pieszych, obiektów wpisanych do rejestru zabytków w znacznym stopniu zachęcają do odwiedzenia gminy w okresach letnich. Również w zimie jest możliwość skorzystania z dużej ilości tras narciarskich. Konieczne jest zapewnienie obsługi ruchu turystycznego na poziomie miejsc noclegowych, parkingowych oraz obsługi gastronomicznej.

Zgodnie z danymi GUS, na terenie gminy, występuje jedna z najwyższych ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności. Wskaźnik ten jest wyższy niż wskaźnik dla powiatu jednak niższy niż dla województwa. Jest to związane z prowadzeniem niewielkich działalności gospodarczych mających na celu w szczególności zapewnienie miejsc noclegowych. Należy pamiętać iż sektor małych przedsiębiorstw jest w stanie wpłynąć pozytywnie na aktywizację rozwoju gospodarczego.

Wskaźnik osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 9,5 % i jest to wartość niższa niż w powiecie. Na obszarze gminy wskaźnik liczby osób, które korzystają ze środków pomocowych opieki społecznej w roku 2013 osiągnął wartość niższą niż w powiecie i województwie. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem dla gminy jest równy wskaźnikowi występującemu w powiecie (24%), natomiast w porównaniu z województwem jest on wyższy o ok. 6%. Jednak należy zauważyć, że wskaźnik udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w procencie ogółu ludności, osiąga wartość najniższą w porównaniu z wskaźnikiem dla województwa i powiatu.

Największym kapitałem, który występuje na terenie każdej gminy jest kapitał ludzki. W całym kraju zjawisko bezrobocia stanowi dość duży problem społeczno – ekonomiczny, w związku z tym należy podejmować działania, które będą prowadzić w szczególności do zmniejszenia stopy bezrobocia oraz pomogą młodym ludziom przedostać się na rynek pracy. Należy również zainteresować nowych inwestorów

bogata ofertą gminy co może przyczynić się do utworzenia nowych firm skutkiem czego będzie wzrost miejsc pracy. Istotne są również kursy doszkalające wraz z różnego rodzaju formami pomocy, oferowanymi przez Powiatowe Urzędy Pracy. Im wyższy poziom bezrobocia tym większa bariera rozwoju gospodarczego gminy. Skutkiem negatywnym bezrobocia jest pogorszenie jakości życia mieszkańców, powstają również problemy związane z zaburzeniem funkcjonowania rodzin co prowadzi do rozwijania się procesów patologicznych.

10.2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

10.2.1. Uwarunkowania społeczne

Gmina Muszyna jest gminą o stosunkowo niewielkiej liczbie ludności w porównaniu z gminami powiatu nowosądeckiego. Dodatkowo liczba ta w porównaniu z rokiem 2012 nieznacznie spadła. Największy udział osób w ogólnej liczbie ludności występuje w przedziale wiekowym 30-34. Przyrost naturalny, występujący na poziomie 4,9 na 1000 ludności i ma on istotny wpływ na poziom rozwoju gminy.

W związku z dość wysokim przyrostem naturalnym, a więc w późniejszym czasie, zasileniem grupy ludności, wchodzącej w wiek produkcyjny, istnieje obawa zaburzenia równowagi na rynku pracy. Skutkiem tego może być zwiększenie poziomu bezrobocia. Dodatkowo zwiększy się liczba gospodarstw domowych, dla których zaistnieje konieczność utworzenia nowych lokali mieszkalnych.

Obecnie, jednym z czynników rozwoju społeczno– gospodarczego jest wykształcenie mieszkańców. Jednak w dalszym ciągu obszary wiejskie nie dorównują w tej kwestii terenom miejskim. Konieczne jest aby młodzież nie kończyła nauki na poziomie średnim. Należy również zaznaczyć, iż konieczne jest stworzenie takich warunków gospodarczych, które będą przyciągać z powrotem młodych ludzi, którzy na okres studiów wyjechali do większych miast. W chwili obecnej saldo migracji ogółem, na obszarze gminy wyniosło -44. W związku z tym już obecnie można zauważyć iż, większa liczba ludności wyjechała z obszaru gminy niż do niego przybyła.

Obszar wiejski gminy Muszyna charakteryzuje się górskim ukształtowaniem terenu oraz znaczną powierzchnią zajęta przez lasy, co prowadzi do utrudnienia produkcji rolniczej. Również rozdrobnienie gruntów nie wpływa pozytywnie na działalność rolniczą. W związku z tym wszystkie przeciwwskazania prowadzą do

zaniechania działalności rolniczej oraz poszukiwania źródła zarobku w innych dziedzinach gospodarki. Największy odsetek podmiotów gospodarki narodowej występuje w sekcji budownictwa oraz handlu hurtowego i detalicznego.

10.2.2. Uwarunkowania infrastrukturalne

Samorząd gminy powinien zaspokajać potrzeby mieszkańców. W zależności od tego w jaki sposób gmina wykorzysta swój potencjał związany z infrastrukturą, będzie zależał dalszy jej rozwój. Dzięki rozwiniętej infrastrukturze społecznej, opierającej się na placówkach oświatowych, służbie zdrowia itp. istnieje możliwość sprowadzenia na obszar gminy, nowych inwestorów oraz mieszkańców. Dostępność mieszkańców do usług wyższego rzędu, sprzyja coraz większej ilości osób osiedlających się na danym terenie.

Obszar wiejski gminy charakteryzuje się nierównomiernie rozmieszczoną siecią usług społecznych. Największe skupisko usług z tego zakresu występuje na obszarze miasta Muszyna. W związku z tym, gmina powinna zadbać o rozwój infrastruktury społecznej również w mniejszych miejscowościach. Należy dążyć do ciągłego zwiększania oraz wyrównywania poziomu infrastruktury.

10.2.3. Uwarunkowania gospodarcze

Działalność gospodarcza na terenie gminy jest bardzo ważnym czynnikiem rozwojowym. Dzięki znacznej liczbie drobnych przedsiębiorstw, istnieje możliwość tworzenia nowych miejsc pracy poza obszarem rolniczym. W związku z transgranicznym położeniem, istnieje również możliwości pozyskania inwestorów spoza granic kraju co również wpływa pozytywnie na uwarunkowania gospodarcze gminy. Występowanie znacznych zasobów siły roboczej, sprzyja coraz większemu ożywieniu gospodarki na obszarze gminy.

10.2.4. Uwarunkowania rozwoju – wnioski

Potrzeby rozwoju infrastruktury społecznej w przyszłości będą wynikały z:

- przyrostu demograficznego gminy,

- konieczności poprawy standardów lub utrzymania na dotychczasowym poziomie,
- konieczności poprawy dostępności do podstawowego poziomu usług (zwłaszcza w odniesieniu do peryferyjnych wsi wchodzących w skład gminy).

10.3. MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Atuty:

- Złóża wód mineralnych,
- Położenie na obszarze transgranicznym – autu dla współpracy międzynarodowej,
- Dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji,
- Baza hotelowa,
- Dobrze wykwalifikowana kadra UZP,
- Dogodne warunki do prowadzenia rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na agroturystykę i produkcję żywności ekologicznej,
- Brak uciążliwego przemysłu,
- Niski stopień degradacji środowiska naturalnego (czysta woda, gleba, powietrze),
- Istniejące obszary chronione,
- Bogactwo fauny i flory (występowanie gatunków chronionych),
- Stopniowe wprowadzanie alternatywnych źródeł energii,
- Wysoka specjalizacja prowadzonej działalności gospodarczej (wiodącej branży: budownictwo, rozlewnie wód mineralnych),
- Duża mobilność funkcjonujących przedsiębiorstw (firmy budowlane),
- Szeroka baza hotelowa,
- Aktywne firmy rodzinne,
- Dobrze zorganizowana i dostępna komunikacja,
- Przyjazny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości i inwestycji,
- Wyznaczone tereny pod infrastrukturę turystyczno – sportowo – uzdrowiskową,
- Ciekawe i oryginalne zabytki,
- Muzeum,

- Bogate tradycje wynikające z kultury dawnych mieszkańców oraz położenia na pograniczu kultur i religii,
- Efektywna współpraca MGOK z Urzędem Miasta i Gminy,
- Rozwinięta działalność MGOK i świetlic wiejskich,
- Dobrze działająca biblioteka wraz z filiami, które prowadzą działalność biblioteczną – wystawienniczą, a także organizują spotkania autorskie,
- Działające na terenie gminy towarzystwa i stowarzyszenia kulturalne,
- Rozwinięta współpraca z partnerami słowackimi w zakresie wymiany kulturalnej i tworzenia wspólnych wydarzeń kulturalnych,
- Działający amfiteatr wyposażony w bardzo dobrej jakości aparaturę nagłośnieniową,
- Rozpoznawalne imprezy o charakterze cyklicznym (np. majówki, „Festiwal Wód Mineralnych”, „Jesień Popradzka”),
- Publikacja o charakterze kulturalnym posiadająca ugruntowaną pozycję i renomę (Almanach Muszyny),
- Umiejętne wykorzystanie dotacji unijnych pozyskiwanych przez samorząd lokalny na cele związane z rozwojem kultury,
- Stosunkowo bogata oferta materiałów promocyjno-informacyjnych dotyczących Muszyny (mapy, przewodniki, pocztówki),
- Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych (dobra wewnętrzna dostępność komunikacyjna),
- Rozbudowana infrastruktura kanalizacyjna,
- Stosunkowo dobre wyposażenie jednostek OSP na terenach wiejskich,
- Wystarczające zabezpieczenie podstawowej opieki zdrowotnej,
- Rozbudowane oświetlenie uliczne na obszarze gminy,
- Wysoki udział terenów zgazyfikowanych,
- Rozwinięta infrastruktura sportowa.

Szanse:

- Możliwość pozyskania i wykorzystania funduszy zewnętrznych na wsparcie infrastruktury uzdrowskiej i komunalnej, przedsiębiorczości, kultury i turystyki,
- Zainteresowanie potencjalnych inwestorów ofertą gminy Muszyna,

- Aktywność środowiska gospodarczego,
- Moda na zdrowy styl życia,
- Wzrost poziomu zamożności społeczeństwa,
- Wzrost świadomości ekologicznej (szczególnie wśród najmłodszych),
- Zmiana w podejściu NFZ do finansowania świadczeń uzdrowiskowych,
- Zainteresowanie zagranicznych Kas Chorych wykupem świadczeń dla swoich pacjentów w Uzdrowisku w Muszynie,
- Przygraniczne położenie – możliwości poszukiwania partnerów i kontrahentów,
- Umiejętne wykorzystanie funduszy unijnych,
- Rozwój „przemysłu czasu wolnego” – rozwój infrastruktury turystycznej.

10.4. OGRANICZENIA I BARIERY ROZWOJU

Słabe strony:

- Słaba dostępność komunikacyjna gminy – długi czas dojazdu z Krakowa i Nowego Sącza,
- Słabo rozwinięta komunikacja na Słowację,
- Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (wyciągi narciarskie, trasy zjazdowe i biegowe, szlaki rowerowe, piesze i konne),
- Brak programów wspomagających przekwalifikowania gospodarstw rolnych w kierunku agroturystyki i produkcji żywności ekologicznej,
- Przystarzały stan większości bazy uzdrowiskowo - hotelarskiej, która wymaga pilnej i kosztownej modernizacji,
- Brak ukierunkowania oferty turystyczno – uzdrowiskowej (segmentacja klienta),
- Brak systemu wsparcia dla przedsiębiorców,
- Duża sezonowość w wiodących branżach gospodarczych (usługach budowlanych i hotelarskich),
- Niedoinwestowanie firm,
- Niewystarczający poziom rozwoju infrastruktury turystycznej, który hamuje rozwój gospodarczy,
- Część infrastruktury hotelowej nie spełniająca rosnących wymagań klientów,
- Niska dostępność zabytków sakralnych dla zwiedzających,
- Słabe zainteresowanie ludzi młodych pielęgnowaniem lokalnej kultury i tradycji,

- Brak miesięcznika społeczno – kulturalnego zajmującego się bieżącymi problemami Muszyny,
- Niewystarczająca współpraca pomiędzy organizacjami i stowarzyszeniami,
- Brak właściwego oznakowania i opisanie zabytków,
- Brak mobilnego informatora o gminie dla nowoczesnych urządzeń komunikacyjnych typu tablet, smartphone,
- Niezadowalająca jakość dróg gminnych,
- Brak chodników przy drogach na terenach wiejskich,
- Niska dostępność komunikacyjna niektórych miejscowości (Szczawnik – Żegiestów; Milik – Szczawnik),
- Nie pełny zasięg sieci wodociągowej w odniesieniu do wyznaczonych terenów budowlanych,
- Niewystarczająca infrastruktura przeciwpowodziowa (nieuregulowane rzeki i potoki na terenie gminy),
- Słabe zagospodarowanie dolin potoków i ich najbliższych okolic na cele związane z rekreacją i wypoczynkiem,
- Złe zabezpieczenie skarp dróg przy potokach,
- Niewielki staż pracy policjantów oraz duża rotacja kadr,
- Niewystarczające zabezpieczenie wizyjne- system monitoringu,

Zagrożenia:

- Brak wspólnej, uzupełniającej się oferty turystycznej sąsiadujących gmin,
- Brak pomocy finansowej dla indywidualnych właścicieli obiektów zabytkowych,
- Biurokracja,
- Restrykcyjność przepisów o ochronie środowiska,
- Wysoki poziom migracji, szczególnie ludzi młodych,
- Wzrost zmotoryzowanego ruchu turystycznego,
- Gospodarcza i turystyczno – uzdrowiskowa konkurencyjność sąsiednich gmin,
- Degradacja części istniejącej infrastruktury turystycznej.

11. SYSTEM KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

11.1. KOMUNIKACJA

Jednym z podstawowych kryteriów rozwoju gminy jest dobra dostępność komunikacyjna. Infrastruktury drogowa oraz komunikacyjna stanowią kluczowy składnik w rozwoju gminy. W związku z mało dogodnym położeniem gminy w stosunku do większych ośrodków miejskich tj. Kraków oraz Nowy Sącz, należy zapewnić jak najlepszy dojazd oraz komunikację aby gmina Muszyna stała się atrakcyjnym ośrodkiem do lokowania na jej terenie inwestycji oraz obiektów mieszkalnych.

Dojazd do gminy może odbywać się za pomocą dwóch rodzajów środków transportu: drogowym oraz kolejowym. Przez gminę przebiega droga wojewódzka 971, drogi powiatowe służące do obsługi komunikacyjnej gminy oraz dwie drogi kolejowe, w tym jedna o znaczeniu międzynarodowym.

Droga wojewódzka

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 971 relacji Krynica – Muszyna – Piwniczna o długości 35,5 km. Z przeprowadzonego badania pomiaru ruchu na drogach wojewódzkich w 2010 r. wynika, że na drodze wojewódzkiej 971 poruszało się najwięcej samochodów osobowych (mikrobusów). Liczba ta może być wynikiem atrakcyjnego położenia gminy Muszyna oraz dużą ilością turystów poruszających się w szczególności pojazdami osobowymi. Najmniejszą grupę pojazdów poruszających się po drodze nr 971 stanowią ciągniki rolnicze.

Poddając analizie stan techniczny drogi 971 do 15 km oraz powyżej 22 km stan nawierzchni sklasyfikowany został jako zły, jednak pozostała część nawierzchni klasyfikuje się jako dobra.

Tabela 46. Dane dotyczące dróg w gminie Muszyna

Nr Pkt. Pom.	Opis odcinka			Pojazdy sam. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych							
	Pikietaż		Dł. (km)		Nazwa	motocykle	Samochody osobowe, mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	Samochody ciężarowe		autobusy	Ciągniki rolnicze
	Początek	Koniec							Bez przyczepy	Z przyczepą		
				SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	
12111	0,0	4,7	4,7	Krynica Zdrój (Przejście)	10873	98	9731	544	130	98	261	11
12112	4,7	11,2	6,5	Krynica Zdrój - Muszyna	6410	64	5455	449	199	96	128	19
12113	11,2	23,0	11,8	Muszyna Żegiestów	1528	58	1194	115	64	46	43	8
12114	23,0	38,2	15,2	Żegiestów-Piwniczna	1793	47	1447	147	59	41	47	5

Opracowanie własne na podstawie tabeli „POMIAR RUCHU NA DROGACH WOJEWÓDZKICH W 2010 ROKU”

Drogi powiatowe

- Nr 1513K Powroźnik – Tylicz,
- Nr 1514 K Muszyna - Leluchów - granica państwa,
- Nr 1516 K Muszyna ul. Polna – Złockie,
- Nr 1517 K Żegiestów (wieś) - Szczawnik – Muszyna.

Drogi gminne

Drogi gminne to sieć dróg będących w gestii gminy, których główną funkcją jest wewnętrzna obsługa mieszkańców w zakresie dostępności do dróg wyższej rangi oraz obsługa gospodarki rolnej. Ich stan techniczny oraz nawierzchnia jest zróżnicowana.

Drogami gminnymi są drogi:

- Nr 292881 K Żegiestów przez Wieś,
- Nr 292882 K Żegiestów do Cmentarza,
- Nr 292883 K Żegiestów do stacji przekaźnikowej,
- Nr 292884 K Żegiestów - przez potok Żegiestowski,
- Nr 292885 K Żegiestów - dojazdowa do pól,
- Nr 292886 K Żegiestów - do Kościoła,
- Nr 292887 K Żegiestów - do Domu Zdrojowego,
- Nr 292888 K Andrzejówka – Ośr. Wypoczynkowy ELBUD Kraków,
- Nr 292889 K dojazdowa do zabudowań,
- Nr 292890 K Andrzejówka - przez Wieś,
- Nr 292891 K Andrzejówka - Dom Wczasowy „Wiktor”,
- Nr 292892 K Andrzejówka nad rzeką Poprad,
- Nr 292893 K Mlik - przez Wieś,
- Nr 292894 K Mlik w górę cieką wodnego,
- Nr 292895 K Szczawnik - przez Wieś,
- Nr 292896 K Szczawnik od posesji 48 do posesji 52,
- Nr 292897 K Złockie - przez Wieś,
- Nr 292898 K Złocicie - Koło obiektów Sanator. – Wczasów,
- Nr 292899 K Złockie – Pomirki,
- Nr 292900 K Złockie – Kościół,
- Nr 292901 K Złockie - Ośrodek Wypoczynkowy Tamel,
- Nr 292902 K Złockie - Granica Miasta Muszyna,
- Nr 292903 K Złockie - Jastrzębik przez RSP,

- Nr 292904 K Złockie - Osiedle Domków Jednorodzinnych,
- Nr 292905 K Jastrzębik – Cmentarz,
- Nr 292906 K Powroźnik - W Górę Potoku Muszynka,
- Nr 292907 K Powroźnik - W Górę Potoku Szczawnik,
- Nr 292908 K Powroźnik - Przez Wieś,
- Nr 292909 K Powroźnik - Do Zabudowań Mieszkalnych,
- Nr 292910 K Powroźnik — Magazyny PPU,
- Nr 292911 K Powroźnik - Magazyny GS,
- Nr 292912 K Powroźnik — Koło Sklepu Spoż. do zabudowań,
- Nr 292913 K Powroźnik – Dojazdowa,
- Nr 292914 K Powroźnik – Polna,
- Nr 292915 K Powroźnik - Dojazdowa II,
- Nr 292916 K Powroźnik - Dojazdowa III,
- Nr 292917 K Powroźnik - Do Kościoła,
- Nr 292918 K Powroźnik - Do Zabudów. Mieszkalnych II,
- Nr 292911 K Powroźnik - Kościół – Cmentarz,
- Nr 292920 K Powroźnik - Stara Droga - Muszyna Tylicz,
- Nr 292921 K Powroźnik - Wzdłuż Potoku Murzynka,
- Nr 292922 K Powroźnik - Stacja Pomiarowa Gazu - Do Pól,
- Nr 292923 K Powroźnik - od drogi Krynica - Muszyna - do zabudowań,
- Nr 292924 K Powroźnik - od drogi Krynica - Muszyna - do pól,
- Nr 292925 K Powroźnik - Polna I,
- Nr 292926 K Powroźnik - Polna II,
- Nr 292927 K Powroźnik - Polna III,
- Nr 292928 K Powroźnik - Do Zabudowań Mieszkalnych III,
- Nr 292929 K Wojkowa - Na Dubne,
- Nr 292930 K Wojkowa - przez Wieś,
- Nr 292931 K Wojkowa - Cmentarz,
- Nr 292932 K Wojkowa - Do Granicy,
- Nr 292933 K Leluchów- do przystanku PKP,
- Nr 292934 K Leluchów przez Wieś,
- Nr 292935 K Leluchów - Do Zabudowań Mieszkalnych.

Na obszarze miasta Muszyna występuje 16 km dróg gminnych i lokalnych, w tym 14 km o nawierzchni twardej, a 2 km o nawierzchni ulepszonej. Daje to wskaźnik 66,7 km/100 km² przy średniej w regionie dla miast 165,9. W terenach wiejskich gminy ogółem jest 61 km dróg gminnych i dojazdowych, w tym 17 km dróg o nawierzchni twardej, w tym 11 km dróg o nawierzchni ulepszonej. Wskaźnik gęstości dróg wynosi 51,5 km/km², przy średnim w regionie dla terenów wiejskich 89,1 km/km².

Tabela 47. Drogi gminne Muszyna (w km)

ogółem					
1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.	2003 r.	2004 r.
61	61	61	61	-	-
o nawierzchni twardej					
17	17	17	17	-	-
o nawierzchni twardej ulepszonej					
11	11	11	11	0	0
o nawierzchni gruntowej					
-	-	-	-	0	0
remonty dróg					
8,5	2,5	0	0	-	-

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W zapisach planu odnowy Szczawnika można znaleźć informację, o modernizacji następujących dróg:

- Modernizacja drogi gminnej na osiedlu Kuligów,
- Modernizacja drogi gminnej na osiedlu Staroniów,
- Modernizacja drogi gminnej na działkach 403/2 oraz 409/2.

Liczba pojazdów w powiecie nowosądeckim od roku 2010 do 2013 znacznie wzrosła. Problemem przy tak dużej liczbie pojazdów może być niedostateczna długość sieci drogowej. Wzrost liczby pojazdów ma również negatywny wpływ na stan środowiska. Emisja spalin, hałas, wibracje powodują zanieczyszczenie środowiska oraz degradację walorów przyrodniczych.

Tabela 48. Liczba pojazdów w powiecie nowosądeckim (szt)

ogółem			
2010	2011	2012	2013
92666	92141	102108	105460

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Komunikacja autobusowa i mikrobusowa.

Na terenie gminy, sieć połączeń jest dość dobrze rozwinięta. W każdym sołectwie znajduje się co najmniej jeden przystanek. Największa ilość połączeń odbywa się w kierunku Krynicy. Struktura komunikacyjna z większymi niastami opiera się w szczególności na przewoźnikach prywatnych, których na terenie gminy jest niewielka ilość.

Transport kolejowy

Przez gminę przebiegają dwie linie kolejowe. Linia Tarnów – Leluchów, która swoją stację początkową posiada w Tarnowie a końcową w Muszynie. Jest to trasa należąca do Transeuropejskiej sieci transportowej. Kolejną trasą jest linia Muszyna – Krynica. Jest to linia o znaczeniu Państwowym, drugorzędna, jednotorowa. Przystanki, kolejowe zlokalizowane są w Żegiestowie, Żegiestowie – Zdroju, Andrzejówce, Miliku, Powroźniku jak również na terenie miasta: Muszyna (stacja) i Muszyna Zdrój. Ponadto istnieją jeszcze dwa przystanki kolejowe na trasie kolejowej w stronę Słowacji, tj. jeden na terenie miasta Muszyna Poprad oraz w Leluchowie. Na dzień dzisiejszy ta trasa służy jedynie do obsługi pociągów towarowych i żaden z budynków, na wymienionych stacjach, nie jest dostępny dla pasażerów.

Należy w tym miejscu nadmienić iż marcu 2017 r. Polskie Koleje Państwowe S.A. ogłosiły przetarg na „Opracowanie dokumentacji przedprojektowej, okołoprojektowej oraz projektów budowlanych i wykonawczych dla realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa i budowa dworców kolejowych Doliny Popradu”. Z dokumentów przetargowych wynika, że PKP chciałaby na trasie Nowy Sącz – Krynica przebudować osiem małych dworców, pięć zbudować od podstaw a w trzech przypadkach zagospodarować teren wokół istniejących stacyjek.

Planowana inwestycja na terenie gminy Muszyna objąć ma obiekty w następujących lokalizacjach:

- Żegiestów: przebudowa istniejącego dworca,
- Żegiestów Zdrój: przebudowa istniejącej stacyjki,
- Andrzejówka: zagospodarowanie terenu (z wiatą, ławeczkami i stojakami rowerowymi),
- Milik: budowa nowego dworca w nowej lokalizacji,
- Muszyna Zdrój: zagospodarowanie terenu z małą architekturą,
- Powroźnik: zagospodarowanie terenu z małą architekturą.

Parkingi

Na terenie gminy zlokalizowane są niewielkie place postojowe w szczególności przy obiektach administracji, handlowych, usługowych i kościołach w centrach wsi.

11.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

11.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Według informacji zgromadzonych w Programie Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna, zaopatrzenie w wodę następuje z kilku źródeł. Podstawowe ujęcie wody znajduje się na potoku Jasieńczyk. Zasila ono sieć wodociągową miasta Muszyna oraz Złockiego i Szczawnika. Woda z potoku spływa do Zakładu Uzdatniania Wody w Złockiem – Jasieńczyk natomiast ujęcie awaryjne zlokalizowane jest na potoku Szczawnik. Z potoku Jasieńczyk pobierana jest woda w ilości 25 l/s natomiast ze Szczawnika 16 l/s. Zdolność produkcyjna kształtuje się na poziomie 2160 m³/d a faktyczna produkcja wody wahała się w granicach 800-900 m³/d.

Kolejne ujęcie wodne, znajduje się na Muszyncy i zasila Krynice Zdrój oraz Powroźnik. Dopuszczalny pobór wody wynosi 120 l/s jednak w chwili obecnej woda jest czerpana w ilości 11 l/s. Andrzejówka jest zaopatrywana z lokalnych wodociągów natomiast mieszkańcy miejscowości Milik, Jastrzębik, Leluchów, Dubne i Wojkowa korzystają z lokalnych urządzeń wodociągowych lub indywidualnych studni.

W związku z nieuregulowaną gospodarką wodną może nastąpić zaburzenie stosunków wodnych ze względu na zbyt duże oraz niekontrolowane pobieranie wody ze źródeł naturalnych. Dodatkowo nieszczelne szamba oraz zbyt duża ilość środków ochrony roślin, które trafiają do gruntu mogą powodować zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

Obszar gminy zlokalizowany jest w centralnej części zlewni Popradu. Dodatkowo odwadniany jest przez dopływy: Smereczka, Potoku Zimne, Muszynkę, Szczawnik, Milik oraz Żegiestowski Potok. Powierzchnia zlewni Popradu na terenie Kraju wynosi 482,8km². Jego źródła zlokalizowane na wysokości 1960 m n.p.m. na terenie Słowacji. Średnie przepływy Popradu wynoszą od 17m³/sek do 20.3m³/sek.

Prawobrzeżnym dopływem Popradu jest Muszynka, której powierzchnia zlewni wynosi 148km². Średnioroczne przepływy wynoszą 1.88m³/sek, natomiast ujęcie wody posiada wydajność 10 368m³/d.

Teren gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 438 Warstw Magura Nowy Sącz, którego powierzchnia wynosi 320,5km² a proponowany obszar ochronny 321,8km². Został on wydzielony w celu ochrony źródeł wody pitnej. Spękane gruboławicowe piaskowce wraz z lupkami tworzą skały zbiornikowe a woda znajdująca się w tych warstwach ma charakter szczelinowo – porowy.

Zgodnie z „Dokumentacją hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych gzwp nr 438 warstw magura (Nowy Sącz)”, poprzez zasoby dyspozycyjne rozumie się tę część zasobów odnawialnych, która może być wykorzystana bez wywierania ujemnego wpływu na funkcjonowanie systemu wodnego i jego otoczenia. Wykonane w ramach „Dokumentacji...” badania miały na celu głównie wyznaczenie zasięgu obszarów ochronnych GZWP 438 i jedynie szacunkowe wyznaczenie jego zasobów. Przyjęto zatem, biorąc pod uwagę warunki występowania wód podziemnych (brak wystarczającej izolacji od wpływów z powierzchni terenu), że stanowią one 25% zasobów odnawialnych. **Zatem wielkość zasobów dyspozycyjnych wynosi 40 560 m³/d, a odpowiadający im całkowity moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 1.5 l/s/km² (126.55 m³/24hxkm²).** Moduł zasobów dyspozycyjnych pochodzący jedynie z infiltracji przyjmuje natomiast wielkość 1.3 l/s/km² (114.96 m³/24hxkm²).

Na obszarze gminy, nieustannie rozbudowywana jest sieć wodociągowa. Według danych GUS, długość czynnej sieci rozdzielczej w roku 2013 wyniosła 13,9 km z czego 5,5 km znajduje się w zarządzie bądź administracji gminy. Długość ta uległa nieznacznemu powiększeniu, gdyż w roku 2011 długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 13,6. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej, wynosi 2522 (jst to 33% ogółu ludności) z czego zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosi 7,7m³. W porównaniu z rokiem 2011, liczba osób zwiększyła się o 67 osób. Na terenie gminy, zostały wykonane 504 połączenia (o 13 więcej niż w 2011 r.), prowadzące do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego mieszkania. Pod względem odsetka ludności korzystającej z instalacji wodociągowej, gmina Muszyna zajmuje 6 miejsce w powiecie, a 122 w województwie.

Tabela 49. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na terenie gminy Muszyna (31.12.2013 r.)

ogółem	przemysł	rolnictwo i leśnictwo	eksploatacja sieci wodociągowej	eksploatacja sieci wodociągowej -
dam3	dam3	dam3	dam3	dam3
220,9	126	-	94,4	51,1

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

11.2.2. Odprowadzenie ścieków

Na obszarze wiejskim gminy Muszyna, długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 50,1 km i jest to 0,3 km więcej niż w 2010 r.. Pomimo rozbudowy sieci kanalizacyjnej, ilość połączeń prowadzonych do budynków mieszkalnych zmalała w porównaniu z rokiem 2011 z 1406 na 1399, jednak liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej, uległa zwiększeniu z 4729 na 4777. Obecnie procent ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej wynosi 71,7%.

Gmina posiada 2 komunalne oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów, których przepustowość wynosi 440m³/dobę. Obsługują one 3297 mieszkańców a ilość odprowadzonych ścieków rocznie, wyniosło 288 dam³.

W gminie znajduje się 1 przemysłowa oczyszczalnia biologiczna, której przepustowość wynosi 24m³/dobę. Ilość ścieków odprowadzonych w porównaniu z rokiem 2011 wzrosła o 19 dam³ i w roku 2013 wyniosła 60 dam³. Znaczna ilość osób korzysta ze zbiorników bezodpływowych, których na terenie gminy jest 94 sztuki oraz jedna oczyszczalnia przydomowa. Pod względem odsetka liczby ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej osiąga 2 miejsce w powiecie a 12 w województwie.

Mieszkańcy, korzystający ze zbiorników muszą zwracać szczególną uwagę, na stan techniczny zbiorników. Najważniejsze jest, aby zbiorniki były szczelne i nie stanowiły zagrożenia dla środowiska. Należy przeprowadzać regularne i szczegółowe kontrole częstotliwości oczyszczania zbiorników z tego względu że znaczna część terenów znajduje się w terenach o wysokich walorach przyrodniczych.

11.2.3. Odwodnienie

Teren gminy, nie jest wyposażony w kanalizację opadową. Wody opadowe odprowadzone są na grunt własny bądź przez urządzenia podczyszczające.

11.2.4. Gospodarka odpadami

Problemem na skalę światową jest powstawanie zbyt dużej ilości odpadów. Niestety proces ten w dalszym ciągu będzie się nasilał ze względu na coraz większą liczbę ludności, postęp technologiczny oraz krótki „cykl życia produktu”. Problem ten w Polsce jest rozwiązany poprzez składowanie odpadów – co wpływa negatywnie na

środowisko. Należy przyrzeć się innym formom utylizacji odpadów, które umożliwiają odzysk energii przykładowo w procesach spalania służących dogrzewaniu domów.

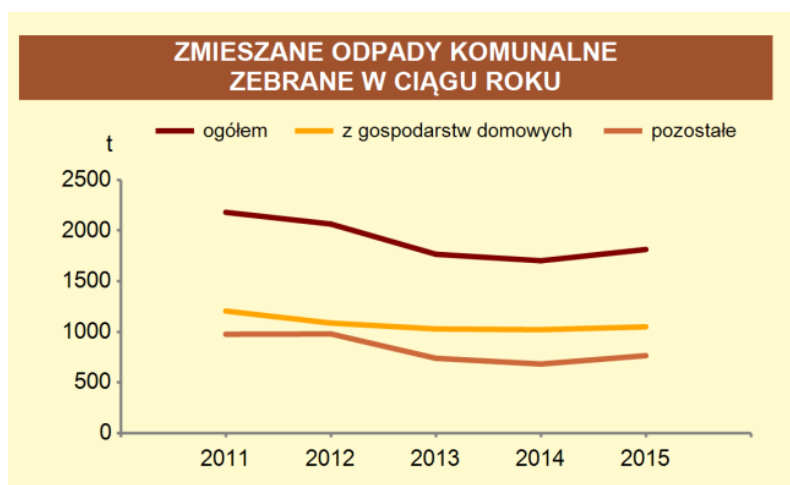
Gmina Muszyna powinna w szczególności zadbać o prawidłowy odbiór odpadów oraz ich segregację ze względu na fakt iż jest ona Gminą Uzdrawiskową.

Na terenie gminy, funkcjonuje sprawny system Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Głównym odbiorcą jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Muszynie. Mieszkańcy segregują odpady do 5-ciu rodzaj pojemników. Na terenie gminy, prowadzona jest również zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

Z Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Muszyna wynika, że w roku 2015 zwiększy się emisja odpadów komunalnych o ok. 20% w porównaniu z rokiem 2003. W największym stopniu wzrosnie ilość odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych. Z kolei ilość odpadów frakcji najdrobniejszej ulegnie mniejszeniu o ok. 21%. Z przeprowadzonych analiz składu morfologicznego odpadów komunalnych wynika, że w 2003 roku największy udział procentowy wynosił w grupie odpadów organicznych pochodzenia roślinnego (22.5%), kolejną grupę stanowiła frakcja drobna (21.5%) natomiast kolejne dwie to papier i tekstura (16%) oraz tworzywa sztuczne (13.5%).

Ryc. 5 Zmieszane odpady komunalne w ciągu roku

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W latach 2010 – 2012 liczba budynków mieszkalnych na terenie gminy objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych spadła o 51.

Tabela 50. Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku w gminie Muszyna

ogółem			
2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
t	t	t	t
762,70	919,80	773,42	928,68
z gospodarstw domowych			
t	t	t	t
418,30	572,24	488,90	586,40
budynki mieszkalne objęte zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych			
szt.	szt.	szt.	szt.
1281	1185	1150	-
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca			
kg	kg	kg	kg
64,2	87,2	73,8	87,9
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności			
szt.	szt.	szt.	szt.
1	1	1	1

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

System gospodarki odpadów zakłada podział odpadów na 5 kategorii. Selektywna zbiórka obejmuje: metale oraz tworzywa sztuczne, papier, szkło, odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zmieszane. Odpady pochodzące z rolnictwa oraz od podmiotów gospodarczych regulowane są poprzez przepisy odrębne.

Zgodnie z załącznikiem Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego, na terenie powiatu nowosądeckiego znajdują się:

- 3 legalne składowiska odpadów,
- 3 stacje demontażu i punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- 3 instalacje w których odpady poddawane są procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
- 11 pozostałych instalacji, w których procesom odzysku lub unieszkodliwiania poddawane są odpady inne niż niebezpieczne,
- 1 punkt skupu złomu.

11.2.5. Elektroenergetyka

Gmina Muszyna, zasilana jest dwustronnie, poprzez linie energetyczną wysokiego napięcia 110kV a jej główny punkt zasilania znajduje się w Złockiem, od którego odchodzą linie średniego napięcia 15kV.

Obszar Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna obsługiwany jest przez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Krakowie Region Nowy Sącz. Energia elektryczna dostarczana jest ze stacji elektroenergetycznej 110/15Kv Muszyna zlokalizowanej w m.

Złockie i SE 110/15kV Krynica, zlokalizowanej w mieście Krynica Zdrój. Zasilanie odbiorców energią elektryczną odbywa się siecią niskich i średnich (15kV) napięć. Istniejąca sieć jest modernizowana i rozbudowywana według potrzeb.

11.2.6. Zaopatrzenie w gaz

System zaopatrzenia gminy w gaz ziemny

Miasto i część terenów wiejskich Gminy Uzdrawiskowej Muszyna jest zgazyfikowana w oparciu o gazociąg wysokoprężny Grybów - Krynica - Muszyna o średnicy 200/150 mm i ciśnieniu 2,5 MPa poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane na obszarze miasta Muszyna i we wsi Powroźnik. Przewiduje się rozbudowę i modernizację istniejących gazociągów. Gaz wykorzystywany jest do celów komunalnych i grzewczych w obiektach sanatoryjnych, wczasowych, usługowych, administracyjnych oraz mieszkaniowych.

Gmina Muszyna zaopatrzona jest w średnioprężną sieć gazową. Występuje one w miejscowościach Muszyna, Powroźnik, Złockie, Jastrzębik oraz Szczawnik. Ilość mieszkań, wyposażonych w gaz sieciowy wynosi 701 i jest to o 9 mieszkań więcej niż w roku 2011. Długość czynnej sieci gazowej ogółem wynosi 13645 m, w tym 1811 m to sieć przesyłowa, a 11664 m – rozdzielcza. W porównaniu z rokiem 2011 zwiększyła się również liczba gospodarstw domowych, które stały się odbiorcami gazu i wynosiła 695. Z tej liczby 335 gospodarstw, wykorzystuje gaz w celach grzewczych mieszkania. W roku 2013 zostało zużytych 68,1 m³ na 1 mieszkańca.

Źródłami gazu sieciowego, są stacje redukcyjno – pomiarowe I stopnia w Muszynie (nr 55) oraz w Powroźniku (nr 60). Są one zasilane z magistralnego gazociągu wysokiego ciśnienia f200/150 CN 2.5 MPa relacji Grybów – Muszyna poprzez gazociągi f 150 CN 2.5 MPa.

11.2.7. Ciepłownictwo

Źródła ciepła

Na obszarze wiejskim gminy brak jest centralnych systemów ciepłowniczych. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło są indywidualne kotłownie. Na terenie miasta Muszyna znajdują się kotłownie lokalne, obsługująca zespoły zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

11.2.8. Utrudnienia w rozwoju systemów energetycznych

Istnieją dwie grupy czynników wpływających na utrudnienia podczas rozwoju systemów energetycznych. Są to czynniki związane z:

- elementami geograficznymi,
- obszarami podlegającymi ochronie.

W związku z tym, że obecny poziom rozwoju techniki kształtuje się na bardzo wysokim stopniu, istnieje możliwość pokonania wszystkich przeszkód. Wiąże się to jednak ze wzrostem kosztów inwestycji. Przeszkodami geograficznymi są w szczególności ciek wodne, obszary podmokłe, niestabilizowane tereny oraz tereny o specyficznej rzeźbie terenu. Są to przeszkody o charakterze liniowym bądź obszarowym i mogą być pochodzenia naturalnego lub powstać na skutek działalności człowieka.

Utrudnienia o charakterze obszarowym, związane są z występowaniem terenów chronionych. Najważniejsze z nich obejmują w szczególności obszary chronione, tereny lasów, parków oraz zabytków architektury. Linie napowietrzne oraz podziemne powinny omijać obszary lasów, pomników przyrody oraz obiektów sugerowanych do objęcia ochroną.

W przypadku planowania inwestycji linii napowietrznych występujących w znacznej odległości od terenów zabudowy należy wykonać opracowanie: studium krajobrazowo – widokowe, w którym zostaną zawarte przebiegi linii oraz na podstawie którego nastąpi dokonanie wyboru wariantu, który jest najmniej uciążliwy.

Utrudnienia występujące na obszarze gminy Muszyna

- ciek wodne – gmina Muszyna położona jest w dolinie Popradu. Jej obszar przecina bardzo duża liczba cieków, które mogą uniemożliwić rozwój systemu energetycznego,
- budowa geologiczna - tereny gmina charakteryzuje się licznymi osuwiskami aktywnymi, nieaktywnymi oraz aktywnymi okresowo. W związku z zaistnieniem tego typu przeszkody, przed rozpoczęciem planowanych inwestycji należy wykonać szczegółowe badania gruntu, które zapewnią, że grunt przeznaczony pod inwestycje jest wystarczająco stabilny,
- tereny leśne - lesistość gminy wynosi ponad 65%, w związku z tym stanowi to znaczne utrudnienie przy umiejscawianiu jakiegokolwiek infrastruktury,

- rzeźba terenu – gmina Muszyna w związku z położeniem w Beskidzie Sądeckim, odznacza się charakterystycznymi wałami, które rozcięte są dolinami o głębokości 400 – 600m a ich zbocza osiągają nachylenie 20 – 40 stopni,
- sieć drogowa – na terenie gminy znajduje swój przebieg droga wojewódzka 971 oraz liczne drogi powiatowe. W związku z tym mogą one stanowić utrudnienie w przypadku umiejscawiania infrastruktury pod powierzchnią gruntu,
- obszary chronione - całość gminy znajduje się w grniacach Popradzkiego Parku Krajobrazowego. Na jej terenie również można wyróżnić kilka rezerwatów stanowiących cenne siedliska przyrodnicze. W związku z tym, że obszary te są prawnie chronione mogą one spowodować jedno z większych utrudnień w przypadku lokalizacji infrastruktury. Również występowanie obiektów zabytkowych, może stanowić utrudnienie w trakcie lokalizacji przebiegu terenów pod infrastrukturę.

11.2.9. Odnawialne źródła energii

Ocena możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie

Polityka energetyczna Polski, w obecnym czasie skupia się w szczególności na pozyskaniu energii ze źródeł odnawialnych. Im większy stopień wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, tym większa możliwość uniezależnienia się od paliw kopalnych oraz dostaw energii spoza granic Kraju. Dodatkowym atutem odnawialnych źródeł jest niska emisja zanieczyszczeń, która w przypadku paliw kopalnych kształtuje się na bardzo wysokim poziomie. W szczególności do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia pochodzące z procesów spalania węgla oraz ropy. Tradycyjne paliwa niosą również za sobą widmo powolnego wyczerpywania się i braku możliwości i ich ponownego odtworzenia.

Gmina Muszyna powinna jak najlepiej wykorzystać potencjał związany z odnawialnymi źródłami energii. Dzięki temu będą one stanowić istotne znaczenie w całościowym rozliczeniu wszystkich źródeł energii na terenie gminy. Jednak należy pamiętać, że ogromny wpływ na pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł mają uwarunkowania lokalne związane z budową geologiczną, nasłonecznieniem itp.

W szczególności gmina Muszyna w związku ze znaczną powierzchnią zajęta przez tereny leśne, posiada dogodne warunki do energii odnawialnej pochodzącej z drewna.

Również duża ilość gruntów orny po uprzednim scaleniu mogła by zostać wykorzystana pod produkcję roślin energetycznych. Również Poprad, który przepływa przez teren gminy może być wykorzystany do tworzenia niewielkich elektrowni wodnych.

W instalacje energetyczną powinny być wyposażone w szczególności domy mieszkalne oraz instytucję usług publicznych.

Analiza potencjału energetycznego energii odnawialnej na terenie gminy Muszyna

Źródłami energii odnawialnej, które występują na terenie gminy Muszyna, są m.in.:

- energia słoneczna,
- energia wodna,
- biomasa.

Biomasa

Biomasa, jest to rodzaj paliwa, które dopiero po odpowiednim przetworzeniu może być użyte w celach energetycznych. Są to surowce pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego, ciekłe bądź stałe, które z czasem podlegają biodegradacji. Biomasa jest wynikiem procesów fotosyntezy, które powstają na skutek promieniowania słonecznego. Jako produktem ubocznym z procesów przetwarzania biomasy jest dwutlenek węgla.

Obecnie z tym źródłem wiązane są bardzo duże nadzieje w zakresie produkcji energii cieplnej oraz elektrycznej. W chwili obecnej największym zasobem biomasy na terenie powiatu nowosądeckiego są odpady powstające z pielęgnacji lasów parków oraz infrastruktury drogowej. W związku z dużą powierzchnią zajmowaną przez grunty leśne, powiat nowosądecki obfituje w znaczne pokłady odpadów drzewnych pochodzących w szczególności z tartaków jak również z lasów.

Mniej opłacalne jest wykorzystanie biomasy pochodzenia rolniczego, gdyż powierzchnia użytków rolnych powiatu nowosądeckiego jest znacznie mniejsza niż powierzchnia gruntów leśnych.

Energetyka wodna

Polega na pozyskiwaniu i przetwarzaniu energii wód w celu uzyskania energii mechanicznej oraz elektrycznej. Najistotniejszym warunkiem uzyskania energii z pracy wody jest wielkość przepływu oraz spad czyli różnica poziomów pomiędzy wodą górną a dolną. W Polsce, dominują niewielkie elektrownie wodne o mocy nieprzekraczającej 5MW. Obecnie na Dunaju, po stronie słowackiej została utworzona niewielka elektrownia wodna.

W związku z faktem, że przez teren gminy przepływa rzeka Poprad, można brać pod uwagę lokalizacje niewielkich elektrowni szczytowo – pompowych.

Kolektory słoneczne

Obszar Polski w związku z swoim ukształtowaniem posiada zmienne warunki pogodowe. Różnego rodzaju masy powietrza napływające na obszar kraju powodują częste zmiany zachmurzenia co wpływa niekorzystnie na rozkład sum promieniowania słonecznego. Zgodnie z mapą nasłonecznienia Polski, na terenie gminy Muszyna, roczne nasłonecznienie wynosi ok. 1000kWh/m². Wykorzystując ten potencjał należy podjąć starania do wprowadzenia na teren gminy coraz większej ilości instalacji słonecznych. Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla gminy Muszyna, prowadzone są działania w celu ochrony powietrza, polegające na zmianie systemu grzewczego i energetycznego. W związku z tym udzielane są atrakcyjne kredyty w celu zakupu oraz montażu urządzeń służących ochronie środowiska, w tym dotacje na zakup kolektorów słonecznych. Większość instalacji słonecznych obejmuje swoim zakresem mieszkalnictwo jednorodzinne.

Pompy ciepła

Zasada działania pomp ciepła opiera się na wykorzystaniu energii cieplnej zakumulowanej w ziemi, powietrzu, wodzie. Pierwotnie, źródła te ze względu na niską temperaturę nie mogły zostać wykorzystane, jednak dzięki montażowi pomp ciepła istnieje możliwość wykorzystania pokładów energii zakumulowanych w tych źródłach. Jest to w szczególności alternatywa dla ogrzewania elektrycznego ale również może służyć jako zamiennik gazowego ogrzewania mieszkań. Podobnie jak w przypadku instalacji kolektorowych, gmina powinna umożliwić i wspomagać prywatnych inwestorów w zakresie otrzymania pomocy finansowej i realizacji inwestycji.

11.2.10. Telekomunikacja

Na terenie Muszyny, Żegiestowa, Jastrzębika oraz Powroźnika znajdują się automatyczne centrale telefoniczne. Łączna liczba abonentów podłączonych do sieci telekomunikacyjnej wynosi 2849. Dodatkowo na terenie Muszyny, Żegiestowa, Andrzejówki i Złockiem usytuowane są stacje telefonii komórkowej.

Rozwój telefonii kablowej oraz napowietrznej jest jednym z istotnych czynników które sprzyjają rozwojowi społeczeństwa informacyjnego. Poprzez dalszą rozbudowę

łączy oraz zwiększanie możliwości dostępu do Internetu miejscowej ludności, następuje wzrost jakości życia ludności. Ułatwiony jest również dostęp do usług publicznych i informacji publicznej.

Współcześnie, bardzo istotne jest zapewnienie infrastruktury technicznej na wysokim poziomie ponieważ sprzyja to atrakcyjności inwestycyjnej oraz wpływa na rozwój nowoczesnej gospodarki.

12. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Systemy komunikacji

Na terenie gminy Muszyna, występuje komunikacja kolejowa oraz drogowa. W dolinie Popradu, bardzo wczesnie została wdrożona lokalna sieć połączeń komunikacji zbiorowej obsługiwanej przez prywatnych przedsiębiorców. W związku z faktem iż jest to gmina uzdrowskowa, która pełni funkcje turystyczną w okresie letnim oraz zimowym, wysoka liczba połączeń powinna być jednym z podstawowych instrumentów obsługujących ruch turystyczny.

W zakresie transportu zbiorowego z ośrodkami wyższego rzędu, gmina Muszyna posiada wystarczającą liczbę połączeń. Sytuacja w zakresie połączeń lokalnych na terenie gminy jest zróżnicowana. Do bardziej zaludnionych i atrakcyjniejszych miejscowości znajdujących się na zachodzie gminy, ilość oferowanych połączeń jest na zadowalającym poziomie. Problemem stanowi obsługa komunikacyjna miejscowości położonych w południowo – wschodniej części gminy.

Również za pomocą transportu kolejowego, można dotrzeć do Muszyny. Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe

- Linia Tarnów – NS – Muszyna – Granica Państwa,
- Linia Muszyna – Krynica.

Na terenie samego miasta znajdują się 3 stacje kolejowe, z kolei pozostałe stacje na obszarze wiejskim gminy mieszczą się w miejscowościach Żegiestów, Żegiestów Zdrój, Andrzejówka, Milik, Powroźnik i Leluchów. Należy jednak zaznaczyć, iż ostatnia stacja - Leluchów, obsługuje jedynie pociągi towarowe kierujące się w stronę Słowacji.

Wraz z rozwojem komunikacji, która umożliwia swobodne dotarcie do wszystkich miejscowości zwiększa się również zainteresowanie inwestorów, celem lokowania inwestycji. Może to w pewnym stopniu wpłynąć na rozwój i wzrost gospodarczy obszaru

gminy Muszyna.

Inwestycje zawarte w dokumentach strategicznych, powinny służyć polepszeniu komunikacji na obszarze regionu nowosądeckiego. Można w nich znaleźć zapisy, które mają sprzyjać inwestycjom drogowym, kolejowym oraz służyć poprawie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej województwa Małopolskiego. Głównym priorytetem inwestycyjnym jest budowa linii Nowy Sącz – Muszyna (C30/1) – granica polsko słowacka i Piekietko – Nowy Targ – Zakopane.

Mającą na uwadze dokumenty strategiczne szczebla krajowego tj. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r. oraz Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020, należy zwrócić uwagę na zapisy, które skupiają się na poprawie dostępności komunikacyjnej subregionu sądeckiego. Dokumenty te zakładają ciągły rozwój inwestycji drogowych, kolejowych oraz poprawę organizacji transportu. Jedną z podstawowych inwestycji na obszarze województwa małopolskiego jest budowa linii kolejowej Podłęże – Piekietko oraz modernizacja linii Nowy Sącz – Muszyna – granica polsko – słowacka i Piekietko – Nowy Targ – Zakopane. Będzie to sprzyjać lepszej dostępności komunikacyjnej obszaru czego skutkiem jest wzmożony rozwój gospodarczy.

W ślad za rozwojem infrastruktury drogowej wzrasta poziom zanieczyszczenie środowiska oraz poziom hałasu wynikający ze zwiększonej liczby pojazdów na drodze. W związku z tym, na terenach przyległych bezpośrednio do dróg, na których występuje wzmożony ruch pojazdów należy wprowadzić ograniczenia dotyczące zabudowy mieszkaniowej.

Systemy infrastruktury technicznej

Gmina Uzdrowska Muszyna posiada ograniczony dostęp do zasobów wody dla celów bytowo - gospodarczych z uwagi na złą jakość wód powierzchniowych rzeki Poprad i jej dopływu Muszynki, małe przepływy w górnych odcinkach czystych potoków, powiązania zasobów wód podziemnych utworów czwartorzędowych z wodami infiltracyjnymi zanieczyszczonego Popradu i powiązania wód podziemnych słodkich z wodami mineralnymi. Deficytem wody zagrożone są zwłaszcza obszary położone w zlewni Muszynki, z uwagi na nadmierne zainwestowanie tej zlewni poza obszarem gminy.

Gmina charakteryzuje się przeciętnymi w stosunku do regionu wskaźnikami, dotyczącymi uzbrojenia w infrastrukturę techniczną, mimo że posiada komunalny

wodociąg i oczyszczalnię ścieków, częściowo jest zgazyfikowana. Na niższe wskaźniki rzutuje głównie brak pełnego uzbrojenia wod - kan, trakcji gazyfikacji. Zdecydowanie gorszym uzbrojeniem charakteryzują się tereny wiejskie a zwłaszcza tereny Dubnego i Wojkowej.

Z uwagi na położenie gminy w Popradzkim Parku Krajobrazowym, obszarach górniczych wód mineralnych, obszarze proponowanym do objęcia najwyższą ochroną wód podziemnych, pilnymi zadaniami są zadania związane z uporządkowaniem gospodarki ściekowej i odpadami na obszarze całej gminy. Trudności w pozyskaniu wystarczającej ilości czystej wody, zwłaszcza powierzchniowej, narzucają potrzebę rozważnej gospodarki wodnej.

Istniejąca komunalna oczyszczalnia ścieków w Muszynie wymaga modernizacji. Przebudowy i uszczelnienia wymaga także istniejąca sieć kanalizacyjna.

Poszczególne miejscowości gminy Muszyna są zaopatrywane w energię elektryczną dwustronnie poprzez sieć napowietrzną wysokiego napięcia - linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110kV relacji Stary Sącz - Muszyna – Krynica, Piwniczna – Krynica (główny punkt zasilania w Złockiem, stacja GPZ w Krynicy Zdrój) oraz sieć rozdzielczą napowietrzną i kablową średniego i niskiego napięcia.

Przewidywany rozwój gazyfikacji na obszarze byłego województwa nowosądeckiego, w tym przewidywana realizacja gazociągu wysokoprężnego w rejon Żegiestowa, są elementem korzystnym, umożliwiającym zgazyfikowanie całej gminy, aktywizację gminy i przejście na bardziej ekologiczny cennik grzewczy.

13. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zagadnienie zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia na terenie gminy to głównie zagrożenie: przestępczością, bezpieczeństwa w ruchu drogowym, pożarowe, powodziowe oraz zagrożenie ruchami masowymi.

13.1. ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ I BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM

Teren gminy podlega pod Komendę Miejską Policji w Nowym Sączu. W Muszynie, znajduje się Komisariat Policji obejmujący swoim zasięgiem Miasto i Gminę Uzdrowską Muszyna. Istotne znaczenie dla bezpieczeństwa mieszkańców ma kształtowanie się przestępstw kryminalnych, przeciwko zdrowiu, życiu oraz mieniu. Istotnym zagadnieniem jest również bezpieczeństwo w ruchu drogowym, zwłaszcza, że przez gminę Muszyna przebiega Droga Wojewódzka 971. W związku ze znacznym natężeniem ruchu na drodze 971, mogą mieć miejsce kolizje oraz potrącenia.

Jest to spowodowane w szczególności nieprzestrzeganiem przepisów ruchu drogowego, niedostosowaniem prędkości do warunków panujących na drodze oraz przebiegiem drogi, który znajduje się w dużej mierze w terenach zabudowy mieszkaniowej. Pozostałe drogi na terenie gminy są to drogi powiatowe.

Tabela 51. Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w powiecie nowosądeckim (31.13.2013 r.)

o charakterze kryminalnym	1789
o charakterze gospodarczym	254
drogowe	411
przeciwko życiu i zdrowiu	90
przeciwko mieniu	1383

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 52. Wskaźnik wykrywalności przestępstw w powiecie nowosądeckim (31.13.2013 r.)

wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw - ogółem	73,0%
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw - o charakterze kryminalnym	61%
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw - o charakterze gospodarczym	88%
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw - drogowe	99,3%

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 53. Ilość przestępstw na 1000 mieszkańców w powiecie nowosądeckim (31.13.2013 r.)

ogółem na 1000 mieszkańców	13,36
o charakterze kryminalnym na 1000 mieszkańców	8,50
o charakterze gospodarczym na 1000 mieszkańców	1,21
drogowe na 1000 mieszkańców	1,95
przeciwko życiu i zdrowiu na 1000 mieszkańców	0,43
przeciwko mieniu na 1000 mieszkańców	6,57

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

13.2. ZAGROŻENIE POŻAROWE I MIEJSCOWE

Gmina Muszyna podlega pod obszar działania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu oraz Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP Krynica-Zdrój. Sklasyfikowana jest ona do II kategorii komend Miejskich PSP. W 2013 r. liczba interwencji na terenie KM PSP wynosiła łącznie 2840 w tym:

- 689 wyjazdów do pożarów co stanowiło 24% z ogólnej liczby interwencji,
- 1892 miejscowych zagrożeń 66% z ogólnej liczby interwencji,
- 270 fałszywych alarmów co stanowiło 10% z ogólnej liczby interwencji.

W zestawieniu z 2012 r., liczba zdarzeń uległa znaczącemu zmniejszeniu (o 1058).

W szczególności spadła liczba interwencji pożarowych (o 642), w zakresie miejscowych zagrożeń liczba ta zmniejszyła się o 593. Wzrosła jedynie liczba fałszywych alarmów z 92 na 270.

Tabela 54. Ilość zdarzeń na terenie działania Komendy Miejskiej PSP w Nowym Sączu w latach 2008 – 2012 według ich rodzaju

Rodzaj zdarzenia	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Pożary	759	712	928	943	1331
Miejscowe Zagrożenia	2279	2687	4332	2440	2476
Alarmy fałszywe	114	147	104	46	91
Razem	3152	3546	5364	3429	3898

Źródło: „Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej na terenie KM PSP w Nowym Sączu w 2012 r.

Tabela 55. Ilość zdarzeń zaistniałych w latach 2008 – 2012 na terenie powiatu nowosądeckiego

Rodzaj zdarzenia	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Pożary	444	452	636	689	1010
Miejscowe zagrożenia	1566	2014	3182	1743	1885
Alarmy Fałszywe	63	94	57	31	54
Razem zdarzeń:	2073	2560	3875	2463	2949

Źródło: „Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej na terenie KM PSP w Nowym Sączu w 2012 r.

Tabela 56. Liczba akcji ratowniczych prowadzonych w latach 2008 – 2012 na terenie Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
67	52	82	47	77

Źródło: „Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej na terenie KM PSP w Nowym Sączu w 2012 r.

Tabela 57. Ilość zdarzeń w 2012 roku – wg rodzaju na terenie Gminy Uzrowskiej Muszyna

Pożar	Miejscowe zagrożenie	Alarm Falszywy
16	61	0

Źródło: „Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej na terenie KM PSP w Nowym Sączu w 2012 r.

Tabela 58. Najczęstsze przyczyny powstawania pożarów

Przyczyna pożaru	%
Podpalenia (umyślne) w tym akty terroru	68,2
Nieustalone	15,3
Inne przyczyny	3,08
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych na paliwo	2,70
Wady urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe	2,25
Wady urządzeń i instalacji elektrycznych, w szczególności przewody, osprzęt oświetlenia, odbiorniki bez urządzeń	1,43
NOD w pozostałych przypadkach	1,13
Nieostrożność Osób Dorosłych (NOD) przy posługiwaniu się ogniem otwartym, w tym papierosy, zapałki	1,05
Nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych	0,90

Źródło: „Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej na terenie KM PSP w Nowym Sączu w 2012 r.

Tabela 59. Najczęstsze przyczyny powstawania miejscowych zagrożeń

Przyczyna miejscowego zagrożenia	%
Inne przyczyny	63,4
Niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków	17,7
Nietypowe zachowania się zwierząt, owadów stwarzające	6,10
Nieustalone	2,79
Huragany, silne wiatry, tornada	2,54
Nieumyślne działanie człowieka	1,25
Wady środków transportu	1,13
Gwałtowne opady atmosferyczne	0,92
Gwałtowne przybory wód, zatory lodowe	0,81

Źródło: „Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej na terenie KM PSP w Nowym Sączu w 2012 r.

Aby możliwe były interwencje straży pożarnej we wszystkich częściach gminy, należy zapewnić im właściwy dojazd. Utrudnienie mogą stwarzać niesprzyjające warunki atmosferyczne, powodujące pogorszenie stanu dróg, szczególnie dojazdowych do mniejszych przysiółków. Niekiedy drogi te nie posiadają nawierzchni asfaltowej a jedynie mają charakter dróg ziemnych (polnych), co w przypadku opadów atmosferycznych bądź zalegającej pokrywy śnieżnej uniemożliwia przedostanie się ciężkich samochodów straży pożarnej. Dodatkowo drogi o szerokości mniejszej niż jest ona wymagana przepisowo, również stwarzają ogromne zagrożenie w przypadku konieczności interwencji.

13.3. ZAGROŻENIA POWODZIOWE

Obszar gminy Muszyna, położony jest w zlewni Popradu, który stanowi największe zagrożenie powodziowe. Wszystkie rzeki występujące na terenie gminy przynależą do rzek górskich. Charakteryzują się one wysoką szorstkością denną, dużymi spadkami oraz gwałtownymi wezbraniem. Rzeki karpackie, do których zalicza się obszar Muszyny obfitują w nagłe i krótkie wezbrania, występujące najczęściej w porze letniej. Objawiają się one szybkim spływem po stromym i słabo przepuszczalnym zboczu.

Ważniejszymi dopływami Popradu są potoki: Muszynka, Andrzejówka, Szczawnik, Jastrzębik, Smerczek, Wojkowski, Dubne i Złockie. W czasie silnych lub długotrwałych opadów następuje wzrost poziomu wody co prowadzi do znacznych strat powodziowych, następujących wzdłuż biegów potoków.

Skutkiem nagłych opadów są podtopienia oraz powódzie co prowadzi do uszkodzeń infrastruktury oraz przekształceń geomorfologicznych terenu. W czasie powodzi najczęściej zniszczona zostaje infrastruktura drogowa, mosty, grunty orne. W sytuacji usytuowania zabudowy mieszkaniowej na terenach zagrożonych zalaniem, istnieje duże prawdopodobieństwo zagrożenia życia oraz mienia ludności tam zamieszkałej.

Oprócz wzmożonych opadów, które mogą przyczyniać się do wezbrań cieków, również ich stan przepustowości, zaśmiecanie i niewłaściwa melioracja mogą być czynnikiem sprzyjającym powodziom.

W dokumencie „Analiza zagrożenia powodziowego w zlewni Dunajca”, który jest aktualizacją m.in. „Studium określającego granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni górnego Dunajca do ujścia Popradu” miało miejsce wyznaczenie stref zalewowych o różnym prawdopodobieństwie przewyższenia dla potrzeb określenia obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią. Dane do opracowania zostały pozyskane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

13.4. ZAGROŻENIA RUCHAMI MASOWYMI

Ruchy masowe, są terminem pod którym można znaleźć kilka procesów min: osuwanie się mas, obryw, odpadanie, spływ oraz boczne rozciąganie. Uszczegóławiając, jest to proces grawitacyjnego przemieszczania się pokrywy skalnej (regolitu) w dół stoku. W szczególności na terenie gminy można zaobserwować procesy osuwiskowe.

W procesach tych, materiał skalny ulega przemieszczeniu wzdłuż stoku, ku jego dołowi – zgodnie z silami grawitacyjnymi. W momencie osuwania się masy następuje przerwanie ciągłości z podłożem. Przyczyny powstawania osuwisk można podzielić na dwie kategorie: cz. bierne – pasywne oraz cz. aktywne. Pierwsze z nich związane są z budową geologiczną stoku oraz jego morfologią do której zaliczane są min nachylenia, ekspozycja i profil. Do czynników aktywnych zaliczane są procesy geologiczne typu wietrzenie, erozja, trzęsienia ziemi, warunki atmosferyczne - opady, wegetacja roślinności oraz działalność człowieka.

Na terenie gminy, zgodnie z Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi można wyróżnić trzy kategorie osuwiskowe – aktywne, okresowo aktywne, nieaktywne. Osuwisko aktywne odznacza się ciągłym ruchem bądź symptomy aktywności można było zaobserwować w ostatnich 5-ciu latach od okresu prowadzenia rejestracji. Objawy aktywności, które zostały zaobserwowane w nieregularnych odstępach w okresie 50 lat charakteryzują osuwisko aktywne okresowo a z kolei osuwisko nieaktywne, odznacza się przemieszczaniem mas ziemnych w odstępie dłuższym niż 50 lat.

Teren gminy Muszyna, został poddany analizom pod kątem występowania osuwisk, czego efektem jest „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gminy Muszyna” z roku 2012, wykonana na zlecenie Państwowego Instytutu Geologicznego. Na analizowanym obszarze można odnaleźć 353 osuwisk (w tym 49 aktywnych, 111 nieaktywnych, 193 aktywnych okresowo). Łączna powierzchnia osuwisk wynosi 19km² a łączna powierzchnia osuwisk stanowi 14 % całej powierzchni gminy. Dodatkowo zostały wyznaczone tereny zagrożone ruchami masowymi. Obszary te w liczbie 8 znajdują się na terenie Andrzejówki, Żegiestowa, Podjastrzębika, Leluchowa, Wojkowej. Należy zwrócić uwagę, że wszystkie tereny wyznaczone jako zagrożone ruchami masowymi znajdują się na terenach w dużej mierze zabudowanych. Na większości terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, stwierdzono występowanie osuwisk w szczególności aktywnych ciągle lub okresowo. Osuwiska są rozmieszczone na terenie całej gminy zarówno na obszarach leśnych oraz w terenach istniejącej zabudowy. Należy pamiętać, że oprócz warunków atmosferycznych, które wpływają na powstawanie oraz odnawianie się osuwisk również działalność człowieka, nieprzemyślane rozwiązania budowlane mogą wpływać na obniżenie parametrów wytrzymałościowych gruntów.

14. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Największa liczba przestępstw, która występuje na terenie powiatu nowosądeckiego w 2013 r. dotyczyła przestępstw kryminalnych oraz przeciwko mieniu. Jednak największa wykrywalność miała miejsce w zakresie przestępstw drogowych (99.3%) oraz o charakterze gospodarczym (88%). W porównaniu z rokiem 2012, liczba przestępstw we wszystkich kategoriach uległa znacznej redukcji. Na uwagę zasługuje w szczególności kategoria przestępstw o charakterze kryminalnym, w której liczba wykroczeń zmniejszyła się o 3152. Podobna sytuacja dotyczy grupy zdarzeń przeciwko mieniu. Kategoria ta zanotowała zmniejszenie wykroczeń o 2161 w porównaniu z 2012 r.

Znaczny odsetek przestępstw drogowych warunkuje przebieg drogi wojewódzkiej nr 971, przez teren gminy, w bliskiej odległości od budynków mieszkalnych.

Komenda Miejska PSP w Nowym Sączu, interweniowała w roku 2012, 3898 razy tj. 469 razy więcej niż w roku 2011. Największa liczba interwencji miała miejsce podczas miejscowych zagrożeń (63.5% spośród wszystkich zdarzeń), następnie przy działaniach pożarowych (34% spośród wszystkich wydarzeń). Największy wzrost w porównaniu z rokiem 2011, nastąpił w obrębie fałszywych alarmów (97,82%) oraz liczby pożarów (41,14%). Najczęstszymi przyczynami pożarów na terenie powiatu nowosądeckiego, były podpalenia które wynosiły ponad 68 %. Należy jednak podkreślić, że teren gminy Muszyna, znajdował się na ostatnim miejscu, spośród gmin powiatu nowosądeckiego, na którym działania ratownicze występowały najrzadziej.

Zagrożeniami naturalnymi, które mogą wystąpić na terenie gminy jest w szczególności osuwanie się mas ziemnych oraz zagrożenia powodziowe spowodowane gęstą siecią cieków wodnych o charakterze górskim. W celu zabezpieczenia mieszkańców oraz ich mienia przed skutkami powodzi oraz osuwaniem się mas ziemnych, wszystkie działania gminy powinny być skierowane na minimalizację występowania tych zjawisk.

W ramach działań, które mogą zapewnić bezpieczeństwo na obszarach zagrożonych ruchami masowymi, powinny się znaleźć:

- Wyłączenie terenów spod zabudowy, które znajdują się w obszarach osuwiskowych. Jeżeli jednak zostanie wprowadzona możliwość zagospodarowania, musi być ona poprzedzona dokładnymi badaniami

geologicznymi oraz w razie potrzeby umocnieniem gruntu pod wykonywanymi obiektami,

- Zmiana przeznaczenia gruntów z ornych na tereny zielone oraz zalesione, powodujące stabilizację powierzchni gruntu,
- Nieprzerwany monitoring, ostrzegający przed zdarzeniami osuwiskowymi.

Przyczynami zagrożeń powodziowych są niedrożne, zarośnięte i zaśmiecone rowy oraz koryta rzeczne. Aby zapobiec występowaniu powodzi, konieczne jest podjęcie działań:

- polegających na umożliwieniu przepływu dużych ilości wód, które będą prowadzone poprzez prace porządkowe i czyszczące koryta rzeczne,
- budowy zapór i obiektów retencyjnych,
- tworzenia nowych obwałowań oraz polepszenia konstrukcji już istniejących,
- regulujących koryta rzeczne oraz potoki,
- w kierunku utworzenia suchych zbiorników w których gromadzony jest nadmiar wód podczas wezbrań rzecznych,
- polepszenie zdolności retencyjnej przy pomocy wprowadzenia zalesień,
- w zakresie sukcesywnego przenoszenia zabudowy, znajdującej się na terenie zalewowym, zgodnie z przepisami Prawo Wodne.

15. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

15.1. ROLNICTWO

15.1.1. Warunki przyrodnicze

Położenie gminy Muszyna, warunkuje jej charakter typowo uzdrowiskowy jak również rolniczy. Jedną z elementarnych dziedzin działalności gospodarczej w tym rejonie jest rolnictwo, w szczególności indywidualne o profilu produkcji zwierzęcej bądź roślinnej. Ponad 4660 ha gminy zajmują użytki rolne z czego ok. 43% są to grunty orne, ok. 57% łąki i pastwiska. Najmniejszy odsetek stanowią sady gdyż ich powierzchnia wynosi jedynie 31ha.

Poddając analizie rodzaje gleb występujących na terenie gminy Muszyna, na pierwszy plan wysuwają się gleby klasy bonitacyjnej IV oraz V. Z racji terenu typowo górzystego, który wytworzony jest przez skały fliszowe w szczególności występują tu gleby

gliniaste: płytkie oraz średnio głębokie. W terenach najwyższych można znaleźć gleby szkieletowe, które w szczególności porastają tereny leśne. Ich funkcją w terenach górzystych jest w szczególności zdolność do zatrzymywania a następnie przetrzymania zasobów wodnych. Dzięki ich specyficznemu charakterowi potrafią one zatrzymać nawet 100mm opadów. Dzięki temu czas trwania spływu wody do koryt wydłuża się, zapobiegając bardzo niebezpiecznym wezbraniom.

Z kolei gleby średnio głębokie zawierają niewielki poziom próchnicy, magnezu oraz potasu. Brak im fosforu, który wpływa min na lepsze krzewienie się oraz odporność na przymrozki.

Na obszarze gminy wyróżniono 3 strefy przyrodniczo – funkcjonalne.

I. Strefa wybitnie górską, przyrodniczo – leśną.

Są to obszary zajmujące ok. 60% pow. gminy, górskie wysoko położone z urozmaiconą rzeźbą. Stanowią one naturalną barierę do osadnictwa oraz działalności gospodarczej. Dominują zwarte kompleksy leśne. Strefa ta powinna zostać objęta ochroną oraz konieczne jest wykluczenie możliwości jakiegokolwiek zainwestowania nie związanego z funkcją terenu. Teren ten powinien służyć w szczególności uprawianiu turystyki pieszej i wypoczynkowej a w okresie zimowym, stoki niezalesione można wykorzystać wprowadzając na nich zagospodarowanie związane ze sportami zimowymi, np. narciarstwo.

Jako użytkowanie rolnicze, teren ten powinien być przeznaczony pod użytkowanie kośne bądź pastwiskowe ale pod warunkiem iż będzie ono oparte na tradycyjnych wzorcach. Zapewni to zachowanie zbiorowisk, na których mogą znajdować się rzadkie oraz chronione gatunki roślin.

II. Strefa górską, rolno – leśną.

Obejmuje ona wysokość 450 – 700 m na którym występują pola uprawne wraz z lasami. Jest to obszar na którym znajduje się w niewielkim stopniu zabudowa przysiółkowa. Dodatkowo teren ten obfituje w znaczną liczbę osuwisk dlatego konieczne jest wprowadzenie dużej ilości zadrzewień oraz zalesień. Na tym terenie należy utrzymać użytkowanie rolniczo – leśne, bez wprowadzania zabudowy. Będzie to sprzyjać retencyjności obszaru oraz posłuży w celu ochrony przed powodzią. W tym terenie konieczne jest wprowadzenia użytkowania hodowlano – pastewnego połączonego z funkcją wypoczynkową i turystyczną.

III. Strefa dolinna charakterze nis osadniczych

W tej strefie, podstawowym użytkowaniem jest zabudowa miejska oraz wiejska występująca w dniach dolin. Obszary te charakteryzują się najkorzystniejszymi warunkami dla osadnictwa oraz działalności społeczno-gospodarczej. Dodatkowo teren ten jest stosunkowo najlepiej dostępny pod względem komunikacyjnym. W związku z najkorzystniejszym położeniem, teren ten jest bardzo intensywnie przekształcony oraz w dużym stopniu zabudowany. Z tego względu obszar ten może zostać w szczególności poddany najintensywniejszym przekształceniom. W szczególności na terenie Powroźnika, należy zwiększyć intensywność oraz gęstość zabudowy wraz z poszerzeniem terenów budowlanych.

W strefie III, należy utrzymać strefy ekologiczne Popradu i pozostałych rzek oraz uniemożliwić wprowadzenie trwałej zabudowy kubaturowej. Konieczne jest również uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz wprowadzenie ochrony cennych obiektów przyrodniczych.

15.1.2. Struktura użytkowania gruntów

Tabela 60. Struktura użytkowania gruntów wg. powszechnego spisu rolnego w obrębie Gminy Uzdrowskiej Muszyna - 2010 r.

Systematyka gospodarstw	Rodzaje gruntów i użytków rolnych	Powierzchnia (ha)
gospodarstwa rolne ogółem	grunty ogółem	3265,56
	użytki rolne ogółem	2257,24
	użytki rolne w dobrej kulturze	1653,38
	pod zasiewami	115,23
	grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	32,19
	uprawy trwałe	4,16
	sady ogółem	4,14
	ogrody przydomowe	2,46
	łąki trwałe	1056,93
	pastwiska trwałe	442,41
	pozostałe użytki rolne	603,86
	lasy i grunty leśne	877,71

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Powierzchnia ogólna użytków rolnych w gminie Uzdrowskiej Muszyna stanowi ok. 23% powierzchni całkowitej gminy. Wskaźnik ten dla powiatu nowosądeckiego, wynosi 34% natomiast dla województwa stanowi on 43%. Gmina Uzdrowska Muszyna nie jest gminą typowo rolniczą. Znaczną część powierzchni stanowią tereny leśne oraz zadrzewione.

15.1.3. Struktura agrarna

Według danych Narodowego Spisu Rolnego z 2010 r. na terenie gminy Uzdrowskiej Muszyna łączna liczba gospodarstw rolnych wynosiła 1002 z czego 450 gospodarstw stanowiło własność indywidualną.

Struktura agrarna charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych i rozproszeniem produkcji. Gospodarstwa małe – do 1 ha stanowiły 44% ogólnej ilości gospodarstw rolnych, a gospodarstwa od 1 do 5 ha stanowiły 47% ogólnej ilości gospodarstw rolnych. Gospodarstw dużych – powyżej 10 ha było zaledwie 11, co stanowi stanowiąc 1,09 % ogółu gospodarstw.

W ilości gospodarstw ogółem 450 gospodarstw prowadziło działalność rolniczą co stanowi około 45%.

Tabela 61. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych – Gmina Uzdrowska Muszyna 2010 r. –gospodarstwa ogółem

gospodarstwa ogółem-ilość											
ogółem	do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha razem	1 - 5 ha	1 - 10 ha	1 - 15 ha	5 - 10 ha	5 - 15 ha	10 -15 ha	5 ha i więcej	10 ha i więcej	15 ha i więcej
1002	445	557	480	546	549	66	69	3	77	11	8
gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą –ilość											
ogółem	do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha razem	1 - 5 ha	1 - 10 ha	1 - 15 ha	5 - 10 ha	5 - 15 ha	10 -15 ha	5 ha i więcej	10 ha i więcej	15 ha i więcej
450	71	379	315	369	-	54	-	-	64	10	-

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

15.1.4. Produkcja rolna

Podstawowym kierunkiem produkcji roślinnej gospodarstw są zboża oraz ziemniaki. Poza zbożami i ziemniakami, z innych upraw można wymienić warzywa gruntowe, które jednak nie stanowią dużego udziału w powierzchni ogólnej upraw.

Tabela 62. Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów– gmina Uzdrowskiej Muszyna 2010r. - gospodarstwa ogółem

ogółem	zboża razem	zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ziemniaki	uprawy przemysłowe	buraki cukrowe	strączkowe jadalne na ziarno razem	warzywa gruntowe
191	143	143	181	-	-	4	11

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Produkcja zwierzęca zdominowana jest przede wszystkim przez hodowlę bydła i drobiu (w tym drobiu kurzego). Stosunkowo słabo hodowla rozwija się na terenie gminy hodowla trzody chlewnej.

Tabela 63. Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób) – Gmina Uzdrowska Muszyna 2010 r.

Gospodarstwa rolne ogółem						
bydło razem	bydło krowy	trzoda chlewna razem	trzoda chlewna lochy	konie	drób ogółem razem	drób ogółem drób kurzy
176	160	43	7	82	219	205

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

15.1.5. Charakterystyka rolnictwa gminy

Tabela 64. Gospodarstwa domowe z dochodami z różnych źródeł – Gmina Uzdrowska Muszyna 2010 r.

Ogółem	z dochodem z działalności rolniczej	z dochodem z emerytury i renty	z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	z dochodem z pracy najemnej	z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	bez dochodów z działalności rolniczej	bez dochodów z emerytury i renty	bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	bez dochodów z pracy najemnej	bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą
liczba gospodarstw										
1002	450	149	125	257	17	552	852	877	745	985

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Analiza danych dotyczących rodzaju prowadzonej działalności i struktury dochodów gospodarstw rolnych według danych GUS za 2010 r. wykazała, że około 45% gospodarstw prowadziło działalność rolniczą. Praca najemna była głównym źródłem dochodów dla 26%, a gospodarstw utrzymujących się głównie z emerytury lub renty było 15%. Czynnikiem o istotnym znaczeniu dla dobrego funkcjonowania gospodarstwa rolnego jest posiadanie własnej siły roboczej.

15.2. GOSPODARKA LEŚNA

*W celu pełnej i rzetelnej oceny zagadnienia Rozdział zawiera statystyki i informacje uwzględniające kompleksy leśne położone poza obszarem zmiany studium

Obszar zajęty terenami leśnymi na terenie gminy wynosi 8082,52 ha co stanowi 68,1%.

W porównaniu z latami poprzednimi, nie wystąpił znaczący wzrost lesistości, który przez okres 3 lat wynosił 68,1 %.

Tabela 65. Powiat nowosądecki - powierzchnia gruntów leśnych w tys. ha (2013 r.)

Ogółem	Lasy publiczne	Lasy prywatne
68,6	44,0	23,6

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tabela 66. Gmina Muszyna- powierzchnia lasów w ha (2013 r.)

Ogółem	Lasy publiczne			Własność gminy	Lasy prywatne
	Razem	Skarb Państwa			
		Razem	W tym w zarządzie Lasów Państwowych		
7966,12	7067,29	6266,29	4572,17	801,00	898,83

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tereny leśne są bardzo ważnym elementem ekosystemu gdyż wpływają na ochronę środowiska, produkcyjne oraz społeczne funkcję o ile nadrzędnym przesłaniem jest zrównoważona gospodarka leśna.

Racjonalne gospodarowanie terenami leśnymi umożliwia redukcję stężenia dwutlenku węgla w atmosferze dzięki procesom fotosyntezy. Zapobiegają one również erozji gleby oraz są siedliskiem różnych gatunków flory i fauny. Dzięki temu, że są one odnawialnymi zasobami przyrody, pełnią duże znaczenie w gospodarce i zaspokajają potrzeby gospodarstw domowych.

Gmina Muszyna, należy do Nadleśnictwa Piwniczna, podobnie jak Stary Sącz, Rytro, Piwniczna Zdrój oraz Krynica Zdrój. Są to malownicze tereny obejmujące pasma górskie Jaworzyny Krynickiej oraz Radziejowa. Typowo górską budową charakteryzuje się stromymi zboczami które porastane są przez fragmenty lasów bukowo - jodłowych.

Drzewostany są w szczególności tworzone przez (% powierzchni wg rzeczywistego udziału gatunku):

-Buk – 62,87 %,

-Jodła – 13,14 %,

- Świerk - 12,42 %,
- Sosna - 5 %,
- Modrzew - 1,2 % ,
- Olsza szara - 2,89%.

Naturalne odnowienia przeprowadzane są za pomocą buka oraz jodły.

Zgodnie z zapisami Planu Urządzania Lasu, na terenie gminy wyróżniono dwa rodzaje typów siedlisk lasu:

- las górski świeży – LGśw,
- las łęgowy górski – LŁG.

Lasy łęgowe górskie na terenie gminy zajmują jedynie 2,86 ha powierzchni leśnej zalesionej. Są to lasy występujące bardzo rzadko, jedynie na poziomie regła dolnego. Sporadycznie przekraczają wysokość 500 m n.p.m.. Tereny lasu łęgowego górskiego, występują nieopodal potoków oraz rzek w szczególności w ich dolnych odcinkach, jak również na obszarach podlegających zalaniu przez wody rzek i spływów wód stokowych. Występują one na skałach kwaśnych bądź węglanowych.

Drugim rodzajem lasu występującego na terenie gminy jest las górskie świeży i zgodnie z PUL zajmuje 793,54 ha powierzchni leśnej zalesionej.

Lasy odgrywają ważną rolę w zapobieganiu erozji wodnej, wietrznej i mechanicznej, chronią czystości wód i powietrza oraz korzystnie modyfikują środowiska upraw rolniczych. Ponadto lasy wyróżniają się najcenniejszymi elementami różnorodności biologicznej, której wyznacznikiem są cenne gatunki flory i fauny. Oprócz funkcji przyrodniczych lasy wywierają duży wpływ na warunki ekonomiczne gospodarstw, gdyż są ważnym czynnikiem zaopatrzenia w pożytki drzewne.

Administracją lasów państwowych na terenie Gminy Uzdrowskiej Muszyna, zajmuje się Nadleśnictwo Piwniczna.

Nadleśnictwo Piwniczna zarządza w imieniu Skarbu Państwa lasami państwowymi na powierzchni 13,3 tys. ha położonymi w Beskidzie Sądeckim, w Dolinie Popradu. Obecnie Nadleśnictwo Piwniczna leży na terenie pięciu gmin: Stary Sącz, Rytro, Piwniczna Zdrój, Muszyna i Krynica Zdrój. Powierzchnia zasięgu terytorialnego jednostki wynosi blisko 41,8 tys. ha.

Krajobraz cechuje się wybitnie górskim charakterem terenu, o spadzistych i stromych zboczach, pociętych potokami, pomiędzy którymi zachowały się fragmenty pierwotnych lasów, stanowiących dawną Puszcę Karpacką. Zbocza tych gór porastają bogate gatunkowo i zróżnicowane wiekowo naturalne lasy bukowo – jodłowe.

W domieszce występują także świerki, jesiony, jawory, wiązy, i lipy. Charakterystycznym dla nadleśnictwa jest duży udział lasów rosnących na stokach stromych i bardzo stromych. Pod względem średniego nachylenia stoków tereny te, określane są jako jedno z najbardziej stromych w Polsce. W dolnych partiach gór jak i w partiach szczytowych możemy obserwować drzewostany sztucznego pochodzenia, posadzone po II wojnie światowej na opuszczonych i nieprzydatnych dla rolnictwa łąkach, halach i polach uprawnych. Rosnące tam dziś sosny i świerki leśnicy zastępują stopniowo gatunkami właściwymi dla gór, głównie jodłą i bukiem.

W obrębie Popradzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny utworzonego w oparciu o uchwałę Nr 169/XIX/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu z dnia 11 września 1987r. w sprawie utworzenia Popradzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 16, poz. 193, zm. Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego z 1998 r. Nr 20, poz. 85, Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2001 r. Nr 141, poz. 2086 i Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2003 r. Nr 153, poz. 1998), obowiązują warunki określone przepisami odrębnymi, w tym Uchwałą Nr XLII/640/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

15.3. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Poddając analizie lata 2011 – 2013 i liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON na 10 tys. ludności w roku 2011 wynosiła ona 691, a w kolejnych latach 726 i 718.

Na dzień 31.12.2013 w systemie REGON, na terenie gminy było zarejestrowanych 455 podmiotów gospodarczych w tym w sektorze publicznym 14, w sektorze prywatnym 441. Na przełomie lat 2011 i 2013 liczba podmiotów gospodarki narodowej w sektorze publicznym uległa zmniejszeniu z 14 na 12. Podobna sytuacja miała miejsce w sektorze prywatnym, w którym liczba podmiotów w 2012r początkowo uległa zwiększeniu na 471, jednak rok później nastąpiła redukcja 5-ciu podmiotów gospodarczych.

Tabela 67. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru regon – według sektorów własnościowych (jednostki gospodarcze)

	2011	2012	2013
	podmioty gospodarki narodowej ogółem		
Powiat	13621	14179	14643
Gmina Muszyna	455	483	478
sektor publiczny - ogółem			
Powiat	481	475	473
Gmina Muszyna	14	12	12
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego			
Powiat nowosądecki	396	388	390
Gmina Muszyna	14	12	12
sektor publiczny - spółki handlowe			
Powiat nowosądecki	16	16	15
Gmina Muszyna	0	0	0
sektor prywatny - ogółem			
Powiat nowosądecki	13140	13704	14170
Gmina Muszyna	441	471	466
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą			
Powiat nowosądecki	11288	11718	12072
Gmina Muszyna	381	404	398
sektor prywatny - spółki handlowe			
Powiat nowosądecki	434	459	511
Gmina Muszyna	23	25	24
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego			
Powiat nowosądecki	47	48	50
Gmina Muszyna	2	2	2
sektor prywatny - spółdzielnie			
Powiat nowosądecki	49	49	49
Gmina Muszyna	2	2	2
sektor prywatny - fundacje			
Powiat nowosądecki	22	28	35
Gmina Muszyna	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne			
Powiat nowosądecki	416	447	470
Gmina Muszyna	13	13	14

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W porównaniu z rokiem 2011, rok 2013 odznaczał się większą liczbą osób fizycznych, prowadzących własną działalność gospodarczą, jednak w porównaniu z rokiem 2012, można było zauważyć spadek tej wartości.

Tabela 68. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki (jednostki gospodarcze)

	2011	2012	2013
	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności		
Powiat nowosądecki	653	675	694
Gmina Muszyna	691	726	718
	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności		
Powiat nowosądecki	82	82	83
Gmina Muszyna	95	109	84
	jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności		
Powiat nowosądecki	69	54	61
Gmina Muszyna	76	65	85
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym		
Powiat nowosądecki	8,8	9,0	9,2
Gmina Muszyna	9,2	9,7	9,5
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców		
Powiat nowosądecki	21	23	24
Gmina Muszyna	21	21	23
	podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym		
Powiat nowosądecki	132	132	133
Gmina Muszyna	150	172	134
	podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym		
Powiat nowosądecki	105,7	109,0	111,7
Gmina Muszyna	110,3	115,7	114,2

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Gmina Muszyna w roku 2013 posiadała największą liczbę zarejestrowanych podmiotów w sektorze prywatnym w sekcji Budownictwo (134).

Na kolejnych pozycjach znajdują się sektory dotyczące handlu hurtowego i detalicznego; naprawa pojazdów samochodowych (106). W tym dziale również odnotowano niewielki wzrost ilości podmiotów gospodarczych.

Podobnie sytuacja kształtuje się na terenie powiatu nowosądeckiego w którym największa liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w 2013 r. występuje w dziale Budownictwo (3993) oraz Handel hurtowy i detaliczny (3064). Łączna liczba podmiotów gospodarki narodowej na dzień 31.12.2013 wynosiła 14643.

15.4. TURYSTYKA I REKREACJA

*W celu pełnej i rzetelnej oceny zagadnienia Rozdział zawiera statystyki i informacje uwzględniające obszary położone poza obszarem zmiany studium

Obszar gminy Muszyna charakteryzuje się dużą ilością wzniesień oraz obszarów górzystych. W szczególności na terenach trudnych do zainwestowania, obszary górzyste porośnięte są różnego rodzaju formami leśnymi, wśród których rozciągają się szlaki

turystyczne umożliwiające piesze wędrówki oraz szlaki rowerowe służące aktywnemu wypoczynkowi. Przedmiotowy obszar położony jest w całości w Popradzkim Parku Krajobrazowym dzięki czemu gmina Muszyna jest w szczególności atrakcyjna turystycznie i posiada ogromne walory przyrodnicze.

Duża ilość obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków podnosi atrakcyjność turystyczną całej gminy. Dodatkowo przez teren gminy przebiega 5 szlaków rowerowych:

- Turystyczna Pętla Muszyńska (32,1 km),
- Pętla Rowerowa „Wokół Kotylniczego Wierchu” (19,9 km),
- Karpacki Szlak Rowerowy (25 km),
- Transgraniczny Szlak Rowerowy (długość trasy na terenie gminy 9 km),
- Trakt rowerowo-pieszy na "Zapopradiu";

oraz 14 szlaków turystycznych – pieszych:

- Jaworzyna Krynicka (8,3 km),
- Muszyna – Legnava (5,3 km),
- Muszyna – Pusta Wielka (10,5 km),
- Muszyna – Muszynka (21,1 km),
- Jaworzyna Krynicka – Runek (3,5 km),
- Powroźnik – Leluchów (11,6 km),
- Powroźnik – Krynica Zdrój (9,8 km),
- Żegiestów – Pusta Wielka (7,8 km),
- Żegiestów – Pusta Wielka (6,3 km),
- Żegiestów Zdrój – Runek (6,4 km),
- Żegiestów Palenica – Wielka Bukowa (10,3 km),
- Szczawnik – Bukowa (5,8 km),
- Powroźnik – Staw Czarna Młaka (2,2 km).

Miejsca w których turyści mogą przenocować podzielone są na kilka kategorii:

- Hotele i Pensjonaty;
- Sanatoria

- Ośrodek sanatoryjno-wypoczynkowy WIKTOR Cechini,
- Sanatorium Uzdrawiskowe WIARUS.

Na terenie gminy również znajduje się bardzo duża liczba ośrodków wypoczynkowych oraz domów wczasowych. Turyści mogą wybierać również z bogatej oferty Apartamentów, kwater prywatnych oraz gospodarstw agroturystycznych, których na terenie gminy jest porównywalna liczba do ilości ośrodków wypoczynkowych i domów wczasowych. Dla amatorów wypoczynku pod „gołym niebem” jest możliwość skorzystania z pola namiotowego w Złockiem.

W okresie letnim aktywny wypoczynek jest zapewniony dzięki:

- Raftingowi na rzece Poprad,
- 5 kortom tenisowym,
- 10 siłowniom,
- 2 kręgielniom ,
- dwóm szkołom jazdy konnej.

Tereny gminy Muszyna w okresie zimowym są w szczególności odwiedzane przez fanów sportów zimowych. Stacja Narciarska „Dwie Doliny Muszyna - Wierchomla” umożliwia skorzystanie z 12 tras zjazdowych podzielonych na stopnie trudności, natomiast w Żegiestowie znajduje się wyciąg orczykowy przygotowany specjalnie dla najmłodszych uczestników. Dodatkowo w sezonie zimowym znajdujący się w Muszynie Skate Park zostaje przekształcony się w lodowisko o wymiarach 20 x 40 m.

Gmina posiada kompleks basenów w ramach „Centrum Rekreacji i Sportu Zapopradzie”, w przyszłości planowana jest ich rozbudowa o basen kryty z zapleczem Wellnes & Spa. Zakłada się wyznaczenie i urządzenie ścieżek rowerowych w terenach atrakcyjnych krajobrazowo, wzdłuż dróg powiatowych i wzdłuż drogi do Krynicy Zdroju, w tym realizację projektu odcinka międzynarodowej trasy rowerowej EuroVelo11 (EV11). Słowackie odcinki trasy zostaną wybudowane pomiędzy Starą Lubovną, a Piwniczną Zdrój, a odcinki polskie pomiędzy Muszyną a Nowym Sączem.

16. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Rolnictwo

W obszarze wiejskim gminy Muszyna dominującym przeznaczeniem są tereny leśne. Grunty rolne znajdują się w dolinach oraz w pobliżu obszarów zabudowanych. Ich powierzchnia nie jest jednak na tyle duża, aby mogła stanowić strefę przeznaczoną do zaopatrywania powiatu nowosądeckiego.

Obszar gminy charakteryzuje się krajobrazem górskim oraz podgórskim, na którym występują dość znaczne spadki terenu. Jest to jeden z podstawowych czynników, które utrudniają produkcję rolniczą. Problem stanowi brak specjalistycznego sprzętu, który mógłby poprawnie wykonywać wszystkie zabiegi związane z pracami rolniczymi.

W związku z silnym powiązaniem gleb z podłożem, na obszarze gminy dominują gleby brunatne, które na stokach położonych w wyższych partiach odznaczają się odczynem kwaśnym oraz wylugowaniem. W niższych partiach gleby te są kwaśne, gliniasto – ilaste. Jednak większość gleb nie sprzyja produkcji rolniczej ze względu na V i VI klasę bonitacyjną. Miejscami na terenie gminy w okolicach dolin Popradu i Muszynki można odnaleźć kompleksy urodzajne klasy IV, a w niektórych rejonach nawet klasy III. Zazwyczaj są to mady oraz gleby pylaste.

Gospodarka leśna

Antropogenicznymi zagrożeniami lasów są w szczególności skutki uboczne działalności człowieka. Zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu energetycznego, transportu i gospodarki komunalnej sprzyjają skażeniu wód oraz gleb. Istotnym zagrożeniem są również dzikie wysypiska śmieci oraz bliska lokalizacja zabudowy mieszkaniowej, która sprzyja powstawaniu pożarów.

Istotnym jest, aby polityka przestrzenna w ramach terenów leśnych uwzględniała różnego rodzaju funkcje przy umiejętnym zapewnieniu trwania i użytkowania terenów leśnych. W związku z tym należy zwracać uwagę w szczególności na:

- Plany urządzania lasów w przypadku tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

- Konflikty powstające na skutek kolidowania ze sobą przeznaczenia terenów leśnych i mieszkalnictwa,
- Zapisy przeznaczone dla obszaru Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz rezerwatów znajdujących się na terenie gminy aby nie doprowadzić do degradacji tychże obszarów.

Działania sprzyjające rozwojowi turystyki na terenach leśnych, w pierwszej kolejności powinny uwzględniać odpowiednie przystosowanie przedmiotowych kompleksów do tej funkcji, za pośrednictwem ścieżek rowerowych, pieszych, parkingów i innych.

Działalność gospodarcza

Zgodnie ze strategią Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna oraz celami w niej zawartymi, gmina powinna mieć na uwadze stworzenie infrastruktury gospodarczej, która wzmocni jej konkurencyjność. Pod tym stwierdzeniem znajduje się szeroko rozumiana infrastruktura w skład której wchodzi obszary uzdrowskie, aktywności gospodarczej oraz inkubatory przedsiębiorczości i parki technologiczne. Bardzo istotnym atutem gminy Muszyna jest jej lokalizacja w strefie wyjątkowo atrakcyjnej przyrodniczo. Dodatkowo ceny gruntów kształtują się na relatywnie niskim poziomie w stosunku do walorów krajobrazowych. Dzięki inwestycjom związanym z rozwojem komunikacji, nastąpi polepszenie dostępności regionu sądeckiego.

Obszar gminy Muszyna, odznacza się wyższymi wskaźnikami w dziedzinie rozwoju przedsiębiorstw niż obszar powiatu nowosądeckiego. Jakość życia jest uwarunkowana m.in. rozwojem małych przedsiębiorstw. Dodatkowo są one wyznacznikiem potencjału gospodarczego.

Na przełomie lat 2010 – 2013 liczba podmiotów gospodarczych w na obszarze wiejskim gminy Muszyna nieznacznie wzrosła z 424 w 2010 do 466 w roku 2013. Sektorem, który w ciągu ostatnich czterech lat dominował pod względem liczby podmiotów gospodarczych jest budownictwo. Bardzo mały udział podmiotów gospodarczych stanowi sekcja rolnictwo. W związku z tym gmina powinna wspierać tworzenie nowych przedsiębiorstw, funkcjonujących w sektorach innych niż rolnictwo w szczególności poprzez:

- Rozwój infrastruktury w celu pozyskania nowych inwestorów spoza obszaru gminy oraz województwa,
- Stworzenie stref gospodarczych ze specjalnymi ulgami dla inwestorów,

- Wsparcie przedsiębiorstw, w celu utworzenia nowych miejsc pracy,
- Uzbrojenie wszystkich obszarów gminy w infrastrukturę,
- Organizacja szkoleń z zakresu przedsiębiorczości,
- Zacieśnienie współpracy z organizacjami zajmującymi się funduszami pożyczkowymi dla przedsiębiorców,
- Tworzenie klastrów przedsiębiorczości.

Turystyka i rekreacja

W ramach obszaru turystyki i rekreacji gmina Muszyna odznacza się bardzo korzystnymi warunkami. Dział ten jest najważniejszym potencjałem endogenicznym gminy, na który składa się odpowiedni mikroklimat, duża zasobność w wody mineralne, sieć uzdrowisk oraz inne niewymienione wyżej czynniki. Pomimo dość dobrze rozbudowanej bazy noclegowej, należy w dalszym ciągu prowadzić działania służące jej rozwojowi, aby w przyszłości móc skupić się w szczególności na rozwoju gminy w kierunku turystyczno – uzdrowiskowym.

Oferta turystyczna gminy kierowana jest nie tylko w okresie letnim ale również w zimowym. Szlaki piesze, rezerваты przyrody, infrastruktura narciarska sprzyja odwiedzaniu gminy przez turystów w okresie całego roku.

W celu podniesienia intensywności ruchu turystycznego, należy :

- Zapewnić właściwą promocję gminy poza obszar województwa małopolskiego,
- W dalszym ciągu prowadzić rozbudowę infrastruktury turystyczno – leczniczej,
- Prowadzić rozbudowę infrastruktury technicznej oraz drogowej w celu łatwego dostępu turystów na obszar gminy,
- Utrzymywać wysoki poziom czystości środowiska,
- Tworzyć nowe szlaki turystyki pieszej i rowerowej,
- W dalszym ciągu sprzyjać rozbudowie bazy noclegowej.

17. STAN PRAWNY GRUNTÓW

*W celu pełnej i rzetelnej oceny zagadnienia Rozdział zawiera statystyki i informacje uwzględniające obszary położone poza obszarem zmiany studium

W całkowitej powierzchni gruntów w obszarze wiejskim gminy Muszyna wynoszącej 11699 ha, największy udział stanowią grunty Skarbu Państwa – 57,71% oraz grunty osób fizycznych – 28,10%. Grunty gmin i związków międzygminnych stanowią 8,94%, natomiast grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewyszczególnionych w grupach rejestrowych wynoszą 4,25%. Grunty spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, powiatów i województw w obszarze wiejskim Gminy Muszyna stanowią kolejno: 0,11%, 0,50%, 0,26% i 0,14%.

Tabela 69. Struktura własnościowa gruntów

STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA	POWIERZCHNIA GRUNTÓW [HA]	UDZIAŁ %
Grunty Skarbu Państwa	6752	57,71
Grunty gmin i związków międzygminnych	1046	8,94
Grunty osób fizycznych	3287	28,10
Grunty spółdzielni	13	0,11
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	58	0,50
Grunty powiatów	30	0,26
Grunty województw	16	0,14
Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych powyżej	497	4,25
SUMA	11699	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy TERYT

18. PRZESĄDZENIA PLANISTYCZNE

Obszar Gminy Uzdrowskiej Muszyna, pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w rejonach koncentracji zabudowy oraz w terenach przeznaczonych pod tereny m.in. sportów zimowych. Powierzchnia obowiązujących miejscowych planów jest stosunkowo niska w porównaniu do powierzchni całkowitej gminy. Jest to jednak spowodowane tym, iż Gmina Uzdrowska Muszyna pokryta jest w znacznym stopniu przez tereny leśne na których nie ma konieczności sporządzania opracowań planistycznych.

Plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy Uzdrowskiej

Muszyna wraz z ich zmianami :

- Uchwała Nr XL.441.2017 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2017, poz. 5651),
- Uchwała Nr XXVIII.330.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 7607),
- Uchwała Nr XXV.283.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 5260),
- Uchwała Nr XXV.285.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 5262),
- Uchwała Nr XXIII.250.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kompleksu sportowo-rekreacyjnego „Szczawnik-Jaworzynka” na terenie wsi Szczawnik (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4532),
- Uchwała Nr XXIII.251.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4533),
- Uchwała Nr XXIII.253.2016 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2016, poz. 4535),
- Uchwała Nr IX.97.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 4430),

- Uchwała Nr VII.80.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Zespołu sportowo-rekreacyjnego Jaworzyna” na terenie wsi Złockie i Jastrzębik (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 3376),
- Uchwała Nr IV.51.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. urz. Woj. Mał. 2015, poz. 1195),
- Uchwała Nr III.22.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2015, poz. 663),
- Uchwała Nr LII.715.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6218),
- Uchwała Nr LII.716.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego we wsi Złockie – Gmina Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6219),
- Uchwała Nr LII.717.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Żegiestów" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał.2014, poz. 6220),
- Uchwała Nr LII.718.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Szczawnik" w gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 6221),
- Uchwała Nr XLVII.644.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3247),

- Uchwała Nr XLVII.646.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3248),
- Uchwała Nr XLVII.645.2014 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Żegiestów-Zdrój” w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 3852),
- Uchwała Nr XLI.554.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 83),
- Uchwała Nr XLI.555.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2014, poz. 84),
- Uchwała Nr XXXIV.460.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru Złockie w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 4097),
- Uchwała Nr XXXIV.461.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w treści uchwały nr XXXI.423.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Łopata Polska Żegiestów" w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. z dnia 17.04.2013 r., poz. 3002), (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 4277),
- Uchwała Nr XXXI.423.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Łopata Polska Żegiestów" w Gminie Muszyna. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 3002),

- Uchwała Nr XXVIII.379.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Andrzejówka" w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XL/490/2006 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 20 lipca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2013, poz. 559),
- Uchwała Nr XXVII.367.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Powroźnik. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 6712),
- Uchwała Nr XXV.341.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 września 2012 r. w sprawie w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Żegiestów" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 5138),
- Uchwała Nr XXV.342.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 września 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Szczawnik" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 5139),
- Uchwała Nr XXIII.318.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Powroźnik" w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XV/181/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004r (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3338),
- Uchwała Nr XXIII.319.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Obszaru Żegiestów” w gminie Muszyna podjętego uchwałą Nr XV/182/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3434)
- Uchwała Nr XXIII.320.2012 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Obszaru Jastrzębik" w gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2012, poz. 3466),
- Uchwała Nr III/18/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego Obszaru Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2011, Nr 19, poz. 151),

- Uchwała Nr III/14/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Żegiestów-Zdrój” w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2011, Nr 19, poz. 149),
- Uchwała Nr XLIX/727/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 593, poz. 4654),
- Uchwała Nr XLIX/726/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 593, poz. 4653),
- Uchwała Nr XLIV/639/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 24 maja 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego we wsi Złockie (Dz. Urz. Woj. Mał. 2010, Nr 363, poz. 2514),
- Uchwała Nr XXXVIII/539/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6319),
- Uchwała Nr XXXVIII/537/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6317),
- Uchwała Nr XXXVIII/536/2009 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2009, Nr 795, poz. 6316),
- Uchwała Nr XXII/340/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu

- zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 724, poz. 5074),
- Uchwała Nr XXII/339/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 29 października 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 724, poz. 5073),
  - Uchwała Nr XVIII/264/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 491, poz. 3191),
  - Uchwała Nr XVIII/263/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 13 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 491, poz. 3190),
  - Uchwałą Nr XV/202/2008 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 22 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2008, Nr 222, poz. 1414),
  - Uchwała Nr VIII/73/2007 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 8 czerwca 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Wojkowa w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2007, Nr 621, poz. 4110),
  - Uchwała Nr XL/490/2006 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Andrzejówka w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2006, Nr 608, poz. 3756),
  -
  - Uchwała Nr XV/182/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Żegiestów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 124, poz. 1621),
  - Uchwała Nr XV/181/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego obszaru w miejscowości Powroźnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 124, poz. 1620),

- Uchwała Nr XV/180/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Złockie w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 184, poz. 2165),
- Uchwała Nr XV/179/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Wojkowa w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1619),
- Uchwała Nr XV/178/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Szczawnik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1618),
- Uchwała Nr XV/177/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Milik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 123, poz. 1617),
- Uchwała Nr XV/176/2004 Rady Miasta i gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Dubne w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1616),
- Uchwała Nr XV/175/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Jastrzębik w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1615),
- Uchwała Nr XV/174/2004 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w miejscowości Leluchów w Gminie Muszyna (Dz. Urz. Woj. Mał. 2004, Nr 122, poz. 1614),
- Uchwała Nr XIII/124/99 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego „Szczawnik-Jaworzynka” (Dz. Urz. Woj. Mał. 2000, nr 2, poz. 7).

19. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

19.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA NA LATA 2013-2020

Sformułowane uwarunkowania rozwoju Gminy Uzdrawiskowej Muszyna w oparciu o diagnozę stanu istniejącego gminy, wskazują preferencje i możliwości oraz ograniczenia jej rozwoju. Opracowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga uwzględnienia m.in. długofalowego programu rozwoju sformułowanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2013-2020.

W związku z faktem, iż Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna została sporządzona w roku 2013, część danych uległa zmianie ze względu na ciągły rozwój gminy Muszyna oraz tworzenie nowych atrakcyjnych miejsc, skutkujących wzrostem atrakcyjności gminy.

Zmiany, które nastąpiły na przestrzeni czasu dotyczą m.in. bazy lokalowej MGOK, który obecnie mieści się w Dworze Starostów, który został poddany generalnemu remontowi. Podobna kwestia dotyczy muzeum, które również otrzymało nową siedzibę, spełniającą wymagania turystów odwiedzających gminę Muszyna.

Bardzo istotnym elementem, który stanowi o współpracy transgranicznej jest trasa rowerowa EuroVelo. Przez Polskę przechodzi pięć takich tras rowerowych. Przedmiotem projektu jest budowa 28,15 km odcinka trasy EuroVelo11 pomiędzy miejscowościami Muszyna i Mniszek n. Popradem wraz z budową dwóch kładek na Popradzie (Legnava-Milik oraz Andrzejówka-M.Lipnik), a także oznakowanie odcinka drogi o małym natężeniu ruchu łączącego Dolinę Popradu z Preszowem na dł. 72 km.

Należy również zaznaczyć, że nieustannie prowadzone są działania związane z zagospodarowaniem dolin potoków oraz ich okolic w celu uatrakcyjnienia wypoczynku na obszarze gminy. Dotyczy to m.in. istniejącej ścieżki zdrowia wzdłuż potoku Szczawnik, czy też planowanej budowy promenady spacerowej wzdłuż potoku Żegiestowskiego.

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem diagnostycznym, opisującym stan Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na dzień jej sporządzenia. Składa się z opisu czterech elementów obszaru diagnozowanego: jego atutów i słabych stron - czyli elementów wewnętrznych warunków pozytywnych i negatywnych; szans i zagrożeń - czyli zewnętrznych czynników negatywnych i pozytywnych.

Tabela 70. Analiza SWOT

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WALORY UZDROWISKOWE I POŁOŻENIE GMINY	
Złoża wód mineralnych	Słaba dostępność komunikacyjna gminy – długi czas dojazdu z Krakowa i Nowego Sącza
Położenie na obszarze transgranicznym – autu dla współpracy międzynarodowej	Słabo rozwinięta komunikacja na Słowację
Dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji	Brak segregacji odpadów w budynkach wielorodzinnych
Baza hotelowa	Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczno – rekreacyjna (wyciąga narciarskie, trasy zjazdowe i biegowe, szlaki rowerowe, piesze i konne)
Dobrze wykwalifikowana kadra UZP	Brak programów wspomagających przekwalifikowania gospodarstw rolnych w kierunku agroturystyki i produkcji żywności ekologicznej
Dogodne warunki do prowadzenia rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na agroturystykę i produkcję żywności ekologicznej	Przestarzały stan większości bazy uzdrowskowo - hotelarskiej, która wymaga pilnej i kosztownej modernizacji
Brak uciążliwego przemysłu	Brak ukierunkowania oferty turystyczno – uzdrowskiej (segmentacja klienta)
Niski stopień degradacji środowiska naturalnego (czysta woda, gleba, powietrze)	
Istniejące obszary chronione	
Bogactwo fauny i flory (występowanie gatunków chronionych)	
Stopniowe wprowadzanie alternatywnych źródeł energii	
GOSPODARKA LOKALNA	
Wysoka specjalizacja prowadzonej działalności gospodarczej (wiodącej branży: budownictwo, rozlewnie wód mineralnych)	Brak systemu wsparcia dla przedsiębiorców
Duża mobilność funkcjonujących przedsiębiorstw (firmy budowlane)	Duża sezonowość w wiodących branżach gospodarczych (usługach budowlanych i hotelarskich)
Szeroka baza hotelowa	Niedoinwestowanie firm
Aktywne firmy rodzinne	Niewystarczający poziom rozwoju infrastruktury turystycznej, który hamuje rozwój gospodarczy
Dobrze zorganizowana i dostępna komunikacja	Część infrastruktury hotelowej nie spełniająca rosnących wymagań klientów
Przyjazny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości i inwestycji	
Wyznaczone tereny pod infrastrukturę turystyczno – sportowo - uzdrowską	

KULTURA I TRADYCJA	
Ciekawe i oryginalne zabytki	Niska dostępność zabytków sakralnych dla zwiedzających
Działające muzeum	Niewystarczające zabezpieczenie przeciwpożarowe i antywłamaniowe zabytkowych budynków sakralnych
Bogate tradycje wynikające z kultury dawnych mieszkańców oraz położenia na pograniczu kultur i religii	Słabe zainteresowanie ludzi młodych pielęgnowaniem lokalnej kultury i tradycji
Rozwinięta działalność MGOK i świetlic wiejskich	Niezadawalający stan wyposażenia świetlic wiejskich
Dobrze działająca biblioteka wraz z filiami, które prowadzą działalność biblioteczną – wystawienniczą, a także organizują spotkania autorskie	Brak miesięcznika społeczno – kulturalnego zajmującego się bieżącymi problemami Muszyny
Rozwinięta współpraca z partnerami słowackimi w zakresie wymiany kulturalnej i tworzenia wspólnych wydarzeń kulturalnych	Niewystarczająca współpraca pomiędzy organizacjami i stowarzyszeniami
Działający amfiteatr wyposażony w bardzo dobrej jakości aparaturę nagłośnieniową	Brak właściwego oznakowania i opisanie zabytków
Publikacja o charakterze kulturalnym posiadające ugruntowaną pozycję i renomę (Almanach Muszyny)	Brak mobilnego informatora o gminie dla nowoczesnych urządzeń komunikacyjnych typu tablet, smartphone.
Umiejętne wykorzystanie dotacji unijnych pozyskiwanych przez samorząd lokalny na cele związane z rozwojem kultury	
Stosunkowo bogata oferta materiałów promocyjno-informacyjnych dotyczących Muszyny (mapy, przewodniki, pocztówki)	
INFRASTRUKTURA (W TYM SPORTOWA I REKREACYJNA)	
Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych (dobra wewnętrzna dostępność komunikacyjna)	Niezadawalająca jakość dróg gminnych
Rozbudowana infrastruktura kanalizacyjna	Brak chodników przy drogach na terenach wiejskich
Rozbudowane oświetlenie uliczne na obszarze gminy	Przestarzała infrastruktura kanalizacyjna oraz brak pokrycia części odcinków
Wysoki udział terenów zgazyfikowanych	Niska dostępność komunikacyjna niektórych miejscowości (Szczawnik – Żegiestów; Milik – Szczawnik)
Rozwinięta infrastruktura sportowa	Brak wodociągów
	Niewystarczająca infrastruktura przeciwpowodziowa (nieuregulowane rzeki i potoki na terenie gminy)
	Niewystarczające zagospodarowanie bulwarów nad Popradem Nan cele turystyczno-rekreacyjne
	Słabe zagospodarowanie dolin potoków i ich najbliższych okolic na cele związane z rekreacją i wypoczynkiem
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I CHRONA ZDROWIA	
Stosunkowo dobre wyposażenie jednostek OSP na terenach wiejskich	Brak zabezpieczenia przeciwpożarowego i antywłamaniowego ważnych zabytków na terenie gminy
Wystarczające zabezpieczenie podstawowej opieki zdrowotnej	Niewystarczająca infrastruktura przeciwpowodziowa
	Złe zabezpieczenie skarp dróg przy potokach
	Niewielki staż pracy policjantów oraz duża rotacja kadr
	Niewystarczające zabezpieczenie wizyjne- system monitoringu
	Brak oznakowania osiedli – problemy z dotarciem w przypadku interwencji

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Zainteresowanie potencjalnych inwestorów ofertą Muszyny	Brak pomocy finansowej dla indywidualnych właścicieli obiektów zabytkowych
Aktywność środowiska gospodarczego	Biurokracja
Moda na zdrowy styl życia	Restrykcyjność przepisów o ochronie środowiska
Wzrost poziomu zamożności społeczeństwa	Migracja, szczególnie ludzi młodych
Wzrost świadomości ekologicznej (szczególnie wśród najmłodszych)	Wzrost zmotoryzowanego ruchu turystycznego
Zmiana w podejściu NFZ do finansowania świadczeń uzdrowiskowych	Gospodarcza i turystyczno – uzdrowiskowa konkurencyjność sąsiednich gmin
Zainteresowanie zagranicznych Kas Chorych wykupem świadczeń dla swoich pacjentów w Uzdrowisku w Muszynie	Degradacja części istniejącej infrastruktury turystycznej
Przygraniczne położenie – możliwości poszukiwania partnerów i kontrahentów	Niskie wynagrodzenia – niska siła nabywcza
Umiejętne wykorzystanie funduszy unijnych	
Rozwój „przemysłu czasu wolnego” – rozwój infrastruktury turystycznej	
Powiększenie bazy lokalowej przeznaczonej na działalność kulturalną	
Młodzież chętna do współpracy przy realizowanych projektach	
Pozyskanie terenów pod nowe inwestycje związane z rozwojem funkcji turystyczno - uzdrowiskowej	
Wzrost zainteresowania sportem, w tym sportami zimowymi w połączeniu z rozbudową infrastruktury narciarskiej na obszarze	
Podnoszenie poziomu edukacji społeczeństwa - przewidywanie zagrożeń oraz ich unikanie	

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna na lata 2013 - 2020

Poprzez analizę problemów, szans i kierunków które występują na obszarze gminy Muszyna oraz oczekiwań zamieszkałej ludności, została sformułowana misja gminy Muszyna określająca oczekiwany wizerunek oraz obraz w perspektywie najbliższych lat.

Gmina Muszyna 2020:

Miasto i Gmina Uzdrowiskowa Muszyna kontynuując swoje historyczne tradycje wielokulturowego obszaru pogranicza kultu i religii, przyjaznego i otwartego zarówno dla swoich mieszkańców, jak i odwiedzających gości oraz posiadająca znakomite walory przyrodnicze i lecznicze dążyć będzie – poprzez zagwarantowanie właściwych form organizacyjno prawnych oraz finansowych – do przekształcenia się w sprawnie działający zespół miejscowości turystyczno – uzdrowiskowych, tak by zapewnić

dobrobyt naszym mieszkańcom, perspektywy młodym oraz sławę wśród przyjeżdżających zrehabilitować swoją duszę i ciało.

Ze sformułowanej wizji rozwoju Gminy Uzdrawiskowej Muszyna wynikają następujące obszary strategiczne, które warunkują jej realizację:

1. Przemysł czasu wolnego i dziedzictwo kulturowe,
2. Dostępność komunikacyjna,
3. Kapitał społeczny,
4. Konkurencyjna gospodarka,
5. Zarządzanie rozwojem gminy.

Plan operacyjny strategii rozwoju gminy Muszyna na lata 2013-2020

Obszar strategiczny nr 1 – przemysł czasu wolnego i dziedzictwo kulturowe

Cel strategiczny 1

Wysoka atrakcyjność uzdrawiskowa i turystyczna dzięki zrównoważonemu wykorzystaniu zasobów środowiskowych i dziedzictwa kulturowego.

Cele operacyjne:

1.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury uzdrawiskowej i turystycznej

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Turystyka uzdrawiskowa:
  - rozbudowa i modernizacja parków zdrojowych,
  - rozbudowa infrastruktury ujęć wody mineralnej,
  - nowe odwierty wód mineralnych,
  - rozbudowa infrastruktury uzdrawiskowej bazującej na wodach mineralnych – m. in.: zespoły kąpielowe, zakłady balneologiczne,
  - rozbudowa i modernizacja szlaków spacerowych, małej architektury i oświetlenia parkowego,
  - zagospodarowanie ogólnodostępnych ujęć wód mineralnych,
  - rozbudowa i modernizacja obiektów sanatoryjnych;
- Turystyka aktywna, rekreacyjna i specjalistyczna:
  - centra rekreacji i wypoczynku,
  - zbiorniki rekreacyjne,
  - szlaki piesze, rowerowe, konne,
  - ścieżki edukacyjne,

- punkty widokowe,
- budowa i modernizacja obiektów sportowych – korty tenisowe, boiska sportowe,
- infrastruktura narciarstwa biegowego i zjazdowego,
- plac zabaw;
- Turystyka kulturowa:
  - budowa i modernizacja obiektów kultury oraz poprawa ich funkcjonalności – Muzeum, zespoły zamkowe i podworskie, świetlice wiejskie, centra kultury,
  - katalogowanie zbiorów muzealnych,
  - szlaki kulturowe i poznawcze,
  - eksponowanie zabytków i obiektów przyrodniczych,
  - modernizacja i udostępnianie zabytków,
  - wystawy i galerie twórczości lokalnej,
  - wyposażenie zespołów folklorystycznych,
  - ochrona tradycyjnej zabudowy historycznej,
  - ochrona i modernizacja zabytkowych kapliczek, mogił i cmentarzy,
  - budowa obiektów służących promocji produktów lokalnych,
  - modernizacja bazy agroturystycznej wraz z sieciowaniem i standaryzacją.

1.2. Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Promocja na rzecz ochrony i wykorzystania dziedzictwa lokalnego dla rozwoju gospodarczego gminy oraz aktywizacji użytkowników do inwestora we własne nieruchomości i adaptacji ich do nowych funkcji:
  - programy zachęcające właścicieli obiektów atrakcyjnych turystycznie do podejmowania komercyjnych usług turystycznych i około turystycznych (gastronomia, usługi noclegowe, atrakcje turystyczne, rekreacyjne i sportowe – parki linowe, sporty zimowe, itp.);
- Podejmowanie działań na rzecz poprawy estetycznego otoczenia i ładu przestrzennego:
  - konkursy na najładniejsze posesje i ogrody,
  - projektowanie koncepcji wizualnych atrakcyjnych części przestrzeni publicznej,
  - dalsza rewitalizacja centrum miasta i miejscowości wiejskich;
- Inicjowanie i wspieranie działań mających na celu podnoszenie społecznej świadomości i wrażliwości w zakresie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego:

- zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w wydarzeniach i imprezach o tematyce związanej z lokalnym dziedzictwem kulturowym i pielęgnowaniem tradycji,
- prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą w celu zapoznawania i utrwalania w młodych pokoleniach tradycji i kultury lokalnej;
- Zwiększenie poziomu społecznego uczestnictwa w kulturze oraz aktywnych formach spędzania czasu wolnego poprzez promocję i informację o ofercie kulturalnej gminy. Intensyfikacja współpracy pomiędzy podmiotami sektora publicznego, pozarządowego i prywatnego w zakresie edukacji, promocji oraz poprawy świadomości i postaw obywatelskich w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego gminy;
- Poprawa stanu i sposobu użytkowania zabytków oraz przeciwdziałanie procesowi ich degradacji;
- Restauracja ginących zawodów oraz wyrobów rzemiosła:
  - wspieranie lokalnych twórców i artystów – organizacja wystaw, galerii, pokazów, itp.,
  - organizacja wydarzeń kulturalnych oraz imprez prezentujących dorobek lokalnych rzemieślników i artystów oraz zachęcających turystów do udziału w procesie twórczym,
  - wykorzystywanie twórczości lokalnej jako materiałów promocyjnych gminy;
- Kreowanie wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym, bazujących na obrzędach i zwyczajach lokalnych, w tym przywracanie do życia obrzędów już niepraktykowanych.

1.3. Budowa spójnej oferty uzdrowiskowej i turystycznej

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Systematyczne badanie potrzeb odbiorców oferty turystyczno-uzdrowiskowej oraz profilu klienta usług turystyczno-uzdrowiskowych w Muszynie, segmentacja klienta i rynku,
- Kreowanie i promocja produktów lokalnych – m.in. organizacja szlaków tematycznych w postaci produktów turystycznych (np. Szlak Zamków Popradzkich, Szlak Winny),
- Organizacja cyklicznych wydarzeń uzdrowiskowych, turystycznych i kulturalnych o uznanej marce,
- Współpraca między JST w zakresie spójnego i jednorodnego systemu promocji, współpraca z partnerami prywatnymi i pozarządowymi,

- Wsparcie oferty przemysłów czasu wolnego, w szczególności markowych produktów i wydarzeń kulturalnych, w tym artystycznych i twórczych,
- Wsparcie działań w zakresie poprawy jakości świadczonych usług turystycznych i agroturystycznych oraz rozwój kadr gospodarki uzdrowiskowej,
- Wsparcie dla rozwoju i upowszechnienia „zawodów ginących”,
  - Aktywna i skuteczna promocja walorów uzdrowiskowych i turystyczno-rekreacyjnych oraz wsparcie promocyjne lokalnej oferty przemysłów czasu wolnego, w szczególności produktów uzdrowiskowych, turystycznych i wydarzeń kulturalnych,
  - Materiały promocyjne – katalogi, foldery, ulotki, mapy, przewodniki,
  - Gadżety promocyjne,
  - Tablice turystyczne i informacyjne (ogólne, przy szlakach i ścieżkach, przy obiektach uzdrowiskowych i turystycznych, itp.) – koncepcje wizualizacji turystycznej, punkty informacji turystycznej,
  - Mobilne informatory o gminie dla urządzeń typu tablety, smartphony, itp.,
  - Udział w targach uzdrowiskowych i turystycznych,
  - Udział w Małopolskim Systemie Informacji Turystycznej.

Obszar strategiczny nr 2 – dostępność komunikacyjna

Cel strategiczny 2

Wysoka dostępność komunikacyjna gminy dla konkurencyjności uzdrowiskowej i turystycznej

Cele operacyjne:

2.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Wspieranie inwestycji poprawiających zewnętrzną dostępność komunikacyjną gminy, realizowanych przez innych zarządców dróg – drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe – oraz linii kolejowych,
- Budowa obwodnicy miasta Muszyna wraz z jej II etapem.

2.2. Sprawny wewnętrzny układ komunikacyjny

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Modernizacja dróg gminnych, wg opracowanego planu inwestycyjnego dla dróg gminnych,

- Budowa nowych dróg gminnych, w tym poprawiających dostępność miejscowości, obiektów atrakcyjnych turystycznie, obiektów rekreacyjno-sportowych,
- Rozwój tras rowerowych,
- Budowa miejsc parkingowych,
- Budowa i modernizacja ciągów pieszych, mostów i kładek,
- Uzupełnianie oświetlenia ulicznego.

2.3. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Wspieranie rozwoju sieci szerokopasmowej,
- Rozwój nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej oraz interoperacyjnych platform cyfrowych – wspierających funkcjonowanie instytucji publicznych,
- Rozwój infrastruktury teleinformatycznej – wspierającej rozwój mieszkańców i przedsiębiorstw,
- Współpraca z operatorami teleinformatycznymi w zakresie poszerzania dostępu do szerokopasmowego Internetu,
- Realizacja połączeń z szerokopasmowym Internetem obiektów uzdrowskich i instytucji publicznych na terenie gminy,
- Wspieranie tworzenia otwartych, publicznych punktów dostępu do Internetu (typu hot-spot).

Obszar strategiczny nr 3 – kapitał społeczny

Cel strategiczny 3

Rozwój kapitału społecznego i intelektualnego oraz wysoka jakość świadczonych usług publicznych

Cele operacyjne:

3.1. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Kontynuacja rozbudowy systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie gminy,
- Modernizacja oczyszczalni ścieków,
- Promowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie,
- Doskonalenie systemu segregacji odpadów,

- Rozwój sieci gazociągowych,
- Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami poprzez akcje informacyjne w mediach, ulotki, materiały informacyjne, happeningi szkolne, itd.,
- Wspieranie tworzenia „Młodzieżowych Klubów Ekologicznych” oraz organizowanie dla nich konkursów,
- Projekty ekologiczne realizowane we współpracy z Popradzkim Parkiem Krajobrazowym,
- Tworzenie warunków dla wzrostu udziału energii wytwarzanej z użyciem odnawialnych źródeł (małe elektrownie wodne, solary, biomasa),
- Poprawa zdolności samooczyszczania wód poprzez właściwe zagospodarowanie terenów wzdłuż brzegów cieków wodnych, ochronę istniejących, naturalnych typów siedlisk oraz odtworzenie i właściwe kształtowanie pasów roślinności,
- Eliminowanie paliw stałych jako paliwa w kotłowniach obiektów użyteczności publicznej – promocja ekologicznych nośników energii,
- Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających powstawaniu lub przenikaniu hałasu do środowiska, a także środków zmniejszających poziom hałasu komunikacyjnego, komunalnego i przemysłowego – ekrany akustyczne, nasadzenia wysokiej zieleni, itd.,
- Zalesienie nieużytków rolnych.

3.2. Poprawa dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie:

- Utrzymywanie efektywnej siatki placówek oświatowych,
- Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej,
- Wykorzystywanie technologii teleinformatycznych i multimedialnych w procesie kształcenia młodzieży,
- Wykorzystanie międzynarodowej współpracy uczniów i nauczycieli do pogłębiania znajomości języków obcych i realizacji wspólnych projektów,
- Rozwój systemu nagród i stypendiów dla uczniów wyróżniających się w nauce,
- Organizacja szerokiego wachlarza zajęć pozalekcyjnych i konkursów przedmiotowych pogłębiających wiedzę i rozwijających zainteresowania uczniów,
- Wdrożenie systemowych rozwiązań i mechanizmów umożliwiających prowadzenie i korzystanie z kształcenia na odległość w procesie uczenia się przez całe życie,

- Promocja wśród młodzieży zasad wolontariatu i uczestnictwa w działaniach organizacji pozarządowych.

3.3. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej (kluczowe zadania):

- Poszerzanie oferty kulturalnej dla młodzieży oraz osób starszych,
- Opracowanie i coroczna aktualizacja kalendarza imprez kulturalno-rozrywkowych – współpraca z ośrodkami kultury z terenu gmin sąsiednich oraz z instytucjami organizującymi przedsięwzięcia kulturalne w mieście i subregionie,
- Remont i modernizacja obiektów kulturalnych będących w gestii Gminy (np. Muzeum),
- Promowanie i wspieranie lokalnych animatorów kultury oraz lokalnych artystów i twórców – pomoc finansowa w organizacji imprez, wydawnictw, promowanie w lokalnych materiałach informacyjnych,
- Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej oraz budowa nowych obiektów poszerzających ofertę dla mieszkańców,
- Organizacja wydarzeń sportowych o zasięgu ponadlokalnym,
- Opracowanie i realizacja koncepcji zakładających wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego do promocji gminy,
- Organizacja imprez i obchodów popularyzujących kulturę lokalną.

3.4. Sprawna i integrująca polityka społeczna

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – ekonomia społeczna,
- Rozbudowa infrastruktury mieszkań socjalnych i chronionych,
- Prowadzenie cyklicznych działań z zakresu profilaktyki zdrowia, badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców, akcje informacyjne,
- Prowadzenie intensywnych działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży – współpraca szkół, instytucji pomocy społecznej i jednostek opieki zdrowotnej,
- Likwidacja barier architektonicznych,
- Prowadzenie działań dostosowawczych w polityce społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa.

3.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Lobbowanie na rzecz dokonywania przeglądów i remontów infrastruktury przeciwpowodziowej i wodnej we współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi,
- Rozwijanie i doskonalenie systemu wczesnego ostrzegania przed gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, planów ewakuacyjnych i ratowniczych, przeciwpowodziowego,
- Opracowanie planów przeciwdziałania długotrwałym suszom,
- Dopuszczenie jednostek OSP w nowe środki transportu oraz sprzęt specjalistyczny,
- Budowa infrastruktury technicznej poprawiającej bezpieczeństwo pieszych wzdłuż najbardziej niebezpiecznych odcinków dróg,
- Budowa monitoringu wizyjnego w miejscach niebezpiecznych i powszechnie uczęszczanych,
- Budowa systemu monitoringu pożarowego na terenie gminy obejmującego obiekty zabytkowe,
- Prowadzenie wśród mieszkańców działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie zachowania w sytuacjach zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy.

Obszar strategiczny nr 4 – konkurencyjna gospodarka

Cel strategiczny 4

Wzrost atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej **Cele operacyjne:**

4.1 Tworzenie stref aktywności gospodarczej

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Inwentaryzacja bazy gruntów, pomieszczeń i innej infrastruktury przeznaczonej do zainwestowania gospodarczego (w tym uzdrowiskowego) na terenie gminy – stała aktualizacja i informacja na temat bazy,
- Wyznaczanie w planach przestrzennych obszarów pod przyszłe strefy aktywności gospodarczej – różnych rodzajów,
- Organizowanie i uzbrajanie stref aktywności gospodarczej,
- **Pozyskiwanie gruntów we współpracy z partnerami prywatnymi,**
- **Współpraca z partnerami prywatnymi i uczelniami wyższymi w zakresie tworzenia ośrodków innowacyjnych (inkubatory technologiczne i laboratoria – m.in. medyczne, lecznicze, kosmetyczne, itp.),**

- **Rozwój oferty inwestycyjnej (promocja gospodarcza) oraz poprawa standardów obsługi inwestorów**

4.2. Rozwój aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- **Wspieranie szkoleń w zakresie przedsiębiorczości,**
- **Współpraca z organizacjami prowadzącymi fundusze pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorców,**
- **Inicjowanie współpracy szkół gimnazjalnych w zakresie efektywnego przygotowania młodzieży do kariery zawodowej (właściwe wybory dalszej ścieżki edukacji),**
- **Doskonalenie w szkołach programów z zakresu przedsiębiorczości – zajęcia aktywne, gry symulacyjne, kontakt z przedsiębiorcą,**
- **Współpraca z lokalnym biznesem w kreowaniu warunków do prowadzenie małej przedsiębiorczości,**
- **Inicjowanie tworzenia klastrów – współpraca z sektorem gospodarczym oraz sąsiednimi samorządami.**

4.3 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- **Wspieranie projektów z zakresu kształcenia ustawicznego dorosłych,**
- **Współpraca w kierunku nowoczesnego wyposażania bazy kształcenia zawodowego,**
- **Współpraca z przedsiębiorcami i samorządem powiatowym w zakresie nowych kierunków oraz nowoczesnych metod kształcenia zawodowego – kształcenie w miejscu pracy (szczególnie w branży uzdrowiskowej i pokrewnych)**
- **Realizacja projektów promujących uczenie się przez całe życie,**
- **Wspieranie kompetencji kadr kształcenia zawodowego we współpracy z innymi partnerami samorządowymi,**
- **Współpraca w kreowaniu kierunków kształcenia zawodowego dostosowanych do lokalnego rynku pracy,**
- **Modernizacja i rozwój infrastruktury oraz poprawa jakości i dostępności usług świadczonych przez ośrodki kształcenia ustawicznego,**
- **Rozwój oferty w zakresie usług dotyczących podnoszenia oraz zmiany kwalifikacji na różnych etapach życia – w powiązaniu z potrzebami regionalnego rynku pracy.**

4.4. Wspieranie produkcji żywności ekologicznej dla zwiększenia atrakcyjności oferty uzdrowiskowej i turystycznej

Kierunki interwencji (kluczowe zadania):

- Wspieranie działań zmierzających do poprawy struktury obszarowej gospodarstw (upowszechnienie dzierżaw i scalenia ziemi rolniczej), poprawy rozłogu ziemi, wielkości pól i legalizacji statusu władania ziemią rolniczą,
- Promowanie przedsiębiorczości w rolnictwie, w tym wsparcie dla pozyskiwania środków pomocowych,
- Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa żywności wysokiej jakości (żywność ekologiczna) oraz markowych produktów żywnościowych (produkty lokalne),
- Promocja i wsparcie dla postępu biologicznego w rolnictwie, w tym dla hodowli ras lokalnych, uprawy rzadkich (lokalnych) odmian owoców, wapnowania, itp.,
- Wsparcie marketingu i dystrybucji produktów lokalnego rolnictwa i przetwórstwa na rynku krajowym oraz rynkach międzynarodowych,
- Działalność grup producenckich i marketingowych – np. współpraca w zakresie promocji gospodarczej i turystycznej gminy.

Obszar strategiczny nr 5 – Zarządzanie rozwojem gminy

Cel strategiczny:

Nowoczesne zarządzanie publiczne oraz współpraca wielosektorowa

5.1 Nowoczesne zarządzanie publiczne

- Wdrażanie nowoczesnych systemów zarządzania w administracji publicznej – zarządzanie jakością, zarządzanie personelem, zarządzanie projektowe (procesowe),
- Stały rozwój umiejętności pracowników samorządowych – kształcenie ustawiczne,
- Rozwój usług elektronicznych e-administracja (w tym, opracowanie i wdrożenie kolejnych procedur on-line, wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego oraz elektronicznego obiegu dokumentów).

5.2. Współpraca międzygminna, transgraniczna i międzysektorowa

- Zlecenie lokalnym organizacjom pozarządowym zadań z zakresu polityki społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, promocyjnej, sportowej, rekreacyjnej itp.,
- Aktywne działania gminy w związkach i zrzeczeniach międzygminnych,

- Realizacja wspólnych zadań z partnerami zagranicznymi oraz gminami sąsiednimi w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, kultury, atrakcyjności turystycznej i uzdrowskiej oraz niwelowania problemów społecznych – przygotowywanie wspólnych koncepcji projektowych pod nową perspektywę finansową na lata 2014-2020,
- Realizacja zadań publicznych z wykorzystaniem mechanizmów współpracy i partnerstwa publiczno-prywatnego,
- Realizacja i współorganizacja dużych wydarzeń o charakterze promocyjnym: kongresy gmin uzdrowskich, współuczestnictwo (imprezy towarzyszące) w Forum Ekonomicznym w Krynicy – np. Forum Samorządowe, itp.,
- Rozwój współpracy transgranicznej – wspólna baza projektów z partnerami zagranicznymi, cykliczne spotkania robocze,
- Intensyfikacja współpracy międzynarodowej.

Źródło: *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2013 – 2020*

19.2. DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCYCH UWARUNKOWAŃ

Na podstawie istniejących uwarunkowań można stwierdzić, że główne kierunki rozwoju Gminy stanowią:

- stworzenie warunków przestrzennych dla poprawy warunków życia mieszkańców;
- zwiększenie efektywności gospodarowania przestrzenią - zapobieganie rozproszonemu osadnictwu (konieczność jednoznacznych i precyzyjnych ograniczeń w dokumentach planistycznych zmierzających do ochrony terenów otwartych przed zainwestowaniem oraz zahamowanie rozwoju zabudowy rozproszonej);
- stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju gospodarczego gminy (w tym szczególnie dla rozwoju usług, w tym turystyki, przekształceń rolnictwa, tworzenia miejsc pracy związanych z obsługą, produkcją rzemieślniczą, wytwórczością i przetwórstwem).

Zaktywizowanie rozwoju gospodarczego w obszarze gminy poprzez politykę przestrzenną ukierunkowaną na:

- tworzenie warunków dla rozwoju działalności związanej z obsługą ludności w zakresie usług komercyjnych i publicznych,
- wspieranie inicjatyw związanych z uzdrowiskowym charakterem gminy oraz obsługą ruchu turystycznego (np. baza noclegowa, gastronomia, rekreacja, urządzenia sportowe itp.) - w tym udostępnianie mienia gminnego. Turystyka i rekreacja są kierunkiem aktywności gospodarczej przed którym, w miarę wzrostu zamożności społeczeństwa, otwierać się będą coraz większe perspektywy i który będzie stanowił szansę na dynamiczny rozwój gminy. Rozwój różnorodnych usług turystycznych i związanych z rekreacją zapewni powstanie na obszarze gminy dodatkowych miejsc pracy,
- zapewnienie przestrzennych warunków realizacji inwestycji drobnej wytwórczości, działalności gospodarczej i przetwórstwa w obszarach ustalonych dla rozwoju urbanizacji pod warunkiem uwzględnienia występujących uwarunkowań i ograniczeń,
- tworzenie warunków dla rozwoju nieuciążliwych dla środowiska rolniczych gospodarstw specjalistycznych oraz rozwoju agroturystyki,
- tworzenie warunków dla rozwoju nieuciążliwych dla środowiska rolniczych gospodarstw specjalistycznych oraz rozwoju agroturystyki.

Podniesienie atrakcyjności Gminy predestynowanej do rozwoju funkcji turystyczno - rekreacyjnej i wykorzystania jej atutów przyrodniczo-kulturowych wymaga:

- wyposażenia w niezbędną infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną: miejsca biwakowe, obiekty i urządzenia sportowe, gastronomiczne, usługowe dla wzbogacenia oferty wypoczynkowej oraz infrastruktury związanej z rekreacją i sportem,
- organizowania i oznakowania nowych tras turystycznych i rekreacyjnych,
- rozbudowy bazy noclegowej; dbałości o czystość środowiska, poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,

Działania Gminy na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji obejmować powinny:

- kreowanie i promocję oferty turystyczno-rekreacyjnej Gminy,

- pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój turystyki,
- promocję atrakcji turystycznych i miejsc godnych zwiedzania (miejsca historyczne, kulturowe, przyrodnicze),
- ochronę terenów otwartych, kształtujących walory krajobrazowe i bioklimatyczne oraz stanowiące ostoję wartości przyrodniczych, pośrednio wykorzystywane w celach turystycznych i rekreacyjnych,
- rozwijanie edukacji społeczności lokalnej w zakresie przedsiębiorczości gospodarczej, w tym dotyczących uruchamiania gospodarstw agroturystycznych oraz działalności związanej z obsługą turystyczną,
- budowę infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Zwiększenie udziału przestrzeni publicznej i usługowej:

- w istniejących centrach sołectw, poprzez stopniowe wypieranie funkcji mieszkaniowej na rzecz usługowo-mieszkaniowej,
- w nowych terenach, stosując prawidłowe kształtowanie terenów mieszkaniowych i usługowych.

Jako główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów określa się:

- rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zmierzający do ustalenia warunków zagospodarowania umożliwiających bezkolizyjny przyrost nowych terenów budowlanych i ich harmonijną koegzystencję z terenami rozwoju usług lokalnych i ponadlokalnych,
- porządkowanie i rozwój terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej, wzbogacanie jej o obiekty infrastruktury społecznej, turystyki i rekreacji oraz integracji mieszkańców wsi,
- ograniczanie i przeciwdziałanie rozproszonemu zabudowy metodą porządkowania, uzupełniania i kontynuacji istniejących układów osadniczych,
- rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnej,
- zachowanie wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla rozwoju rolnictwa,
- preferencje dla rolnictwa ekologicznego oraz dolesień w całym obszarze.

19.3. WYNIKI BILANSU TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Potrzeba sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę odpowiada wymogom stawianym projektom studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Sporządzanie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę ma charakter obligatoryjny od dnia 18 listopada 2015 r. Obowiązek ten wynika z art. 10 ust. 1 pkt. 7. Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Bilans ma na celu pomoc w ustaleniu potrzeb i możliwości rozwoju gminy, m.in. w określeniu wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenu. Tym samym procedowane projekty studiów lub ich zmian powinny bazować na przeprowadzonych analizach, w tym na wynikach bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1945 z późn zm.) w ramach opracowania projektu studium lub jego zmiany uwzględnia się potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;

Metodyka została opracowana na podstawie art. 10 ust. 5-7 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1945 z późn zm.). Ustawa nie określa jednoznacznie metod sporządzania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę ani niezbędnych materiałów wyjściowych, ograniczając się jedynie do sprecyzowania procedury sporządzania opracowania i sposobu interpretowania wyników analizy. Ze względu na zróżnicowany zasób materiałów, jakimi dysponują poszczególne gminy, sposób opracowywania bilansu powinien być dostosowany do rodzaju otrzymanych materiałów oraz powinien stanowić jak najbardziej rzetelny obraz potrzeb i możliwości gminy.

Na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognozy demograficznej oraz możliwości finansowych gminy, sformułowano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na poszczególne funkcje zabudowy.

Celem określenia zapotrzebowania jest ustalenie możliwości lokalizacji nowej zabudowy na terenach nie przewidzianych do zainwestowania w aktualnie obowiązujących dokumentach planistycznych, z uwzględnieniem rodzajów planowanej zabudowy oraz jej lokalizacji.

Z uwagi na złożone uwarunkowania dotyczące położenia Gminy Uzdrowskiej Muszyna oraz stopnia jej zainwestowania przy oszacowaniu zapotrzebowania wzięto pod uwagę głównie następujące czynniki oraz dokumenty kierunkowe wyznaczające ramy rozwoju Gminy:

- diagnoza stanu istniejącego i dotychczasowego rozwoju Gminy oraz rozpoznania głównych uwarunkowań jej przyszłego rozwoju;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego;
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011- 2020;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna do roku 2020;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowosądeckiego na lata 2012-2019;
- analizy wniosków zgłoszonych przez mieszkańców oraz zainteresowane osoby prywatne i prawne;
- propozycje zawarte w wytycznych instytucji, a także władz gminnych;
- planowane inwestycje celu publicznego,
- Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Muszyna na lata 2016 – 2023.

Na podstawie przedstawionych w dokumencie studium analiz określono główne funkcje rozwoju Gminy wraz z oceną stopnia ich zaawansowania oraz potencjalnych możliwości rozwoju a także podstawowe czynniki i uwarunkowania rozwojowe Gminy, które w sposób bezpośredni warunkują zapotrzebowanie na nowe tereny budowlane w podziale na poszczególne funkcje zabudowy:

- **Wnioski mieszkańców w tym szczególnie wnioski świadczące o zapotrzebowaniu na nowe tereny mieszkaniowe i produkcyjno-usługowe**

oraz turystyczne jako wyznacznik potencjału rozwojowego gminy. Nowe miejsca pracy wiązać się będą z napływem ludności nie wynikającym wprost z prognoz demograficznych,

- Inwestycje celu publicznego jako czynnik warunkujący atrakcyjność gminy jako zaplecza mieszkaniowego oraz turystyczno-rekreacyjnego. Aktywizacja Gminy poprzez uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych zwiększy napływ mieszkańców reprezentujących tendencje do odpływu ludności z większych miast do ośrodków i gmin podmiejskich.
- Inwestycje celu publicznego o charakterze ponadlokalnym:
  - wspieranie układu komunikacyjnego o randze wojewódzkiej jako czynnik wpływający na aktywizację terenów inwestycyjnych, przyciągający nowych inwestorów, generujący nowe miejsca pracy dzięki zwiększeniu potencjału inwestycyjnego,
  - rozwój funkcji uzdrowiskowej i turystycznej, jako czynnik generujący ruch inwestycyjny oraz gospodarczy o charakterze ponadlokalnym,
  - realizacja kanalizacji może wpłynąć na aktywizację terenów inwestycyjnych, przyciągając nowych inwestorów i generując nowe miejsca pracy dzięki zwiększeniu potencjału inwestycyjnego terenów.
- Uwarunkowania środowisko-przyrodnicze jako czynnik stymulujący rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej Gminy - w tym wykorzystanie potencjału terenów wolnych od zabudowy w tym lasów.

Analiza oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, opracowana została na okres max. 30 lat wskazując na zasadność wyznaczenia w gminie Muszyna nowych terenów inwestycyjnych w ramach wszystkich planowanych funkcji zabudowy.

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych przyjęto zwiększenie zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy na poziomie max. 30% co umożliwi harmonijny i dalekowzroczny rozwój gminy, ułatwia sprawne reakcje polityki przestrzennej samorządu na zmiany zachodzące w strukturze przestrzennej oraz na poziomie społecznym.

Różnice wynikłe pomiędzy ujawnionym zapotrzebowaniem na tereny inwestycyjne w poszczególnych jednostkach osadniczych a obszarami wyznaczonymi w studium,

są głównie wynikiem przyporządkowania poszczególnych rodzajów zabudowy do odpowiadających im funkcji projektowanych w sytuacji dynamicznego rozwoju oraz zmian zachodzących w strukturze funkcjonalnej terenów. Wynikają także bezpośrednio z potrzeby optymalizowania dokumentu studium, mającego na długie lata wyznaczać kierunki działań gospodarki przestrzennej gminy z jednoczesnym określeniem funkcji w sposób elastyczny, stanowiący o atutach i potencjale rozwojowym gminy.

Stąd, z uwagi na szerokie spektrum problemów, w studium wyznaczono obszary potencjalnego rozwoju zabudowy, uwzględniające oprócz istniejącej zabudowy także docelowe kształtowanie granic zwartych struktur przestrzennych poszczególnych jednostek osadniczych.

Optymalne obszary zabudowy, spełniające potrzeby mieszkańców wyrażone we wnioskach i w obowiązujących planach miejscowych oraz potrzeby w zakresie wskazania potencjału inwestycyjnego dla przyszłych inwestorów zostały zaplanowane z uwzględnieniem walorów przyrodniczych oraz uwarunkowań fizjograficznych, ochrony środowiska i elementów krajobrazu kulturowego.

19.3.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Zapotrzebowanie na nowe tereny budowlane wynikające z analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych określono na podstawie informacji i analiz zawartych w rozdziałach nr 5, 6, 9, 10, 15 oraz 16.

19.3.2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Zgodnie z analizami przedstawionymi w rozdziale 4 oraz 19.1 aktualnie brak jest przesłanek pozwalających prognozować znaczny wzrost liczby ludności. Głównie w ruchu migracyjnym można nieśmiało dopatrywać się ustabilizowania liczby mieszkańców gminy, która ze względu na swoje walory przyrodnicze i krajobrazowe jest atrakcyjna do zamieszkania dla mieszkańców województwa małopolskiego, jak i województw ościennych.

Do głównych trendów rozwojowych jednostek osadniczych, bezpośrednio łączących się z prognozami demograficznymi, a wywierających wpływ na rosnące zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne zaliczyć należy takie czynniki jak:

- dalsza koncentracja ludności, działalności gospodarczej i kulturalnej na obszarach funkcjonalnych dużych i średnich miast, obszarach wiejskich,
- rosnący poziom urbanizacji wywołany procesami integracji terenów wiejskich,
- rosnące zapotrzebowanie na podniesienie standardów mieszkaniowych
- intensywność osadnictwa na obszarach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miast, w stronę zamieszkiwania na terenach wiejskich,
- sąsiedztwie średnich i dużych miast,
- mobilność przestrzenno-zawodowa,
- zmiana struktury gospodarki wraz z rozwojem funkcji pozarolniczych,
- zatarcie się wyraźnej granicy podziału struktur osadniczych pomiędzy miastem i terenami wiejskimi.

Jednym z podstawowych czynników wpływających na określenie rosnącego zapotrzebowania na nowe tereny budowlane jest fakt, iż średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na mieszkańca w Polsce należy do najniższych w Europie. Według danych Eurostatu w Polsce aż 41,2 proc. osób mieszka w nieruchomości, którą według standardów europejskich należałoby uznać za przeludnioną. W oszacowanym przez Europejski Urząd Statystyczny rankingu przeciętnego wskaźnika przeludnienia dla 31 krajów Polska zajmuje 29 miejsce.

Statystyczna powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca ulega ciągłym zmianom, z zachowaniem wyraźnej tendencji wzrostowej. Związane jest to z bogaceniem się społeczeństwa oraz ze zmianą trybu życia, odchodzi się od wielopokoleniowych gospodarstw domowych. Dane statystyczne pozwalają określić, iż w przeciągu kolejnych trzydziestu lat powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca ulegnie znaczącemu zwiększeniu co w sposób bezpośredni przekłada się na zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy.

19.3.3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej

i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Studium nie przewiduje nowych obszarów pod zabudowę, wymagających

znaczących inwestycji samorządu gminy w zakresie dostępu do dróg publicznych lub infrastruktury technicznej gdyż wyznaczone w studium tereny budowlane znajdują się w większości przy istniejących drogach publicznych, posiadają dostęp do ciągle rozbudowywanej sieci wodociągowej. Tym samym, należy stwierdzić, że wskazane w studium tereny inwestycyjne zostały wytypowane rzetelnie jako naturalna kontynuacja istniejącego układu osadniczego oraz wcześniejszych działań samorządu w zakresie infrastruktury.

Analiza możliwości finansowych gminy oraz sposobu i trybu finansowania poszczególnych inwestycji celu publicznego wskazuje, iż szereg z nich, dotyczących infrastruktury drogowej, społecznej i technicznej zostało zrealizowanych w ramach zadań własnych gminy, ale także przy pomocy programów i funduszy spoza budżetu zasadniczego gminy. Planowane na najbliższe lata inwestycje, które zostały uwzględnione w niniejszej analizie wynikają bezpośrednio z oceny zakończonych i rozliczonych inwestycji lat poprzednich.

Źródłami finansowania działań w gminie są:

- środki własne gminy,
- środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – EFRR),
- krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe (środki finansowe transferowane w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 oraz innych programów, krajowe środki finansowe, inne źródła finansowania),
- komercyjne instrumenty finansowe.

Przyjmuje się zatem, iż jest w pełni możliwe finansowanie przez gminę inwestycji związanych z budową i rozbudową sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy. Zapotrzebowanie na nowe tereny budowlane wyrażone we wnioskach o zmianę przeznaczenia a także to, wynikające z analizy struktury przestrzennej poszczególnych miejscowości oraz czynników predysponujących poszczególne obszary do rozwoju inwestycyjnego wykazuje, iż nowe tereny uruchomiane w ramach dalekowzrocznego planu rozwojowego gminy nie są rozbieżne z możliwościami finansowania zadań własnych gminy. Należy tu wskazać szczególnie brak konieczności poniesienia znacznych kosztów na rozbudowę układu komunikacyjnego oraz infrastruktury komunalnej, z uwagi na fakt, iż planowana zabudowa wyznaczona zostanie wzdłuż istniejących układów komunikacyjnych, bądź układów realizowanych w ramach inwestycji ponadlokalnych, oraz

fakt dobrego zwodociągowania gminy i dobrego poziomu dostępu do sieci kanalizacji gminnej oraz tymczasowych bądź docelowych rozwiązań zastępczych.

19.3.4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

Gmina miejsko-wiejska Muszyna stanowi obszar w dużej mierze zagospodarowany. W obszarze analizy zlokalizowane są liczne tereny zabudowane, Wśród nich wyróżnia się tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy usługowej (z uwzględnieniem terenów usług publicznych: usług administracji, usług kultury, usług sakralnych, usług oświaty, usług zdrowia, usług sportu i rekreacji), oraz tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej i magazynowej. W obszarze wiejskim dodatkowo zlokalizowane są także tereny zabudowy zagrodowej.

Tabela 71.

OBOWIĄZUJĄCE AKTY PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO (SUIKZP oraz MPZP)	
PRZEZNACZENIE TERENU	POWIERZCHNIA [ha]
ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA (Z USŁUGAMI)	283,72
TERENY Z PREFERENCJĄ DLA FUNKCJI TURYSTYCZNYCH W TYM TAKŻE ZABUDOWA MIESZKANIOWA	345,65
TERENY USŁUG KOMERCYJNYCH	3,31
TERENY USŁUG PUBLICZNYCH	17,23
TEREN USŁUG KULTU RELIGIJNEGO	1,86
TERENY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE	1,36
ZABUDOWA UZDROWISKOWA	52,30
TERENY OBSŁUGI RUCHU PRZYGRANICZNEGO	16,77
TERENY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ	29,90
TERENY TRAS NARCIARSKICH	754,38
SUMA	1506,48

Źródło: Opracowanie własne

Ustawa wskazuje konieczność obliczenia powierzchni użytkowej zabudowy, termin ten nie został jednak ustawowo sprecyzowany. Na potrzeby opracowania założono, iż powierzchnia użytkowa zabudowy stanowi sumę powierzchni użytkowych budynków, jakie znajdują się w granicach wydzielonego obszaru objętego analizą. Powierzchnia użytkowa budynków w podziale na funkcje (stan istniejący) została przedstawiona w tabeli.

Powierzchnię użytkową budynków w granicach opracowania określono na podstawie danych z Ewidencji Gruntów i Budynków - z wyszczególnieniem

poszczególnych funkcji, w podziale na miejscowości:

Tabela 72.

Andrzejówka	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	12 151,72
pod działalność gospodarczą	2 389,97
zaplecze gospodarcze bud. mieszkalnych	191,6
garaże wolnostojące	73,8
SUMA	14 807,09

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 73.

Dubne	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	1 084,00
SUMA	1 084,00

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 74.

Jastrzębik	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	11 196,63
pod działalność gospodarczą	2 435,78
zaplecze gospodarcze bud. mieszkalnych	139
garaże wolnostojące	28
SUMA	13 799,41

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 75.

Leluchów	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	4 894,19
pod działalność gospodarczą	3 953,10
pozostała powierzchnia budynków	25,00
zaplecze gospodarcze bud. mieszkalnych	125
garaże wolnostojące	79
SUMA	9 076,29

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 76.

Milik	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	15 267,94
pod działalność gospodarczą	4 162,32
pozostała powierzchnia budynków	60,00
zaplecze gospodarcze bud. mieszkalnych	507,65
garaże wolnostojące	185,53

SUMA	20 183,44
-------------	------------------

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 77.

Powroźnik	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	50 955,99
pod działalność gospodarczą	17 557,66
pozostała powierzchnia budynków	394,61
zaplecze gospodarcze bud. mieszkalnych	1 530,53
garaże wolnostojące	822,9
SUMA	71 261,69

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 78.

Szczawnik	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	27 438,66
pod działalność gospodarczą	4 907,41
pozostała powierzchnia budynków	320,00
działalność gospodarcza związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych	16,00
zaplecze gospodarcze bud. mieszkalnych	562,20
garaże wolnostojące	164
SUMA	33 408,27

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 79.

Wojkowa	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	5 133,73
pod działalność gospodarczą	32,00
zaplecze gospodarcze budynków mieszkalnych	75
garaże wolnostojące	20
SUMA	5 260,73

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 80.

Złockie	
Typ powierzchni w budynku	Powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkalna	30 671,91
pod działalność gospodarczą	31 357,89
pozostała powierzchnia budynków	5 118,96
działalność gospodarcza związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych	4 065,75
zaplecze gospodarcze budynków mieszkalnych	1 164,91
garaże wolnostojące	437,9
SUMA	72 817,32

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 81. Suma powierzchni użytkowej w podziale na miejscowości

Miejscowość	Powierzchnia użytkowa [m ²] - zbiorcza
Andrzejówka	14 807,09
Dubne	1 084,00
Jastrzębik	13 799,41
Leluchów	9 076,29
Milik	20 183,44
Powroźnik	71 261,69
Szczawnik	33 408,27
Wojkowa	5 260,73
Złockie	72 817,32
SUMA	241 698,24

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Tabela 82. Suma powierzchni użytkowej w podziale na funkcje

Funkcja	Powierzchnia użytkowa [m ²] - zbiorcza
mieszkalna	158 794,77
pod działalność gospodarczą	66 796,13
zaplecze gospodarcze budynków mieszkalnych	4 295,89
garaże wolnostojące	1 811,13
pozostała powierzchnia budynków	5 918,57
działalność gospodarcza związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych	4 081,75
SUMA	241 698,24

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Poniżej określono powierzchnię użytkową zabudowy w podziale na funkcje, uwzględniającą łącznie stan istniejący oraz docelowe zapotrzebowanie na nową powierzchnię, z założeniem zapotrzebowania określonego na horyzont czasowy 30 lat, z dopuszczalnym zgodnie z wytycznymi ustawowymi naddatkiem 30%.

Tabela 83. Zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne

ZAPOTRZEBOWANIE NA TERENY INWESTYCYJNE (W TYM JUŻ WYZNACZONE W AKTACH PLANISTYCZNYCH)		
RODZAJ ZABUDOWY	STAN ISTNIEJĄCY POWIERZCHNIA [ha]	ZAPOTRZEBOWANIE POWIERZCHNIA [m ²]
ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	6,2400	37400
ZABUDOWA MIESZKANIOWO-USŁUGOWA	306,5800	2146060
ZABUDOWA USŁUG TURYSTYKI ORAZ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	676,6000	6766000
ZABUDOWA USŁUG KOMERCYJNYCH	27,6400	331680

ZABUDOWA USŁUG PRODUKCYJNYCH	8,4300	84300
ZABUDOWA USŁUG UZDROWISKOWYCH	19,4100	194100
ZABUDOWA PRODUKCYJNO-USŁUGOWA	97,3100	1167720

Źródło: Opracowanie własne

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Zatem w kierunkach należy przewidzieć lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjnej i magazynowej, poza obszarami dla których określono maksymalną chłonność.

CZĘŚĆ III b

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA W OBSZARZE GMINY MUSZYNA

określonego w:

- **Uchwale Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrowiskowej Muszyna zmienionej uchwałą nr LI.610.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r.**

Spis treści – część IIIb

ROZDZIAŁ 1 - INFORMACJE WPROWADZAJĄCE.....	393
ROZDZIAŁ 2 - OBSZARY I ZAGADNIENIA PROBLEMOWE.....	393
2.1. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY MUSZYNA.....	393
2.2. PODSTAWOWE OBSZARY I ZAGADNIENIA PROBLEMOWE.....	395
2.3. NARZĘDZIA ELIMINACJI ZAGADNIĘ PROBLEMOWYCH.....	397
ROZDZIAŁ 3 - CELE ROZWOJU GMINY – STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	400
3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ.....	401
3.1.1 POLITYKA W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	401
3.2 POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY.....	408
3.3 KIERUNKI ROZWOJU STRUKTURY FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ.....	412
3.4 KIERUNKI WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW.....	412
3.5 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	413
3.5.1. ZASADY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO – STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	413
3.5.1.1 STREFY FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNE.....	413
3.5.1.2 STREFY OGRANICZEŃ W ZAGOSPODAROWANIU TERENU.....	417
3.5.2. KIERUNKI W PRZEZNACZENIU TERENU ORAZ WSKAŹNIKI I PARAMETRY ZAINWESTOWANIA	431
3.5.2.1. STREFA PRZYRODNICZA (1) - LASÓW I ZADRZEWIENI.....	432
3.5.2.2. STREFA ROLNO-LEŚNA (2)	433
3.5.2.3. STREFA OSADNICZA (3) - TERENÓW ZURBANIZOWANYCH I PRZEZNACZONYCH DO ZAINWESTOWANIA z preferencją dla funkcji turystycznych.....	434
3.5.2.4. TERENY O RÓŻNYCH KIERUNKACH ROZWOJU I ZASADY ICH ZAGOSPODAROWANIA.....	434
3.5.2.5. STREFY ROZWOJU SPORTÓW ZIMOWYCH I CAŁOROCZNYCH	456
3.6. OBSZARY ORAZ ZASADY KSZTAŁTOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY	461
3.7. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	460
3.8. KIERUNKI I ZASADY ROZWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH.....	463
3.9. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	466

3.9.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	467
3.9.2. ODPROWADZENIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW.....	468
3.9.3. GOSPODARKA ODPADAMI.....	470
3.9.4. GAZOWNICTWO.....	472
3.9.5. ELEKTROENERGETYKA.....	472
3.9.6. TELEKOMUNIKACJA.....	474
3.9.7. OGRZEWANIE.....	474
3.9.8. CEMENTARNICTWO.....	475
3.10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	475
3.11. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	476
3.12. POLITYKA W ZAKRESIE OBSZARÓW NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ NARAŻONYCH NA OSUWANIE SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	480
3.12.1. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI.....	482
3.12.2. ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI.....	482
3.13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	484
3.14. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN.....	484
3.15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH.....	485
3.16. OBSZARY WYMAGAJACE PRZEKSZTAŁCENIE, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	486
3.17. OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	486
3.18. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	487
3.19. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.....	488
3.20. POLITYKA GOSPODAROWANIA MIENIEM KOMUNALNYM.....	488
3.21. OKREŚLENIE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE PLANÓW MIEJSCOWYCH JEST OBOWIĄZKOWE LUB WSKAZANE.....	489
3.21.1. OKREŚLENIE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE PLANÓW MIEJSCOWYCH JEST OBOWIĄZKOWE.....	490
3.21.2. OBSZARY WSKAZANE DO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	492
ROZDZIAŁ 4 - ZASADY INTERPRETACJI ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM JAKO PODSTAWY OPRACOWYWANIA DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH	495
ROZDZIAŁ 5 - SPOSOBY WDRAŻANIA USTALEŃ STUDIUM.....	500

ROZDZIAŁ 6 - SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM I UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ.....	501
--	-----

ROZDZIAŁ 1 - INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

Celem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna jest kształtowanie zrównoważonej struktury przestrzennej, pozwalającej na realizację wielokierunkowych potrzeb rozwojowych, w szczególności jej „zadań własnych” i zobowiązań w zakresie „zadań ponadlokalnych”, z uwzględnieniem przestrzennych możliwości i ograniczeń rozwoju gminy, wynikających z obowiązku ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego na podstawie uwarunkowań fizjograficznych, przyrodniczych, kulturowych oraz zainwestowania i sytuacji demograficzno-gospodarczej gminy.

Zebrane w części IIIa informacje stanowiły podstawę dla określenia uwarunkowań rozwoju, które z kolei są podstawą do formułowania zasad i kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy określonych w niniejszej części.

ROZDZIAŁ 2 - OBSZARY I ZAGADNIENIA PROBLEMOWE

2.1. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY MUSZYNA

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna do roku 2020 jest dokumentem kierunkowym stanowiącym podstawę do podejmowania skoordynowanych działań przez wszystkich partnerów społecznych Gminy. Pozwala to na kompleksowe ujęcie zrównoważonego rozwoju Gminy. Kompleksowe podejście, będące cechą planowania strategicznego powoduje, iż realizacja tak określonej strategii jest wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społecznych w Gminie.

Przyjęta Strategia wskazuje na podstawowe obszary, na których w pierwszej kolejności koncentrować się będą działania samorządu województwa. Zakładane w programach operacyjnych formy interwencji zewnętrznej kierowane do wskazanych wyżej obszarów służyć będą wzmocnieniu przewag konkurencyjnych i niwelowaniu barier rozwojowych, a tym samym zmniejszeniu nadmiernych dysproporcji wewnątrz regionu w poziomie społeczno-gospodarczego rozwoju. Konsekwencją tych działań w okresie wyznaczonym przez Strategię będzie wzmocnienie konkurencyjności regionu w stosunku do innych, bardziej rozwiniętych obszarów kraju, a także UE.

Misję Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna określono w perspektywie do roku 2024.

Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna kontynuując swoje historyczne tradycje wielokulturowego obszaru pogranicza kultu i religii, przyjaznego i otwartego zarówno dla swoich mieszkańców, jak i odwiedzających gości oraz posiadająca znakomite walory przyrodnicze i lecznicze dążyć będzie – poprzez zagwarantowanie właściwych form organizacyjno prawnych oraz finansowych – do przekształcenia się w sprawnie działający zespół miejscowości turystyczno – uzdrowskowych, tak by zapewnić dobrobyt naszym mieszkańcom, perspektywy młodym oraz sławę wśród przyjeżdżających zregenerować swoją duszę i ciało.

Tak sformułowana wizja (stan pożądany do 2020 r.) posiada kilka wyróżników wynikających z analiz statystycznych i strategicznych Miasta i Gminy Uzdrowskowej Muszyna i jej otoczenia:

- Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna pełni rolę ważnego ośrodka wypoczynkowego w Małopolsce, z szeroko rozwiniętymi usługami uzdrowskowymi, zdrowotnymi oraz wellness and spa,
- Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna skutecznie wykorzystuje własne zasoby oraz bogate tradycje pogranicza kultur do organizowania i promowania oryginalnej oferty kulturalno-turystyczno-rekreacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego,
- Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna jest ważnym ośrodkiem usługowym, oferując dobrze skomunikowane i przygotowane tereny pod przyszłe inwestycje turystyczno-uzdrowskowe, dzięki czemu przyciąga innowacyjne technologie, nieingerujące w środowisko naturalne,
- Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna jest istotnym węzłem komunikacyjno-logistycznym, obsługującym region Beskidu Sądeckiego oraz związany z nimi ruch turystyczny, oferując dogodną dostępność komunikacyjną i usługi wysokiej jakości.

Ze sformułowanej wizji rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskowej Muszyna wynikają następujące obszary kluczowe, które warunkują jej realizację:

- I. PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO I DZIEDZICTWO KULTUROWE,
- II. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA,
- III. KAPITAŁ SPOŁECZNY,
- IV. KONKURENCYJNA GOSPODARKA,
- V. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY.

W pięciu obszarach strategicznych zostały określone cele strategiczne i operacyjne, wymienione w tomie I Uwarunkowania i możliwości rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju Gminy. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów Gminy, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im cele operacyjne wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla rozwoju Gminy.

Cele strategiczne i operacyjne Gminy powstały na podstawie oceny aktualnej sytuacji uwzględniającej zidentyfikowane w uspołecznionym procesie pracy problemy i czynniki wewnętrzne wpływające na możliwość rozwoju Gminy (słabe i mocne strony) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia w otoczeniu).

2.2. PODSTAWOWE OBSZARY I ZAGADNIANIA PROBLEMOWE

Podstawowe problemy związane z rozwojem gminy w zakresie zagospodarowania przestrzennego należy uszeregować w następujących kategoriach:

- problemy z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów oraz zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
  - problemy z zakresu ochrony zabytków,
  - problemy gospodarcze,
  - problemy socjalne,
  - problemy w sferze przestrzennej.
- W grupie problemów **z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia** jako istotne wymienić należy:
- zachowanie dla przyszłych pokoleń szczególnie cennych wartości przyrodniczych,
  - likwidację lub ograniczanie zanieczyszczeń wód powierzchniowych oraz podziemnych,
  - ograniczanie zagrożeń związanych z występowaniem osuwisk,
  - ograniczanie zagrożeń powodziowych,

- likwidację lub ograniczanie zagrożeń mogących powstawać w wyniku składowania i utylizacji odpadów i ścieków,
  - likwidację lub ograniczanie zagrożeń związanych ze skażeniem powietrza atmosferycznego, którego źródłami są lokalne kotłownie, paleniska domowe, transport samochodowy, rolnictwo,
  - likwidację lub ograniczanie zagrożeń związanych z erozją gleb,
  - ograniczanie zagrożeń związanych zanieczyszczeniami pochodzącymi z ośrodków hodowli zwierząt oraz terenów intensywnej gospodarki rolnej,
  - ograniczanie zagrożeń pożarowych.
- W grupie problemów **z zakresu ochrony zabytków** zagadnieniem istotnym jest wspieranie działań na rzecz zachowania dla przyszłych pokoleń cennych zabytków znajdujących się w obszarze gminy.
- W grupie **problemów gospodarczych** za istotne uznaje się:
- konieczność uporządkowania terenów przewidzianych pod różnego rodzaju formy turystyki i rekreacji,
  - konieczność rozwoju infrastruktury w celu poprawy dostępności terenu,
  - konieczności stworzenia warunków dla działalności gospodarczej, obejmującej przetwórstwo, składowanie, rzemiosło, produkcję przy zachowaniu zasad ochrony środowiska.
- W grupie **problemów socjalnych** rozwiązania wymagają:
- równoważenie dysproporcji w zakresie standardów obsługi ludności w zakresie infrastruktury społecznej,
  - równoważenie dysproporcji w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
  - wspieranie działań na rzecz zmniejszania bezrobocia.
- W **sferze przestrzennej** problemem jest zapewnienie ładu przestrzennego w warunkach powszechnych nacisków inwestycyjnych na tereny wolne od zabudowy oraz tendencji rozpraszania zabudowy.

2.3. NARZĘDZIA ELIMINACJI ZAGADNIENÍ PROBLEMOWYCH

- Rozwiązanie przedstawionych problemów zależy od szeregu czynników do których należą:
  - środki budżetowe gminy,
  - środki pozabudżetowe gminy (fundusze pomocowe),
  - środki z zaciągniętych kredytów lub emisji obligacji,
  - aktywność i zdolność organizacyjna lokalnego samorządu w zdobywaniu środków pozabudżetowych oraz wykorzystania mienia gminnego,
  - dostępne środki prawne, w tym tworzone prawa lokalnego z zachowaniem procedury umożliwiającej negocjacje wszystkich zainteresowanych podmiotów,
  - pomoc państwa zarówno w realizacji inwestycji istotnych dla gminy a leżących w gestii organów administracyjnych państwowych (drogi wojewódzkie) jak i w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska i zabytków oraz zadań przekazywanych samorządom lokalnym,
  - aktywność i przedsiębiorczość społeczności lokalnej,
  - dostępność najnowszych technologii i środków technicznych.

- W grupie problemów z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego i zabytków zachowanie dla przyszłych pokoleń szczególnie cennych wartości przyrodniczych i kulturowych, wiąże się niejednokrotnie z konfliktem pomiędzy koncentracją tych wartości na obszarze gminy, a jej rozwojem gospodarczym i przestrzennym. Rozwiązaniem tych problemów byłoby zaprojektowanie takiej organizacji przestrzeni, która złagodziłaby wymienione konflikty dając priorytety dla elementów szczególnie cennych. Politykę w tym zakresie ustala niniejsze studium, a możliwości jej realizacji dają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Szansę na eliminację konfliktów stwarza podejmowanie działań proekologicznych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą lub nadzorujące urządzenia wywołujące skutki na środowisko poprzez zastosowanie szeroko obecnie dostępnych technologii i urządzeń technicznych lub ograniczenia zasięgu działań negatywnych.

- Podstawowym zagrożeniem dla środowiska w obszarze miasta i gminy Muszyna jest częściowy brak sieci kanalizacyjnej. Nieuregulowana gospodarka ściekowa powoduje skażenie środowiska w tym wód powierzchniowych i ziemi, stanowi zagrożenie do skażenia wód podziemnych. Rozwiązanie problemu zagrożeń skażeniami wód powierzchniowych oraz podziemnych, zwłaszcza tych, które stanowią źródła wody pitnej, wiąże się przede wszystkim z dalszą rozbudową systemów odprowadzania ścieków.
- Likwidacja skażeń powietrza atmosferycznego, wywołanych tak zwaną „niską emisją”, może być ograniczana poprzez stosowanie do celów grzewczych proekologicznych nośników energii, ewentualnie zastosowanie urządzeń technicznych, które zapewnią nieprzekraczalnie standardów jakości środowiska. Należy popierać i stwarzać możliwości realizacji inwestycji produkujących (np. elektrowni przepływowych) i korzystających z ekologicznych źródeł energii (np. geotermalnych, odnawialnych).
- Rozwiązanie problemu zagrożeń pożarowych wiąże się z prowadzeniem skutecznych działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa przed pożarem, poprzez realizację dróg pożarowych zapewniających dojazd jednostek ratowniczych do obiektów oraz sieci hydrantów zewnętrznych zapewniających odpowiednią ilość wody do gaszenia.
- Istotnym problemem jest występowanie na terenie gminy Muszyna terenów osuwiskowych lub terenów potencjalnie zagrożonych osuwaniem, którym sprzyjają znaczne spadki terenu i budowa geologiczna. Czynniki mogące przyspieszać lub opóźniać zainicjowanie ruchu osuwiskowego jest: stan zagospodarowania terenu, a tym samym obciążenia podłoża, obecność roślinności na powierzchni i na szczytach stoków, oddziaływanie klimatu, głównie wód opadowych i roztopowych lub zamrozów, a także miąższość pokrywy glebowej (zwietrzliny). Powstanie osuwisk w warunkach Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna nie jest zjawiskiem przewidywalnym, zważywszy na cechy geologiczne terenu. Ograniczanie zagrożeń związanych z występowaniem osuwisk wiąże się ze stosowaniem zarówno dostępnych środków zabezpieczenia technicznego, jak i biologicznego (odpowiednie

nasadzenia zielenią dla związania z podłożem). Za narzędzia wspierające uznaje się ustalenia planów miejscowych ograniczające sposób zainwestowania na terenach osuwisk czynnych jak i na terenach osuwisk o nieustalonej aktywności.

- Wykorzystanie walorów gminy dla rozwoju turystyki i rekreacji wiąże się z Rozwojem usług w tym zakresie, co wywołuje powstawanie nowych miejsc pracy w obszarze gminy. Szanse dla rozwiązania tych problemów stanowią:
  - przygotowanie nowych terenów dla inwestycji związanych z rozwojem turystyki i rekreacji,
  - przekształcanie istniejących zasobów,
  - aktywność lokalnego samorządu w promocji oraz wsparciu podejmowanych działań gospodarczych,
  - korzystanie z funduszy pomocowych,
  - aktywność lokalnej społeczności.
- Wspieranie działań na rzecz zmniejszania bezrobocia wiąże się z tworzeniem odpowiedniej ilości różnorodnych miejsc pracy na terenie gminy, które zależy od aktywności lokalnego społeczeństwa i operatywności władz gminy dla ściągnięcia inwestorów zewnętrznych.
- Zapewnienie ładu przestrzennego należy do zadań własnych gminy. Analiza zgłaszanych wniosków wykazuje duże zainteresowanie przeznaczaniem terenów rolnych na cele nierolnicze, a cechą charakterystyczną zgłaszanych wniosków jest:
  - skoncentrowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych (w sąsiedztwie zabudowy istniejącej i wyznaczonych w planie terenów przewidzianych do zainwestowania),
  - kolizja z występującymi uwarunkowaniami.
- Rozwiązanie wyżej wymienionych problemów może zaistnieć w trakcie opracowywania i zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających kierunki zagospodarowania przestrzennego prezentowane w niniejszym dokumencie.

ROZDZIAŁ 3 - CELE ROZWOJU GMINY – STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Cele rozwojowe są w znacznej mierze odzwierciedleniem problemów jakie występują na obszarze gminy, a ich ustalenie wiąże się z koniecznością zarysowania polityk przestrzennych.

- W odniesieniu do obszaru Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna celem podstawowym jest rozwój funkcji uzdrowskiej i turystycznej realizowany przy wykorzystaniu sprzyjających warunków i szans jakie stwarza :
  - położenie gminy (ważny ośrodek wypoczynkowy w Małopolsce oraz możliwość współpracy z partnerami z południowej granicy – wynikająca z położenia w strefie nadgranicznej),
  - posiadane zasoby oraz bogate tradycje kulturowe,
  - walory uzdrowskie m.in. lecznicze wody mineralne, mikroklimat, obszary chronione, infrastruktura uzdrowska,
  - dostępność komunikacyjna oraz dysponowanie przez gminę terenami pod przyszłe inwestycje turystyczno – uzdrowskie.

- Z rozwojem funkcji uzdrowskiej i turystycznej wiąże się ściśle zwiększenie efektywności gospodarowania terenami w tym:
  - ciągła rozbudowa bazy uzdrowskiej, rekreacyjnej i turystycznej,
  - pełne wykorzystanie istniejących i wyznaczenie nowych terenów na cele inwestycyjne,
  - wspieranie inwestorów prywatnych przez samorząd.

- Osiągnięcie odczuwalnej poprawy warunków życia mieszkańców związany z:
  - zapewnieniem nowych terenów w dla rozwoju funkcji mieszkaniowej, usługowej i turystycznej,
  - podnoszeniem standardów funkcjonowania gminnego systemu opieki społecznej,
  - zapewnieniem warunków dla realizacji programu usług publicznych i sprzyjaniu inicjatywom tworzenia usług komercyjnych związanych z obsługą ludności,

- wspieraniem działań zmierzających do poprawy struktury obszarowej gospodarstw,
  - rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej oraz poprawą funkcjonowania innych elementów infrastruktury technicznej,
  - poprawą dostępności komunikacyjnej obszaru gminy, co da mieszkańcom lepszą i szybszą możliwość korzystania z usług (w tym z zakresu nauki i zdrowia) zarówno o charakterze lokalnym jak i ponadlokalnym.
- Istotnym celem jest ochrona wartości kulturowych związana z występującymi na tym obszarze zespołami i obiektami zabytkowymi, co wiąże się z utrzymaniem tych wartości dla przyszłych pokoleń oraz z podniesieniem walorów turystycznych gminy. Należy dążyć – przy jednoczesnym eksponowaniu ich autentyzmu - do nadania zabytkom nowym funkcji, włączając je do obiegu turystycznego – punkty gastronomiczne, zwiedzanie, galerie, wystawy i inne atrakcje promocyjne.

3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ

3.1.1 POLITYKA W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Kierunki rozwoju wynikające z ustaleń obowiązującego „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego”:

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa ustala podstawowe zasady do przestrzegania przy opracowaniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowaniu gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, to jest:

Oszczędne gospodarowanie przestrzenią zurbanizowaną i racjonalne jej wykorzystanie rozumiane jako:

- koncentracja rozwoju w terenach już zurbanizowanych (recycling przestrzenny),
- zapobieganie rozpraszaniu zabudowy,
- zapewnienie właściwego poziomu usług odpowiednio do hierarchii ośrodków
- oszczędność komunikacyjna, czyli minimalizowanie długości ciągów komunikacyjnych i preferencje dla transportu publicznego.

Oszczędne gospodarowanie zasobami naturalnymi i dbałość o poprawę jakości środowiska:

- ochrona wód i zwiększanie retencji naturalnej, w tym także na terenach zurbanizowanych
- ochrona ekosystemów leśnych i starych drzewostanów oraz zwiększanie lesistości,
- ochrona warunków do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w miejscowościach uzdrowiskowych,
- utrzymanie korytarzy przewietrzania w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.

Zachowanie bioróżnorodności w najcenniejszych obszarach:

- bezwzględna dominacja ochrony bioróżnorodności na terenach Obszarów Węzłowych
- ochrona ciągłości ekologicznej w skali ponadregionalnej, regionalnej i lokalnej.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu:

- wzmocnienie faktycznej ochrony i świadome kształtowanie najcenniejszych krajobrazów Małopolski przy wykorzystaniu ustawy krajobrazowej
- rewitalizacja i rewaloryzacja najcenniejszych zespołów i obiektów dziedzictwa urbanistycznego, ruralistycznego i architektonicznego,
- rozwój różnych form turystyki zachowującej potencjał i wartości środowiska przyrodniczo kulturowego i krajobrazu.

Zmniejszanie ryzyka katastrof naturalnych:

- powstrzymanie, a z czasem eliminacja, zabudowy w terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym
- powstrzymanie zabudowy na terenach osuwiskowych.

➤ Kierunki działań w sferze ochrony zdrowia.

W zakresie poprawy dostępności do obiektów lecznictwa najbardziej istotną sprawą jest rozwój opieki zdrowotnej specjalistycznej – głównie ambulatoryjnej w ośrodkach regionalnych i powiatowych, a także w gminach – zwłaszcza południowo-wschodniej i południowej Małopolski. Niemniej istotną kwestią jest wzrost ilości miejsc w szpitalach ogólnych, zwłaszcza w miastach powiatowych. Szczególnym problemem jest rozwój oddziałów psychiatrycznych i geriatrycznych w większych ośrodkach miejskich –Tarnowie, Nowym Sączu, Nowym Targu, Chrzanowie i Oświęcimiu. W rejonie zachodnim wskazane jest zorganizowanie wojewódzkiego szpitala specjalistycznego, a co najmniej ośrodka onkologicznego.

W dziedzinie opieki społecznej pilnym zadaniem jest rozwój systemu opieki nad osobami starszymi, w tym przede wszystkim lokalizacja nowych i rozbudowa istniejących domów pomocy społecznej, ale także innych obiektów wzmacniających funkcje obsługi ludności starzejącej się, takie jak obiekty rehabilitacyjne, szczególnie w powiatach o wysokim udziale osób starszych i zaawansowanym procesie starzenia się ludności – miechowskim, proszowickim, chrzanowskim, olkuskim i tatrzańskim oraz w Tarnowie. Wsparcie dla rozwoju tego typu placówek opieki powinno mieć miejsce także w innych obszarach, w tym w gminach wiejskich o podobnych tendencjach starzenia się ludności. Działania te powinny być elementem kompleksowej polityki dla tzw. miast „kurczących się”.

➤ Kierunki działań w sferze ochrony zasobów glebowych.

Polityka rozwoju regionu winna koncentrować się wokół zagadnienia polepszenia jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W tym celu konieczne jest podjęcie takich działań jak: ochrona gleb najwyższej jakości przed podziałami i przekształceniami na cele nierolnicze. W celu poprawy struktury przestrzennej gospodarstw rolnych oraz stworzenia wysokoprodukcyjnych obszarów rolniczych, na obszarach gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych (I-III, w uzasadnionych przypadkach IV) powinny być prowadzone w pierwszej kolejności i na większą skalę niż obecnie akcje scaleniowe.

Na obszarach rolniczych o niekorzystnych stosunkach wodnych przewiduje się prowadzenie melioracji poprawiających warunki uprawy roślin i prowadzenia zabiegów agrarnych. Zarówno dla ochrony przeciwerozyjnej, jak i melioracjom i ochronie bioróżnorodności powinny służyć działania różnicujące agrocenozy m.in. poprzez wsparcie wprowadzania zadrzewień i zalesień śródpolnych, odtwarzania lub tworzenia małych zbiorników wodnych dla potrzeb gospodarki rolnej, w tym podmokłych terenów retencyjnych.

Kolejnym działaniem poprawiającym jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinno być zachowanie terenów wykorzystywane wcześniej dla celów rolniczych i przeciwdziałanie niekontrolowanej sukcesji leśnej na glebach przydatnych rolniczo. Pozwoli to zachować przestrzeń produkcyjną dla obecnych i przyszłych potrzeb oraz przeciwdziałać pogarszaniu krajobrazu.

Kolejnym kierunkiem działań przewidzianych dla prawidłowego kształtowania przestrzeni rolniczej i terenów wiejskich w województwie małopolskim jest rozwój

rolnictwa na terenach o trudnych warunkach gospodarowania, gdzie zaniechano produkcji roślinnej z powodu nieopłacalności. Dla realizacji powyższego kierunku konieczne wydaje się podjęcie działań dążących do przywrócenia wypasu zwierząt gospodarskich, zwłaszcza na terenach odłogowanych łąk górskich i podgórskich.

Kierunkiem pozwalającym na transfer nowoczesnej wiedzy rolniczej i nowoczesnej technologii jest współpraca rolników z ośrodkami doradztwa rolniczego. Ośrodki tego typu powinny opierać się na współpracy z uczelniami rolniczymi w zakresie transferu nowych technologii oraz współpracy z instytucjami wdrażającymi fundusze unijne dla rolnictwa.

➤ **Kierunki działań w sferze ochrony przyrody oraz korytarzy ekologicznych.**

Priorytety w działaniach samorządu województwa na rzecz poprawy jakości środowiska przyrodniczego to:

1. ochrona bioróżnorodności i ciągłości struktur przyrodniczych:

a. ochrona Obszarów Węzłowych, jako obszarów o najwyższych wartościach środowiska przyrodniczego i krajobrazu,

b. ochrona Korytarzy Ekologicznych, jako naturalnych powiązań pomiędzy ekosystemami i obszarami cennymi przyrodniczo

2. zintegrowanie ochrony przyrody i krajobrazu poprzez ustanowienie parków krajobrazowych w obszarach o wysokich wartościach, nie objętych dotąd wystarczającą ochroną prawną

3. obniżenie zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb.

Zagospodarowanie przestrzenne (wszystkich) korytarzy ekologicznych powinno być ukierunkowane na:

– zachowanie ich ciągłości, polegającej na utrzymaniu terenów przyrodniczych stanowiących koncentracje i naturalne trasy migracji zwierząt i roślin,

– utrzymanie terenów leśnych, szczególnie drzewostanów starych oraz zalesianie nowych terenów z uwzględnieniem wymagań ekologii oraz obowiązującymi Planami urządzania lasu (PUL),

– szczególną ochronę lasów glebochronnych i wodochronnych (działania te powinny być ujęte w obowiązujących PUL),

– ochronę naturalnych dolin rzek i potoków przed zainwestowaniem, w tym również zapewnienie drożności cieków wodnych wraz z ich obudową biologiczną (zachowanie dostępu do brzegów rzek i potoków),

– zachowanie terenów podmokłych, łąk wilgotnych, terenów bagiennych w stanie naturalnym,

– ograniczenie ingerencji turystycznej, szczególnie motorowej (strefy ciszy) w rejonach siedlisk i tras migracji zwierząt,

– w przypadku korytarzy biegnących przez tereny zabudowy rozproszonej, zachowanie powiązań przyrodniczych (zakaz tworzenia nowych barier, przegradzania istniejących tras migracji),

– tam, gdzie kolizje są niemożliwe do uniknięcia, zapewnienie przejść i połączeń w formie sztucznej.

➤ **Kierunki działań w sferze krajobrazu**

Prawnymi narzędziami ochrony krajobrazu są przede wszystkim instytucje:

- parku krajobrazowego
- obszary chronionego krajobrazu
- parku kulturowego
- stref ochrony konserwatorskiej
- właściwe zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Nowym pojęciem jest „krajobraz priorytetowy”, który może zostać zidentyfikowany wyłącznie na podstawie opisanego w ustawie „audytu krajobrazowego”. Na terenach „krajobrazów priorytetowych”, zwłaszcza gdy jednocześnie zostaną one objęte wymienionymi wyżej formami ochrony, zakres ingerencji podmiotu publicznego, w tym zwłaszcza samorządu regionalnego, jest bardzo znaczny i może obejmować nawet zakaz wszelkiej zabudowy.

Można roboczo założyć, że w Małopolsce „krajobrazami priorytetowymi” będą wszystkie tereny obecnych parków krajobrazowych i znacząca część obszarów chronionego krajobrazu czyli nie mniej niż ok. 20% powierzchni województwa. Tereny te zostaną objęte w przyszłości opracowaniem w ramach audytu krajobrazowego.

O ile parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu przewidziane są dla terenów o dominacji czynnika przyrodniczego, to parki kulturowe służą ochronie obszarów o szczególnych walorach historycznej zabudowy (czy zagospodarowania) i zdefiniowane są w ustawie o ochronie zabytków.

Kompetencja powoływania tych parków znajduje się w rękach samorządów lokalnych, podobnie jak uchwalanie planów zagospodarowania przestrzennego, które z samej natury rzeczy są kluczowym narzędziem kształtowania krajobrazu i to zarówno w pozytywnym jak i negatywnym sensie.

➤ **Kierunki działań w sferze powiązań komunikacyjnych**

Istotą głównych zmian w infrastrukturze jest realizacja następujących celów:

- Stworzenie i rozwijanie szkieletu dróg w oparciu o najszybsze połączenia z autostradą A4 i budowanymi drogami ekspresowymi S7 i S1.
- Integracja sieci głównych dróg regionu ze znaczącymi drogowymi węzłami transportowymi Europy, w szczególności: Budapeszt, Wiedeń, Monachium, Praga – poprzez stworzenie sprawnego połączenia drogowego na kierunku południowym (droga ekspresowa S7 Kraków-Chyżne) i zachodnim/południowo-zachodnim (połączenie Krakowa z węzłem Bielsko-Biała poprzez Beskidzką Drogę Integracyjną - BDI)
- Zwiększenie dostępności transportowej obszarów o najniższej dostępności w regionie.
- Wzmocnienie połączeń drogowych z sąsiednimi województwami (śląskim, świętokrzyskimi podkarpackim i Krajem Preszowskim i Krajem Żylińskim).
- Poprawa parametrów dróg, w szczególności dróg dojazdowych do stref ekonomicznych i stref aktywności gospodarczej.
- Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach miejskich poprzez budowę obwodnic i wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obszar miast.
- Ścisła integracja sieci transportu drogowego (indywidualnego i publicznego) i kolejowego poprzez nakierowanie inwestycji drogowych i „okołodrogowych” (park&ride) na potrzeby transportu zbiorowego, a zwłaszcza kolejowego.
- Rozproszenie ruchu w strefie górskiej, w szczególności ruchu turystycznego od Nowego Targu na południe.
- Stworzenie efektywnego systemu połączeń transportowych pomiędzy ośrodkami regionalnymi a miastami poszczególnych terytoriów.
- Budowa obwodnic miast i miejscowości na drogach wojewódzkich: Muszyna - Etap II (DW 971),

➤ **Kierunki działań w sferze transportu kolejowego**

Aby uzyskać cel jakim jest zwiększenie udziału kolei w strukturze przewozów osób i towarów należy:

- systematycznie rozbudowywać Szybką Kolej Aglomeracyjną (SKA)
- skrócić czasu przejazdu transportem kolejowym pomiędzy Krakowem a głównymi ośrodkami województwa: Tarnowem, Nowym Sączem, Nowym Targiem, Chrzanowem/Oświęcimem;
- rewitalizować sieci kolejowe województwa ze szczególnym uwzględnieniem złego stanu linii kolejowych w południowej i południowo-wschodniej Małopolsce;
- budować infrastrukturę integrującą sieć kolejową i drogową (organizacja transportu intermodalnego - Oświęcim, Tarnów, oraz budowa park&ride dla pasażerów kolei);
- nie dopuścić do fizycznej likwidacji linii kolejowych, dla zachowanie korytarzy transportowych;
- stworzyć warunki dla powstania kolei uzdrowiskowej (Nowy Sącz – Krynica-Zdrój łączącej kilka uzdrowisk) i lunaparkowej (Kraków - Zator);
- skrócić czasu przejazdu transportem kolejowym pomiędzy Krakowem a ośrodkami w Polsce: Warszawa, Katowice, Rzeszów, Kielce,
- Zmodernizować linię kolejową Preszov – Muszyna.

Oprócz wymienionych zadań inwestycyjnych należy rozpocząć prace koncepcyjne i studialne nad możliwością rozbudowy SKA o nowe odcinki linii kolejowych w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym, w tym zwłaszcza Kraków - Myślenice i połączenie do Olkusza.

➤ **Kierunki działań w sferze ochrony zasobów kulturowych.**

Priorytetem w zakresie rozwoju infrastruktury dla kultury winno być wzmocnienie i doposażenie ośrodków regionalnych. W Tarnowie i Nowym Sączu działają wojewódzkie instytucje kultury – muzea okręgowe, nowosądeckie Centrum Sokół i Centrum Kultury Mościce. Dysponują one salami koncertowymi stwarzającymi warunki do występów symfonicznych a nawet spektakli operowych.

Należy rozważyć utworzenie wojewódzkiej instytucji kultury z zapleczem w postaci sali widowiskowo-koncertowej, być może zrealizowanej w koordynacji z jakąś lokalną instytucją kultury.

W przypadku ośrodków lokalnych priorytetem jest wyposażenie ich w nowe budynki biblioteczne, spełniające standardy nowoczesnych miejsc spotkań i pozyskiwania informacji. Zaledwie w kilku powiatach infrastrukturę biblioteczną można uznać za wystarczającą, zaś niemal wszędzie wielkość i jakość budynków, stan księgozbiorów i multimediiów, a w efekcie poziom czytelnictwa, jest fatalny.

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY

Opracowana zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w ogólnych zarysach kontynuuje ustalenia przyjęte we wcześniejszym, obowiązującym, dokumencie Studium. Uwzględnia również większość postulatów zgłaszanych przez instytucje i mieszkańców gminy, wyrażonych we wnioskach dotyczących projektu studium oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – szczególnie w zakresie wyznaczenia nowych terenów budowlanych i inwestycyjnych.

Podstawowe ustalenia polityki przestrzennej w odniesieniu do obszaru gminy dotyczą zapewnienia warunków rozwoju zrównoważonego tj. takiej organizacji przestrzennej, która eliminowałaby ilość konfliktów między ochroną środowiska i zabytków a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców. Oprócz zapewnienia realizacji przestrzennych aspektów ochrony środowiska, w tym zieleni i krajobrazu oraz ochrony zabytków do podstawowych zadań polityki przestrzennej gminy należą:

- stworzenie warunków przestrzennych dla poprawy warunków życia mieszkańców;
- zwiększenie efektywności gospodarowania przestrzenią - zapobieganie rozproszeniu osadnictwa (konieczność jednoznacznych i precyzyjnych ograniczeń w dokumentach planistycznych zmierzających do ochrony terenów otwartych przed zainwestowaniem oraz zahamowanie rozwoju zabudowy rozproszonej);
- stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju gospodarczego gminy (w tym szczególnie dla rozwoju usług, w tym turystyki, przekształceń rolnictwa, tworzenia miejsc pracy związanych z głównie z turystyką i rekreacją, produkcją rzemieślniczą, wytwórczością i przetwórstwem).

W zakresie poprawy warunków życia mieszkańców kierunki polityki przestrzennej dotyczą:

- zapewnienia odpowiedniej wielkości terenów mieszkaniowych w obszarach posiadających szczególne predyspozycje dla rozwoju tej funkcji w warunkach nie stwarzających kolizji z występującymi zasobami przyrodniczo - krajobrazowymi i uwarunkowaniami ochrony środowiska oraz zasobami kulturowymi,
- wyposażenia jednostek wiejskich w niezbędny program podstawowych usług publicznych oraz ewentualnego wykorzystania dostępnych zasobów kulturowych dla wybranych elementów programu usług ponadpodstawowych,
- tworzenia warunków dla rozwoju inicjatyw ludności zmierzających do uruchomienia działalności związanej z obsługą ludności w zakresie usług komercyjnych (handel, gastronomia, rzemiosło usługowe i inne),
- ustalenia przestrzennych warunków sprzyjających rozbudowie systemu infrastruktury technicznej,
- doskonalenia systemu komunikacyjnego oraz zapewnienia warunków dostępności dla wyznaczonych terenów mieszkaniowych i usługowych.

Zwiększenie efektywności gospodarowania przestrzenią jest związane z:

- intensyfikacją użytkowania terenów poprzez uzupełnienia lub rozbudowę istniejącego programu kubaturowego,
- przeciwdziałaniem rozproszeniu zabudowy i dążeniem do jej koncentracji poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach terenów przeznaczonych już do zainwestowania w obowiązujących aktach planistycznych i rozszerzanie terenów mieszkaniowych, natomiast na terenach już silnie obciążonych zabudową rozproszoną - rezygnacja z wprowadzenia nowej i utrwalania istniejącej zabudowy w terenach otwartych,
- określenia obszarów potencjalnego rozwoju gospodarczego,
- wykształcenia czytelnych pasm rozwoju osadniczego,
- racjonalnym gospodarowaniem istniejącymi obiektami kubaturowymi stanowiącymi mienie gminy i ich wykorzystaniem poprzez ustalenie odpowiednich funkcji użytkowych.

W odniesieniu do rozwoju gospodarczego w obszarze gminy ustala się politykę przestrzenną ukierunkowaną na:

- tworzenie warunków dla rozwoju działalności związanej z obsługą ludności w zakresie usług komercyjnych i publicznych,
- zapewnienie przestrzennych warunków realizacji inwestycji drobnej wytwórczości, działalności gospodarczej w obszarach ustalonych dla rozwoju urbanizacji pod warunkiem uwzględnienia występujących uwarunkowań i ograniczeń,
- tworzenie warunków dla rozwoju nieuciążliwych dla środowiska rolniczych gospodarstw specjalistycznych oraz rozwoju agroturystyki,
- wspieranie inicjatyw związanych z obsługą ruchu turystycznego (np. baza noclegowa, gastronomia, rekreacja, urządzenia sportowe itp.) - w tym udostępnianie mienia gminnego. Turystyka i rekreacja są kierunkiem aktywności gospodarczej przed którym, w miarę wzrostu zamożności społeczeństwa, otwierać się będą coraz większe perspektywy i który będzie stanowił szansę na dynamiczny rozwój gminy. Rozwój różnorodnych usług turystycznych i związanych z rekreacją zapewni powstanie na obszarze gminy dodatkowych miejsc pracy,
- tworzenie warunków dla rozwoju nieuciążliwych dla środowiska rolniczych gospodarstw specjalistycznych oraz rozwoju agroturystyki,

wspieranie rozwoju Strefy Rozwoju Sportów Zimowych wyznaczonej w miejscach gdzie funkcje z nią związane ustalają obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego **Przy realizacji wymiany lub uzupełnianiu zabudowy należy uwzględnić:**

- systematyczne porządkowanie istniejącego zagospodarowania,
- poprawę funkcjonalności zespołów zabudowy,
- zachowanie istniejących linii zabudowy i tradycyjnych dla miejscowości układów ruralistycznych,
- przekształcenie przestrzeni publicznych w kierunku coraz wyższego standardu i jakości,
- respektowanie form budownictwa związanego z lokalną tradycją (gabaryt, forma architektoniczna, materiał budowlany, usytuowanie na działce, itp.),
- ochronę obiektów zabytkowych,

- poprawę estetyki zabudowy i zagospodarowania,
- wykorzystanie w pierwszej kolejności istniejących rezerw terenowych.

Podniesienie atrakcyjności Gminy predestynowanej do rozwoju funkcji turystyczno - rekreacyjnej i wykorzystania jej atutów przyrodniczo-kulturowych wymaga:

- dbałości o czystość środowiska, poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- rozbudowy bazy noclegowej,
- wyposażenia w niezbędną infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną: miejsca biwakowe, obiekty i urządzenia sportowe, gastronomiczne, usługowe dla wzbogacenia oferty wypoczynkowej oraz infrastruktury związanej z rekreacją i sportem,
- organizowania i oznakowania nowych tras turystycznych i rekreacyjnych.

Działania Gminy na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji obejmować powinny:

- kreowanie i promocję oferty turystyczno-rekreacyjnej Gminy,
- pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój turystyki,
- promocję atrakcji turystycznych i miejsc godnych zwiedzania (miejsca historyczne, kulturowe, przyrodnicze),
- ochronę terenów otwartych, kształtujących walory krajobrazowe i bioklimatyczne oraz stanowiące ostoję wartości przyrodniczych, pośrednio wykorzystywane w celach turystycznych i rekreacyjnych,
- rozwijanie edukacji społeczności lokalnej w zakresie przedsiębiorczości gospodarczej, w tym dotyczących uruchamiania gospodarstw agroturystycznych oraz działalności związanej z obsługą turystyczną,
- budowę infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Dla nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej realizowanych poza zwartymi układami osadniczymi, zasadą powinno być tworzenie zindywidualizowanych zespołów zabudowy.

Jako zasadę rozwoju osadnictwa poszczególnych wsi przyjmuje się tworzenie obszarów wielofunkcyjnych, gdzie funkcji mieszkaniowej towarzyszyć powinny funkcje: turystyczna, handlowo-usługowa oraz wytwórcza.

3.3. KIERUNKI ROZWOJU STRUKTURY FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ

Jako główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów przyjmuje się:

- rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zmierzający do ustalenia warunków zagospodarowania umożliwiających bezkolizyjny przyrost nowych terenów budowlanych i ich harmonijną koegzystencję z terenami rozwoju usług lokalnych i ponadlokalnych;
- rozwój obszarów rozwoju sportów oraz terenów do zainwestowania z preferencją dla funkcji turystycznych;
- porządkowanie i rozwój terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej, wzbogacanie jej o obiekty infrastruktury społecznej, turystyki i rekreacji oraz integracji mieszkańców wsi;
- ograniczanie i przeciwdziałanie rozproszeniu zabudowy metodą porządkowania, uzupełniania i kontynuacji istniejących układów osadniczych;
- zachowanie wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla rozwoju rolnictwa;
- preferencje dla rolnictwa ekologicznego oraz dolesień w całym obszarze.

3.4. KIERUNKI WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW

W niniejszej zmianie studium jako podstawę dla określenia kierunków dalszego rozwoju przestrzennego gminy przyjmuje się rozwiązania planistyczne zawarte w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

- W zakresie komunikacji: utrzymuje się istniejący układ drogowo – uliczny i przewiduje jego sukcesywną modernizację oraz przebudowę dróg (w szczególności dróg gminnych) dla zapewnienia odpowiednich parametrów technicznych i zwiększenia bezpieczeństwa.

- W zakresie infrastruktury technicznej: utrzymuje się przebiegi i lokalizację istniejących sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, przewiduje ich rozbudowę, przebudowę, modernizację i remont oraz budowę nowych sieci, urządzeń i obiektów w związku z rozwojem gminy.
- W zakresie ochrony środowiska: utrzymuje się ustalenia dotyczące ochrony środowiska, jego zasobów, przyrody oraz krajobrazu, z uwzględnieniem aktualizacji i korekty w szczególności w zakresie zasięgu i struktury obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i obowiązujących przepisów odrębnych.
- W zakresie dóbr kultury: podtrzymuje się ochronę cennych obiektów i obszarów oraz punktów i ciągów widokowych, wskazanych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem aktualizacji i korekty - zwłaszcza w zakresie rejestru zabytków i ewidencji obiektów zabytkowych.
- W zakresie zabudowy: podtrzymuje się wyznaczony w miejscowych planach układ zabudowy, z uzupełnianiem jego istniejącej struktury i poszerzeniami wprowadzanymi na podstawie oczekiwań mieszkańców i inwestorów w związku z rozwojem gminy.
- W zakresie turystyki: utrzymuje się zasadę rozwoju turystyki krajoznawczej, świątecznej i weekendowej oraz turystyki sportowej, zagospodarowanie wyznaczonych szlaków turystycznych pieszych i rowerowych tereny urządzeń sportu i rekreacji , w tym przystanie kajakowe, wyciągi i trasy narciarskie.

3.5. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Do czasu uchwalenia przez sejmik województwa audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a i art. 38b ustawy o planowaniu przestrzennym (przepisy wprowadzone ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774) nie jest możliwe wymagane w art. 10 ust. 2 pkt 1 lit. a określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów z uwzględnieniem

rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, w tym określonych w audycie granic krajobrazów priorytetowych. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, audyt krajobrazowy uchwała się w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy (11 września 2015 r.).

3.5.1. ZASADY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO – STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

3.5.1.1. STREFY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

Ustala się podstawowe strefy funkcjonalno - przestrzenne:

- **Strefa przyrodnicza (1)** - terenów lasów i zadrzewień,
- **Strefa rolno-leśna (2)** - terenów otwartej przestrzeni rolniczej,
- **Strefa osadnicza (3)** - terenów zurbanizowanych i przeznaczonych do zainwestowania z preferencją dla funkcji turystycznych,
- **Strefa sportów zimowych ustalona w oparciu o obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**

wraz ze **strefami ograniczeń w zagospodarowaniu** określające przyjęte kierunki rozwoju i przekształceń struktury przestrzennej gminy:

A. Generalną zasadą rozwoju zabudowy mieszkaniowej jest jej naturalne poszerzanie się, w nawiązaniu do istniejącego układu drogowego i możliwości obsługi sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. Winno to następować etapami w zwartych zespołach w nawiązaniu do istniejącego zainwestowania dla pełnego wykorzystania realizowanej infrastruktury technicznej.

- Zakłada się docelowe pełne wyposażenie jednostek wiejskich w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.
- Należy dążyć do utrzymania terenów wolnych od zainwestowania kubaturowego.
- Należy chronić przez zainwestowaniem (nadmiernym zawężaniem) terenów objętych ciągami ekologicznymi między innymi dla umożliwienia migracji gatunków; ale również dla identyfikacji poszczególnych jednostek.

- Przyjmuje się pełną ochronę istniejących obiektów i zespołów zabytkowych, w tym także obiektów i zespołów nie ujętych w rejestrze zbytków, a stanowiących istotne wartości kulturowe o znaczeniu lokalnym i regionalnym.
- W terenach usługowych ustala się możliwość lokalizacji:
  - usług podstawowych obejmujących wszystkie elementy, które służą zaspokojeniu w dogodny i wystarczający sposób codziennych potrzeb mieszkańców np. szkół, przedszkoli, przychodni czy ośrodków zdrowia,
  - usług ponadpodstawowych, służących zaspokojeniu potrzeb stałych, ale nie codziennych lub codziennych wyższego poziomu np. przychodni specjalistycznych,
  - usług ponadlokalnych (służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców gminy oraz użytkowników z obszaru oddziaływania).
- W wyznaczonych terenach zabudowy mieszkaniowej i usług [MU.g] w ramach przeznaczenia dopuszczalnego realizowane usługi winne spełniać warunek braku uciążliwości wprowadzanego programu usługowego dla mieszkańców.
- W ramach terenów usług uzdrowiskowych [UU.g] w obszarze związanym z lecznictwem uzdrowiskowym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury niezbędnej do lecznictwa uzdrowiskowego (nowe odwierty wody mineralnej, a także doprowadzenie wody mineralnej do obiektów sanatoryjnych) oraz podejmowanie działań przez właścicieli bazy sanatoryjno-uzdrowiskowej, których celem będzie rozbudowa, modernizacja i podniesienie standardu istniejących obiektów uzdrowiskowych.
- Ustala się lokalizację obiektów usługowych w nawiązaniu do istniejących koncentracji zainwestowania kubaturowego i układu drogowego w celu pełnego wykorzystania infrastruktury technicznej ze szczególnym uwzględnieniem wyznaczonych w studium terenów usług komercyjnych [U.g].
- Ustala się możliwość realizacji usług komercyjnych towarzyszących wszystkim poziomom usług publicznych - zarówno podstawowemu jak i ponadpodstawowemu – tj. handlu, gastronomii, rzemiosła, banków,

towarzystw ubezpieczeniowych itp., których liczbę i rodzaj reguluje prawo popytu i podaży.

- Przeprowadzone na potrzeby niniejszego opracowania analizy dotyczące możliwości rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych nie wykazały potrzeby ich lokalizacji w obszarze objętym zmianą studium.

B. W odniesieniu do zasad rozwoju wytwórczości, rzemiosła i przetwórstwa, a także rolnictwa ustala się:

- koncentrację programu wytwórczości, rzemiosła, działalności gospodarczej, składów, magazynów i usług, na wyznaczonych terenach usług komercyjnych [U.g] i terenach produkcyjno-usługowych [PU.g],
- ochronę przed zainwestowaniem kubaturowym istniejących zwartych kompleksów rolnych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów o wysokiej przydatności rolniczej, oraz wykorzystanie istniejących zasobów kubaturowych dla organizacji obsługi rolnictwa.

C. W odniesieniu do zasad rozwoju funkcji sportowej, turystycznej i rekreacyjnej ustala się w szczególności:

- utrzymanie i rozwój istniejących terenów sportowo-rekreacyjnych, w tym m.in. związanych z lokalizacją istniejących tras narciarskich, turystyczno-spacerowych, przystani kajakowych,
- koncentrację programu sportowo-turystyczno-rekreacyjnego głównie na terenie wyznaczonej strefy sportów zimowych z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń w terenach, w których ustalenia zmiany studium przewidują ich realizację,
- podporządkowanie funkcji walorom przyrodniczo-krajobrazowym gminy w celu wyeliminowania kolizji z celami i zasadami ochrony obowiązującymi dla poszczególnych obszarów.

D. Zachowuje się i chroni istniejący system zieleni obejmujący: zieleń leśną oraz zadrzewienia śródpolne; zieleń wzdłuż cieków wodnych, ciągi zieleni przebiegające w obszarach istniejącego zainwestowania kubaturowego oraz przyjmuje nowe powiązania poprzez ciągi ekologiczne z obszarami węzłowymi.

- E. Ochronie podlega areał rolny ustalonych kompleksów rolniczych zarówno ze względów gospodarczych jak i krajobrazowych.

3.5.1.2. STREFY OGRANICZEŃ W ZAGOSPODAROWANIU TERENU

W ramach ustalenia ograniczeń strefowych wyróżniono obszary specjalne, w których zagospodarowanie uwarunkowane jest dodatkowymi czynnikami, w tym określonymi w przepisach odrębnych. Ustalono i na rysunkach zmiany studium oznaczono:

- **Strefa powiązań ekologicznych - korytarze ekologiczne;** obejmuje wskazane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska korytarze ekologiczne, obejmujące tereny leśne, zadrzewień, koryta rzeczne, terasy niskie, lasy łągowe i zarośla nadrzeczne, stanowiące strefę ekologiczną rzek i potoków, gdzie są niezbędne dla ochrony ich otuliny biologicznej oraz dla umożliwienia prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w ich korytach, a także częściowo tereny przeznaczone pod zabudowę. Ustala się w nich konieczność pozostawienia naturalnej roślinności oraz dopuszcza się realizację zieleni urządzonej stanowiącej uzupełnienie naturalnego środowiska. Należy dążyć do przekształcenia zarośli po obu stronach koryt rzecznych w pełnowartościowe zespoły łągowe drzewiasto - krzewiaste, o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych. Preferować należy gatunki niezbyt wysokie. Niezbędna jest ochrona istniejących drzewostanów łągowych, a także ochrona cennych kompleksów leśnych. W obszarach obudowy biologicznej cieków obowiązuje zakaz realizacji obiektów kubaturowych z zastrzeżeniem, iż w może on zostać częściowo zniesiony w wyniku analiz przeprowadzonych na etapie sporządzania planu miejscowego. W strefie dopuszczony jest umiarkowany rozwój rekreacji, w tym wypoczynku świątecznego (plaże, ścieżki spacerowe, ścieżki zdrowia, boiska sportowe, pola namiotowe), przy czy w terenach leśnych realizacja zagospodarowania musi uwzględniać regulacje przepisów odrębnych. W strefie położonej w terenach przeznaczonych pod zabudowę obowiązuje wskaźnik terenu biologicznie czynnego zgodnie z ustaleniami rozdziału 4.5.3.1. W strefie położonej poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę obowiązuje zakaz realizacji obiektów kubaturowych. Dopuszcza się realizację obiektów dopuszczonych w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów, na

warunkach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istniejące budynki pozostawia się do utrzymania z możliwością przebudowy i rozbudowy oraz wymiany substancji na zasadach określonych dla poszczególnych rodzajów zabudowy w rozdziale 4.5.3.1. Szczegółowe zasięgi strefy powiązań ekologicznych oraz zasady ich ochrony określone zostaną w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- **Strefa obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych** obejmujące osuwiska aktywne, okresowo aktywne, nieaktywne oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, tj. obszary, w których występuje szczególne ukształtowanie terenu oraz warunki geologiczne, istniejące lub predysponujące do występowania osuwania się mas ziemi wywołanych na przykład: wzrostem wilgotności gruntu po długotrwałych opadach lub roztopach; podcięciem stoku przez erozję lub w wyniku działalności człowieka, np. przy budowie dróg i realizacji zabudowy oraz przy nadmiernym obciążeniu stoku. Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, obejmujące osuwiska aktywne ciągle i okresowo, osuwiska nieaktywne a także tereny zagrożone ruchami masowymi, wyznaczone na podstawie opracowania: „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” dla Gminy Uzdrowskiej Muszyna (Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy), w których obowiązują przepisy odrębne dotyczące zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom. W obrębie udokumentowanych osuwisk występują skomplikowane warunki gruntowe.

W obszarze osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ustala się konieczność zachowania naturalnego ukształtowania terenu. W zależności od rodzaju i stopnia zagrożenia konieczne jest postępowanie mające na celu zminimalizowanie i ograniczenie ewentualnego ryzyka i szkód związanych z możliwością wystąpienia ruchów masowych, zgodnie z ustaleniami zawartymi w niniejszej zmianie studium.

- **Obszar Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - GZWP 438 MAGURA (Nowy Sącz)**, w obrębie zbiorników wymagane jest wykluczenie zainwestowania i użytkowania mogącego zagrozić jakości wód podziemnych.
- **Strefy ochrony konserwatorskiej (strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej i strefa ochrony krajobrazu kulturowego)**, obejmują tereny bezpośrednio

przylegające do obiektów lub założeń objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych (np. wpisanych do rejestru zabytków). Strefa ta obejmuje obszary podlegające rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji oraz charakterze i skali nowej zabudowy. W obszarze strefy, należy chronić historyczną dyspozycję przestrzenną wraz z siecią drożną i istniejącą zielenią wysoką wzdłuż dróg i cieków wodnych. Działalność inwestycyjna wymaga postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, odnoszącymi się do obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmują obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- **Andrzejówka** - zespół cerkwi z cmentarzykiem oraz przyległy teren z fragmentami d. zabudowy wsi, zamknięty od zachodu drogą Muszyna-Żegiestów. Obowiązuje ochrona zabytkowej cerkwi, ogrodzenia oraz cmentarza poprzez właściwą konserwację obiektu, wyposażenia oraz elementów małej architektury i drzewostanu. Wszelkie działania w obrębie zabytkowego zespołu wymagają uzgodnień służb konserwatorskich. Teren między chronionymi obiektami a drogą stanowi strefę ekspozycji d. cerkwi, winien więc być wykluczony z zainwestowania i nie zadrzewiany. Teren zabudowy istniejącej przy drodze wiejskiej należy utrzymać w skali wsi, zachować obiekty zabytkowe (spichlerzyki), przy uzupełnieniach stosować formy nawiązujące do tradycyjnych.
- **Dubne** - d. cerkiew, obecnie kościół z kamiennym ogrodzeniem, starodrzewem, cmentarzykiem oraz teren bezpośrednio przylegający do zespołu, zamknięty od zachodu drogą wiejską. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wymagana bieżąca konserwacja cerkwi, jej wyposażenia, ogrodzenia, pielęgnacja drzewostanu. Wszelkie prace w obrębie zespołu wymagają uzgodnień służb konserwatorskich. Teren w bezpośrednim sąsiedztwie chronionych obiektów winien być wykluczony z zabudowy, celem zapewnienia im ekspozycji w krajobrazie.
- **Jastrzębik** - d. cerkiew, obecnie kościół, drewniane ogrodzenie z bramką oraz bezpośrednie otoczenie zespołu. Wymagana ochrona zabytkowego założenia,

utrzymanie obiektu, jego wyposażenia w dobrej kondycji technicznej i artystycznej. Wszelkie prace w obrębie założenia wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Konieczne zapewnienie ekspozycji zabytkowego zespołu w krajobrazie poprzez pozostawienie wokół niego niezabudowanej strefy.

- **Leluchów** - zespół d. cerkwi w obrębie kamiennego ogrodzenia oraz bezpośrednie sąsiedztwo założenia. Ochronie podlega zabytkowy obiekt, jego wyposażenie, ogrodzenie wokół d. cerkwi. Wymagana bieżąca ich konserwacja zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz konserwatorskiej i w oparciu o uzgodnienia służb konserwatorskich. Konieczna pielęgnacja drzewostanu. W otoczeniu wyznaczonym strefą wykluczone wprowadzanie obiektów i urządzeń. W terenach wyznaczonych pod zainwestowanie w sąsiedztwie zabytkowego założenia zabudowa winna bezwzględnie być dostosowana do skali i form zabudowy tradycyjnej.
- **Milik** - d. cerkiew, obecnie kościół z kamiennym ogrodzeniem, dzwonnica, cmentarz oraz otoczenie zespołu: niezabudowane przedpole do drogi wiejskiej oraz stok w tle założenia. Obowiązuje ochrona zabytkowego obiektu, wyposażenia d. cerkwi oraz elementów małej architektury w jej otoczeniu. Konieczne ich utrzymanie należytej kondycji technicznej i artystycznej. Wszelkie działania w obrębie zespołu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Teren niezabudowany wokół założenia – stanowiący strefę ochrony ekspozycji winien pozostać niezabudowany.
- **Powroźnik** - d. cerkiew, obecnie kościół, ogrodzenie, cmentarz parafialny i starodrzew, teren między kościołem a cmentarzem. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wskazana jego bieżąca konserwacja prowadzona zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej. Wszelkie działania w obrębie zespołu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Konieczna pielęgnacja i konserwacja starodrzewu na terenie cmentarza. Teren nie zainwestowany w otulinie zabytkowego zespołu winien pozostać niezabudowany, w terenach przeznaczonych pod zabudowę obiekty projektowane muszą skalą i formą nawiązywać do zabudowy tradycyjnej. Wyklucza się w obrębie wyznaczonej

strefy realizację obiektów wielkokubaturowych, mogących stanowić konkurencję przestrzenną dla zabytkowego kościoła.

- **Szczawnik** - d. cerkiew, obecnie kościół, kamienne ogrodzenie, otoczenie zespołu stanowiące strefę ekspozycji zespołu. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wszelkie prace w obiekcie i w jego otoczeniu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Zabudowa w terenie przeznaczonym do zainwestowania w obrębie wyznaczonej strefy, musi skalą i formą nawiązywać do tradycyjnej. Konieczne zapewnienie niezabudowanej strefy wokół zespołu, stwarzającej warunki jego ekspozycji w krajobrazie. Ochrona zabytkowej kapliczki NBNP na rozdrożu.
- **Wojkowa** - d. cerkiew, obecnie kościół, drewniane ogrodzenie, cmentarzyk, otulina zespołu. Obowiązuje ochrona zabytkowego obiektu, konieczna stała konserwacja prowadzona zgodnie ze sztuką budowlaną i konserwatorską. Wszelkie prace w obrębie zabytkowego założenia wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. W ramach wyznaczonej strefy ochrony wykluczona realizacja jakichkolwiek obiektów i urządzeń kubaturowych.
- **Złockie** - d. cerkiew, obecnie kościół, kamienne ogrodzenie, starodrzew, cmentarz parafialny. Obowiązuje ochrona zabytkowego założenia, wszelkie prace w obrębie zespołu d. cerkwi i jej wnętrzu wymagają uzgodnienia służb konserwatorskich. Wymagane utrzymanie i konserwacja zabytkowych elementów nagrobnych na cmentarzu i pielęgnacja starodrzewu. W obrębie wyznaczonej strefy stanowiącej otulinę założenia i zapewniającej ekspozycje zespołu w przestrzeni należy wykluczyć realizację jakiegokolwiek zabudowy oraz bezplanowe zadrzewienia.
- **Żegiestów** - d. cerkiew obecnie kościół, otoczenie ze źródłem św. Anny. Ochrona obiektu poprzez utrzymanie go w dobrej kondycji technicznej i artystycznej. Wszelkie prace w obiekcie wymagają uzgodnienia Służb konserwatorskich. W otulinie wyznaczonej strefą wykluczone wprowadzanie nowej zabudowy oraz urządzeń i obiektów kubaturowych. Nowe obiekty

realizowane w terenach przeznaczonych do zainwestowania w sąsiedztwie chronionego zespołu winny skalą i formą nawiązywać do zabudowy tradycyjnej.

Strefy ochrony krajobrazu kulturowego obejmują otuliny zespołów zabytkowych:

- **Dubne** — teren w otoczeniu zespołu d. cerkwi i cmentarza zamknięty drogą i potokiem od zachodu, użytkowany częściowo rolniczo ze śródpolnymi grupami drzew. Częściowa ochrona przed zainwestowaniem i bezplanowym zadrzewianiem.
- **Wojkowa** - otulina zespołu d. cerkwi i cmentarz, będąca fragmentem eksponowanego stoku, zamknięta od wschodu drogą wiejską. Konieczna ochrona terenu przed zainwestowaniem, ograniczenie zabudowy wzdłuż drogi dla zapewnienia z niej ekspozycji zespołu.
- **Leluchów** - zespół d. cerkwi w obrębie kamiennego ogrodzenia oraz bezpośrednie sąsiedztwo założenia. Ochronie podlega zabytkowy obiekt, jego wyposażenie, ogrodzenie wokół d. cerkwi. W otoczeniu wyznaczonym strefą wykluczone wprowadzanie obiektów i urządzeń. W terenach wyznaczonych pod zainwestowanie w sąsiedztwie zabytkowego założenia zabudowa winna bezwzględnie być dostosowana do skali i form zabudowy tradycyjnej.
- **Zespół zdrojowy Żegiestowa** z obiektami zdrojowymi, kościółkiem, parkiem z elementami małej architektury oraz obszarem Łopaty Żegiestowskiej. Ochrona kompozycji zespołów, zabytkowej zabudowy, założenia parkowego przy źródle. Wymagana spójna rewaloryzacja zespołów w oparciu o wytyczne i uzgodnienia konserwatorskie. Wymagana ochrona i pielęgnacja drzewostanu. Konieczne zachowanie związanego z zespołem uzdrowiskowym budynku przystanku kolejowego.
- **Jastrzębik** - d. cerkiew, obecnie kościół, drewniane ogrodzenie z bramką oraz bezpośrednie otoczenie zespołu. Konieczne zapewnienie ekspozycji zabytkowego zespołu w krajobrazie poprzez pozostawienie wokół niego niezabudowanej strefy.

- **Strefy ochrony archeologicznej**, obejmują stanowiska archeologiczne, tj. tereny wyznaczone na podstawie specjalistycznych badań, podlegające ochronie; możliwość realizacji inwestycji w obszarze strefy określają przepisy odrębne, odnoszące się do obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską.
- **Strefy widokowo- krajobrazowe** obejmują eksponowane tereny dalekiego widoku. W strefie obowiązuje szczególna dbałość o staranne wkomponowywanie obiektów i urządzeń w krajobraz poprzez przestrzeganie zasad zagospodarowania ustalonych dla strefy:
  - ochrona przed wprowadzaniem nowej zabudowy, zalesianiem oraz dążenie do ograniczenia lokalizacji linii elektroenergetycznych w formie napowietrznej,
  - istniejąca zabudowa do utrzymania, z możliwością przebudowy, rozbudowy oraz wymiany substancji,
  - punkty widokowe do zagospodarowania na cele turystyczne,
  - w obrębie istniejących siedlisk możliwość niewielkich uzupełnień ewentualne zainwestowanie w oparciu o szczególne warunki architektoniczno-krajobrazowe.

Szczegółowe zasady realizacji inwestycji w strefie określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z zachowaniem wytycznych określonych w niniejszej zmianie studium dla zabudowy terenów położonych w tej strefie. W strefie obowiązuje zakaz tworzenia dominant, zakaz realizacji barier przestrzennych (np. w postaci zwartej zabudowy, nasadzeń zieleni wysokiej (powyżej 10m), realizacji inwestycji powodujących degradację środowiska, w tym krajobrazowego. W terenach położonych w zasięgu stref nakazuje się zachowanie osi widokowych.

- **Pas izolujący teren cmentarny** zgodnie z przepisami odrębnymi obejmujące tereny położone wokół cmentarzy o zasięgu 50 m i 150 m od jego granic. W strefie w obszarze mniejszym niż 50 m od granic cmentarza obowiązuje między innymi zakaz lokalizacji nowych obiektów mieszkalnych; w obszarze położonym w odległości od 50 m do 150 m dopuszcza się możliwość realizacji obiektów po spełnieniu warunków określonych w przepisach odrębnych,

dotyczących wyposażenia terenów w wodociąg. Jako preferowane formy użytkowania gruntów w ramach strefy 50 m określa się zieleń urządzoną.

- **Strefy techniczne od sieci i urządzeń infrastruktury technicznej** zgodnie z przepisami odrębnymi obejmujące tereny położone wzdłuż liniowych obiektów elektroenergetycznych lub gazociągów. W strefie obowiązują ograniczenia dotyczące lokalizacji obiektów kubaturowych, w tym szczególnie przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

- **Statut uzdrowiska**

UZDROWISKO „Muszyna”:

Miasto i Gmina Uzdrowska Muszyna posiada **statut uzdrowiska** zgodnie z Uchwałą nr XLII/617/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 31 marca 2010 r. z późn. zm. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Muszyna oraz zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz gminach uzdrowskich (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1056).

Na obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych gminy Muszyna, położonym w obrębie stref ochrony uzdrowskiej A, B i C, obowiązują zasady zagospodarowania stosownie do zapisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1056) oraz statutu uzdrowiska, zgodnie z Uchwałą nr XLII/617/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Muszyna.

- **Obszar (strefa) „A” ochrony uzdrowskiej** - obszar ten jest zarezerwowany dla urządzeń i obiektów lecznictwa uzdrowskiego. Głównym celem ochrony obszaru uzdrowskiego jest takie kształtowanie urbanistyczne, aby warunki naturalne uzdrowiska nie uległy zniszczeniu, ograniczeniu lub zniekształceniu. Obszar „A” ochrony uzdrowskiej stanowi funkcjonalne przedłużenie najbliższego otoczenia zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowskiego. W bilansie wykonanym dla tego terenu przewidziano co najmniej 500 m² terenów zieleni na jednego kuracjusza i turystę (obojętnie dla dziecka, czy dla osoby starszej). Oprócz terenów zajętych

pod szpitale uzdrowiskowe i sanatoria przewidziano tereny pod potencjalne lokalizacje nowych sanatoriów. Rezerwy terenowe uwzględniają możliwość rozbudowy bazy uzdrowiskowej, w zachodniej części obszaru ochrony uzdrowiska. W obszarze „A” nie przewiduje się nowej zabudowy mieszkaniowej przy czym dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem przebudowy, rozbudowy i nadbudowy i uzupełnienia zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1056).

– W ramach strefy „A” wyznaczono w granicach miejscowości Złockie strefę „A-Z” ochrony uzdrowiskowej zlokalizowana jest w północnej części gminy, posiada powierzchnię 100 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi aktualnie 94% obszaru.

- **Strefa „B” ochrony uzdrowiskowej** – o powierzchni 1195,56 ha, dla której procentowy udział terenów biologicznie czynnych wynosi aktualnie 84%, obejmuje obszar przyległy do strefy „A” i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla nie mających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych w procesie leczenia obiektów usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami rezerwatu przyrody albo jest lasem. Obszar „B” ochrony uzdrowiskowej jest otulina dla obszaru „A” stanowiąc jej otoczenie, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych dla pacjentów – obiektów usługowych, turystycznych, w tym hoteli, usług rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem.

W ramach strefy „B” wyznaczono w granicach miejscowości Złockie Strefę „B-Z” ochrony uzdrowiskowej o powierzchni 664,39 ha, dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi aktualnie 83%.

- **Strefa „C” ochrony uzdrowiskowej** – jest otuliną dla obszaru „B”, stanowiącą jej otoczenie oraz obszarem mającym wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych,

klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych. Posiada powierzchnię 8304,39 ha. Aktualnie powierzchnia terenów biologicznie czynnych wynosi 93%. Granica strefy „C” ochrony uzdrowiskowej przebiega zewnętrznymi w stosunku do strefy „B” granicami administracyjnymi jednostek administracyjnych gminy Muszyna, a mianowicie granicami: miasta Muszyna, Andrzejówki, Jastrzębika, Milika, Szczawnika, Żegiestowa.

UZDROWISKO „Żegiestów”

Na obszarze objętym zmianą studium, w granicach administracyjnych miejscowości Żegiestów, obowiązują zasady zagospodarowania stosownie do zapisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1056) oraz statutu uzdrowiska, zgodnie z Uchwałą nr XLII/618/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna z dnia 31 marca 2010 r. z późn. zm. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Żegiestów.

Na terenie uzdrowiska znajdują się udokumentowane naturalne surowce lecznicze tj. szczawy o mineralizacji w granicach 1,0-2,3 g/dm³. Są to szczawy typu wodorowęglanowo-wapniowomagnezowego lub wodorowęglanowo-magnezowo-sodowego.

▪ Obszar (strefa) „A-Ż” ochrony uzdrowiskowej

Obszar ten jest zarezerwowany jedynie dla urządzeń i obiektów lecznictwa uzdrowiskowego. Głównym celem ochrony obszaru uzdrowiskowego jest takie kształtowanie urbanistyczne, aby warunki naturalne uzdrowiska nie uległy zniszczeniu, ograniczeniu lub zniekształceniu. Obszar „A-Ż” ochrony uzdrowiskowej stanowi funkcjonalne przedłużenie najbliższego otoczenia zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego. W obszarze tym intensywność zabudowy jest niska, a powierzchnia terenów zieleni wynosi 75% powierzchni terenu.

W bilansie wykonanym dla tego terenu przewidziano co najmniej 500 m² terenów zieleni na jednego kuracjusza i turystę (obojętnie dla dziecka, czy dla osoby starszej).

- Oprócz terenów zajętych pod szpitale uzdrowiskowe i sanatoria przewidziano tereny pod potencjalne lokalizacje nowych sanatoriów. Rezerwy terenowe uwzględniają możliwość rozbudowy bazy uzdrowiskowej. W obszarze „A-Ż” nie przewiduje się nowej zabudowy mieszkaniowej przy czym dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem przebudowy, rozbudowy i nadbudowy, zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1056).
- Ze względu na skomplikowaną strukturę topograficzną Żegiestowa i znaczne odległości pomiędzy obiektami lecznictwa uzdrowiskowego i przyszłymi, które wznowią swą działalność po remoncie koniecznym jest utworzenie dwóch stref ochrony uzdrowiskowej:
  - **Strefa „A1-Ż” - ochrony uzdrowiskowej posiada powierzchnie 54,6 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi 97%**
W strefie tej aktualnie nie prowadzi się lecznictwa uzdrowiskowego, po wyremontowania Domu Zdrojowego oraz innych byłych sanatoriów działalność ta będzie wznowiona
  - **Strefa „A2-Ż” ochrony uzdrowiskowej (w części południowej miejscowości Żegiestów), posiada powierzchnie 36,98 ha, w tym powierzchnia terenów zielonych wynosi 91% obszaru.**
W strefie tej aktualnie znajduje się sanatorium „Wiktor”, który prowadzi działalność leczniczą.
  - **Strefa „B-Ż” ochrony uzdrowiskowej:**
Strefa "B-Ż", o powierzchni 434,94 ha, dla której procentowy udział terenów zielonych (biologicznie czynnych) wynosi 94%, obejmuje obszar przyległy do strefy "A-Ż" i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla nie mających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych w procesie leczenia obiektów usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami rezerwatu przyrody albo jest lasem. Obszar „B-Ż” ochrony uzdrowiskowej jest otuliną dla obszaru „A-Ż” stanowiąc jednocześnie teren zabudowy usługowej, turystycznej i mieszkaniowej.

▪ **Strefa „C” ochrony uzdrowiskowej**

Strefa „C” ochrony uzdrowiskowej jest otuliną dla obszaru „B-Ż” i „A-Ż”. Posiada powierzchnię 8996,15 ha i wyliczony teren zielony (biologicznie czynny) 94%.

Obejmuje obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych, granica strefy „C” ochrony uzdrowiskowej Żłockie przebiega granicami administracyjnymi sołectw gminy Muszyna, a mianowicie granicami: Szczawnika, Jastrzębika, Milika, Andrzejówki, Żegiestowa i miasta Muszyna.

W celu zapewnienia prawidłowej działalności lecznictwa uzdrowiskowego w obszarze poszczególnych stref zasady zagospodarowania terenu określa ustawa z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych.

W poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej przyjmuje się następujące wskaźniki terenów zieleni lub terenów biologicznie czynnych oraz powierzchnię nowo wydzielanych działek:

Dla Uzdrowiska Muszyna:

- w strefie „A” gdzie odbywa się lecznictwo uzdrowiskowe, procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 65% powierzchni strefy, a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- w strefie „B” stanowiącej otulinę strefy „A” procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 50% powierzchni strefy, a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- w strefie „C”, stanowiącej otoczenie strefy „B” procentowy udział terenów biologicznie czynnych wynosi nie mniej niż 45% powierzchni strefy, a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla Uzdrowiska Żegiestów:

- w strefie „A-Ż”, gdzie odbywa się lecznictwo uzdrowiskowe, wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 75% powierzchni strefy,

- a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- w strefie „B-Ż” stanowiącej otulinę strefy "A-Ż" wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 55% powierzchni obszaru, a minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
  - w strefie „C”, stanowiącej otoczenie strefy „B-Ż” minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych powinna wynikać z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto obszar gminy Muszyna położony jest w granicach:

- **Popradzkiego Obszaru Węzłowego**, który obejmuje:
  - rozległe tereny Beskidu Sądeckiego chronione jako Popradzki Park Krajobrazowy i Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu (znajdujący się poza granicami opracowania). Są to obszary o zróżnicowanych formach zagospodarowania i różnorodnych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz bardzo wysokim potencjale dla rozwoju funkcji turystycznych.
  - biocentrum stanowią kompleksy leśne z przewagą ekosystemów rzadkich w Europie.
  - znaczna część obszaru chroniona jest jako Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Popradzka. Chroniony ponadto jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krynica a liczne obszary chronione są w formie rezerwatowej.

Zagospodarowanie przestrzenne powinno być ukierunkowane na:

- Zachowanie starych drzewostanów w lasach ochronnych
- Zachowanie terenów naturalnej mikroretencji: podmokłych, potoków, mokrych łąk itp.
- Bezwzględne ograniczenie antropopresji w terenach stanowiących korytarze ekologiczne i trasy migracji gatunków
- W rejonie uzdrowisk Krynica, Piwniczna, Żegiestów, Muszyna, Szczawnica utworzenie strefy ZIT, mającej na celu ustalenie kompleksowych zasad rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych przy zachowaniu funkcji lecznictwa uzdrowiskowego, ustaleniu zasad ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu oraz uwzględnieniem obowiązujących pełnych i uproszczonych Planów urządzania lasu.

- **Popradzkiego Parku Krajobrazowego** utworzonego 11 września 1987 r. na mocy uchwały nr 169 / XIX 87 W RN w Nowym Sączu, zmienionej Rozporządzeniem nr 27 Wojewody Nowosądeckiego dnia 15.V. 1998 r. Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 20/98, Rozporządzeniem Nr 5/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 23 maja 2005 r., chronionego na mocy Uchwały Nr XLII/640/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie Popradzkiego Parku Krajobrazowego. Park został utworzony ze względu na bogactwo form, występowanie najcenniejszych gatunków flory i fauny, a także wysokich walorów kulturowych. Na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego, zgodnie z wymienionym rozporządzeniem, należy przestrzegać określonych w nim zakazów oraz szczególnych celów ochrony wartości przyrodniczych, ochrony wartości historycznych, kulturowych i ochrony walorów krajobrazowych.
  - **Specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja Popradzka” PLH120019** wszelkie inwestycje na zasadach określonych w przepisach odrębnych oraz uzgodnień z odpowiednimi organami decydującymi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- obowiązuje także:
- ochrona obszarów zasilania złoża wód leczniczych i ich stref ochronnych,
  - ochrona gatunkowa roślin dotyczy roślin objętych wykazem wynikającym z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (t.j. Dz. U. 2014, poz. 1409), ochrona gatunkowa zwierząt wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. 2016, poz. 2183). Osobliwością jest występowanie orla przedniego, a rzadkością występowanie orlika, bociana czarnego, wydry, norki, niedźwiedzia.
- **Ponadto rysunki zmiany studium zawierają informacje obejmujące:**
- położenie stanowisk archeologicznych wraz z odnośnikiem cyfrowym do ich wykazu zamieszczonego w I tomie uwarunkowań,
  - położenie obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków oraz kapliczek,
  - położenie i przebieg szlaków turystycznych pieszych,
  - położenie i przebieg szlaków rowerowych.

Ze względu na skalę i stopień szczegółowości rysunków zmiany studium, określających zasięg poszczególnych stref, obszarów i terenów, dopuszcza się tolerancję dla określenia ich zasięgu w oparciu o analizę przeprowadzoną na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się ponadto wyznaczenie stref dodatkowo w innej lokalizacji w sytuacji ujawnienia na etapie sporządzania planu miejscowego występowania nie ujętych w studium elementów ograniczających poszczególnych kategorii.

3.5.2. KIERUNKI W PRZEZNACZENIU TERENU ORAZ WSKAŹNIKI I PARAMETRY ZAINWESTOWANIA

Na terenie gminy Muszyna wskazano jako obszary pod zainwestowanie:

- tereny, w których kontynuuje się dotychczasowe zainwestowanie w oparciu o przekształcenia i uzupełnienia istniejącej zabudowy, w których wszelkie działania polegać powinny na porządkowaniu istniejącej zabudowy, ograniczeniu przemieszania funkcji i charakteru zabudowy oraz uzupełnieniu jej w obszarach przyległych do terenów zainwestowanych,
- tereny inwestycyjne perspektywiczne wynikające z aktualnych potrzeb inwestycyjnych Gminy oraz mieszkańców – w zakresie możliwym do realizacji, polegające na koncentracji zabudowy na terenach dopuszczalnego rozwoju osadnictwa, przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań m. in. przyrodniczych, kulturowych i komunikacyjnych.

W celu osiągnięcia pożądaných efektów funkcjonalnych oraz zapewnienia ładu przestrzennego ustala się następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania i przeznaczenia terenów:

- wskaźnik powierzchni zabudowy, przez którą należy rozumieć parametr efektywnego wykorzystania terenów zabudowy ustalony na podstawie proporcji: sumy powierzchni zabudowy, liczonej w zewnętrznym obrysie murów do powierzchni terenu w granicach działki (lub działek) jako terenu przeznaczonego na cele inwestycyjne,
- minimalną powierzchnię biologicznie czynną,
- wysokość zabudowy.

3.5.2.1. STREFA PRZYRODNICZA (1) - LASÓW I ZADRZEWIŃ

Strefa przyrodnicza - lasów i zadrzewień obejmuje swym zasięgiem tereny leśne, część obszarów położonych w zasięgu strefy powiązań ekologicznych (obszary wilgotne, otuliny biologiczne cieków tworzące lokalne korytarze ekologiczne, obszary zagrożone powodzią, a także istniejący pomnik przyrody wraz z jego bezpośrednim otoczeniem), rezerваты przyrody, obszary bezpośrednio przylegające do terenów leśnych - posiadające charakter naturalny (zadrzewienia, łąki) i wtórny (np. zalesienia) a także tereny objęte w dokumentach planistycznych strefą zalesień, oznaczone na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” symbolem ZL: tereny leśne.

Tereny lasów występują w postaci dużych, zwartych obszarów, jak również małych enklaw, łączących się w korytarze ekologiczne tworząc cały system terenów przyrodniczo czynnych.

Podstawowym kierunkiem działań w tych obszarach jest utrzymanie ich przyrodniczego charakteru i istniejącego leśnego użytkowania, wspomagane zalesieniami nowych powierzchni szczególnie w obrębie terenów osuwisk czynnych.

Dodatkowe warunki zagospodarowania w strefie:

- 1) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, poprzez ochronę ciągów ekologicznych i ekosystemów mających wpływ na funkcjonowanie przyrody,
- 2) ochrona istniejących lasów i zadrzewień, zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla poszczególnych terenów,
- 3) ochrona rzek i potoków, w tym ochronę cieków przed zanieczyszczeniem oraz ochronę otoczenia cieków,
- 4) możliwość realizacji obiektów i urządzeń, zgodnych z zasadami gospodarki leśnej,
- 5) udostępnianie terenów dla urządzeń turystycznych -rozumie się przez to, wg definicji zawartej w przepisach odrębnych, parkingi, pola biwakowe, wieże widokowe, kładki, szlaki turystyczne (ścieżki dydaktyczne) i miejsca widokowe,
- 6) istniejące w strefie przyrodniczej siedliska zabudowy, nie wydzielone na rysunku zmiany studium pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” pozostawiono do utrzymania i kontynuacji z możliwością zmiany przeznaczenia na tereny

o przeznaczeniu zgodnym z użytkowaniem wynikającym z prawomocnej decyzji administracyjnej,

- 7) w sytuacji braku innej możliwości, w strefie lasów i zadrzewień dopuszcza się możliwość realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i drogowej, w sposób zapewniający zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenu.

3.5.2.2. STREFA ROLNO-LEŚNA (2)

Strefą rolno-leśną obejmuje się obszary rolne, w tym tereny posiadające gleby o wysokich klasach bonitacyjnych do wyłącznie rolniczego użytkowania oraz wydzielone ciągi ekologiczne i fragmenty strefy hydrogenicznej pełniące ważne funkcje połączeń ekologicznych w obszarze gminy do utrzymania, a także nie zainwestowane tereny otwarte o niskich klasach bonitacyjnych, istniejące enklawy terenów zagospodarowanych, obejmujące siedliska zabudowy i tereny gospodarstw rolnych, w których prowadzona jest produkcja rolnicza. Strefą tą objęto także obszary sportu, rekreacji i obsługi ruchu turystycznego stanowiące enklawy turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania gminy.

Podstawowym kierunkiem działań w strefie jest utrzymanie dotychczasowego rolnego użytkowania terenu, w tym utrzymanie i kontynuacja istniejących siedlisk zabudowy oraz wyznaczenie terenów turystyki, sportu i rekreacji, związanych z obsługą ruchu turystycznego, w tym możliwość lokalizacji punktów i wież widokowych. W strefie obowiązują:

- 1) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, poprzez ochronę ciągów ekologicznych i ekosystemów mających wpływ na funkcjonowanie przyrody,
- 2) ochrona istniejących lasów i zadrzewień w terenach ZL.g,
- 3) ochrona rzek i potoków, w tym ochrona cieków przed zanieczyszczeniem oraz ochronę otoczenia cieków,
- 4) udostępnianie terenów dla urządzeń turystycznych - rozumie się przez to, wg definicji zawartej w przepisach odrębnych, parkingi, pola biwakowe, wieże widokowe, kładki, szlaki turystyczne (ścieżki dydaktyczne) i miejsca widokowe,
- 5) racjonalne wykorzystanie gruntów rolnych,

- 6) utrzymanie istniejącej zabudowy, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, z możliwością jej remontów, przebudowy i rozbudowy oraz uzupełnień,
- 7) zakaz realizacji nowej zabudowy, za wyjątkiem obiektów określonych w szczegółowych ustaleniach poszczególnych terenów.

3.5.2.3. STREFA OSADNICZA (3) - TERENÓW ZURBANIZOWANYCH I PRZEZNACZONYCH DO ZAINWESTOWANIA z preferencją dla funkcji turystycznych

Strefa osadnicza - terenów zurbanizowanych i przeznaczonych do zainwestowania z preferencją dla funkcji turystycznych obejmuje istniejące i potencjalne obszary mieszkaniowe, usługowe, składowe, produkcyjne i inne - zainwestowane, posiadające dogodne warunki obsługi komunikacyjnej wraz z terenami bezpośrednio do nich przylegającymi oraz istniejące tereny zieleni urządzonej wraz z obiektami sportu, turystyki i rekreacji, tereny zieleni parkowej a także teren istniejących cmentarzy.

Podstawowym kierunkiem działań w strefie urbanizacji jest utrzymanie, kontynuacja i rozwój funkcji mieszkaniowej i usługowej oraz działalności gospodarczej przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego, poprzez realizację systemu zieleni urządzonej, tworzonej na bazie istniejących zasobów przyrodniczych (wydzielonych powiązań ekologicznych) oraz utrzymanie istniejących terenów zieleni parkowej i zieleni urządzonej. Niezbędnym jest wyposażenie terenów strefy w pełną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.

3.5.2.4. TERENY O RÓŻNYCH KIERUNKACH ROZWOJU I ZASADY ICH ZAGOSPODAROWANIA

W poszczególnych strefach wyznaczono tereny o ustalonych kierunkach rozwoju:

A. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone na rysunku studium symbolem MN.g

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów MN.g:

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zabudowy w następującym zakresie:
  - na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1056) istniejące budynki

- mieszkalne usytuowane na terenach utrzymuje się, dopuszczając ich przebudowę, rozbudowę i nadbudowę również dla celów pensjonatowych,
- 2) dopuszcza się realizację usług gastronomii oraz drobnego handlu realizowanych w kubaturze budynku,
  - 3) dopuszcza się realizację urządzeń sportowo-rekreacyjnych związanych z funkcją obiektu,
  - 4) zakazuje się budowy nowych oraz przebudowy, rozbudowy i nadbudowy istniejących budynków gospodarczych z funkcją inwentarską,
  - 5) dopuszcza się realizację dojazdów oraz ciągów pieszych i spacerowych, oraz przebudowę i rozbudowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
  - 6) zasady zagospodarowania w terenie MN.g powinny być zgodne z zasadami obowiązującymi w zakresie ochrony uzdrowiskowej.

B. Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, oznaczone na rysunku studium symbolem MU.g

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów MU.g:

➤ **Funkcje terenu:**

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej, usług publicznych, usług sportu i rekreacji, nieuciążliwej działalności gospodarczej, przy czym użytkowanie uzupełniające w postaci usług o charakterze komercyjnym i publicznym przy zachowaniu warunków z zakresu ochrony środowiska, z możliwością wydzielenia odrębnych terenów o tym przeznaczeniu w planach miejscowych lub ustalenia funkcji jako dopuszczalnej.

➤ **Zasady zagospodarowania terenu:**

- 1) kształtowanie zabudowy w dostosowaniu do cech lokalnego krajobrazu i otaczającego zainwestowania, w celu harmonijnego wkomponowania nowych elementów zagospodarowania w otoczenie, przy zachowaniu odpowiednich parametrów oraz wskaźników urbanistycznych,
- 2) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 3) ochrona historycznej struktury przestrzennej wraz z istniejącymi obiektami stanowiącymi dobra kultury,

- 4) przy przebudowie, rozbudowie i remontach zmiana formy architektonicznej obiektów dysharmonijnych z otoczeniem, poprawa ich detalu i kolorystyki,
  - 5) realizacja nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
    - a) wysokość budynków - max. 12 m, dla usług publicznych – max. 15 m,
    - b) powierzchnia zabudowy – max. 40%,
    - c) powierzchnia biologicznie czynna – min. 55%,
  - 6) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, w tym:
    - a) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
    - b) uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg i ulic (poszerzenia jezdni, realizacja ścieżek rowerowych, urządzenie chodników z przystosowaniem do potrzeb niepełnosprawnych, urządzenie zieleni),
    - c) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
  - 7) poprawa standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną, uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej,
  - 8) realizacja wszelkich nowych inwestycji w oparciu o czyste i bezpieczne dla środowiska technologie, charakteryzujące się niską energochłonnością, wodochłonnością oraz wytwarzaniem małej ilości odpadów,
  - 9) włączenie nowych terenów do systemu komunikacyjnego poprzez drogi publiczne lub wewnętrzne,
  - 10) zabezpieczenie miejsc parkingowych w ramach działek lub proporcjonalny udział w realizacji parkingów ogólnodostępnych.
- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
  - lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,

- uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

C. Tereny usług turystyki i zabudowy mieszkaniowej, oznaczone na rysunku studium symbolem UTM.g

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów **UTM.g**:

➤ **Funkcje terenu:**

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej, usług publicznych, usług sportu i rekreacji, nieuciążliwej działalności gospodarczej, przy czym użytkowanie uzupełniające w postaci usług o charakterze komercyjnym i publicznym przy zachowaniu warunków z zakresu ochrony środowiska, z możliwością wydzielenia odrębnych terenów o tym przeznaczeniu w planach miejscowych lub ustalenia funkcji jako dopuszczalnej,
- 2) zabudowa letniskowa, obiekty turystyki i rekreacji w tym kempingi, pola namiotowe, place zabaw, obiekty i urządzeń małej architektury, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, infrastruktura towarzysząca,
- 3) usługi agroturystyczne,
- 4) utrzymanie, rozbudowa oraz budowa niekubaturowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych oraz związanych z rekreacją przywodną, urządzonych terenów plażowych i rekreacyjnych,
- 5) tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej i nieurządzonej.

➤ **Zasady zagospodarowania terenu:**

- 1) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 2) ochrona historycznej struktury przestrzennej wraz z istniejącymi obiektami stanowiącymi dobra kultury,
- 3) przy przebudowie, rozbudowie i remontach zmiana formy architektonicznej obiektów dysharmonijnych z otoczeniem, poprawa ich detalu i kolorystyki,

- 4) realizacja nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków - max. 12 m, dla usług publicznych – max. 15 m,
  - b) powierzchnia zabudowy – max. 40%,
  - c) powierzchnia biologicznie czynna – min. 55%,
- 5) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, w tym:
  - a) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
  - b) uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg i ulic (poszerzenia jezdni, realizacja ścieżek rowerowych, urządzenie chodników z przystosowaniem do potrzeb niepełnosprawnych, urządzenie zieleni),
  - c) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
- 6) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej.

➤ **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**

- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
- lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

D. Tereny usług komercyjnych oznaczone na rysunku studium symbolami U.g,

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów U.g:

➤ **Funkcje terenu:**

- 1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój zespołów zabudowy usługowej komercyjnej, usług publicznych, usług sportu i rekreacji,
- 2) funkcja mieszkaniowa związana z prowadzoną działalnością bądź wolnostojącą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- 3) obiekty zaplecza socjalnego, technicznego i magazynowego,
- 4) parkingi,
- 5) urządzenia terenowe (np. linaria wspinaczkowe, place zabaw z urządzeniami itp.),
- 6) obiekty i urządzenia związane z rekreacją i sportem,
- 7) place manewrowe i składowe,
- 8) zieleń urządzona, ciągi piesze, ścieżki rowerowe,
- 9) obiekty i instalacje służące pozyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych, o mocy nie przekraczającej 100kW (np. zespoły ogniw fotowoltaicznych, zestawy solarne).

➤ **Zasady zagospodarowania terenu:**

- 1) kształtowanie zabudowy w dostosowaniu do cech lokalnego krajobrazu i otaczającego zainwestowania, w celu harmonijnego wkomponowania nowych elementów zagospodarowania w otoczenie, przy zachowaniu odpowiednich parametrów oraz wskaźników urbanistycznych,
- 2) dostosowanie gabarytów nowych obiektów do istniejących, utrzymanie ich w charakterze i skali miejscowości,
- 3) ochrona historycznej struktury przestrzennej wraz z istniejącymi zespołami i obiektami zabytkowymi oraz tworzenie uporządkowanej linii zabudowy,
- 4) kształtowanie centrów usługowych jednostek osadniczych,
- 5) realizacja nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków - max. 12 m, dla usług publicznych – max. 15 m,
  - b) powierzchnia zabudowy – max. 40%,
  - c) powierzchnia biologicznie czynna – min. 55%,

- 6) realizacja wszelkich nowych inwestycji w oparciu o czyste i bezpieczne dla środowiska technologie, charakteryzujące się niską energochłonnością, wodochłonnością oraz wytwarzaniem małej ilości odpadów,
  - 7) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze i indywidualne systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej,
  - 8) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, w tym:
    - a) zapewnienie obsługi terenów przez układ dróg publicznych i wewnętrznych,
    - b) uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg i ulic (poszerzenia jezdni, realizacja ścieżek rowerowych, urządzenia chodników z przystosowaniem do potrzeb niepełnosprawnych, urządzenia zieleni),
  - 9) zabezpieczenie miejsc parkingowych w ramach działek lub proporcjonalny udział w realizacji parkingów ogólnodostępnych.
- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
  - lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
  - zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

E. Tereny usług uzdrowiskowych oznaczone na rysunku studium symbolami UU.g,

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UU.g:

➤ **Funkcje terenu:**

1) porządkowanie, uzupełnianie i rozwój:

- a) obiektów sanatoryjnych z infrastrukturą towarzyszącą, pijalni wód leczniczych z dopuszczeniem obiektów towarzyszących takich jak obiekty gastronomii, sportu, rekreacji itp.,
- b) usług wypoczynku, rekreacji, sportu, kultury, obiektów użyteczności publicznej oraz usług handlowych, w tym obiektów hotelowych,
- c) utrzymuje się istniejące obiekty sportowe i rekreacyjne, obiekty i urządzenia wodno-terenowe oraz obiekty i urządzenia zaplecza techniczno-biurowo-socjalnego i zaplecza sanitarnego, a także istniejącą zabudowę mieszkaniową z możliwością ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy,
- d) dopuszcza się realizację miejsc postojowych w ilości 10% miejsc sanatoryjnych dla każdego obiektu sanatoryjnego z tym, że w przypadku rozbudowy obiektów, miejsca postojowe przypadające na części rozbudowywane powinny być wyłącznie realizowane w formie garaży podziemnych, lub garaży wielopoziomowych, z uwzględnieniem ograniczeń obowiązujących w granicach stref uzdrowiskowych,
- e) dopuszcza się realizację parkingów i miejsc postojowych, ciągów pieszych, ścieżek i alejek spacerowych, elementów oświetlenia zewnętrznego oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

➤ **Zasady zagospodarowania terenu:**

- 1) utrzymanie, budowa, remonty i rozbudowa istniejących obiektów z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków – max. 15 m, z możliwością zwiększenia wysokości o max. 20%,
  - b) ze względu na istniejące uwarunkowania i charakter zabudowy nie określa się max. powierzchni zabudowy i min. powierzchni biologicznie czynnej; pozostawia się do ustalenia w planach miejscowych,
- 2) w zagospodarowaniu terenów uwzględnić obiekty małej architektury i elementów architektury ogrodowej, zadaszonych tarasów, altan, urządzonych miejsc na ogniska i grillowania itp.,
- 3) ustala się jako preferowaną realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej liniowej jako podziemnej,

- 4) zagospodarowanie terenu wspomagające obsługę pacjenta i turysty i nie mające negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska i obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwe w procesie leczenia,
  - 5) zasady zagospodarowania w terenie UU.g powinny być zgodne z zasadami określonymi w rozdz. nr 4.5.2. dotyczącymi ochrony uzdrowiskowej.
- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
  - zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

F. Tereny usług publicznych oznaczone na rysunku studium symbolem UP.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UP.g:

- 1) ochrona istniejących obiektów zabytkowych, stanowiących dobra kultury oraz istniejących zespołów zieleni,
- 2) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają postępowania zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi,
- 3) wysokość budynków (nie obejmuje kościołów) – max. 15 m,
- 4) tereny powinny być wyposażone w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej oraz urządzenia z zakresu komunikacji, w tym parkingi i miejsca postojowe,
- 5) dopuszcza się budowę obiektów związaną z obsługą kultu religijnego, obiektów użyteczności publicznej (np. plebanie, domy katechetyczne), obiekty obsługi cmentarza i zieleni urządzoną.

- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
    - lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
    - uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
    - zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

G. Tereny sportu i rekreacji, oznaczone na rysunku studium symbolem US.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów US.g:

- 1) utrzymanie i rozbudowa oraz budowa nowych obiektów sportowych, wyposażonych w urządzenia i obiekty towarzyszące z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość obiektów – max. 12 m,
  - b) powierzchnia zabudowy max. 50%,
  - c) powierzchnia biologicznie czynna – min. 5%,
- 2) utrzymanie, rozbudowa oraz budowa niekubaturowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych oraz związanych z rekreacją przywodną, urządzonych terenów plażowych i rekreacyjnych, w tym urządzenia terenowe (np. linaria wspinaczkowe, place zabaw z urządzeniami itp.),
- 3) dopuszcza się realizację zabudowy letniskowej, obiektów turystyki i rekreacji w tym kempingów, pól namiotowych, placów zabaw, obiektów i urządzeń małej architektury, zadaszeń i infrastruktury towarzyszącej,
- 4) wyposażenie obszarów w zieleń towarzyszącą oraz w niezbędne urządzenia z zakresu komunikacji, w tym miejsca postojowe oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,

5) w terenie US.g w miejscowości Powroźnik, położonym w strefie rolno-leśnej [2] dopuszcza się wyłącznie urządzenia sportu i rekreacji, oraz altany, obiekty i urządzenia małej architektury, wyklucza się lokalizację budynków.

➤ **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**

- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
- lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

H. Tereny turystyki, sportu i rekreacji, oznaczone na rysunku studium symbolem UTS.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów UTS.g:

- 1) utrzymanie, rozbudowa oraz budowa obiektów turystyki, sportu i rekreacji w tym kolei i wyciągów narciarskich, tras narciarskich i związanych z nimi obiektów i urządzeń; obowiązuje kształtowanie architektury z zachowaniem następujących standardów:
  - a) wysokość budynków: usługowych - max. 14 m, pozostałych – max. 8 m,
  - b) ze względu na charakter inwestycji, nie wskazuje się max. powierzchni zabudowy i min. powierzchni biologicznie czynnej; pozostawia się do ustalenia w planach miejscowych,
  - c) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów i urządzeń technicznych, uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg, miejsca postojowe powinny być zapewnione w obrębie terenu inwestycji,

- d) wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w indywidualne lub zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej,
  - e) możliwość realizacji punktów i wież widokowych.
- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
  - lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
  - zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

I. Tereny produkcyjno-usługowe oznaczone na rysunku studium symbolem PU.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów PU.g:

- 1) utrzymanie, budowa, remonty i rozbudowa istniejących obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (w tym ujęcia i rozlewnie wód mineralnych) oraz obiektów usługowych, w tym stacji paliw z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków – max. 15 m,
  - b) ze względu na istniejące uwarunkowania i charakter zabudowy, nie określa się max. powierzchni zabudowy i min. powierzchni biologicznie czynnej; pozostawia się do ustalenia w planach miejscowych,
- 2) utrzymanie i realizacja zieleni w otoczeniu zabudowy, utworzenie pasów zieleni izolacyjnej z udziałem zadrzewień i zakrzewień,

- 3) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów i urządzeń technicznych; uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg; place manewrowe oraz miejsca parkingowe powinny być zapewnione w obrębie terenów inwestycji,
  - 4) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.
- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
  - lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
  - zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

J. Tereny produkcyjno-usługowe oznaczone na rysunku studium symbolem PUE.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów PUE.g:

- 1) utrzymanie, budowa, remonty i rozbudowa istniejących obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (w tym ujęcia i rozlewnie wód mineralnych) oraz obiektów usługowych, w tym obiektów handlowych i stacji paliw z zachowaniem następujących zasad i standardów:
  - a) wysokość budynków – max. 15 m,
  - b) ze względu na istniejące uwarunkowania i charakter zabudowy, nie określa się max. powierzchni zabudowy i min. powierzchni biologicznie czynnej; pozostawia się do ustalenia w planach miejscowych,

- 2) realizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW w postaci farm fotowoltaicznych - strefa ochronna określona w granicach terenu PUE.g,
- 3) dopuszcza się utrzymanie istniejących obiektów usług publicznych (szkoła w Powroźniku) z możliwością przebudowy, rozbudowy, nadbudowy budynku oraz obiektów sportowych,
- 4) możliwość rekultywacji terenu dawnego składowiska odpadów w Andrzejówce w kierunku zieleni leśnej,
- 5) utrzymanie i realizacja zieleni w otoczeniu zabudowy, utworzenie pasów zieleni izolacyjnej z udziałem zadrzewień i zakrzewień,
- 6) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów i urządzeń technicznych; uzupełnienie układu drogowego, remonty dróg; place manewrowe oraz miejsca parkingowe powinny być zapewnione w obrębie terenów inwestycji,
- 7) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

➤ **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**

- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
- lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

K. Tereny infrastruktury technicznej oznaczone na rysunku studium symbolami: ITk.g, ITw.g, ITe.g, ITg.g

Ustala się tereny infrastruktury technicznej oznaczone odpowiednio symbolami:

ITk.g – gospodarka ściekowa - tereny dedykowane dla urządzeń i obiektów służących gospodarce ściekowej, w tym istniejących i projektowanych oczyszczalni ścieków i przepompowni,

ITw.g –zaopatrzenie w wodę - tereny dedykowane dla urządzeń i obiektów służących zaopatrzeniu w wodę, w tym istniejące zbiorniki wyrównawcze i stacje uzdatniania wody,

ITe.g – elektroenergetyka - tereny dedykowane dla urządzeń i obiektów służących zaopatrzeniu w energię elektryczną, w tym istniejące rozdzielnie,

ITg.g – gazownictwo - tereny dedykowane dla urządzeń i obiektów służących zaopatrzeniu w gaz, w tym istniejące stacje redukcyjno-pomiarowe.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów infrastruktury technicznej, w zgodności z przepisami odrębnymi:

- 1) utrzymuje się istniejące obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej z możliwością ich budowy, rozbudowy, przebudowy i remontów; dopuszcza się realizację nowych obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, dopuszcza się realizację zapleczy administracyjno-technicznych oraz socjalnych dla jednostek obsługi oraz eksploatujących urządzenia,
  - 2) dopuszcza się realizację zieleni urządzonej.
- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
  - lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
  - zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych.

L. Tereny komunikacji kolejowej oznaczone na rysunku studium symbolem TK.g.

Na terenach komunikacji kolejowej TK.g utrzymuje się istniejącą infrastrukturę kolejową: linie kolejowe, budowle, budynki, sieci i urządzenia z możliwością budowy nowych oraz przebudowy i remontów i modernizacji istniejących obiektów. Dopuszcza się wprowadzenie funkcji usługowej, mieszkaniowej, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji drogowej, jeżeli nie zagrażą one funkcjonowaniu transportu kolejowego.

M. Tereny zieleni publicznej oznaczone na rysunku studium symbolem ZP.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenu ZP.g:

- 1) utrzymanie dotychczasowego użytkowania jako terenów zieleni urządzonej oraz wprowadzanie obszarów zieleni w terenach zabudowanych jako parki, skwery oraz place zabaw,
- 2) ochrona zabytkowego drzewostanu,
- 3) place zabaw, ścieżki spacerowe, trasy rowerowe, obiekty służących organizowaniu imprez masowych,
- 4) teren powinien być wyposażony w niezbędną infrastrukturę techniczną,
- 5) dopuszcza się realizację obiektów małej architektury, obiektów towarzyszących rekreacyjnej funkcji terenu, np. altan, przystanków turystyki rowerowej itp
- 6) ochrona obiektów ujętych w rejestrze zabytków, zgodnie z przepisami w tym zakresie.

N. Tereny zieleni nieurządzonej, oznaczone na rysunku studium symbolem ZR.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów ZR.g:

- 1) tereny zieleni nieurządzonej stanowią użytki rolne oraz zadrzewienia i zakrzewienia; użytki rolne mogą być wykorzystane do celów produkcji rolnej i gospodarki hodowlanej, obowiązuje zakaz zalesiania;
- 2) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych, ścieżek pieszych i rowerowych,
- 3) udostępnianie terenów dla turystyki i rekreacji poprzez umożliwienie realizacji urządzeń turystycznych wg definicji zawartej w przepisach odrębnych, tj. parkingi, pola biwakowe, wieże widokowe, kładki, szlaki turystyczne (ścieżki dydaktyczne)

i miejsca widokowe. Wyłącznie w granicach wskazanych na rysunku studium stref rozwoju sportów zimowych (wg obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) dopuszcza się realizację wyciągów narciarskich, tras narciarskich i związanych z nimi urządzeń. W przypadku zamiaru realizacji inwestycji szczegółowe warunki lokalizacji i parametry zainwestowania należy określić każdorazowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody obowiązujących dla występujących w obszarze form ochrony, należy wykluczyć inwestycje w obszarze siedlisk NATURA 2000

O. Tereny cmentarzy oznaczone na rysunku studium symbolem ZC.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów cmentarzy:

- 1) utrzymanie istniejących cmentarzy grzebalnych ZC.g wraz z możliwością ich poszerzenia oraz wyposażenie w niezbędne obiekty i urządzenia towarzyszące (kaplice cmentarne, dom przedpogrzebowy, zaopatrzenie w wodę, urządzenia gromadzenia i usuwania odpadów, miejsca postojowe, itp.),
- 2) dopuszcza się:
  - obiekty małej architektury (w tym kapliczki, pomniki), parkingi, obiekty tymczasowe,
  - lokalizację usług związanych z obsługą cmentarzy w terenach sąsiednich, przy zachowaniu przepisów odrębnych,
- 3) wszelkie działania dotyczące obiektów objętych ochroną konserwatorską wymagają postępowania zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi,
- 4) obowiązuje ochrona zabytkowego drzewostanu,
- 5) utrzymanie w otoczeniu istniejących cmentarzy grzebalnych terenów wolnych od zabudowy umożliwiającej zapewnienie stref ochronnych, tj. uwzględnienie zakazu lokalizowania nowych obiektów mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, w strefie ochrony sanitarnej 150 m wokół cmentarza (ZC.g). Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć

wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,

- 6) dla terenów wskazanych do poszerzenia cmentarzy należy opracować dokumentację wymaganą, wg przepisów odrębnych.

P. Tereny wód powierzchniowych, oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów wód powierzchniowych, rzek i potoków:

- 1) utrzymanie naturalnych koryt cieków, jeżeli nie koliduje to z prawidłową gospodarką wodną,
- 2) ochrona przed zanieczyszczeniami, obszarowymi i punktowymi,
- 3) dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i urządzeń przeciwpowodziowych,
- 4) dopuszcza się realizację urządzeń wodnych, sportowych i turystycznych oraz obiektów inżynierskich służących komunikacji.

Q. Tereny rolnicze oznaczone na rysunku studium symbolem R.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów R.g:

- 1) ochronie podlegają tereny użytków rolnych oraz przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe wartości terenu,
- 2) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, poprzez ochronę ciągów ekologicznych i ekosystemów mających wpływ na funkcjonowanie przyrody,
- 3) ochrona rzek i potoków, w tym ochrona cieków przed zanieczyszczaniem oraz ochronę otoczenia cieków,
- 4) utrzymanie istniejących budynków zrealizowanych w oparciu o prawomocne decyzje administracyjne z możliwością ich przebudowy i remontów, modernizacji, rozbudowy, nadbudowy oraz odtworzenia substancji,
- 5) utrzymanie istniejących dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń melioracji wodnych z możliwością ich modernizacji oraz przebudowy,
- 6) w odległości nie przekraczającej 50 m od istniejącej zabudowy zrealizowanej w oparciu o prawomocne decyzje administracyjne nie później niż przed wejściem

- w życie niniejszej zmiany studium dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej,
- 7) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i drogowej, urządzeń związanych z gospodarką wodną, melioracji wodnych, przeciwpowodziowych, przeciwpożarowych oraz dróg dojazdowych i wewnętrznych do gruntów rolnych i leśnych, oraz istniejącej i projektowanej zabudowy, ścieżek pieszych i rowerowych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - 8) udostępnianie terenów dla turystyki i rekreacji poprzez umożliwienie realizacji urządzeń turystycznych wg definicji zawartej w przepisach odrębnych, tj. parkingi, pola biwakowe, wieże widokowe, kładki, szlaki turystyczne (ścieżki dydaktyczne) i miejsca widokowe. W przypadku zamiaru realizacji inwestycji szczegółowe warunki lokalizacji i parametry zainwestowania należy określić każdorazowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody obowiązujących dla występujących w obszarze form ochrony, należy wykluczyć inwestycje w obszarze siedlisk NATURA 2000,
  - 9) za zgodne z ustaleniami studium uznaje się utrzymanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących na dzień uchwalenia niniejszego studium miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z możliwością ich wydzielenia, a także jednokrotnego poszerzenia, jednak nie więcej niż o 80 m.

R. Tereny zabudowy zagrodowej oznaczone na rysunku studium symbolem RM.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów **RM.g**:

➤ **Funkcje terenu:**

- 1) porządkowanie, uzupełnianie zespołów zabudowy zagrodowej wyznaczonej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, z możliwością wydzielenia odrębnych terenów o tym przeznaczeniu w planach miejscowych lub ustalenia funkcji jako dopuszczalnej,
- 2) lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, budynków gospodarczych i garaży, wiat i altan, usług agroturystycznych,
- 3) tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej i nieurządzonej.

➤ **Zasady zagospodarowania terenu:**

- 1) przy przebudowie, rozbudowie i remontach zmiana formy architektonicznej obiektów dysharmonijnych z otoczeniem, poprawa ich detalu i kolorystyki,
  - 2) realizacja nowej zabudowy, z zachowaniem następujących zasad i standardów:
    - d) wysokość budynków - max. 9m,
    - e) powierzchnia zabudowy – max. 30%,
    - f) powierzchnia biologicznie czynna – min. 65%,
    - d) zapewnienie niezbędnej ilości miejsc parkingowych,
  - 3) uzupełnianie istniejących terenów zabudowy w urządzenia infrastruktury technicznej oraz wyposażenie nowych terenów przeznaczanych do zabudowy w zbiorcze systemy wodociągowe, odprowadzania i oczyszczania ścieków a także wyposażenie w inne urządzenia infrastruktury technicznej.
- **Wyznaczone na rysunku Studium tereny inwestycyjne nie wykluczają na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:**
- utrzymania nie wskazanej na rysunku Studium istniejącej zabudowy oraz istniejącego przeznaczenia obiektów powstałych na podstawie prawomocnych decyzji administracyjnych, z możliwością ich wydzielenia na etapie planu miejscowego,
  - lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
  - uściślenia granic wyznaczonych terenów, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
  - zachowania wskaźników i parametrów zabudowy zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji administracyjnych

S. Tereny rolno-leśne oznaczone na rysunku studium symbolem RL.g.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów RL.g. wyznaczonych na gruntach Lasów Państwowych:

- 1) zagospodarowanie i użytkowanie terenów prowadzić zgodnie z planem urządzania lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązku ograniczenia zalesień polan śródleśnych,

- 2) ochronie podlegają tereny użytków rolnych oraz przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe wartości terenu,
- 3) utrzymanie istniejących dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń melioracji wodnych z możliwością ich modernizacji,
- 4) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, urządzeń związanych z gospodarką wodną, przeciwpowodziowych, przeciwpożarowych oraz dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych, ścieżek pieszych i rowerowych,
- 5) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, poprzez ochronę ciągów ekologicznych i ekosystemów mających wpływ na funkcjonowanie przyrody,
- 6) ochrona rzek i potoków, w tym ochrona cieków przed zanieczyszczeniem oraz ochronę otoczenia cieków, w tym zadrzewień i zakrzewień stanowiących ochronę biologiczną cieków,
- 7) racjonalne wykorzystanie gruntów rolnych,
- 8) udostępnianie terenów dla turystyki i rekreacji poprzez umożliwienie realizacji urządzeń turystycznych wg definicji zawartej w przepisach odrębnych, tj. parkingi, pola biwakowe, wieże widokowe, kładki, szlaki turystyczne (ścieżki dydaktyczne) i miejsca widokowe. W przypadku zamiaru realizacji inwestycji szczegółowe warunki lokalizacji i parametry zainwestowania należy określić każdorazowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody obowiązujących dla występujących w obszarze form ochrony, należy wykluczyć inwestycje w obszarze siedlisk NATURA 2000,
- 9) utrzymanie istniejących budynków oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej zrealizowanych w oparciu o prawomocne decyzje administracyjne z możliwością ich przebudowy i remontów, modernizacji, rozbudowy, nadbudowy oraz odtworzenia substancji,
- 10) dopuszcza się możliwość realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i drogowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

T. Tereny lasów oznaczone na rysunku studium symbolem ZL.g:

Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego terenów ZL.g:

- 1) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenu, poprzez ochronę ciągów ekologicznych i ekosystemów mających wpływ na funkcjonowanie przyrody,
- 2) ochrona istniejących lasów i zadrzewień, możliwość nowych zalesień i zadrzewień,
- 3) ochrona rzek i potoków, w tym ochrona cieków przed zanieczyszczeniem oraz ochronę otoczenia cieków,
- 4) udostępnianie terenów dla turystyki i rekreacji poprzez umożliwienie realizacji urządzeń turystycznych wg definicji zawartej w przepisach odrębnych, tj. parkingi, pola biwakowe, wieże widokowe, kładki, szlaki turystyczne (ścieżki dydaktyczne) i miejsca widokowe. W przypadku zamiaru realizacji inwestycji szczegółowe warunki lokalizacji i parametry zainwestowania należy określić każdorazowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody obowiązujących dla występujących w obszarze form ochrony, należy wykluczyć inwestycje w obszarze siedlisk NATURA 2000,
- 5) utrzymanie istniejącej zabudowy, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, z możliwością jej remontów, przebudowy i rozbudowy,
- 6) zakaz realizacji nowej zabudowy, za wyjątkiem obiektów określonych w pkt 4 oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji,
- 7) w gospodarce leśnej powinno się zachować następujące zasady:
  - a) racjonalne pozyskiwanie drewna i odnawianie drzewostanów zgodnie z planami urządzenia lasów,
  - b) przebudowa drzewostanów o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem,
- 8) dopuszcza się budowę budynków i budowli związanych z gospodarką leśną, urządzenia melioracji wodnych, drogi leśne, parkingi leśne,
- 9) utrzymuje się istniejące urządzenia i sieci infrastruktury technicznej z możliwością ich przebudowy i remontów oraz realizacji niezbędnej infrastruktury wodociągowej,
- 10) w terenach leśnych, położonych bezpośrednio wzdłuż tras komunikacyjnych dopuszcza się możliwość wyznaczenia na etapie planu miejscowego terenów umożliwiających realizację urządzeń komunikacyjnych towarzyszących, takich jak ścieżki rowerowe, ciągi piesze, mała architektura,

- 11) obowiązuje racjonalne udostępnienie lasów bez groźby ich dewastacji, dla celów rekreacji i turystyki, poprzez możliwość realizacji wyłącznie urządzeń turystycznych wg definicji określonej w przepisach odrębnych (parkingi, pola biwakowe, wieże widokowe, kładki, szlaki turystyczne (ścieżki dydaktyczne) i miejsca widokowe),
- 12) wszelkie nieleśne przeznaczenia winny uzyskać stosowną zgodę uzyskaną w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3.5.2.5. STREFY ROZWOJU SPORTÓW ZIMOWYCH

1. Przyjmuje się utrzymanie istniejącej infrastruktury narciarskiej na terenie gminy z możliwością jej przebudowy i rozbudowy a także realizację nowej infrastruktury w ramach wyznaczonych stref rozwoju sportów zimowych . Rozwój ośrodków przewiduje się w ramach ich obecnych lokalizacji ustalonych na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Strefa rozwoju sportów zimowych obejmuje obszary funkcjonowania infrastruktury narciarskiej obsługującej trasy zjazdowe, wyznaczone na użytkowanych sezonowo w tym celu łąkach i polach uprawnych oraz częściowo na terenach leśnych, w tym zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Warunki realizacji inwestycji w strefie sportów zimowych wyznaczonych na rysunku kierunków:

- 1) warunkiem realizacji działań inwestycyjnych jest zapewnienie standardów gwarantujących zachowanie prawnie chronionych zasobów środowiska, w tym zwłaszcza: nienaruszanie warunków obowiązujących w granicach Popradzkiego Parku Krajobrazowego a także wykluczenie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 i rezerваты przyrody,
- 2) Ponadto możliwość realizacji tych inwestycji warunkuje się wprowadzeniem rozwiązań zapobiegających lub ograniczających dla możliwych negatywnych oddziaływań na integralność i powiązania obszaru Natura 2000 „Ostoja Popradzka” PLH120019,
- 3) wyznaczanie tras oraz lokalizacja urządzeń i obiektów infrastruktury narciarskiej

wymaga rzetelnego uwzględnienia występowania chronionych gatunków flory i fauny oraz wymagań w zakresie ich ochrony, w tym szczegółowych opracowań specjalistycznych sporządzonych na kolejnych etapach procesu inwestycyjnego.

2. Funkcjonowanie strefy:

- 1) strefa stanowi obszar, na którym przewiduje się rozwój sportów zimowych, towarzyszącej infrastruktury sportowej i obiektów obsługujących (stacje wyciągów, gastronomia, kwatery, handel, obsługa sprzętu),
- 2) z uwagi na sezonowe wykorzystanie dla potrzeb sportu i rekreacji terenów łąk leżących w strefie rozwoju sportów zimowych przewiduje się ich utrzymanie w sezonie letnim jako terenów pełniących funkcje przyrodnicze (**za wyjątkiem terenów stacji wyciągów narciarskich**),
- 3) należy zadbać o odtworzenie naruszonych okryw stokowych oraz przywrócenie i utrzymanie ich właściwego stanu. Należy zapewnić warunki właściwego odwodnienia terenu. Elementem sprzyjającym utrzymaniu okryw stokowych może być prowadzenie gospodarki rolnej (koszenie, wypas),
- 4) należy zapewnić separację stref ruchu turystycznego pieszego, w szczególności wyznaczonych szlaków od stref infrastruktury narciarskiej, a w przypadkach koniecznych – zapewnienie warunków bezpieczeństwa, poszukiwanie rozwiązań bezkolizyjnych.

Szczegółowe wyznaczenie przebiegu wyciągów narciarskich i tras zjazdowych oraz lokalizacji budynków i innych obiektów kubaturowych na warunkach określonych powyżej pozostawia się do doprecyzowania w planie miejscowym, przy jednoczesnym uwzględnieniu jako priorytetu uwarunkowań przyrodniczych i środowiskowych, wniosków inwestorów i oraz założeń koncepcji programowo – przestrzennych zagospodarowania ośrodków, w oparciu o specjalistyczne opracowania, odpowiadające skalą szczegółowości etapom procesu inwestycyjnego.

3.6. OBSZARY ORAZ ZASADY KSZTAŁTOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY

W świetle uwarunkowań prawnych oraz na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny zasobów środowiska przyrodniczego oraz dokonanej diagnozy stanu

środowiska na terenie gminy należy stwierdzić, że naczelnym celem w zakresie kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego na obszarze gminy jest trwały i zrównoważony rozwój, zgodny z wymogami czynnej ochrony środowiska przyrodniczego.

Aby osiągnąć postawiony cel nadrzędny należy dążyć do poprawy jakości środowiska przyrodniczego na terenach o zdegradowanych walorach przyrodniczych. Natomiast na terenach, gdzie wysokie walory środowiska zostały zachowane należy maksymalnie ograniczyć wszelkie zagrożenia oraz zapewnić ochronę wszystkich cennych obiektów i struktur przyrodniczych. W tym celu przyjmuje się główne kierunki ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy, które obejmują:

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,
- dążenie do racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
- ochronę powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich jakości,
- prowadzenie skutecznej akcji edukacyjno-informacyjnej.

Korzystanie z zasobów środowiska naturalnego oraz jego przekształcenia przez człowieka spowodowały negatywne zjawiska stwarzające zagrożenia, takie jak:

- zanieczyszczenie środowiska, a zwłaszcza wód powierzchniowych odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków, spływy nawozów i środków ochrony roślin z pól, zanieczyszczenie lasów i nieużytków (tzw. dzikie wysypiska śmieci) oraz powietrza negatywnie oddziałujące na biocenozy lub lokalnie stwarzające zagrożenia,
- ograniczanie komunikowania się biocenoz przez drogi publiczne przecinające cenne obszary przyrodnicze,

Przyjmuje się następujące zasady polityki przestrzennej w zakresie kształtowania systemu przyrodniczego i jego ochrony, mające na celu ograniczenie ww. zagrożeń:

- w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy chronić przed zabudową i antropopresją system przyrodniczy gminy,
- kształtowanie powiązań (luk w zabudowie) umożliwiających komunikowanie się biocenoz,
- zmniejszenie antropopresji poprzez realizację zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków, zapewnienia dostępu do paliw niskoemisyjnych, modernizacji

- dróg (oczyszczanie wód opadowych z koron dróg), zmniejszenia wodochłonności, energochłonności, materiałochłonności gospodarki oraz sektora komunalnego,
- kształtowanie struktury przyrodniczej rolniczej przestrzeni produkcyjnej umożliwiające zachowanie istniejących zasobów biocenozy o charakterze naturalnym i wykształcenie się nowych,
  - racjonalne prowadzenie zalesień z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody (np. wyłączenie z zalesień łąk),
  - nadzorowanie eksploatacji indywidualnych systemów gromadzenia ścieków (bezośluszczowe zbiorniki i oczyszczalnie przydomowe),
  - kształtowanie terenów stanowiących system przyrodniczy gminy i zachowanie jego ciągłości z terenami sąsiednimi.

Krajobraz przyrodniczy i przyrodniczo-kulturowy podlega ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Teren gminy Muszyna charakteryzuje się bogactwem przyrodniczo - krajobrazowym. Składa się na to urozmaicona rzeźba i szata roślinna zbiorowisk leśnych i łąkowo - pastwiskowych, a także bogactwo krajobrazów. Obszar gminy charakteryzuje się znacznym udziałem terenów i obiektów przyrodniczych zasługujących na ochronę i objętych ochroną prawną. W gminie Muszyna formami prawnej ochrony zasobów przyrody i krajobrazu są Popradzki Park Krajobrazowy (cały obszar gminy), obszary Natura 2000, pomniki przyrody, lasy ochronne. Dodatkowo przedmiotowy teren posiada na swoim terenie rezerwaty Żebracze oraz Hajnik.

POPRAZDKI PARK KRAJOBRAZOWY

Utworzony 11 września 1987 r. na mocy uchwały nr 169/XIX/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu, zmienionej Rozporządzeniem nr 27 Wojewody Nowosądeckiego dnia 15 maja 1998 r. Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego nr 20/98), Rozporządzeniem Nr 5/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego nr 309, poz. 2238), chroniony na mocy Uchwały Nr XLII/640/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie Popradzkiego Parku Krajobrazowego. Park został utworzony ze względu na bogactwo form, występowanie najcenniejszych gatunków flory i fauny, a także wysokich walorów kulturowych. Na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego, zgodnie z wymienionym rozporządzeniem, należy przestrzegać określonych w nim zakazów oraz

szczególnych celów ochrony wartości przyrodniczych, ochrony wartości historycznych, kulturowych i ochrony walorów krajobrazowych.

Specjalne obszary ochrony siedlisk NATURA 2000 „Ostoja Popradzka PLH120019”.

Charakterystyka poszczególnych obszarów zawarta została w tomie I zmiany studium „*Uwarunkowania i możliwości rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna*”. W zakresie ochrony obszarów Natura 2000 obowiązują przepisy ustawy o ochronie przyrody. W obszarach tych zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

REZERWATY PRZYRODY

- Rezerwat Hajnik

Charakterystyka poszczególnych rezerwatów zawarta została w tomie I zmiany studium „*Uwarunkowania i możliwości rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna*”.

POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, a także źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Na terenie gminy Muszyna znajduje się 12 pomników przyrody chroniących różne gatunki, najczęściej sędziwych drzew lub ich skupisk, określone poniżej:

- Pomnik przyrody – lipa - Leluchów – przy budynku mieszkalnym Leluchów 7,
- Pomnik przyrody – lipa - Leluchów – przy drodze gromadzkiej,
- Pomnik przyrody – Andrzejówka – w otoczeniu zabytkowego kościoła,

- Pomnik przyrody – Powroźnik,
- Pomnik przyrody – Szczawnik – 50 m za cerkwią, na łące obok domów,
- Pomnik przyrody – Jastrzębik – wśród łąk, na skraju lasu,
- Pomnik przyrody – Jastrzębik – Złockie górny odcinek poza zabudową wsi, bezpośrednio poniżej przepustu na skraju Złockiego Potoku przed skrzyżowaniem drogi do Jastrzębika,
- Pomnik przyrody - Jesion wyniosły – Wojkowa – własność prywatna,
- Pomnik przyrody - Jesion wyniosły – Wojkowa – własność prywatna,
- Pomnik przyrody - „Źródło Kazimierz” – Milik - przed kościołem w lewo, w dolinie potoku Miliczki, drogą polną za ostatnim domem ok. 200 m, po prawej stronie drogi
- Pomnik przyrody - Leluchów - lipa 9 szt. - na cmentarzu otaczającym kościół.

3.7. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. Stosownie do przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, formą ochrony zabytków są:
  - wpis do rejestru zabytków,
  - uznanie za pomnik historyczny,
  - utworzenie parku kulturowego,
  - ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, m.in. dla obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Ochrona dóbr kultury polega m. in. na zabezpieczeniu ich przed zniszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją oraz na zapewnieniu im warunków trwałego zachowania.

2. Występujące na obszarze gminy zespoły i obiekty zabytkowe stanowią niejednokrotnie wartości kulturowe rangi regionalnej. Uzupełnienie tych zasobów stanowią stanowiska archeologiczne świadczące o tradycji osadnictwa w tym rejonie. Wielkość zasobów kulturowych występujących na obszarze gminy charakteryzują obiekty wpisane do rejestru i ewidencji

zabytków oraz stanowiska archeologiczne, których wykaz zawiera I część studium.

3. Dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków gminy Muszyna ustala się:

➤ dla obiektów zabytkowych:

- utrzymanie, ekspozycję oraz rewitalizację obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków;
- prowadzenie działań na obiektach wpisanych do rejestru zabytków zgodnie z przepisami odrębnymi;
- prowadzenie działań na obiektach ujętych w ewidencji zabytków (remont, przebudowa, rozbudowa i nadbudowa) z zachowaniem gabarytu, bryły, tradycyjnej formy architektonicznej;
- właściwe wykorzystanie obiektów zabytkowych w dostosowaniu do aktualnych potrzeb, w sposób nie kolidujący z ich charakterem i stanowiący zagrożenia dla konstrukcji i substancji kulturowej;
- prowadzenie wszelkich prac budowlanych z poszanowaniem dla substancji zabytkowej poprzez stosowanie materiałów naturalnych identycznych lub podobnych z zastosowanymi pierwotnie - w odniesieniu do ścian zewnętrznych, detalu architektonicznego, pokryć dachowych, elementów dekoracyjnych;
- zakaz wprowadzania funkcji uciążliwych, prowadzących do obniżenia wartości historycznych, architektonicznych i estetycznych obiektów objętych ochroną konserwatorską;
- zachowanie eksponowanych terenów dalekiego widoku;
- zachowanie zabytkowego układu kompozycji przestrzennej, w tym układu sieci drożnej, układu działek i cieków wodnych;
- ochrona walorów przyrodniczych, widokowych i funkcjonalnych w obrębie przedpoła widokowego;
- ochrona wartościowych form architektonicznych (kapliczki, krzyże, pomniki itp.);

- ochrona terenów zielonych naturalnych i urządzonych, będących wypełnieniem układów i otoczenia zespołów;
  - przestrzeganie zasad ochrony stanowisk archeologicznych zgodnie z ustalonymi przepisami odrębnymi stanowiącymi uwarunkowania dla inwestowania w rejonie ich występowania, w tym zapewnienie nadzoru archeologicznego przy prowadzeniu prac ziemnych;
  - uzupełnianie i korygowanie ewidencji obiektów zabytkowych i innych dokumentacji historycznych.
4. Dla zachowania i ochrony dóbr kultury i kształtowania środowiska kulturowego konieczne jest ponadto:
- *prowadzenie ochrony obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych poprzez:*
    - utrzymanie ochrony prawnej obiektów wpisanych do rejestru zabytków;
    - objęcie ochroną prawną obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
    - wdrożenie gminnego programu opieki nad zabytkami - stosownie do art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

3.8. KIERUNKI I ZASADY ROZWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH

Obsługa na terenie gminy będzie się odbywać poprzez system dróg (ulic) zbiorczych, lokalnych oraz pozostałych (głównie dojazdowych) oznaczonych graficznie na rysunku studium, sukcesywnie poddawany poprawie parametrów technicznych oraz jakości nawierzchni poprzez prowadzenie robót budowlanych (budowa, przebudowa lub remont). Rozbudowa układu wewnętrznego będzie postępować w miarę uruchamiania nowych terenów budowlanych i potrzeb obsługi mieszkańców. Wyznaczanie przebiegu tych dróg będzie się odbywać w planach zagospodarowania przestrzennego. Skala Studium i stan rozpoznania potrzeb na etapie jego sporządzania, w tym późniejszych podziałów nieruchomości, determinuje przyjęcie takiej polityki gminy. Na rysunku Studium pokazano ważniejsze powiązania w zakresie publicznych dróg (ulic) gminnych zabezpieczających jej prawidłowy rozwój.

Zaplanowane i utrzymane główne kierunki docelowego rozwoju układu komunikacyjnego gminy zapewniają możliwość prawidłowego funkcjonowania wszystkich

podsystemów transportowych, w tym również dobrego poprowadzenia przebiegu linii komunikacji publicznej, uporządkowania komunikacji pieszej, segregacji ruchu pieszego i rowerowego oraz uporządkowania parkowania w kolejnych etapach zadań planistycznych i projektowych.

Przyjmuje się wskazanie konieczności zapewnienia w planach miejscowych parametrów dróg i szerokości w liniach rozgraniczających zgodnie z przepisami w tym zakresie.

Proponuje się, przyjmowanie w planach zagospodarowania przestrzennego rezerwy na pasy dróg zależnie od ich klas funkcjonalnych. Ze względu na istniejącą zabudowę należy tam gdzie to uzasadnione, dopuścić zachowanie istniejących i utwalonych w przestrzeni linii zabudowy. Poniżej zostały podane szerokości pasów w liniach rozgraniczających, o wielkościach minimalnych, które umożliwią poprowadzenie wzdłuż dróg chodników dla pieszych oraz ścieżek rowerowych:

- **Klasa G** (główna) - min. 25 m,
- **Klasa Z** (zbiorcza) – min. 20 m,
- **Klasa L** (lokalna) – min. 12 m.

Drogi publiczne klasy G, Z i L na terenie gminy zostały oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym oraz oznaczeniem klasy drogi.

W wypadkach uzasadnionych trudnymi warunkami terenowymi lub istniejącym zagospodarowaniem dopuszcza się obniżenie minimalnej szerokości dróg w liniach rozgraniczających, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Nowa zabudowa wzdłuż dróg powiatowych winna być kształtowana w odległości co najmniej 20 m od krawędzi jezdni, wzdłuż drogi wojewódzkiej 25 m.

Poprawność rozwiązań komunikacyjnych, mająca wpływ na płynność i bezpieczeństwo ruchu, zapewniona będzie poprzez zachowanie odpowiedniej akcesji układu komunikacyjnego, zgodnego z klasyfikacją funkcjonalną dróg.

Minimalne wskaźniki parkowania (ilość miejsc postojowych lub garażowych), liczone w odniesieniu do funkcji zagospodarowania, powinny wynosić:

- dla zabudowy jednorodzinnej– 1 miejsce na 1 mieszkanie,
- dla obiektów usługowych – 1miejsce na 50 m² powierzchni użytkowej,
- dla usług publicznych - 1 miejsce na 5 zatrudnionych,
- dla obiektów produkcyjno-usługowych – 1 miejsce na 50 m² powierzchni użytkowej, lub 1 miejsce na 3 zatrudnionych,

- dla terenów sportu i rekreacji - 1 miejsce na 15 użytkowników.

Wymienione wskaźniki nie dotyczą terenów ochrony uzdrowiskowej A i B.

- Zakłada się realizację II etapu obwodnicy miasta Muszyny , która będzie obejmować budowę połączenia drogowego od zakresu skrzyżowania zrealizowanego w ramach budowy I etapu obwodnicy Muszyny w ciągu DW971 z drogą powiatową nr 1514 K poza obszarami ścisłej zabudowy oraz przebudowę drogi powiatowej na odcinku do granicy Państwa w Leluchowie poprzez podniesienie jej parametrów technicznych z drogi klasy zbiorczej Z do drogi głównej G.
- Dopuszcza się możliwość bilansowania miejsc postojowych na terenach sąsiednich, w tym ogólnodostępnych parkingach.
- Zakłada się wyznaczenie i urządzenie ścieżek rowerowych w terenach atrakcyjnych krajobrazowo, wzdłuż dróg powiatowych i wzdłuż drogi do Krynicy Zdroju. W tym realizację projektu odcinka międzynarodowej trasy rowerowej EuroVelo11 (EV11). Słowackie odcinki trasy zostaną wybudowane pomiędzy Starą Lubovną, a Piwniczną Zdrój, a odcinki polskie pomiędzy Muszyną a Nowym Sączem.
- Dopuszcza się możliwość realizacji przejść przez rzekę Poprad, m.in. w miejscowości Milik oraz Żegiestów (kładki pieszo-rowerowe).
- Parametry do projektowania układów komunikacji pieszej i rowerowej należy przyjmować w planach zagospodarowania przestrzennego i dla celów realizacyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- W zakresie komunikacji kolejowej przewiduje się utrzymanie istniejących linii kolejowych i terenów kolejowych oznaczonych na rysunku studium. Przewiduje się modernizację odcinka linii kolejowej Nowy Sącz – Muszyna – Leluchów (granica państwa) oraz linii kolejowej Muszyna-Krynica a także węzła drogowo- kolejowego.
- Zakłada się realizację kolejki linowej łączącej Żegiestów z sanatorium Wiktor (Łopata Polska).
- Zakłada się utrzymanie przejścia granicznego drogowego osobowo - towarowego w Leluchowie oraz uruchomienie dalszych przejść granicznych dla ruchu przygranicznego.

3.9. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Systemy infrastruktury technicznej mają za zadanie obsługę mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych działających w obrębie gminy zachowując akceptowane standardy jakościowe i ilościowe, przy możliwie największej niezawodności.

Rozwój gminy, zwłaszcza części położonej w zlewni Muszynki, winien być dostosowany do wielkości dyspozycyjnych zasobów wody. Dla ochrony zasobów wody należy dążyć do zwiększenia retencyjności obszaru - poprzez sukcesywne zalesianie gruntów rolnych o słabej przydatności rolniczej, transformację użytkowania gruntów w kierunku zwiększenia powierzchni użytków zielonych i wykonywania zabiegów przeciw erozyjnych. Winien również obowiązywać zakaz ujmowania dla wodociągów zbiorczych źródeł i źródłiskowych odcinków potoków oraz ujmowania dla tych wodociągów wody wgłębnej z poziomów powiązanych z wodami mineralnymi. Dopuszcza się realizację takich ujęć dla wodociągów lokalnych - o wydajności nie naruszającej równowagi hydrologicznej. Dopuszcza się dla celów rozlewnictwa eksploatację wód podziemnych, w obszarach poza terenami chronionymi, wielkości określonej w koncesji.

Zakłada się zróżnicowany rozwój i stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną dostosowany do ukształtowania terenu, charakteru zainwestowania i obecnego uzbrojenia. Pełne, kompleksowe uzbrojenie winno być realizowane w terenach obecnego i przewidywanego skoncentrowanego zainwestowania. Tereny oddalone, o gorszej dostępności i niskiej intensywności zabudowy, mogą mieć uzbrojenie niepełne.

Przebieg infrastruktury technicznej wyznaczony na rysunku Studium, nie wyklucza na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- uściślenia przebiegu wyznaczonych elementów infrastruktury technicznej, mając na uwadze warunki w szczególności przepisów z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- wyznaczenia innych niż na rysunku studium obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, niekolidujących z innymi ustaleniami studium, przy zachowaniu przepisów odrębnych.

3.9.1. ZAOPATRZENIE W WODE

Górskie położenie Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna zapewnia bardzo korzystne warunki hydrologiczno – hydrogeologiczne.

Planowane kierunki działań:

- Tereny zabudowane i przeznaczone do zabudowy powinny w miarę technicznych możliwości zostać uzbrojone w sieć wodociągową zapewniającą mieszkańcom jak i pozostałym odbiorcom dostawę wody w sposób ciągły i niezawodny, o wymaganym ciśnieniu i ilości oraz o odpowiedniej jakości, poprzez sukcesywne ich podłączanie do wodociągu zbiorczego.
- W przypadku braku możliwości podłączenia terenów do sieci wodociągowej dopuszcza się realizację indywidualnych ujęć i wodociągów zagrodowych dla terenów nie objętych zbiorczymi systemami.
- Utrzymanie istniejących urządzeń i sieci wodociągowych magistralnych, modernizację i rozwój dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w wodę poszczególnych miejscowości, realizacja nowych ujęć wody, tj.:
  - ujęcia wody na potokach Jasieńczyk i Szczawnik jako podstawowego źródła zaopatrzenia w wodę dla miasta Muszyna oraz miejscowości Złockie i Szczawnik,
  - ujęcia wody na Muszynce oraz w Powroźniku zaopatrujące miejscowość Powroźnik oraz sąsiadujące miasto Krynicę Zdrój, utrzymanie i modernizację istniejącego ujęcia i zakładu uzdatniania wody dla tego wodociągu,
  - lokalnego wodociągu w Andrzejówce, opartego na ujęciach źródeł i realizację nowego wodociągu w tej wsi opartego na ujęciu wód powierzchniowych potoku bez nazwy,
  - utrzymanie i modernizację istniejącego komunalnego małego wodociągu na Łopacie Polskiej,
  - docelowa realizacja wodociągu dla Żegiestowa Wsi opartego o ujęcia wód powierzchniowych potoku Żegiestowskiego,
  - zaopatrzenie miejscowości: Dubne, Jastrzębik, Leluchów, Milik, Wojkowa i Żegiestów z lokalnych urządzeń wodociągowych, bazujących na wodach

powierzchniowych z niewielkich potoków lub na naturalnych wypływach wód podziemnych lub studni indywidualnych.

- ustanowienie i zagospodarowanie stref ochrony sanitarnej dla wszystkich istniejących i docelowych ujęć.

Polityka rozwoju powinna obejmować zarówno rozbudowę systemu i rozszerzenie zasięgu obsługi, jak i jego modernizację.

Proponowanym kierunkiem rozwoju sieci wodociągowej jest rozbudowa grawitacyjnego układu wodociągowego, wykorzystującego naturalne ukształtowanie terenu i siłę grawitacji. Działania te są niezbędne w celu poprawy i zachowania stanu środowiska naturalnego w gminie, które są niewątpliwym atutem Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna.

Wymagane jest utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących obiektów i urządzeń wodociągowych oraz sieci wodociągowych, które w zależności od potrzeb powinny być modernizowane i rozbudowywane.

Obowiązuje pełne pokrycie zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych.

Należy również zwrócić uwagę na racjonalizację użytkowania wody, poprzez wprowadzenie normatywów zużycia wody w produkcji, gospodarce komunalnej oraz ograniczeń wykorzystywania wód podziemnych.

3.9.2. ODPROWADZENIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

System odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy jest niezadowalający. Sieć kanalizacyjna obejmuje wszystkie miejscowości z wyjątkiem Dubnego, Leluchowa i Wojkowej. Tam gdzie brak jest kanalizacji, mieszkańcy odprowadzają ścieki do przydomowych zbiorników, które są często w złym stanie technicznym.

Planowane kierunki działań:

- utrzymanie istniejących urządzeń i sieci kanalizacyjnych;
- sukcesywne podłączanie obiektów do kanalizacji oraz rozbudowa sieci.

Działania w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków powinny zapewnić wymagane standardy obsługi mieszkańców, tj. skanalizowanie w jak najkrótszym czasie wszystkich terenów zabudowanych, za wyjątkiem obszarów z zabudową mieszkaniową rozproszoną, gdzie budowa kanalizacji jest nieuzasadniona ekonomicznie.

- Zasadniczym sposobem odprowadzania ścieków jest i będzie grupowy system kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej, zakończony wysokoefektywną oczyszczalnią ścieków,
- Przyjmuje się system kanalizacji rozdzielczej z siecią kanałów sanitarnych i opadowych,
- Utrzymuje się odprowadzanie ścieków komunalnych do gminnych mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Muszynie, biologicznej z podwyższonym usuwaniem biogenów w Żegiestowie oraz komunalnej oczyszczalni ścieków miasta Krynica (Powroźnik), a także planowanych oczyszczalni ścieków w Andrzejówce i Wojkowej,
- Zakłada się realizację małych oczyszczalni i systemów we wsiach Dubne, Leluchów i Łopata Polska- możliwe jest również rozwiązanie gospodarki ściekowej wg innego wariantu wynikającego z opracowań technicznych,
- Istniejące oczyszczalnie ścieków mogą być modernizowane i rozbudowywane.
- Dla zapewnienia wymaganych standardów obsługi, odpowiednich warunków sanitarnych wprowadza się obowiązek przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej zabudowy istniejącej i planowanej,
- Wymagane jest utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących obiektów oraz urządzeń i sieci kanalizacyjnych, które powinny być stosownie do potrzeb rozbudowywane,
- W przypadku uruchamiania większych terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą o charakterze produkcyjnym lub usługowym jako zasadę przyjmuje się ich wyprzedzające uzbrojenie w kanalizację sanitarną, najlepiej równocześnie z budową sieci wodociągowej,
- Na obszarze nie objętym zbiorowym systemem kanalizacji sanitarnej dopuszcza się:
  - stosowanie zbiorników bezodpływowych do gromadzenia ścieków, pod warunkiem systematycznego wywozu ścieków do punktów zlewnych,
  - stosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.
- Na terenach nieobjętych zbiorowym systemem kanalizacji sanitarnej obowiązuje uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez:
  - wyeliminowanie zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi i zahamowanie degradacji środowiska gruntowo-wodnego,
  - wymóg szczelnych zbiorników przeznaczonych do gromadzenia ścieków,

- egzekwowanie umów o wywóz ścieków do punktów zlewnych przez specjalistyczne firmy,
- zapewnienie możliwości dojazdu do zbiorników pojazdu asenizacyjnego.

Planowane działania mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz zlikwidowanie zagrożeń dla środowiska wynikających z wprowadzania do wód i gleb nieczystości ze zbiorników przydomowych.

3.9.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Głównym zadaniem w zakresie polityki gospodarowania odpadami będzie realizacja aktualnych dokumentów regulujących gospodarkę odpadami na terenie miasta i gminy w tym „Planem gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna”.

Cele i kierunki działań:

Celem strategicznym gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna jest minimalizacja ilości wytworzonych odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami europejskimi systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Ponadto celem będą:

- wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie całej gminy,
- zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach.

Kierunki działań:

Realizacja założeń wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, poprzez:

- selektywna zbiórka odpadów, umożliwiająca segregację na możliwie najwięcej rodzajów odpadów i kierowanie ich do recyklingu,
- redukcja ilości odpadów niesegregowanych oraz ilości odpadów kierowanych na składowiska,
- likwidacja nielegalnych składowisk odpadów,
- monitoring składowisk w okresie ich eksploatacji, a także po zamknięciu oraz w trakcie i po okresie rekultywacji, - do rekultywacji wskazuje się obszar dawnego składowiska odpadów w Andrzejówce,
- edukację ekologiczną i kampanie informacyjne.

Przewidywane zadania do realizacji:

Proponowane przedsięwzięcia w dziedzinie gospodarowania odpadami w Mieście i Gminie Uzdrawiskowej Muszyna dotyczą działań pozainwestycyjnych oraz zadań inwestycyjnych.

Zadania pozainwestycyjne dotyczą:

- zintensyfikowania działań organizacyjnych umożliwiających rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wyodrębnieniem surowców wtórnych, odpadów biodegradowalnych oraz niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- podjęcie działań podnoszących skuteczność istniejącego systemu,
- opracowania i wdrożenia rozwiązań organizacyjnych zapewniających właściwe bieżące zarządzanie strumieniami odpadów (pozwolenia, organizacja systemów zbiórki, transportu i przerobu, ewidencja, rejestracja, monitoring),
- opracowania programów likwidacji odpadów niebezpiecznych (zawierających substancje niebezpieczne, głównie metale ciężkie i trwałe zanieczyszczenia organiczne),
- realizacji gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- inwentaryzacji i oceny zagrożeń oraz problemów wymagających rozwiązania,
- propagowania nowoczesnych technik odzysku i unieszkodliwiania odpadów (BAT)
- inicjowania konieczności wdrażania w przedsiębiorstwach zasad „czystej produkcji” i „zarządzania środowiskowego”,
- wdrażania mechanizmów ekonomicznych stymulujących właściwe zagospodarowanie odpadów,
- sposobów pozyskiwania funduszy na realizację zaplanowanych przedsięwzięć,
- edukacji i szkolenia, szczególnie w zakresie zmian w prawodawstwie i postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Zadania inwestycyjne dotyczą przedsięwzięć w zakresie budowy niezbędnego potencjału technicznego warunkującego właściwe zagospodarowanie odpadów, w tym budowy obiektów związanych z zagospodarowaniem odpadów, budowy obiektów związanych ze zbiórką i segregacją odpadów niebezpiecznych oraz środków transportu.

3.9.4. GAZOWNICTWO

Zaopatrzenie w gaz w gminie funkcjonuje w oparciu o gazociąg wysokoprężny Grybów – Krynica – Muszyna. Obsługują go stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane na obszarach miasta Muszyna i we wsi Powroźnik. Gmina jest zaopatrzona w średnioprężną sieć, która doprowadzona jest do czterech miejscowości. Są to: Złockie, Szczawnik, Jastrzębik, Powroźnik. Z sieci gazowej korzysta około 80% mieszkańców.

Kierunki rozwoju systemu gazowniczego:

Ustala się utrzymanie dotychczasowych zasad zaopatrzenia w gaz poprzez wykorzystanie istniejących sieci gazowych, które będą sukcesywnie modernizowane i rozbudowywane stosowanie. System zaopatrzenia w gaz powinien zapewnić zaspakajanie obecnych oraz przyszłych potrzeb, wynikających z rozwoju przestrzennego obszaru objętego zasięgiem istniejącej i nowej sieci gazowej i jego aktywności gospodarczej.

- Utrzymuje się zaopatrzenie w gaz siecią średnioprężną z gazociągu wysokoprężnego Grybów - Krynica - Muszyna [DN150 PN 2,5MPa], od stacji redukcyjno - pomiarowych I-go stopnia zlokalizowanych na obszarze gminy w Powroźniku i Muszynie. Zakłada się utrzymanie i modernizację istniejącego gazociągu wysokoprężnego.
- Zakłada się realizację gazociągu wysokoprężnego z Muszyny do Szczawnika, stacji redukcyjno – pomiarowej w Szczawniku oraz magistralnych gazociągów średnioprężnych od projektowanej stacji do Żegiestowa, Andrzejówki i Milika.
- Na obszarze gminy sieć gazowa średniego ciśnienia oraz niskiego ciśnienia powinna być rozbudowywana i przebudowywana, tam gdzie jest to możliwe pod względem technicznym oraz ekonomicznym.
- Istniejące i projektowane gazociągi wysokiego i średniego ciśnienia, w tym istniejący gazociąg DN150 PN 2,5MPa wymagają zachowania stref ochronnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.9.5. ELEKTROENERGETYKA

Poszczególne miejscowości gminy Muszyna są zaopatrywane w energię elektryczną dwustronnie poprzez sieć napowietrzną wysokiego napięcia – dwutorową linię

elektroenergetyczną wysokiego napięcia 110kV relacji: Stary Sącz – Muszyna – Krynica, Piwniczna – Krynica (główny punkt zasilania w Złockiem, stacja GPZ w Krynicy Zdrój) oraz sieć rozdzielczą napowietrzną i kablową średniego i niskiego napięcia.

Kierunki rozwoju sieci energetycznej:

- Ustala się utrzymanie i modernizacje sieci elektroenergetycznej wysokiego napięcia - napowietrzne linie 110kV relacji Stary Sącz – Muszyna – Krynica, Piwniczna – Krynica.
- Ustala się utrzymanie, modernizacje i rozbudowę sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia oraz urządzeń sieci na terenach istniejących i przeznaczonych do zabudowy.
- Rozwój systemu zaopatrzenia miasta w energię elektryczną powinien zapewnić zaspakajanie obecnych i przyszłych potrzeb a zakres budowy nowych i rozbudowy istniejących urządzeń elektroenergetycznych, dla zapewnienia dostawy energii elektrycznej dla planowanych inwestycji, będzie wynikać z potrzeb odbiorców.
- Istniejąca infrastruktura elektroenergetyczna średniego i niskiego napięcia powinna być przebudowywana i rozbudowywana w miarę zapotrzebowania, w sposób zgodny z przepisami prawa.
- Zmiana przebiegu linii elektroenergetycznych oraz ich likwidacja nie będzie wymagała zmiany studium.
- Linie energetyczne na terenach o intensywnej zabudowie oraz w obszarach zabytkowych i o wyróżniających się walorach krajobrazowych, powinny być wykonane jako kablowe.
- W zagospodarowaniu terenu wzdłuż linii elektroenergetycznych należy uwzględnić strefy techniczne, zgodnie z przepisami odrębnymi, do ustalenia w planach miejscowych.
- Zaleca się wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, np. zespoły ogniw fotowoltaicznych, pomp ciepła.
- Wyznacza się tereny na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kw, w miejscowości Powroźnik, w terenach produkcyjno-usługowych [PUe.g],
- Dopuszczona jest realizacja małych elektrowni wodnych.

3.9.6. TELEKOMUNIKACJA

Infrastruktura teletechniczna na terenie gminy zaspokaja zapotrzebowanie na usługi telekomunikacyjne, a każda z miejscowości posiada łączność telefonii stacjonarnej i komórkowej. Automatyczne centrale telefoniczne znajdują się w Żegiestowie, Jastrzębiku i Powroźniku. Dodatkowo na terenie Andrzejówki i Żegiestowa znajdują się maszty telefonii komórkowej.

Planowane kierunki działań w zakresie telekomunikacji:

- Łączność radiowo - telewizyjna zapewniona nadal przez Telewizyjne Stacje Przemiennekowe na Jaworzynie Krynickiej, górze Malnik, w Żegiestowie Zdroju i w Żegiestowie Wsi,
- utrzymanie i modernizacja istniejących sieci telekomunikacyjnych, wież nadawczych i stacji,
- budowa sieci internetowej i światłowodowej w Gminie oraz zapewnienie dostępu do Internetu wszystkim wyrażającym taką potrzebę mieszkańcom,
- dopuszczenie lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, jeśli taka inwestycja zgodna jest z przepisami odrębnymi.

Linie telekomunikacyjne na terenach o intensywnej zabudowie oraz w obszarach zabytkowych i o wyróżniających się walorach krajobrazowych, powinny być wykonane jako kablowe. Umożliwia się lokalizację infrastruktury technicznej telekomunikacyjnej, która może obejmować sieci bezprzewodowe z urządzeniami radiowego systemu, sieci przewodowe nadziemne i podziemne z elementami składowymi oraz stacje bazowe telefonii komórkowej, jeżeli ich lokalizacja nie jest sprzeczna z pozostałymi ustaleniami studium.

3.9.7. OGRZEWANIE

Na terenie gminy nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się ze źródeł indywidualnych, tj. ogrzewanie domowe i kotłownie lokalne, obsługujące systemy mieszkaniowe i usługowe. Do opalania wykorzystywane są paliwa stałe(węgiel, koks), gaz ziemny lub olej opałowy.

Planowane kierunki działań:

- utrzymanie i modernizacja istniejących źródeł ciepła,
- wykorzystywanie paliw czystych ekologicznie, instalacja urządzeń ograniczających emisję gazów i pyłów do powietrza,

- korzystanie z alternatywnych źródeł energii na potrzeby ciepłownictwa, np. kolektory słoneczne, pompy ciepła, zestawy solarne, energia wód płynących.

Jako działanie towarzyszące właściwemu funkcjonowaniu systemu ciepłowniczego, zakłada się prowadzenie prac oraz tworzenie zachęt dla programów termomodernizacyjnych, stosowania niskoemisyjnych nośników ciepła oraz energii odnawialnej.

3.9.8. CMENTARNICTWO

W każdej z miejscowości położonej na terenie gminy znajduje się cmentarz, w tym wpisany do rejestru i ewidencji zabytków cmentarz w Szczawniku. Dopuszcza się poszerzenie terenów cmentarzy przy uwzględnieniu uwarunkowań i wymogów dla tego typu obiektów, stosownie do przepisów odrębnych.

3.10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym służące zaspokojeniu potrzeb mieszkańców gminy mogą być lokalizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego między innymi w formie:

- obiektów usług publicznych,
- urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- terenów usług sportu i rekreacji,
- terenów zieleni urządzonej,
- przestrzeni publicznych
- cmentarzy.

Możliwa jest również realizacja innych celów publicznych określonych na zasadzie przepisów odrębnych.

Ze względu na długi horyzont czasowy funkcjonowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, lista inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym powinna być określana na czas kadencji samorządu gminy z uwzględnieniem występujących na bieżąco potrzeb, realnych możliwości finansowych ich wykonania oraz stopnia przygotowania warunków lokalizacyjnych.

3.11. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM (w tym wskazania PZWM)

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz obszary realizacji tych zadań zostały wskazane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa oraz przytoczonych dokumentach strategicznych.

Aktualnie obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego został przyjęty Uchwałą Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r. W zakresie kierunków polityki przestrzennej dotyczących Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna wyszczególniono:

➤ Położenie na terenie obszaru funkcjonalnego „Park Górski”

Obszar funkcjonalny „Park Górski” to obejmujące ponad ¼ powierzchni województwa tereny górskie stanowiące najcenniejszy w skali kraju kompleks przyrodniczo – krajobrazowy i ważny element europejskiego systemu biosfery, w tym obszar Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna.

▪ Wyzwania obszaru

Głównym wyzwaniem rozwojowym jest utrzymanie atrakcyjności turystycznej obszaru jako najważniejszego w kraju terenu rekreacji zimowej i turystyki górskiej oraz osiągnięcie standardu usług turystycznych i sanatoryjnych konkurencyjnego w stosunku do regionów zagranicznych. Oznacza to przezwyciężenie podstawowych problemów rozwojowych, do których należą:

- niska dostępność transportowa, zwłaszcza zupełna niewydolność linii kolejowych,
a przez to niewykorzystanie ich potencjału w redukcji ruchu indywidualnego,
- zanieczyszczenie środowiska, zwłaszcza powietrza, podważające sens funkcjonowania uzdrowisk i miejscowości turystyczno-rekreacyjnych,
- konieczność znalezienia równowagi między gospodarką człowieka, w szczególności związanym z turystyką, a koniecznością ochrony najcenniejszych krajobrazów i przyrody przed przeobrażaniem,
- mała liczba miejsc pracy poza sektorem czasu wolnego, sezonowość miejsc pracy,
- trudne, specyficzne warunki dla rozwoju rolnictwa – ostrzejszy klimat, duże przewyższenia, gorsza jakość gleb.

▪ Kierunki działań

Główne kierunki działań rozwojowych obszaru *Park* powinny uwzględniać:

- wprowadzenie programu antysmogowego dla całego obszaru *Park*, w tym miejscowości turystycznych a zwłaszcza uzdrowiskowych; rozwój źródeł energii OZE w oparciu o istniejące tam zasoby geotermalne,
- programowe działania na rzecz jakości architektury i likwidacja chaosu reklamowego w miejscowościach turystycznych i przy drogach dojazdowych do nich,
- politykę ochrony krajobrazu poprzez wyznaczenie stref widokowo-krajobrazowych w obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego,
- wzmożoną ochronę bioróżnorodności obszarów węzłowych i utrzymanie ciągłości powiązań pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo (korytarze ekologiczne),
- stworzenie sieci szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych (w tym połączenia lokalnych szlaków z siecią „Velo Małopolska”), narciarstwa biegowego.

▪ Transport

W zakresie usprawnienia połączeń transportowych wskazuje się następujące działania:

- kontynuacja przebiegu drogi S7 do granicy państwa,
- budowa obwodnicy Muszyny,
- przebudowa linii kolejowej Chabówka - Nowy Sącz - Piwniczna-Zdrój - Muszyna - Leluchów, wraz z uwzględnieniem budowy linii kolejowej Podłęże-Szczyrzyc-Tymbark/Mszana Dolna.

▪ Rekomendacje do kształtowania polityki przestrzennej w dokumentach planistycznych i strategicznych gmin

- wprowadzenie lokalnych przepisów w zakresie kodeksu dotyczącego umieszczania reklam powinno dotyczyć wszystkich gmin obszaru *Park*. Zmiany w tym zakresie rozpoczęte od trasy Zakopane – Kraków posiadałyby znaczenie symboliczne,
- wyznaczenie granic stref parków kulturowych i ich zakresu ochrony,
- zapisy dotyczące powiązań pomiędzy obszarami chronionymi i cennymi przyrodniczo (korytarze ekologiczne).

- **Położenie na terenie Popradzkiego Obszaru Węzłowego, który obejmuje:**
  - rozległe tereny Beskidu Sądeckiego chronione jako Popradzki ParkKrajobrazowy i Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu (znajdujący się poza granicami opracowania). Są to obszary o zróżnicowanych formach zagospodarowania i różnorodnych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych orazbardzo wysokim potencjale dla rozwoju funkcji turystycznych.
  - biocentrum stanowią kompleksy leśne z przewagą ekosystemów rzadkich w Europie.
  - znaczna część obszaru chroniona jest jako Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Popradzka. Chroniony ponadto jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krynica a liczne obszary chronione są w formie rezerwatowej.

Zagospodarowanie przestrzenne powinno być ukierunkowane na:

- Zachowanie starych drzewostanów w lasach ochronnych,
  - Zachowanie terenów naturalnej mikroretencji: podmokłych, potoków, mokrych łąk itp.,
  - Bezwzględne ograniczenie antropopresji w terenach stanowiących korytarze ekologiczne i trasy migracji gatunków,
  - W rejonie uzdrowisk Krynica, Piwniczna, Żegiestów, Muszyna, Szczawnica utworzenie strefy ZIT, mającej na celu ustalenie kompleksowych zasad rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych przy zachowaniu funkcji lecznictwa uzdrowiskowego, ustaleniu zasad ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu oraz uwzględnieniem obowiązujących pełnych i uproszczonych Planów urządzania lasu.
- **Budowę tras rowerowych EuroVelo** oraz połączeń z nowymi i istniejącymi lokalnymi szlakami rowerowymi, wyposażenie ich w odpowiednią infrastrukturę turystyczną, miejsca odpoczynku z wiatami i małą infrastrukturą czy kładkami pieszo-rowerowymi poprawiającymi dostępność. Wskazuje się realizację projektu odcinka międzynarodowej trasy rowerowej EuroVelo11 (EV11). Słowackie odcinki trasy zostaną wybudowane pomiędzy Starą Lubovną a Piwniczną, a odcinki polskie pomiędzy Muszyną a Nowym Sączem.

- **Konieczność wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego dla ochrony tożsamości regionalnej oraz promocji województwa i jego rozwoju gospodarczego.**

- **Modernizację i przebudowę układu komunikacyjnego wymaga realizacji następujących kierunków działań:**
  - modernizacja odcinka linii kolejowej Nowy Sącz – Muszyna – granica państwa,
  - rewitalizacja linii kolejowej nr 96 na odcinku Stróże – Muszyna,
  - budowa obwodnicy Muszyny,
  - modernizacja i przebudowa istniejących tras, dostosowująca je do prognozowanego ruchu i gabarytów pojazdów, eliminacja bądź ograniczenie ruchu kołowego z obszarów zabudowanych oraz dostosowanie dróg do obowiązujących parametrów,
  - aktywizacja terenów w pobliżu tras drogowych poprzez właściwe kształtowanie przebiegu tych dróg i obsługę terenów przyległych,
  - segregacja ruchu na drogach poprzez stworzenie odrębnych tras dla ruchu tranzytowego i lokalnego, a także oddzielenie ruchu kołowego od ruchu rowerowego i pieszego, zwłaszcza przy przejściu przez miejscowości,
  - dbałość o ochronę środowiska, kształtowanie sieci drogowej w zgodzie z ładem przestrzennym i warunkami naturalnymi terenu,
  - zapewnienie dla terenów o określonym użytkowaniu dojazdów od drogi publicznej,
  - zabezpieczenie dróg przed osuwiskami i działalnością erozyjną.

W zakresie inwestycji celu publicznego oznaczeniu ponadlokalnym należy szczególną uwagę zwrócić również na zbiorniki małej retencji pn. „Milik”, „Szczawniczek”, „Słupne” oraz „Złockie”, które zostały wyznaczone zgodnie z ustaleniami „Programu Małej Retencji Województwa Małopolskiego”, przyjętymi uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego nr XXV/344/04 z dnia 25 października 2004 r.

3.12. POLITYKA W ZAKRESIE OBSZARÓW NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ NARAŻONYCH NA OSUWANIE SIĘ MAS ZIEMNYCH

3.12.1 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

Na obszarze Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, występuje zagrożenie powodziowe. Podnoszenie i opadanie poziomu wody w potokach następuje szybko i gwałtownie, z czym związane są duże straty powodziowe wzdłuż biegów potoków. Z tych względów najbardziej newralgiczne odcinki koryt zostały częściowo uregulowane.

Dla zlewni Dunajca zostało wykonane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie opracowanie p.t. „Studium określające obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni dolnego Dunajca od ujścia Popradu” określające obszary szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewów powodziowych o prawdopodobieństwie $p=1\%$, dla których obowiązują zakazy, nakazy i obowiązki wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności z ustawy Prawo wodne.

Zasięg wylewów i rozmiary zniszczeń zostały częściowo złagodzone dzięki uregulowaniu najbardziej zagrożonych odcinków. W zagłębieniach teras i u podnóży stoków prawie we wszystkich dolinach występują również tereny zagrożone zalaniem wskutek stagnacji wód opadowych po ulewnych lub długotrwałych opadach.

Niedostateczna infrastruktura przeciwpowodziowa, niedrożność oraz zaśmiecenie koryt cieków, rowów i przepustów, a także niewłaściwie zrealizowana melioracja – to jedne z głównych przyczyn zagrożenia powodziowego na terenie gminy. Poza jakością funkcjonowania systemu odprowadzania wód opadowych, ważnym czynnikiem ograniczającym rozmiary powodzi jest zdolność retencyjna zlewni, oparta m.in. na naturalnej powierzchni pokrytej roślinnością, szczególnie leśną, z której odpływa mniej wody niż w przypadku powierzchni bez pokrywy, a tym bardziej sztucznie uszczelnionej. Zdolność retencyjna zależy także od sieci cieków i zbiorników pełniących funkcje retencyjne.

Ograniczenie zagrożenia powodziowego wymaga uwzględnienia zakazów, nakazów i obowiązków wynikających z przepisów odrębnych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewów powodziowych o prawdopodobieństwie $p=1\%$ od Popradu poprzez Milik, Szczawnik, Złocki Potok, Jastrzębik, Muszynka oraz Potok

Wojkowski, wyznaczonych na podstawie „Studium określającego obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni dolnego Dunajca od ujścia Popradu” oraz:

- podjęcia czynności mających na celu stopniowe wyprowadzanie zabudowy z obszarów zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi w dolinach cieków, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo wodne,
- regulację cieków i potoków oraz uporządkowanie ich dolin dla zapewnienia swobodnego przepływu wód w okresie wezbrań. Zakres działań powinien uwzględnić ochronę ekosystemów przyrzecznych,
- poprawę stanu infrastruktury odprowadzającej wody opadowe m.in. poprzez udrożnienie rowów i przepustów, oczyszczenie koryt rzek,
- zwiększenie zdolności retencyjnej, m.in. poprzez dolesienia
- konieczność zachowania w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią 15m pasa wolnego od zabudowy licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej, z możliwością odstępstwa na podstawie analiz wykonanych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W terenach oznaczonych symbolem US.g, ITk.g oraz UTM.g, zlokalizowanych na prawym brzegu Popradu w rejonie Tunelowej Góry i Żegiestów Stacja, dopuszcza się możliwość lokalizacji nowej zabudowy po wprowadzeniu obwałowań przeciwpowodziowych.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy ustawy Prawo wodne.

W ramach projektu pod nazwą: „*Analiza zagrożenia powodziowego w zlewni Dunajca*”, zleconego przez RZGW w Krakowie, na bazie aktualnych danych hydrologicznych i geodezyjnych wyznaczone zostały zasięgi zalewów poszczególnych wód prawdopodobnych. **Na rysunkach zmiany studium określono zasięg zalewu wodą Q1%, wyznaczając tereny, w których w ramach opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy dążyć do wprowadzenia zakazu zabudowy, przy czym utrzymuje się kierunek rozwoju z obowiązujących aktów planistycznych.**

Na bazie wyników „*Analizy zagrożenia powodziowego w zlewni Dunajca*” wykonane zostanie opracowanie „*Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Dunajca*”, którego

podstawą będzie ocena istniejącego stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego w zlewni, wskazująca obszary zagrożeń dla zabudowy i infrastruktury, w których należy podjąć określone działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej oraz przeanalizowane zostaną dotychczasowe lokalizacje zbiorników mogących ograniczyć istniejące zagrożenie powodziowe.

3.12.2 ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI

W związku z budową geologiczną, teren Gminy Uzdrowskiej Muszyna obfituje w bardzo dużą liczbą terenów osuwiskowych. W ramach realizacji projektu SOPO-System Ochrony Przeciwsuwiskowej Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy rozpoznano i udokumentowano w ramach *Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi* 353 osuwiska, z czego 49 są to osuwiska aktywne, 193 – okresowo aktywne, 111 nieaktywnych oraz 21 o różnym stopniu aktywności. Dodatkowo wyodrębniono 8 terenów, które mogą być zagrożone ruchami masowymi. Łącznie, na obszarze gminy zarejestrowano osuwiska o całkowitej powierzchni ok. 19 km², co stanowi ok 14 % powierzchni całej gminy. Należy podkreślić, że rozmieszczenie osuwisk jest dość nierównomierne.

W związku z ukształtowaniem terenu gminy, nie ma możliwości wyodrębnić miejscowości, które są szczególnie narażone na osuwanie się mas ziemnych oraz w których powierzchnia osuwisk jest największa. Należy jednak zaznaczyć, iż w Szczawniku, Żegiestowie, Andrzejówce oraz Wojkowej występują osuwiska aktywne ciągle. Są one zlokalizowane na stokach zboczy, dodatkowo na kilku obszarach ich lokalizacja znajduje się w stosunkowo niewielkiej odległości od zabudowań gospodarczych.

W zależności od rodzaju i stopnia zagrożenia konieczne jest postępowanie mające na celu zminimalizowanie i ograniczenie ewentualnego ryzyka i szkód związanych z możliwością wystąpienia ruchów masowych.

➤ **Osuwiska aktywne** charakteryzują się wyraźną rzeźbą oraz występowaniem zespołu elementów rzeźby wewnątrzsuwiskowej jak: szczeliny i spękania, zerwanie darni, świeże i przemieszczające się nierówności terenu. W osuwiskach takich obserwuje się spękania budynków, przechylenie się słupów

energetycznych i telefonicznych oraz uszkodzenia nawierzchni dróg, a w przypadku dróg polnych i leśnych ich zaciskanie lub przemieszczania.

W granicach gminy rozpoznano i udokumentowano 49 takich osuwisk. Niewielka część z nich, zajęta jest przez budownictwo, jednakże znaczna część znajduje się w terenach leśnych bogatych w strome zbocza m.in. Kotylniczego Wierchu, G. Przykre. Nie zagrażają one bezpośrednio infrastrukturze komunikacyjnej. **Osuwiska okresowo aktywne** to obszary, na których w chwili obecnej nie występuje grawitacyjne przemieszczanie gruntów, ale występują ślady niedawnych zsuwów lub istnieją relacje świadków, którzy takie zsuwy obserwowali. Obszary takich osuwisk należą to terenów niebezpiecznych. W planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacja nowych inwestycji jest niewskazana, gdyż istnieje duże prawdopodobieństwo, że w niesprzyjających warunkach pogodowych lub w wyniku prowadzenia prac budowlanych całe osuwiska lub ich części mogą się uaktywnić. Jest to najliczniejszy rodzaj osuwisk występujących na terenie Gminy Uzdrowskiej Muszyna, zlokalizowany na stokach górskich, jak również w terenach, na których zlokalizowana jest nieliczna rozproszona zabudowa mieszkaniowa.

➤ **Osuwiska nieaktywne** obejmują obszary objęte ruchami osuwiskowymi, na których w ciągu ostatnich 50 lat nie wystąpiły przemieszczenia gruntów.

Na obszarach osuwisk nieaktywnych w czasach historycznych, prawdopodobieństwo uaktywnienia jest stosunkowo niewielkie, w pozostałych przypadkach możliwość taka istnieje. Uaktywnienie się osuwisk może nastąpić w wyniku zaburzenia równowagi poprzez np. prowadzenie prac budowlanych na dużą skalę, składowania nasypów lub zmian stosunków wodnych. W planach zagospodarowania przestrzennego obszary osuwisk nieaktywnych powinny być wyłączone z budownictwa mieszkaniowego wielokondygnacyjnego i obiektów użyteczności publicznej oraz innych dużych obiektów. Pozostała zabudowa również może być dopuszczona pod warunkiem wykonania dokumentacji geologicznej, zgodnej z przepisami odrębnymi. Tereny już zabudowane, na których występują tego typu osuwiska powinny podlegać kontroli przy wykonywaniu wykopów, nasypów lub prac powodujących zmianę stosunków wodnych.

➤ **Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi** są to obszary, na których w przypadku naruszenia stateczności stoków, mogą utworzyć się osuwiska. Do terenów zagrożonych należą też strefy wokół tylnych (głównych) skarp

osuwiskowych, gdzie w wyniku rozwoju osuwiska tereny powyżej progów mogą zostać objęte procesami osuwiskowymi. Taka strefa zagrożona wokół górnych części osuwiska wynosi od 10 do 20 m (w zależności od wysokości skarpy głównej) i powinna zostać także wyłączona spod zabudowy.

W terenach osuwisk oraz terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością remontu, przebudowy i modernizacji, budowę i rozbudowę dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej a także realizację nowej zabudowy w terenach wyznaczonych w zmianie studium jako inwestycyjne zgodnie z warunkami określonymi w stosownej dokumentacji sporządzonej na podstawie przepisów odrębnych. **W obszarach znajdujących się w zasięgu osuwisk, dla których studium ustala tereny przeznaczone pod zainwestowanie, na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian wskazuje się na konieczność weryfikacji zasięgu i stopnia aktywności osuwisk w celu oceny możliwości zainwestowania terenu, ze względu na skalę opracowania dokumentu studium oraz szczegółowość badań na etapie opracowania „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” sporządzona w skali 1:10000 dla gminy Uzdrowskiej Muszyna, przez Państwowy Instytut Geologiczny, 2010 r. oraz kart dokumentacyjnych osuwisk**

3.13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na obszarze gminy Muszyna nie wyznacza się filarów ochronnych w złożach kopalin.

3.14. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

W obrębie obszarów i terenów górniczych wprowadza się zakaz wykonywania wkopów oraz otworów w celu pozyskania ciepła Ziemi (energii geotermalnej). Wykonywanie robót ziemnych może powodować podwyższenie zawartości CO₂ w powietrzu i zagłębieniach oraz pomieszczeniach zamkniętych poniżej powierzchni terenu.

Tabela 84. Obszary oraz tereny górnicze na obszarze wiejskim gminy Muszyna.

L.P.	NAZWA OBSZARU I TERENU GÓRNICZEGO
1.	MUSZYNIANKA III
2.	SZCZAWICZNE II
3.	SZCZAWNIK – CECHINI
4.	ŻEGIESTÓW INEX
5.	ŻEGIESTÓW – CECHINI
6.	ŻEGIESTÓW – ZDRÓJ GŁÓWNY
7.	KRYNICA – ZDRÓJ I
8.	TYLICZ I
9.	GALICJANKA III - Pole 1, Pole 2
10.	MUSZYNA ZDRÓJ
11.	WAPIENNE INEX
12.	MUSZYNA INEX – obszar zlokalizowany w znacznej części na terenie miasta Muszyna

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Tabela 85. Złóża wód leczniczych zlokalizowane na obszarze wiejskim gminy Muszyna.

L.P.	NR ID ZŁOŻA	NAZWA ZŁOŻA	POŁOŻENIE
WL1	WL 18513	MUSZYNIANKA III	ANRZEJÓWKA, MILIK, SZCZAWNIK
WL2	WL 9892	SZCZAWICZNE II	KRYNICA ZDRÓJ, POWROŹNIK
WL3	WL 16474	SZCZAWNIK – CECHINI	ZŁOCKIE, SZCZAWNIK, MUSZYNA
WL4	WL 18096	ŻEGIESTÓW INEX	ŻEGIESTÓW – ZUBRZYK
WL5	WL 17078	ŻEGIESTÓW – CECHINI	ŻEGIESTÓW
WL6	WL 18582	ŻEGIESTÓW – ZDRÓJ GŁÓWNY	ŻEGIESTÓW
WL7	WL 7339	KRYNICA – ZDRÓJ I	KRYNICA, POWROŹNIK
WL8	WL 7336	TYLICZ I	TYLICZ, WOJKOWA, POWROŹNIK
WL9	WL 18727	GALICJANKA III – POLE 1, POLE 2	JASTRZĘBIK, POWROŹNIK, WOJKOWA
WL10	WL 16473	MUSZYNA ZDRÓJ	SZCZAWNIK, ZŁOCKIE
WL11	WL 18530	WAPIENNE INEX	MUSZYNA

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny

Występujące złoża wód leczniczych obejmuje się ochroną. Ze względu na odnawialny charakter wód leczniczych związany z infiltracją ustala się ochronę obszarów zasilania, przepływu i eksploatacji wód leczniczych poprzez zakaz sytuowania przedsięwzięć mogących zagrozić środowisku a w szczególności wodom podziemnym.

3.15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze gminy Muszyna nie występują pomniki zagłady ani ich strefy ochronne.

3.16. OBSZARY WYMAGAJACE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Na obszarze gminy Muszyna, z uwagi na istniejące uwarunkowania, nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub remediacji.

Jako obszar wymagający rekultywacji wyznaczono teren dawnego składowiska odpadów w Andrzejówce zgodnie z zapisami rozdz. 3.5.2.4 lit. J.

3.17. OBSZARY ZDEGRADOWANE

Zagadnienie obszarów zdegradowanych w ramach procesu rewitalizacji regulowane jest na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, (Dz.U. z 2018 r. poz. 1398 z późn. zm.). Obszary zdegradowane można wyznaczyć na obszarach, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji oraz dodatkowo negatywne zjawiska gospodarcze (np. słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw), środowiskowe (np. przekroczenie standardów jakości środowiska), przestrzenno-funkcjonalne (np. brak dostępu do podstawowych usług albo ich niska jakość) lub techniczne (np. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych). Ze względu na konieczność zachowania skoncentrowanego charakteru interwencji uznano, że proces rewitalizacji nie w każdym przypadku powinien obejmować cały obszar zdegradowany. Z uwagi na to wprowadzono w art. 10 prawną kategorię obszaru rewitalizacji. Obszar ten stanowi całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja. Ustawa ogranicza zasięg obszaru rewitalizacji przesądzając, że nie może on obejmować łącznie terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy, przy czym może być podzielony na podobszary.

Rewitalizacja została określona ww. ustawą jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, przez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Na obszarze gminy Muszyna występują obszary, które charakteryzują się cechami "obszarów zdegradowanych" i "obszarów rewitalizacji", o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z cyt. ustawą, obszar zdegradowany, oprócz występowania negatywnych zjawisk społecznych, powinien charakteryzować się co najmniej jednym z niekorzystnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

W wyniku analizy sfery społecznej oraz pozostałych sfer, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, dokonanej w ramach opracowania „Diagnoza uwarunkowań społeczno-gospodarczych Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna”, RESPUBLIC SP. Z O.O., 2016r. otrzymano dane ukazujące koncentrację negatywnych zjawisk w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. Jako obszar zdegradowany i do rewitalizacji wyznaczono sołectwo Jastrzębik.

Obszar zdegradowany i do rewitalizacji zajmuje 7,45% powierzchni gminy. Obszar ten wskazano jako obszar zdegradowany i do rewitalizacji z uwagi na wysoki udział osób bezrobotnych w populacji. Na zakwalifikowanie tego terenu wpłynęły także inne wskaźniki sfery społecznej, które są gorsze niż w pozostałych miejscowościach.

3.18. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze objętym zmianą Studium, na obszarze Gminy Uzdrawiskowej Muszyna znajdują się tereny zamknięte – tereny kolejowe, związane z przebiegiem linii kolejowej nr 96 Tarnów – Leluchów i nr 105 Muszyna – Krynica. Tereny te nie podlegają ograniczeniom w zagospodarowaniu terenu na podstawie art. 4 ust 4 oraz art. 14 ust. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945).

3.19. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU

Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kw, zostały wyznaczone w miejscowości Powroźnik, w terenach produkcyjno-usługowych [PUe.g], ustalono ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w granicach tych terenów.

3.20. POLITYKA GOSPODAROWANIA MIENIEM KOMUNALNYM

- Najefektywniejszą metodą rozwiązywania problemów gospodarczo-finansowych gminy jest prowadzenie prawidłowej polityki wykorzystania i gospodarowania mieniem komunalnym, którą winna cechować duża aktywność niezbędna dla osiągnięcia podstawowych celów jakimi są:
  - poprawa warunków życia mieszkańców,
  - zapewnienie dochodów gminie, w tym poprzez wspieranie funkcji o znaczącym potencjale,
  - pozyskanie narzędzia do sterowania rozwojem przestrzennym i osiągnięcie warunków ładu przestrzennego.
- W sytuacji ograniczonej wielkości mienia gminy za istotne w gospodarowaniu uważa się działania na rzecz jego pozyskiwania. Aktywna polityka gospodarowania mieniem gminnym winna następować w obszarze przewidzianym do urbanizacji gdzie pożądane są działania szczególnie związane z pomnażaniem mienia gminnego dla zapewnienia stałych dochodów do budżetu, a mianowicie:

- nabywania gruntów przyległych do terenów stanowiących mienie gminne oraz pojedynczych działek dla realizacji ustalonych celów publicznych,
  - szerokie korzystanie z prawa pierwokupu we wszystkich korzystnych dla gminy przypadkach,
  - stosowanie instrumentu scaleń (w tym nabywanie gruntów dla uzyskania wymaganego udziału gruntów gminnych w procesie scalenia) oraz dokonywanie dobrowolnej wymiany gruntów z podmiotami uspołecznionymi i prywatnymi dające wspólne korzyści,
  - gromadzenie środków finansowych na udział w wykupie terenów, które mogą stanowić ofertę dla inwestycji strategicznych (nowe miejsca pracy, stały dopływ środków z podatków i dzierżawy),
  - przeznaczanie lub dokonywanie zmian w zapisach planów miejscowych dla obszarów, na których występują grunty mienia gminnego dla umożliwienia realizacji celów publicznych oraz inwestycji istotnych dla rozwoju gminy (dotyczy sytuacji braku istotnych przeciwwskazań z zakresu ochrony zabytków i środowiska naturalnego oraz uwarunkowań lokalnych).
- W pozostałych obszarach, a szczególnie związanych z rozwojem funkcji rolniczych, gospodarowanie mieniem winno dotyczyć sprzedaży oraz zabezpieczenia celów publicznych.

3.21. OKREŚLENIE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE PLANÓW MIEJSCOWYCH JEST OBOWIĄZKOWE LUB WSKAZANE

Osiągnięcie określonych celów zagospodarowania przestrzennego gminy ustalonych w niniejszym Studium wymaga prowadzenia zdecydowanej, świadomej i kompleksowej polityki przestrzennej obejmującej wszystkie dziedziny gospodarowania. Polityka ta powinna być nakierowana przede wszystkim na ochronę podstawowych wartości środowiskowych, przyrodniczych i kulturowych, na realizację celów publicznych, na zapewnienie niezbędnych rezerw terenu na funkcje mieszkaniowo – usługowe oraz na rewitalizację, przekształcenie i uporządkowanie obszarów wymagających takich działań.

Instrumentami polityki przestrzennej do realizacji tych celów są:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- programy gospodarki przestrzennej.

Gmina Muszyna posiada aktualnie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości, które pokrywają jej obszar w części zurbanizowanej.

Niezbędne jest ciągłe monitorowanie skutków realizacji planów miejscowych połączone z okresową oceną zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Ocena taka powinna być wykonywana co najmniej raz w kadencji w celu dokonania:

- analizy złożonych wniosków dotyczących zmian w planach miejscowych;
- analizy wydanych decyzji administracyjnych dotyczących zagospodarowania terenu;
- analizy weryfikacji długofalowych programów związanych z gospodarką przestrzenną.

Oprócz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego narzędziem dla działań samorządowych są operacyjne programy gospodarki przestrzennej. Muszą one być spójne względem siebie i realizować ustalony kierunek rozwoju.

Programy gospodarki przestrzennej muszą dotyczyć tak jak plany miejscowe sfer:

- ochrony wartości przyrodniczych,
- ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych,
- rozwoju infrastruktury komunalnej,
- rozwoju funkcji ponadlokalnych i bazy przedsiębiorczości.

Realizacja programów ochrony wartości środowiskowych pozwoli na powstrzymanie degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego. Programy inwestycyjne stanowią instrument samorządu pozwalający przyspieszać rozwój pewnych obszarów objętych planami miejscowymi.

3.21.1 OKREŚLENIE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH SPORZADZENIE PLANÓW MIEJSCOWYCH JEST OBOWIĄZKOWE

Obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalony niniejszym Studium wynika z istniejących uwarunkowań oraz planowanego rozwoju Gminy, w myśl przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która mówi: plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne:

W Studium określa się w szczególności: obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym:

- **obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości** – w gminie Muszyna nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów,
- **obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²** – w obszarze gminy Muszyna analiza możliwości rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych nie wykazała potrzeby ich lokalizacji,
- **obszary przestrzeni publicznej** – w obrębie obszaru gminy Muszyna objętego zmianą studium do terenów przestrzeni publicznej należy zaliczyć tereny ZP – zieleni publicznej, tereny usług uzdrowiskowych UU oraz tereny sportu i rekreacji US,
- **obszary, dla których konieczne będzie uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów z produkcji rolnej i leśnej.**

Przepisami odrębnymi, nakładającymi na gminę obowiązek sporządzenia planu miejscowego są przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. 2017 r., poz. 1161 z późn. zm.), która mówi: „*przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego*”. Jako wymagające przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze wskazuje się obszary gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas III, za wyjątkiem obszarów, które uzyskały taką zgodę na etapie sporządzania dotychczas obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu, który stracił ważność na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Również niewielkie powierzchnie terenów leśnych będą wymagały przejścia na cele nieleśne, głównie pod teren usługowe, sportu i rekreacji, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, planowanej w terenach, gdzie ewidencyjnie występuje las, jednak w rzeczywistości zagospodarowanie terenu jest inne oraz tereny pod korekty i poszerzenie istniejących dróg, dla dostosowania ich parametrów do obowiązujących przepisów szczególnych.

3.21.2. OBSZARY WSKAZANE DO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Dla właściwego przygotowania procesów inwestycyjnych na terenie Gminy oraz poprawy ładu przestrzennego, wskazanym jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw. W planach miejscowych uregulowane winny być kwestie dotyczące: nowych obszarów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjno-usługowych, ich wzajemnych relacji przestrzennych, szczegółowych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla nowej zabudowy oraz ochrony zabytków.

Z uwagi na fakt, iż w momencie sporządzania dokumentu studium gmina Muszyna posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla kluczowych terenów inwestycyjnych oraz wymagających ochrony, wskazanie dotyczące opracowania planów miejscowych dotyczy w szczególności ich zmiany. Granice, którymi objęte będą zmiany winny obejmować poszczególne sołectwa lub ich części, z uwzględnieniem poniższych wytycznych:

- Obowiązujące na terenie gminy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę do wydawania pozwoleń na budowę, jednakże nie zamyka to możliwości ich aktualizacji w związku z koniecznością dostosowania ich do oczekiwań mieszkańców oraz przesłanek formalno – prawnych związanych ze zmieniającymi się przepisami ustaw i rozporządzeń. Dlatego też niniejsze studium ustala możliwość opracowywania planów miejscowych w przypadku konieczności dostosowania treści i zakresu opracowania istniejących dokumentów do zmieniających się przepisów prawa, a także w przypadku konieczności aktualizacji obowiązujących dokumentów do faktycznych potrzeb mieszkańców wyrażonych we wnioskach o zmianę przeznaczenia terenu. Opracowywane zmiany planów mogą dotyczyć dowolnej ich części, zarówno zmiany przeznaczenia terenów jak i korekt zapisów ustaleń planu.

W obszarze gminy Muszyna zaleca się ponadto opracowania zmiany planów:

- **dla terenów zurbanizowanych i przeznaczonych do zainwestowania** - Wyznaczone obszary urbanizacji obejmują istniejące tereny zainwestowane gminy oraz grunty predysponowane dla rozwoju, wyselekcjonowane zgodnie

z warunkami ekofizjograficznymi i wskazane przez mieszkańców we wnioskach o ich włączenie do terenów budowlanych. Ze względu na znaczną powierzchnię obszarów urbanizacji, podobny stan zainwestowania i potrzebę porządkowania, nie ustala się kolejności realizacji zmian planów, ani nie precyzuje się granic opracowania poszczególnych ich części, ustala się jedynie funkcję podstawową dla poszczególnych terenów. Dopuszcza się możliwość podziału na części do objęcia planami wewnątrz strefy urbanizacji w zależności od potrzeb. Nie ustala się minimalnej powierzchni terenu objętego planem lub zmianą planu. Każdorazowo przy opracowaniu planu miejscowego, zgodnie z przepisami odrębnymi, winien być opracowany wniosek o zgodę na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, jeśli wymagają tego przepisy odrębne.

Przy wyznaczaniu obszarów przewidzianych do objęcia planami miejscowymi należy kierować się:

- dla terenów mieszkaniowych - zaspokojeniem potrzeb mieszkańców i inwestorów wyrażonych we wnioskach, zapewnieniem ładu przestrzennego poprzez porządkowanie obszarów i podniesienie ładu przestrzennego;
- dla terenów o funkcjach usługowych - zaspokojeniem potrzeb mieszkańców i inwestorów w zakresie dostępności do usług oraz nowych miejsc pracy, zapewnieniem ładu przestrzennego poprzez tworzenie ich koncentracji;
- dla terenów koncentracji działalności gospodarczej i usługowej - zaspokojeniem potrzeb mieszkańców i inwestorów w zakresie dostępności do terenów przemysłowo - usługowych w tym wytworzenie atrakcyjnych obszarów dla lokalizacji obiektów i urzędzeń działalności gospodarczej, produkcyjnej, przetwórczej, składowej i szeroko rozumianej działalności usługowej ich lepsze wykorzystanie oraz uzyskanie nowych miejsc pracy z jednoczesnym zapewnieniem ładu przestrzennego poprzez tworzenie ich koncentracji.
- dla terenów przeznaczonych na cele sportu i rekreacji realizowanych w granicach strefy rozwoju sportów zimowych z uwzględnieniem potrzeb wynikających z ochrony przyrody i krajobrazu, w tym zapewnieniem

standardów gwarantujących zachowanie prawnie chronionych zasobów środowiska, w zakresie dotyczącym warunków obowiązujących w granicach Popradzkiego Parku Krajobrazowego, na obszarze Natura 2000 i granicach rezerwatów przyrody

- **dla obszarów, w których występuje potrzeba rezerwowania terenów pod nowe inwestycje publiczne jak: drogi i ulice, infrastruktura techniczna, usługi publiczne,**
- **dla terenów, gdzie ze względu na zagrożenia (np. osuwiskowe, powodziowe)** – istnieje potrzeba, poprzez prawo miejscowe, określenia zasad realizacji gospodarowania przestrzennego. W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego znajdują się obszary wskazane pod zabudowę, które w niniejszym studium zaliczone zostały do terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wg opracowania sporządzonego „Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi”. Obszary te wskazuje się do ponownej analizy pod kątem możliwości utrzymania ich przeznaczenia z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po przeprowadzeniu szczegółowych badań, obejmujących analizę oddziaływania zabudowy na rozwój ruchów masowych. W obszarach znajdujących się w zasięgu osuwisk aktywnych oraz okresowo aktywnych, dla których studium ustala tereny przeznaczone pod zainwestowanie, na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian wskazuje się na konieczność weryfikacji zasięgu i stopnia aktywności osuwisk w celu oceny możliwości zainwestowania terenu, ze względu na skalę map wykorzystywanych do opracowania planów miejscowych zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- **dla zalesień** – wyznaczone w studium w celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego, jako forma rekultywacji w przypadku obszarów zdegradowanych oraz ze względu na faktyczne potrzeby mieszkańców wyrażone we wnioskach. Na rysunku zmiany Studium ustalono zasięg terenów predysponowanych do objęcia planami zalesień. Dopuszcza się tolerancję zasięgu obszarów objętych planami o działki bezpośrednio do nich przylegające, w ich granicach ewidencyjnych; zaleca się ustalanie na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego nieprzekraczalnej linii zabudowy od terenu lasu dla zapewnienia bezpiecznej odległości budynków od granicy lasu.

- dla obszarów, w których występuje potrzeba rezerwowania terenów pod nowe inwestycje publiczne jak: drogi, uzbrojenie, usługi publiczne, przestrzenie publiczne;
- dla obszarów wymagających przekształceń, uporządkowania i rewitalizacji;
- dla obszarów cennych ze względu na uwarunkowania przyrodnicze, w tym wymagające ochrony;
- dla obszarów cennych ze względu na uwarunkowania kulturowe;
- dla terenów, gdzie ze względu na nagromadzenie konfliktów lub zagrożenia (np. osuwiskowe) – istnieje potrzeba, poprzez prawo miejscowe, określenia zasad realizacji gospodarowania przestrzennego.

ROZDZIAŁ 4 - ZASADY INTERPRETACJI ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM JAKO PODSTAWY OPRACOWYWANIA DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest opracowaniem kierunkowym, stanowiącym zestaw wytycznych dla decyzji planistycznych podejmowanych przez władze Gminy. Decyzje te realizowane są poprzez uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Z uwagi na konieczność stwierdzenia, że zapisy projektu planu zagospodarowania przestrzennego nie naruszają zapisów studium (wynikającą z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), konieczne jest ustalenie szczegółowych zasad interpretowania zapisów niniejszego Studium.

Przy zachowaniu wymaganej zgodności powyższych opracowań, należy dopuścić różnice wynikające m. in. ze skali opracowań, różnic pomiędzy podkładami mapowymi, na których są one wykonywane oraz ich indywidualnych charakterów. Studium jest opracowaniem określającym jedynie politykę przestrzenną gminy na podkładzie topograficznym w przyjętej skali 1:10 000.

Zakłada się, że całościowe wypełnienie zapisów studium wskazanych w rysunku studium nastąpi nawet w kilkudziesięcioletniej perspektywie poprzez uchwalanie planów

miejscowych. Należy więc uznać za nie naruszające ustaleń studium podejmowanie uchwał w sprawie uchwalenia planów miejscowych etapowo w stosunku do kierunków rozwoju przyjętych w rysunku studium, tj. stopniowe uruchamianie nowych terenów inwestycyjnych w zależności od ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, faktycznego rozwoju niezbędnej infrastruktury oraz posiadanych środków. Na obszarach inwestycyjnych wskazanych w rysunku studium jako obszary przeznaczone pod rozwój mieszkalnictwa, usług i produkcji, których uruchomienie ze względów podanych powyżej możliwe jest na późniejszym etapie, należy w podejmowanych uchwałach w sprawie uchwalenia planów miejscowych zachować dotychczas obowiązujące przeznaczenie podstawowe.

➤ w zakresie przeznaczenia terenów:

- granice terenów wyznaczonych na rysunku Studium należy uściślić na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, mając na uwadze m.in. przeznaczenie z obowiązujących mpzp, wydane prawomocne decyzje administracyjne oraz istniejące warunki, w szczególności przepisy z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- w ramach opracowywania planów miejscowych, ze względu na skalę i stopień szczegółowości rozwiązań, dopuszcza się tolerancję zasięgu poszczególnych stref i terenów wyznaczonych na rysunku studium o 20 m (również w terenach lasów), wyłącznie po przeprowadzeniu na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego analiz potwierdzających celowość oraz racjonalność zastosowania odstępstwa. Analizy te winny w szczególności wykazać brak znaczącego oddziaływania na środowisko oraz prawne formy ochrony przyrody wprowadzonych w planie miejscowym rozwiązań projektowych.
- w studium przedstawia się zgeneralizowany obraz przeznaczenia każdego z terenów, tzn. że określone na rysunkach przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą (a nie wyłączną) i może być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawne funkcji dominującej oraz nie mogą pogarszać warunków jej funkcjonowania, oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego,

- przeznaczenie dopuszczalne w poszczególnych terenach może zostać zrealizowane poprzez wydzielenie odrębnych terenów o tym przeznaczeniu w planach miejscowych lub ustalenie funkcji jako dopuszczalnej,
- we wszystkich terenach dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium wyznaczenie w planach miejscowych niewyznaczonych w studium:
  - sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
  - dróg publicznych i wewnętrznych,
  - terenów przeznaczonych pod parkingi,
  - terenów zieleni publicznej, oraz innych form zieleni towarzyszącej poszczególnym funkcjom terenów,
- we wszystkich terenach, w których dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium, lokalizowanie budynków mieszkań socjalnych,
- we wszystkich terenach dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium utrzymanie istniejącej zabudowy zrealizowanej w oparciu o prawomocne decyzje administracyjne z możliwością jej remontów i przebudowy. Rozbudowę oraz budowę nowej zabudowy dopuszcza się pod warunkiem zgodności z ustaleniami określonymi dla poszczególnych terenów w ramach wskazanych kierunków rozwoju,
- dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium przeznaczenie na cele niebudowlane obszarów, dla których studium ustala możliwość zabudowy a ograniczenia w zainwestowaniu stanowią przepisy odrębne;

➤ w zakresie parametrów zabudowy i zagospodarowania terenów:

- podane parametry i wskaźniki urbanistyczne są traktowane jako orientacyjne wytyczne i maksymalne wartości graniczne; lokalizacja zabudowy w konkretnych warunkach musi spełniać przede wszystkim ustalenia prawa, odnoszące się do: minimalnych odległości od granic działek sąsiednich, komunikacji, elementów uzbrojenia infrastruktury technicznej,
- we wszystkich terenach dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium wprowadzanie ograniczeń dotyczących zasad kształtowania zabudowy

oraz wskaźników urbanistycznych mających na celu zachowanie jednorodności danego układu przestrzennego oraz ochrony przyrody, środowiska naturalnego i krajobrazu.

- określone wskaźniki (maksymalna powierzchnia zainwestowania, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej i maksymalna wysokość zabudowy) podlegają uszczegółowieniu na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w dostosowaniu do regulacji wynikających z przepisów odrębnych, m.in. wynikających z położenia w poszczególnych strefach, w tym w granicach Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz jego otulinie. Studium dopuszcza korektę w planie miejscowym określonych parametrów i wskaźników maksymalnie o 10%,
- określone wskaźniki (maksymalna powierzchnia zainwestowania, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej i maksymalna wysokość zabudowy) nie dotyczą usług publicznych, dla których na etapie sporządzania planów miejscowych wskaźniki te mogą zostać określone stosownie do potrzeb,
- w przypadku, gdy wskaźniki określone w obowiązujących planach miejscowych są inne, niż wskazane w studium, dopuszcza się ich utrzymanie na poziomie określonym w planie,
- dla terenów, których istniejące zagospodarowanie przekracza określone w studium parametry i wskaźniki, ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mogą ustalać je zgodnie ze stanem istniejącym pod warunkiem, iż nie narusza to przepisów odrębnych oraz pozostałych ustaleń studium, w szczególności ustaleń dotyczących celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego określonych w polityce przestrzennej gminy oraz przepisów w zakresie ochrony przyrody, środowiska naturalnego i krajobrazu. W przypadku powierzchni biologicznie czynnej wskaźnik może zostać dostosowany do stanu istniejącego z uwzględnieniem wyłącznie powierzchni zabudowanej budynkami;

➤ w zakresie wyznaczonych stref:

- dopuszcza się wyznaczenie poszczególnych stref ograniczeń w zagospodarowaniu terenu, wymienionych w rozdziale 3.5.1.2. dodatkowo w innej lokalizacji w sytuacji ujawnienia na etapie sporządzania planu miejscowego występowania nie ujętych w studium elementów ograniczających poszczególnych kategorii,
- dopuszcza się, jako zgodną z ustaleniami studium korektę granic stref konserwatorskich oraz aktualizację spisu obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków (w trybie określonym w przepisach szczególnych bez konieczności zmiany studium);

➤ w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej:

- układ komunikacyjny wskazany na rysunku Studium ma orientacyjny przebieg i nie obejmuje w pełni lokalnego układu komunikacyjnego; o szczegółowej lokalizacji i technicznych rozwiązaniach projektowych dróg oraz ścieżek rowerowych stanowić będzie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w ramach którego możliwa jest korekta przebiegu poszczególnych dróg, ich klas a także uzupełnienie układu komunikacyjnego lub rezygnacja z poszczególnych jego elementów. W przypadku zmiany przebiegu trasy komunikacyjnej na etapie planu miejscowego w korytarzu przebiegu drogi należy przyjąć przeznaczenie terenów sąsiednich,
- przedstawione na rysunku zmiany studium przebiegi sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizacje związanych z nimi urządzeń określają zasadę obsługi terenu w zakresie infrastruktury technicznej. Szczegółowy przebieg sieci oraz lokalizacja urządzeń infrastruktury określi plan miejscowy. Sieci i urządzenia infrastruktury technicznej mogą być ponadto realizowane każdym z przeznaczeń określonych w studium pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi,
- plan nie będzie naruszał zapisów Studium po zmianie przebiegu, lokalizacji urządzeń lub ich eliminacji wynikającej z aktualizacji danych, powstałych w czasie obowiązywania Studium,
- dla terenów zamkniętych, w przypadku zmiany przepisów prawa w tym zakresie i wykreślenia działek z wykazu terenów zamkniętych, dopuszcza

się przeznaczenie tych terenów pod komunikację, zieleni lub funkcje określone w studium w ich sąsiedztwie.

ROZDZIAŁ 5 - SPOSOBY WDRAŻANIA USTALEŃ STUDIUM

Zasada zrównoważonego rozwoju, jako podstawy służącej długookresowej strategii rozwoju przestrzennego Gminy, wiąże się z przyjęciem celów polityki przestrzennej ukierunkowanych na:

- ochronę i poprawę środowiska przyrodniczego,
- ochronę dziedzictwa kulturowego,
- poprawę ładu przestrzennego (w tym elementów estetycznych),
- poprawę warunków życia i ładu ekonomicznego,
- sprawne funkcjonowanie układu komunikacyjnego oraz systemów infrastruktury technicznej.

Cele polityki przestrzennej zawarte w Studium powinny być przyjęte w opracowaniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju przestrzennego Gminy. Będą temu służyły następujące działania:

- przeprowadzenie monitoringu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym,
- okresowa ocena realizacji ustaleń studium (ocena aktualności Studium) oraz ewentualne dodatkowe uzupełnienie opracowaniami specjalistycznymi.

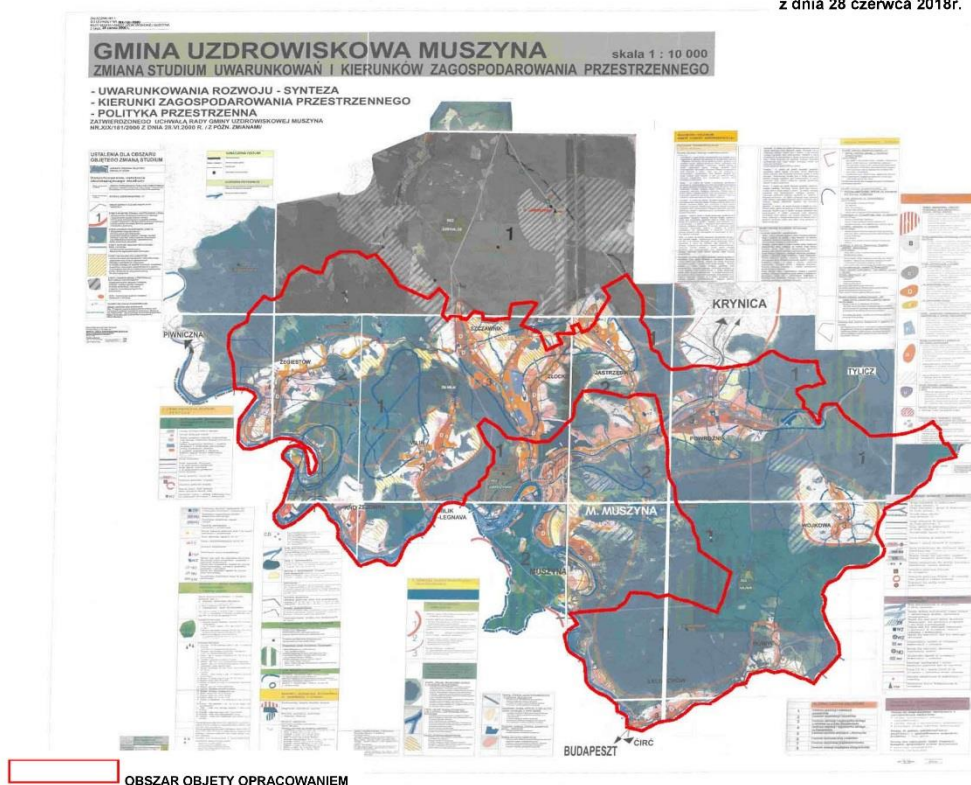
Ustalenia przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania będą podejmowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, opracowanych w oparciu o niniejszą zmianę Studium.

ROZDZIAŁ 6 - SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM I UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Rada Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna podjęła Uchwałę NR XLI.553.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uzdrawiskowej Muszyna zmienioną uchwałą nr LI.610.2018r. Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 28 czerwca 2018r..

Zasięg zmiany jest ograniczony przestrzennie zgodnie z załącznikiem graficznym do w/w Uchwały i obejmuje obszar gminy Muszyna z wyłączeniem obszaru objętego zmianą studium na podstawie Uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna Nr XLI.552.2013 z dnia 30 grudnia 2013 r.

Załącznik do Uchwały Nr LI.610.2018
Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna
z dnia 28 czerwca 2018r.

Procedura planistyczna obejmuje dodatkowo zmiany studium podjęte na podstawie:

- uchwały Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna nr XXXVI.417.2017 z dnia 31 maja 2017r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna w zakresie zapisów odnoszących się do terenów rolniczych oznaczonych na rysunku studium symbolem „R” oraz zapisów odnoszących się do terenów wskazanych do zalesienia oznaczonych na rysunku studium symbolem „R1” - położonych na terenie miasta Muszyna
- uchwały nr II.19.2018 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 listopada 2018 w zakresie zmiany zapisów odnoszących się do terenów usług uzdrawiskowych oznaczonych na rysunku studium symbolem „UU2” oraz zapisów odnoszących się do wytycznych do planów miejscowych określonych w rozdziale „Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych”. - położonych na terenie miasta Muszyna

W uchwałach tych określono, iż procedura sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna będzie wspólna, prowadzona łącznie ze zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, podjętą na podstawie uchwały nr XLI.553.2013 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 30 grudnia 2013r.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, **w obszarze Miasta Muszyna** dotyczy zakresu zapisów odnoszących się do terenów rolniczych oznaczonych na rysunku studium symbolem „R” oraz do zapisów odnoszących się do terenów do zalesienia oznaczonych na rysunku studium symbolem „R1” jak również terenów usług uzdrawiskowych oznaczonych na rysunku studium symbolem „UU2” oraz zapisów odnoszących się do wytycznych do planów miejscowych określonych w rozdziale „Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne do planów miejscowych”, jest wynikiem stwierdzonych nieścisłości ustaleń zmiany studium przyjętej uchwałą nr XIV.155.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna z dnia 17 listopada 2015 roku m.in. w zakresie zgodności ustaleń z istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz ustaleniami

obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Problematyka została ograniczona wyłącznie do:

- wprowadzenia zapisów regulujących istniejące zagospodarowanie oraz dopuszczalny zakres odstępstw dla terenów oznaczonych symbolami „R” i „R1”, a tym samym dopuszczenie możliwości budowy nowych obiektów budowlanych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy
- możliwości lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy rekreacji indywidualnej (dopuszczonej na podstawie art. 61 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych Dz. U. z 2005r. nr 167 poz. 1399 z późn. zm.) a także ustalenie w planie miejscowym przeznaczenia terenu zgodnego z istniejącym stanem zagospodarowania na dzień wejścia w życie zmiany studium - w obszarze usług uzdrowiskowych, oznaczonych symbolem UU2.

Do ww. opracowania przystąpiono z uwagi na:

- potrzebę aktualizacji danych i analiz dotyczących diagnozy stanu istniejącego oraz uwarunkowań;
- potrzebę pozytywnego rozpatrzenia szeregu wniosków osób fizycznych dotyczących poszerzenia terenów inwestycyjnych bądź budowlanych w miejscach, gdzie nie narusza to przepisów odrębnych;
- aktualizacji danych zawartych w nowych dokumentach programowych przyjętych przez Radę Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna.

Rozwiązania przyjęte w Studium określono na podstawie m. in.:

- diagnoza stanu istniejącego i dotychczasowego rozwoju Gminy oraz rozpoznania głównych uwarunkowań jej przyszłego rozwoju;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego;
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011- 2020;
- „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna na lata 2013-2020”;

- „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowosądeckiego na lata 2012-2019”. - ARCADIS Sp. z o. o., w Dział Analiz Środowiskowych w Infrastrukturze w Katowicach, Nowy Sącz luty 2012r.;
- analizy wniosków zgłoszonych przez mieszkańców oraz zainteresowane osoby prywatne i prawne;
- propozycje zawarte w wytycznych instytucji, a także władz gminnych;
- planowane inwestycje celu publicznego.

Tekst i rysunki „Studium” w skali 1:10000, zawierające ustalenia Studium, stanowią integralnie związany ze sobą dokument i winny być stosowane komplementarnie.

Oznaczenia graficzne ustaleń na rysunkach dostosowano do skali mapy, przy czym przebieg granic poszczególnych stref, obszarów, terenów oraz sieci infrastruktury technicznej został określony orientacyjnie, tj. w sposób dopuszczający korektę ich przebiegu, przy utrzymaniu istoty zamierzonej dyspozycji przestrzennej – w opracowaniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dokumentacja formalno - prawna zawiera dokumenty niezbędne dla procesu sporządzania zmiany „Studium”.